

ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဝေရဉ္စကဏ္ဍ

၁။ [ယေန သမယေန အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဝိနယပညတ္တိယာစန ဟေတုဘူတော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ။ (အနိယမဝါကျ ထည့်သည်)။ ယေန သမယေန - အကြင်အခါ၌၊ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ - အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏၊ ဝိနယပညတ္တိယာစန ဟေတုဘူတော - ဝိနည်းပညတ်ဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ပရိဝိတက္ကော - အကြံသည်၊ ဥဒပါဒိ - ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။]

တေန သမယေန - ထိုအခါ၌၊ (အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဝိနည်း ပညတ်ဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌)^၁ ဗုဒ္ဓေါ - အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝါ - မြတ်စွာဘုရားသည်၊^၂ ဝေရဉ္စာယံ - ဝေရဉ္စာမြို့၌၊^၃ ဝါ - ဝေရဉ္စမြို့၏အနီးဖြစ်သော၊ နဇ္ဇေရုပုဗ္ဗိ

၁။ တေန သမယေန။ ။ တတိယာ ဝိဘတ်သည် ကရိုဏ်းအနက်၊ ဟိတ်အနက်၊ အာဇာရ အနက် သုံးမျိုးကို ဟော၏။ ဤနေရာ၌ ကရိုဏ်းအနက် မရသင့်သေး၊ သိက္ခာပုဒ်များကျမှ ကရိုဏ်း အနက် ရလိမ့်မည်။ ဟိတ်အနက်၊ အာဇာရအနက် နှစ်မျိုး ရသင့်၏။ ထို့ကြောင့် “တေန သမယေန - ထိုအခါကြောင့်” ဟု လည်းကောင်း၊ “တေန သမယေန - ထိုအခါ၌” ဟုလည်းကောင်း ပေးပါ။ (အကျယ်ကို ဘာသာဋီကာ ၃၆၇-မှာရှု)။

၂။ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ ။ ရှေးဆရာများက “ဘဂဝါ-ဘုန်းတော် ကြီးတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ-မြတ်စွာဘုရားသည်” ဟု ဘဂဝါကို ဝိသေသန၊ ဗုဒ္ဓေါကို ဝိသေသယ အဖြစ်ဖြင့် ပေးတော်မူကြ၏။ ဣတိဝိ သော ဘဂဝါ၊ ပ။ ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါဟူသောပါဠိတော်၌ ဘဂဝါကို နာမည်တော်အဖြစ်ဖြင့် ပဓာနထား၍၊ ဗုဒ္ဓေါကို ဂုဏ်တော် အဖြစ်ဖြင့် ပြထားပုံကို ထောက်၍ ဗုဒ္ဓေါသည် ဂုဏ်ကိုပြသော ဒဗ္ဗဝါစကဝိသေသန၊ ဘဂဝါသည် နာမည်တော်ကိုပြသော နာမဝါစကဝိသေသယဟု မှတ်ပါ။ တေန သမယေန စသော စကားသည် သံဂါယနာတင်စဉ်က နိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ထည့်အပ်သော စကားများဖြစ်၏။ ထိုသံဂါယနာတင်ချိန်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားဖြစ်တော် မူပြီးသောကြောင့် “ဗုဒ္ဓေါ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော” ဟု တ-ပစ္စည်းအတွက် အတိတ်အနက်ကို ပေးသည်။

၃။ ဝေရဉ္စာယံ။ ။ သတ္တဝီဝိဘတ်သည် သဒိပ အနက် အပိုပါသော အာဇာရ အနက်ဟောတည်း။ သဒ္ဓါကျမ်းလာ အာဇာရလေးမျိုးတွင် သာဒိပိကာဓာရ

မန္တမူလ - နဋေရုတမာပင်၏အနီးအောက်၌၊ ဝါ - နဋေရုနတ် သိမ်းငိုက်အပ်
 သည့် ပညတ်ခေါ်တူငါ နဋေရုတမာပင်၏အနီးအောက်၌၊ မဟတာ-ဂုဏ်တို့ဖြင့်
 မြတ်သော၊ ဝါ - အရေအတွက်အားဖြင့်များသော၊ ဘိက္ခုသံသေန - ရဟန်း
 အပေါင်းနှင့်၊ ပဉ္စမတ္တေဟိ - သင်္ချာငါးလီ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု
 သဒတဟိ - ရဟန်းအရာတို့နှင့်၊ (တနည်း) - ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ-
 ရဟန်းငါးရာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ - အတူ၊ ဝိဟရတိ - ဣရိယံတပါး၊ ညောင်းညာ
 များကို တပါးဖြင့်ဖြတ်၊ မကျလတ်အောင်၊ အတ္တဘောကို ဆောင်တော်မူ၏။
 [သဒ္ဓတ္ထ] ဝါ - အတ္တဘောကို တာရှည်စွာ ဖြစ်စေတော်မူ၏။ [အဓိပ္ပာယ်တ္ထ]
 ဝါ - နေတော်မူ၏။ [သင်္ကေတတ္ထ၊ ဝေါဟာရတ္ထ]။

ဝေရဇ္ဇော - ဝေရဇ္ဇာမြို့၌ မွေးဖွားသော၊ ဝါ-မြို့ဝေရဇ္ဇာ နေရာရှိသော၊
 ဗြာဟ္မဏော - ဥဒယဗြာဟ္မဏသည်၊ (ဥဒယပုဏ္ဏားသည်) အသောသိ-ကြားသိ
 ရပြီ၊ [ခေါသဒ္ဓါ အနက်မရှိ၊ ပဒပုရဏမတ္တနိပါတ်]၊ တနည်း- အသောသိခေါ-
 ကြားသိရသည်သာ၊ [ခေါသဒ္ဓါ အဝဓာရဏတ္တနိပါတ်။] (ကိ ၂ - အဘယ်သို့
 ကြားသိရသည်။) ဘော - အရှင်၊ သကျပုတ္တော - သာကီဝင်မင်းသား

ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဝေရဇ္ဇာယံ ဝေရဇ္ဇာမြို့၌” ဟု ရှေးဦးစွာပေး၍။ “ဝါ-ဝေရဇ္ဇာ
 မြို့၏အနီး၌” ဟု ပေးပါ။ နောက်၌-နဋေရုပုဏ်မန္တမူလ ဟု အာဓာရ တရ ရှိသေးသော
 ကြောင့် ရှေ့အာဓာရသည် ဝိသေသနသဘော ဖြစ်ရကား စကားလည်း အဆက်
 ကောင်းအောင် “ဝေရဇ္ဇာမြို့၏အနီးဖြစ်သော” ဟု ပေးပါသည်။

၁။ ဝေရဇ္ဇော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ သုံးဝိကပ်ရှိသော်လည်း၊ ဝေရဇ္ဇာယံ ဘဝေါ
 (ဝေရဇ္ဇာမြို့၌ဖြစ်သူ) ဟူသော ဝိကပ်ကို ဆရာများ မနှစ်သက်။ (ဘာသာဋီကာ
 ၃၀၇-၌ ရှိ)။

၂။ ကိ။ ။ နောက်၌ အာကာရဝါကျရှိ၍ ပုစ္ဆာဝါစက ကိသဒ္ဓါကိုသဒ္ဓါထုံးစံ
 အတိုင်း ထည့်ရသည်။ တစုံတယောက်ကမေးသော မေးခွန်းမဟုတ်။ [ဗုဒ္ဓိသဒ္ဓါ
 အာကာရဇောတက နောက်၌ပြုမူ ဝါစကပုစ္ဆာ ကိသဒ္ဓါကို ရှေ့မှာစွက်၍ အနက်
 သမ္ပန်မြီး]

၃။ ဘော။ ။ ဝေရဇ္ဇာဗြာဟ္မဏကြီးအား လာ၍ပြောသက ခေါ်သော ပုဂ္ဂလာ
 လပနအာလုပ်တည်း။ ဤနေရာမျိုး၌ ရှေးဆရာတို့က “ဘော-အိုအချင်းတို့” ဟု
 ပေးလေ့ရှိကြသည်။

ဖြစ်သော သက္ကဏ္ဍလာ - သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ၊ ပဗ္ဗဇိတော - ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ဆောက်ခဲ့သော၊ ဝါ - ရဟန်း ပြုခဲ့သော၊ ဂေါတမော - အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမ မည်သော၊ သမဏော - ရဟန်းမြတ်သည်၊ (တနည်း) သမဏော ဂေါတမော - ရဟန်းဂေါတမသည်၊ ဝေရုဇ္ဇာယံ - ဤ၊ ဝါ - သော၊ နုဠေရူပဓိ မန္တုမူလေ - ဤ၊ မဟံတာ - သော၊ ဝါ - သော၊ ဘိက္ခုသံသေန - နှင့်၊ ပဉ္စမတ္ထေဟိ - ကုန်သော၊ ဘိက္ခုသတေဟိ - တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ - အထူး၊ ဝိဟရတိ၊ ခလု - နေတော် မူနေသတဲ့။

တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ - ထိုအရှင်ဂေါတမ၏၊ ဝေ - ဤသို့၊ ကလျာဏော - ကောင်းသော၊ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ - ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော ဂုဏ်သတင်းသည်၊ ဝါ - ချီးမွမ်းခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ကျော်စောသံသည်၊ အပ္ပဂ္ဂတော - သဒေဝက၊ လောကသုံးဘုံ အလုံးစုံကို၊ လွမ်းခြံ၍ တက်ပြီ။ (ကိ - အဘယ်သို့ တက်သနည်း၊) သော ဘဂဝါ - ၂ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိပိ - ဝါသနာနှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော် မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်း ကြောင့်လည်း၊ အရဟံ - အရဟံ မည်တော်မူ၏။

၁။ ခလု။ ။ အနုဿ ဝနတ္ထ - တံဆင့် ကြားခြင်း အနက်ဟော နိပါတ်ဖြစ်၍ “ခလု-တဆင့် စကား ကြားသိရသည်ကား၊ သက္ကပုတ္တော၊ ပေ၊ သမဏော-သည၊ ပေ၊ ဝိဟရတိ- နေတော်မူ၏” ဟု ကြိယာနှင့်မတွဲပဲ သီးခြားလည်း ပေးနိုင်သည်၊ နိဿယ၌ ကြိယာနှင့် တွဲပေးထားသည်။

၂။ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ။ ။ ဤပုဒ်ကို ဂုဏ်တော်တိုင်း၌ လိုက်ပါစေ၊ ဣတိပိ ကို အနက်ပေးသောအခါ “ဣတိပိ-ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း” ဟု အကျဉ်းပေး၊ အရဟံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-စသော ဂုဏ်တော်များ၏အနက်ကို ကြည့်၍ “ဝါသနာနှင့် တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ တို့မှ ဝေးကွာတော် မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း” အနက်အကျယ်ပေး။ “ဝေးကွာတော်မူသော” ဟု မဆိုပဲ “ဝေးကွာတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော” ဟု ဆိုခြင်းမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရ မကောက်ရပဲ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂုဏ်ကို အရကောက်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်၊ ထို့ပြင် ဘုရားရှင်၏ ရှေ့မှောက်၌ လျှောက်နေသော စကား မဟုတ်၊ သတင်းအဖြစ်ဖြင့် ကြားအပ်သောစကားဖြစ်၍ “အရဟံ-အရဟံ မည်တော်မူပါပေ ၏” ဟု “ပါပေ”-လည်း ထည့်စရာမလိုပါ။

သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - မဖောက် မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် ကြွင်းမဲ့ ဥသ္မံ အလုံးစုံသော ဓာရားတို့ကို အကုန်အစင် သိမြင်တော် မူသည်၏ အဖြစ်ဟူ သောဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ - သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။
 သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏ တဆယ့် ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်၏အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော - ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏။

သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - ဒီပင်္ကရာ၊ ထွတ်ချာသနင်း၊ ခြေတော်ရင်းမှ၊ စ၍ဗောဓိ၊ မဇ္ဈိင်္ဂထိအောင်၊ ပါရမီဖြည့်ကာ၊ ကောင်းစွာ ကြံတော်မူခဲ့သည်၏ အဖြစ် ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သုဂတော - သုဂတ မည်တော် မူ၏။ သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - သတ္တောကာသ၊ သင်္ခါရဟု၊ လောကသုံးဘုံ၊ အလုံးစုံကို၊ အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်း ကြောင့်လည်း၊ သောကဝိဒ္ဓ - လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။

သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - အတူမရှိ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဆုံးမထိုက်သော လူယောကျ်ား၊ နတ်ယောကျ်ား တိရစ္ဆာန် ယောကျ်ားတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အနုတ္တ ရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ - အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - နတ် လူ မြဟွာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသည် ၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ - သတ္ထာဒေဝ မနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ [သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ - ဟု နိဂ္ဂဟိတ် မပါပဲ မဆိုနှင့်၊ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ - ဟု နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် တကွ ဆိုပါ။]

၀။ အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ။ ။ အဗ္ဗကထာ၌ ဤနှစ်ပုဒ်ကို ဂုဏ်တော် တပါးစီ ယူ၍ ဆယ်ပါးဟု လည်းကောင်း၊ နှစ်ပုဒ်လုံးမှ ဂုဏ်တော် တပါးအဖြစ် ယူ၍ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးဟု လည်းကောင်း၊ နှစ်နည်းဖွင့်ထား၏။ ယခုခေတ်၌ ဂုဏ် တော်ကိုးပါးဟု အသိများကြ၏။ ဂုဏ်တော်တပါးစီ အနေဖြင့်ခွဲ၍ အနက်ပေးလို လျှင် “သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - သီလ စသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် မိမိထက် တူမြတ်သူ ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသောဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အနုတ္တရော - အနုတ္တရ မည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - ဆုံးမထိုက်သော လူယောကျ်ား၊ နတ် ယောကျ်ား တိရစ္ဆာန်ယောကျ်ားတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော် မူနိုင်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ပုရိသဒမ္မသာရထိ - ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။” ဤသို့ပေးပါ။

သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - သစ္စာ လေးပါးတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် လည်း သိ၊ ဝေနေယျတို့ကိုလည်း သိစေတော် မူတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဒုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - ဣဿရိယ စသည့်အပြား ဘုန်းခြောက်ပါးရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူ သော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘဂဝါ - မည်တော်မူ၏။ ဣတိ-ဤသို့ သဒေဝက လောကဥဿုံ အလုံးစုံကိုလွှမ်းခြုံ၍တက်ပြီ။ [ဤနေရာ၌ အဗ္ဗုဂ္ဂတော သို့ ပြန်လှည့်ရန် ဣတိ ရှိသင့်၏။]

၈။ အမှား ။ ဤဂုဏ်တော်များ၏အနက်ကို အဋ္ဌကထာ၌ များစွာဖွင့်ထား၏။ ဤ၌ အများသုံးစွဲရိုးဖြစ်သော အနက်ကိုသာ ပေးထားပါသည်။ ကြွင်းသော အနက် များကို အောက်ပါအတိုင်း သိပါ။

**အဋ္ဌကထာဝယ် နည်းအမျိုးမျိုးပွင့်သည့်အတိုင်း၊
ပေးထားအပ်စသော ဂုဏ်တော်များ၏အနက်ကျယ်**

အရဟံ။ ။ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ကိလေသာမာရ်၊ သူပုန်ရန်ကို တွန်းလှန် သတ်ဖြတ်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အရဟံ- အရဟံ မည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-သံသရာစက်၏ အကန့် ဒေါက်ဆန် တို့ကို ဖျက်ဆီးတော်မူတတ်သည်၏ ၊ ပေ၊ အရဟံ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ပစ္စည်းလေးဝ, ပိသေသ အပူဇော်ကို ခံယူတော်မူထိုက်သည်၏ ၊ ပေ၊ အရဟံ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-မကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၌, အလျဉ်းပယ် ဖြတ်, ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ် မရှိသည်၏ ၊ ပေ၊ အရဟံ။

သဗ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ။ အထူးမရှိ၊ တနည်းသာ ရှိသည်။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော။ ။ သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-သုံးပါးဝိဇ္ဇာ, ပု-ဝိ- အာ-နှင့်၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ရပ်, ဝိပဿနာ, ခြောက်ဘိညာဇော, မနောမယိ၌, ထည့် သိပ်တလီ, သီ-ဇ္ဇိ-ဘော-ဇာ, သဒ္ဓမ္မာခွန်, ရူပဈာန်ဟု၊ ငါးတန်စွန်းကယ်, ဆယ်စရဏ, မြတ် ဓမ္မနှင့်, တကဉ္စဿုံ, ပြည့်စုံတော် မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်း ကြောင့် လည်း၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော-ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမည်တော်မူ၏။

သုဂတော။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ - တင့်တယ်သာညည်း၊ အရိယာ မဂ်တည်းဟူသော ကြွသွားခြင်းရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့် လည်း၊ သုဂတော-သုဂတမည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-မကောင်းမှုကွ၊ သင်္ခါရကင်း၊ ကောင်း ခြင်းအမှန်၊ မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ကောက်ကြွသွားတော်မူသည်၏ ။ပေ၊ သုဂတော။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ - ထိုထိုမဂ်ဖြင့်၊ ပယ်ဖျက်တွန်းခွါ၊ ကိလေသာသို့၊ တခါ နောက်ကျော့၊ မရောက်တော့ပဲ၊ ခိုင်မြဲကောင်းမြတ်၊ ကြွသွား တော်မူတတ်သည်၏အဖြစ် ။ပေ၊ သုဂတော။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ဒီပင်္ကရာ၊ ထွတ်ချာသနင်း၊ ခြေတော် ရင်းမှ၊ စန္ဒီဗေဒိ၊ မဏ္ဍိုင်ထိအောင်၊ ပါရမီဖြည့်ကာ၊ ကောင်းစွာ ကြွတော်မူခဲ့သည်၏ ။ပေ၊ သုဂတော။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ - ကောင်းခြောက်မျိုး၊ ပြောဆိုရိုးတွင်၊ ကျိုးရှိတုတ်မှန်၊ သူနာခံလို၊ မနာလိုဟု၊ ထိုနှစ်ခွန်းသာ၊ ကောင်းမွန်စွာဖြင့်၊ ချိန်ခါ ချင့်မျှော်၊ ဟောမိန့်တော်မူတတ်သည်၏ ။ပေ၊ သုဂတော။

ဇောဏဒိဉ္စ။ ။အထူးမရှိ၊ တနည်းသာ ရှိသည်။

အနုတ္တရော။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-သီလစသား၊ ဂုဏ်တော်အား ဖြင့်၊ ထူးခြားမြင့်မြတ်သူ၊ ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့် လည်း၊ အနုတ္တရော- အနုတ္တရမည်တော်မူ၏။

ပုရိသဒမ္မသာရထိ။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ- ဆုံးမဖို့ရန်၊ လျော်ကန် သည့်၊ တိရစ္ဆာန် လူနတ်၊ ယောက်ျားဇာတ်ကို၊ စိတ်ဓာတ်ချင့်မျှော်၊ သင့်လျော် အောင် ဆုံးမတော် မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်း ကြောင့်လည်း၊ ပုရိသဒမ္မသာရထိ-ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။

မှတ်ချက်။ ။အနုတ္တရော နှင့် ပုရိသဒမ္မသာရထိ ဂုဏ်တော်တပါးစီ အဖြစ်ခွဲ၍ အနက်ပေးသည်။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - ဆုံးမဖို့ရန်၊ လျော် ကန် သည့်၊ တိရစ္ဆာန် လူနတ်၊ ယောက်ျားဇာတ်ကို၊ စိတ်ဓာတ်ကိုယူ၊ ဆုံးမသူတွင်၊ အတူမရှိ၊ ဆုံးမတော် မူတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ-မည်တော်မူ၏။

မှတ်ချက်။ ။အနုတ္တရော နှင့် ပုရိသဒမ္မသာရထိ ကို ပေါင်း၍ အနက်ပေး သည်။

သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ။ ။သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - ပစ္စုပ္ပန်ကျိုး၊ သံသရာကျိုးနှင့်၊ အကျိုးနိဗ္ဗာန်၊ ရရှိရန်ဖြင့်၊ လျော်ကန်သင့်မြတ်၊ ဆုံးမတတ်၍၊ လူနတ်မြဟွာ၊ သတ္တာတို့၏ ဆရာစင်စစ် ဖြစ်တော်မူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ- သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော် မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ - သတ္တဝါဟော်၊ ကုန်သည်ကျော် သည်၊ ဖော်လှော်ငယ်သား၊ နောက်ပါများကို၊ ရေရှားဘေးခေ၊ တန္တာရမှ၊ ခေမ မြေငှ၊ ထုတ်ကယ်ယူသို့၊ ထို့တူတစ်၊ ခဲယဉ်းတိသည်၊ ဇာတိဇရာ၊ မရဏာဟု၊ ကန္တာရကြမ်း၊ ခရီးလမ်းမှ ရွှေနန်းမြေငှ၊ ပြည်နိဗ္ဗာသို့၊ နတ်လူမြဟွာ၊ သတ္တဝါကို၊ ကောင်းစွာဆောင်ယူ၊ ကယ်တင်တော်မူတတ်သည်၏ ။ပေ၊ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ။

ဗုဒ္ဓေါ။ ။သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ-ဒိမောက္ခန္တိက၊ ဉာဏ်တေဖြင့်၊ ဥေ ယုဉ္ဇသံ၊ အလုံးစုံကို၊ အကုန်အစင်၊ သိမြင်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဗုဒ္ဓေါ - ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ဒုက္ခသမုဒယ၊ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂမည်သာ၊ လေးသစ္စာကို၊ ဦးစွာပိုင်ပိုင်၊ သိမြင်နိုင်၍၊ သုံးဆိုင်ဝေနေ၊ များမိုလ်ခြေကို၊ မသွေ အတူ၊ သိစေတော်မူတတ်သည်၏ ။ပေ၊ ဗုဒ္ဓေါ။

ဘဂဝါ။ ။သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-သီလစသား၊ ဂုဏ်တော်များကြောင့် ထူးခြားမြင့်မြတ်၊ အလေးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘဂဝါ-ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ပစ္စည်းလေးဝ၊ မြတ်ရသနှင့် သီလ စသား၊ တရားအဖို့ ရှိတော်မူသည်၏ ။ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ - နည်းလမ်းများစွာ၊ ဘာဝနာဖြင့်၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်သော သဘောရှိတော်မူသည်၏ ။ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-လောကီလောကုတ္တရာ၊ ချမ်းသာပြည့်ရန် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဘုန်းကံပါရမီ ရှိတော်မူသည်၏ ။ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-တထောင့်ငါးရာ၊ ကိလေသာနှင့်၊ ငါးဖြာမာရ်မျိုး၊ ရန်ညစ်ဆိုးကို ဖျက်ချိုးတော်မူတတ်သည်၏ ။ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ဘဝသုံးတန်၊ ဆုံးရာမှန်သည့်၊ နိဗ္ဗာန် မြတ်သို့၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်တော်မူသည်၏ ။ပေ၊ ဘဂဝါ။

သော - ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ သဒေဝကံ-အောက် နတ်ပြည် ငါးထပ်ရှိ နတ်တို့နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော၊ [သဟ+ဒေဝေဟိ. ယော ဟူသော ဝိဂ္ဂဟ ကို ကြည့်၍ နတ်တို့နှင့် - ဟု ဆိုပါ]။ သမာဓုကံ - မာရ်နတ်၏ တည်နေရာ ဝသဝတ္တိနတ်ပြည်ရှိနတ်အပေါင်းနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၊ [သဟ+မာရေနကို ကြည့်၍ နတ်အပေါင်းနှင့်- ဟု ဆိုပါ]။ သဗြဟ္မကံ-ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ ဣမံ လောကံ-ဤဩကာသလောကကိုလည်းကောင်း၊ သဿ မဏဗြာဟ္မကံ - သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သမဏဗြာဟ္မဏ၊ မကောင်း မှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီးသော သမဏ၊ မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသော ဗြာဟ္မဏ တို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဒေဝ မနုဿံ - သမ္ပုတိနတ်ဟူသော မင်း၊ ကြွင်းသော လူတို့နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၊ ဣမံ ပဇံ- ဤ သတူအပေါင်း ကိုလည်းကောင်း၊ သံယံ - ကိုယ်တော်တိုင်၊ အဘိညာ - ထူးသောသဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၍၊ သစ္စိကတော - မျက်မှောက်ပြု၍၊ ပဝေဇေတိ - အပြား အားဖြင့် သိစေတော်မူ၏၊ (ကွဲကွဲ ပြားပြား နားလည်စေတော်မူ၏။)

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ဣဿရိယ၊ စသည်အပြား၊ ဘုန်း ၆ ပါး ရှိတော်မူသည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ - သည်၊ ဣတိပိ-ကုသိုလ်စသား ၊ များအပြားဖြင့်၊ တရားအမှန်၊ အတန်တန်ကို၊ ဝေဖန်ထုတ်ဖော်၊ ဟောပြောတော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သောဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ဥတ္တရိမနုဿ၊ ဓမ္မအပေါင်း၊ တရားကောင်း ကို၊ ရွက်ဟောင်းကျကြွေ၊ ရွက်သစ်ဝေသည့်၊ အောင်မြေရုံ၊ တောရိပ်မြှိုဝယ်၊ အာရုံအမြဲ၊ စိတ်ဝယ်စွဲလျက်၊ မှီဝဲတော်မူတတ်သည်၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝါ။

(တနည်း) သော ဘဂဝါ-သည်၊ ဣတိပိ-ဘဝသုံးပါး၊ ရဟတ်ခြားသို့၊ မပြတ် သွားကြောင်း၊ တဏှာ အပေါင်းကို ၊ အကြောင်းလျော်ကန် ၊ မင်္ဂလေးတန်ဖြင့် ၊ ထွေးအန်တော်မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘဂဝါ- ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏။

၀။ သဒေဝကံ။ ။ ဤပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သုံးစွဲရိုး တနည်းကိုသာ ပေးထားပါ သည်။ ပဇံကို အနက်ပေးရာ၌၊ ဝိမတိဝယ် ဣမံနှင့် မတွဲပဲ “ပဇံ-သတူအပေါင်း ကိုလည်းကောင်း” ဟု ဖွင့်သည်။ ဣမံနှင့် တွဲ၍လည်း ပေးသင့်ပေသည်။ [အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ ဖွင့်သည့်အတိုင်း အနက်အမျိုးမျိုးပေးပုံကို ဘာသာဋီကာ ၄၆၆၊ ၄၆၇၊ ၄၆၈၊ ၄၆၉-၌ ရှိပါ]။

သော - ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဒိကလျာဏံ - အစဉ်လည်း ကောင်းသော၊ မဇ္ဈေကလျာဏံ - အလယ်၌လည်း ကောင်းသော၊ ပရိယောဿနကလျာဏံ-အဆုံး၌လည်း ကောင်းသော၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ဒေသေတိ - ဟောတော်မူ၏၊ (ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေန္တော - ဟောတော်မူလသော်၊ ဝါ-ဟောတော်မူရင်းပင်။)

သတ္ထံ-အနက် ထိုက်ရိုက်အကျိုး အဆက်ဆက် အကျိုးနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဗျဉ္ဇနံ-သိထိလ ဓနိတ စသောသဒ္ဓါ၊ နက်နဲသော အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် ပေါ်လွင်အောင် ပြနိုင်သော သဒ္ဓါနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ - ထည့်သွင်းဖို့ရန်၊ အနက်ကောင်း မကျန်စေဘဲသဖြင့် အလုံးစုံထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော၊ ပရိသုဗ္ဗံ-စွန့်ပယ်ဖို့ရာ၊ အနက်ညစ်မပါသဖြင့်

၁။ အာဒိကလျာဏံ။ သော ဓမ္မ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောဿန ကလျာဏံ-သည် တဝါကျ၊ သတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဗ္ဗံ မြဟ္မစရိယံ ပကာသေတိ-သည် တဝါကျ၊ ဤသို့ ဝိနယအဋ္ဌကထာအလို ဝါကျခွဲပါ။ ထိုတွင် အာဒိကလျာဏံ စသောသုံးပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြိယာဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၏။ ထိုအတိုင်း အနက်ပေးလိုလျှင် “သော-သည်၊ ဓမ္မ-ကို၊ အာဒိကလျာဏံ-အစဉ်လည်း ကောင်းအောင်၊ မဇ္ဈေကလျာဏံ - အလယ်၌လည်း ကောင်းအောင်၊ ပရိယောဿနကလျာဏံ-အောင်၊ ဒေသေတိ” ဟု ပေးပါ။ ဤ၌ လွယ်ကူအောင် သုံးစွဲရိုးအတိုင်း ဓမ္မ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ပေးထားပါသည်။

၂။ သတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ စသည်။ ဤအနက်များသည် ဝိနယအဋ္ဌကထာအလို တည်း။ သီလက္ခန္ဓာအဋ္ဌကထာ၌ အာဒိကလျာဏံမှ စ၍ ပရိသုဗ္ဗံ အထိ ပုဒ်အားလုံးကိုပင် ဓမ္မ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၏။ မြဟ္မစရိယံ အရကိုလည်း သာသန မြဟ္မစရိယံကိုသာ ယူသည်။ သုတ္တန်အလို အနက်ပေးပုံမှာ “သော-သည်၊ အာဒိကလျာဏံ-သော၊ မဇ္ဈေကလျာဏံ - သော၊ ပရိယောဿနကလျာဏံ - သော၊ သတ္ထံ-သတိပဋ္ဌာန် စသော အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ သဗျဉ္ဇနံ - သိထိလ ဓနိတ စသောသဒ္ဓါနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၊ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ - ထည့်သွင်းဖို့ရန် အနက်ကောင်းလည်း မကျန်၊ စွန့်ပယ်ဖို့ရာ အနက်ညစ်လည်း မပါသဖြင့် အလုံးစုံထက်ဝန်းကျင်ပြည့်စုံသော၊ ပရိသုဗ္ဗံ-လာဘသတ္တာ၊မဂ္ဂပါဝံ၊ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော၊ ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေတိ-၏၊ (ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေန္တော-လသော်၊ ဝါ-ရင်းပင်။) မြဟ္မစရိယံ-သိက္ခာသုံးရပ်၊ သိမ်းယူအပ်သည့်၊ မြတ်သော အကျင့်ဟူသော သာသနာမြဟ္မစရိယံကို၊ ပကာသေတိ၊ ဤသို့ပေးပါ။

ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သော၊ မြဟ္မစရိယံ- သိက္ခာသုံးရပ်၊ သိမ်းယူအပ်သည့် မြတ်သောအကျင့်ဟူသော သာသနုမြဟ္မစရိယ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယကို ပံကာသေတိ- ထင်ရှားပြတော်မူ၏။ တထာဂ္ဂပါနံ - ထိုသို့ သဘော ရှိကုန်သော၊ အာရဟတိ- ရဟန္တာတို့ကို၊ ဒဿနံ - ဖူးမြင်ရခြင်းသည်၊ သာဓု ခေါ် ပန-စီးပွားချမ်းသာ ကို ပြီးစေတတ်သဖြင့် ကောင်းမြတ်သည်သာ၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ - ဤသို့ ကြားသိရပြီ။ [အဿောသိ-၌ ကိ- အဘယ်သို့ ကြားသိရသနည်း-ဟု ပုစ္ဆာ ထည့်ခဲ့သောကြောင့် ထိုအမေးကို ဖြေသည်။]

၂။ အထ ခေါ်- ထိုအခါ၌၊ (ကြားသိရရာ ထိုအခါ၌)၊ ဝေရဉ္ဇော-သော၊ ဗြာဟ္မဏော-သည်၊ ယေန-အကြင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိတော် မူ၏)၊ တေန-မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ထိုအရပ်၌၊ [အဋ္ဌကထာအလို]၊ ဝါ-ထိုအရပ်သို့၊ [သီသက္ခန်ဋီကာသစ် အလို] ဥပသကံမိ- သွားပြီ၊ ဥပသကံမိတွာ- သွားပြီး၍၊

၁။ မြဟ္မစရိယံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “မြတ်သူတို့သည် ကျင့်ထိုက်သော သာသနု မြဟ္မစရိယ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယကို” ဟုလည်းကောင်း၊ “ မြတ်သူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော သာသနုမြဟ္မစရိယ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယကို” ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏။ ဤ၌ ဋီကာနည်း အတိုင်း ပေးထားသည်။ [ဘာသာဋီကာ ၄၉၀ ရှု]။

၂။ အဗ္ဗာ။ ။ ဤနှင့်စပ်၍ မှတ်စွယ်များကို ဘာသာဋီကာ(၄၉၅)၌ ပြထားပြီး၊ “ဣတိပိ ပေ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ” ဟု “ဣတိ” ရှိသင့်ကြောင်းကိုလည်း ထို၌ ပြထားပြီး။

၃။ ယေန တေန။ ။ ဤပုဒ်တို့၌ ဘုမ္မတ္ထဝယ် ကရုဏာဝစန (တတိယာ ဝိဘတ်) သက်ထား၏။ သီလက္ခန် မြဟ္မဇာလသုတ် ဋီကာ၌ “ယေနဝယ် ဘုမ္မတ္ထ၌ တတိယာသက်၏။ တေန ဋ္ဌကား သို့-ဟု ပေးရသော ဥပယောဂတ္ထ (ဒုတိယာ အနက်)၌ တတိယာသက်ပါ” ဟု ဝဒန္တိဝါဒ လာသည်။ ထိုဝါဒအတိုင်းပင် ယခုအခါ အနက်ပေးလေ့ရှိကြသည်။

တနည်း။ ။ ယေန တေန တို့၌ ကာရုဏ (ဟိတ်) အနက်ဝယ် တတိယာ သက်ပါ။ ဤအလို-ယေန-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသို့၊ (မြတ်စွာဘုရားအထံသို့)၊ (ဒေဝမနုဿေဟိ-နတ်လူတို့သည်၊ ဥပသကံမိတဓမ္မာ- သွားထိုက်၏) တေန-ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ဥပသကံမိ-သွားပြီ၊ ဤသို့ပေးပါ။

၄။ ဥပသကံမိတွာ ဥပသကံမိ။ ။ ပထမနည်း၌ ဥပသကံမိ - သွားပြီ-ဟု အတိတ်ကြိယာအားဖြင့် ဆိုသော်လည်း အမှန်မှာ သွား၍ မပြီးသေး၊ ထို့ကြောင့်

(တနည်း) ဥပသင်္ကမိ-သွားပြီ၊ ဥပသင်္ကမိတော - ရောက်ရာ အရပ်မှ တဆင့်
 သာဠိနီးကပ်သော အရပ်သို့သွားပြီး၍၊ ဘဂဝတား-နှင့်၊ သမ္မောဒိ - ခမနိယ
 စသည် သဘော မေးမြန်းပြောလျက် ရောနှောမိလေပြီ၊ သမ္မောဒနိယံ-
 ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ (တနည်း) သမ္မောဒနိယံ-ဝမ်းမြောက်
 သင့်ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော၊ သာဠနိယံ - အဆက်မပြတ် ဖြစ်စေထိုက်သော၊
 ဝါ - မပြတ်မပြတ် အမှတ်ရထိုက်သော၊ ကထံ - စကားကို၊ ဝိတိသာရေတွာ-
 ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ ကေမန္တံ - သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ၊ (တနည်း) ကေမန္တံ-
 သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခုသော အရပ်အဖို့၌၊ နိသီဒိ - ထိုင်ပြီ။

ကေမန္တံ-စွာ၊ ဝါ-၌၊ နိသီဒော-ထိုင်ပြီးသော်၊ ငေရဒဉ္စာပြာဟ္မဏော၊ ဘဂဝန္တံ-
 ကို၊ တေ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-ပြောပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ပြောသနည်း၊)
 ဘော ဂေါတမ- အရှင်ဂေါတမ၊ မေ- အကျွန်ုပ်သည်၊ တေ-ဤအကြောင်း
 ကို၊ သုတံ - ကြားအပ်ဖူးပါပြီ၊ (ကိ - အဘယ်သို့ ကြားအပ်ဖူးပါသနည်း၊)

ဦးကာ၌ “ဥပသင်္ကမန္တော” ဟု ပစ္စုပ္ပန်ဟော အန္တဖြင့် ဖွင့်သည်၊ နောက်နည်း၌ ကား
 ဥပသင်္ကမိ - သည် အတိတ် အနက်တည်း။ [ဘာသာဦးကာ-
 ၄၉၇၊ ၄၉၈-၌ ရှ]။

၁။ သမ္မောဒိ။ ။ မုဒဓာတ်၏ မိဿန (သံသန္ဓန, သံသဂ္ဂ) အနက်ကို ယူ၍
 ပေးထားသည်၊ ဤနေရာမျိုး၌ ရှေးဆရာများက “ သမ္မောဒိ-ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
 နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီ” ဟု ပေးလေ့ရှိကြသည်။ [ဘာသာဦးကာ-၄၉၈-၌ ရှ]။

၂။ သမ္မောဒနိယံ။ ။ ပထမနည်းအလို သမ္မောဒနိယံ-ဟု နိ-၌ ရဿ ရှိရ
 မည်၊ ဒုတိယနည်းအလို ဒီသရှိရမည်။ [ဘာသာဦးကာ-၅၀၀-၌ ရှ]။

၃။ ကေမန္တံ။ ။ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်၏၊
 “ကေမန္တံ-သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ” ဟု အလွယ်ပေး၊ “သင့်တင့်လျောက်ပတ် တခု
 သော အရပ်အဖို့၌ ထိုင်နေသည်မည်လောက်အောင်” ဟု အကျယ်ပေး၊ တနည်း-
 ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ဘုမ္မတ္တံ သက်၏၊ ဤအလို “ကေမန္တံ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်
 တခုသော အရပ်အဖို့၌” ဟုပေး။ [ဘာသာဦးကာ ၅၀၂၊ ၅၀၃-၌ ရှ]

၄။ အဝေါစ။ ။ ပြာဟ္မဏကြီးသည် ထို အချိန်၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဖြစ်သေး၍
 “အဝေါစ-ပြောပြီ” ဟုလည်းကောင်း၊ “မေ - ကျွန်ုပ်သည်” ဟု လည်းကောင်း
 သည်၊ အခြားခန့်ရာ၌ “အဝေါစ-လျောက်ပြီ” ဟုလည်းကောင်း၊ “မေ-တပည့်တော်
 ပေးသည်” ဟုလည်းကောင်း စသည်ဖြင့် လျော်သလိုပေး။

သမဏော ဂေါတမော - ရဟန်း ဂေါတမသည်၊ ဇိဏ္ဏော - အရွယ် လျော့သက်၊ ဇရာတုက်ကြောင့်၊ ကိုယ်လက်ယိုယွင်း၊ အိုမင်း ပြီးကုန်သော၊ ဝုဇေ-အင်္ဂါခြေလက်၊ အားကုန်တက်သဖြင့်၊ ကြီးရင့်ပြီးကုန်သော၊ မဟလ္လကေ - မွေးဖွားခဲ့ရာ၊ ချိန်ခါမီး၍၊ ကြီးသည်အဖြစ်ကို ယူတတ်ကုန်သော၊ အဒ္ဓဝတေ - မင်းနှစ်ဆက် သုံးဆက်လည်သဖြင့်၊ ရှည်သောကာလသို့ ရောက်ပြီးကုန်သော၊ ဝယောအနုပ္ပတ္တေ - ခြောက်ဆယ်ခုနှစ်နှင့် လွန်ပြီးဖြစ်၍၊ ပစ္ဆိမအရွယ်သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော မြွေဟူဏေ-မြွေဟူ၏တို့ကို၊ (ပုဏ္ဏားတို့ကို)၊ န အဘိဝါဒေတိ ဝါ - ရှိလည်းမခိုးတတ်၊ ဝါ - ရှိခိုးထိုက်၏ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ န ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ - ခရီးဦးလည်း မကြိုဆိုတတ်၊ ဝါ - ခရီးဦးကြိုဆိုထိုက်၏ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ အာသနေန - နေရာဖြင့်၊ န နိမန္နေန ဝါ - ဖိတ်လည်း မဖိတ်မန်တတ်၊ ဝါ - ဖိတ်မန်ထိုက်၏ ဟုလည်း မမှတ်ထင်၊ ဣတိ - ဤသို့၊ ကြားအပ်ဖူးပါပြီ။ [သုတ၏ အာကာရဇောတကဖြစ်၍ သုတ်သို့ ပြန်လှည့်သည်။ ဝါသဒ္ဓါတို့ကား ဝိဘာဝန အနက်ဟောတည်း။]

၁။ ဇိဏ္ဏေသည်း။ ။ အဋ္ဌကထာ ပထမနည်းအတိုင်း ပေးထားသည်။ ဒုတိယနည်းအလို - “ဇိဏ္ဏော - ဆွေဟောင်းမျိုးဟောင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဆွေကြီး မျိုးကြီး၌ ဖြစ်ကုန်သော) ဝုဇေ - ကြီးရင့်သော သီလ အာစာရ စသော ဂုဏ်ရှိကုန်သော၊ မဟလ္လကေ - စည်းစိမ်၏များသည်၏ အဖြစ်ကို ယူတတ်ကုန်သော၊ အဒ္ဓဝတေ - ပုဏ္ဏားထုံးတမ်း၊ ကျင့်စဉ် လမ်းကို၊ ဖြောင့်တန်းမတ်မတ်၊ လိုက်သွားတတ်ကုန်သော” ဟုပေး၊ ဝယောအနုပ္ပတ္တေကား ပထမနည်းအတိုင်းပင်။

အနက်ကျဉ်း။ ။ ဤ အနက်များကို မှတ်ရန် မလွယ်ကူလျှင် “ဇိဏ္ဏော - အိုကုန်သော၊ ဝုဇေ - ကိုယ်အင်္ဂါ ကြီးကုန်သော၊ မဟလ္လကေ - အသက်ကြီးကုန်သော၊ အဒ္ဓဝတေ - ရှည်သောကာလသို့ရောက်ကုန်သော၊ ဝယောအနုပ္ပတ္တေ - ပစ္ဆိမ (နောက်ဆုံး) အရွယ်သို့ရောက်ကုန်သော” ဟု ဆိုပါ။

၂။ န ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပစ္စုဋ္ဌာန အနက်ကိုယူ၍ “န အာသနာ ဝုဋ္ဌဟတိ - နေရာမှ မထ” ဟု ဇွင့်၏။ ဤနည်း၌ “ပုဏ္ဏားတို့ကို + နေရာမှ မထ” ဟု အနက် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ မြွေဟူဏေ - တို့ကို၊ (ဒိသွာ - မြင်၍၊ မြင်လျှင်၊ န ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ - နေရာမှလည်း မထတတ်၊ ဝါ - နေရာမှ ထထိုက်၏ဟုလည်း မမှတ်ထင်” ဟု “ဒိသွာ” ဟူသော ပါဌသေသ ထည့်၍ ပေးပါ။ [ရိုသေထိုက် သူကိုမြင်လျှင် မိမိထိုင်နေရာမှ ထပေးရသည်။ သို့မှသာ လေးစားရာရောက်သည်။]

တနည်း။ ။ ပစ္စုဋ္ဌာနအတွက် ပစ္စုဋ္ဌမန (ခရီးဦးကြိုဆိုမှု) အနက်ကိုယူလျှင် “ဒိသွာ” ဟု ပါဌသေသ ထည့်ဖွယ်မလို။

ဘော ဂေါတမ၊ တယိဒံ - ထိုကြားအပ်သော အကြောင်း အရာသည်၊
 တထေဝ - ထိုကြားအပ်သည့်အတိုင်းသာ၊ ဝါ-ကြားတိုင်းမသွေ မှန်နေသည်
 သာ၊ ဟိ - မှန်ပါ၏၊ ဘဝံ ဂေါတမော - အရှင်ဂေါတမသည်၊ ဇိဏ္ဏေ -
 ကုန်သော၊ ပေ၊ ဗြာဟ္မဏေ-တို့ကို၊ န အဘိဝါဒေတိဝါ- တတ်၊ ဝါ-ထင်၊ ပေ၊
 န နိမန္တေတိ ဝါ၊ [ရှေးအတိုင်းဆိုပါ]။ ဘော ဂေါတမ၊ တယိဒံ - ထိုအဘိ
 ဝါဒနစသော အမှုကို မပြုခြင်းသည်၊ န သမ္ပန္နမေဝ - လောကဂုဏ်နှင့် မပြည့်စုံ
 သည်သာ။ [သဒ္ဓတ္ထ၊ အရှင်ဂေါတမမှာ အခြားဂုဏ်တွေ ပြည့်စုံနေပါလျက်
 အဘိဝါဒန စသည်ကို ပြုခြင်းဟူသော လောကကျင့် တ်ဂုဏ်တခု မပြည့်မစုံ
 ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။] ဝါ-မသင့်လျော်သည်သာ၊ [အဓိပ္ပာယ်တ္ထ]။ ဣတိ-
 ဤသို့ပြောပြီ။ [အဝေ.၁၈ ၏ အာကာရဖြစ်၍ အဝေ.၁၈-သို့ ပြန်လှည့်သည်။]

ယံ-အကြင်သူ့ကို၊ အဟံ-ငါ(ဘုရား)သည်၊ အဘိဝါဒေယျံ ဝါ - ရှိမူလည်း
 ခိုးတု၏၊ ပစ္စုဒ္ဓေယျံ ဝါ - ခရီးဦးမူလည်း ကြိုဆိုတု၏၊ အာသနေန - ပြင့်၊
 နိမန္တေယျံ ဝါ - ဖိတ်မူလည်း ဖိတ်မန်တု၏၊ [ဤ၌ ဝါသဒ္ဓါတို့ကား အနိယ
 မတ္ထတည်း။] ဗြာဟ္မဏ၊ သဒေဝကေ - သော၊ သမာရကေ - သော၊ သဗြဟ္မ
 ကေ - သော၊ လောကေ - ဌ်လည်းကောင်း၊ သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိယာ-သော၊
 သဒေဝမနုဿာယ-သော၊ ပဇာယ - ဌ်လည်းကောင်း၊ [ပုဂံစဉ် (၁) အတိုင်း
 ဖော်ဆိုပါ]။ အဟံ - သည်၊ တံ - ထိုသူ့ ကို (ငါ့ရှိခိုးရမည့်သူ့ကို)၊ န သမနု
 ပဿာမိ-မြင်တော်မမူ၊ (သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ဆော်လည်း မြင်တော်မမူ)၊
 ဟိ - မှန်၏၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ယံ - အကြင်သူ့ ကို၊ တထာဂတော - သည်၊ အဘိ
 ဝါဒေယျံ ဝါ - တု၏၊ ပေ၊ တဿ - ထိုသူ၏၊ မုဒ္ဓါပိ - ဦးထိပ် သည်လည်း၊
 ဝိပဇတယျ-မြေ၌ ပြတ်ကြွေ ကျလေတု၏၊ ဣတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

၃။ ဘဝံ-ဂေါတမော - သည်၊ အရသဂ္ဂပေါ - အဘိဝါဒန စသော
 သာမဂ္ဂိရသ မရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ [ညီညွတ်သူတို့၏ ဥစ္စာ
 သာယာဖွယ်ကောင်းသော အဘိဝါဒန စသော ရိုသေမှုမရှိဟူလို]။ ဣတိ-ဤသို့
 ပြောပြီ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ယေန ပရိယာယေန - အကြင် အကြောင်းဖြင့်၊ မံ-ငါ့ကို၊
 အရသဂ္ဂပေါ သမဏော ဂေါတမောတိ - အရသဂ္ဂပေါ သမဏော ဂေါတ
 မော ဟူ၍၊ ဝဒေမာနော - ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ - ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 သမ္မာ - ကောင်းစွာ၊ (ဟုတ်မှန်စွာ)၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုတု၏၊ (ပြောဆိုသည်
 မည်တု၏)၊ သေ ပရိယာယော-ဤအကြောင်းသည်၊ အတ္ထိဝေါ-ရှိသည်သာ။

ပြာဟ္မဏ၊ ယေ တေ ရူပရသာ - အကြင် ရူပါရုံ၏ အရသာ သာယာအပ်
 သော တဏှာသမ္ပယုတ္တ သောမနဿ ဝေဒနာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယေ
 တေ သဒ္ဓရသာ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ ယေ တေ ဂန္ဓရသာ- တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ယေ တေ ရသာရသာ-အကြင်ရသာရုံ၏ အရသာ သာယာအပ်သော
 တဏှာသမ္ပယုတ္တ သောမနဿ ဝေဒနာတို့သည် -လည်းကောင်း၊ ယေ တေ
 ဖောဠဗ္ဗရသာ - တို့သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ - ရှိကုန်၏) တေ- ထို ရူပရသာ
 စသည်တို့သည်၊ [ဥစ္ဆန္ဒမူလာ စသောပုဒ်တို့၌ပင်]၊ ဝါ-တို့ကို၊ တထာဂတဿ-
 မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဟိနာ - ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဥစ္ဆန္ဒမူလာ - အရိယာမဂ်ဇာတ်၊
 လက်နက်မြတ်ဖြင့်၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော ဘဝမြစ်ရှိကုန်ပြီ၊
 တာလာဝတ္ထုကတာ - ထန်းပင်၏တည်ရာ ဖြစ်ဖူးသော မြေအရပ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်
 သော တည်ရာစိတ်အစဉ်ရှိကုန်ပြီ၊ (တနည်း) တာလာဝတ္ထုကတာ-လည်ဆစ်
 ပန်းအိုး၊ ဖြတ်ချိုးအပ်ပြီးဖြစ်၍၊ အရွက်အသီးစသည်တို့၏ တည်ရာမဟုတ်သော၊
 ထန်းပင်ငုတ်တို့ကဲ့သို့ ပြုလုပ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အနဘာဝံ - နောက်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိ
 အောင်၊ (နောင်တဖန် ဖြစ်ခြင်း မရှိအောင်)၊ ကတာ - ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊
 အာယတိံ - နောင်အခါ၌၊ အနုပ္ပါဒဓမ္မာ - ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။

ပြာဟ္မဏ၊ ယေန ပရိယာယေန - ဖြင့်၊ မံ - ကို၊ အရသရူပေါ? သမဏော
 ဂေါတမောတိ-ဟူ၍၊ ဝဒမာနော-လသော်၊ ဝါ-သည်၊ သမ္မာ - စွာ၊ ဝဒေယျ-
 ရာ၏၊ သော ပရိယာယော-လို့အကြောင်းသည်၊ အယံ ခေါ- ဤသည်ပင်တည်း။

၁။ တထာဂတဿ - ပဟိနာ။ ။ အဇ္ဈကထာ၌ နှစ်နည်း ဖွင့်၏၊ ပဌမနည်း
 အလို-တထာဂတဿ၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည် သမ္ပန် (သာမီ) အနက်၌ ဖြစ်၏၊ ထို၏
 သမ္ပန္နိ (သံ) ကို “စိတ္တသန္တာနတော” ဟု ထည့်၊ ပဟိနာသည် ကတ္တားဟော
 တည်း၊ တေ- ထိုရူပရသာ စသည်တို့သည်၊ တထာဂတဿ-၏၊ (စိတ္တသန္တာနတော-
 စိတ်အစဉ်မှ)၊ ပဟိနာ - ကင်းကွာကုန်ပြီ - ဟုပေး၊ ဒုတိယ နည်းအလို-တထာဂ
 တဿ၌ ဆဋ္ဌိသည် ကရဏတ္ထ (တတိယာဝိဘတ်၏ ကတ္တားအနက်) ၌ ဖြစ်၏၊
 ပဟိနာသည် ကံဟောတည်း၊ တေ - ထိုရူပရသာ စသည်တို့ကို၊ တထာဂတဿ-သည်၊
 ပဟိနာ - ပယ်အပ်ကုန်ပြီ-ဟု ပေး။ [ဘာသာဋီကာ ၅၂၁၊ ၅၂၂ရ။]

၂။ အနဘာဝံ ကတာ။ ။ အနဘာဝံ ဂတာ ဟုလည်း ပါဠိရှိ၏၊ အဇ္ဈကထာ
 လည်း ဖွင့်၏၊ ထိုအလို-အနဘာဝံ-နောက်၌ မဖြစ်ခြင်းသို့၊ ဂတာ-ရောက်ကုန်ပြီ-ဟု
 ပေး။ [ဘာသာဋီကာ ၅၂၅ ရ။]

၃။ အရသရူပေါ၊ ။ ပုတ္တားအလို-“အရသရူပေါ- သာမဂ္ဂီရသာ မရှိသူ၏
 အဖြစ်ဟူသော ‘သဘောရှိသူ၊’ ဘုရားရှင်အလို-“အရသရူပေါ- ရှုပ်ရသစသည် မရှိ

(ဤ ရူပရသ စသည်တို့ကို ပယ်ပြီးခြင်းတည်း)။ ယံ - အကြင်အကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ - ရည်ရွယ်၍၊ တံ - သည်၊ ဝဒေသိ - “အရသရူပေါ ဘဝံ ဂေါတမော” ဟုပြော၏။ (သော ထိုအကြောင်းသည်) နော စ ခေါ-မရှိသည်သာ၊ (တနည်း) သော စ - ထိုအကြောင်းသည်ကား၊ နော - မရှိ။

၄။ အမှာ။ ။ဤမှ နောက်၌ စာပိုဒ်နံပါတ် (၃) အတိုင်း အနက်ဆိုပါ။ ထူးရာကိုသာ ရေးမည် ။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ နိဗ္ဗောဂေါ သာမဂ္ဂိ ပရိဘောဂ မရှိ (ညီညွတ်သူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော အဘိဝါဒနစသော ရှိသေမှုမရှိ) ။ ပေ၊ ယေ တေ ရူပဘောဂါ - အကြင်ရူပါရုံတို့ကို ဆန္ဒရာဂဖြင့် သုံးဆောင် ခံစားခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း ။ ပေ၊ ယေ တေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဘောဂါ - တို့သည် လည်းကောင်း၊ (သန္တိ)။ တေ - ထို ရူပဘောဂ စသည်တို့ကို၊ တထာဂတဿ - သည်၊ ပဟိနာ - ပယ်အပ်ကုန်ပြီ ။ ပေ၊ သော ပရိယာယော - သည်၊ အယံ ခေါ- ဤ သည်ပင်တည်း။ (ဤ ရူပဘောဂ စသည်တို့ကို ပယ်ပြီး ခြင်းပင်တည်း)။ ယံ - အကြင် အကြောင်းကို၊ သန္ဓာယ - ၍၊ တံ - သည်၊ ဝဒေသိ - “နိဗ္ဗောဂေါ ဘဝံ ဂေါတမော” ဟုပြော၏။ သော - ထိုအကြောင်းသည်၊ နော စ ခေါ - မရှိသည်သာ၊ (တနည်း) သော စ - ထိုအကြောင်းသည်ကား၊ နော - မရှိ။

၅။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ အကိရိယဝါဒေါ - အဘိဝါဒနစသော ရှိသေမှုကို မပြုထိုက်ဟု (ပြောဆိုကြောင်း) အယူရှိ၏။ ပေ၊ ကာယဒုစ္စရိတဿ - ကာယဒုစ္စရိတ၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ - ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစိဒုစ္စရိတဿ - ၏လည်းကောင်း၊ ဝါ - ကိုလည်းကောင်း၊ မဒနာဒုစ္စရိတဿ - ၏လည်းကောင်း၊ ဝါ - ကိုလည်းကောင်း၊ အကိရိယံ-မပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မပြုသင့်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ - ဟောတော်မူ၏။ အနကဝိဟိတာနံ - တပါးမက များ

သူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူ”ဟု အနက်မှတ်ပါ။ ဘုရားရှင်အတွက် သကဂက္ခဟု ခေါ်၍ ပုဏ္ဏားအတွက် ပရပက္ခ ဟု ခေါ်သည်။

၁။ နိဗ္ဗောဂေါ။ ။ ပုဏ္ဏားအလို- နိဿယအတိုင်းပေး၊ ဘုရားရှင်အလို - “ရူပါရုံစသည်တို့ကို ဆန္ဒရာဂဖြင့် သုံးဆောင်ခံစားခြင်းမရှိသူ”ဟု ပေး။

၂။ ကာယဒုစ္စရိတဿ အကိရိယံ။ ။ “ကာယဒုစ္စရိတဿ-၏၊ အကိရိယံ-မပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်”ဟု ပေးရာ၌၊ အကိရိယံသည် ဘာဝပုဓာန (တနည်း) ဘာဝလောပပုဒ်တည်း၊ ကာယဒုစ္စရိတဿ စသည်တို့ကား ဘာဝသမ္ပန်တို့တည်း။ (တနည်း)

သော အပြားရှိကုန်သော၊ ပါပကာနံ - ယုတ်မာကုန်သော၊ ဝါ-မိမိကိန်းရာ သတုာကို အပါယ်လေးရွာတို့၌ ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော၊ အကုသလာနံ- အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ - တို့၏၊ အကိရိယံ - မပြုထိုက်၊ တုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (တနည်း) ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ အကိရိယံ - မပြုသင့်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ ၊ပေး အယံ ခေါ်- ဤသည်ပင်တည်း၊ (ဤ ဒုစရိုက် အကုသိုလ်အမှုတို့ကို မပြုထိုက်ဟု ဟောတော်မူခြင်းတည်း)၊ ယံ - ကို၊ သန္ဓာယ - ရှိ၊ တံ - သည်၊ ဝဒေသိ - “အကိရိယဝါဒေါ” ဘဝံ ဂေါတမော” ဟု ပြော၏ ၊ပေး။

၆။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ- အဘိဝါဒနံ စသော လောကအစဉ်လာကို ပယ်ခွါ ဖြတ်တောက်ထိုက်၏ဟု (ပြောဆိုကြောင်း) အယူရှိ၏၊ပေး၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဗြာဟ္မဏ၊ အဟံ - သည်၊ ရာဂဿ - ရာဂ၏ လည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ - ၏လည်းကောင်း၊ မောဟဿ - ၏ လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆေဒံ - ဖြတ်တောက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝဒါမိ၊ (တနည်း) ရာဂဿကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ - ကို လည်းကောင်း၊ မောဟဿ - ကို လည်းကောင်း၊ ဥစ္ဆေဒံ - ဖြတ်တောက်သင့်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ အနေကဝိဟိတာနံ - ကုန်သော ပါပကာနံ - ကုန်သော၊ အကုသလာနံ - ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသော တရားတို့၏) ဥစ္ဆေဒံ - ဖြတ်တောက် ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝဒါမိ၊ (တနည်း) အနေကဝိဟိတာနံ ၊ပေး၊ ဓမ္မာနံ - တို့ကို၊ ဥစ္ဆေဒံ - ဖြတ်တောက်သင့်ခြင်းကို၊ ဝဒါမိ၊ပေး၊ အယံ ခေါ်-ဤ သည်ပင်တည်း၊ (ဤရာဂစသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပယ်ရှား ဖြတ်တောက် ထိုက်၏ဟု ဟောတော်မူခြင်းပင်တည်း) ၊ပေး။

“ကာယဒုစ္စရိတဿ - ကို၊ အကိရိယံ-မပြုသင့်ခြင်းကို”ဟု ပေး၊ ကာယဒုစ္စရိတဿ သည် အကိရိယံ၏ ကံတည်း၊ နောက်၌လည်း နည်းတူ သိပါ။ [ဘာသာဋီကာ (၅၃၀) ရှ]။

၁။ အကိရိယဝါဒေါ။ ။ပုဏ္ဏားအလို-အဘိဝါဒနံ စသော ရှိသေမှုကို မပြု ထိုက်ဟု (ပြောဆိုကြောင်း) အယူရှိသူ”ဟုပေး။ ဘုရားရှင်အလို-“ဒုစရိုက် အကု သိုလ်အမှုတို့ကို မပြုထိုက်ဟု (ပြောဆိုကြောင်း) အယူရှိသူ”ဟု ပေး။

၂။ ဥစ္ဆေဒဝါဒေါ။ ။ပုဏ္ဏားအလို နိဿယအတိုင်း ပေးပါ၊ ဘုရားရှင်အလို ကား-“ရာဂစသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်ထိုက်၏ဟု အယူ ရှိသူ”ဟု ပေးပါ။

၇။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ ဇိဂူစ္ဆိ - အဘိဝါဒန စသော အမျိုးကောင်းတို့၏ အလုပ်ကို စက်ဆုပ်ခြင်း အလေ့ရှိ၏ ၊ပေ၊ ကာယဒုစ္စရိတေန - ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစ္စရိတေန - ကိုလည်းကောင်း၊ မနောဒုစ္စရိတေန - ကိုလည်းကောင်း၊ ဇိဂူစ္ဆာမိ - စက်ဆုပ်တော်မူ၏၊ [ကာယဒုစ္စရိတေန စသည်၌ ဒုတိယာအနက်ဝယ် တတိယာဝိဘတ်သက်၏]။ အနေကဝိဟိတာနံ၊ ပေ၊ ဓမ္မာနံ - တို့သို့၊ [သမာပတ္တိ၌ ဆဋ္ဌိကံ၊] သမာပတ္တိယာ - ရောက်ခြင်းကို၊ ဇိဂူစ္ဆာမိ၊ [သမာပတ္တိယာ၌လည်း ဥပယောဂတ္ထ၌ တတိယာ ဝိဘတ်ပင်။] ၊ပေ၊ အယံ ခေါ- ဤသည်ပင်တည်း၊ (ဤ ဒုစရိုက်အကုသိုလ် အလုပ်တို့ကို စက်ဆုပ်တော်မူခြင်းပင်တည်း) ။ပေ။

၈။ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ ဝေနယိကော - ကြီးသူတို့အပေါ်၌ ပြုထိုက်သော အဘိဝါဒနစသော ရှိသေမှုကို ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဝါ - ကြီးသူတို့အား အဘိဝါဒနစသော ရှိသေမှုကို မပြုတတ်သဖြင့် နှိမ်ကွပ်ဆုံးမထိုက်၏ ၊ပေ၊ ရာဂဿ - ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ - ကိုလည်းကောင်း၊ မောဟဿ - ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနယာယ - ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေမိ - ဟောတော်မူ၏။ (တနည်း) ရာဂဿ - ၎င်းလည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ - ၎င်းလည်းကောင်း၊ မောဟဿ - ၎င်းလည်းကောင်း၊ ဝိနယာယ - ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ၊ ဒေသေမိ၊ အနေကဝိဟိတာနံ ၊ပေ၊ ဓမ္မာနံ - တို့ကို၊ ဝိနယာယ - ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ၊ (တနည်း) ဓမ္မာနံ - တို့၏၊ ဝိနယာယ - ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ၊ ဓမ္မံ ဒေသေမိ ၊ပေ၊ အယံ ခေါ- တည်း၊ (ဤ ရာဂအစရှိသော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူခြင်းပင်တည်း။)

၉။ ဇေရုစ္ဆိ ။ ။ပုဏ္ဏားအလို-နိဿယအတိုင်း ပေးပါ၊ ဘုရားရှင်အလိုမှာ- “ဒုစရိုက် အကုသိုလ် အလုပ်တို့ကို စက်ဆုပ်ခြင်းအလေ့ရှိသူ (စက်ဆုပ်လေ့ရှိသူ)” ဟု ဆိုပါ။

၂။ ဝေနယိကော ။ ။ပုဏ္ဏားအလို-ထင်ရှားပြီ၊ ဘုရားရှင်အလိုမှာ- “ရာဂ စသော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ တရားဟောတော်မူသူ” ဟု ဖြစ်သည်။

၃။ ဝိနယာယ ။ ။ဝိပုဗ္ဗ နိဓာတ်သည် “ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ” ၌ ကဲ့သို့ ပယ်ဖျောက် ဖျက်ဆီးခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် “ဝိနယာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ” ဟု ပေးသည်၊ (တနည်း) “ဥပသမာယ” ဟု သော အဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ဝိနယာယ-ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ” ဟု ပေးသည်။

၉။ ဘဝံ ဂေါတမော- သည်၊ တပဿိ-^၁ ကြီးသူတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော အဘိဝါဒနစသော ရှိသေမှုကိုမပြုခြင်းရှိ၏။ ဝါ - သူတော် ကောင်းတို့၏ အကျင့် မပြည့်စုံသဖြင့် လူနဲ့ လူမဲ့ လူဆင်းရဲတည်း ၊ပေ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ အဟံ- သည်၊ ပါပကေ - ကုန်သော၊ အကုသလေ - ကုန်သော၊ ဓမ္မေ - တို့ကို၊ ဣယ ဒုစ္စရိတ်- ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစ္စရိတ် - ကိုလည်းကောင်း၊ မနောဒုစ္စရိတ်- ကိုလည်းကောင်း၊ [အကုသလေ ဓမ္မေကို သရုပ်ဖော်သည်။] တပနီယေ- မိမိ ကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်ကုန်၏ဟူ၍၊ ဝဒါမိ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ယဿ- အကြင်သူသည်၊ တပနီယာ - မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်ကုန်သော၊ ပါပကာ၊ အကုသလာ၊ ဓမ္မာ- တို့ကို၊ ပဟီနာ - ပယ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (တနည်း) ယဿ- အကြင်သူ၏၊ (စိတ္တသန္တာနတော- စိတ်အစဉ်မှာ) တပနီယာ ၊ပေ၊ ဓမ္မာ- တို့သည်၊ ပဟီနာ - ကင်းကွာကုန်ပြီ ၊ပေ၊ တံ - ထိုသူ ကို၊ အဟံ - သည်၊ တပဿိတိ - တပဿိ ဟူ၍၊ (မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်သော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ပြီးသူဟူ၍၊) ဝဒါမိ ၊ပေ၊ အယံ ခေါ-တည်း၊ (ဤမိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်သော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ပြီးခြင်းပင်တည်း) ။ပေ။

၁၀။ ဘဝံ ဂေါတမော-သည်၊ အပဂဗ္ဗော-^၂ နတ်ပြည် ပဋိသန္ဓေမှ ကင်း၏၊ (တနည်း) အပဂဗ္ဗော - ယုတ်ညံ့သော ပဋိသန္ဓေ ရှိမည့် သူတည်း၊ ဝါ-ယုတ်ညံ့သောပဋိသန္ဓေရှိခဲ့သူတည်း၊ပေ၊ဗြာဟ္မဏ၊ ယဿ-အကြင်သူသည်၊ အာယံတိ - နောင်အခါ၌၊ ဂဗ္ဘသေယျာ - ဇလာဒုဇ သတ္တဝါအဖြစ်ဖြင့် အမိဝမ်း၌ ကိန်းခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ - အဏ္ဏဇ၊ သံသေဒဇ၊ သြာပပါတိက သတ္တဝါအဖြစ်ဖြင့် ဘဝသစ်၌ အသစ်ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဟီနာ- အပ်ပြီ ၊ပေ၊ တံ -ကို၊ အဟံ -သည်၊အပဂဗ္ဗောတိ -ဟူ၍၊ဝဒါမိ ၊ပေ၊ အယံ ခေါ - တည်း၊ (ဤ ဂဗ္ဘသေယျာ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိကို ပယ်ပြီးခြင်းပင်တည်း) ။ပေ။

၁။ တပဿိ။ ။ပုဏ္ဏားအလို-နိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။ ဘုရားရှင်အလိုကား- “မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို လောင်မြိုက်တတ်သော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ပြီးသူ” ဟု ဖြစ်သည်။

၂။ အပဂဗ္ဗော။ ။ပုဏ္ဏားအလို - နိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။ ဘုရားရှင်အလိုကား- “ပဋိသန္ဓေမှ ကင်းသူ”ဟု ဆိုပါ။

၁၁။ ပြာဟံဏ၊ သေယျထာပိ - ဥပမာမည်သည်၊ ကုက္ကုဒ္ဓိယာ - ကြက်မ၏၊ အဋ္ဌ ဝါ - ရှစ်လုံးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသ ဝါ - ဆယ်လုံး သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွါဒသ ဝါ - တဆယ့်နှစ်လုံး သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အဏ္ဏာနိ - ဥတို့သည်၊ (သန္တိ - ရှိကုန်၏) တာနိ - ထို ဥတို့သည်၊ (အဿု-ဋ္ဌစပ်)၊ ဝါ - တို့ကို၊ (အဓိသယိတာနိ - စသည်ဋ္ဌစပ်)၊ ကုက္ကုဒ္ဓိယာ - အမိကြက်မသည်၊ သမ္မာ - ကောင်းစွာ၊ အဓိသယိတာနိ - အထက်၌ ဝပ်အပ်ကုန်သည်၊ သမ္မာ - စွာ၊ ပရိသေဒိတာနိ - အငွေ ပြုအပ်ကုန်သည်၊ သမ္မာ - စွာ၊ ပရိဘာဝိတာနိ - ကြက်နံ့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သည်၊ အဿု - ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသံ ကုက္ကုဒ္ဓုစွာပကာနံ - ထိုကြက်ငယ်ကလေးတို့တွင်၊ ယော - အကြင် ကြက်ငယ်ကလေးသည်၊ ပဌမတရံ - ရှေးဦးစွာ၊ [တရပစ္စည်း အနက်သီးခြားမရှိ]။ ပါဒနုခသိခါယ ဝါ - ခြေသည်းဖျားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မုခတုဏ္ဏကေန ဝါ - နှုတ်သီးဖျားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဏ္ဏကောသံ - ဥခုံကို၊ ပဒါလေတွာ - ဖောက်ခွဲ၍၊ သောတ္ထိနာ - ချမ်းသာသဖြင့်၊ ဝါ - စွာ၊ အဘိနိဋ္ဌိဇ္ဇေယျ - ဖောက်ထွက်လာရာ၏၊ သော - ထို ကြက်ငယ်ကလေးသည်၊ (အဿု-ဋ္ဌစပ်)၊ ဝါ - ကို၊ ကိန္တိ - အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝစနိယော - ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အဿု - ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဇေဋ္ဌော ဝါ - အကြီးဆုံးဟူ၍လည်း၊ ဝစနိယော - ပြောဆိုထိုက်သလော၊ ကနိဋ္ဌော ဝါ - အငယ်ဆုံးဟူ၍လည်း၊ ဝစနိယော - ပြောဆို

၁။ သေယျထာပိ။ သေယျထာသည် ဥပမာ အနက်ဟော နိပါတ်၊ ဝိသည် သမ္ဘာဝနာ (ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း) အနက်ဟော နိပါတ်တည်း။ “သေယျထာပိ - ဤသို့ ရံခါ ဖြစ်တန်ရာသော ဥပမာ မည်သည်”ဟုလည်းကောင်း၊ “သေယျထာပိ-မျက်မှောက်မြင်ရ၊ သဘာဝဖြင့်၊ ချိန်ဆဖွယ်ရာ၊ ဥပမာမည်သည်”ဟု လည်းကောင်း ဆရာတို့အနက်ပေးလေ့ရှိသည်။ [ဘာသာဂီကာ ၅၄၆-၅]။

၂။ ဇေဋ္ဌော ဝါ။ သော-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကိန္တိ-လျှင်၊ ဝစနိယော-ထိုက်သည်၊ အဿု- ရာသနည်း၊ ဇေဋ္ဌော ဝါ-အကြီးဆုံးဟူ၍လည်း၊ ဝစနိယော-ထိုက်သည်၊ အဿု-ဖြစ်ရာသလော၊ ကနိဋ္ဌော ဝါ-အငယ်ဆုံး ဟူ၍လည်း၊ ဝစနိယော-ထိုက်သည်၊ အဿု-ရာသလော၊ ဤသို့ အပြည့်အစုံ လိုက်သင့်သော ပုဒ်များကို လိုက်၍ ပေးရမည်။ ဤ၌ လွယ်ကူအောင် “ဇေဋ္ဌော ဝါ-အကြီးဆုံး ဟူ၍လည်း၊ ဝစနိယော - ပြောဆိုထိုက်သလော၊ ကနိဋ္ဌော ဝါ-ဟူ၍လည်း၊ ဝစနိယော - ထိုက်သလော”-ဟု (အဿ မထညှိဝဲ) ပေးထားသည်။

ထိုက်သလော၊ ဣတိ- ဤသို့ မေးတော်မူပြီ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဇေဋ္ဌောတိ-
 အကြီးဆုံးဟူ၍၊ ဝစနိယော - ထိုက်သည်၊ အာဏ - ဖြစ်ရာပေါ်၏၊ ဟိ-^၁ မှန်ပါ
 ၏၊ နေသံ - ထို ကြက်ငယ်ကလေး တို့တွင်၊ သော - ထိုရှေးဦးစွာ ထွက်လာ
 သော ကြက်ငယ်သည်၊ ဇေဋ္ဌော - အကြီးဆုံးသည်၊ ဟောတိ - ဖြစ်ပါ၏၊
 ဣတိ - ဤသို့ ပြောပြီ။

ဗြာဟ္မဏ၊ ဝေမေဝ - ဤအတူပင်၊ အဟံ ၂ - သည်၊ အဝိဇ္ဇာဂတာယ -
 အဝိဇ္ဇာ၌ဖြစ်သော၊ အဏ္ဏဘူတာယ - အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဥဒ္ဓံ၌ဖြစ်သော၊ ပရိ
 ယောနဒ္ဒါယ - အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဥဒ္ဓံသည် မြေးယုက် အပ်သော၊ ပဒာယ -
 သတ္တဝါအပေါင်းတို့ (ဧကောဝ - ၌စပ်)၊ အဝိဇ္ဇဏ္ဏကောသံ - အဝိဇ္ဇာဟူ
 သော ဥဒ္ဓံကို၊ ပဒါလောဘော - ဖောက်ခွဲ၍၊ ဧကောဝ - တယောက်တည်း
 သာ၊ (တဆူတည်းသာ)၊ လောကေ - သတ္တသောက၌၊ အနုတ္တရံ - မိမိထက်
 မြတ်သော တရားမရှိသော၊ ဝါ - အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ -
 မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ
 ဉာဏ်တော်ကို၊ ဝါ - ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊
 သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ - ထိုးထွင်း၍သိတော်မူပြီ၊ (ရရှိတော်
 မူပြီ)၊ ဗြာဟ္မဏ၊ သွာဟံ - ထိုငါသည်၊ လောကဿ - တလောကလုံး၏၊
 ဇေဋ္ဌော-^၂ အကြီးဆုံးတည်း။ လောကဿ - တလောကလုံးထက်၊ သေဋ္ဌော -
 အမြတ်ဆုံးတည်း။

၁။ သော ဟိ နေသံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ အကြောင်းပြု အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်၏။
 ထိုအလို-“ကသွာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ဟိ (ယသွာ) ကြောင့်၊ နေသံ - တို့တွင်၊
 သော- ထိုရှေးဦးစွာ ထွက်လာသော ကြက်ငယ်သည်၊ ဇေဋ္ဌော - အကြီးဆုံးသည်၊
 ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်ပါတည်း။ ဣတိ - ဤသို့ပြောပြီ၊ [ဣတိတလုံး
 အကျေကြီးပါ]၊ ဤသို့ပေးရမည်၊ ဤ၌ လွယ်ကူအောင် ဒဠီ ပေးသည်။

၂။ အဟံ ဧကောဝ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဤနှစ်ပုဒ်ကို တွဲ၍ ဖွင့်ထားသည်။
 ထိုအလို-“အဟံ ဧကောဝ - ငါတယောက်တည်းသာ၊ (ငါတဆူတည်းသာ)”ဟု
 ပေါင်း၍လည်း ပေးနိုင်သည်၊ ဤ၌ ပါဠိတော် အစဉ်အတိုင်း ပေးထားသည်။

၃။ ဇေဋ္ဌော သေဋ္ဌော။ ။ ဇေဋ္ဌော - အရိယာ ဇာတ်အားဖြင့် အကြီးဆုံး
 တည်း။ သေဋ္ဌော - ဂုဏ်အားဖြင့် အမြတ်ဆုံးတည်း။ ဤသို့ အကျယ်ဆိုပါ။

ပြာဟ္မဏ၊ မေ - ဧ၊ (ဝီရိယံ - ဌိစပ်)၊ ဝါ - သည်၊ (အာရဒ္ဓံ - ဌိစပ်)၊
 ဝီရိယံ - သည်၊ (အဟောသိ - ဌိစပ်)၊ ဝါ - ကို၊ အာရဒ္ဓံ - အားထုတ်
 အပ်သည်၊ အဟောသိ - ဖြစ်ပြီ၊ (အာရဒ္ဓတ္တာ - အားထုတ် အပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်)၊ အသလ္လိနံ - မငြိကပ်တော့ ဝါ - မတွန့်ဆုတ်တော့၊ သတိ -
 သတိသည်၊ ဥပဋ္ဌိတာ - အာရံ၌ ကပ်၍တည်ပြီ၊ (ဥပဋ္ဌိတတ္တာ - အာရံ၌ ကပ်၍
 တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ အသမ္ပုဋ္ဌာ - မပျောက်ပျက်တော့၊ ကာယော-
 နာမကာယ၊ ရူပကာယသည်၊ ပဿဒ္ဓေါ - ငြိမ်းအေးပြီ၊ (ပဿဒ္ဓတ္တာ - ငြိမ်း
 အေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ အသာရဒ္ဓေါ - (ကိလေသာဟူသော) ပူလောင်
 ခြင်းနှင့်တကွမဖြစ်၊ စိတ္တံ - သည်၊ ဝါ - ကို၊ သမာဟိတံ - အာရံ၌ ကောင်းစွာ
 ထားအပ်ပြီ၊ (သမာဟိတတ္တာ - အာရံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်)၊ ကေဂ္ဂံ - တခုတည်းသော အာရံရှိပြီ။

ပဌပဇ္ဈာန်။ ပြာဟ္မဏ၊ သော (အဟံ) - ထိုငါသည်၊ ကာမေဟိ - ဝတ္ထု
 ကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ - ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင်၊ အကုသလေဟိ - အကုသိုလ်
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ - ကိလေသာကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စ(ဧဝ) - သာလျှင် (တနည်း)
 ကာမေဟိ - ဝတ္ထု ကိလေသာ၊ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ - သာလျှင်၊
 အကုသလေဟိ - ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ - နိဝရဏတရားတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စ(ဧဝ) - သာ
 လျှင်၊ သင်္ခါတက္ကံ - ဝိတက်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၊ သဝိစာရံ - ဝိစားရနှင့်

၁။ အာရဒ္ဓံ၊ ပေ၊ အဟောသိ။ [ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ] အာရဒ္ဓံ အသလ္လိနံ၊
 ဥပဋ္ဌိတာ အသမ္ပုဋ္ဌာ - စသည်ဖြင့်ရှိရာ၌ ရှေးရှေးပုဂံသည် နောက်နောက် ပုဂံ၏
 အကြောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးပုဂံကို ဟိတ်ပြင်၍ “အာရဒ္ဓတ္တာ ဥပဋ္ဌိတတ္တာ”
 စသည်ဖြင့် အနက်ပေးရသည်။ အဟောသိ ကြိယာကိုလည်း နောက်နောက်ပုဂံများ၌
 လိုက်စေ၍ “အသလ္လိနံ-မကပ်ငြိသည်၊ ဝါ-မတွန့်ဆုတ်သည်၊ (အဟောသိ-ပြီ)
 သတိ-သည်၊ ဥပဋ္ဌိတာ-သည်၊ (အဟောသိ-ပြီ) ဥပဋ္ဌိတတ္တာ- ကြောင့်၊ အသမ္ပုဋ္ဌာ-
 သည်၊ (အဟောသိ- ပြီ)” ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးနိုင်၏။ သို့ရာတွင် လွယ်ကူအောင်
 ပါဠိရှိတိုင်း ပေးထားသည်။

၂။ ကာမေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ကာမေဟိအရ ဝတ္ထုကာမ
 သက်သက်ကို ယူသောနည်း၊ ဝတ္ထု ကိလေသာ၊ နှစ်ဖြာသော ကာမကို ယူသော
 နည်းဟု နှစ်နည်းရှိ၏။ အကုသလေဟိ အရလည်း “ကာမတ္ထုနိဝရဏ” ခေါ် ကိလေ
 သာ ကာမကို ယူသောနည်း၊ နိဝရဏငါးပါးလုံးကို ယူသောနည်းဟု နှစ်နည်းပင်
 ရှိ၏။ [ဘာသာဋီကာ ၅၇၀၊ ၅၇၁-၅။

လည်းတကွဖြစ်သော၊ ဝိဝေကဇံ - နိဝရဏတို့၏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ - နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ဈာနသမ္ပယုတ် တရားအစဉ်ဖြစ်သော၊ ဝါ - နိဝရဏတို့သည် ကင်းဆိတ်စေနိုင်သော ဈာနသမ္ပယုတ် တရားအစဉ်ဖြစ်သော၊ ပီတိသုခံ - ဖရဏာပီတိ၊ စေတသိက သုခရှိသော၊ ပဌမံ - ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သော၊ ဝါ - ရှေးဦးစွာ ရအပ်သော၊ ဝါ - ရှေးဦးစွာ ဝင်စားအပ်သော၊ ဈာနံ-ဈာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ရောက်၍၊ (တနည်း) ဈာနံ - ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ-ပြီးစေ၍၊ ဝိဟာသိ - နေတော်မူခဲ့ပြီ။

ဒုတိယချာန်။ ။ ဝိတက္က ဝိစာရာနံ - ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့၏၊ ဥပသမာ-ပယ်ခွါ လွန်မြောက်၊ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်၊ အဇ္ဈတ္တိ - မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော သမ္ပသာဒနံ - ကြည်လင် စေတတ်သော သဒ္ဓါရှိသော၊ စေတသော - စိတ်၏၊ ဧကောဒိဘာဝံ - မြတ်သည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ဝါ - ဝိတက်၊ ဝိစာရ အဖော်မပါသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ဝါ - မြတ်လည်းမြတ်၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တက်ကြွစေတတ်သော သမာဓိကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ (တနည်း) စေတသော-စိတ်ကို၊ သမ္ပသာဒနံ - ကြည်လင်စေတတ်သော၊ ဧကောဒိဘာဝံ - သော၊ [ရှေးအတိုင်း သုံးနက်ဆိုပါ]။ အဝိတက္ကံ - ဝိတက်လည်း မရှိသော၊ အဝိစာရံ - ဝိစာရလည်း

၁။ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဤနှစ်ပုဒ်ကို သမာသ် တပုဒ်တည်း အဖြစ် ဖွင့်သေး၏။ ထိုအလို - “ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ-နိဝရဏတို့၏ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပီတိသုခရှိသော၊ ဝါ-နိဝရဏတို့မှ ကင်းဆိတ်သော ဈာနသမ္ပယုတ်တရားအစဉ် ဖြစ်သော၊ ပီတိသုခရှိသော၊ ဝါ-နိဝရဏတို့သည် ကင်းဆိတ်စေအပ်သော ဈာနသမ္ပယုတ် တရားအစဉ် ဖြစ်သော ပီတိသုခ ရှိသော” ဟု ဆိုပါ။ [အကျယ်ကို ဘာသာဋီကာ ၅၀၅-၅]။

၂။ ပဌမံ။ ။ ဥပုန္န၊ ပဋိလဒ္ဓ၊ သမာပဇ္ဇန အနတ် သုံးမျိုး၌ တဒ္ဓိတ် အပစ္စည်း သက်၍ အနက်ပေးထားသည်။ [ဘာသာဋီကာ ၅၀၆၊ ၅၀၇ ။]

၃။ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ။ ။ [ဘာသာဋီကာ ၅၀၈-၅]။

၄။ သမ္ပသာဒနံ စေတသော။ ။ ပဌမ နည်း၌ စေတသော သည် ဧကောဒိဘာဝံဝယ် ဧကောဒိ၌ စပ်ရသော သမ္ပန်တည်း၊ ဒုတိယ နည်း၌ စေတသောသည် သမ္ပသာဒနံ၌ စပ်ရသော ဆဒ္ဓိ ကံတည်း။ [ဘာသာဋီကာ ၅၀၉-၅]။

မှတ်ချက်။ ။ ပဌမနည်း အနက်ပေးရာ၌ သမ္ပသာဒန အရ ကြည်လင်စေတတ်သော သဒ္ဓါကို မုချရ၍၊ ဈာန်ကို ဂုဏ္ဏပစာရအားဖြင့် ရသည်၊ ဤသို့ ဥပစာဟု

မရှိသော၊ သမာဓိဇံ - ပဌမဈာန် သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ-သမ္ပယုတ် သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သော၊ ပီတိသုခံ - ဖုရဏာပီတိ၊ စေတသိကသုခရှိသော၊ ဒုတိယံ-နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဝါ - နှစ်ကြိမ်မြောက် ရအပ်သော၊ ဝါ-နှစ်ကြိမ်မြောက်ဝင်စားအပ်သော၊ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

တတိယဈာန်။ ။ ပီတိယာ - ပီတိကို၊ ဝိရာဂါစ-စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပီတိယာ-ပီတိ၏၊ ဝူပသမာစ-ပယ်ခွါလွန်မြောက်၊ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (တနည်း) ပီတိယာ - ကို၊ ဝိရာဂါစ-လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ - တို့၏၊ ဝူပသမာ စ - ပယ်ခွါလွန်မြောက်၊ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥပေက္ခကော-၂ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သည်၊ ဝါ - အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော တတြမဇ္ဈတ္တပေက္ခာရှိသည်၊ (ဟုတွာ) စ-ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ သတော - သတိမပြတ်၊ အမှတ်ရသည်၊ သမ္ပဇာနော - ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိသည်၊ (ဟုတွာ)စ-လည်းကောင်း၊ ဝိဟာသိ - ပြီး၊ သုခဉ္စ - ကာယိကသုခ၊ စေတသိကသုခကိုလည်း၊ ကာယေန - နာမကာယဖြင့်၊ ပဋိသံဝေဒေသိ - ခံစားဘော်မှုခဲ့ပြီ။

ယံ - အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့်၊ တံ - ထို တတိယဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အရိယာ - ဘုရားစသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အ စိက္ခန္တိ - ပြောဆိုညွှန်ပြုချီးမွမ်းတော်မူကြကုန်၏၊ (ကိံ - အဘယ်သို့ ပြောဆိုညွှန်ပြုချီးမွမ်းတော်မူကြသနည်း၊) အယံ-ဤတတိယဈာန်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပေက္ခကော - သုခမြားမြောက် ထိုင်ဆုံးရောက်သည့် တတိယဈာန် ချမ်းသာ

ဆိုလျှင် “သမ္ပသာဒနံ-ကြည်လင်စေတတ်သော” ဟု ပေးပါ၊ ဂုဏ္ဏပစာ မကြံဝဲ အဿတ္ထိဟုဆိုလျှင် “ကြည်လင်စေတတ်သော သဒ္ဓါရှိသော” ဟု ပေးပါ၊ ဆရာများကား အဿတ္ထိကို နှစ်သက်တော်မမူကြ။

၁။ ဝိတိယာ စ ဝိရာဂါ။ ။ ဝိရာဂသဒ္ဓါ ဇိဂုစ္ဆန (စက်ဆုပ်ခြင်း) အနက်ဟော၊ စ-ဖြင့် ဝူပသမာကို ပေါင်းသည်၊ (တနည်း) ဝိရာဂသဒ္ဓါ သမတိက္ကမ အနက်ဟော၊ စ-ဖြင့် ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာကို ပေါင်းပါ။ [ဘာသာဋီကာ ၆၀၆၊ ၆၀၇-၅]။

၂။ ဥပေက္ခကော။ ။ ဥပ + ဣက္ခ + က္ခ၊ ပစ္စည်း၊ (တနည်း) ဥပေက္ခာပုဒ် အဿတ္ထိအနက်၌ က ပစ္စည်း၊ ကွာ ၌ ရဿ၊ ဤအတိုင်း အနက်နှစ်နည်း ပေးပါသည်။

မြတ်ဉ္ဇေသော်မှ မငြိမကပ် အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်ပါပေစွ၊ သတိမာ-တပန်ပီတိ၊
 မပြတ်ဘိအောင် သတိရှိပါပေစွ၊ သုခဝိဟာရီ - အရိယာတို့ လွန်စွာ လေးမြတ်၊
 မှီဝဲအပ်သည့်၊ တတိယဈာန် ချမ်းသာမြတ်ကို ခံစားကာ ချမ်းချမ်းသာသာ
 နေလေ့ရှိပါပေစွ၊ ဣတိ - ဤသို့ ပြေးဆိုညွှန်ပြ၊ ချီးမွမ်းတော် မူကြကုန်၏။
 တတိယံ - သုံးကြိမ်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဝါ - သုံးကြိမ်မြောက် ရအပ်သော၊
 ဝါ-သုံးကြိမ်မြောက် ဝင်စားအပ်သော၊ (တံ)ဈာန်-ထိုဈာန်သို့၊ ဥပသမ္ပဇ-၍၊
 (တနည်း) (တံ) ဈာန် - ကို၊ ဥပသမ္ပဇ - ၍၊ ဝိဟာသိ။ ။

စတုတ္ထဈာန်။ ။ပုဗ္ဗေဝ - စတုတ္ထဈာန်ကို မရမီ လေးပါးသောဈာန်တို့၏
 ဥပစာရဈာန် ဧကန္တပင်၊ သုခဿ - ကာယိကသုခကို၊ ပဟာနာ စ - ပယ်ခြင်း
 ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဿ - ကာယိကဒုက္ခကို၊ ပဟာနာစ-ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ သောမနဿ ဒေါမနဿာနံ - သောမနဿ ဒေါမနဿတို့၏၊ (စေတ
 သိကသုခ၊ စေတသိကဒုက္ခတို့၏)၊ အတ္ထင်္ဂမာ - ချုပ်ခြင်းကြောင့် လည်း
 ကောင်း၊ အဒုက္ခမသုခံ - ဒုက္ခလည်း မရှိ၊ သုခလည်း မရှိသော၊ ဥပေက္ခာသတိ
 ပါရိသုဒ္ဓိ - တကြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ ထက်ဝန်းကျင်
 စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော၊ စတုတ္ထံ - လေးကြိမ်မြောက် ဖြစ်သော၊ ဝါ - လေးကြိမ်
 မြောက်ရအပ်သော၊ ဝါ - လေးကြိမ်မြောက် ဝင်စားအပ်သော၊ ဈာန်-သို့၊
 ဥပသမ္ပဇ - ရောက်၍၊ (တနည်း) ဈာန်-ကို၊ ဥပသမ္ပဇ - ပြီးစေ၍၊ ဝိဟာသိ။ ။

အညွှန်း။ ။ပုဗ္ဗေဝ-[၆၂၀-ရှ]၊ အဒုက္ခမသုခံ-[၆၂၇-ရှ]၊ ဥပေက္ခာသတိ
 ပါရိသုဒ္ဓိ - [၆၂၀-ရှ]။

ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော် နိဿယ ပထမပိုင်း၊ ပြီး၏။

ပါရဂူစီကတ်ပါဠိတော်နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဝေရဉ္စကဏ္ဍ

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ်

၁၂။ သော(အဟံ)-ထို ငါသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤ ပထမ ဒုတိယ တတိယဈာန် အစဉ်အားဖြင့် စတုတ္ထဈာန်ကိုရပြီး၍၊ စိတ္တေ-စတုတ္ထဈာန်စိတ်သည်၊ သမာဟိတော ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်ပြီးသော်၊ ဝါ-တည်ကြည်လသော်၊ ပရိသုဒ္ဓေ- ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်လသော်၊ (ပရိသုဒ္ဓတ္တာ-ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ပရိယောဒါတေ-ထက်ဝန်းကျင်ဖြူစင်လသော်၊ အနဂံဏေ-ကိလေသာ အင်္ဂဏ မရှိလသော်၊ (အနဂံနတ္တာ-ကိလေသာ အင်္ဂဏမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်)။ ဝိဂတု ပက္ခိလေဿ-ကင်းသောဥပက္ခိလေသရှိလသော်၊ မုဒုဘူတေ-နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်လသော်၊ (မုဒုဘူတတ္တာ-နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ ကမ္မနိယေ-

၁။ သမာဟိတော စိတ္တေ။ ။ အဘိညာပါဒကစိတ်၏အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိ၏။ ရှစ်ပါးမှာ- သမာဟိတတာ၊ ပရိသုဒ္ဓတာ၊ ပရိယောဒါတတာ၊ အနဂံဏတာ၊ ဝိဂတုပက္ခိလေသတာ၊ မုဒုဘူ တတာ၊ ကမ္မနိယတာ၊ အာနေဉ္စပုဗ္ဗတိယာ ဌိတတာ၊ (အာနေဉ္စသို့ ရောက်သောအားဖြင့် တည်တံ့သည် ၏အဖြစ်)တည်း။ ဤအလို-စိတ္တေ-သည်၊ သမာဟိတေ-အပ်သော်၊ ဝါ- တည်ကြည်လသော်-ဟု အနက်ပေးပါ။ (တစ်နည်း) သမာဟိတစိတ္တ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်ထား၍ သမာဟိတစိတ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါများ ရှစ်ပါးရှိ၏။ ရှစ်ပါးမှာ-ပရိသုဒ္ဓတာ၊ ပရိယောဒါတတာ၊ အနဂံဏတာ၊ ဝိဂတုပက္ခိလေသတာ၊ မုဒုဘူတတာ၊ ကမ္မနိယတာ၊ ဌိတတာ၊ အာနေဉ္စပုဗ္ဗတ္တာတည်း။ ဤနည်း၌ “သမာဟိတေ- ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားအပ်ပြီးသော၊ ဝါ- တည်ကြည်သော၊ စိတ္တေ- စတုတ္ထဈာန်စိတ်သည်၊ ပရိသုဒ္ဓေ- လသော်” သည်ဖြင့် ပေးပါ။

၂။ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ သေသည်။ ။ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေ၊ အနဂံဏေ ဝိဂတု ပက္ခိလေဿ သေသည်ဖြင့် နှစ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်လာရာဝယ် ရှေးရှေးပုဒ်သည် နောက်နောက်ပုဒ်၏ အကြောင်းပြုဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှေ့ပုဒ်ကို ဟိတ်ပြင်၍ အနက်ပေးရသည်။

အညွှန်း။ ။ ဧဝံ-၊ သမာဟိတေ- [ဘာသာဋီကာ-၃] အနဂံဏေ ဝိဂတုပက္ခိလေဿ၊ ကမ္မနိယေ- [ဘာသာဋီကာ-၅] အာနေဉ္စပုဗ္ဗတ္တာ- [ဘာသာဋီကာ-၆] ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏယ- [ဘာသာဋီကာ- ၁၁၊ ၁၄] အဘိနိဇ္ဇာမေသိ- [ဘာသာဋီကာ ၁၄]။

အဘိညာဉ်အမှု၌ ခဲလသော်၊ ဌိတော-ပရိသုဒ္ဓတာ စသောဂုဏ်၌ မြဲမြံနိုင်စန့် တည်လတ္တံ့သော်၊ (ဌိတတ္တာ-ပရိသုဒ္ဓတာ စသောဂုဏ်၌ မြဲမြံနိုင်စန့် တည်တံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ အာနေဉ္ဇပုတ္တေ-တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်လသော်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါ သာနုဿတိညာဏာယ-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏ်အကျိုးငှာ၊ (ရှေး၌ နေအပ်ဖူးသော ဓန္ဒာအစဉ်ကို အပန်ပန်အမှတ်ရကြောင်း သတိ၌ပါဝင်သော ညာဏ်အကျိုးငှာ)၊ စိတ္တံ-ပရိကံစိတ်ကို၊ အဘိနိဇ္ဈာမေသိ-ရှေးရှုညွတ်စေတော်မူခဲ့ပြီ၊ (ရှေးရှုပို့ဆောင်တော်မူခဲ့ပြီ)။

သော-ထို ငါသည်၊ အနေကဝိဟိတံ-တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသော၊ ဝါ-များသောအပြားတို့ဖြင့် ဖြစ်စေအပ် ဖွင့်ပြအပ်သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-ရှေး၌နေအပ်ဖူးသောဓန္ဒာအစဉ်ကို၊ အနုဿာရာမိ-ညွတ်စေသည်၏အခြားမဲ့၌ အောက်မှတော်မူနိုင်၏၊ သေယျထိဒံ-ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသဟူသည့် အဘယ်နည်း၊ (တစ်နည်း)သေယျထိဒံ-အဘယ်ပုဗ္ဗေနိဝါသကိုနည်း၊ ဧကမ္မိ-တစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ ဇာတိ-ဘဝကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပဋိသန္ဓေအစ၊ စုတိအဆုံး၊ တစ်ဘဝလုံး၌ အကျုံးဝင်သော ဓန္ဒာအစဉ်ကို လည်းကောင်း၊ ဒွေပိ-နှစ်ခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာတိယော-ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပဋိသန္ဓေအစ၊ စုတိအဆုံး၊ နှစ်ဘဝလုံး၌ အကျုံးဝင်သော ဓန္ဒာအစဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [တိဿောပိ-မှ ဒသပိတိုင်အောင် ဖော်ဆိုပါ။] ဝိသမ္မိ-နှစ်ဆယ်လည်းဖြစ်သော၊ ဇာတိယော-ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပဋိသန္ဓေအစ၊ စုတိအဆုံး၊ ဘဝနှစ်ဆယ် လုံး၌အကျုံးဝင်သော ဓန္ဒာအစဉ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [တိသ-သုံးဆယ်၊ စတ္တာလီသ-လေးဆယ်၊ ပညာသ-ငါးဆယ်၊] ဇာတိသတမ္မိ-ဘဝတစ်ရာကို လည်းကောင်း၊ ဇာတိ သဟသမ္မိ-ဘဝတစ်ထောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာတိသတသဟသမ္မိ-

၁။ အနေကဝိဟိတံ။ ။ ဘာသာဒီကာ ၁၄၊ ၁၅ စွ။

၂။ အနုဿာရာမိ။ ။ ဘုရားရှင်အတွက် "ညွတ်စေတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အောက်မှတော်မူနိုင်၏" ဟုပေးပါ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် "အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မှနိုင်၏" ဟုပေးပါ။ [ဘာသာဒီကာ ၁၅၊ ၁၆ စွ။]

၃။ သေယျထိဒံ။ ။ ဤပုဒ်ကို ပါဠိတော်များ၌ ရှေ့စကား၏သရုပ်ကို အကျယ်ပြုလိုရာဝယ် ပုစ္ဆာအဖြစ် သုံးစွဲလေ့ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ပုစ္ဆာသာမည အဖြစ်ဖြင့် "သေယျထိဒံ-ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသ ဟူသည် အဘယ်နည်း" ဟု ပေးသည်၊ (တစ်နည်း) ရှေ့ကြိယာနှင့် နောက်၌ သရုပ်အဖြစ် ပြအပ်သော ပုဒ်တို့၏ ဝိဘတ်ကိုကြည့်၍ "သေယျထိဒံ- အဘယ် ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ (အနုဿာရာမိ- အောက်မှတော်မူနိုင်သနည်း)" ဟု အကျယ်လည်းကောင်း၊ "သေယျထိဒံ- အဘယ်ပုဗ္ဗေနိဝါသနည်း" ဟု အလွယ်လည်းကောင်း ပေးနိုင်သည်။

ဘဝတစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ အနေကေပိ-တစ်ပါးကေ၊ များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊
သံဝဋ္ဌကပ္ပေ- သံဝဋ္ဌကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-သံဝဋ္ဌကပ်, သံဝဋ္ဌဋ္ဌာယီကပ်
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနေကေပိ-ကုန်သော၊ ဝိဝဋ္ဌကပ္ပေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-
ဝိဝဋ္ဌကပ်, ဝိဝဋ္ဌဋ္ဌာယီ ကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနေကေပိ၊ သံဝဋ္ဌဝိဝဋ္ဌကပ္ပေ-
သံဝဋ္ဌကပ်, ဝိဝဋ္ဌကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-သံဝဋ္ဌ, သံဝဋ္ဌဋ္ဌာယီ, ဝိဝဋ္ဌ,
ဝိဝဋ္ဌဋ္ဌာယီကပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အမုတြ-ထိုမည်သော သံဝဋ္ဌကပ်ဝယ် ထိုမည်သော
ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဝိညာဏ ဋ္ဌိတိ, သတ္တာဝါသ, သတ္တနိကာယ၌၊ ဧဝံ နာမော-
ဤသို့ အမည်ရှိသည်။ ဧဝံ ဂေါတ္ထာ-ဤသို့ အနွယ်ရှိသည်။ ဧဝံ ဝတ္ထော-ဤသို့
အဆင်းရှိသည်။ ဧဝံ မာဟာရော-ဤသို့ အစာအာဟာရရှိသည်။ ဧဝံ သုခဒုက္ခပုဋိသံဝေဒီ-
ဤသို့ ရမ်းသာဆင်းရဲကို ခံစားရခြင်း ရှိသည်။ ဧဝံ ယုပရိယန္တော-ဤသို့ အသက်
အပိုင်းအခြားရှိသည်။ အာသိ-ဖြစ်တော်မူခဲ့ပြီ၊ သော(အဟံ)-ထို ငါသည်။ တတော-
ထို မည်သော သံဝဋ္ဌကပ်ဝယ် ထိုမည်သော ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဝိညာဏဋ္ဌိတိ,
သတ္တာဝါသ, သတ္တနိကာယမှ၊ စုတော- စုတေသည်။ (သမာနော-ဖြစ်လသော်)၊
အမုတြ-၌၊ [ရှေးအတိုင်း ဖော်ဆိုပါ။] ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ တတြာဝိ-
ထိုမည်သော သံဝဋ္ဌကပ်ဝယ် ထိုမည်သော ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ, ဝိညာဏဋ္ဌိတိ,
သတ္တာဝါသ, သတ္တနိကာယ၌လည်း၊ ဧဝံ နာမော-သည်။ ပေ၊ ဧဝံ ယုပရိယန္တော-
သည်။ အာသိ-ပြီ၊ သော-ထိုငါသည်။ တတော-မှ၊ [ရှေးအတိုင်း ဖော်ဆိုပါ။]
စုတော-စုတေသည်။ (ဟုတွာ-၍)၊ ဣဓ-ဤလူ့ပြည်၌၊ ဥပပန္နော-ဖြစ် ရပြီ၊ [ဣဓ-
ဤလူ့ပြည်သို့၊ ဥပပန္နော-ကပ်ရောက်ရပြီ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။]၊ ဣတိ-ဤသို့
အောက်မှတော်မူနိုင်၏။

ဣတိ-ဤသို့၊ သာကာရံ-မြင်လျှင်မြင်ခြင်း သိအပ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝဏ္ဏ၊
အာဟာရ၊ သုခဒုက္ခပုဋိသံဝေဒန၊ အာယုပရိယန္တ တို့နှင့် တကွဖြစ်သော၊ သဉ္ဇဗ္ဗသံ-
ညွန်ပြုပြောဆိုအပ်ကြောင်းဖြစ်သော နာမ၊ ဂေါတ္ထတို့နှင့် တကွဖြစ်သော၊ အနေကေပိဟိတံ-

၁။ သံဝဋ္ဌကပ္ပေ။ ။ သံဝဋ္ဌဖြင့်-သံဝဋ္ဌကပ် သံဝဋ္ဌဋ္ဌာယီကပ် နှစ်မျိုးလုံးကို လည်းကောင်း၊
ဝိဝဋ္ဌဖြင့် ဝိဝဋ္ဌကပ် ဝိဝဋ္ဌဋ္ဌာယီကပ် နှစ်မျိုးကိုလည်းကောင်း ယူဝါ။

၂။ အမုတြ။ ။ ဘဝ, ယောနိ, ဂတိ သည်တို့ကို သင့်လျော်သလို အောက်မှတော်
လိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် “အမုတြ- ထိုမည်သော ဘဝ၌၊ ဝါ- ထိုမည်သော ယောနိ၌၊ ဝါ-
ထိုမည်သော ဂတိ၌” စသည်ဖြင့် တစ်ခုချင်း ခွဲ၍ဆိုရမည်၊ သို့ရာတွင် လွယ်ကူအောင် ပေါင်း၍
ပေးထားသည်။ ။ [ဘာသာဋီကာ- ၂၁ ၅]။

၃။ သာကာရံ သဉ္ဇဗ္ဗသံ။ ။ [ဘာသာဋီကာ- ၂၅ ၅]

သော၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ-ကို၊ အနုဿရာမိ-၏၊ ဗြာဟ္မဏ၊ မေ-၏၊ (ဝိဇ္ဇာ၌စပ်) ဝါ-
 သည်၊ (အဓိဂတာ-၌ စပ်)၊ ရတ္တိယာ-၏၊ ပဌမေ-ပထမဖြစ်သော၊ ယာမေ-ယံ၌၊
 (ညဉ့်ဦးယံ၌)၊ ပဌမာ- ရှေးဦးစွာသော၊ အယံ ဝိဇ္ဇာ- ဤ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ
 ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာကို၊ အဓိဂတာ-ရတော်မူအပ်ပြီ။

အပ္ပမတ္တဿ-မမေမလျော့သည့်ဖြစ်၍၊ အာတာပိနော-ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ
 လောင်မြိုက်တတ်သော ဝိရိယရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပဟိတတ္တဿ-ကိုယ်နှင့် အသက်၊ မဇ္ဇ
 ကွက်ဘဲ၊ အလိုရှိအပ်သောအကျိုးသို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော-
 နေသော(ငါဘုရားမှတစ်ပါးအခြား)သူ၏၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်) ဝိဇ္ဇာ-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ
 ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်)၊ အဝိဇ္ဇာ-ပုဗ္ဗေနိဝါသုကို
 ပုံးလွမ်းတတ်သော (မော်ဟဟူသော) အဝိဇ္ဇာသည်၊ (ဝိဟညေယျ) ယထာ-
 ကင်းပျောက်ရာသကဲ့သို့၊ (ယသ္မာ-ကြောင့်) အာလောကော-ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ

၁။ ယထာတံ။ ။ [အောင်] တံယထာကား၊ ရှိလတ်ငြားမှု၊ တံကိုအနက်ထု၊ ယထာတံမှ
 တံ၏အနက်၊ ထူးထွက်။- နိယံ။

ယထာသည် ဥပမာနဇောတကတည်း၊ ယထာပါသော ဝါကျကား ဥပမာနဝါကျတည်း။
 ထို့ကြောင့် "ယထာတံ၊ ဝေ၊ ဝိဟရတော"ကို ဥပမာန ဝါကျ၊ "အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇာ၊
 တမော ဝိဟတော၊ အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇော"ကို ဥပမေယျဝါကျ- ဟုခွဲပါ။ ဥပမေယျ လေးဝါကျ
 ရှိရာတွင် ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇာသည် အကြောင်း(ဟောတု)၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာသည် အကျိုး(ဖလ)၊
 အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇောသည် အကြောင်း၊ တမော ဝိဟတောသည် အကျိုး ဝါကျ-ဟုခွဲ။
 အကြောင်း၌ ယသ္မာထည့်၍ အကျိုး၌ တသ္မာထည့်ပါ။

" ဥပမာန အနက်ပေး။ ။ ဥပမာနကို အနက်ပေးရာ၌ စပ်ပုဒ်မရှိသဖြင့် 'ဥပမေယျလာ
 ပုဒ်များကိုယူ၍ အနက်ပေးရသည်။ ဝိဟတာ ဥပ္ပဇ္ဇာ၊ ဝိဟတော ဥပ္ပဇ္ဇောဟူသော ကြိယာများကိုလည်း
 ပရိကပ္ပအနက်ပေး သတ္တမိဝိဘတ်ဖြင့်- ဝိဟညေယျ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟုပြင်ရ၏။ ဟေတုဖလ ထုံးစံ
 အတိုင်း ယသ္မာ တသ္မာ ထည့်ရ၏။ ဥပမာန ဇောတကဖြစ်သော ယထာကို အကျိုး(ဖလ)ကြိယာ
 ဖြင့် တွဲရ၏။ အောက်ပါ ပါဠိသက်သက်အနက် ပေးအနာပုံကို သတိပြုပါ။ "

အပ္ပမတ္တဿ၊ ဝေ၊ ဝိဟရတော-၏၊ [ဤကား မူလပါဠိအတိုင်းတည်း]၊ (ယသ္မာ) ဝိဇ္ဇာ
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ (တသ္မာ) အဝိဇ္ဇာ(ဝိဟညေယျ)ယထာ၊ (ယသ္မာ) အာလောကော (ဥပ္ပဇ္ဇေယျ)(တသ္မာ)
 တမော (ဝိဟညေယျ)ယထာ၊ [ဤကား- ဥပမေယျဝါကျမှ ပုဒ်များကိုယူ၍ ကြိယာကို ဝိဘတ်
 ပြင်ထားသည်]၊ (ယသ္မာ) ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇာ၊ (တသ္မာ) အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ၊ (ယသ္မာ)အာလောကော
 ဥပ္ပဇ္ဇော၊ (တသ္မာ)တမော ဝိဟတော။ [ဤကား ဥပမေယျဝါကျကို ယသ္မာ တသ္မာထည့်ထားသည်။]

ဉာဏ်ရောင်အလင်းသည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ရာ၏၊ တသွာ-ကြောင့်) တမော-ပုံဗွေနိဝါသကို
 ဖုံးလွှမ်းတတ်သော (မောဟဟူသော) အမိုက်မှောင်သည်၊ (ဝိဟညေယျ) ယထာ-
 ကင်းပျောက်ရာသကဲ့သို့၊ (ဧဝံ-ဤ အတူ၊ ယသွာ-ကြောင့်) ဝိဇ္ဇာ-သည်၊ ဥပ္ပနာ-
 ဖြစ်ပြီ၊ (တသွာ-ကြောင့်) အဝိဇ္ဇာ-သည်၊ ဝိဟတာ-ကင်းပျောက်ပြီ၊ (ယသွာ-
 ကြောင့်)၊ အာလောကော-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇော-ဖြစ်ပြီ၊ (တသွာ-ကြောင့်) တမော-သည်၊
 ဝိဟတာ-ကင်းပျောက်ပြီ၊ [ရှေးအတိုင်း အကျယ်ဆိုပါ။] ဗြာဟ္မဏ၊ ကုတ္တုဇ္ဈာ
 ပကဿ-ကြက်ငယ်ကလေး၏၊ အဏ္ဍကောသမ္ပာ-ဥစ္စံမှ၊ (အဘိနိဗ္ဗိဒါ)ဣဝ-ဖောက်
 ထွက်ခြင်းကဲ့သို့၊ (ဖောက်ထွက်သကဲ့သို့) (ဧဝံ) မေ-၏၊ ပဌမာ-ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊
 အယံ အဘိနိဗ္ဗိဒါ-ဤ ဖောက်ထွက်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်

၁၃။ သော ဧဝံ၊ ဝေ၊ အာနေဥပ္ပတ္တေ၊ [ပုဒ်စဉ် ၁၂-အတိုင်းဆိုပါ။] သတ္တာနံ-
 သတ္တဝါတို့၏၊ စုတူပပါတဉာဏာယ-စုတူပပါတဉာဏ်အကျိုးငှာ၊ (စုတိအနီး ပဋိ
 သန္ဓေနေပြီးခါစကို သိကြောင်းဉာဏ်အကျိုးငှာ)၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ (ပရိကံစိတ်ကို)၊
 အဘိနိဗ္ဗာမေသိ၊ သော-ထိုငါသည်၊ ဒိဗ္ဗေန-နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုနှင့်
 တူသော၊ [ဝါ-ဒိဗ္ဗဝိဟာရမည်သော ဈာန်လေးပါးကြောင့် ရအပ်သော၊ ဝါ-ဒိဗ္ဗဝိဟာရ
 တွင် အထက်ဆုံး စတုတ္ထဈာန်ကိုမှီသော၊ ဝါ-ထွန်းလင်းတောက်ပတတ်သော၊ ဝါ-
 တိရောကုဋ္ဌ အစရှိသောအရပ်သို့ မငြိမ်ကပ်သွားတတ်သော၊] ဝိသုဒ္ဓေန-ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိ
 နဝ သတ္တ ပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိတို့၏ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ အတိက္ကန္တ မာနုသကေန-
 လူတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော မြင်လောက်ရာ ရူပါရုံကို ကျော်လွန်သော၊ ဝါ-လူတို့၏ဥစ္စာ
 ဖြစ်သော ပသာဒစက္ခုကို ကျော်လွန်သော၊ စက္ခုနာ-အဘိညာဉ်မျက်စိဖြင့်၊ (ပသာဒိ-
 ဌံ စပ်)။

အညွှန်း။ ။ အာဏာပိဗျော ပဟိတတ္ထဿ၊ [၂၉]။ ဝိဟရတော၊ [၃၀]။ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ
 ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပနာ၊ [၃၀]။ ကုတ္တုဇ္ဈာပကဿဝ၊ [၃၀]။

၁။ အညွှန်း။ ။ ဒိဗ္ဗေန- [၃၁၊ ၃၂၊ ၃၃] ဝိသုဒ္ဓေန- [၃၄၊ ၃၅]၊ အတိက္ကန္တ မာနုသကေန-
 [၃၀]။

စဝမာနေ-စုတေခါနီးဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပပစ္စမာနေ-ပဋိသန္ဓေနေပြီးခါစဖြစ်
 ကုန်သော၊ ပဟိနေ-ဇာတိ၊ ကုလ၊ ဘောဂ စသည်တို့ဖြင့် ယုတ်လျော့ကုန်သော၊
 ပဏီတေ-ဇာတိ၊ ကုလ၊ ဘောဂ စသည်တို့ဖြင့် မွန်မြတ်ကုန်သော၊ သုဝဏ္ဏေ-
 ကောင်းသောအဆင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ-အဆင်းလှကုန်သော၊ (တစ်နည်း)သုဝဏ္ဏေ-
 လှပသော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သော၊ ဝါ-အမျိုးကျ၍လှပကုန်သော၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ-မကောင်း
 သောအဆင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ-အဆင်းမလှကုန်သော၊ (တစ်နည်း) ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ-မလှပသော
 ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သော၊ ဝါ-အရုပ်ဆိုးကုန်သော၊ သုဂတေ-ကောင်းသောဂတိသို့ ရောက်
 ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကြွယ်ဝချမ်းသာကုန်သော၊ ဒုဂ္ဂတေ-မကောင်းသောဂတိသို့ရောက်
 ကုန်သော၊ ဝါ-ဆင်းရဲနွမ်းပါးကုန်သော၊ သတ္တေ-တို့ကို၊ ပဿာမိ-မြင်တော်မူ၏၊
 ဝါ-ကြည့်ရှုတော်မူ၏။

ယထာကမ္မုပဂေ-အကြင်အကြင် ဆည်းပူးအပ်သောကံကြောင့် ထိုထိုဘဝသို့
 ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ သတ္တေ-တို့ကို၊ ပဇာနာမိ-အပြားအားဖြင့် သိတော်မူ၏၊
 (ကွဲကွဲပြားပြား သေသေချာချာ သိတော်မူ၏၊ ကိ-နည်း)၊ ဘောဇ္ဇော-အရှင်ဖြစ်
 ကုန်သော၊ ဣမေ သတ္တာ-တို့သည်၊ ဝတ-စင်စစ်၊ ကာယဒုစ္စရိတေန-ကာယဒုစရိက်
 နှင့်၊ သမန္နာဂတာ-ပြည့်စုံကုန်၏၊ ပေ၊ အရိယာန-အရိယာတို့ကို၊ ဥပဝါဒကာ-စွပ်
 စွဲတတ်ကုန်၏၊ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိကာ-မှားသောအယူရှိကုန်၏၊ (ဖောက်ပြန်သောအမြင်ရှိ
 ကုန်၏)၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် ဆောက်တည်အပ်သော အမျိုးမျိုး
 သော ကံရှိကုန်၏၊ ဝါ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် အမျိုးမျိုးသောကံတို့၌ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း

၁။ စဝမာနေ စသည်။ ။ စဝမာနေ-ကုန်သော၊ သတ္တေ- တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 ဥပပစ္စမာနေ- ကုန်သော၊ သတ္တေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သတ္တေကို ပုဒ်တိုင်း၌
 လိုက်စေ၍ အနက်ပေးရမည်။ သို့ရာတွင် လွယ်ကူအောင် ပေါင်း၍ ပေးထားပါသည်။ [ဤပုဒ်
 တို့၏အစွင့်ကို ၃၉၊ ၄၀- ၅]။

၂။ ဘောဇ္ဇော စော။ ။ တချို့ကား ဘောဇ္ဇောကို အာလုပ်ပုဒ်ဟု လည်းကောင်း၊ ဝတကို
 ခေဒ(ပင်ပန်းခြင်းအနက်ဟော) နိပါတ်ဟု လည်းကောင်း ယူ၍၊ “ဘောဇ္ဇော- အချင်းတို့၊ ဝတ-
 ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း” ဟုလည်း ပေးကြသည်။

၃။ ကာယဒုစ္စရိတေန။ ။ “ကာယဒုစ္စရိတေန- ကာယဒွါရဖြင့် မကောင်းကျင့်အပ်သော
 အကျင့်နှင့်၊ ဝါ-ကာယဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော ပျက်သောအကျင့်နှင့်” ဟု သဒ္ဓတ္ထ ခေါ်ဝါ။
 ဝစီဒုစ္စရိတေန မနောဒုစ္စရိတေန တို့၌လည်း နည်းတူ။

ဆောက်တည်စေကုန်၏။ တေ-တို့သည်၊ ကာယဿ- ဥပါဒိန္နကဓန္ဓာကိုယ်၏။ ဘောဒါ-
 ပျက်ခြင်းဟူသော၊ မရဏာ-သေခြင်းမှ၊ ဝါ- သေရာအခါမှ၊ ပရ- နောက်၌၊ ဝါ -
 နောက်ဖြစ်သော အသစ်ဓန္ဓာကို ယူခြင်း၌၊ (တစ်နည်း) ကာယဿ- ဥပါဒိန္နက
 ဓန္ဓာကိုယ်၏။ ဘောဒါ - ပျက်စီးကြောင်းဖြစ်သော စိတ်တိန္ဒြေ၏ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်၊
 မရဏာ - သေခြင်းဟူသော စုတိစိတ်မှ၊ ပရ- နောက်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ္တက္ခဏ၌၊
 အပါယံ- သုခ၏ ဖြစ်ကြောင်းကောင်းမှုမှကင်းသော၊ ဝါ - သုခတို့၏ ဖြစ်ပေါ်လာ
 ရာဖြစ်သော ကောင်းမှုစသည်တို့၏ သုခသာဓနသတ္တိမှကင်းသော၊ ဒုဂ္ဂတိ - ဒုက္ခ
 အပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော၊ (ဒုက္ခအပေါင်း၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော)၊ ဝိနိပါတ်-
 ကင်းသောအလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော၊ (ကျရောက်လိုသော ဆန္ဒမရှိဘဲ
 ကျရောက်ရာဖြစ်သော)၊ ဝါ-လက်၊ ခြေ အင်္ဂါအားဖြင့် ပျက်စီးကုန်သည်ဖြစ်၍
 ကျရောက်ရာဖြစ်သော၊ နိရယံ - သာယာအပ်သော အသာဒတရားတို့ မရှိရာ ငရဲ၌၊
 ဥပပန္နာ - ဖြစ်ရကုန်ပြီ၊ (တစ်နည်း) နိရယံ - သို့၊ ဥပပန္နာ - ရောက်ကြကုန်ပြီ၊
 (တစ်နည်း) နိရယံ-သို့၊ ဥပပန္နာ - ရောက်ကြကုန်ပြီ။

ဘောဇ္ဇော - ကုန်သော၊ ဣမေ ဝါ ပန သတ္တာ - တို့သည်ကား၊ ကာယသု
 စရိတေန - နှင့် သမန္နာဂတာ - ကုန်၏။ ပေ၊ အရိယာနံ-တို့ကို၊ အနုပဝါဒကာ-
 မဇ္ဈိမတတ်ကုန်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ - မှန်သောအယူရှိကုန်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ-
 သမ္မာဒိဋ္ဌိကြောင့် ဆောက်တည်အပ်သော အမျိုးမျိုးသော ကံရှိကုန်၏။ ဝါ- သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 ကြောင့် အမျိုးမျိုးသောကံတို့၌ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဆောက်တည်စေကြကုန်၏။

- ၁။ ကာယဿ ဘောဒါ။ ။ ၄၉၊ ၅၀၊ ၅၁။
- ၂။ အပါယံစသည်။ ။ ၅၀၊ ၅၁၊ ၅၂၊ ၅၃၊ ၅၄၊ ၅။

အမှာ။ ။ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတ် ဤသုံးပုဒ်သည် နိရယံ၏ ပရိယာယ်တည်း။
 တို့ကြောင့် နိရယံ၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် ပေးရသည်။ (တစ်နည်း) အပါယံဖြင့် တိရစ္ဆာန်ယောနီကို
 လည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂတိဖြင့် ဗေဒ္ဓိဝိသယကို လည်းကောင်း၊ ဝိနိပါတ်ဖြင့် အသုရကာယကို
 လည်းကောင်း၊ နိရယံဖြင့် အဝိစိ စသောငရဲကို လည်းကောင်း ထူပါဟု တစ်နည်း ဖွင့်သည်။
 [၅၂၊ ၅၃]။

အနက်ပေး။ ။ ထိုနည်းအရ အနက်ပေးပုံမှာ - အပါယံ - သုခ၏ ဖြစ်ခွင့်ရရာ
 သုဂတိမှကင်းသော တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ လည်းကောင်း၊ ဒုဂ္ဂတိ - ဒုက္ခ အပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော
 ဗြိတ္တာနယ်မြေသို့ လည်းကောင်း၊ ဝိနိပါတ် - အလုံးစုံသော သမ္မတ္တိတို့မှ ဖောက်ပြန်၍
 ကျရောက်ရာဖြစ်သော အသုရကာယသို့ လည်းကောင်း၊ နိရယံ - သာယာအပ်သော အသာဒတရားတို့
 မရှိရာ ငရဲသို့ လည်းကောင်း၊ ဥပပန္နာ - ရောက်ကြကုန်ပြီ။

တေ - တို့သည်၊ ကာယဿ ဘောဒါ ပရံ ပရဏာ၊ [ရှေးအတိုင်း နှစ်နည်း ပေးပါ]၊
 သုဂတိ - သုခအပေါင်း၏ လဲလျောင်းရာဖြစ်သော၊ ဝါ - ကောင်းသော
 ဂတိဖြစ်သော၊ သဂ္ဂံ - ရူပါရုံ စသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာ ကောင်းမြတ်သော၊ လောက-
 လု.ပြည် နတ်ပြည်၌၊ ဥပပနာ - ပြီး (တစ်နည်း) လောကံ - သို့၊ ဥပပနာ - ပြီး၊
 ဣတိ - ဤသို့ အပြားသောအားဖြင့် သိတော်မူ၏၊ [ပဇာနာမိသို့ ပြန်လှည့်သည်။]

ဣတိ - ဤသို့၊ ဒိဗ္ဗေန ၊ ဗေ ၊ ပဇာနာမိ။ [နိဂုံးဝါကျ၊ ရှေးအတိုင်းပေးပါ။]
 ဗြာဟ္မဏ၊ မေ - ၏၊ [ဝိဇ္ဇာ၌စပ်] ဝါ - သည်၊ ရတ္တိယာ ။ ၏၊ မဇ္ဈိမယာမေ -
 မဇ္ဈိမယံ၌၊ (သန်းခေါင်ယံ၌)၊ ဒုတိယာ - နှစ်ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ အယံ ဝိဇ္ဇာ -
 ဤ စုတူပပါတဉာဏ်ဝိဇ္ဇာကို၊ အဓိဂတာ - ပြီး။

အမှာ။ ။ အဝိဇ္ဇာ ဝိဟတာ စသည်ကို ပုဗ္ဗေန ဝါသာနုဿတိအတိုင်း ပေးပါ။
 အဝိဇ္ဇာ - စုတူပပါတကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော (မောဟဟူသော) အဝိဇ္ဇာသည်၊ ဝိဇ္ဇာ-
 စုတူပပါတ ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာသည်၊ တမော - စုတူပပါတကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော
 (မောဟဟူသော) အမိုက်မှောင်သည်၊ အာလောကော-စုတူပပါတ ဉာဏ်ရောင်
 အလင်းသည် - ဟု ဆိုရုံသာထူးသည်၊ ဒုတိယာ - နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ အယံ
 အဘိနိဗ္ဗိဒါ - သည်၊ အဟောသိ။

အာသဝက္ခယဉာဏ်

၁၄။ သော ၊ ပေ၊ အာနေဥပ္ပတ္တေ။ - အာသဝါနံ - အာသဝေါတရားတို့၏၊
 ဓယဉာဏယ - ကုန်ကြောင်းအရဟတ္တမဂ်၌ ပါဝင်သော ဉာဏ်အကျိုးငှါ၊ (ကုန်ကြောင်း
 အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် အကျိုးငှါ)၊ စိတ္တံ - ဝိပဿနာစိတ်ကို၊ အဘိနိဗ္ဗာမေသိ ၊ သော-
 တိုငါသည်၊ (အဗ္ဘညာသိ - ၌စပ်)၊ ဣဒံ - ဤတဏှာကြည့်ထား၊ တောဘူမက
 တရားသည်၊ ဒုက္ခံ - ဒုက္ခ (သစ္စာ)တည်း၊ ဣတိ - ဤသို့၊ ယထာဘူတံ - အကြင်
 အကြင် ထင်ရှားဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ဝါ - မဖောက်မပြန်၊ ဟုတ်မှန်စွာ၊ အဗ္ဘညာသိ-
 ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ အယံ - ဤတဏှာသည်၊ ဒုက္ခသမုဒယော - ကြွင်းသော
 အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ(သစ္စာ)တည်း၊ ပေ၊
 အယံ- ဤနိဗ္ဗာန်သည်၊ ဒုက္ခနိရောဓော-ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိရောဓ(သစ္စာ)တည်း၊ ပေ၊
 အယံ-ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မြတ်တရားသည်၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ- ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ပဋိပဒါ-အကျင့်တည်း၊ (အကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂ(သစ္စာ)တည်း၊

ပေ ၊ ဣမေ - ဤလောဘ ဒိဋ္ဌိ မောဟတို့သည်၊ အာသဝါ - အာသဝေါ တရားတို့တည်း ၊ ပေ ၊ အဗ္ဗညာသိ။

တဿမေ - ထိုငါ၏၊ [စိတ္တံ - ဌ်စပ်] ဝါ - ထိုငါသည်၊ [ဇာနတော ပဿတော - တို့ဌ်စပ်]၊ ဧဝံ - ဤသို့၊ ဇာနတော - သိလသော်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဿတော - မြင်လသော်၊ ကာမာသဝါပီ - ကာမာသဝမှလည်း၊ စိတ္တံ - သည်း၊ ဝိမုစ္စိတ္တံ - လွတ်မြောက်ပြီ၊ ဘဝါသဝါပီ - မှလည်း၊ စိတ္တံ - သည်း၊ ဝိမုစ္စိတ္တံ - ပြီ၊ အဝိဇ္ဇာသဝါပီ - မှလည်း၊ စိတ္တံ၊ ဝိမုစ္စိတ္တံ၊ စိတ္တေ - စိတ်သည်၊ ဝိမုတ္တသို့ - အာသဝေါတို့မှ လွတ်ပြီးလသော်၊ (မေ - ငါ၏၊ စိတ္တံ - သည်း) ဝိမုတ္တံ - အာသဝေါတို့မှ လွတ်ပြီ၊ ဣတိ - ဤသို့၊ ဉာဏံ - သိသော ပစ္စုကေက္ခဏာဉာဏံ သည်၊ အဟောသိ၊ ဇာတိ - ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်၊ ဓိဏာ - ကုန်ပြီ၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို၊ ဝိသိတံ - ကျင့်သုံးအပ်ပြီ၊ ကရဏီယံ - ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော မဂ်ကိစ္စကို၊ ကတံ - ငြှအပ်ပြီ၊ (ပြုပြီးပြီ)၊ ဣတ္ထတ္တာယ- တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ဤသို့ပြားသော မဂ်ကိစ္စတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နောက်ထပ် မဂ်ကိစ္စအကျိုးငှါ၊ (တစ်နည်း) ဣတ္ထတ္တာယ - တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ဤသို့ပြားသော မဂ်ကိစ္စတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကိလေသက္ခယ ပဟာနကိစ္စအကျိုးငှါ၊ အပရံ - တစ်ပါးသောမဂ်ကို ဖြစ်စေဖွယ်ကိစ္စသည်၊ န - မရှိတော့၊ ဣတိ - သို့၊ အဗ္ဗညာသိ- ပြီ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ မေ - ၏၊ ဝါ - သည်း၊ ရတ္တိယာ - ၏၊ ပစ္ဆိမယာမေ- ပစ္ဆိမယံ၌၊ (နောက်ဆုံးယံ၌)၊ အယံ ဝိဇ္ဇာ - ဤအာသဝက္ခယဉာဏံဝိဇ္ဇာကို၊ အဓိဂတာ - ရတော်မူအပ်ပြီ။

အမှာ။ ။ အဝိဇ္ဇာ - သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟဟူသော အဝိဇ္ဇာသည်၊ ဝိဇ္ဇာ - အာသဝက္ခယဉာဏံဝိဇ္ဇာသည်-ဟုဆိုပါ၊ လွယ်ပြီ။

၁၅။ ဧဝံ - ဤသို့၊ ဝုတ္တေ - မိန့်တော်မူအပ်သော ၊ ပေ ၊ အဝေါစ - လျှောက်ပြီ၊ (ကိ - နည်း)၊ ဘဝံ ဂေါတမော - အရှင်ဂေါတမသည်၊ ဧဝေဋ္ဌာ၊ အကြီးဆုံးပါတည်း၊ (အရိယာဇာတ်အားဖြင့် အကြီးဆုံးပါတည်း)၊ ဘဝံဂေါတမော - သည်၊ ဝေဋ္ဌော - (ဂုဏ်အားဖြင့်) အမြတ်ဆုံးပါတည်း၊ ဘော ဂေါတမ။

၁။ ဇာနတော ပဿတော။ ။ ဤပုဒ်တို့သည် “မေ”နှင့် အရတူသော ဆဋ္ဌိကေဝစနန္ဒတို့တည်း။ အန္တပစ္စည်းလည်း ပစ္စုပ္ပန် (လက္ခဏ) အနက်ကို ဟောသည်၊ (တစ်နည်း) - အန္တ ပစ္စည်းသည် ဟိတ်အနက်ဟော။ ဤသို့ယူလျှင် “တဿမေ-၏၊ ဧဝံ-သို့၊ ဇာနတော-သိခြင်းကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဿတော-မြင်ခြင်းကြောင့်၊” ဟုပေးပါ။ ဘာသာဋီကာ - ၅၇ စွ။ [ပါဠိတော်၌ ဝိဇ္ဇာသဝ မပါခြင်း၏အကြောင်းတို့ - ၅၈ - ၅၉]။

အဘိက္ကန္တံ - အလွန် နှစ်သက်အပ်ပါပေစွ၊ ဝါ - အလွန်ကောင်းပါပေစွ၊ ဘော ဂေါတမ၊ အဘိက္ကန္တံ - စွ၊ ဘော ဂေါတမ၊ သေယျထာပိ - ဥပမာမည်သည့်ကား၊ နိက္ကုဇ္ဈိတံ - တစ်စုံတစ်ယောက် မှောက်ထားအပ်သော အိုးခွက်ကို၊ ဝါ - အလိုအလျောက် မှောက်နေသော အိုးခွက်ကို၊ ဥက္ကုဇ္ဈေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ - လှန်ပြလိုက်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စန္တံ - မြက်သစ်ရွက် စသည်တို့ဖြင့် ဖုံးထားသော အရာဝတ္ထုကို၊ ဝိဝရေယျ (သေယျထာပိ) ဝါ - ဖွင့်ပြလိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မုဠဿ - အရပ်မျက်နှာ၌ တွေဝေနေသူအား၊ ဝါ - မျက်စိလည် လမ်းမှားနေသူအား၊ မဂ္ဂံ - လမ်းမြောင်းလမ်းမှန်ကို၊

၁။ အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ။ ။ အဘိက္ကန္တသဒ္ဓါသည် ယေ၊ သုန္ဒရ စသော အနက်တို့တွင် အဗ္ဘာနုဗောဒန (လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ခြင်း) အနက်ဟောတည်း၊ ပသာဒ (ကြည်ညိုခြင်း) ပသံသာ (ချီးမွမ်းခြင်း) အစွမ်းဖြင့် နှစ်ကြိမ် ဆိုအပ်သော အာမေဒိတ်စကား ဖြစ်သည်။

တစ်နည်း။ ။ အနက်တစ်ပါးတည်းကို နှစ်ကြိမ် ဆိုအပ်သော အာမေဒိတ် စကားမဟုတ်၊ ပထမ အဘိက္ကန္တံ - ဖြင့် ဒေသနာတော်ကို၊ ဒုတိယ အဘိက္ကန္တံဖြင့် မိမိ၏ကြည်ညိုပုံကို ချီးမွမ်းသည်။ "ဝစနံ" နှင့် "ပသာဒနံ ကိုဉ်၍ နုပုလ္လိင် တားသည်။ အနက်မှာ - "ဘော ဂေါတမ၊ ဘောတော ဂေါတမဿ - ဧ၊ ဓမ္မဒေသနာသင်္ခါတံ - တရားဒေသနာတော်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝစနံ - စကားတော်ကို၊ အဘိက္ကန္တံ - အလွန် နှစ်သက် အပ်ပါပေစွ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဘောတော ဂေါတမဿ - ဧ၊ ဓမ္မဒေသနာသင်္ခါတံ - သော၊ ဝစနံ - ကို၊ အာဂမ္မ - ရောက်၍၊ ဝါ - စွဲ၍၊ မမ - တပည့်တော်၏၊ ပသာဒနံ - ကြည်ညိုခြင်းကို၊ အဘိက္ကန္တံ - စွ၊" ဤသို့ပေးပါ။

တစ်နည်း။ ။ ဤအဘိက္ကန္တံ သဒ္ဓါသည် အနက်သာမညကို ပြသောသဒ္ဓါ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အဘိဓေယျအနက်၏အစွမ်းဖြင့် လိင်္ဂသံတံ ပြောင်းလဲရမည်၊ ဤအလို အနက်ပေးပုံမှာ - "ဘော ဂေါတမ၊ ဘောတော ဂေါတမဿ - ဧ၊ ဓမ္မ ဒေသနာ - ကို၊ အဘိက္ကန္တံ (အဘိက္ကန္တာ) - စွ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဘောတော ဂေါတမဿ - ဧ၊ ဓမ္မဒေသနံ - ကို၊ အာဂမ္မ - ၍၊ မမ - ၍၊ ပသာဒေါ - ကြည်ညိုခြင်း ကို၊ အဘိက္ကန္တံ (အဘိက္ကန္တာ) - စွ။

တစ်နည်း။ ။ အဘိက္ကန္တံ နှစ်ပုဒ်လုံးဖြင့် ဘုရားရှင်၏ စကားတော်ကိုပင် အနက်နှစ်မျိုး နှစ်မျိုးကိုရည်ရွယ်၍ ချီးမွမ်း၏၊ အနက်ပေးပုံမှာ - "ဘော ဂေါတမ၊ ဘောတော ဂေါတမဿ - ဧ၊ ဝစနံ - ကို၊ ဒေါသာရောသနတော - ရာဂ အစရှိသော အပြစ်တို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဘိက္ကန္တံ - စွ၊ ဘော ဂေါတမ၊ ဘောတော ဂေါတမဿ - ဧ၊ ဝစနံ - ကို၊ ဝုဏာမိဂမနတော - သီလစသောဝုဏ်ကို ရစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဘိက္ကန္တံ - စွ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာအဖွင့်ကို ကြည့်၍၊ ရှေ့အဘိက္ကန္တံအတွက် အကြောင်းတစ်မျိုး၊ နောက်အဘိက္ကန္တံအတွက် အကြောင်းတစ်မျိုး ထည့်လျက် အနက်ပေးပါ။

အာစိက္ခေယျ (သေယျထာဝီ) ဝါ - (လက်ကို ကိုင်စွဲ ဤလမ်းပဲဟု မလွဲမသွေ) ခြောက်လောက်လေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စက္ခုမန္တော-ပသာဒစက္ခုရှိသူ တို့သည်၊ ဝါ- မျက်စိကောင်းသူတို့သည်၊ ရူပါနိ - ရူပါရုံတို့ကို၊ (အဆင်းတို့ကို)၊ ဒက္ခန္တိ - မြင်နိုင်ကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ - ဤသို့ကြံ၍ (ရည်ရွယ်၍)၊ အန္ဓကာရေ- အမိုက်မှောင်၌၊ (ဆံယံလေးလဆုတ်၊ မိုးတိမ်အုပ်သည့်၊ တောရှုပ်သန်းခေါင်၊ အမိုက်မှောင်၌) တေလပဇ္ဇောတံ - ဆီမီးတန်ဆောင်ကို၊ (ဆီမီးအလင်းရောင်ကို)၊ ဓာရေယျ (သေယျထာဝီ)ဝါ- ညှိထွန်းဆောင်ပြု လိုက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝေမေဝံ - ဤအတူပင်၊ ဘောတော ဂေါတမေန-သည်၊ အနေကပရိယာယေန-တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊ ဝါ-နည်းပရိယာယ် အမျိုးမျိုးဖြင့်၊ ဓမ္မော-ကို၊ ပံကာသိတော- ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပါပေပြီ။

ဧသာဟံ(ဧသော + အဟံ) - ထိုတပည့်တော်သည်၊ ဘဝန္တ ဂေါတမံ-အရှင် ဂေါတမကို လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဉ္စ - တရားတော်ကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံယဉ္စ- ရဟန်းအပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ - ဆည်းကပ် ပါ၏၊ ဝါ - ဉာဏ်ဖြင့်သိမှတ်ပါ၏၊ ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ မံ - တပည့်တော် ကို၊ အဗ္ဗတဏှံ - ယနေ့ကိုအစပြု၍၊ ပါဏုပေဝံ - အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်တတ် သော၊ သရဏံ - ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတံ - ဆည်းကပ်သော၊ ဥပါသကံ - ဥပါသကာဟူ၍၊ ဓာရေတု - စိတ်၌ဆောင်တော်မူပါ၊ ဝါ - သိမှတ်တော်မူပါ၊ [အသိအမှတ်ပြုတော်မူပါ - ဟု ဆိုလိုပါသည်]၊ ဘဝံဂေါတမော - သည်၊ ဘိက္ခု သံယေန - နှင့်၊ သဗ္ဗိ - အတူ၊ ဗေ - ၏၊ ဝေရဋ္ဌာယံ - ဝေရဋ္ဌာမြို့၌၊ ဝဿာ ဝါသံစ - မိုးအခါနေခြင်းကိုလည်း၊ ဝါ - မိုးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းကို လည်း၊ အဓိဝါသေတု - ကိုယ်တော်အထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေတော်မူပါ၊ ဝါ- လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ - ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊ ဘဂဝါ၊ တုဏှိဘာဝေန - ဆိတ်ဆိတ် အပြစ်ဖြင့်၊ (ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူခြင်းဖြင့်)၊ အဓိဝါသေသိ - မှပြီ၊ အထုခေါ-၌၊ (ဘုရားရှင်က လက်ခံတော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ ပေ၊ ဘဂဝတော - ၏၊ အဓိဝါသန-

၁။ ။ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံယဉ္စ။ ။ "ဓမ္မဉ္စ - အရိယာ မဂ်လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို လည်းကောင်း၊ ဝါ - မဂ်စိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ ဓမ္မက္ခန်ပရိယတ်၊ ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုသံယဉ္စ- အစုံလေးပါး၊ သီးခြားရှစ်စောင်၊ သံဃာတော်ကောင်း၊ အရိယာရဟန်း အပေါင်းကို လည်းကောင်း၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာအတိုင်းပေးပါ၊ သို့ရာတွင် ဝေရဋ္ဌာဗြာဟ္မဏကြီးကား ဤသို့ ခွဲခြား၍ သိမည်မဟုတ်၊ ဘုရားရှင် ဟောအပ်သောတရားကိုလည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင် နောက်တော်က ပါလာသော ရဟန်းငါးရာကိုလည်းကောင်း၊ ရည်ရွယ်၍ ဆည်းကပ်ပေလိမ့်မည်။

လက်ခံတော်မူခြင်းကို၊ ဝိဒိတွာ - သိ၍၊ အာသနာ - နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ - ထ၍၊ ဘဂဝန္တံ - ကို၊ အဘိဝါဒေတွာ - (အလွန်ရိုသေစွာ) ရှိစိုးပြီး၍၊ ပဒကိဏ် - အရိုအသေကို၊ ကတွာ - ပြု၍၊ ပဏ္ဏာမိ - ခဲသွားပြီ၊ (ပြန်သွားပြီ)။

၁၆။ [ယေန သမယေန ဝေရဇ္ဇေန ဗြာဟ္မဏေန ဘဂဝါ ဝေရဇ္ဇာယံ ဝဿာဝါသံ ယာစိတော။ အနိယမဝါကျ၊ ထည့်၊ ယေန သမယေန-အကြင်အခါ၌၊ ဝေရဇ္ဇေန - သော၊ ဗြာဟ္မဏေန-သည်၊ ဘဂဝါ-ကို၊ ဝေရဇ္ဇာယံ-၌၊ ဝဿာဝါသံ-စိုးအခါ၌ နေခြင်းကို၊ ယာစိတော- တောင်းပန်အပ်ပြီ။] 'ခဲတန သမယေန'-၌၊ (ဝေရဇ္ဇာပုဏ္ဏား၏ မြတ်စွာဘုရားကို ဝေရဇ္ဇာမြို့ဝယ် ဝါကပ်ဖို့ရန် တောင်းပန်အပ်ရာ ထိုအခါ၌)၊ ဝေရဇ္ဇာ-ဝေရဇ္ဇာမြို့သည်၊ ဒုဗ္ဗိက္ခာ - မပြည့်စုံသော ထမင်းရှိသည်၊ ဝါ - ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၊ အစာရှားသည်၊ ဒွိဟိတိကာ-အစာ ရနိုင်မည်လား၊

၁။ ပဏ္ဏာမိ၊ ပဏ္ဏမိ။ ။ မော်လမြိုင် တောင်ပေါက်ဆရာတော်၏ ဗာလာဝတာရဂဏ္ဍီ (၃)တွဲ၊ (၂၄၄-၂၄၅)၌ "ပဏ္ဏာမိ" ဟု ကာ-၌ ဒီယဖြင့် ပါ၌မှန်ဟု ဆုံးဖြတ်၏။ လယ်တီဆရာတော်၏ နိရုတ္တိဒီပနီ(၄၁၃)၌ကား "ပဏ္ဏမိ" ဟု က-၌ရဿဖြင့်လည်းကောင်း၊ "ပဏ္ဏာမိ" ဟု တာ-၌ ဒီယဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်မျိုးသင့်ဟု မိန့်၏။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကမူ ကာ-၌ ဝုဒ္ဓိ(ဒီယ)ရှိရန် မှီလုံသောအကြောင်း၊ မမြင်သောကြောင့် "ပဏ္ဏမိ" ဟု တာ-၌ ရဿဖြင့် ရှိသောပါ၌ကိုသာ နှစ်သက်တော်မူသည်။ [ဘာသာဒီကာ - (၈၁၈၇၄) စု။]

၂။ တေန ခေါဝန သမယေန။ ။ အထ ခေါ တတ္ထ တေန သောစကားအဆက်ပြုပုဒ်တို့သည် ရှေ့ဝါကျရှိ ကြိယာကို ပြန်၍စွဲရိုး ထုံးစံရှိ၏။ ဤ၌ ရှေ့ကြိယာကိုစွဲလျှင် "တေန ခေါ ပန သမယေန - ဝေရဇ္ဇာပုဏ္ဏားကြီး ပြန်သွားရာ ထိုအခါ၌၊ ဝေရဇ္ဇာ - သည်၊ ဒုဗ္ဗိက္ခာ၊ ဟောတိ" ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဝေရဇ္ဇာပုဏ္ဏားကြီးလည်း ပြန်သွားရော ဝေရဇ္ဇာမြို့ကြီးလည်း ဒုဗ္ဗိက္ခာကပ်ဆိုက်ရောဟု မလိုအပ်သောထနက် ရောက်ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ တေန သမယေန၏အတွက် အနက်စွဲဖို့ရာ အနိယမ ဝါကျအပို ထည့်သည်။ "ဝေရဇ္ဇာ ပုဏ္ဏားက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ဝေရဇ္ဇာမြို့၌ ဝါကပ်ဖို့ရန် တောင်းပန်သောအခါ ဝေရဇ္ဇာမြို့သည် ဒုဗ္ဗိက္ခာကပ်ဆိုက်ရောက်နေသောအခါ ဖြစ်သည်" ဟု ဆိုလိုသည်။ [အဋ္ဌကထာ၌ ဝေရဇ္ဇာပနိဿာယ-ဟု ရှိ၏။ ဤ၌ ပါဠိတော်အတိုင်း ဝေရဇ္ဇာယံ ဝဿာဝါသံဟုဆိုသည်။ ယာဇောတ်သည် ဒွိကဗ္ဗက ဖြစ်၍ ဘဂဝါဟု ဝုတ္တကံ၊ ဝဿာဝါသံဟု အဝုတ္တကံ ရှိရသည်။ ဒုဟ ယာစ ရစ် ပုစ္ဆ စသော တောဒဗိန္ဒာ ဂါထာကို သတိပြု။]

၃။ ဒုဗ္ဗိက္ခာ။ ။ ဒုလ္လဘဘိက္ခာ ဟူသော ဌပုဒ်အလို- "ခဲယဉ်းစွာရအပ်သော ထမင်းရှိသည်။ (ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ထမင်းရခြင်းရှိသည်)" ဟု ဆိုပါ။

မရနိုင်မည်လားဟု နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ဖြစ်သောစိတ်၏အမူအရာ ကြောင့်ကြံဗျာပါရ ရှိသည်။ ဝါ-အသက်ရှည်နိုင်မည်လား၊ ဓရည်နိုင်မည်လားဟု နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ဖြစ်သော စိတ်၏အမူအရာ ကြောင့်ကြံ ဗျာပါရ ရှိသည်။ (တစ်နည်း) ဒွိဟိတိကာ- ခဲယဉ်းသဖြင့် အသက်မွေးရခြင်း ရှိသည်။ သေတဋ္ဌိကာ^၁- အစာကို မရသဖြင့် သေကြကုန်သော လူတို့၏ဖြူသောအရိုးရှိသည်။ သလောကာဝုတ္တာ-စိုက်ပျိုးအပ်သော ကောက်၏ ရိုးတံမျှသာ ပြီးစီးရာသည်။ (တစ်နည်း) သလောကာဝုတ္တာ - စာရေးတံ လက်မှတ်ဖြင့် အသက်ကိုဖြစ်စေရာသည်။ ဟောတိ၊ ပဂ္ဂဟေန-ပွေ့ပိုက်အပ်သော သံပိတ်ဖြင့်၊ ဝါ-ဆွမ်းကိုခံယူကြောင်း သပိတ်ဖြင့်၊ ဥဉ္ဇေန-အရိယာနည်း ဆွမ်းရှာမှီးသဖြင့်၊ ယာပေတံ-ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေခြင်း ငှာ၊ ဝါ- မျှတခြင်းငှာ၊ နသုကရာ-လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်မရှိ၊ ဝါ-မလွယ်ကူ။

တေန ခေါ ပန သမယေန - ၌၊ ဥတ္တရာပထကာ-ဥတ္တရာပထတိုင်း ဟူသော နေရာရှိကုန်သော၊ ဝါ-ဂင်္ဂါမြစ်၏မြောက်ဘက်အရပ်၌ နေကုန်သော၊ (တစ်နည်း) ဥတ္တရာပထကာ-ဥတ္တရာပထတိုင်းမှ လာကုန်သော၊ ဝါ-ဂင်္ဂါမြစ်၏မြောက်ဘက် အရပ်မှ လာကုန်သော၊ အဿဝါဏိစာ-မြင်းကုန်သည်တို့သည်၊ ပဉ္စမတ္တေဟိ- ကုန်သော၊ အဿသတေဟိ-တို့နှင့်တကွ၊ (တစ်နည်း) ပဉ္စမတ္တေဟိ အဿသတေဟိ- မြင်းငါးရာတို့နှင့်တကွ၊ [သဟတ္ထ၌ တတိယာ၊] ဝေရဉ္စ - ၌၊ [ဘုမ္မတ္ထ၌ ဒုတိယာ၊] ဝဿဝါသံ-မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဝါ-မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းသို့၊ ဥပဂတာ - ကပ် ရောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေဟိ-ထို မြင်းကုန်းသည်တို့သည်၊ အဿမဏ္ဍလိကာသု- မြင်းဝိုင်းတို့၌၊ ဘိက္ခုနံ-ရဟန်းတို့၏အကျိုးငှာ၊ (ရဟန်းတို့အတွက် ရဟန်းတို့ဖို့) [တဒတ္ထသမ္ပဒါနံ]၊ ပတ္တပတ္တ ပုလကံ-တစ်ကွမ်းစား တစ်ကွမ်းစားသော မုယောဆန်သည်၊ ဝါ-တစ်စလယ် တစ်စလယ်သော မုယောဆန်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပညတ္တံ-နိစ္စဘတ်အနေ အားဖြင့် ဝတ်တည်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ။

၁။ သေတဋ္ဌိကာ။ ။ သေတဋ္ဌိကာဟု မုဒ္ဒစ ပထမကျရာဖြင့်၊ အဋ္ဌကထာ၌ မူကွဲရှိ ၏။ ထိုအလို - “ဖြူပပ် ဖြူရော်ဖြစ်အောင် နှိပ်စက်တတ်သော ဖလံဖြူမှာ ကောက်ရောဂါရှိသည်” ဟု ဆိုပါ။

၂။ န သုကရာ။ ။ န သုကရာ၏ ကံသည် ဝေရဉ္စာထည်း။ သို့ရာတွင် ကံအစစ် ဟုတ်၊ အာစာရ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘာဝပွစံန ကြံ၍လည်းကောင်း၊ အာစာရအနက် ယူ၍ လည်းကောင်း ပေးသည်။ “သုကရံ သာဓုနာ သာဓု”စသည်၌ကား လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်၏-ဟု ဆိုပါ။ [ဘာသာဋီကာ - ၉၀ ရှု]။

ဘိက္ခု၊ ပုဗ္ဗဏှသမယံ° -နနက်အခါ၌၊ နိဝါသေတွာ - သင်းပိုင်ကို ပြင်ဆင်
 ကာဝတ်၍၊ ပတ္တ စီဝရံ - ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ဝေရဉ္စ - သို့၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်း
 အလို့ငှာ၊ (ဆွမ်းခံ)၊ ပဝိသိတွာ - ဝင်၍၊ ပိဏ္ဍံ - ကို၊ အလဘမာနာ - မရကုန်
 လသော်၊ အဿမဏ္ဍလိကာသု - တို့၌၊ ပိဏ္ဍာယ. - ငှာ၊ ဇရိတွာ - လှည့်လည်၍၊
 ပတ္တပတ္တပုလကံ-ကို၊ အာရာမံ-အာရာမံသို့၊ (ကျောင်းတိုက်သို့)၊ အာဟရိတွာ-
 ဆောင်ယူ၍၊ ဥဒုက္ခလေ-ဆုံငယ်၌၊ ကောဇ္ဇေတွာ ကောဇ္ဇေတွာ-ထောင်း၍ ထောင်း၍၊
 ပရိဘုဉ္ဇန္တိ- ဘုဉ်းပေးကြကုန်၏၊ အာယသ္မာ ပန အာနုဇ္ဈာ - သည်ကား၊
 ပတ္တပုလကံ - တစ်စလယ်သော မုယောဆန်ကို၊ သိလာယံ - ကျောက်ပြင်၌၊
 ပိသိတွာ - ကြိတ်၍၊ ဘဂဝတော - အား၊ ဥပနာမေတိ-ဆက်ကပ်၏၊ [ဘဂဝတော-
 ၏၊ ဥပနာမေတိ-အနီး၌ ညွတ်စေ၏-ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏၊] တံ - ထိုတစ်စလယ်သော
 မုယောဆန်ကို၊ ဘဂဝါ၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ။

ဘဂဝါ၊ ဥဒုက္ခလသန္တံ - ဆုံငယ်သံကို၊ အသောသိ - ကြားတော်မူပြီ၊
 တထာဂတာ-တို့သည်၊ ဇာနန္ဒာပိ- သိတော်မူကုန်လျက်လည်း၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးတော်မူကြကုန်
 ၏၊ ဇာနန္ဒာပိ-လည်း၊ န ပုစ္ဆန္တိ-မေးတော်မူကြကုန်၊ ကာလံ-မေးသင့်ရာအခါကို၊
 ဝိဒိတွာ - သိတော်မူ၍၊ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကာလံ-မမေးသင့်ရာ အခါကို၊ ဝိဒိတွာ၊ န ပုစ္ဆန္တိ၊
 အတ္ထသံဟိတံ-အကျိုးနှင့်စပ်ယှဉ်သော အကြောင်းကို၊ ဝါ-အကျိုးနှင့်စပ်ယှဉ်သော
 စကားကို၊ တထာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ၊ အနတ္ထသံဟိတံ-အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သောအကြောင်း
 ကို၊ ဝါ-အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော စကားကို၊ နော ပုစ္ဆန္တိ၊ အနတ္ထသံဟိတော? -
 အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော အကြောင်း၌၊ ဝါ-အကျိုးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော စကား၌၊

၁။ ပုဗ္ဗဏှသမယံ။ ။ “နေ၏ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သောအခါ၌၊ (တစ်နည်း) နေ၏
 ရှေ့အဖို့တွင် တစ်ခုသောအခါပတ်လုံး”ဟု သဒ္ဓတ္ထပေးပါ[ဘာသာဋီကာ-၉၅-၅]

၂။ နိဝါသေတွာ။ ။ ဝေရဉ္စ၌ ဝါကပ်သော ရဟန်းတော်များသည် တိစီဝရိကံ
 ခုတင်ဆောင်များဖြစ်၍ လဲလှယ်စရာ သင်းပိုင်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် “နိဝါသေတွာ - သင်းပိုင်ကို
 ပြင်ဆင်ကာဝတ်၍”ဟု ပေးရသည်။ တိစီဝရိကံ ခုတင်မဆောင်သော ရဟန်းများအတွက်မှာ
 “နိဝါသေတွာ-ကျောင်းဝတ် သင်းပိုင်ကို ရွာဝတ်သင်းပိုင်ဖြင့် လဲလှယ်ကာဝတ်ပြီး၍”ဟု ပေးပါ။
 [ဘာသာဋီကာ-၉၆ ၅]။

၃။ အနတ္ထသံဟိတော သေတုယာတော။ ။ အနတ္ထသံဟိတော-၌ သတ္တမိသည် ဘုမ္မတ္တံ
 သက်၏၊ သေတုယာတောဝယ် ယာတော -၌စပ်၊ “အကျိုးနှင့်စပ်ယှဉ်သော အကြောင်းအရာ၌+
 သတ်ဖြတ်” - ဟုလို၊ (တစ်နည်း) - သာမိ (ဆဋ္ဌိကံ) အနက်၌ သတ္တမိသက်၊ “အကျိုးနှင့်
 မစပ်ယှဉ်သောစကားကို + သတ်ဖြတ်”ဟု ဆိုလိုသည်။

တထာဂတာနံ-တို့၏၊ သေတုဃာတော - အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ သတ်ဖြတ်
 ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။ ဒွိဟိ - နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာကာရေဟိ - အကြောင်းတို့
 ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါ - အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးကုန်သော၊ ဘဂဝဇ္ဇော -
 တို့သည်၊ ဘိက္ခု - တို့ကို၊ ပဋိပုစ္ဆန္တိ - မေးတော်မူကုန်၏၊ ဓမ္မံ - ကို၊
 ဒေသေဿာမ- ဟောတော်မူကုန်အံ့၊ ဣတိ ဝါ - ဤသို့ ကြံတော်မူခြင်းကြောင့်
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ - ဤအကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သာဝကာနံ-
 တို့အား၊ သိက္ခာ ပဒံ - သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညပေဿာမ - ပညတ်တော်မူကုန်အံ့၊
 ဣတိဝါ - လည်းကောင်း၊ ဝါ -လည်းကောင်းတည်း။

အထ ဓေါ - ဌံ၊ (ဆုံငယ်သံကို ကြားတော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ ဘဂဝါ၊
 အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ - အရှင်အာနန္ဒာကို၊ အာမဇ္ဈသိ - မိန့်တော်မူပြီ၊ (မေးတော်မူ
 ပြီ၊ ကိံ - နည်း၊) အာနန္တံ - အာနန္ဒာ၊ သော ဥဒုက္ခလသဒ္ဓေါ - ထိုဆုံငယ်သံသည်၊
 ကိံနုဓေါ - အဘယ်နည်း၊ (ဘာလဲ)၊ ဣတိ-ပြီးပေ၊ ဘဂဝတော - အား၊ ဧတမတ္ထံ-
 ဤအကြောင်းကို၊ အာရောစေသိ - လျှောက်ပြီ၊ အာနန္တံ၊ သာဓု သာဓု-သာဓု
 သာဓု၊ အာနန္တံ၊ သပ္ပရိသေဟိ- သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ တုမေဟိ - တို့သည်၊
 ဝိစိတံ - ဒုန္တိက္ခန္တံ၊ လောဘာရန်မျိုး၊ အလိုဆိုးကို၊ လွမ်းမိုး၍ အောင်အပ်ပြီ၊ ပစ္စိမာ-
 နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဧနတာ-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ သာလိမံသောဒနံ - အသားရော
 ပြွမ်း၊ သလေးဆွမ်းကို၊ (အသားရောပြွမ်း ဒံပေါက်ဆွမ်းကို)၊ အတိမညိဿတိ -

၀။ ကိံနုဓေါ။ ။ “ထိုဆုံငယ်သံသည် ဘာလဲ”ဟု မေးတော်မူရာ၌ ဆုံငယ်သံကို
 မေးတော်မူလိုရင်း မဟုတ်၊ ဆုံငယ်သံ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုသာ မေးလိုရင်း ဖြစ်သည်၊
 ထို့ကြောင့် “သော ဥဒုက္ခလသဒ္ဓေါ - သည်၊ ကိံ - အဘယ်ကြောင့်၊ ဟောတိနုဓေါ-
 ဖြစ်သနည်း”ဟု တဓျိုပေးကြ၏၊ သို့ရာတွင် ထိုသို့ဝေးဖွယ်မလိုဝါ၊ မြန်မာများလည်း အကြောင်း
 ကို မေးလိုရာဝယ် အကြောင်းကို မပေးဘဲအကျိုးကိုမေးလေ့ရှိ၏၊ ဥပမာ-“ဟိုနား လူတွေစုနေ
 တာ ဘာလဲ” စသည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိရှိတိုင်း ပေးသည်။

၂။ ဝိစိတံ။ ။ ပါဠိတော်၌ ကံမပါ။ “အာနန္တံ သင်တို့ အောင်ပြီ”ဟု ဆိုလိုသည်၊
 သို့ရာတွင် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်အောင် အဋ္ဌကထာ၌ “ဒုန္တိက္ခံ (ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားခြင်း)،
 လောဘာ၊ ဣစ္ဆာစာရော (အလိုဆိုး)” တို့ကို ဝိစိတံ၏ ကံအဖြစ်ဖြင့် ပြထား၏၊ ဤ၌ ထိုအတိုင်း
 အနက်ပေးထားသည်၊ [ဘာသာဋီကာ-၁၀၇ ၅]။

၃။ သာလိမံ သောဒနံ။ ။ “သလေးဆန်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သော အသားဖြင့် သွန်းလောင်း
 ထည့်စပ်အပ်သော ထမင်း”ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏။

ကျော်လွန်၍ မှတ်ထင်လိမ့်မည်။ (အထင်သေးလိမ့်မည်)။ [ဒံပေါက်ဆွမ်းကို စားရ
သော်လည်း နှစ်သက်ရောင့်ရဲမှုမရှိသေးဘဲ ထို့ထက် ကောင်းမွန်သော အစားအစာကို
တောင့်တကြလိမ့်ဦးမည်-ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

၁၇။ အထ ခေါ - ဌ။ အာယသျှာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော - သည် ၊ ပေ ၊
အဝေါစ၊ (ကိ) ဘဇ္ဇေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဧတရဟိ - ယခုအခါ၌၊ ဝေရဏ္ဏာ-သည်၊ ဒုန္တိ
က္ခာ - မပြည့်စုံသော ထမင်းရှိပါ၏ ၊ ပေ ၊ နသုကရာ - လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်သည်၏
အဖြစ်မရှိပါ။ ဝါ - မလွယ်လှပါ။ ဘဇ္ဇေ၊ ဣမိဿာ "မဟာပထဝီယာ -
ဤမြေကြီး၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလံ - အောက်အပြင်သည်၊ သမ္ပန္နံ - ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်
သော အရသာနှင့် ပြည့်စုံပါ၏၊ သေယျထာပိ - ဥပမာမည်သည်၊ အနိဋ္ဌကံ -
ပျားကောင် ပျားဥ၊ အပြစ်စုမရှိသော၊ ခုဒ္ဒမစုံ - ပျားငယ်တို့သည် ပြုအပ်သောပျား
ရည်ကို၊ ဝါ - ပျားငယ်ရည်ကို၊ (အဿာဒံ သေယျထာပိ - သာယာအပ် သာယာ
ထိုက်သကဲ့သို့)၊ ဧဝံ - တူ၊ အဿာဒံ - အပ်ပါ၏၊ ဝါ - သာယာဖွယ်ကောင်းပါ၏၊
ဘဇ္ဇေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ [သာဓုသည် အာယာစန အနက်ဟော၊] အဟံ၊
ပထဝီ - ကို၊ ပရိဝတ္တေယျ-ထက်အောက်ပြောင်းပြန် လှန်လိုပါ၏၊ ဝါ - လှန်ပါရ
စေ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပပ္ပဋကောဇံ - မြေဆီမြေလွှာ၊ မြေဩဇာကို၊ ပရိဘုဒ္ဓိဿန္တိ-
ဘုဉ်းပေးကြရပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ - လျှောက်ပြီ။

မောဂ္ဂလ္လာန၊ ယေ တော ပါဏာ-အကြင်သတ္တဝါတို့သည်၊ ပထဝီနိဿိတာ-
မြေ၌မှီကုန်၏၊ တော - ထိုသတ္တဝါတို့ကို၊ ကထံ - အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ - ဘယ်
အရပ်၌၊ ကရိဿတိ - ပြုမည်နည်း၊ (ထားမည်နည်း)၊ ဣတိ- ဤသို့မေးတော်မူပြီ၊
ဘဇ္ဇေ၊ အဟံ၊ မဟာပထဝီ သေယျထာပိ - ကဲ့သို့၊ (မြေကြီးလောက်ကြီးသော)၊
ဧကံ- တစ်ဖက်သော၊ ပါဏီ - လက်ကို၊ အဘိနိဗ္ဗိနိဿာမိ - ဖန်ဆင်းပါမည်၊ ယေ
ပါဏာ- တို့သည်၊ ပထဝီနိဿိတာ- ကုန်၏၊ တော- တို့ကို၊ တတ္ထ-ထိုနိဗ္ဗိတ
လက်၌၊ သင်္ကာမေဿာမိ-ပြောင်းရွှေ့ပါမည်၊ ဧကေန ဟတ္ထေန-ဖြင့်၊ ပထဝီ - ကို၊
ပရိဝတ္တေဿာမိ- ပါမည်၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ မောဂ္ဂလ္လာန၊ အလံ- မသင့်၊ တော-
သင့်အား၊ [ရုစိ-၌ ရုစဓာတ်၏ သမ္ပဒါန်] ပထဝီ- ကို ပရိဝတ္တေတံ-လှန်ခြင်းသည်။

၁။ ဘဇ္ဇေ ။ ဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားသော အလုပ်ဖြစ်၍ "ဘဇ္ဇေ - မြတ်စွာ
ဘုရား" ဟု ပေးသည်။ အခြားသူဖြစ်လျှင် ထုံးစံအတိုင်း "အရှင်ဘုရား" ဟု ဝေး။ ဧကဝုဗ်သာမက
ဗဟုဝုဗ်လည်း သုံးစွဲနိုင်သည်။

မာ ရုစွဲ-မနှစ်သက်နှင့်၊ သတ္တာ၊ဝိပလ္လာသမ္ပိ-ဖောက်ပြန်ခြင်းကိုလည်း၊ ပဋိလဘောယျ-
 ရကုန်ရာ၏၊ ဣတိ-မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘန္ဓေ၊ သာဓု-၏၊ သဗ္ဗော-အလုံးစုံသော၊
 ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ ဥတ္တရကုရုံ-မြောက်ကျွန်းသို့၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ ဂစ္ဆေယျ-သွားရာ
 ပါ၏၊ ဝါ-သွားပါရစေ၊ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ မောဂ္ဂလ္လာန၊ အလံ-မသင့်၊ တေ-အား၊
 သဗ္ဗဿ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ-၏၊ ဥတ္တရကုရုံ-သို့၊ ပိဏ္ဍာယ၊ ဂမနံ-သွားခြင်းသည်၊
 မာရုစွဲ-မနှစ်သက်နှင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဤ၌လည်း၊ ဝိပလ္လာသမ္ပိ
 သတ္တာ ပဋိလဘောယျ ဟူသော ဝါကျဆောင်ယူရမည်-ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။

၁၈။ အထ ခေါ-၌၊ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ၏၊ (စေတသော-၌စပ်)၊
 ဝါ -သည်၊ (ရဟောဂတသံ ပဋိသလ္လီနဿ - ၌စပ်)၊ ရဟောဂတသံ-စိတ်ငြိမ်ရာ
 အရပ်၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ပဋိသလ္လီနဿ - အာရုံများစွာ၊ စိတ်ကိုခွာ၏၊
 သင့်ရာကောင်းမြတ်၊ တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ ငြိကပ်စဉ်၊ ဝါ - တစ်ပါးတည်း
 ကိန်းအောင်း စဉ်၊ စေ - ဤသို့၊ စေတသော - စိတ်၏၊ ပရိဝိတတ္တာ-အကြံသည်၊
 ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကိ)၊ ကတမေသာနံ-အဘယ်မည်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ၊
 ဘဂဝန္တံနံ-တို့၏၊ ဗြဟ္မစရိယံ-သာသနဗြဟ္မစရိယသည်၊ စိရဋ္ဌိတိကံ-ကြာမြင့်စွာသော
 ကာလ ပဲဗ်လုံး တည်ခြင်းရှိသည်၊ (တစ်နည်း) စိရဋ္ဌိတိကံ -
 ကြာမြင့်သောတည်ခြင်းရှိသည်၊ န အဟောသိ-မဖြစ်ခဲ့သနည်း၊ ပေ၊ အဟောသိ-
 ဖြစ်ခဲ့သနည်း၊ ဣတိ- ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပြီ။ အထ ခေါ-၌၊ (အကြံဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌)
 ပေ၊ သာယနသမယံ-ညနေအခါ၌၊ ပဋိသလ္လာနာ-အာရုံများစွာ၊ စိတ်ကိုခွာ၍၊
 သင့်ရာကောင်းမြတ်၊ တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ ငြိကပ်ခြင်းမှ၊ ဝါ-တစ်ပါးတည်း
 ကိန်းအောင်းခြင်းမှ၊ ဝုဋ္ဌိတော - ထပြီးသည်၊ (ဟုတွာ) ပေ၊ အဝေါ စ၊ (ကိ)။

၁၉။ မာ ထေ ရုစွဲ ပေ၊ ဂမနံ ။ တေ-အား ပေ၊ ဂမနံ-သည်၊ မာ ရုစွဲ၊ ဤသို့
 အနက်ပေးရ၏၊ ဤဝါကျမျိုး၌ ပါဠိသုံးစွဲရိုးအတိုင်း ကတ္တာသည် သမ္ပဒါန်ဖြစ်၍၊ က၊က
 ကတ္တာဖြစ်လာသည်ကို သတိပြုပါ၊ တဗျူကား ရုစွဲ-ကို ကံဟောကြိယာအဖြစ် ယူ၍၊ "တေ-
 သည် ပေ၊ ဂမနံ-ကို၊ စာရုစွဲ-မနှစ်သက်အပ်ပါနှင့်"ဟု အနက်ပေးလိုကြသည်။

၂။ ပဋိသလ္လီနဿ။ ။ တဗျူနေရာ၌ ပထိ အနက်မရှိ၊ သံအနက်ရှိ၏ဟုဖွင့်၏၊
 တဗျူနေရာ၌ကား ပထိအနက်-ရှိ၊ သံအနက်မရှိဟုလည်း ဖွင့်၏၊ ဤနေရာ၌ပူ ပထိအနက်မရှိဟု
 ဖွင့်ထား၏၊ သို့သော် အခြားနေရာမှ အဖွင့်ကိုယူ၍ အထက်ပါအတိုင်း ဆရာတို့ အနက်ပေးတော်
 မူလေ့ရှိသည်။

ဘန္တေ၊ ဣဓိ-ယနေ၊ မယံ-တံပုညံတော်၏။ ဝါ-သည်၊ ပေ၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပါပြီ၊
 (ကိ) ၊ ပေ၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ဖြစ်ပါပြီ၊ [မိမိအကြံဖြစ်ပုံကို
 လျှောက်သည်]။ ဘန္တေ၊ ကတမေသာနံ၊ ပေ၊ န အဟောသိ-မဖြစ်ခဲ့ပါသနည်း၊ ပေ၊
 အဟောသိ - ဖြစ်ခဲ့ပါ သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ။ [ဤကား ဘုရားရှင်ကို
 လျှောက်ထားသော မေးခွန်းဖြစ်သည်။]

သာရိပုတ္တ - သာရိပုတ္တရာ၊ ဘဂဝတော စ ဝိပဿိဿ - ဝိပဿိ ဘုရားရှင်
 ၏ လည်းကောင်း၊ ဘဂဝတော စ သိဓိဿ - သိဓိဘုရားရှင်၏ လည်းကောင်း၊
 ဘဂဝတော စ ဝေဿဘုဿ-ဝေဿဘူ ဘုရားရှင်၏လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယံ-
 သည်၊ စိရန္တိတိကံ - သည်၊ န အဟောသိ - မဖြစ်ခဲ့။ [ကကုသန္ဓ - ကကုသန်၊
 ကောဏာဂမန-ကောဏာဂုမ်၊ ကဿပ-ကဿပ၊] ပေ၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊
 ဣတိ-မိန့်တော်မူပြီ။

၁၉။ ဘန္တေ၊ ယေန - အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ - အကြင်အရာကြောင့်၊
 ဘဂဝတော စ ဝိပဿိဿ-၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ န အဟောသိ-ခဲ့။ (သော)
 ဟေတု - ထိုအကြောင်းသည်၊ ကော န ခေါ - အဘယ်ပါနည်း၊ (သော) ပစ္စယော-
 ထိုအရာသည်၊ ကော-အဘယ်ပါနည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊ သာရိပုတ္တ၊ ဘဂဝါ စ ဝိပဿိ၊ ပေ၊
 သာဝကာန-တို့အား၊ ဝိတ္တာရေန-အကျယ်အားဖြင့်၊ ဓမ္မ၊ ဒေသေတံ-တံ၊ ကိလာသုဇော-
 ပင်ပန်းရုံသာဟု သဘောထားတော်မူကြကုန်သည်၊ ဝါ-အားထုတ်တော်မူကြကုန်သည်၊
 အဟောသံ-ကုန်ပြီ၊ နေသံ-ထိုဘုရားရှင်တို့၏၊ သုတ္တံ-သုတ်သည်လည်းကောင်း၊
 ဂေယျံ-ဂေယျသည်လည်းကောင်း၊ ဝေယျာကရဏံ-ဝေယျာကရဏသည် လည်းကောင်း၊
 ဂါထာ - ဂါထာသည် လည်းကောင်း၊ ဥဒါနံ - ဥဒါန်းသည် လည်းကောင်း၊
 ဣတိဝုတ္တကံ- ဣတိဝုတ်သည် လည်းကောင်း၊ ဇာတကံ-ဇာတ်သည် လည်းကောင်း၊

၁။ ဣဓိ။ ။ ဤပုဒ်ကို သင့်လျော်သလို အနက်ပေးရ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်
 နံနက် (သို့မဟုတ်)နေ့လယ်၌ အကြံဖြစ်၍ ညနေချိန်ဝယ် သွားလျှောက်၏။ သို့ဖြစ်၍ "ဣဓိ -
 ယနေ" ဟု ပေးလည်၊ အကြံဖြစ်ပြီးလျှင် ပြီးခြင်း သွားလျှောက်ထားလျှင်မူ "ဣဓိ-ယဓု" ဟုလည်း
 ပေးနိုင်သည်။

၂။ ဟေတု ပစ္စယော။ ။ ဤနေရာ၌ ဤနစ်ပုဒ် အနက်ထူးမရှိ၊ ပရိယာယ်အဖြစ်ဖြင့်
 ဆိုထား၏။ သို့ဖြစ်၍ "ဟေတု-အကြောင်း၊ ပစ္စယ-အရာ" ဟု ပရိယာယ် ကွဲအောင် ပေးသည်။
 [ဘာသာဋီကာ-၁၂၁၊ ၁၂၂-၅။]

၃။ ကိလာသုဇော။ ။ တတိယကွဲရာ ၈-ဖြင့် ကိလာသုဇော-ဟု ပါ၍ ရှိသင့်
 ကြောင်း ဆရာတို့ ယူဆတော်မူကြသည်။ [ဘာသာဋီကာ- ၁၂၂-၅။]

အပ္ပတဓမ္မံ - သည်လည်းကောင်း၊ ဝေဒလ္လံ - သည်လည်းကောင်း၊ အပ္ပကဉ္စ - အနည်းငယ်သည်သာလျှင်၊ အဟောသိ- ပြီး သာဝကာနံ- တို့အား၊ သိက္ခာပဒံ- သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တံ-ပညတ်တော်မမူအပ်၊ ပါတိမောက္ခံ-အာဏာပါတိမောက်ကို၊ အနုဒ္ဓိဋ္ဌံ-ရွတ်ပြတော်မမူအပ်။

ဗုဒ္ဓါနံ-ကုန်သော၊ တေသံ သာဝကာနံ-တို့၏၊ အန္တရဓာနေန-ခန္ဓာတော်၏ ကွယ်လွန်တော်မူခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓါနံ - ဘုရားရှင်တို့၏ (သစ္စပဋိဝေဓ ဉာဏ်သို့) အတုလိုက်၍ သစ္စာလေးပါးကို သိကုန်သော၊ သာဝကာနံ- မျက်မှောက်သာဝကတို့၏၊ အန္တရဓာနေန - ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စိမာ - နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ တေသာဝကာ - တို့သည်၊ နာနာနာမာ - အထူးထူးသော အမည်ရှိကုန်၏၊ နာနာဂေါတ္တာ - အထူးထူးသော အနွယ်ရှိကုန်၏၊ နာနာဇစ္စာ - အထူးထူးသော ဇာတ်ရှိကုန်၏၊ နာနာကုလာ - အထူးထူးသောအမျိုးမှ၊ (နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍) ပဗ္ဗဇိတာ - ရှင်ရဟန်း ပြုကြကုန်၏၊ တေ - ထိုသာဝကတို့သည်၊ တံ ဗြဟ္မစရိယံ - ထိုသာသန ဗြဟ္မစရိယကို၊ ဝိပ္ပညာဝ - နောက်ဆက်မချန်၊ အလျင်အမြန်သာလျှင်၊ အန္တရဓာပေသံ - ကွယ်ပျောက်စေကြကုန်ပြီ၊ သာရိပုတ္တာ သေယျထာပီ - ကား၊ ဖလကော - ပျဉ်ချပ်၌၊ နိက္ခိတ္တာနိ - ချထားအပ်ကုန်သော၊ သုတ္တေန- ချည်ဖြင့်၊ အသင်္ဂဟိတာနိ - မသိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊ ဝါ - မသိကုံးအပ် ကုန်သော၊ နာနာပုပ္ဖာနိ - အမျိုးမျိုးသောပန်းတို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တာနိ-ထိုပန်းတို့ကို၊ ဝါတော-လေသည်၊ ဝိကိရတိ(သေယျထာပီ)- အထူးထူး အပြားပြား၊ ကြံဖြန့်သကဲ့သို့၊ ဝိဓမတိ (သေယျထာပီ) - အရပ်တစ်ပါးသို့ရောက်အောင် မှုတ်လွှင့်သကဲ့သို့၊ ဝိဒ္ဓံ သေတိ (သေယျထာပီ) - တည်ရာအရပ်မှ ဖယ်ရှားသောအားဖြင့် မျက်ဆီးသကဲ့သို့၊ [ဝေဓေဝ - ၌ လှမ်းစပ်]၊ တံ^၂ - ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ကြံဖြန့်မှုတ်လွှင့်

၁။ ယေ ပစ္စိမာ သာဝကာ။ ။ ကြိယာမထည့်ဘဲ ပါဠိရှိတိုင်း ထုလျှတ် လိင်္ဂတ် စေးထားသည်။ ကြိယာထည့်၍ ပေးလိုလျှင်၊ “ပစ္စိမာ-ကုန်သော၊ နာနာနာမာ-ကုန်သော ။ပေ၊ နာနာကုလာ-မှ၊ (နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍) ပဗ္ဗဇိတာ-ရှင်ရဟန်းပြုကုန်သော၊ ယေ တေ သာဝကာ သန္တိ”ဟု ပေးပါ။ [နာနာကုလာပုဒ်ကို ကစည်းဘာသာငိုကာ -ပထမထွဲ ၃၀၂၊ ၃၀၃-၌ စိစစ် ထားပြီး၊ အဋ္ဌကထာ၌ နိက္ခမု-ဟူရှိသော်လည်း သုံးစွဲရိုးအတိုင်း နိက္ခမိတွာ-ဟု ထည့်သည်။]

၂။ တံ ကိဿ ဟေတု စသည်။ ။ သေယျထာပီ ။ပေ၊ ဝိဒ္ဓံသေတိ-သည် ဥပမာနတည်း၊ ဝေဓေဝ ဓေါ ။ပေ၊ အန္တရဓာပေသံ - သည် ဥပဓေယျတည်း။ ဤ နှစ်ဝါကျအကြား၌ “တံ ကိဿ ဟေတု”ဟူသော ပုစ္ဆာ၊ “ယထာ တံ သုတ္တေန အသင်္ဂဟိတတ္တာ”ဟူသော ဝိသစ္စနာ- နှစ်ဝါကျရှိနေသည်။ သေယျထာပီ - ဟုလည်းကောင်း၊ ဝေဓေဝ-ဟုလည်းကောင်း ပါပြီးဖြစ်၍

ဈာန်ဆီးခံရခြင်းသည်)၊ ကိဿ ဟေတု - အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ သုတ္တေန-
 ဖြင့်၊ အသင်္ဂဟိတတ္တာ - မသိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဝါ-
 မသိကုံးအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သာရိပုတ္တ၊ ဝေမေဝ - ဤအတူ၊
 ပေ၊ အန္တရဗောပေသုံ။

တော ဘဂဝန္တော-တို့သည်၊ သာဝကော - တို့ကို၊ စေတသာ - ဘုရားရှင်တို့၏
 စိတ်ဖြင့်၊ စေတော - သာဝကတို့၏စိတ်ကို၊ ပရိစ္ဆ-ပိုင်းခြားကာသိ၍၊ သြဝဒတိ-
 ဆုံးမခြင်းငှာ၊ အင်္ဂါလာသုနော - ပင်ပန်းရုံသာဟု သဘောထားတော်မမူကုန်သည်၊
 ဝါ - အားထုတ်တော်မူကုန်သည်၊ အဟောသုံ၊ သာရိပုတ္တ၊ ဘူတပုဗ္ဗ - ရှေး၌ဖြစ်ဖူး
 သော အကြောင်းဝတ္ထုကား၊ ဝေဿဘူ - ဝေဿဘူမည်တော်မူသော၊ အရဟံ-သော၊
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အညတရသ္မိ - တစ်ခုသော၊ (နာမည်မထင်
 ရှားသော)၊ ဘိသနကော - ကြောက်စေတတ်သော၊ ဝနသဇ္ဇော - တောအုပ်၌၊
 သဟသံ - တစ်ထောင်သော၊ ဘိက္ခုသံယံ - ကို၊ စေတသာ - ကိုယ်တော်စိတ်
 ဖြင့်၊ စေတော - ဘိက္ခုသံယာ၏စိတ်ကို၊ ပရိစ္ဆ -၍၊ သြဝဒတိ - ဆုံးမတော်မူ၏၊
 အနုသာသတိ - သွန်သင်တော်မူ၏၊ (ကိ - အဘယ်သို့ ဆုံးမသွန်သင်တော်မူသနည်း)၊
 ဧဝံ - ဤနေကွမ္ပဝိတက်စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝိတက္ကေထ - ကြံကြကုန်
 လော၊ ဧဝံ - ဤကာမဝိတက်စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မာ ဝိတက္ကယိတ္ထ -
 မကြံကြနှင့်၊ ဧဝံ - ဤသို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ အသုဘ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 ယထာ တံ-တို့ အနက်မရှိ၊ အဋ္ဌကထာ၌ကား အနက်ရှိသကဲ့သို့ ဖွင့်ထားသည်။

၁။ စေတသာ စေတော။ ။ ဤပုဒ်ကို ဝါကျကြည့်၍ လျော်သလို ပေးရ၏၊ ဤ၌
 "ဘဂဝန္တော"ကိုကြည့်၍ "စေတသာ-ဘုရားရှင်တို့၏စိတ်ဖြင့်" ၍ဟု လည်းကောင်း၊
 သာဝကောကိုကြည့်၍ "စေတော-သာဝကတို့၏စိတ်ကို"ဟုလည်းကောင်း ပေးသည်၊
 နောက်ဝါကျ၌လည်း ဤနည်းမို့ပါ၊ အခြားနေရာ၌ "စေတသာ-စိမိစိတ်ဖြင့်၊ စေတော - သူ၏
 စိတ်ကို" သေည်ဖြင့် ဆိုပါ။

၂။ ဘူတပုဗ္ဗ ။ ။ ပထမာ ဧကဝစနန္တ-ဟု ယူဆ၍ "ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသော အကြောင်း
 (ဝတ္ထု)ကား" ဟုပေးသည်။ ဒုတိယာ ဧကဝစနန္တယုလျှင် "ဘူတပုဗ္ဗ-ကို၊ ဒေဿမိ(သို့မဟုတ်)
 ကထေမိ-ဟောတော်မူမည်၊ (သို့မဟုတ်) ဒေဿသာမိ၊ကထေသာမိ"ဟု ကြံယူထည့်၍ ပေးပါ။

၃။ ဘိသနကော ။ ။ 'သန္ဓနိတိအလို ဘိသ-ဟု ရှိ၏၊ စရာများကား ဘိသ -
 ရှိစေလိုသည်။ [ဘာသာဋီကာ - ၁၃၄ ရှ။]

၄။ ဧဝံ ။ ။ အာကာရဇောတကနိပါတ်ဖြစ်၍ "ဧဝံ-နေကွမ္ပဝိတက်စသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်"ဟု ပေးသည်။ "ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤနေကွမ္ပဝိတက်စသည်ကို"ဟု နိဒဿန
 လည်း သင့်သည်ပင်။

မနသိ-စိတ်၌၊ ကရောထ - ပြုကြ ကုန်လော၊ (တစ်နည်း) မနသိကရောထ - နှလုံး
 သွင်းကြကုန်လော၊ ဧဝံ - ဤ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 မနသိ-စိတ်၌၊ မာ အကတ္တ - မပြုကြ နှင့်၊ (မာ မနသိကတ္တ-နှလုံးမသွင်းကြနှင့်)၊
 ဣဒံ - ဤအံကုသိုလ်ကို၊ ပံဟေထံ - ပယ်စွန့်ကြကုန်လော၊ ဣဒံ - ဤကုသိုလ်ကို၊
 ဥပသမ္ပဇ္ဇ - ရ၍၊ ဝါ-ပြီးစေ၍၊ ဝိဟရထံ-ကုန်လော၊ ဣတိ - ဤသို့ ဆုံးမ၊
 သွန်သင်တော်မူ၏။

သာရိပုတ္တ၊ အထခေါ - ၌၊ (ဆုံးမသွန်သင်တော်မူရာ ထိုအခါ၌) တဿ
 ဘိက္ခုသဟသဿ - ထိုရဟန်းတစ်ထောင်၏၊ [စိတ္တာနိ - ၌စပ်]၊ ဝါ - ကို၊
 [သြဝ ဒိယမာနာနံ အနုသာသိယမာနာနံ-တို့၌စပ်]၊ ပေ၊ ဘဂဝတာ - သည်၊ ဧဝံ-
 သို့၊ သြဝဒိယမာနာနံ- ဆုံးမအပ်ကုန်လော၊ ဧဝံ -သို့၊ အနုသာသိယမာနာနံ -
 သွန်သင်အပ်ကုန်လော၊ အနုပါဒါယ - အာရုံပြုသောအားဖြင့် မယူမူ၍ ၊ အာသ
 ဝေဟိ- အာသဝေါတရားတို့သည်၊ စိတ္တာနိ- တို့ကို၊ ဝိမုစ္စိသု - လွတ်အပ်ကုန်ပြီ၊
 (တစ်နည်း)အနုပါဒါယ-တစ်စုံတစ်ခုသော သင်္ခတတရားကို တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ငါ့ဥစ္စာ
 ငါ့ဟု မယူမူ၍၊ အာသဝေဟိ- တို့မှာ စိတ္တာနိ - တို့သည်၊ ဝိမုစ္စိသု - လွတ်ကုန်ပြီ။

သာရိပုတ္တ၊ တတြံ - ထို အညတရသို့ ဘိသနကော ဝနသဏ္ဍေ- ဟူသော
 စကားရပ်၌၊ ဘိသနကဿ - ကြောက်စေတတ်သော၊ ဝါ -ကြောက်စရာကောင်းသော၊
 ဝနသဏ္ဍဿ-၏၊ ဘိသနကတသို့ - ကြောက်စေမှုကိုပြုခြင်း၌၊ ဣဒံ - ဤပြောစမှတ်၊

- ၁။ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိသု။ ။ [ဘာသာဋီကာ- ၁၃၅၊ ၁၃၆-၅]။
- ၂။ တတြံ သုဒံ ဘိသနကတသို့ ။ ။ ပထမနည်း၌ တတြံ တဖြင့် "အညတရသို့ ဘိသနကော ဝနသဏ္ဍေ"ဟု သော ရှေ့စကားကိုခွဲ၊ ကြ ပစ္စည်း သတ္တမိ အနက်၌ သက်၏။ "သုဒံ"သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်။ ဘိသနကတသို့ကို "ဘိသန + ကတသို့"ဟု ခွဲ၊ သို့သည် သတ္တမိအနက်၌ သက်၏။ ဟောတိ၏ ကတ္တားကို ဣဒံ-ဟု အပိုထည့်ပါ။

တစ်နည်း။ ။ ဒုတိယနည်း၌ တတြဝယ် ကြသည် သာမိအနက်၌ သက်၏။ ဤ တတြံပုဒ်ကို ဝနသဏ္ဍဿနှင့်တွဲ၊ သုဒံ ကို သု+ဣဒံ ဟုဖြတ်၊ သု သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်၊ ဣဒံသည် ဟောတိ၏ ကတ္တား။ ဘိသနကတသို့ ကို ဘိသနက+တ+သို့-ဟု ခွဲ၊ သို့သည် နိမိတ်အနက်၌ သက်၏။ ဘိသနကတ္တသို့-ဟုဆိုလိုလျက် တ-တစ်လုံးကို ဈေ။

တစ်နည်း။ ။ ဘိသနကတာယ ဟု ဣတ္ထိလိင် တာ ပစ္စည်းဖြင့် ဆိုလိုလျက် ဘိသနကတသို့ ဟု ဣတ္ထိလိင်မှ နပုလ္လိင် ပြန်နေသည်။ [ဘာသာဋီကာ-၁၃၇၊ ၁၃၈-၅]

စကားရပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ - အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း)၊ (တစ်နည်း) သာရိပုတ္တ၊
 သိသံနကဿ-သော၊ တတြ ဝနသဏ္ဍဿ-ထိုတော့အုပ်၏၊ သိသနကတသ္မိ-
 ကြောက်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဒံ - ဤပြောစမှတ်၊ စကားရပ်သည်၊
 ဟောတိ။ (ကိ)၊ ယော ကောစိ - အကြင်အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ အဝိ
 တရောဂေါ - မကင်းသော ရာဂရှိသူသည်၊ (ရာဂ မကင်းသေးသူသည်)၊ တံ ဝနသ
 ဏ္ဍံ-သို့၊ ပဝိသတိ-ဝင်၏၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ ယောဘုဗျေန - များသောအားဖြင့်၊
 လောမာနိ--မွေးညင်းတို့သည်၊ ဟံသန္တိ-ရွှင်စေကုန်၏။ (တစ်နည်း) လောမာနိ
 ဟံသန္တိ-ကြက်သီးမွေးညင်း ထကုန်၏၊ (ဣတိ-ဤသို့ ဖြစ်၏)။ သံရိပုတ္တ၊ ယေန-
 ကြောင့်၊ ပေ၊ နအဟောသိ၊ (သော) ဟောတု - သည်၊ အယံ ခေါ - ဤသည်ပင်
 တည်း၊ (တရားတော်ကို အကျယ်မဟောခြင်း၊ သုတ္တ ဂေယျ စသည်တို့ နည်းခြင်း၊
 သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်မမူခြင်း၊ အာဏာပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြတော်မမူခြင်းပင်တည်း)၊
 (သော) ပစ္စယော-သည်၊ အယံ ခေါ-ပင်တည်း။ ဣတိ-ပြီ။

၂၀။ [စာပိုဒ်-၁၉ အတိုင်း အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးမည်]၊ အကိ
 လာသုနော - ပင်ပန်းရုံသာဟု သဘောထားတော် မမူကြကုန်သည်၊ ဝါ-အားထုတ်
 တော်မူကြကုန်သည်၊ အဟောသုံ၊ နေသံ - တို့၏၊ သုတ္တံ-သည်လည်းကောင်း၊ ပေ၊
 ဗဟုဉ္စ-များစွာလည်း၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဥဒ္ဓိဉ္စ-ရွတ်ပြတော်မူ
 အပ်ပြီ၊ ဒီဃံ-ရှည်စွာသော၊ အဒ္ဓါနိ-ကာလပတ်လုံး၊ ဌပေသံ - တည်စေကြကုန်ပြီ၊
 ဝါ-ထားကြကုန်ပြီ၊ သုသင်္ဂဟိတာနိ - ကောင်းစွာ သိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊ ဝါ -
 ကောင်းစွာသိကုံးအပ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖာနိ - (သန္တိ)။

၂၁။ အထ ခေါ-၌၊ (မိန့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ ပေ၊ အာသနာ - နေရာမှာ
 ဥဋ္ဌာယ- ထ၍၊ ဧကံသံ- လက်ဝဲတစ်ဖက်၊ ပံနံ-ထက်၌၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ရုံ
 ကောသိကို၊ ကရိတွာ - ပြု၍၊ [ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ ကရိတွာ - လက်ကန်တော့တင်၍]၊
 ယေန- အကြင်ဘက်၌၊ ဘဂဝါ (အတ္တိ)၊ တေန - ဘုရားရှိရာထိုဘက်သို့၊ အဉ္စလိ-

၁။ ယောဘုဗျေန။ ။ ယောဘုဗျေန-များသောအားဖြင့်-ဟု ပေး၍၊ လောမာနိ-
 ၌ ဝိသေသနဓဝ်၊ (တစ်နည်း) ဗဟုတရားနံ သတ္တာနံ ဟူသောအဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ယောဘုဗျေန-
 များစွာသော သတ္တဝါတို့၏" ဟု ပေးပါ။

၂။ ယေန ဘဂဝါ။ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ဘုရားရှင်၏ ရှေ့တော်မှောက်
 ရောက်၍ ထိုင်နေပြီးဖြစ်၏၊ တောင်းပန်လိုသောအခါ နေရာမှထ၍ လက်ကန်တော့တင်ပြီးလျှင်
 ဘုရားရှင်ရှိရာဘက်သို့ လက်အုပ်ချီကာ လျှောက်လေသည်၊ ထို့ကြောင့် "ယေန-အကြင်ဘက်၌"
 ဟု ဆိုသည်၊ အကယ်၍ ဘုရားရှင် ရှေ့မှောက်မဟုတ်ဘဲ အဝေးမှ လက်အုပ်ချီလျှင်မူ "ယေန-
 အကြင်အရပ်၌" ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။

လက်အုပ်ကို၊ ပဏာမေတွာ - ညွတ်စေ၍၊ (အဉ္ဇလီ ပဏာမေတွာ-လက်အုပ်ချီ၍) ၊ပေ၊ အဝေါစ၊ ယထာ - အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (သိက္ခာပုဒ်ပညတ်အပ်၊ ပါတိမောက် ရွတ်ပြအပ်သော်)၊ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ - ဤသံသနုဗြဟ္မစရိယသည်၊ အဒ္ဓနိယံ - ရှည်သောကာလပတ်လုံးဖြစ်သည်၊ စိရဋ္ဌိတိကံ - သည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာပါ၏၊ (တထာ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ သာဝကာန- တို့အား၊ သိက္ခာပဒ်-ကို၊ ယံ ပညပေယျ-အကြင်ပညတ်တော်မူရာပါ၏၊ ပါတိမောက္ခ- အာဏာပါတိမောက်ကို၊ ယံ ဥဒ္ဓိသေယျ-အကြင်ရွတ်ပြတော်မူရာပါ၏၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရား၊ ဧတဿ-ဤသိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူခြင်း၊ အာဏာပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြတော်မူခြင်း၏၊ ကာလော - အခါပါတည်း၊ [အချိန်တန်ပါပြီ - ဟု ဆိုလိုသည်၊] သုဂတ-ကောင်းသောစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ ဧတဿ-၏၊ ကာလော-ပါတည်း၊ ဣတိ-ပြီ။

သာရိပုတ္တ၊ တံ၊ အာဂမေဟိ - ဧဝံဆိုင်းဦး ၊ပေ၊ တထာဂတောဝ-သည် သာ၊ (ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်သာ)၊ တတ္ထံ-ထိုသိက္ခာပုဒ် ပညတ်ခြင်း၊ အာဏာပါတိ မောက်ကို ရွတ်ပြခြင်း၌၊ ကာလံ-ကို၊ ဇာနိဿတိ-သိတော်မူလိမ့်မည်၊ သာရိပုတ္တ၊ ယာဝံ- အကြင်မျှလောက်၊ ဣဓ - ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကဇ္ဇေ - အချို့ကုန်သော၊ အာသဝဋ္ဌာနိယာ - အာသဝတို့၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ - ထိုထို အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မိက၊ သမ္ပရာယိက၊ ဒုက္ခာသဝ၊ ကိလေသာသဝတို့၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ - လွန်ကျူးမှုတရား တို့သည်၊ သံဇယ - ၌၊ န ပါတုဘဝန္တိ - ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်သေး၊ တာဝ - ထိုမျှ လောက်၊ ဝါ - ထိုအာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားမဖြစ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ သတ္တာ - သည်၊ သာဝကာန-တို့အား၊ သိက္ခာပဒ်-ကို၊ န ပညပေတိ-ပညတ်တော် မမူ၊ ပါတိမောက္ခ-ကို၊ န ဥဒ္ဓိသတိ-ရွတ်ပြတော်မမူပေ။

၁။ ယာဝံ၊ တာဝ။ ။ ယာဝံ - အကြင်မျှလောက်၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်-ဟု အလွယ်ဆိုပါ၊ ယာဝံ ပါသောဝါကျ၏ အနက်များကို ကြည့်၍ "တာဝ-ထိုအာသဝ ဋ္ဌာနိယဓမ္မ တို့ ထင်ရှားမဖြစ်သေးမီ၊ ဝါ - ထိုအာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားမဖြစ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး" ဟု အကျယ်ဆိုပါ၊ နေရာတိုင်း နည်းဖို့သိပါ။

သာရိပုတ္တ၊ ယတော စ ခေါ - အကြင်အခါ၌ကား၊ ဣစ - ၌၊ ဧကဇ္ဈေ၊
 အာသဝဋ္ဌာနိယာ၊ မေဗ္ဗာ၊ သံဃော ပါတုဘဝန္တိ၊ အထ - အာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့
 ထင်ရှားဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ အာသဝဋ္ဌာနိယာနံ - ကုန်သော ၊ တေသံဃေဝဓမ္မာနံ-
 တို့ကိုပင်၊ ပဋိဃာတာယ-ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ - တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ သတ္တာ သာဝ
 ကာနံ သိက္ခာပဒံ၊ ပညပေတိ-၏၊ ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဓိသတိ-၏။

[နောက်နောက် ဝါကျများ၌ အပြည့်အစုံပေးပါ။ ထူးရာကိုသာရေးမည်။]
 ယာဝ-လောကံ၊ သံဃော-သည်၊ ရတ္တညုမဟတ္ထံ-ရဟန်းပြုရာ ကာလမှစ၍ ကြာမြင့်
 စွာသော ညဉ့်တို့ကို သိကုန်သောထေရ်ကြီး ဝါကြီးတို့ဖြင့် များသည်၏အဖြစ်သို့၊
 ပတ္တော-ရောက်သည်၊ န ဟောတိ-သေး၊ တာဝ-သံဃာ၏ရတ္တညု မဟတ္ထအဖြစ်သို့
 မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ၊ပေ၊ ယတော စ ခေါ - ၌ကား ၊ပေ၊ ပတ္တော
 ဟောတိ၊ အထ-သံဃာ၏ ရတ္တညုမဟတ္ထအဖြစ်သို့ရောက်ရာ ထိုအခါ၌ ၊ပေ၊ ပါတု
 ဘဝန္တိ၊ အထ-အာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌ ၊ပေ၊ ဥဒ္ဓိသတိ။
 ဝေပုလ္လမဟတ္ထံ-ထေရ်၊ နဝ၊ မဇ္ဈိမအားဖြင့် ကျယ်ပြန့်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် များသည်၏
 အဖြစ်သို့၊ [ရှေးက 'ဝိပုလကို "ပြန့်ပြော"ဟု ခေါ်ကြ၏။] ၊ပေ၊ လာဘဂ္ဂမဟတ္ထံ-
 လာဘ်၏ကောင်းမြတ်သော မဟန္တအဖြစ်သို့၊ ဝါ-လာဘ်အားဖြင့် ကောင်းသည်၏
 အဖြစ်၊ များသည်၏အဖြစ်သို့၊ပေ၊ ဗာဟုသစ္စမဟတ္ထံ-များသောသုတရရှိသော သံဃာ၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ များစွာတတ်ကျွမ်းမှု၏ ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ၊ပေ၊
 တာဝ-ထိုသံဃာ၏ ဗာဟုသစ္စမဟတ္ထအဖြစ်သို့ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။

ဟိ-မှန်၏၊ သာရိပုတ္တ၊ ဘိက္ခုသံဃော-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ နိရဗ္ဗုဒေါ-
 ဒုဿီလဟု ရိုးသူမရှိ၊ နိရာဒိနဝေါ-ဒုဿီလ ဟူသော အပြစ်မရှိ၊ အပဂတကာဠကော-
 ဒုဿီလဟု မည်းညစ်သူမှ ကင်း၏၊ ဝါ-ကင်းသောဒုဿီလဟု မည်းညစ်သူရှိ၏၊
 သုဇ္ဈေါ-စင်ကြယ်၏၊ သာရေ-သီလစသော ဂုဏ်အနှစ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော-တည်၏။

၁။ ယတော စ ခေါ။ ။ ဤ စ ခေါမျိုးကို "စ ခေါ-အနုယကား"ဟု ပေးရ၏။
 အာသဝဋ္ဌာနိယဓမ္မတို့ ထင်ရှားမဖြစ်ခြင်း၊ သိက္ခာပုဒ် မပညတ်ခြင်းဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်
 (ဗျာတိရေက) အဖို့မှ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၊ ပညတ်ခြင်းဟူသော အလျော်(အနုယ)အဖို့ကိုပြသော
 အနုယ ဇောတက "စ" ဖြစ်သည်။ [န-စသော ပဋိသေပေါသော ဝါကျသည် ဗျာတိရေက၊
 မပါသော ဝါကျသည် အနုယ၊ သို့ရာတွင် လွယ်ကူဆောင် "ယတော စ ခေါ - အကြင်အခါ၌
 ကား" ဟု ပေးသည်။]

အညွှန်း။ ။ ရတ္တညုမဟတ္ထံ - [ဘာသာဋီကာ - ၁၅၁]။ ဝေပုလ္လမဟတ္ထံ - [၁၅၃]။
 လာဘဂ္ဂမဟတ္ထံ - [၁၅၄]။ ဗာဟုသစ္စမဟတ္ထံ - [၁၅၅]။

ဟိ-မှန်၏၊ သာရိပုတ္တ၊ ဣဗေသံ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ-ဤရဟန်း ငါးရာတို့ တွင်၊ ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပစ္စိမကော-ဝုဏ်အားဖြင့် နောက်ဆုံး၌ဖြစ် ၏၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ သောတာပဇ္ဇော - အရိယာမဂ်သို့ ရောက်သူတည်း၊ ဝါ-သောတာပန်တည်း၊ အဝိနိပါတဓမ္မော-အပါယ်လေးပါးတို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျစေတတ်သော သဘောမရှိ၊ ဝါ-အပါယ်လေးပါးတို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျစေတတ်သော ဒိဋ္ဌိစသော အကုသိုလ်တရား မရှိ၊ ဝါ-အပါယ်လေးပါးတို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျခြင်းသဘောမရှိ၊ နိယတော-သမ္ပတ္တနိယာမမဂ်သည် ဓုနစ် ဘဝမှအထက် မဖြစ်ဖို့ရန် ဝိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်၏၊ [အဋ္ဌကထာနည်း]။ ဝါ-ဓုနစ်ဘဝမှအထက် မဖြစ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်ဖြစ်၏၊ [ဋီကာနည်း]။ သဗ္ဗောဓိပရာ ယကော-အထက်မဂ်သုံးပါးဟူသော အလွန်ရောက်ထိုက်သော တရားရှိ၏၊ ဝါ- အထက်မဂ်သုံးပါးဟူသော ဧကန်ရောက်ထိုက်သော တရားရှိ၏၊ ဣတိ-ပြီ။

၂၂။ အထ ခေါ-၌၊ ပေ၊ အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ-ကို၊ အာမဇ္ဈသိ - မိန့်တော် မူပြီ၊ (ကိ) အာနန္တံ၊ ယေဟိ-အကြင်ဒါယကာတို့သည်၊ နိမ္မန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်သည်၊

၁။ သောတာပဇ္ဇော ။ သောတာသည် အရိယာမဂ်၏ နာမည်တည်း၊ အာပဇ္ဇော - ၌ တ ပစ္စည်းသည် ပဗ္ဗုပ္ပန်ဟောထည်း၊ ထို့ကြောင့် “အရိယာမဂ်သို့ ရောက်သူ”ဟု ပေးသည်၊ ဤနေရာ၌ “ဣဓ ပန ဧရောန ဖလဿ နာမံ ဒိန္နံ”ဟူသော အဋ္ဌကထာကိုကြည့်၍ “ဝါ- အရိယာဖိုလ်သို့+ရောက်သူတည်း”ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။ (တစ်နည်း) - အာပဇ္ဇော၌ တ ပစ္စည်းကို အတိတ်အနက်ဟော ယူလျှင် “အရိယာမဂ်သို့ + ရောက်ပြီးသူတည်း”ဟု ပေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ - ၁၅၉၊ ၁၆၀- ကြည့်]။

အညွန့် ။ ။ အဝိနိပါတဓမ္မော-[၁၆၀၊၁၆၁]။ နိယတော-[၁၆၂]။ သဗ္ဗော ဝိပရာယကော-[၁၆၂၊၁၆၃]။

၂။ အထ ခေါ ။ ။ ဤ၌ ရှေ့ကြိယာကို စွဲလျှင် “အထ ခေါ-အရှင်သာရိပုတ္တရာ အား မိန့်တော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌”ဟု ပေးရမည်၊ သို့ရာတွင် ထိုသို့အနက်မဖြစ်၊ ဝါတွင်းသုံးလ ပတ်လုံး နေတော်မူပြီး ဝါကျွတ်မှ မိန့်တော်မူသော ဧကားဖြစ်၍-“အထ ခေါ-ဝါတွင်းသုံးလ ပတ်လုံး နေတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌”ဟု ဖြစ်စေ၊ “အထ ခေါ - ဝါကျွတ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌”ဟု ဖြစ်စေ ပေးရမည်။

၃။ အာမဇ္ဈသိ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ သဗ္ဗောဓေသိဟုဖွင့်သော်လည်း ကာရိက် ပစ္စည်းမပါ၊ အာ + မန္တ + ဓုရာဒိ ထေပစ္စည်းသာ၊ သို့သော် အဓိပ္ပာယ် ထင်ရှားအောင် “အာမဇ္ဈသိ - ခေါ်၍သိစေတော်မူပြီ”ဟု ပေးပါ။ “အာမဇ္ဈသိ- မိန့်တော်မူပြီ”ဟု အလွတ်ပေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ ၁၆၃]။

(ဟုတ္တာ) ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသန္တိ-နေတော်မူကြကုန်၏။ တေ-ထို ဒါယကာတို့ကို၊ အန ပလောကောတွာ-မပန်ပြောမူ၍၊ (မပန်ပြောဘဲ)၊ ဇနပဒစာရိကံ-နေပုဒ်တို့ဝယ် လှည့်လည် ခြင်းကို၊ ဝါ-နေပုဒ်ဒေသံစာရိကို၊ န ဗက္ကမန္တိ-ဖဲကြွတော်မမူကြကုန်၊ ဧတံ-ဤသို့ ဖဲကြွတော်မမူခြင်းသည်၊ တထာဂတာနံ-တို့၏၊ အာစိတ္တံ ခေါ- လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ ဝါ-ထုံးစံတည်း၊ အာနန္ဒ၊ အာယံာမ-လာ၊ သွားကြစို့၊ ဝေရဉ္စ ဗြာဟ္မဏံ-ကို၊ အပလောကောသာမ-ပန်ပြောချေကြစို့၊ ဣတိ- ပြီး၊ ဘဇ္ဇေ-မြတ်စွာဘုရား၊ ဧဝံ-မှန်ပါ။ ဣတိခေါ-လျှင်၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော- သည်၊ ဘဂဝတော-အား၊ ပစ္စ သောသိ-ရှေ့ရှုနားထောင်ပြီး၊ [ဋီကာနှင့် သဒ္ဒါကျမ်းများအလို]။ (တစ်နည်း)-ဣတိ ခေါ-လျှင်၊ ဘဂဝတော-၏၊ (ဝစနံ- စကားတော်ကို) ပစ္စသောသိ-ရှေ့ရှုနားထောင်ပြီး၊ ဝါ-လက်ခံပြီး၊ [အဋ္ဌကထာအလို]။

☰

အထ ခေါ-၌၊ ပေ၊ ပစ္စာသမဏေန-နောက်လိုက် ရဟန်းဖြစ်သော၊ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန-အရှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ၊ [သဟတ္ထ၌ တတိယာ] ယေန-၌၊ ဝေရဉ္စသ ဗြာဟ္မဏာသာ-၏၊ နိဝေသနံ-အိမ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ငံတန-သို့ (ဝေရဉ္စာ ဗြဟ္မဏ၏ အိမ်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့)၊ ဥပသကံမိတွာ-၍၊ ပညတ္ထေ-ခင်းထားအပ်ပြီးသော၊ အာသနေ- နေရာ၌၊ နိသီဒါပေအဝေါစ။ (ကိ) [ပထမတွဲစာပိုဒ် ၂-၌ အနက်ပေးခဲ့ သည့်အတိုင်း နည်းမှီပေးပါ]။ ဗြဟ္မဏ၊ တယာ-သည်၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန် သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုတ္တာ-နေပြီးကုန်သည်၊ အမှ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တံ- သင့်ကို၊ အပလောကောမ-ပန်ပြောပါကုန်၏၊ (ခွင့်ပန်ပါကုန်၏)၊ မယံ-တို့သည်၊ ဇနပဒစာရိကံ၊ ပက္ကမိတုံ-ဝှာ၊ ဣတ္ထာမ-အလိုရှိကုန်၏၊ ဣတိ-ပြီး။

ဝ။ ဧဝံ ဘဇ္ဇေ ။ ။ ဧဝံ သည် သမ္ပုဋ္ဌိနက္ခနိပါတ်၊ ဘဇ္ဇေသည် ရိုသေသော အားဖြင့် လေးစားထိုက်သူကို ဟောသောသဒ္ဒါ။ ဧဝံ ဘဇ္ဇေ-မှန်ပါ အရှင်ဘုရား ဟု နှစ်ပုဒ် ပေါင်းပေး။ (တစ်နည်း) - ဘဇ္ဇေ - သည် ပဋိဝစန (ကောင်းတုံပေးခြင်း၊ ခေါ်သည်ကို ထူးခြင်း) တည်း။ ဘဇ္ဇေ - မြတ်စွာဘုရား၊ ဧဝံ - မှန်ပါဟု ခွဲပေး။ ဧဝံကိုကား ဝန်ခံသော စကားဖြစ်၍ “မှန်ပါ၊ ကောင်းပါပြီ၊ အမိန့်တော်အတိုင်းပါ” ဟုလည်းကောင်း၊ (တနို့နေရာ၌) “အေး”ဟု လည်းကောင်း သင့်လျော်သလို ပေးနိုင်သည်။

အညွှန်း ။ ။ အာယာမ - [၁၆၇]။ ဧဝံ ဘဇ္ဇေ - [၁၆၇၊ ၁၆၈]။ ပစ္စ သောသိ - [၁၆၈]။

သော ဂေါတမ၊ သစ္စံ-မှန်ပါ၏။ မယာ-သည်။ နိမန္တိတာ၊ (ဟုတွာ) ဝသံ-ပတ်လုံး။ ဝုဠာ-ကုန်သည်။ အတ္ထ-ဖြစ်ပါကုန်၏။ အဝိစ-သို့သော်လည်း။ (ထိုသို့ပင် တပည့်တော် ပင့်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိုးလပတ်လုံး နေတော်မူပြီး ပါသော်လည်း)။ ယော ဒေယျဓမ္မော-အကြင်ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းသည်။ (ဒါတဗ္ဗော-ပေးလှူထိုက်သည်။ အဿ-ဖြစ်ပါ၏။) [အဋ္ဌကထာ၌ ဒါတဗ္ဗော အဿ-ဟု ပါ၍ သေသ ထည့်ထားသည်။] သော-ထို ဒေယျဓမ္မကို။ (ထိုပေးလှူထိုက်သော သဘော ရှိသောပစ္စည်းကို)။ န ဒိဇ္ဇော-မပေးလှူအပ်သေးပါ။ တဉ္စ-ထိုဒေယျဓမ္မသည်လည်း။ အသန္တံ-ထင်ရှားမရှိသည်။ နော-မဟုတ်ပါ။ အဒါတုကဗျတာပိ-မပေးလှူလိုသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နော-မရှိပါ။

(ယသ္မာ-ကြောင့်)။ ယရာဝါသာ-အိမ်ဟူသော အာဝါသတို့သည်။ ဗဟုကိစ္စာ-များသောကိစ္စ ရှိပါကုန်၏။ ဗဟုကရဏီယာ-များသောပြုဖွယ် ရှိပါကုန်၏။ (တသ္မာ-ကြောင့်)။ [တံ ကုတေတ္ထ လတ္တာ-၌စပ်။] [ယံ မယံ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မံ ဒဒေယျာမ-ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနိယမထည့်သည်။ ယံ-အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ မယံ-တို့သည်။ တုမှာကံ-တို့အား။ ဒေယျဓမ္မံ-ကို။ ဒဒေယျာမ-လှူကုန်ရာပါ၏။] တံ- ထိုအကြောင်းကို။ ဧတ္ထ-ဤ ယရာဝါသ၌။ ကုတော-အဘယ်မှာ။ လတ္တာ-ရအပ်ပါအံ့နည်း။ (ကုတောလတ္တာ-အဘယ်မှာ ရအပ်ပါအံ့နည်း)။

၁။ ထဉ္စ ဓေါ နော အသန္တံ ။ ။ ဤပုဒ်တို့ဖြင့် ဒေယျဓမ္မာကို ခွဲရမည်ဖြစ်၍ "သော စ ဓေါ နော အသန္တော"ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် ဆိုသင့်လျက် ပုလ္လိင်မှ နပုလ္လိင် ပြန်နေသည်။ (တစ်နည်း)- ယံ ဒါနဝတ္ထု တုမှာကံ ဒဒေယျာမ-ဟု အနိယမဝါကျ အပိုထည့်၍ တဉ္စ-ထိုဒါနဝတ္ထုသည်လည်း။ အသန္တံ-ထင်ရှားမရှိသည်။ နော-မဟုတ်ပါ-ဟု စေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ-၁၇၀]။

၂။ ယံ ကု တေတ္ထ လတ္တာ ။ ။ ပထမနည်း၌ ဗဟုကိစ္စာ ယရာဝါသာ ဗဟုကရဏီယာ-သည် ဟောတုဝါကျဖြစ်သောကြောင့် ယသ္မာထည့်၍ ရှေးဦးစွာပေး။ ယသ္မာပါ၍ တသ္မာ - ဟု အပိုထည့်။ တံ-၏ အနိယမ ဝါကျကို "ယံ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မံ ဒဒေယျာမ"ဟုထည့်။ ယံတံ-တို့ဖြင့် ကာရဏ(အကြောင်း)ကိုခွဲ။ ဧတ္ထ-ဖြင့် ယရာဝါသကို ခွဲပါ။ ဒုတိယနည်း၌ ယံကို ကြိယာနှင့်တွဲ၍ စေးရသော ကြိယာပရာဓသန-ဟုမှတ်။ တံ-ဖြင့် ကိစ္စကိုခွဲ။ တတိယနည်း၌ကား။ "ယံ အဟံ တုမှာကံ ဒဒေယျံ"ဟု အနိယမထည့်၍ ယံတံတို့ဖြင့် ဒါနဝတ္ထုကိုခွဲ။ ဧတ္ထဖြင့် ထေမာသန္တရ (ဝါတွင်းသုံးလအတွင်း) ကိုခွဲ။ ဗဟုကိစ္စာ ယရာဝါသာ ဗဟုကရဏီယာသည် ဒဋ္ဌိဖြစ်၍ နောက်ဆုံးစေးပါ။ [ဘာသာဋီကာ ၁၇၁-၁၇၂။]

(တစ်နည်း)-မယံ၊ တုမှာကံ၊ ဒေယျဓမ္မ-ကို၊ ယံဒဒေယျာမ-အကြင်ပေးလှူကုန်ရာပါ၏။ တံ-ထိုပေးလှူခြင်းကိစ္စကို၊ ဝါ-ထိုပေးလှူခွင့်ကို၊ ဧတ္ထ-ဤ ယရာဝါသ၌၊ ကုတော-မှ၊ လတ္တာ-ရအပ်ပါအံ့နည်း၊ (တစ်နည်း)-[ယံ အဟံ တုမှာကံဒဒေယျ-ဟု အနိယမထည့်။ ယံ-အကြင်ပစ္စည်း ဝတ္ထုကို၊ အဟံ-သည်၊ တုမှာကံ-တို့အား၊ ဒဒေ ယျံ-ပေးလှူရာပါ၏။] တံ-ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဧတ္ထ-ဤဝါတွင်းသုံးလအတွင်း၌၊ ကုတော-မှ၊ လတ္တာ-နည်း၊ (ဟိ မှန်၏)၊ ယရာဝါသာ-တို့သည်၊ ဗဟုကိစ္စာ-ကုန်၏၊ ဗဟုကရဏိယာ-ကုန်၏။

ဘဝံ ဂေါတမော - သည်၊ မေ-၏၊ သွာတနာယ-နက်ဖြန်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကောင်းမှု ပီတိ၊ ပါမောဇ္ဇအကျိုးငှာ၊ (နက်ဖြန် ဘုဉ်းပေးဖို့ရာ)၊ ဘတ္တံ-ကို၊ ဘိက္ခုသံဃေက-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ အဓိဝါသေတု-မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေတော်မူပါ။ ဝါ-လက်ခံတော်မူပါ။ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ဝေ ၊ ဗြာဟ္မဏံ-ကို၊ ဓမ္မိယာ-တရားရှိသော၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ [တရားပါသောစကား၊ တရားစကားဖြင့်၊] သန္တုသေတွာ-ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ၊ စီးပွားနှစ်ဖြာကို၊ ကောင်းစွာ ရှုမြင်စေတော်မူပြီး၍၊ ဝါ-ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ၊ စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာပြုတော်မူပြီး၍၊ သမာဒါပေတွာ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာယူစေတော်မူပြီး၍၊ ဝါ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆောက်တည်စေတော်မူပြီး၍၊ သမုတ္တေဇေတွာ-ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေတော်မူပြီး၍၊ သမ္ပဟံသေတွာ-အားတက်သရောရှိပုံ ထင်ရှားရှိသော အခြား ဝုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီး၍၊ အာသနာ-မှ၊ ဥဋ္ဌာယ-ထတော်မူ၍၊ ပဏ္ဍာမိ-ဖဲသွားပြီး၊ (ပြန်သွားပြီ)၊ ဝေ ၊ တဿာ ရတ္တိယာ-ထိုည၌၏၊ အစုယေန-လွန်ရာအခါ၌၊ သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ (မိမိပိုင်ဖြစ်သော)၊ နိဝေသနေ-အိမ်၌၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်သော၊ ဓါဒနီယံ-ခဲဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘောဓနီယံ-ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိယာဒါပေတွာ-စီစဉ်စေပြီး၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ ကာလံ-

အနက်ကျဉ်း။ ။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာဖွင့်ခြင်းမှာ အနက်ထင်ရှားအောင် ဖွင့်ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်အတိုင်း အကျဉ်းချုပ်အနက်ကို ပေးလိုလျှင် - ယံ မယံတုမှာကံ ဒေယျဓမ္မဒဒေယျာမ + (အကြင်အကြောင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့သည် အရှင်ဘုရားများအား ဒေယျဓမ္မကို ပေးလှူကုန်ရာပါ၏) တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ဧတ္ထ-ဤယရာဝါသ၌၊ ကုတော-အတယ်မှာ၊ လတ္တာ-ရအပ် ရန်ပင်ပါအံ့နည်း၊ ယရာဝါသာ-အိမ်ဟုသော အာဝါသတို့သည်၊ ဗဟုကိစ္စာ-ပါကုန်၏၊ ဗဟုကရဏိယာ-ပါကုန်၏၊ ဤသို့ပေးပါ။

အညွှန်း။ ။ သန္တုသေတွာ စံသည်။ [၁၇၄-၁၇၉] သန္တုဗျေတွာ သစ္စဝါရေတွာ။ [၁၇၆]

အချိန်ကို၊ အာရောစာပေသိ-လျှောက်စေပြီ၊ (အလျှောက်ခိုင်းပြီ)။ (ကိ-အဘယ်သို့
လျှောက်စေသနည်း)၊ ဘော ဂေါတမ၊ ကာလော-တွမ်းဇားချိန်ပါတည်း၊ ဘတ္တိ-
သည်၊ နိဗ္ဗိတံ-ပြီးပါပြီ။ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်စေပြီ။

၂၃။ အထ ခေါ၊ ပေ ၊ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗမံ-ဘုရားအရှုံးရှိတော်မူသော၊ ဘိက္ခုသံဃံ-
ကို၊ ပဏိတေန-သော၊ ခါဒနိယေန-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနိယေန-ဖြင့်
လည်းကောင်း၊ သဟတ္တာ^၁-မိမိလက်ဖြင့်၊ သန္တပွေတွာ-ကောင်းစွာနှစ်သက်စေပြီး
၍၊ သမ္ပဝါရေတွာ-ကောင်းစွာပယ်မြစ်စေပြီး၍၊ ဘုတ္တာဝိ-တွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူပြီး
သော၊ ဩနိတပတ္တပါဏိ-သပိတ်တော်မှ ဖယ်အပ်ပြီးသော လက်ရှိတော်မူသော၊
ဘဂဝန္တံ-ကို၊ တိစိဝရေန-သုံးထည်သော သင်္ကန်းဖြင့်၊ အစ္စာဒေသိ-ဖုံးလွှမ်းပြီး၊ ဝါ-
လှူပြီ၊ ဧကမေကံ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုစ-ကိုလည်း၊ ဧကမေကေန-တစ်စုံ
တစ်စုံသော၊ ဒုဿယုဂေန-အဝတ်အစုံဖြင့်၊ အစ္စာဒေသိ-ပြီးပေ၊ ပတ္တာမိ။

အထ ခေါ၊ ပေ ၊ ဝေရဋ္ဌာယံ-၌၊ ယထာဘိရန္တံ^၂-ကျွတ်ထိုက်ကြသား၊ ဝေနေ
များကို၊ ထောက်ထားရုံမျှော်၊ အလိုတော်အတိုင်း၊ ဝိဟရိတွာ-၍၊ သောရေယျံ-
သောရေယျမြို့ကို လည်းကောင်း၊ သင်္ကံသံ-လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍကုဗ္ဗံ-လည်းကောင်း၊
အနုပဂမ္မ-မကပ်ရောက်မှု၍၊ ယေန-အကြင်အရပ်၌၊ ပယာဂပတိဋ္ဌာနံ-ပယာဂရွာ၊
ပယာဂ ဆိပ်ကမ်းသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-ပယာဂရွာ ပယာဂဆိပ်ကမ်းရှိရာထိုအရပ်သို့၊
ဥပသင်္ကမိ-ကြွတော်မူပြီ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ပယာဂပတိဋ္ဌာနေ-ပယာဂဆိပ်ကမ်း၌၊
ဂံ နဒိ-ဂင်္ဂါမြစ်ကို၊ ဥတ္တရိတွာ-ဖြတ်ကူးတော်မူ၍၊ ယေန-အကြင်လမ်းဖြင့်၊
ဗာရာဏသီ-ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ (အဝသရိတဗ္ဗာ-ရောက်ထိုက်၏)၊ တံ-ထိုလမ်းဖြင့်၊

၁။ သဟတ္တာ ။ ။ သဟတ္တနောင် တတိယာ နာကို အာပြု (တစ်နည်း) ကံရိုဏ်း အနက်၌
ပဉ္စမိသာသကံ။

၂။ ယထာဘိရန္တံ ။ ။ အစ္စန္ဒသံလောဂမဟုတ်၊ ကြိယာ ဝိသေသနတည်း။ [၁၇၉] ။
ပယာဂပတိဋ္ဌာနံ ။ [၁၈၀]။

၃။ ယေန ဗာရာဏသီ တဒဝသရိ ။ ။ ဤအဋ္ဌကထာအတိုင်း ပေးထားသည်၊
သီလက္ခန်စသော သုတ္တန်အဋ္ဌကထာများ၌ “ယေန - အကြင်အရပ်၌၊ ဗာရာဏသီ (အတ္ထိ)၊ တံ-
ဗာရာဏသီမြို့ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ အဝသရိ-ရောက်တော်မူပြီ။” ဤသို့လည်း ဖွင့်သည်။

(ဗာရာဏသီ-သို့) အဝသရီ-ရောက်တော်မူပြီ၊ ပေ ၊ ဝိဟရိတွာ၊ ယေန-အကြင်
 အရပ်၌၊ ဝေသာလီ(အတ္တိ)တေန၊ စာရိက-ဒေသစာရိကို၊ ပတ္တာမိ-ပြီ၊ အနုပုဗ္ဗေန-
 အစဉ်အားဖြင့်၊ စာရိက-ကို၊ စရမာနော-လှည့်လည်တော်မူလသော်၊ ယေန-အကြင်လမ်း
 ဖြင့်၊ ဝေသာလီ-သို့၊ (အဝသရီတဗ္ဗာ)၊ တံ-ထိုလမ်းဖြင့်၊ (ဝေသာလီ-သို့) အဝသရီ-
 ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တတြဝေသာလီယံ-ထိုဝေသာလီမြို့၌၊ ဝါ-၏ အနီးဖြစ်သော၊
 မဟာဝနေ-မဟာဝန်တော၌၊ (တောကြီး၌) ကုဗ္ဗာဂါရသာလာယံ-အထွတ်ရှိသော
 ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်၌၊ (အထွတ် တပ်ထားအပ်သော ဂန္ဓကုဋီကျောင်းတော်၌)၊
 ဝိဟရတိ၊ ဣတိ-ဝေရဉ္စကဏ္ဍ အပြီးတည်း။

ဝေရဉ္စဘာဏဝါရော-ဝေရဉ္စဘာဏဝါရသည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

၁။ ပါရာဇိကကဏ္ဍ

၁။ ပထမပါရာဇိက သုဒိန္နဘာဏဝါရ

၂၄။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဝေသာလီမြို့အနီး
 မဟာဝန်တော ကုဗ္ဗာဂါရသာလာယံ သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ ဝေသာလီယာ-
 ၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌၊ ကလန္တ ဂါမော နာမ-ကလန္တရွာမည်သည်၊ အတ္တိ၊ တတ္ထ-
 ထိုကလန္တရွာ၌၊ သုဒိန္နောနာမ-သုဒိန္န မည်သော၊ ကလန္တပုတ္တော-ကလန္တသူဌေး၏
 သားဖြစ်သော၊ သေဋ္ဌိပုတ္တော-သူဌေးသားသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ အထ ခေါ-၌၊
 ကလန္တပုတ္တော-ကလန္တသူဌေး၏သားဖြစ်သော၊ သုဒိန္နော-သည်၊ သမ္ပဟုလေဟိ-
 များစွာကုန်သော၊ သဟာယကောဟိ- သူငယ်ချင်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဧကနစိဒေဝ-
 တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဝေသာလီ - သို့၊
 အဂမာသိ - သွားပြီး၊ တေန ခေါ ပန သမယေန - ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မဟာတိယာ-
 များစွာသော၊ ပရိသာယ- သည်၊ ပရိဝတော- ဖြစ်ရုံအပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မ-ကို၊
 ဒေသေန္တော- ဟောတော်မူလျက်၊ နိသိန္နော- ထိုင်နေတော်မူသည်၊ ဟောတိ ၊ ပေ။

၁။ သဟာယကောဟိ ။ ။ သုစ ဒုက္ခ ဟူသမျှသို့ တက္ခ ကပ်ရောက်တတ်သော
 သူငယ်ချင်းတို့နှင့်၊ ဝါ - ကောင်းတူဆိုးဝက်ဖြစ်သော သူငယ်ချင်းတို့နှင့်၊ ဤသို့ အကုယ်ပေးပါ။

ဘဂဝန္တံ - ကို၊ မဟတိယာ-သော၊ ပရိသာယ-သည်၊ ပရိဝုတံ-အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေန္တံ - လျက်၊ နိသိန္ဒိယ-သည်ကို၊ အဒ္ဓသ-မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊ အဿ-ထိုသုဒ္ဓိန်၏၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ-နည်း)၊ အဟုမ္မိ-ငါလည်းပဲ၊ ဓမ္မ-ကို၊ ယန္တုန သုဏေယျံ-အကယ်၍ နာရပါမူကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့အကြံဖြစ်ပြီ။

... အထ ခေါ် ၊ ပေ ၊ ကလံန္တ ပုတ္တဿ-သော၊ သုဒ္ဓိန္ဒြိယ-၏၊ ဧတံ-သည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ (ကိ-)၊ ယထာ-ယထာ-အကြွင်းအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဟံ-သည်၊ ဘဂဝတော-သည်၊ ဒေသိတံ-အပ်သော၊ ဓမ္မ-ကို၊ အာဇာနာမိ-သိ၏၊ [တထာ တထာ-မေ ဥပ ပရိက္ခတောံ ဧဝံ-ဟောတိ၊ နိယဓဝါကျထည့်ပါ။] တထာ တထာ-ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပပရိက္ခတော-စူးစမ်းဆင်ခြင်လသော်၊ မေ-အား၊ (ဧဝံ ဟောတိ-၌စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်လာ၏၊ (စိတ်ထဲမှာ ထင်လာ၏)။ (ကိ-)၊ ဣဒံဗြဟ္မစရိယံ-ဤသိက္ခာသုံးရပ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သည့် မြတ်သော အကျင့်ကို၊ အဂါရံ-အိမ်၌၊ အဇ္ဈာဝသတာ-နေသူသည်၊ ဧကန္တ ပရိပုတ္တံ-ဧကန်ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံစွာ၊ ဝါ-အောင်၊ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ-ဧကန် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်စွာ၊ ဝါ-အောင်၊ သင်္ခလိမိတံ-ပွတ်အပ် တိုက်အပ်သောရေသင်း နှင့် တူစွာ၊ ဝါ-ပွတ်သစ်စ ရေသင်းနှင့်တူအောင်၊ စရိတုံ-ကျင့်ခြင်းငှာ၊ န သုကရံ-လွယ်ကူစွာမပြုအပ်၊ ဝါ-မလွယ်ကူ၊ အဟံ-သည်၊ ဧကသမသံ-ဆံမုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ် ကို၊ ဩဟာရေတွာ-ပယ်ရှား၍၊ (ရိတ်၍)၊ ကာသာယာနိ-ဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ- အဝတ်တို့ကို၊ အတ္ထာဒေတွာ- စည်း၍၊ ဝါ- ဝတ်ရုံ၍၊ အဂါရသ္မာ- မှ၊

၁။ ဘဂဝန္တံ ၊ ပေ၊ နိသိန္ဒိယ ။ ။ မဟတိယာ-သော၊ ပရိသာယ-သည်၊ ပရိဝုတံ- အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မ - ကို၊ ဒေသေန္တံ - လျက်၊ နိသိန္ဒိယ - သော၊ ဘဂဝန္တံ - ကို၊ ဤသို့ ဝိသေသန ဝိသေသျှ အဖြစ်ဖြင့် တချို့ အနက်ပေးလေ့ရှိကြ၏။ ဤ၌ ဘဂဝန္တံ - ကို သာမညကံ (ပကတိကံ) ၊ ပေ၊ နိသိန္ဒိယ - ကို ဝိသေသကံ (ဝိကတိကံ) အဖြစ်ဖြင့် ပေးထားပါသည်။ ဤနေရာမျိုးဝယ် မြန်မာတို့လည်း “မောင်လှ မင်းစားနေတာ ငါမြင်သည်” စသည်ဖြင့် ပြောကြသည်။

၂။ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ ။ ။ အဂါရံ - အိမ်၌၊ အဇ္ဈာဝသတာ-နေသူသည်၊ (အဓိ+အာ-အနက်မရှိ)၊ တစ်နည်း၊ အဂါရံ-အိမ်ကို၊ အဇ္ဈာဝသတာ - အုပ်စိုး၍ အပိုင်းအခြား ထိုင်း၊ နေသူသည်၊ (အဓိ+အာ-အနက်ရှိ)၊ “အပိုင်းအခြား” ဟုရာ၌ အသက်ရှည်သမျှ အပိုင်းအခြားတည်း၊ နောက်နည်းကို ဤ၌မဖွင့်။

(နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍)၊ အနဂါရိယံ-အိမ်၌နေခြင်း၏ ၊ အစီးအပွားဖြစ်သော လှယ်ထွန်ကုန်ရောင်း ခွားကျောင်းမှ မရှိရာ ရဟန်းအဖြစ်သို့၊ (ရဟန်းဘောင်သို့)၊ ယဇ္ဈနပဗ္ဗဇေယျ-အကယ်၍ လူ့ကိစ္စများ စွန့်ခွာထား၍ သွားရောက်ရပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

အထု ခေါ၊ သာ ပရိသာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားက၊ ဓမ္မိယာ၊ ကထာယ-ဖြင့်၊ သန္တသိတာ-ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာ ရှုပြင်စေအပ်ပြီးသည်၊ ဝါ-ပြုပြီးအပ်သည်၊ သမာဒါပိတာ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ယူစေအပ်ပြီးသည်၊ ဝါ-ဆောက်တည်စေအပ်ပြီးသည်၊ သမုတ္တေမိတာ- ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာထက်သန်စေအပ်ပြီးသည်၊ သမ္မဟံသိတာ-အားတံက် သရောရှိပုံ ထင်ရှားရှိသော အခြားဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာရွှင်လန်းစေအပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ အဘိဝါဒေတွာ-အလွန်ရှိသောစွာ ရှိစိုးပြီး၍၊ ပဒက္ခိဏံ-အရိအသေ ကို၊ ကတွာ၊ ပက္ခာမိ-ပြန်သွားပြီ။

၂၅။ အထု ခေါ၊ ပေ ၊ ပရိသာယ-သည်၊ အစိရဂုဋ္ဌိတာယ-ထသွားပြီးသော် ပရိသတ်၏ ကြာမြင့်သောကာလ မရှိသေးမီပေ၊ အဝေါ စ၊ ဘန္တေ၊ အဟ-သည်၊ ယထာ ယထာ-ဖြင့်၊ ပေ ၊ အာဇာနာမိ-သိပါ၏၊ ပေ၊ နသုကရဲ-မလွယ်ကူပါပေ၊ အနဂါရိယံ-သို့၊ ပဗ္ဗဇိတံ-ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ- အလိုရှိပါ၏၊ ဘဂဝါ- သည်၊ မိ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတံ-ရှင်ရဟန်းဖြစ်စေတော်မူပါ၊ ဝါ- ရှင်ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါ၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ သုဒိန္န-သုဒိန်၊ တံ-သည်၊ (အသိ-၌စပ်)၊ ဝါ-ကို၊ (အနညာတော-၌စပ်)၊ မာတာပိတုဟိ-မိဘတို့က၊ အဂါရသ္မာ (နိက္ခမိတွာ) အနဂါရိယံ-သို့၊ ပဗ္ဗဇာယ- ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ အနညာတော-ခွင့်ပြုအပ် သည်၊ (ခွင့်ပြုချက်ရသည်)၊ အသိပန-ဖြစ်သလား၊ ပေ၊ အဟံ-ကို၊ ပေ၊ န အန-ညာတော-ခွင့်မပြုအပ်သေးပါ၊ ပေ၊ တထာဂတာ-တို့သည်၊ မာတာပိတုဟိ-တို့က၊ အနနညာတံ-ခွင့်မပြုအပ်သော၊ ပုတ္တံ-ကို၊ နပဗ္ဗာဇေန္တိ-ရှင်ရဟန်း မဖြစ်စေကြကုန်၊ ဝါ-ရှင်ရဟန်းပြုမပေးကြကုန်၊ ပေ၊ ယထာ-အားဖြင့် (ပြုအပ်သော်)၊ မိ-ကို၊ မာတာပိတုရော-တို့သည်၊ ပေ၊ ပဗ္ဗဇာယ-ငှာ၊ အနဇာနိဿန္တိ- ခွင့်ပြုကြပါလိမ့်မည်၊ သောဟံ-သည်၊ တထာ- (ခွင့်ပြုနိုင်လောက်အောင်သော) တို့အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကရိသံမိ-ပြုလုပ်ပါမည်၊ ဣတိ-ပြီ။

၂၆။ အထ ခေါ် ပေ၊ တံ ကရဏီယံ-ထိုပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊ တီရေတွာ-ပြီးဆုံး
 စေပြီး၍၊ ယေန-၌၊ ကလန္ဒဂါမော-(အတ္ထိ)၊ ယေန-၌၊ မာတာပိတရော-တို့သည်၊
 (သန္တိ) တေန-ကလန္ဒရွာ မိဘတို့ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ၊ပေ၊ အဝေါစ၊ (ကိ)၊
 အဗ္ဗ တာတာ-အမေတို့-အဖေတို့၊ ယထာ ယထာ၊ ပေ၊ အနဂါရိယံ-သို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-
 တာ၊ အနုဇာနာယ-ခွင့်ပြုကြပါ၊ ဣတိ-ပြီ။ [စာပိုဒ် (၂၄)အတိုင်းဆိုပါ]။ ဧဝံ-သို့၊
 ဝုတ္တေ-ပြောအပ်သော်၊ ကလန္ဒပုတ္တဿ-သော၊ သုဒ္ဓိန္ဒဿ-၏၊ မာတာပိတရော-
 တို့သည်၊ ကလန္ဒ ပုတ္တံ-သော၊ သုဒ္ဓိန္ဒ-ကို၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-ကုန်ပြီ၊
 (ကိ)၊ တာတာ သုဒ္ဓိန္ဒ-ချစ်သားသုဒ္ဓိန်၊ တွံ-သည်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ပိယော-ချစ်အပ်
 သော၊ မနာပေါ-စိတ်ကိုတိုးပွားစေတတ်သော၊ (တစ်နည်း) မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်
 သော၊ ဝါ-မြတ်နိုးအပ်သော၊ သုခေမိတော-ချမ်းသာသဖြင့် ကြီးပွားစေအပ်သော၊
 သုပရိဟတော-ချမ်းသာသဖြင့် ဆောင်ရွက်အပ်သော၊ (မွေးမြူအပ်သော)၊ ဧက
 ပုတ္တကော-သနားစောင့်ရှောက်အပ်သော တစ်သောက်တည်းသောသားသည်၊ အသိ-
 ဖြစ်၏၊ တာတာ သုဒ္ဓိန္ဒ၊ တွံ-သည်၊ ဒုက္ခဿ-ဒုက္ခ၏၊ ကိဉ္စိ-အနည်းငယ်မျှကိုလည်း၊
 န ဇာနာသိ-မသိရ၊ (တစ်နည်း)၊ တာတာ သုဒ္ဓိန္ဒ၊ တွံ-သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခု
 သော၊ ဒုက္ခဿ-ဖြင့်၊ (ဝိသယံ-အာရုံကို)၊ န ဇာနာသိ-မခံစားရ၊ (တစ်နည်း)
 တာတာ သုဒ္ဓိန္ဒ၊ တွံ-သည်၊ ကိဉ္စိ-သော၊ ဒုက္ခဿ-ကို၊ န ဇာနာသိ-အမှတ်မရ၊
 (ဘာဒုက္ခကိုမျှ မမှတ်မိ)။

တေ-သင်၏၊ မရဏေနပိ-သေခြင်းကြောင့်လည်း၊ မယံ-တို့သည်၊ အကာမကာ-
 ခွဲခွာခြင်းကို အလိုမရှိကုန်ဘဲ၊ တေ-သင်နှင့်၊ ဝိနာ-ခွဲခွာရကုန်သည်၊ ဘဝိဿာမ-
 ဖြစ်ရကုန်လိမ့်မည်၊ [တေ-သည်၊ မရဏေန-၌ စပ်စိုက် သမ္ပန်၊ ဝိနာ-၌ စပ်စိုက်
 သဟာဒိယောဂ]။ ယေန-အကြွင်း အကြောင်းကြောင့်၊ မယံ-တို့သည်၊ ဇီဝန္တံ-
 အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သောသင့်ကို၊ အဂါရသ္မာ ပေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-တာ၊ အနုဇာနိဿမ-

၁။ ယေန ကလန္ဒဂါမော ။ ။ ဤ၌ “ယေန ကလန္ဒဂါမော ယေန မာတာ
 ပိတရော”ဟု အနိယမ နှစ်ဝါကျရှိ၏။ တေန - ဖြင့် ထိုအနိယမ နှစ်မျိုးလုံးကိုဝင် ခွဲရ
 မည်။ ထို့ကြောင့် “တေန-ကလန္ဒရွာ မိဘတို့ရှိရာ ထို အရပ်သို့”ဟု ပေးသည်။ (တစ်နည်း)-
 ယေန-၌၊ ကလန္ဒဂါမော (အတ္ထိ)၊ တေန-ထိုအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ယေန-၌၊ မာတာပိတရော
 (သန္တိ)၊ တေန-သို့လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိ။ ဤသို့ အနိယမ တစ်ခုထည့်၍လည်း ပေးနိုင်သည်။

အညွှန်း ။ ။ ဧကပုတ္တကော၊ [၁၉၄]၊ ပိယော-မနာပေါသုခေမိတော-သုပ ပရိဟတော
 [၁၉၅]။ န တွံ ဒုက္ခဿ ဇာနာသိ၊ [၁၉၆]။

ခွင့်ပြုရကုန်လိမ့်မည်၊ တံ-ထိုအကြောင်းသည်၊ ကိံ ပန-အဘယ်မည်သည့်အကြောင်း
တဲနည်း၊ [ခွင့်ပြုနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ-ဟူလို]၊ (တစ်နည်း)၊ မယံ-တို့သည်၊ တံ-
သင့်ကို၊ ဇီဝန္တံ-အသက်ရှင်ဆဲကို၊ အဂါရသ္မာ၊ အနဂါရိယံ- ပဗ္ဗဇ္ဇာယံ-ဝှာ၊ ကိံ ပန
အနုစာနိသာမ-အဘယ့်ကြောင့် ခွင့်ပြုနိုင်ကြလိမ့်မည်နည်း၊ ဝါ-အဘယ်မှာ ခွင့်ပြုနိုင်
ကြလိမ့်မလဲ၊ (ခွင့်ကို မပြုနိုင်ပါဟု ဆိုလိုသည်)၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ။

အမှာ ။ ။ ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ တတိယမ္ပိ-သုံးကြိမ်မြောက်
လည်း-ဟု ဆိုပါ။

၂၇။ ပေ၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ တံတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ (ထိုခွင့်မပြုရာ
အရပ်၌ပင်)၊ အနန္တ ရ ဟိတာယ-အကြား၌ထားအပ်သော အခင်းမရှိသော၊ ဘူမိယာ-
မြေပေါ်၌၊ နိပဗ္ဗိ-လှဲအိပ်ပြီ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ကြံ၍ လှဲအိပ်သနည်း)၊ ဣဇေဝ-ဤ
အရပ်၌ပင်၊ မေ-၏၊ မရဏံ-သေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝါ-ရဟန်းအဖြစ်
သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့် မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍လှဲအိပ်ပြီ ။ပေ၊
ဧကမ္ပိ-တစ်ထပ်တည်းဖြစ်သော၊ ဘတ္တံ-ထမင်းကို၊ နဘုဉ္စိ-မစားတော့ ။ပေ၊ သတ္တဝီ
ဘတ္တာနိ န ဘုဉ္စိ။

၂၈။ ပေ၊ တာတ သုဒိန္န၊ ဥဋ္ဌေဟိ-ထပါ၊ ဘုဉ္စေ-စားလည်းစားပါ၊ (ထမင်း
မှန် ငါး စားလည်းစားပါ)၊ ပိဝစ-သောက်လည်းသောက်ပါ၊ (အဖျော် ရေပေါက်
သောက်လည်းသောက်ပါ)၊ ပရိစာရေဟိစ-ကျွမ်း (ရွမ်း)သမား ကျေသည်တို့ကို
သိဆိုကပြစေ၍ ဣန္ဒြေတို့ကိုလည်း ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်စေပါ၊ ဝါ-မြူးထူး
ပျော်ပါး ကစားပါ၊ ဘုဉ္စန္တော-စားလျက်၊ ပိဝန္တော-လျက်၊ ပရိစာရေန္တော-လျက်၊
ကာမေ-ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ ပရိဘုဉ္စန္တော-သုံးဆောင်ခံစားလျက်၊ ပုညာနိ-သုဂတိ

၁။ ကိံ ပန မယံ တံ ။ ။ ပထမနည်း၌ “ကိံ ပန မယံ တံ”သည် တစ်ဝါကျ၊ “ဇီဝန္တံ
အနုစာနိသာမ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယံ”သည် တစ်ဝါကျ၊ ဤသို့ နှစ်ဝါကျခွဲ။ တံသည်
ပဌမန္တ နိယမ-တ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊ ထိုဖြင့် ကာရဏံကို - ခွဲ၊ ထိုတံ၏ အနိယမကို ယေန-ဟု
ထည့်ပါ။ ဒုတိယနည်း၌ ကိံ ပန မှစ၍ ပဗ္ဗဇ္ဇာယံ အထိ တစ်ဝါကျတည်းသာ၊ ကိံသည်
ကာရဏအနက်၌ ပဌမာပိဘိတ် ကျေသောပုဒ်၊ တံ-သည် တုမှဝါစက ဒုတိယန္တ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊
ဇီဝန္တံ-သည် ထိုတံနှင့် အရတူပုဒ်၊ တံ-သင့်ကို (သာမညကံ၊ ပကတိကံ) ဇီဝန္တံ- အသက်ရှင်ဆဲကို၊
(ပိဿသတံ၊ ပိကတိကံ)။

ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကရောဇ္ဈော-ပြုလျက်၊ အဘိရမဿု-လူ့ဘောင်၌ သာ မွေ့လျော်ပါ။ တံ-သင့်ကို ပေ၊ န အနုဇာနာမ-ခွင့်မပြုနိုင်ပါကုန် ပေ၊ သုဒ္ဓိန္ဒ သာ]-၏။ သဟာယကာ-တို့သည်။ ပေ။

၂၉။ အမ္မ တာတာ -အမေတို့ အဖေတို့၊ ဒေသာ သုဒ္ဓိန္ဒော-သည်။ အနန္တရ ဟိတာယ-သော၊ ဘူမိယာ-၌၊ ဣဓေ ပေ၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်။ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ နိပဇ္ဇော-လွဲအိပ်နေပါပြီ၊ တုမှေ-တို့သည်။ သုဒ္ဓိန္ဒ-ကို ပေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-ဝှာ၊ သဓေ နာနုဇာနိဿထာ -အကယ်၍ ခွင့်မပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ-ကုန်လသော်)၊ တတ္ထေဝ-၌ပင်၊ မရဏံ-သည်။ အာဂမိဿတိ- (သုဒ္ဓိန်ထံသို့) ရောက်လာပါလိမ့်မည်။ ပေ၊ သဓေ အနုဇာနိဿထာ-အကယ်၍ ခွင့်ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ-ရှင်ရဟန်း ပြုပြီးလည်းဖြစ်သော န-ထိုသုဒ္ဓိန်ကို၊ ဒက္ခိဿထ-မြင်ကြရပါလိမ့်မည် ပေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-၌၊ သဓေ နာဘိရမိဿတိ-အကယ်၍ မမွေ့မလျော်အံ့၊ (မပျော်အံ့)၊ (ဧဝံသတိ) တဿ-ထိုသုဒ္ဓိန်၏။ အညာ-ဤအိမ်မှအခြားသော၊ ကာ-အဘယ်မည်သော၊ ဂတိ- သွားရောက်ထိုက်သော အရပ်သည်။ ဝါ-သွားရောက်ရာ အရပ်သည်။ ဘဝိဿတိ- ရှိလိမ့်မည်နည်း။ ဣဓေ-ဤအိမ်သို့သာ၊ ပဇ္ဇာဂမိဿတိ-ပြန်လာပါလိမ့်မည် ပေ၊ အနုဇာနာထ-ခွင့်ပြုလိုက်ကြပါကုန် ပေ၊ သမ္ပသုဒ္ဓိန္ဒ-မိတ်ဆွေသုဒ္ဓိန်၊ ပေ။

၃၀။ အနညာတော-ခွင့်ပြုအပ်သည်။ အမိကိရ-ဖြစ်သတဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍၊ ဟဇ္ဇော- ရွှင်လန်းသည်။ ဥဒဇ္ဈါ- တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ ပါဏိနာ- လက်ဖြင့်၊ ဂတ္တာနိ- ကိုယ်တို့ကို၊ ပရိပုဉ္ဇေ ဇ္ဈော-သုတ်လျက်၊ ဝုဋ္ဌာသိ-ထပြီ၊ ပေ၊ ကတိပါဟံ- အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံး၊ ဗလံ - အားကို၊

၁။ အပ္ပတာတာ ။ ။ သုဒ္ဓိန်၏ သုဇယံချင်းများက သုဒ္ဓိန်၏ မိဘတို့ကို ဧေါသောစကား ဖြစ်၏။ မိမိတို့သုဇယံချင်း၏ အဖေ အမေများဖြစ်၍ မိမိ၏ အဖေ အမေလို သဘောထားကာ ဧေါသည်။ ဤသို့ မယုလျှင် “အပ္ပတာတာ- ဧေါဧေါတို့ ဦးဦးတို့”ဟု ဆိုပါ။

၂။ သဓေ ပေ၊ နာနုဇာနိဿထာ ။ ။ ရှေ့ဝါကျ၌ “သဓေ ယဉ္ဇိ” ပါလျှင် နောက်ဝါကျ၌ “ဧဝံသတိ (ဧဝံသဇ္ဈေ, ဧဝံဇောဇ္ဈေ)”ဟု ထည့်ရ၏။ ရှေ့ကြိယာက ဗဟုဝစ်ဖြစ်လျှင် (ဧဝံသဇ္ဈေသု, ဧဝံဇောဇ္ဈေသု)ဟု ထည့်ပါ။ “ဧဝံသတိ - ဤသို့ ဖြစ်ကုန်လသော်”ဟု ဗဟုဝစ်ပေးရာ၌ ဧဝံသတိကို နိပါတ်ဟု ယူပါ။ ရှေ့ကြိယာအတိုင်း လက္ခဏ ဖြစ်၍လည်း “ဧဝံ န အနုဇာနဇ္ဈေသု”ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။ နေရာတိုင်း ဤနည်းဖို့ပါ။

ဂဟောတွာံ ၊ -ယု၍၊ [ဂါဟောတွာံ-ယု၍] ၊ပေ၊ အဝေါစ၊ ဘန္ဓေ၊ အဟံ-ကို၊ မာတာပိတုဟိ-တို့သည်၊ အဂါရသွာ၊ အနဂါရိယံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယံ-ငှာ၊ အနညာတော-
 ခွင့်ပြုအပ်ပါပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတု-ရှင်ရဟန်း၊ ဖြစ်စေတော်မူပါ၊
 ဝါ-ရှင်ရဟန်း၊ ပြုပေးတော်မူပါ ၊ပေ၊ ဘဂဝ တော-၏၊ သန္တိဏေ-အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-
 ရှင်အဖြစ်ကို၊ အလတ္ထ-ရပြီ၊ ဥပသမ္ပဒံ-မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဝါ-မြင့်မြတ်သော
 ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အလတ္ထ-ရပြီ၊^၂ အစိရူပသမ္ပန္နော-မကြာမြင့်သောကာလက
 မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော၊ ဝါ-ရဟန်းပြုပြီး၍ မကြာမြင့်သေးသော၊
 အာယသွာ သုဒိန္နော-သည်၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့သဘောရှိကုန်သော၊ ဓုတာဂုဏေ-
 ကိလေသာတို့ကိုလှုပ်ခါချကြောင်း၊ ဂုဏ်အကျင့် တို့ကို၊ သမာဒါယ-ယု၍၊ ဝါ-
 ဆောက်တည်၍၊ ဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ (ကျင့်၏)အာရညံ ကော-တော၌နေခြင်းအလေ့ရှိသည်၊
 ဝါ-အာရညကင်စုတင်ဆောင်သည်၊ ပိဏ္ဏပါတိကော^၃ -ဆွမ်းအကျိုးငှာ (ဆွမ်းခံ)
 လှည့်လည်လေ့ရှိသည်၊ ဝါ-ပိဏ္ဏပါတိ စုတင်ဆောင် သည်၊ ပံသုကူလိကော-ပံသုကူ
 သင်္ကန်းကို ဆောင်လေ့ရှိသည်၊ ဝါ-ပံသုကူ စုတင် ဆောင်သည်၊ သပဒါနုစာရိကော-
 ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွ လှည့်လည်လေ့ရှိသည်၊ ဝါ-မလျှပ်မပေါ်၊
 မပြတ်ကျော်ဘဲ၊ အိမ်စဉ်မလပ်၊ ဆွမ်းရပ်လေ့ ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ အညတရံ-
 တစ်ခုသော၊ ဝဇ္ဇိဂါမံ-ဝဇ္ဇိမင်းတို့၏ရွာကို၊ ဝါ-ဝဇ္ဇိတိုင်းက ရွာကို၊ ဥပနိဿာယ-
 မှီ၍၊ ဝိဟရတိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ၊ပေ၊ ယာပေတုံ။ [ဝေရန္တကဏ္ဍ ဓာဝိဒ်(၁၆)၌
 အနက် ရေးခဲ့ပြီ။] မေ-၏၊ ဝေသာလိယံ-၌၊ မဟူ-ကုန်သော၊ ဉာတိ-တို့သည်၊
 အမှာ^၄-သုံးဆောင် ခံစားအပ်သော ကာမဂုဏ်၊ လိုကာမဂုဏ်၏ အဆောက်အအုံတို့ဖြင့်
 လောက်လုံကြွယ်ဝကုန်၏၊ မဟဒ္ဒနာ-မြေဝယ်မြှုပ်ထား၊ များသောဥစ္စာရှိကုန်၏။

၁။ ဂဟောတွာံ ။ ။ ဟု ဝါဠိရှိသင့်ကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ [၂၀၆] ရှုပါ။

၂။ စ ပန ။ ။ "အစိရူပသမ္ပန္နော စ ပနာယသွာ"ဟု ဝါဠိတော်၌ "စ ပန"
 ပါ၏၊ ထိုကို "စ ပန-ထပ်၍စက်ဦးမည်"ဟု ပေးပါ။

၃။ ပိဏ္ဏပါတိကော ။ ။ အပေါင်း အာမိသ၏ သပိတ်၌ ကျခြင်းကို ရှာခြင်း
 အလေ့ရှိသည်၊ ဝါ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်လေ့ရှိသည်၊ ပံသုကူလိကော-မြေပုံမှာလွှား၊ မြေမှုန်အား
 နှယ်၊ စက်ဆုတ်ဖွယ်သို့ ရောက်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်း အလေ့ ရှိသည်၊ ဝါ-မြေပုံအထက်၊
 ကမ်းကဲ့သို့ တက်နေသောသင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ ရှိသည်။ ဤသို့သဒ္ဒတ္ထဆိုပါ။

၄။ အည္ဇနိး ။ ။ အမှာ မဟဒ္ဒနာ မဟာသောဂါ၊ [၂၀၇]။ ပဟူတဇာတ ရူပရတော၊
 ပဟူတ ဝိတ္တုပကရဏာ၊ ပဟူတနေဓညာ၊ [၂၀၈]။

မဟာဘောဂါ-နေ့စဉ်အမြဲ သုံးစွဲအပ်သော များသော အသုံးအဆောင်ရှိကုန်၏။ ပဟူတ ဓာတုပရဇတာ-သာဓိများသော ရွှေငွေရှိကုန်၏။ ပဟူတ ဝိတ္တံ ပကရဏာ-များသော နှစ်သက်ခြင်းကို ပြုတ်တံသော အဝတ်တန်ဆာ ရှိကုန်၏။ ပဟူတနေညော-များသော ရတနာ(၇)ပါးဟူသော ဥစ္စာ၊ ကောက်ပဲသီးနှံဟူသော ချော ရှိကုန်၏။

အဟံ-သည်၊ ဉာတိ-တို့ကို၊ ဥပနိဿယ-၍၊ ယံနုနဝိဟရေယျံ-အကယ်၍ နေရပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ဉာတိ-တို့သည်၊ မံ-ကို၊ နိဿယ-မိ၍၊ ဒါနာနိ-အလှူ တို့ကို၊ ဒဿန္တိ-လှူကြရလိမ့်မည်၊ ပုညာနိ-တို့ကို၊ ကရိဿန္တိ-ပြုကြရလိမ့်မည်၊ ဘိက္ခုစ-တို့သည်လည်း၊ လာတံ-လာတံကို၊ (ပစ္စည်းလေးပါးကို)၊ လစ္ဆန္တိ-ရကြလိမ့် မည်၊ အဟမ္မိ-ငါလည်းပဲ၊ ဝိတ္တကေန-ဆွမ်းဖြင့်၊ နကိလမိဿာမိ-ပင်ပန်းရလိမ့်မည် မဟုတ်၊ (ပင်ပန်းတော့မည်မဟုတ်)၊ ဣတိ-ဤသို့အကြံဖြစ်ပြီ၊ ဟေ၊ သေနာသနံ- အိပ်ရာနေရာကို၊ သံသာမေတွာ- သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍၊ ဟေ၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ [စာပိုဒ်-၂၃-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] ကလနုပုတ္တော-သော၊ သုဒ္ဓိန္ဒြိယာ-သည်၊ ဝေသာလီ- သို့၊ အနုပုတ္တောကိရ-ရောက်လာပြီတဲ့၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ တေ-ထိုဆွမ်းတို့သည်၊ အာယသုတော သုဒ္ဓိန္ဒြိယ-၏အတွက်၊ ဝါ-နီ၊ [တဒတ္တသမ္ပဒါနံ]၊ သဋ္ဌိဓတ္တေ- ခြောက်ဆယ်အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော၊ ထာလိပါကေ-ဆွမ်းချက်ရာ အိုးတို့ကို၊ ဝါ-ဆွမ်းအိုးတို့ကို၊ ဘတ္တဘိဟာရံ-ရှေ့ရှုဆောင်အပ်သောဆွမ်းကို၊ အဘိဟရိသု- ရှေ့ရှုဆောင်လာကြကုန်ပြီ၊ [ပို့လာကြကုန်ပြီ]၊ ဟေ၊ တေ ထာလိပါကေ-တို့ကို၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဝိဿေတွာ-စွန့်လှူ၍၊ ဟေ၊ သပဒါနံ-ပိုင်းဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်နှင့်တကွ၊ ဝါ-အစဉ်အတိုင်း၊ ဝိတ္တယ-ဝှာ၊ စရမာနော-လသော်၊ ယေန-၌၊ သံကပိတု-မိမိမည်းတော်၏၊ နိဝေသနံ-အိမ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန-သို့၊ ဥပသကံမိ။

၃၁။ ဟေ၊ ဉာတိဒါသီ-ဆွမ်းတို့၏ကျွန်မသည်၊ (အဋ္ဌကထာနည်း)၊ ဝါ- ဆွေလိုမျိုးလို ကျွန်မသည်၊ (ဒီကာနည်း)၊ အဘိဒေါသိကံ-ပုပ်သိုးသည်၏ အဖြစ်

၁။ ဘတ္တဘိဟာရံ အဘိဟရိသု ။ ။ ဆွမ်းအိုးခြောက်ဆယ် ဆောင်ယူလာသည် ဟုဆိုရာ ဆွမ်းမပါဘဲ အိုးချည်းသက်သက် မဟုတ်၊ ဆွမ်းအပြည့်ပါသော အိုးများဟု သိစေလို၍ "ဘတ္တဘိဟာရံ"ဟု ကံပုဒ်အပိုပါသည်။ ထိုဆွမ်းအိုး တစ်လုံး တစ်လုံးကား ရဟန်းဆယ်ပါး ဘုဉ်းပေးနိုင်လောက်အောင် ကြီးသည်။

၂။ အဘိဒေါသိကံ ။ ။ [၂၁၀၊ ၂၁၁]ကုဋ္ဌာသံ၊ [၂၁၂]။

မှတ်ချက် ။ ။ အရှင်သုဒ္ဓိန်သည် ဘုရားရှင် ဝါတော် ၁၂ ဝါမြောက်၌ ရှင်ရဟန်း ဖြစ်၏။ ဘုရားရှင် ဝါတော် ၂၀-မြောက်၌ မိမိရုဇ်ဝါ အရတွင် ဆွမ်းအိမ်သို့ ရောက်လာသည်။

ဟူသော အပြစ်သည် လွမ်းမိုးအပ်သော၊ ဝါးတစ်ညွှန်လွန်ပြီးသော၊ ကုမ္မာသံ-
 တစ်ဝက်ကျက်ပြုတ်၊ မုယောဆဲန်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော စားဖွယ်ကို၊ ဆဋ္ဌတုကာမာ-
 စွန်ပစ်လိုသည်၊ ပောဘိ၊ ပေါ၊ ဘဂိနီ-နမ၊ စတံ-အဲဒိဟံသာသည်၊ [သစေတံ သစေ+
 စတံ]၊ ဆဋ္ဌနိယဓမ္မ-စွန်ပစ်ထိုက်သည်၏၊ အပြစ်ဟူသော သံသောရှိသည်၊ ဝါ-
 စွန်ပစ်ထိုက်သောသံသောရှိသည်၊ (သစေ)ပောဘိ-အံ၊ (စံသတိ) မေ-၏၊ ဣပေတ္ထေ-
 ဣသပိတံ၌၊ အာကိရ-လောင်းထည့်လိုက်ပါ၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေါ၊ အာဘိဒေါသိကံ-
 သော၊ ဝါ-သော၊ တံကုမ္မာသံ-ကို၊ အာယသ္မတောံ သုဒိန္နဿ-၏၊ ပတ္တေ-၌၊
 အာကိရန္တိ-လောင်းထည့်စဉ်၊ ဟတ္တာနဉ္စ-လက်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ပါဒါနဉ္စ-ခြေတို့၏
 လည်းကောင်း၊ သရဿ . စ-အသံ၏ လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ-မှတ်သားအပ်ဖူးသော
 အခြင်းအရာကို၊ အဂ္ဂဟောသိ-ယူပြီ၊ (ကောင်းစွာသိပြီ ပေါ၊ အဝေါစ၊ အယျ-
 အရှင်မ၊ ယတ္ထ-ပြောပါရစေ၊ စာနေယျာသိ-သိပါ၊ အယျပုတ္တော-အရှင်သားဖြစ်သော၊
 သုဒိန္နော-သည်၊ အနုပ္ပတ္တော- ရောက်လာပါပြီ၊ ဣတိ-ပြောပြီ၊ ဇေ-ကျွန်မ၊ ဝံ၊
 သစ္စံ-မှန်သောစကားကို၊ သစေ ဘဏသိ-အံကယ်၍ပြောအံ၊ (စံသတိ)၊ တံ-
 သင့်ကို၊ အဒါသိ-ကျွန်မ၊ မဟုတ်သည်ကို၊ ကရောမိ-ဖြုတ်၊ ဣတိ-ပြီ။

၃၂။ တောန ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ အာယံသော သုဒိန္နော-သည်၊
 အာဘိဒေါသိကံ-သော၊ တံ ကုမ္မာသံ-ကို၊ အညတရံ-သော၊ ကုဋ္ဌမူလံ-နရံခြေကို၊
 နိဿာယ-မှီ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-၏၊ အာယံသ္မတောံ သုဒိန္နဿ-၏၊ ပိတံပိ-
 သည်လည်း၊ ကမ္မန္တာ-အလုပ်မှာ (အလုပ်လုပ်ရာ အရပ်မှာ)၊ အာကစ္စန္တော-ပြန်လာလသော်၊
 အာယသ္မန္တံ သုဒိန္နံ-ကို ပေါ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တံ-စားနေသည်ကို၊ အဒ္ဓသ-မြင်ပြီ၊ ဒိသ္မာန-
 ကြောင့် ပေါ၊ အဝေါစ၊ (ကံ)၊ တာတံ သုဒိန္နံ၊ အာဘိဒေါသိကံ-သော၊ ကုမ္မာသံ-
 ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိသံသိ-စားနေ၏၊ (သူတစ်ပါးပိုင် အရပ်၌ ထိုင်၍ စားနေ၏)။

၁။ ကုဋ္ဌမူလံ ။ ။ နရံခြေရင်း၌ ထိုင်စားသည်ဟု ဆိုသော်လည်း သူတောင်းစား
 လှောင်းရဲများကဲ့သို့ မလျှောက်ပတ်သောနေရာ၌ ထိုင်စားသည်မဟုတ်၊ တတ်နိုင်သော အလှူရှင်တို့သည်
 မိမိတို့၏ အိမ်ဝင်းအတွင်း၌ သန့်ရှင်းသပ်ရပ်သော ဆွမ်းစားစရပ်များ ဆောက်ထားကြ၏၊ ထိုစရပ်
 ကို တံတိုင်းဖြင့် ကာရံထားကြ၏၊ သောက်ရေသုံးရေများ အဆင့်သင့်ထား၏၊ ရေသု ရဟန်းတို့သည်
 ဆွမ်းခံပြီးမှောက် ထိုစရပ်၌ ထိုင်၍စားကြ၏၊ အရှင်သုဒိန္နံထိုင်နေသော စရပ်လည်း ထိုစရပ်မျိုး
 ပင်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤအစဉ်အလာသည် ရှေးခေတ်က အတော်ကြာကြာထိ ရှိဟန်တူ
 ၏၊ သိဟိုဠ်မှာလည်း ထိုစရပ်မျိုး ရှိသည်၊ ၎င်းစရပ်ကို ကျမ်းစာများ၌ "အာသနသာလာ-ရွာတွင်
 ဆွမ်းစားစရပ်"ဟု သုံးလေ့ရှိသည်။

အတ္ထိနာမံ - ငါတို့မှာ - (အဖေတို့မှာ) ဥစ္စာရှိသေးသည် မဟုတ်ပါလား၊ [အဖေတို့ မမွဲသေးပါ - ဆိုလိုသည်။]

(တစ်နည်း) တာတ သုဒ္ဓိန္ဒြိယသုတ်၊ ပေ၊ ပရိဘုဒ္ဓိယသုတ်၊ အတ္ထိနာမံ - အဖေတို့မှာ အသက်ရှိသေးသည် မဟုတ်ပါလား၊ [အဖေတို့ မမွဲသေးပါ၊ ဤကိစ္စမျိုးကို အဖေတို့ရှေ့မှောက်၌ မလုပ်သင့်ပါ - ဟု ဆိုလိုသည်။]

(တစ်နည်း) တာတ သုဒ္ဓိန္ဒြိယသုတ် - ၏၊ အတ္ထိနာမံ - သင့်မှာ ရဟန်းတို့၏ ဂုဏ်အကျင့်ရှိနေသည်ဟု ထင်၏၊ [သို့အတွက် စက်ဆုပ်စရာကောင်းသော ဤမုန်အသိုးကို အမြိုက်သုခကဲ့သို့ ရွံရှာခြင်းမရှိဘဲ စားနေနိုင်ပေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။]

(တစ်နည်း) တာတ သုဒ္ဓိန္ဒြိယသုတ် - စားနေ၏၊ ဝါ - စားနေသည် မှာ၊ အတ္ထိ နာမံ - ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါလေရဲ့လား၊ [မျက်စိဖြင့် မြင်နေရသော်လည်း မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင်ပင် ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။]

(တစ်နည်း) တာတ သုဒ္ဓိန္ဒြိယသုတ် - ၏၊ ဝါ - စားနေတာနော်၊ အတ္ထိနာမံ - ရှိမှ ရှိရပလေ၊ ဖြစ်မှဖြစ်ရပလေ။ [စိတ်ထဲမှာ မခံချင်မခံသာ ဖြစ်နေသည် ဟု ဆိုလိုသည်] တာတ သုဒ္ဓိန္ဒြိယသုတ် - သက် - မိမိဥစ္စာဖြစ်သော (မိမိပိုင်)ဖြစ်သော၊ ဂေဟံ - သို့၊ ဂန္တုဗ္ဗံ နနု နာမံ - သွားထိုက်သည် မဟုတ်ပါလား၊ ဣတိ - ပြီ၊ ဂဟပတိ - အိမ်ရှင် သူဌေးကြီး၊ တေ - ၏၊ ဂေဟံ - သို့၊ အဂမိမ္မံ - သွားခဲ့ကုန်ပြီ၊ (ရောက်ခဲ့ကုန်ပြီ) တတော - ထိုအိမ်မှာ၊ အာဘိဒေါသိကာ - သော၊ အယံ ကုမ္မာသော - ကို၊ (လဒ္ဓေါ - ရအပ်ပါပြီ) ဣတိ - ပြီ၊ [အဋ္ဌကထာ၌ “လဒ္ဓေါ”ဟု ပါဠိသေသ ထည့်သည်။]

၁။ အတ္ထိ နာမံ - ပေ၊ ပရိဘုဒ္ဓိယသုတ် ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ၅ - နည်းဖြင့်၏၊ ပထမ နည်းနှင့်ဒုတိယနည်း၌ အတ္ထိသည် ဝိစ္စမာနတ္ထ (ရှိ) အနက်ဟောနိုင်ပါ၏၊ နာမံသည် ပုစ္ဆနတ္ထ (မေးခြင်းအနက်ဟော) နိပါတ်တည်း။ တတိယနည်း၌ အတ္ထိသည် ဝိစ္စမာ နတ္ထနိပါတ်၊ နာမံသည် မညတ္ထ (ထင်မှတ်ခြင်း အနက်ဟော) နိပါတ်၊ စတုတ္ထနည်း၌ အနောကပ္ပနာ (မယုံကြည်ခြင်း) အနက်ဟော၊ အတ္ထိနာမံသဒ္ဓါနှင့် ယုဉ်ရုဂဏှံ ပရိဘုဒ္ဓိယသုတ်၌ ပစ္စုပ္ပန်အနက်ဝယ် အနာဂတ် ဝိဘတ် သက်ထားသည်။ ပဉ္စမနည်း၌ အမရိယန (ထည်းမခံနိုင်ခြင်း) အနက်ဟော၊ အတ္ထိနာမံနှင့် ယုဉ်ရုဂဏှံ ပရိဘုဒ္ဓိယသုတ်၌ ပစ္စုပ္ပန်အနက်ဝယ် အနာဂတ်ဝိဘတ်သက်။

အညွှန်း ။ ။ သာသနာဋီကာ [၂၁၇၊ ၂၁၈၊ ၂၁၉]၊
ကမ္မည်းသာသနာဋီကာ၊ ဒုတိယတွဲ [၃၁၆]။

အထ ခေါ် ပေ။ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ-၏။ ဗာဟာယံ-လက်မောင်းကို၊
 ဂဟောတွာ-ကိုင့်၍၊ (တစ်နည်း) အာယသ္မတော သုဒိန္နဿကို-၊ ဗာဟာယံ-၌^၁ ၊
 ဂဟောတွာ-၍ ပေ။ တာတာ သုဒိန္န-ဒိန်၊ ဧဟိ-လာပါ၊ ယရံ-အိမ်သို့၊ ဂမိဿာမ-
 သွားကြစို့ ပေ။ သကပိတု-မိမိခမည်းတော်၏၊ နိဝေသနံ-သည်၊ (အတ္တိ) ပေ။
 ဘုဉ္ဇ-ဘုဉ်းပေးပါ ပေ။ ဂဟပတိ၊ အလံ-တော်ပြီ၊ အဗ္ဗ-ယနေ ၊ မေ-သည်၊
 ဘတ္တကိစ္စ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ ပေ။ သွာတနာယ-နက်ဖြန်၌
 ဖြစ်လတ္တံ့သောကောင်းမှု ပီတိပါမောဇ္ဇ အကျိုးငှာ၊ ဘတ္တံ-ကို၊ အဝိဝါသံဟိ-
 လက်ခံပါ။

၃၃။ တဿာ ရတ္တိယာ-၏။ အဗ္ဗယေန-ကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ ဟရိတေန-
 စိမ်းစိုသော၊ ဂေါမယေန-နွားချေးဖြင့်၊ ပထဝီ-ကို၊ ဩပုဉ္ဇာပေတွာ-လိမ်းကျံစေ၍၊
 ဟိရညဿ-ငွေအသပြာ၏၊ ဧကံ-တစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏဿ-ရွှေတုံး ရွှေခဲ၏၊
 ဧကံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပုဗ္ဗေ-အပုံတို့ကို၊ ကာရာပေသိ-ပြုစေပြီ၊
 ဩရတော-ဤဘက်၌၊ ဌိတော-တည်သော၊ ပုရိသော-သည်၊ ပါရတော- ဟိုဘက်၌၊
 ဌိတံ-သော၊ ပုရိသံ-ကို၊ န ပဿတိ-မမြင်ရ၊ ပါရတော-၌၊ ဌိတော-သော၊
 ပုရိသော-သည်၊ ဩရတော-၌၊ ဌိတံ-သော၊ ပုရိသံ-ကို၊ န ပဿတိ-မမြင်ရ၊
 တာဝမဟန္တာ-ထိုမျှလောက်ကြီးကုန်သော၊ ပုဉ္ဇာအဟောသံ၊ တော ပုဗ္ဗေ-ထိုအပုံတို့ကို၊
 ကိလဗ္ဗဟိ-ဖျာတို့ဖြင့်၊ ပဋိစ္စာဒါပေတွာ-ဖုံးလွှမ်းစေ၍၊ မဇ္ဈေ-၌၊ အာသနံ-နေရာတို့၊
 ပညာပေတွာ-ခင်းစေ၍၊ (အခင်းခိုင်း၍) တိရောကရဏီယံ-တင်းတိမ်ကန်လန်ကာဖြင့်

၁။ ဗာဟာယံ ဂဟောတွာ ၊ ။ အဋ္ဌကထာ ဤနေရာ၌ မဖွင့်၊ နောက် “ပါအသု
 ဂဟောတွာ” ကျမှ ဖွင့်ထားသည်။ [ဘာသာဋီကာ ၂၂၉-၉] ဤပုဒ်မျိုး၌ ရှေးဆရာများအလို
 “အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ+ဗာဟာယံ+ဂဟောတွာ - အရှင်သုဒိန်၏+လက်မောင်းကို+ကိုင့်၍” ဟု
 လည်းကောင်း၊ “အရှင်သုဒိန်ကို+လက်မောင်း၌+ကိုင့်၍” ဟု လည်းကောင်း ပေးပါ၊ ရှိရင်းပိဘတ်အတိုင်း
 “အရှင်သုဒိန်၏+လက်မောင်း ၌+ကိုင့်၍” ဟု မပေးနိုင်ပုံကို သတိပြု။ “တမေနံ နိရယပါလကာ
 ဗာဟာသု ဂဟောတွာ” ကဲ့သို့ “အာယသ္မန္တံ သုဒိန္နံ ဗာဟာယံ ဂဟောတွာ ” ဟုလည်း ဝါကျ ရှိနိုင်
 သည်။ ယင်းဝါကျ၌လည်း “အရှင်သုဒိန်ကို+လက်မောင်း၌+ကိုင့်၍” ဟုလည်းကောင်း “အရှင်သုဒိန်၏+
 လက်မောင်းကို+ကိုင့်၍” ဟုလည်းကောင်း နှစ်နည်းပင် ဝေးရသည်။

၂။ တိရောကရဏီယံ ပရိက္ခိပိတွာ ၊ ။ ပထမနည်း၌ “တိရောကရဏီယံ” သည်
 တိရောသဒ္ဓုပ ပဒ ကရဇာတ် ယု ပစ္စည်း + ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော
 “တိရောကရဏီ” ပုဒ်နောင် ကရိဏ်းအနက်၌ သက္ကမိ ပိဘတ်သက်ထားသည်။ ဤအလို ဣတ္ထိယံ
 ကဲ့သို့ တိရောကရဏီယံ” ဟု ရယာဖြင့် ရှိရမည်။

(အဝတ်အကာဖြင့်)။ ပရိက္ခိပိတ္တာ-ကာရံ၍၊ (တစ်နည်း)၊ တိရောကရဏိယံ-
 တင်းထိမ်ကန်လန်ကာကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်ပစ်ချ၍၊ အာယသ္မတော သုဒ္ဓိန္ဒြာ-
 ၏၊ ပုရာဏာဒုတိယိကံ-နှစ်ယောက်မြောက်ဖြစ်သော အဖော်မကို၊ ဝါ-ဇနီးဟောင်းကို၊
 အာမဇ္ဈသိ-ခေါ်၍ပြောပြ၊ (ကိ) ဝရ-ဈေးမ၊ [ယေန အဇ္ဈ သုဒ္ဓိန္ဒြာ အာဂမိဿတိ-
 အနိယမထည့်၊] ယေန-အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ အဇ္ဈ-ယနေ၊ သုဒ္ဓိန္ဒြာ-သည်၊
 အာဂမိဿတိ-လာလိမ့်မည်၊ ဧတနံ -ထို့ကြောင့်၊ (သုဒ္ဓိန္ဒြာ လာလိမ့်မည်ဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်)၊ ယေန အလင်္ကာရေန-ဖြင့်၊ အလင်္ကာတာ-တန်ဆာဆင်အပ်သည်၊
 (ပြင်ဆင်အပ်သည်)၊ သမာနာ-လသော၊ မေ-ငါ၏၊ ပုတ္တဿ-သားဖြစ်သော၊
 သုဒ္ဓိန္ဒြာ-သည်၊ ပိယာ-ချစ်အပ်သည်၊ မနာပါ-မြတ်နိုးအပ်သည်၊ အဟောသိ-၊
 ဧတနံ အလင်္ကာရေန-ဖြင့်၊ အလင်္ကာရ-တန်ဆာဆင်ပါ၊ (ပြင်ဆင်ပါ)၊ ဣတိ-
 ဤသို့ပြောပြ၊ အယျ-အရှင်မ၊ ဧဝံ-ကောင်းပါပြီ၊ ဣတိခေါ-လျှင်၊ ယေ၊ ပစ္စဿာသိ။
 [စာပိုဒ်နိပါတ် ၂၂-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

၃၄။ အထ ခေါ် ၊ပေ၊ တေ ပုဇ္ဈ-တို့ကို၊ ဝိဝရာပေတွာ-ဖွင့်စေ၍၊ ယေ၊
 အဝေါစ၊ (ကိ) တာတ သုဒ္ဓိန္ဒြာ၊ ဣဒံ-ဤငွေနှင့်၊ ရွေ ဥစ္စာတွေသည်၊ တေ-သင်၏၊
 မာတု-၏၊ မတ္တိကံ-အမိမှလာသော ဥစ္စာတည်း၊ (အဘွားဘက်က ပါလာသော
 ဥစ္စာတည်း)၊ ဣတ္ထိကာယ-မိန်းမတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ရေချိုးဆပ်ပြာ ပန်းနံ့သာစသော

ဒုတိယနည်း၌ တိရောသဒ္ဓုပ ပဒ ကရဇာတ် + အနိယပစ္စည်းဖြင့်ပြုသော တိရောကရဏိယ
 ဟူသော ပုလ္လိပ်ပုဒ်နောင် ကံအနက်၌ အံ ဝိဘတ် သက်ထားသည်။ [၂၂၁ ခု]။

၁။ ဧတနဟိ ။ ။ ပထမနည်း၌ ဧတနံ တ-သည် နိယမဝါဓက သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊
 ဟိတံအနက်၌ တတိယာသက်၊ ဟိ-သည် အနက်မရှိသော ပဒပူရဏနိပါတ်၊ ထို၏ အနိယမကို
 “ယေန အဇ္ဈ သုဒ္ဓိန္ဒြာ အာဂမိဿတိ”ဟု ထည့်ပါ။ [အဋ္ဌကထာ၌ ယသ္မာ-ဟုရှိသော်လည်း၊ ဧတန
 ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် လျော်အောင် ယေန-ဟု ထည့်သည်။] ဒုတိယနည်း၌ ဧတနံနှင့် ဟိ
 နှစ်ပုဒ်လုံးပင် ဥယျောဇန (တိုက်တွန်းခြင်း) အနက်ကိုဟောသော နိပါတ်တည်း။ “ဧတန ဟိ -
 တိုက်တွန်းပါ၏”ဟု ပေးပါ။ [၂၂၁-ခု]။

၂။ မာတု မတ္တိကံ ။ ။ ဧတ-၏၊ မာတု-၏၊ [အရှင်သုဒ္ဓိန္ဒြာ၏အမေ] မတ္တိကံ-
 အမိဘက်မှပါလာသော ဥစ္စာ၊ (အဘွားဘက်မှ ပါလာသော ဥစ္စာ)၊ [ဤသို့ တစ်ဝါကျခွဲ၊]
 မာတိတော + အာဂတံ မတ္တိကံ-ဟုပြု၊ ဣတ္ထိကာယ-ကိုဣတ္ထိနံ+သန္တကာနိ-ဟုပြု၊ သန္တကာတဒ္ဓိတ်
 က-ပစ္စည်း၊ ထို့နောက် တဒတ္ထသမ္ပဒါနံအနက်၌ သ-ဝိဘတ်သက်၊ ထို၏ စပ်ပုဒ်ကို“လဒ္ဓံ”ဟု
 ထည့်ပါ။

အသုံးအဆောင် အင်္ကျိုးဝှာ၊ (လဒ္ဓံ-ရအပ်သော)၊ ဣတ္ထိဓနံ-မိန်းမ ဥစ္စာသည်။

(တစ်နည်း) တာတ သုဒိန္န-၊ ဣဒံ-သည်၊ တေ-၏၊ မာတု-၏၊ မတ္ထိကံ- အမိဥစ္စာတည်း၊ ဣတ္ထိကာယ-မိန်းမသား၏၊ ဝါ-သည်၊ (လဒ္ဓံ-ရထိုက်သော) ဣတ္ထိဓနံ-မိန်းမဥစ္စာတည်း၊ ပေတ္ထိကံ-အဖ၏ဥစ္စာသည်၊ ဝါ-အဖဘက်က ပါလာသော ဥစ္စာသည်၊ အညံ-မြေဝယ်မြုပ်ထား၊ အတိုးပွားသဖြင့်၊ အခြားအပြင်၊ အများပင် ရှိပါသေး၏၊ ဝိတာမဟံ-ဘိုး၊ ဘေးတို့၏ ဥစ္စာသည်၊ ဝါ-ဘိုး၊ ဘေးတို့မှ ပါလာ သော ဥစ္စာသည်၊ အညံ-၏၊ တာတ သုဒိန္န၊ ဟိနာယ-နိမ့်ကျသော လူ့အဖြစ် အင်္ကျိုးဝှာ၊ အာဝတ္ထိတွာ-ပြန်လည်၍၊ (လူထွက်၍)၊ ဘောဂါ စ-စည်းစိမ်တို့ကိုလည်း၊ ဘုဒ္ဓိတုံ-သုံးဆောင်ခံစားခြင်းဝှာ၊ ပုညာနိစ-တို့ကိုလည်း၊ ကာတုံ-ဝှာ၊ လတ္တာ- ရအပ်ပါကုန်၏၊ တာတ သုဒိန္န၊ ဧဟိ-လာပါ၊ ပေ၊ ကရောဟိ၊ ဣတိ-ပြီ၊ တာတ- ဖခင်၊ န ဥဿဟာမိ- (လူထွက်ဖို့ရန်) - မစွမ်းနိုင်ပါ၊ န ဝိသဟာမိ-မရဲဝံ့ပါ၊ အဘိရတော- အလွန်မွေ့လျော်သည်၊ (ဟုတွာ) အဟံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရာမိ- ကျင့်နေပါ၏၊ ဣတိ-ပြီ။

ဂဟပတိ-အိမ်ရှင်သူဌေးကြီး၊ တံ-သည်၊ သစေ နာတိကဗေယျာသိ- အကယ်၍ တည်ရှိပြီးသော ချစ်ခြင်းကို ဆွဲငင်၍ မပစ်လိုက်အံ့ (စိတ်မဆိုးအံ့)၊ (ဧဝံသတိ) တံ- သင့်ကို၊ ဝဒေယျာမ-ပြောလိုပါကုန်၏၊ ယေ၊ တေန ဟိ-တိုက်တွန်းပါ၏၊ တံ-သည်၊ မဟန္တမဟန္တ- ကြီးကုန် ကြီးကုန်သော၊ သာဏီပသိဗ္ဗကေ- ပိုက်ဆံလျှော်ချည် အိတ်တို့ကို၊ ကာရာပေတွာ-၍၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏဿ-ဌေ၊ ရွှေဖြင့်၊ (ဌေဒဂါး၊ ရွှေတုံး ရွှေခဲဖြင့်) ပူရာပေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ သကဋေဟိ-တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာဟာပေတွာ- ထုတ်ဆောင်စေ၍၊ ဂဂါယ-ဂဂါမြစ်၏၊ မဇ္ဈ-အလယ်၌၊ သောတေ-ရေအလျှင်၌၊ သြပါတေဟိ-အောက်သို့ကျစေပါ၊ (သွန်ချပါ)။

တစ်နည်း ။ ။ ဒုတိယနည်း၌ "မာတု မတ္ထိကံ-အမိ၏ အမိဥစ္စာ"ဟု ဆိုသော်လည်း အမိနှစ်ယောက်မဟုတ်၊ အရှင်သုဒိန္န၏အမိ တစ်ယောက်တည်းသာ၊ [မာတု+ သန္တကံ မတ္ထိကံဟုပြု။] မာတု+သန္တကံ ဟူသော ဝါကျအနိက်၌ ဝိသေသအနက်ကို ဟောနိုင်သော်လည်း "မတ္ထိကံ"ဟု တဖွဲ့တီးပြီးသောအခါ ဥစ္စာသာမညကိုသာ ဟောသောကြောင့် "မာတု"ရှေ့က သမ္ပန်တစ်ပုဒ် ကုပေးရသည်။ ဣတ္ထိကာယ၌ ဟိနာ + ဣတ္ထိဣတ္ထိကာ-ဟုပြု၊ က-ပစ္စည်း ဟိန အနက်၌သက်၊ ထို့နောက် သမ္ပန်အနက်၌ ဆဋ္ဌိသက်၊ (တစ်နည်း) ကတ္တာအနက်၌ တတိယာသက်၊ "လဒ္ဓံ"ဟု ပါဌသေသထည့်၍ စပ်ပါ။

တံ-ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ သွန်ချရခြင်းသည်)၊ ဟိ-ယဟေတု-
 အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဂဟပတိ၊ ဟိ-အကြင်ကြောင့်၊ တော-၏၊ ဝါ-မှာ၊
 တံတောနိဒါနံ -ထိုဥစ္စာဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ ယံ ဘယံ ဝါ-အကြင်
 ကြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယံ ဆန္ဒိတတ္ထံ ဝါ-အကြင်ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်း
 ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှလုံးခုန် ရင်တုန်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
 (ယော) လောမဟံသော ဝါ-အကြင် အမွေးတို့၏ ရွှင်လန်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
 ဝါ-ကြက်သီးမွေးညင်း ထံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ယော) အာရက္ခော ဝါ-အကြင်
 စောင့်ရှောက်ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အိမ်တွင်း အိမ်ပ၊ နေ့နေ့ညည စောင့်ရှောက်
 ရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သော-ထို ဘယ၊ ဆန္ဒိတတ္ထံ၊
 လောမဟံသ၊ အာရက္ခသည်၊ တော-သင်၏၊ ဝါ-မှာ၊ န ဘဝိဿတိ-ဖြစ်တော့မည်
 မဟုတ် ပေ၊ အနတ္တမနော-မိမိစိတ် မရှိသည်၊ ဝါ-မနှစ်သက် မကျေနပ်သည်၊
 အဟောသိ၊ (ကိ)- အဘယ်သို့ပြော၍ မနှစ်သက် မကျေနပ်သနည်း၊ ကထံဟိ -
 အဘယ်ကြောင့်၊ ပုတ္တော-သော၊ သုဒ္ဓိန္ဒော-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝက္ခတိ နာမ-ပြောရ
 သနည်း၊ (ပြောရပါလိမ့်)၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍ မနှစ်သက် မကျေနပ်ဖြစ်ပြီ။

၁။ တတော နိဒါနံ ။ ။ တ+နိဒါနံ+ယ တည်၊ တဖောင် ပထမအနက်၌ တော
 ပစ္စည်းသက်၊ နိဒါန နောင် သိ သက်၊ ယဖောင် သ သက်၊ တတော + နိဒါနံ+ယသ ဟု သမာသ်
 ဝါကျ ဖြစ်၏၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဧဝံ၍ သမာသ်ပြုသောအခါ တော ပစ္စည်းမကျသော အလုတ္တသမာသ်။
 [ပါရာဇိကထံ ဘာသာဋီကာ ပထမတွဲ ၁၅၈-၅]။

တစ်နည်း ။ ။ တ + နိဒါနံ + ထ ထည်၊ ထ-ဖောင် သိ-သက်၊ တော-ဖြူ၊
 တတော+နိဒါနံ+ယသ-ဟု သမာသ်ဝါကျဖြစ်၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိပြီးသောအခါ ထိုတော မကျသော
 အလုတ္တသမာသ်၊ [ဘာသာဋီကာ ပ တွဲ ၁၅၈၊ ဒု တွဲ ၂၂၆-၅]။

ထစ်နည်း ။ ။ တရိန္ဒေရာ၌ ဤပုဒ်ကို ဝါကျဟုဆို၏။ ထိုအလို တ-နောင်
 ဟိတ်အနက်၌ တော ပစ္စည်း၊ နိဒါန-နောင် ဟိတ်အနက်၌ ပထမသက်၊ "တတောနိဒါနံ-
 ထိုအကြောင်းကြောင့်"ဟု ပေး။ ထိုနည်း ဤနေရာ၌ မဖွင့်။

၂။ ကထံ ဟိ နာမ ဝက္ခတိ ။ ။ ဂရဟာ အနက်ဟော နာမ နိပါတ်နှင့် ယုဉ်ရာဝလ်
 အတိတ်အနက်၌ ဘဝိဿန္တိ သက်ထားသည်၊ သို့ဖြစ်၍ ဤအနာဂတ်ဝိဘတ်သည်
 အတိတ်အနက်ဟောဟု မှတ်ပါ၊ မြန်မာ၌လည်း "ဘာပြုလို့ ဒီလို ပြောပါလိမ့်၊ ဘာကြောင့် ဒီလို
 လုပ်ပါလိမ့်"ဟု "လိမ့်"အသုံးရှိ၏။ ထို "လိမ့်" လည်း အနာဂတ်မဟုတ်၊ အတိတ်ပင်။ [နာမ
 ဂရဟာ ဝိမှ ယေသု-မောဂ္ဂလ္လာန်၊ ကထံ ဟိ နာမ ယောဂေတိတေ နာဂတသေဝ ဝယောဂေါ-
 နိတိသုတ်]။

၃၅။ အထ ခေါ် ၊ပေ၊ ပုရာဏဒုတိယိကံ-ရှေး၌ဖြစ်သော နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်မကို၊ အာမန္တေသိ-ခေါ်၍ပြောပြီ၊ (ကိ)၊ ဝဇု-ရွေးမ၊ တေန ဟိ-တိုက်တွန်း ပါ၏၊ (တစ်နည်း) [ယေန မာတုဂါမသဒိသံ ဗန္ဓနံ နတ္ထိ-ဟု အနိယမထည့်၊ ယေန- အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊ မာတုဂါမသဒိသံ-မာတုဂါမနှင့်တူသော၊ ဗန္ဓနံ-အနှောင် အဖွဲ့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။] တေန-ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ [ဟိ-အနက်မရှိ၊ [တုယံပိ ဝစနံ ကရေယျ-၌စပ်]၊ တံ-ကို၊ ပိယာ စ-ချစ်လည်း ချစ်အပ်ပါ၏၊ မနာပိ စ- မြတ်နိုးလည်း မြတ်နိုးအပ်ပါ၏၊ ပုတ္တော-သော၊ သုဒိန္နော-သည်၊ တုယံ ပိ- သင်ရွေးမ၏လည်း၊ ဝစနံ-စကားကို၊ အပ္ပေဝ နာမ ကရေယျ-ပြုတန်ရာပါ၏၊ (လိုက်နာတန်ရာပါ၏)၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ-၏၊ ပါဒေသု-ခြေတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ (တစ်နည်း) အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ-ကို၊ ပါဒေသု-တို့၌၊ ဂဟေတွာ-၍ ၊ပေ၊ အယျပုတ္တ-အရှင်သား၊ ယာသံ-အကြင်နတ်သမီးတို့၏၊ ဟေတု-အကြောင်းကြောင့်၊ တံ-အရှင်သားသည်၊ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရသိ-ကျင့်နေ၏၊ တာ အစ္စရာယော-ထိုနတ် သမီးတို့သည်၊ ကိဒိသာ နာမ-အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ပါကုန်သနည်း၊ (ဘယ်လောက် လှပါကုန်သနည်း၊) ဣတိ-ပြီ၊ ဘဂိနိ-နှမ၊ အဟံ၊ အစ္စရာနံ-တို့၏၊ ဟေတု- အကြောင်းကြောင့်၊ ဗြဟ္မစရိယံ-ကို၊ န စရာမိ-ကျင့်နေသည်-ဟုတ် ၊ပေ၊ ပုရာဏ ဒုတိယိကာ-သည်၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ-ယနေကို အစပြု၍၊ မံ-ကို၊ အယျပုတ္တော-အရှင်သား ဖြစ်သော၊ သုဒိန္နော-သည်၊ ဘဂိနိဝါဒေန-ဘဂိနိဟူသော စကားဖြင့်၊ (ဘဂိနိဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့်)၊ သမုဒါစရတိ-ခေါ်ခေါ်ပြောဆို၏၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ တတ္ထေဝ- ထိုအရပ်၌ပင်၊ မုစ္ဆိတာ-လွန်စွာဖြစ်သော တွေဝေ မိန်းမောခြင်းရှိသည်၊ (မိုက်ကနဲ ဖြစ်သွားသည်၊) (ဟုတွာ) ပပတာ-လဲကျသွားပြီ။

အထ ခေါ် ၊ပေ၊ ဂဟပတိ၊ ဘောဇနံ-ကို၊ သစေ ဒါတဗ္ဗံ-အကယ်၍ ပေးလှူထိုက်သည် ဖြစ်အံ့၊ ဒေထ- ပါကုန်၊ နော- တို့ကို၊ မာ ပိဟေဋ္ဌယိတ္ထ-

အညွှန်း ။ ။ ပုရာဏဒုတိယိကံ ၂၂၈။ 'တေန ဟိ - ၂၂၈။ ပါဒေသု ဂဟေတွာ- ၂၂၉။

၁။ အစ္စရာနံ ဟေတု။ ။ မောဂ္ဂလ္လာန် "စက္ခိဟေတွတ္ထေယိ" သုတ်အလို "အစ္စရာနံ- နတ်သမီးများဟူသော၊ ဟေတု -အကြောင်းကြောင့်-ဟု တုလျာတ္ထပေးပါ။ အဋ္ဌကထာ၌-"ဒေဝစ္စရာနံ ဒေဝနာဒိကာနံ ကာရဏာ"ပုဒ်၌ သမ္ပန်+သမ္ပန္နိ အနက်ပေးပုံကို ကြည့်၍ "အစ္စရာနံ-တို့၏၊ ဟေတု-အကြောင်းကြောင့်"ဟု ပေးသည်၊ [ဘာသာဒိကာ-၂၃၀-၅]။

ဥစ္စာကိုပြု၊ မာတုဂါမကို လွတ်ခြင်းဖြင့် မညှဉ်းဆဲကြပါနှင့်။ ပေ၊ ဘုတ္တဘိ-
 ဆွမ်းစားပြီးသည်ဖြစ်၍၊ သြနိတ ပတ္တပါဏိ-သော၊ အာယသန္တံ သုဒ္ဓိန္ဒ-ကို၊
 တေဒဂေါစ- (ကိ) တာတ သုဒ္ဓိန္ဒ၊ ဣဒံ ကုလံ -ဤအမျိုးသည်၊ အမံ ပေ၊
 ပဟုတနေညံ။ [ဓာပိဒိနိပါတ် (၃၀)၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊ ဧကံဝုဗ် ဗဟုဝုဗ်သာထူး၏။]
 လတ္တာ ပေ၊ စရာမိတိ၊ [၃၄-အတိုင်း ပေးပါ။] ဝိဧကံဝိ-သားမျိုးစေကိုလည်း၊
 (အမျိုးအဆက်ဖြစ်သော သားကိုလည်း)၊ ဒေဟိ-ပေးပါ၊ နော-တို့၏၊ အပုတ္တကံ-
 အမွေခံမည့် သားသမီးမရှိသော၊ သာပတေယျ-ဥစ္စာနှစ်ကို၊ လိစ္ဆဝိယော-လိစ္ဆဝိမင်း
 တို့သည်၊ မာ အတိဟရာပေသု-လွမ်းမိုး၍ မဆောင်ပါစေကုန်နှင့်၊ (မသိမ်းယူပါစေနှင့်)၊
 [မသိမ်းယူစေချင်ပါ-ဟု ဆိုလိုသည်]၊ ဣတိ-ပြီ၊ အဗ္ဗ-၊ မေ-သည်၊ တေ-
 ဤသားမျိုးစေပေးမှုကို၊ ကာတံ-ငှာ၊ သတ္တာ-စွမ်းနိုင်ပါ၏၊ ပေ၊ တေရဟိ-
 ယခုအခါ၌၊ ကဟံ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဝိဟရသိ-နေသနည်း၊ ပေ။

၃၆။ ဝဇ-ဈေးမ၊ တေန ဟိ-ပါ၏၊ ယဒါ-၌၊ ဥတုနိ-ဥတုရှိသည်၊ (ဥတုလာ
 သည်)၊ အဟောသိ၊ တေ-၏၊ ပုပ္ဖံ-ဥတုပန်းသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ (ပွင့်သည်)၊
 ဟောတိ၊ အထ-ဥတုပန်းပွင့်ရာ၊ ထိုအခါ၌၊ မေ-အား၊ အာရောစေယျာသိ-ပြောပါ၊
 ပေ၊ နစိရဿဝ-မကြာမီပင်၊ ဥတုနိ၊ အဟောသိ၊ အသာ-ထိုသူမ၏၊ ပုပ္ဖံ-သည်၊
 ဥပ္ပန္နိ ပေ၊ ပုရာဏဒုတိယိကံ-ကို၊ အာဒါယ-ခေါ်ယူ၍၊ ပေ၊ ပုရာဏဒုတိယိ
 ကာယ-၏၊ ဗာဟာယံ-လက်မောင်းကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ (တစ်နည်း)၊ ပုရာဏ
 ဒုတိယိကာယ-ကို၊ ဗာဟာယံ-၌၊ ဂဟေတွာ-၍၊ မဟာဝနံ-မဟာဝန်တောသို့၊
 အဈ္ဈောဂါဟေတွာ-သက်ဝင်၍၊ သိက္ခာပဒေ-ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အပညတ္တော-
 ပညတ်တော် မမူအပ်သေးမီ၊ အနာဒိနဝဒေယော-အပြစ်ကိုမမြင်သည် (ဖြစ်၍)၊
 ပုရာဏဒုတိယိကာယ-၌၊ တိက္ခတ္တု-သုံးကြိမ်၊ မေထုနံ ဓမ္မံ-မေထုန်အကျင့်ကို၊
 အဘိဝိညာပေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ သာ-ထိုသူမသည်၊ တေန-ထိုလွန်ကျူးမှုကြောင့်၊ ဂမ္ဘံ-
 ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဂတိ-ယူပြီ။

ဘုမ္မာ-မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝါ-နတ်တို့သည်၊ သဒ္ဓံ-အသံကို၊ အနုသာဝေသု-
 တစ်ဆင့်ကြားသိစေကြကုန်ပြီ၊ (ကိ) ဘော-ဆိုအချင်းတို့၊ ဘိက္ခုသံယော-သည်၊
 နိရုပ္ပုဒေါဝတ-ရှေးအခါက၊ ဒုဿီလဟု၊ ခိုးသူမရှိလေစွသြော်၊ နိရာဒိနဝေါ (ဝတ)-
 ဒုဿီလညစ်၊ အပြစ်မရှိလေစွသြော်၊ ကလန္တပုတ္တေန-သော၊ သုဒ္ဓိန္ဒေန-သည်၊
 အဗ္ဗုဒ္ဓံ-ဒုဿီလဟူသော၊ ခိုးမှုကို၊ ဥပ္ပါဒိတံ (ဝတ)-ဖြစ်စေအပ်ပြီတကား၊ ပေ။

အညွှန်း ။ ။ ပုရာဏဒုတိယိကာယ ဗာဟာယံ။ ၂၃၃၊ ၂၃၄။

ဣတိ-ဤသို့ ကြွေးကြော်ကြံ့ကုန်ပြီ-ပေ။ ဓာတုမဟာရာနိကာ-စတုမဟာရာနိကာ-
 နေကုန်သော၊ ဝါ-စတုမဟာရာနိကာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ပေ၊ တာဝတိံသာ-တာဝတိံသာ
 သံဃံ နေကုန်သော၊ ပေ၊ ဗြဟ္မကာယိကာ-ဗြဟ္မာအပေါင်း၌-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝါ-
 ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ပေ၊ ဣတိဟ-ဤသို့လျှင်၊ ဝောန-၊ ဓဏေန-ထို (လွန်ကျူးရာ)
 ဓဏချင်းဖြင့်၊ ဝောန-မဟာဓတ္တန-ထို (လွန်ကျူးရာ) တစ်မဟာတစ်ချင်းဖြင့်၊ ယာဝ
 ဗြဟ္မလောကာ - အကနိစ္စဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်၊ သဒ္ဓေါ၊ အပ္ပဂုစ္ဆိ- လွမ်းမိုး၍
 တက်ပြီပေ။

တဿ ဂုဗ္ဘဿ-ထိုကိုယ်ဝန်၏၊ ပရိပါက-ရင့်ကျက်ခြင်းကို၊ အဗ္ဘယ-စွဲ၍၊
 ပုတ္တံ-ကို၊ ဝိဇာယိ-ဖွားမြင်ပြီ၊ [“ဝိဇာယိ ဖြစ်ခံပြီ”-ဟု၊ ပေးလျှင်၊ ကာရိတံ၊ ထာယ၊
 ပစ္စည်း၊] တဿ ဒါရကဿ-ထိုရာလေး၏၊ [နာမံ၌ စပ်၊] ဝိဇေကာတိ၊ နာမံ-
 ဝိဇေကာဟူသော အမည်ကို၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ (မှည့်ကြကုန်ပြီ)၊ ပေ၊ တေ-ထို
 သားအမိနှစ်ယောက်တို့သည်၊ အပရေန-တစ်ပါးသော၊ သမယေန-အခါ၌၊ ဥဘော-
 နှစ်ယောက်လုံးတို့သည်၊ (ဟုတွာ) အဂါရသ္မာ၊ (နိက္ခမိတွာ) အနဂါရိယံ-သို့၊
 ပဗ္ဗစိတွာ-ကပ်ရောက်၍၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ သတ္တာကံသု-မျက်မှောက်ပြုကြ
 ကုန်ပြီ၊ [မျက်စိအောက် ရောက်နေသကဲ့သို့ အထင်အရှား သိမြင်ခြင်းကို “မျက်မှောက်ပြု”
 ဟု ခေါ်သည်]။

၃၇။ အထ-ခေါ်-၌၊ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ကုက္ကုစ္ဆံ-
 ကုက္ကုစ္ဆသည်၊ ဝါ-စက်ဆုပ်အပ်စွာ၊ မူအရာဟု၊ နောင်ခါတစ်ဖန်၊ ပူပန်ခြင်းသည်၊
 အဟုဒေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရော-နလုံးမသာယာခြင်းသည်၊ ဝါ-ကျူးလွန်မှု
 နောဇာန်၊ စွဲလျှောက်၍၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်၊ တွေးတောခြင်းသည်၊ အဟု(စဝ်)-
 သည်သာ၊ (ကို-အဘယ်သို့တွေး၍ ကုက္ကုစ္ဆ ဝိပုဋ္ဌိသာရ ဖြစ်သနည်း၊)၊ ယောဟံ-
 အကြင်ငါသည်၊ စဝ်-ဤသို့၊ သွာက္ခာတေ-ရောင်းစွာ ဟောပြောအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယေ-
 တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌၊ ပဗ္ဗစိတွာ-ရှင်ရဟန်းပြု၍၊ ယာဝစိဝံ-
 အသက်၏ အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ (အသက်ထက်ဆုံး)၊ ပရိပုတ္တံ-ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံ
 စွာ၊ ပရိသုဒ္ဓံ-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်စွာ၊ ဗြဟ္မစရိယံ-သိက္ခာသုံးရပ်ဖြင့် သိမ်းယူ
 အပ်သည့် မြတ်သောအကျင့်ဟူသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို၊ စရိတံ-၄၀၊ နာသက္ခိ-မစွမ်း
 နိုင်ခဲ့၊ (တဿ) မေ-ထိုငါ၏၊ ဝါ-ထိုငါ့မှာ၊ အလာတာ-ချာန်အစရှိသောဂုဏ်တို့ကို
 မရခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဝတ-ဖြစ်ကုန်လေစွတကား၊ (တဿ) မေ-၏၊ ဝါ-

အညွှန်း ။ ။ ကုက္ကုစ္ဆံ ဝိပုဋ္ဌိသာရော-၂၄၄။ အလာတာ ဝတ မေ၊ န ဝတ မေ
 လာတာ-၂၄၅။ ဒုဗ္ဘန္တံ ဝတ မေ-၂၄၆။ ယောဟံ-ပေ၊ စရိတံ-၂၄၆။

သည်။ ပဋိလဒ္ဓါပိ-ရအပ်ပြီးသော ပဗ္ဗဇ္ဇာသရဏဂမန် သိက္ခာသမာဒါနဂုဏ်တို့သည် လည်း။) န လာဘာ တာဝ-လာဘ်မဟုတ်ကုန်လေစွတကား။ ဝါ-ရအပ်သည် မိမိသည် ကုန်လေစွတကား။ (တဿ) မေ-သည်။ (ဣဒံ သာသန-ကို)၊ ဒုဗ္ဗဒ္ဓံ ဝတ-မကောင်းသဖြင့် ရအပ်လေစွတကား။ (တဿ) မေ-သည်။ (ဣဒံ သာသန-ကို)န သုလဒ္ဓံ ဝတ-အခြားသူတို့ကဲ့သို့ ကောင်းစွာ မရအပ်လေစွတကား။ ဝါ-အရမတော် လေစွတကား။ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍ ကုတ္တုစ္စ၊ ဝိပုဋိသာရ-ဖြစ်ပြီ။

သော-သည်။ တောနေဝ ကုတ္တုစ္စန-ကြောင့်ပင်၊ တောန (ဝေ) ဝိပုဋိသာရန-ကြောင့်ပင်၊ ကိသော-ကြီးလှိပိန်ချုံးသည်။ လူခေါ်-အသားအရေ ခြောက်ကပ်သည်။ ဒုဗ္ဗဇ္ဇော-မကောင်းသောအဆင်းရှိသည်။ ဥပ္ပဏ္ဍုပဏ္ဍုကဇာတော-ဖြစ်သော အလွန်ပျော့တော့ ဝါဝင်းသောအဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ရှိသည်။ (အသားအရေ ဖြူဖတ် ဖြူရော် ဖြစ်နေသည်။) မေနိသန္တ တဂဏ္ဍော-အကြောတည်းဟူသော ကွန်ရက်သည် ဖြန့်ခင်းအပ်သော ကိုယ်ရှိသည်။ (အသွေးအသားကုန်ခန်း၍ အကြောများ ပေါ်နေ သည်။) အဟောသိ၊ အန္တ မနော-အတွင်း၌တည်သောစိတ်ရှိသည်။ (အတွင်းဆွေးဆွေး နေသည်။) လိနမနော-တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ရှိသည်။ ဒုက္ခိ-စိတ်ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်။ ဒုဗ္ဗဇ္ဇော-မကောင်းသောစိတ်ရှိသည်။ ဝါ-ဖောက်ပြန်သောစိတ်ရှိသည်။ ဝိပုဋိသာရိ-နှလုံးမသာယာခြင်း သည်။ (ဟုတွာ)၊ ပဇ္ဈာယိ-ကြံမိုင်နေပြီ။ ["ပဇ္ဈာယိ-ပရုံးရေပြတ်၊ မြည်းသတ္တဝါ၊ ကံပမာလိ၊ ဟိဟိဒီဒီ , ကြံမိုင်နေပြီ" ဟု အကျယ်ပေးပါ။]

၃၈။ ယေ၊ အာဂုသော သုဒ္ဓိန္ဒြိယ တံ-သည်။ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝဏ္ဏဝါ-လှပသော အဆင်းရှိသည်။ ဝိတိန္ဒြိယော-ပြည့်ဖြိုးသော ဣန္ဒြေရှိသည်။ ပသန္တမုဝေဏ္ဍော- ကြည်လင်သောမျက်နှာအဆင်းရှိသည်။ ဝိပုသန္တဝေဝဏ္ဍော-အထူးကြည်လင်သော အရေအဆင်းရှိသည်။ အဟောသိ-၊ သော တံ-သည်။ [ဒါနိနှင့် ဧတရဟိ-ဟု နှစ်ပုဒ်ရှိသောကြောင့် ဒါနိထက် ပို၍သိလွယ်သော "ဧတရဟိ" ပါသဖြင့် ဒါနိသည် အနက်မရှိ] ဧတရဟိ-ယခုအခါ၌၊ ကိသော-သည်။ ယေ၊ ပဇ္ဈာယသိ-ကြံမိုင်းနေ၏။ ကမ္မိ-အဘယ်သို့နည်း။ (ဘယ်လိုလဲ)၊ တံ-၊ အနာဘိရတော မဗ္ဗေမလျော်သည်။ (ဟုတွာ) ဗြဟ္မစရိယံ-ကို၊ စရသိနော-ကျင့်နေသလော၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ။ ["နော" သည် နှနှင့် အနက်တူသော ပုစ္ဆာ အနက်ဟော နိပါတ်]။ အာဂုသော-တို့။ ယေ၊ န စရာမိ-ကျင့်သည်မဟုတ်၊ မေ-၏။ ဝါ-သည်။ ကတံ-ပြုအပ်ပြီးသော၊ ပါပကမ္မ-

အညွှန်း ။ ။ လူခေါ် စသည်-၂၄၇၊ ဒုက္ခိ ဒုဗ္ဗဇ္ဇော-၂၄၈။

မကောင်းမှုသည်၊ အတ္ထိ-ရိပါ၏၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-၌၊ မေထုနော ဓမ္မော-ကို၊
ပဋိဿဝိတော-မှီဝဲအပ်ပါပြီ ။ပေ။

အာဝုသော သုဒိန္န၊ ယံ -အကြင်မကောင်းမှုကြောင့်၊ တွံ-သည် ။ပေ၊ န
သက္ခိယသမိ-စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ တော-၏၊ (တံ-တိုမကောင်းမှုသည်၊) ကုက္ကုတ္တယ-
ကုက္ကုတ္တအကျိုးငှာ၊ အလံ-စွမ်းနိုင်ပါပေ၏၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရာယ-ငှာ၊ အလံ-၏၊ အာဝုသော၊
ဘဂဝတာ-သည်၊ အနေကပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ဝိရာဂါယ- ဘဝစည်းစိမ်တို့၌
မတပ်မက်ခြင်းငှာ၊ ဝါ - ဘဝစည်းစိမ်တို့၌ မတပ်မက်သော လောကီလောကုတ္တရာ
မဂ်အကျိုးငှာ၊ နော သရာဂါယ- ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော မေထုန်မဖြစ်ခြင်းငှာ၊
ဓမ္မော-ကို၊ ဒေသိတော န န-ဟော တော်မူအပ်သည် ဧဟုတ်ပါလား၊ ဝိသံယောဂါယ-
ကီလေသာတို့နှင့် မယှဉ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ကီလေသာတို့နှင့် မယှဉ်သော ဓံလောကီလောကုတ္တရာ
မဂ်အကျိုးငှာ၊ နော သံယောဂါယ-ကီလေသာတို့နှင့်ယှဉ်သော မေထုန်မဖြစ်ခြင်းငှာ၊
ပေ၊ အနုပါဒါနာယ-ကီလေသာတို့ကို မယှဉ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ-ကီလေသာတို့ကို မယှဉ်တတ်သော
လောကီ လောကုတ္တရာမဂ်အကျိုးငှာ၊ နော သဉ္စပါဒါနာယ-ကီလေသာတို့ကို
ယှဉ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော မေထုန်မဖြစ်ခြင်းငှာ ။ပေ၊ အာဝုသော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊
ဝိရာဂါယ-ငှာ၊ တတ္ထ ဓမ္မေ-ထိုတရားကို၊ ဒေသိတော-ဟောတော်မူအပ်ပါလျက်၊
သရာဂါယ-ငှာ၊ စေတောဿသိ နာမ-စေတော်ပြုလုပ် အားထုတ်ရသနည်း၊
ဝိသံယောဂါယ-ငှာ၊ တတ္ထ ဓမ္မေ-ထိုတရားကို၊ ဒေသိတော-လျက်၊ သံဃံယာဂါယ-
ငှာ၊ စေတောဿသိ(နာမ)နည်း၊ အနုပါဒါနာယ-ငှာ၊ တံတ္ထဓမ္မေ-ကို၊ ဒေသိတော-
လျက်၊ သဉ္စပါဒါနာယ-ငှာ၊ စေတောဿသိ(နာမ)-နည်း။

၁။ ယံ ယံ ။ ။ ယံသည် ဟိတ်အနက်ဟော နိပါတ်၊ (တစ်နည်း) ကရိုဏ်းဝိဘတ်၏
ဟိတ်အနက်၌ ပထမာဝိဘတ်သက်၊ ထို "ယံ"ဖြင့် မကောင်းမှုကို နှိပ် ဝါစိတ္တိယ-မောဟနသိက္ခာပုဒ်၌
"ယံ တွံ-အကြင်သင်သည်" ဟု ပေးရလေးသည်။ [ဘာသာဋီကာ ၂၅၁။]

၂။ ဝိရာဂါယ . သေည် ။ ။ ဝိရာဂါယာတိ ဝိရာဂတ္ထာယ ။ပေ၊ ဘဂဝတာဟိ ဣမံ ဓမ္မံ
သုတ္တာ သတ္တာ သဗ္ဗဘဝောကောသု ဝိရုဋ္ဌိယန္တိ၊ ဝေ၊ သဗ္ဗပဋ္ဌဓေသု ပန တီသု ဌာနသု
လောကီယလောကုတ္တရာရမိဿကော မဂ္ဂေါ ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော - တို့ကိုကြည့်၍
အနက်ပေးထားသည်။ [ဘာသာဋီကာ- ၂၅၁။ ၂၅၂။ ၂၅၃။]

အာရုဿော-၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနေကပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ရာဂဝိရာဂါယ-
 ရာဂ၏မတပ်မက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ ဓမ္မော-ကို၊ ဒေသိတော န န-မဟုတ်
 ပါလော၊ မဒနိဗ္ဗဒနာယ-မာနမဒ စသည်တို့၏ မထောင်လွှားရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊
 ဝေ၊ ဝိပါသဝိနာယာယ - ကိလေသာကာမတို့၏ သုံးဆောင်ခံစားလိုခြင်းဟူသော
 တဏှာတို့၏ ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ အာလယသမုဋ္ဌိတာယ-
 ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို အကြွင်းမဲ့သတ်ဖြတ်အပ်ရာ
 နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ၊ ဝဋ္ဋုပစ္စေဒါယ-တောဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ပြတ်စဲရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊
 တဏှာက္ခယာယ-တဏှာ၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ ဝိရာဂါယ-တဏှာ၏ မတပ်မက်
 ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ နိရောဓာယ-တဏှာ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ၊ နိဗ္ဗာနာယ-
 ဘဝ, ယောနိ, ဝိညာဏဋီတိ, သတ္တာဝါသတို့ကို အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်တတ်သော
 တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ။ပေ။

အာရုဿော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ အနေကပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ကာမာန-ဝတ္ထု၊
 ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့ကို၊ ပဟာန-ပယ်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို၊
 အက္ခာတံ-နန-ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ကာမသညာန-ဝတ္ထုကာမတို့၌
 ဖြစ်သော သညာတို့ကို၊ ဝါ-ကိလေသာကာမနှင့် တကွဖြစ်သော သညာတို့ကို၊
 ပရိညာ-ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို ။ပေ၊ ကာမဝိပါသာန-ဝတ္ထု၊
 ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့၌ သုံးဆောင်ခံစားလိုခြင်းဟူသော တဏှာတို့ကို၊
 (တစ်နည်း)- ကာမဝိပါသာန-ဝတ္ထုကာမ၌ သုံးဆောင်ခံစားလိုခြင်းဟူသော တဏှာ
 တို့ကို၊ ပဋိဝိနယော-ပယ်ပျောက်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို ။ပေ၊ ကာမဝိတက္ကာန-
 ဝတ္ထုကာမတို့၌ဖြစ်သော ဝိတက်တို့ကို၊ ဝါ-ကိလေသာကာမနှင့် တကွဖြစ်သော
 ဝိတက် တို့ကို၊ သမုဋ္ဌိတော-အကြွင်းမဲ့သတ်ဖြတ်ကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို ။ပေ၊
 ကာမပရိညာဟာန-ဝတ္ထု၊ ကိလေသာ နှစ်ဖြာသော ကာမတို့၌ဖြစ်သော ပူလောင်မှုတို့
 ၏၊ ဝူပသမော-ငြိမ်းအေးကြောင်း အရဟတ္တမဂ်ကို ။ပေ။

၁။ အဋ္ဌနံ ။ ။ ရာဂဝိရာဂါယ - ၂၅၄။ မဒနိဗ္ဗဒနာယ - ၂၅၅။ ၂၅၆။
 ဝိပါသဝိနာယာယ - ၂၅၆။ အာလယသမုဋ္ဌိတာယ - ၂၅၇ ။ ဝဋ္ဋုပစ္စေဒါယ
 စသည် - ၂၅၇။ ၂၅၈။ ကာမသညာန, ပရိညာ စသည် - ၂၅၉။ ၂၆၀။

အမှာ ။ ။ အာလယသမုဋ္ဌိတောကို မဟာဝါဘာသာဒီကာ ဗြဟ္မယာဇနကထာလာ
 အာလယာရာမာ၌ အာလယအပ္ပဋ်နှင့် ညှိ၍ ပေးထားသည်။

အာရုံသော၊ ဇေ-ဤအမှုသည်၊ (ဇနီးဟောင်း၌ မေထုန်မှိဝဲမှုသည်) အပ္ပသန္နာန-
 သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုသေးသူတို့၏၊ ပသာဒါယ ဝါ-ကြည်ညို ခြင်းငှာ
 သော်လည်းကောင်း၊ ပသန္နာန-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုပြီးသူတို့၏၊ ဘိယျာဘာဝါယ
 ဝါ-ကြည်ညိုခြင်း၏ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ဝါ-)
 အကြည်ညိုတိုးခြင်းငှာ သော်လည်းကောင်း၊ န-မဖြစ်၊ အာရုံသော၊ အထ ခေါ -
 စင်စစ်ကား၊ ဇေ-သည်၊ အပ္ပသန္နာန-တို့၏၊ အပ္ပသာဒါယ စေ-မကြည်ညို
 ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပသန္နာန-ပြီးကုန်သော၊ ကေစွာန-အစျှိသော ပုထုဇဉ်တို့၏၊
 အညထတ္တာယ စ-ကြည်ညိုခြင်းမှ တစ်ပါးသော အပြား၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 ဝိပုဋိသာရ အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အကြည်ညိုပျက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊
 (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။

၃၉။ အထ ခေါ-၌၊ ဧတ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာယသ္မန္တ သုဒိန္န-ကို၊ အနေက
 ပရိယာယေန-ဖြင့်၊ ဝိဂရဟိတွာ-ကဲ့ရဲ့ပြီး၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဧတမတ္ထံ-ဤ
 အကြောင်းကို၊ (အရှင်သုဒိန္နက ဇနီးဟောင်း၌ မေထုန်မှိဝဲခြင်းဟူသော ဤအကြောင်း
 ကို) အာရောစေသုံ-လျှောက်ထားကြကုန်ပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတသ္မိ
 နိဒါနေ-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဧတ သ္မိ ပကရဏေ-ဤအရာကြောင့်၊ ဘိက္ခု
 သံဃ-ကို၊ သန္တိပါတာပေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ အာယသ္မန္တ သုဒိန္န-ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိ-
 မေးတော်မူပြီ၊ (ကိ)၊ သုဒိန္န-၊ တံ-သည်၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-၌၊ မေထုန်မှိဝဲ-
 ကို၊ ပဋိသေဝိကိရ-မှိဝဲသတဲဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စ-မှန်သလား၊ ဣတိ-ပြီ၊
 ဘဂဝါ-တုရား၊ သစ္စ-မှန်ပါ၏၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ။

၁။ နိဒါနေ၊ ပကရဏေ ။ ။ နိဒါနေနှင့် ပကရဏသည် အကြောင်းအနက်
 ဟော ပရိယာယ်ပုဒ်များတည်း၊ မြန်မာစကား၌လည်း ပရိယာယ်ကွဲအောင် “နိဒါနေ -
 အကြောင်း၊ ပကရဏ-အရာ”ဟု အနက်ပေးသည်၊ ထိုပုဒ်တို့၏ သဒ္ဒတ္ထကိုကြည့်၍
 သနက်ကျယ်ကား “ဧတသ္မိ နိဒါနေ- မိမိအကျိုးကို ညွှန်ပြသကဲ့သို့ အပ်နှင်းတတ်သော၊
 (အရှင်သုဒိန္န၏ ဇနီးဟောင်း၏ မေထုန်မှိဝဲခြင်းဟူသော) ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဧတသ္မိ
 ပကရဏေ - မိမိအကျိုးကို အားပါးထုတ်၍ ပြုလုပ်တတ်သော (အရှင်သုဒိန္န၏ ဇနီးဟောင်း၌
 မေထုန်မှိဝဲခြင်း ဟူသော) ဤအရာကြောင့်၊ [ပ- အနက်ရှိ]၊ တစ်နည်း - ဧတသ္မိ ပကရဏေ-
 မိမိအကျိုးကို ပြုလုပ်တတ်သော (အရှင်သုဒိန္န၏ ဇနီးဟောင်း၌ မေထုန်မှိဝဲခြင်းဟူသော)
 ဤအရာကြောင့်၊ [ပ-အနက်မရှိ]- ဟာသာဒိကာ (၂၆၃၊ ၂၆၄)။

ဗုဒ္ဓေါ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိဂရဟိ-
 ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီ။ (ကိ)၊ မောဃပုရိသ - ဈာန်မဂ်ဖိုလ် မရှိသည့်အချည်းနှီးသော
 ယောကျ်ား၊ (တဝ-သင်၏၊ ကမ္မ-အမှုသည်၊) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ “တဝ ကမ္မ” ဟု
 ပါဌသေသထည့်သည်၊] အနန္တဝိကံ - မလျောက်ပတ်၊ အနန္တလောမိကံ-မလျော်၊
 အပ္ပဋိရူပံ- မသင့်တော်၊ အဿာမဏကံ- ရဟန်းတို့၏ အလုပ်မဟုတ်၊ အကပ္ပိယံ-
 ရဟန်းတို့အား မအပ်၊ အကရဏိယံ-ရဟန်းတို့သည် မပြုသင့် မပြုထိုက်၊

၁။ မောဃပုရိသ ။ ။ ဤဝိနည်းဋီကာများ၌ မဂ်ဖိုလ်မရသူကိုသာ “မောဃ
 ပုရိသ”ဟု ဖွင့်ကြ၏။ ဈာန်မဝါ၊ ထိုအလို “မောဃပုရိသ - မဂ်ဖိုလ်မရှိသည့် အချည်းနှီး
 သောယောကျ်ား”ဟု ပေးပါ။ ဗုဒ္ဓခြတ်စွာသည် မဂ်ဖိုလ်မရသေးသော်လည်း ဈာန်အဘိညာဉ်ရသူကို
 “မောဃပုရိသ”ဟု သုံးတော်မမူပါ။ [ဝိ၊ ၂။ ၁၄၄ သုရာပါနသိက္ခာပဒ ၅၊] သို့ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာ
 ရှေ့နားဝယ် “ဇေ ဈာနဒီနံ ဝုဏာနံ အလာတာ နာမ”၌ ဈာန်ကို သာသနာတော်၏ ဝုဏ်
 အဖြစ်ယူထားပုံကို လည်းကောင်း၊ “တုစ္ဆ ပုရိသာတိ ဈာနမဂ္ဂါဒိဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေသု ကဿစိပိ
 အဘဝါရိတ္တပုရိသာ” [ဒိ၊ ဋီ၊ ၃။ ၂။] ကို ထောက်၍လည်းကောင်း “ဈာန်မဂ် ဖိုလ်မရှိသည့်
 အချည်းနှီးသောယောကျ်ား”ဟု ပေးပါသည်။

၂။ အနန္တဝိကံ သေသည် ။ ။ လွယ်ကူအောင် အကျဉ်းဖျု ပေးထားပါသည်။
 သဒ္ဓတ္ထနှင့် အဖွင့်ကိုကြည့်၍ အနက်ကျယ်ပေးရာ၌ အနန္တဝိကံ စသော ရှေးရှေး သောပုဒ်သည်
 အနန္တလောမိကံ စသော နောက်နောက်ပုဒ်များ၏ အကြောင်းပြ စကားဖြစ်သောကြောင့် ရှေးရှေးဝုဒ်ကို
 ဟိတ်ပြင်၍ အနက်ပေးပါမည်။ [“သုန္ဒရတာဝုဏ်နှင့် သုန္ဒရဘောဝုဏ်” တူသည်ကိုလည်း သတိပြုပါ။]

မောဃပုရိသ၊ (တဝ၊ ကမ္မ) အနန္တဝိကံ - ရဟန်းအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ဟိရိဩတ္တပ္ပ
 အစရှိသောတရား၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် သာသနာတော်တို့၏ အရိပ်အရောင် ဖြစ်သော သုန္ဒရတာဝုဏ်သို့
 အစဉ်မလိုက်ပါ။ ဝါ - မလျောက်ပတ်၊ (အနန္တ ဝိကတ္တာ - ရဟန်း အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောဟိရိဩတ္တပ္ပ
 အစရှိသောတရား၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သာသနာတော်တို့၏ အရိပ်အရောင်ဖြစ်သော သုန္ဒရတာဝုဏ်သို့
 အစဉ်မလိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ - မလျောက် ပတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ...
 အနန္တလောမိကံ - ရဟန်းအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ဟိရိဩတ္တပ္ပ အစရှိသောတရား၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်
 သာသနာတော်တို့အား လျော်စွာမဖြစ်၊ ဝါ - မလျော်၊ (အနန္တလောမိကတ္တာ - ကြောင့်၊)
 အပ္ပဋိရူပံ - ရဟန်းအဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ဟိရိဩတ္တပ္ပ အစရှိ သော တရား၊ မဂ် ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်
 သာသနာတော်တို့နှင့် တူသော သဘောမရှိ၊ ဝါ - သင့်တော်၊ (အပ္ပဋိရူပတ္တာ - ကြောင့်)
 အဿာမဏကံ - မဟုတ်၊ (အဿာမဏကတ္တာ- ကြောင့်၊) အကပ္ပိယံ - မအပ်၊ (အကပ္ပိယတ္တာ-
 ကြောင့်၊) အကရဏိယံ - ရဟန်းကောင်းတို့သည် မပြုသင့် မပြုထိုက်။ [၂၆၆၊ ၂၆၇၊ ၂၆၈-
 ၅] ။

မောဃပုရိသ၊ ကထံဟိ-အဘယံကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ ပေ၊ စရိတံ၊ န သက္ခိဿသိ
 နာမ-မစ္စမ်းနိုင်ရ သနည်း၊ [စာပိုဒ်နံပါတ် (၃၇)၌ ရေးခဲ့ပြီ]၊ နန မယာ၊ ပေ၊
 အက္ခာတော၊ [စာပိုဒ်(၃၈)၌ ရေးခဲ့ပြီ]။

မောဃပုရိသ၊ တေ-၏၊ (အဂီဇာတံ-၌စပ်) ဝါ-သည်၊ (ပက္ခိတ္တံ-၌စပ်)၊
 အာသီဝိသဿ-လျင်မြန်စွာ တက်လာသော အဆိပ်ရှိသော၊ ယောရပိသဿ-
 ကြမ်းတမ်းသော အဆိပ်ရှိသော မြွေ၏၊ မုဇေ -ပါးစပ်၌ (ခံတွင်း၌)၊ အဂီဇာတံ-
 အဂီဇာတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပက္ခိတ္တံ-ထည့်သွင်းအပ်သည်၊ (သမာနံ- ဖြစ်လသော်)၊
 ဝရံ-ကောင်းပါသေး၏၊ မာတုဂါမဿ- ၏၊ အဂီဇာတေ-၌၊ အဂီဇာတံ-မိမိအဂီ
 ဇာတ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပက္ခိတ္တံ၊ (သမာနံ)၊ န တွေဝ (ဝရံ)-မကောင်းသည်သာ၊
 မောဃပုရိသ၊ တေ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ကတုသပ္ပဿ-မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော
 မြွေ၏၊ (မြွေဟောက်၏)၊ ပေ၊ မောဃပုရိသ၊ တေ-၏၊ ဝါ-သည်၊ အာဒိတ္တာယ-
 လွန်စွာထွန်းပသော၊ သမ္ပန္နုလိတာယ-ထက်ဝန်းကျင်၌ တောက်လောင်နေသော၊
 (အလျှံတောက်နေသော) သဇောတိဘူတာယ၊ အရောင်အလင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊
 အဂီရကာသုယာ-မီးကျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်သောတွင်း၌၊ (တစ်နည်း) အဂီရကာသုယာ-
 မီးကျိုးအစု၌ ပေ။

တံ-ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ မြွေခံတွင်း၊ မီးကျိုးတွင်း၌ အဂီဇာတ်ကို
 ထည့်သွင်းခြင်းက ကောင်းသေး၍ မာတုဂါမ၏အဂီဇာတ်၌ မိမိအဂီဇာတ်ကို
 ထည့်သွင်းခြင်းက မကောင်းခြင်းသည်) ကိဿ ဟေတု- အဘယ်အကြောင်း
 ကြောင့်နည်း၊ မောဃပုရိသ၊ ဟိ-အကြင်ကြောင့်၊ တတောနိဒါနံ-ထိုမြွေ၏ ခံတွင်း၊
 မီးကျိုးတွင်း၌ အဂီဇာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော၊ မရဏံဝါ-

၁။ ပက္ခိတ္တံ ဝရံ စသည်။ ။ "ပက္ခိတ္တံ-ထည့်သွင်းအပ်သည်ကား၊ ဝရံ-၏"
 ဟု အလွယ်ပေးပါ၊ အာဒိတ္တာယ - စသည်(၂၇၀ - ၂၇၁- စွဲ)။

၂။ တံ ကိဿ ဟေတု ။ ။ လွယ်ကူအောင် ပေးထားပါသည်၊ အဋ္ဌကထာ
 အလို "ဝရန္တိ -ဝရံဟူသော၊ ယံ -အကြင်ကောင်းကို၊ မယာ - ၊ ဝတ္ထံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-
 ထိုဝရံဟူသောကောင်းကို၊ ကိဿ -ဟေတု - အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်၊ ဝတ္ထံ - နည်း"ဟုပေး၊
 နိရုယ် ဥဝပဇ္ဇေယျ နောက်၌လည်း "တသ္မာ - ၊ ဝရန္တိ - ဝရံဟူသော ကောင်းကို၊ ဝတ္ထံ -
 အပ်ပြီ"ဟု ထည့်ပေးပါ။

၃။ တတော နိဒါနံ ။ ။ မရဏံ ဝါ စသည်နှင့် အရတု သဇာသံအဖြစ် ပေး
 ထားသည်၊ နောက်ဝါကျရှိ "တပ္ပဇ္ဇယာ"ကို ထောက်သျှင် "တတောနိဒါနံ - ထိုမြွေ၏ ခံတွင်း
 မီးကျိုးတွင်း၌ အဂီဇာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်"ဟု ဝါကျလည်း ပေးနိုင်
 ပါသည်။

သေခြင်းသို့ သော်လည်းကောင်း၊ မရဏမတ္တံ-သေခြင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဝါ-
 သေလုမတတ်ဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ-ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ 'နိဂစ္ဆေယျံ-ရောက်ရာ၏၊
 တပုစ္ဆယံ-ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ (ထို့မြောက်) ခံတွင်း၊ မီးကျိုးတွင်း၌ အင်္ဂါဇာတ်ကို
 ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်)၊ ကံယံသယံ-ပေ၊ နိရယံ-သို့၊ နတွေဝ
 ဥပပဓ္မေယျံ-မရောက်ရာသည်သာ၊ [နိရယံ-၌၊ နတွေဝ ဥပပဓ္မေယျံ-မဖြစ်ရာသည်သာ၊
 ကံယံသယံ ဘဲဒါ စသည်တို့၏ အနက်ကို စာပိုဒ်နပါတ်(၁၃)၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

မောဃပုရိသ၊ စ ခေါ်-အနွယကား၊ ဣတော နိဒါနံ-ဤမာတုဂါမ၏
 အင်္ဂါဇာတ်၌ မိမိ၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသည်
 ဖြစ်၍၊ [ကြိယာဝိသေသန] ကာယသယံ၊ ပေ၊ ဥပပဓ္မေယျံ၊ (တသွာ-ထို့ကြောင့်တည်း၊)
 ["ဟိ" အကြင်ကြောင့်၊ ဟူသောစကား၏ နိယမထည့်ပေးသည်။]

မောဃပုရိသ၊ တတ္ထ - ထိုအမှုသည်၊ (စဝံ - ဤသို့၊ မဟာသာဝဇ္ဇေ-
 ကြီးသောအဖြစ်ရှိသည်၊ သမာနေဝိ-ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊) [အဋ္ဌကထာအတိုင်း ပါဠိသေသ
 ထည့်ပေးသည်။] 'တွံ-သည်၊ [သမာပဇ္ဇိဿသိ-၏ကံတ္တား] ယံ တွံ - ရှုတ်ချ
 အပ်သော၊ ဝါ-အောက်တန်းစား၊ အမှုဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော၊ အသဒ္ဓမ္မံ-
 မသူတော်တို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော၊ ဂါမဓမ္မံ-ရွာသူရွာသားတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော၊
 ဝသလဓမ္မံ-ယုတ်မာသော အကျင့်ကိုသွန်ချတတ်သော ယောကျ်ားတို့၏ အကျင့်
 ဖြစ်သော၊ ဝါ-ကိလေသာတို့ကို သွန်ချတတ်သော အကျင့်ဖြစ်သော၊ ဒုဗ္ဗလ္လံ-
 မကောင်းဘိခြင်း ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော၊ ဩဒကန္တိကံ-ရေ၌ဖြစ်သောကိစ္စ အဆုံးရှိသော၊
 ဝါ-ရေဆေး ခြင်းကိစ္စရှိသော၊ ရဟသံ-ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော၊ ဒုယံ
 ဒုယသမာပတ္တိ- မိန်းမ ယောကျ်ား နှစ်ဦးသား နှစ်ဦးသား အပေါင်းသည်
 ကောင်းစွာ ရောက်ထိုက်သော အကျင့်သို့၊ သမာပဇ္ဇိဿသိ နာမ-ရောက်ရာသနည်း၊
 (ရောက်ရာပါလိမ့်၊) မောဃပုရိသ၊ တွံ၊ ဗဟူနံ-များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ [အာဒိကတ္တာ-
 ဝယ် အာဒိနှင့် ပုဗ္ဗင်္ဂမော-၌စပ်၊] အကံသုလာနံ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ (အာဒိကတ္တာ-
 ဝယ် ကံတ္တာ၌ စပ်၊) အာဒိကတ္တာ- အစွာ ပြုတတ်သူတည်း၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမော-ရှေ့သွား
 ခေါင်းဆောင်တည်း။ ပေ။

၁။ အညွနး ။ ယံ တွံ - ၂၇၂။ အသဒ္ဓမ္မံ စသည် - ၂၇၃၊ ၂၇၄။ သမာပဇ္ဇိဿသိ
 နာမ - ၂၇၅။

အထ ခေါ် ပေ၊ ဒုဗ္ဗရတာယာ - မိမိသည်လည်းကောင်း၊ ဒါယကာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ဆောင်ရွက်အပ်သော ကိုယ်စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ ဒုဗျေသတာယာ - မိမိသည်လည်းကောင်း၊ ဒါယကာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ မဟိစ္ဆတာယာ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ များသောအလို့ရှိသော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ အသန္တုတ္တိတာယာ-ရရသမျှ ပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်း မရှိသော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း၏ဖြစ်ရာ အသံဝရ၏လည်းကောင်း။

သင်္ဂဏိကာယာ - အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်း၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ-အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်သော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အသံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ ကောသဗ္ဗဿ-ပျင်းရိသော ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အသံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏံ-ဝုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို၊ ဝါ-ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို၊ ဘာသိတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍၊ အနေကပရိယာယေန-ဖြင့်၊ သုဘရတာယာ - မိမိသည်လည်းကောင်း

၁။ ဒုဗ္ဗရတာယာ ။ ။ “ဒုက္ခေန + ဘရိယတေ”ဟု ဖြစ်စေ၊ “ဒုက္ခေန + ဘရိတဗ္ဗော”ဟု ဖြစ်စေ ပြု၍ “ဒုဗ္ဗရ” အရ ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုသော်လည်း ဤနေရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်ဘဲ၊ အတ္ထာ” ကို အဋ္ဌကထာ ယူ၏၊ ထိုအတ္ထာအရကို ဋီကာ၌ ကိုယ်နှင့်စိတ်ကို၊ (တစ်နည်း) စိတ်သက်သက်တို့ ဖွင့်၏၊ ဤ၌ ပထမနည်း၊ အတိုင်း ပေးထားသည်၊ ဒုဗ္ဗရဿ+ဘာဝေါ= ဒုဗ္ဗရတာ ထိုကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာဟူသည် အစားအသောက် နေရာထိုင်စင်းစသည်များ၌ ဈေးများခြင်းတည်း။ ထိုသို့ ဈေးများခြင်းမှာလည်း မိမိကိုယ်စိတ်ကို မစောင့်စည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် “ဒုဗ္ဗရတာ” အရာ မိမိကိုယ်တိုင်လည်းကောင်း၊ အခြားသူများကလည်းကောင်း ခဲယဉ်းယဉ်း မွေးမြူဖြုတ်ရခြင်း ဈေးများခြင်းသည် မုဗျ၊ မုစောင့်စည်းခြင်း အသံဝရသည် ဖလူပစာအားဖြင့်ရသည်၊ နောက်ပုဒ်များ၌လည်း နည်းမှီပါ။

၂။ သင်္ဂဏိကာယာ ။ ။ ဤပုဒ်၌ တဒ္ဓိတ်ဘာဝပစ္စည်း မပါသောကြောင့် “အပေါင်းအဖော် ကိလေသာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်း”ဟု ဈေးဦးစွာ ပေးရ၏၊ ထိုသို့ ပေါင်းသင်း နေထိုင်သော ကိုယ်စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း အသံဝရကို အရကောကရန် “ဝါ”ဟုဆို၍ အနက်ပေးသည်။ [၂၇၆၊ ၂၇၉ စွ၊]။

၃။ သုဘရတာယာ, သုပေါသတာယာ ။ ။ သုဘရတာ, သုပေါသတာအရ လွယ်ကူစွာ ပြုစုမွေးမြူ ရခြင်းသည် မုဗျ၊ ထို၏အကြောင်းသံဝရသည် ဖလူပစာရအားဖြင့် ရသည်။ [၂၈၀၊ ၂၈၁။]

ဒါယကာတို့သည် လည်းကောင်း လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်အပ်သော ကိုယ်စိတ်၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ သုပေါသတားယ-မိမိသည်လည်းကောင်း
 ဒါယကာတို့သည် လည်းကောင်း လွယ်ကူစွာ မွေးမြူအပ်သော ကိုယ်စိတ်၏
 ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသံဝရ၏လည်းကောင်း၊ အပ္ပိစ္ဆသံ - ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌
 အလိုမရှိသော ကိုယ်စိတ်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိသော
 ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ သန္တုဋ္ဌသံ-ရုရသမ္ပ
 ပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်သော ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ်၏
 ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ သံလ္လေခဿ-ကိလေသာတို့ကို
 နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်တတ်သော ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 ကိုယ်စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊ ဓုတဿ-ကိလေသာတို့ကို
 လှုပ်ခါချတတ်သော ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာ သံဝရ၏ လည်းကောင်း၊ အပစယဿ-ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော
 ကိုယ်စိတ်၏ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏
 လည်းကောင်း၊ ဝီရိယာရမ္ဘဿ-ဝီရိယကိုအားထုတ်တတ်သော ကိုယ်စိတ်၏
 လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ သံဝရ၏လည်းကောင်း၊
 ဝတ္ထု-ဝုဏ်ကို၊ ဝါ-ချီးမွမ်းကြောင်းစကားကို၊ ဘာသိတွာ-မိန့်တော်မူပြီး၍။

ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ တဒနုစ္ဆဝိကံ-ထိုပညတ်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော သိက္ခာပုဒ်
 အား လျှောက်ပတ်သော၊ တဒနုလောမိကံ-ထိုပညတ်တော်မူအပ်လတ္တံ့သော
 သိက္ခာပုဒ်အား လျှော်သော၊ (တ-သဒ္ဓါ ဝုစ္စမာနာပေက္ခ) (တစ်နည်း) တဒနုစ္ဆဝိကံ-
 ထိုဟောတော်မူ အပ်ပြီးသော သံဝရတရားအား လျှောက်ပတ်သော၊ တဒနုလောမိကံ-
 ထိုဟောတော် မူအပ်ပြီးသော သံဝရတရားအားလျော်သော (တ-သဒ္ဓါ ဝုတ္တာပေက္ခ)၊
 ဓမ္မိ -တရားရှိသော၊ ကထံ-စကားကို၊ ကတွာ-ပြုစောင့်မှုပြီး၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊
 အာမဗ္ဗေသိ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိ) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဒသ-

၁။ အပ္ပိစ္ဆသံ သည် ။ အပ္ပိစ္ဆသံ မှစ၍ ဝီရိယာရမ္ဘဿ တိုင်အောင်ပုဒ်များ၌
 ဘာဝပစ္စည်းမပါ၊ သို့ဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာ ဝုဂ္ဂိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်စိတ်တို့လည်းကောင်း၊ ထိုနောက်
 ထိုကိုယ်စိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သံဝရကိုလည်းကောင်း၊ ရအောင် အနက်ပေးရပုံကို သတိပြုပါ။

၂။ တေနဟိ ။ ဤပုဒ်၌ “ယေန ကာရတေန သုဒ္ဓိန္ဒော ပုရာဏဒုတိယိကာယ
 ဓမ္မထုန ပဋိသေဝိ”ဟု အနိယမထည့်၍ “တေနဟိ- ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ (ရှင်သုဒ္ဓိန္ဒ၏

ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အတ္တဝေသေ - စီးပွားအထူးတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ [ထို . ဒသံ၊ အတ္တဝေသကို သရုပ်ဖော်လို၍ “သံဃသုဋ္ဌတာယ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

သံဃသုဋ္ဌတာယ-သံဃာ၏ ကောင်းပါပြီဘုရားဟု စကားတော်ကို လက်ခံနိုင်သည်၏ အဖြစ် အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ သံဃာသုတာယ - သံဃာ၏ ဣရိယာပုတ်လေးဖြာ ချမ်းသာသည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဒုမ္မကူန-ခဲယဉ်းသဖြင့် အရှိန်အဝါ မရှိသူ၏အဖြစ်သို့ရောက်စေအပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာန-ဒုသီလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နိဂ္ဂဟာယ-နှိပ်ကွပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပေသလာန-ချစ်အပ်သော သီလရှိကုန်သော၊ ဝါ- သီလကိုချစ်မြတ်နိုးကုန်သော၊ ဘိက္ခုန-တို့၏၊ ဖာသုဝိဟာရာယ- ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာန- မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါန- အကြောင်းအား လျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးရန်တို့ကို၊ သံဝရာယ- စောင့်စည်းတားမြစ်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ သမ္မရာယိကာန- တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါန - ပြုအပ်ခဲ့သော မကောင်းမှု ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ဘေးရန်တို့ကို၊ ပဋိယာတာယ-ပယ်ဖျောက် ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ အပ္ပသန္နာန-သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုသေးသူတို့၏၊ ပသာဒါယ-ကြည်ညိုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပသန္နာန-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုပြီး သူတို့၏၊ ဘိယျောတာဝါယ-ကြည်ညိုခြင်း၏ လွန်စွာဖြစ်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဝါ-အကြည်ညိုတိုးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ- သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ၏ ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဝိနယာနုဂ္ဂဟာယ-သံဝရ၊ ပဟာန၊ သမထ၊ ပညတ် လေးရပ်သော ဝိနည်းကို

စနိုးသောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟူသော ထိုအကြောင်းကြောင့်) ဟု အကုယ်ပေ ပါ၊ (ဟိ - အနက် မရှိ။) “ထေနဟိ - ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဒီလိုဆိုလျှင်” ဟု အလွယ်ပေးပါ။

၀။ အတ္တဝေသေ ။ ။ “ဟိတဝိသေသေ”ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ကြည့်၍ ပေးထားသည်။ ငိုကာအလိုမှာ “အတ္တဝေသေ-ကြီးပွားခြင်းဟူသော အကျိုးအာနိသင် အထူးတို့ကို၊ (တစ်နည်း) အတ္တဝေသေ-အကြောင်းတို့ကို၊ (တစ်နည်း) အတ္တဝေသေ-မိမိနှင့်စပ်သော အကျိုးရှိသော အကြောင်းတို့ကို”ဟု ပေးပါ။ [၂၀၈၊ ၂၀၉၊ ၅ပါ။]

၂။ ပေသလာန ။ ။ “ပိယသီလာန”ဟူသောအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ပေးထားပါသည်။ ကိတ်ပုဒ်ကြံလျှင် “သီလရှိသည့်အတွက် လူနတ်အများ လေးစားချစ်ခင် အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော”ဟု ပေးပါ။ [ဘာသာငိုကာ - ၂၆၅- ၅]။

ဈေးမြောက်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပုဒ်^၁ - သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပညာပေသာမိ-
ပညတ်တော်မူမည်၊ ဝါ-ဥပဒေအနေအားဖြင့် ထားတော်မူမည်။

ဘိက္ခုဝေ၊ ဧဝံ စ ပန ဝတ္ထုသို့လျှင်၊ ဣမံ သိက္ခာပုဒ်-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿယျာထ-
ရွတ်ပြကြကုန်လော့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ရွတ်ပြကြရမည်နည်း)၊ ယော ပန ဘိက္ခု ပေ၊
အသံဝါသောတိ-ယော ပန ဘိက္ခု ပေ၊ အသံဝါသောဟူ၍၊ (ဥဒ္ဓိဿယျာထ) ဧဝံ-
သို့၊ ဘဂံဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုန-တို့အား၊ ဣဒံ သိက္ခာပုဒ်-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပညတ္တံ
စ ဟောတိ-ပညတ်အပ်ပြီးသည်လည်းဖြစ်၏၊ ဝါ-ပညတ်အပ်ပြီးလည်းဖြစ်ရော၊
(အညံ-မူလဝတ္ထုမှ အခြားသော၊ ဣဒံ ဝတ္ထု၊ ဤမက္ကဋ်ဝတ္ထုသည်၊ ဥဒပါဒိစ-
ထင်ရှားလည်း ဖြစ်ပေါ်လာလေရော။)

အမှာ။ ။ သိက္ခာပုဒ်များ၏ အနက်ကို ပါတိမောက် ဘာသာဒီကာ သို့မဟုတ်
မိမိတို့နှစ်သက်ရာ ဝိနည်း နိဿယကိုကြည့်၍ အနက်ပေး ကြပါကုန်။

သုဒ္ဓိန္ဒာဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

၁။ သိက္ခာပုဒ် ။ သိက္ခာသုံးတန် ရဖို့ရန်အကြောင်းဖြစ်သော မေထုနဝိရတိ သီလ၊
ထိုသီလကို ပြတတ်သော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ကို၊ (တစ်နည်း) သိက္ခာပုဒ် - သိက္ခာသုံးတန်၏
အခြေအကြောင်းရင်းဖြစ်သော မေထုနဝိရတိ သီလ၊ ထိုသီလကို ပြတတ်သော သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်ကို၊
(တစ်နည်း) သိက္ခာပုဒ်-သိက္ခာအပေါင်း၏ တစ်ဖို့တစ်စုဖြစ်သော မေထုန ဝိရတိသီလ၊ ထိုသီလကို
ပြတတ်သော သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်ကို။ ဤသို့ အကျယ်ဆိုပါ။ [၂၈၅၊ ၂၈၆၊ ၂၈၇၊ ၂၈၈။]

၂။ ဧဝံ ပန ။ လွယ်ကူအောင် ပေးထားပါသည်။ ပါဠိသေသနနှင့် တကွ
အကျယ်အနက်ပေးပုံမှာ... ဘိက္ခုဝေ - တို့၊ ယော - ငါဘုရားသည်၊ သန္တသိတာနိသံသံ -
ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီးသော အကျိုးအာနိသင်ရှိသော၊ ဣမံ သိက္ခာပုဒ် - ကို၊ ဧဝံ - သို့၊
ဥဒ္ဓိဿယျာထစ-ပါတိမောက်ပြရာ၌လည်း၊ ရွတ်ပြကြကုန်လော့၊ ပရိယာပုဏေယျာထ စ -
ဆရာအထံ၊ နည်းနာစ်၍ သင်အံလည်း သင်အံကြကုန်လော့၊ ဓာရေယျာထ စ - အာဝံနုတိတက်
ဆောင်ရွက်လည်း ဆောင်ရွက်ကြကုန်လော့၊ အညေသံ - အခြားသူတို့အား၊ ဝါစေယျာထစ -
ပို့ချလည်း ပို့ချကုန်လော့၊ (ကိ- အဘယ်သို့ ရွတ်ပြသင့်အံ ဆောင်ရွက်ပို့ချ ရမည့်နည်း)၊ ယော
ပန ဘိက္ခု ပေ၊ အသံဝါသောတိ။

မံတ္တဋီဝတ္ထု

၄၀။ [ယေန သမယေန ဘဂဝတာ ပထမပါရာဇိကသိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ-ဟု အနိယမ ထည့်ပါ။] တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ အညတရော-နာဓညံအနွယ် အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ထေသာလိယံ-၌၊ မဟာဝနေ-၌၊ မတ္တဋီ-မျောက်မကို၊ အာမိသေန-ယာဂုထမင်းစသော အာမိသ ဖြင့်၊ ဥပလာပေတွာ-ချောမြူ၍၊ ဝါ-ဖြားယောင်း၍၊ တဿာ-ထိုမျောက်မ၌၊ မေထုန ဓမ္မ-ကို၊ ပဋိသေဝတိ-ကြိမ်ဖန်များစွာ မှီဝဲ၏ ၊ပေ၊ သေနာထနစာရိကံ-ကျောင်း၌ လှည့်လည်ခြင်းကို (ကျောင်းစဉ်လှည့်လည်ခြင်းကို)၊ အဟိဏ္ဏန္တာ-လှည့်လည်ကုန်လ သော ၊ပေ၊ သာ မတ္တဋီ-ထိုမျောက်မသည်၊ တေ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒုရတောဝ-အဝေး၌ပင်၊ (အဝေးကြီးကပင်၊) အာဂစ္ဆန္တေ-လာနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဓသ-မြင်ပြီ ၊ပေ၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ကဋိမ္မိ-ခါးကိုလည်း၊ စာလေသိ-လှုပ်စေပြီ၊ (လှုပ်ပြုပြီ၊) ဆေပုဗ္ဗိ-အမြည်းကိုလည်း ၊ပေ၊ ဩဒ္ဓိ-ရှေ့ရှုထားပြီ၊ နိမိတ္တမ္မိ-မေထုနမှီဝဲလိုခြင်းကို သိကြောင်း အမှတ်အသားကိုလည်း၊ အကာသိ-အထ ခေါ-၌၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ) နိသံသယံ-ယုံမှား သံသယမဲ့၊ ဝါ-စင်စစ်ဧကန်၊ သော ဘိက္ခု-ထိုကျောင်းရှင်ရဟန်းသည် ၊ပေ၊ နိလိယိသု-ပုန်းနေကုန်ပြီ ၊ပေ၊ ပဋိက္ကမိ-ပြန်လာပြီ။

၄၁။ ပေ၊ ဧကဒေသံ-တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို၊ (တရျို့တစ်ဝက်ကို၊) ဘုဒ္ဓိတွာ-၍၊ ဧကဒေသံ-ကို၊ တဿာ မတ္တဋီယာ-အား၊ အခါသိ-၊ ပေ၊ ပဋိသေဝတိ-မှီဝဲ၏ ၊ပေ၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ နန-ပညတ်အပ်ပြီ မဟုတ်ပါလော၊ အာဂုသော၊ ကိဿ-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ တံ ၊ပေ၊ ပဋိသေဝသိ-မှီဝဲရသနည်း ၊ပေ၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်ပါ၏၊ တဉ္စ-ထိုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ မနုဿိတ္ထိယာ-လူမိန်းမ၏အတွက်၊ (ပညတ္တံ-အပ်ပါပြီ၊) တိရစ္ဆာနဂတာယ-တိရစ္ဆာန်မ၏အတွက်၊ နော (ပညတ္တံ- ပညတ်အပ်သည်မဟုတ်) ၊ ပေ၊ တံ-ထိုပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ (မနုဿိတ္ထိယာ-အတွက်၊ ဟောတိယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊) တထေဝ-ထိုအတူပင်၊ (တိရစ္ဆာနဂတာယပိ-၏လည်း၊ ဝါ-အတွက်လည်း) ဟောတိ-ဖြစ်ပါ၏ ၊ပေ။

အညွနံ ။ ။ တဿာ ပဋိသေဝတိ - ၃၁၂။ ဩဒ္ဓိ နိမိတ္တမ္မိ - ၃၁၃။ ဧဝံဦးစံ သေသည် ၃၁၇။

ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခု န-တို့အား၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဧဝံ-
သို့၊ ပညတ္တံ စ ဟောတိ-ပညတ်အပ်ပြီလည်းဖြစ်ရော၊ (အနုပညတ္တတ္ထာယ-
အနုပညတ် အကျိုးငှာ၊ အည-မတ္တဋီဝတ္ထုမှ အခြားလည်း ဖြစ်သော၊ ဣဒံဝတ္ထု-ဤ
ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုသည်၊ ဥဒပါဒီစ-ထင်ရှားလည်း ဖြစ်ပေါ်လာလေရော။)

မတ္တဋီဝတ္ထု-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

သန္တတ ဘာဏဝါရ
ဝဇ္ဇိပုတ္တက ဝတ္ထု

၄၃။ [ယေန သမယေန ဘဂဝတာ ပဋ္ဌမပါရာဇိက သိက္ခာပဒံ အနုပညတ္တံ
“နောက်ထပ်ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ”ဟု အနိယမ ထည့်ပါ] ၊ ပေ၊ ဝေသာလိကာ-
ဝေသာလိမြို့ဟူသော နေရာရှိကုန်သော၊ ဝါ-ဝေသာလိမြို့၌ နေကုန်သော၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ-
ဝဇ္ဇိတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏ သားဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ယာဝဒတ္တံ-
အကြင်အကြင် အလိုအတိုင်း၊ ဝါ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဘုဒ္ဓံ သု-စားကြကုန်ပြီ၊ [သုပိ သု-
အိပ်ကြကုန်ပြီ၊ နာယိ သု-ရေချိုးကြကုန်ပြီ] ၊ ပေ၊ နာယိတွာ-ရေချိုးပြီး၍၊ အယောနိသော-
မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ မနသိကရိတွာ- နှလုံးသွင်း၍၊ သိက္ခံ- သိက္ခာကို၊
(အဓိသီလသိက္ခာကို)၊ အပ္ပစ္စက္ခာယ-မပယ်စွန့်မူ၍၊ ဒုဗ္ဗလျံ-သိက္ခာပုဒ်ကို ဖြည့်ကျင့်မှု၌
သဒ္ဓါအား ဝီရိယအား မရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ အနာဝိကရိတွာ-ထင်ရှားစွာ မပြုမူ၍၊
မေထုနံ ဓမ္မံ၊ ပဋိသေဝိ သု။

တေ-တို့သည်၊ အပရေန သမယေန-တစ်ပါးသောအခါ၌၊ ဉာတိဗျသနေနပိ-
တွေ့မျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း၊ ဖုဋ္ဌာ - တွေ့ထိ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊
ဘောဂဗျသနေနပိ-စည်းစိမ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း၊ ဖုဋ္ဌာ-ကုန်သည်၊
ရောဂါဗျသနေနပိ-အရောဂျဂုဏ်ကို ပျက်စီးတတ်သော အနာရောဂါသည်လည်း၊
ဖုဋ္ဌာ-ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ၊ ပေ၊ ဝဒန္တိ-ပြောပြကုန်၏၊ (ကိ) ဘန္တေ အာနန္တ၊ မယံ-
တို့သည်၊ န ဗုဒ္ဓဂရဟိနော-ဘုရားကိုလည်း မကဲ့ရဲ့ပါကုန် ၊ ပေ၊ အတ္တဂရဟိနော-
မိမိကိုသာ (ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ) ကဲ့ရဲ့ပါကုန်၏၊ အနုညဂရဟိနော-အခြားသူကို

အညွှန်း ။ ။ ဝေသာ လိကာ၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ၊ ယာဝဒတ္တံ - ၃၀၈၊ ဉာတိဗျသ နေနပိ
စထည - ၃၀၉၊ ဝိပဿကာ သေည - ၃၁၀၊ ဘာဝနာနယောဂံ - ၃၁၁။

မကဲ့ရဲ့ပါကုန်၊ ယေ မယံ-အကြင်တပည့်တော်တို့သည်၊ 'ဧဝံ '၊ပေါ' စရိတုံ- ဝှာ၊
 နာသက္ခိမှာ - (န အံသက္ခိမှာ) မစွမ်းနိုင်ခဲ့ပါကုန်၊ (တေ) မယမေဝ-ထိုတပည့်တော်
 တို့သည်သာ၊ အလက္ခိကာ- အသရေမရှိသူတို့သည်၊ အမှ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ (တေ)
 မယံ (ဧဝ) တို့သည်သာ၊ အပ္ပပုံညာ-နည်းသောဘုန်းကံရှိသူတို့သည်၊ (အမှ)။

ဘန္တေ အာနန္ဒ၊ ဣဒါနိ-ဌံ၊ မယံ ဘဂဝတော၊ သန္တိကေ-ဌံ၊ ပဗ္ဗန္တံ-
 ရှင်အဖြစ်ကို၊ စေပိ လဘောယျာမ-အကယ်၍မူလည်း ရပါကုန်အံ့၊ (တကယ်လို့များ
 ရပါကုန်အံ့) ဥပသမ္ပဒံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ (စေပိ) လဘောယျာမ-
 ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဣဒါနိပိ-ဌံလည်း၊ မယံ-တို့သည်၊ ကုသလာနံ-ကုသိုလ်
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- (ဥပစာရျာနံ၊ အပ္ပနာရျာနံယူသော) တရားတို့ကို၊ ဝိပဿကာ-
 (အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု) အထူးထူး အပြားပြား ရှုကုန်သည်၊ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ-
 ညဉ့်၏ရှေ့အဖို့၊ ညဉ့်၏နောက်အဖို့ ပတ်လုံး၊ ဝါ-ညဉ့်၏ ရှေ့ပိုင်း၊ ညဉ့်၏
 နောက်ပိုင်း ပတ်လုံး၊ ဗောဓိပက္ခိကာနံ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အသင်းအပင်း၌ဖြစ်ကုန်
 သော၊ ဓမ္မာနံ- (သတိပဋ္ဌာန် စသော) တရားတို့ကို၊ ဘာဝနာနုယောဂံ-တိုးပွားစေခြင်း
 ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို၊ ဝါ-တိုးပွားအောင် အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို၊ အနုယုတ္တံ-
 အားထုတ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရေယျာမ-နေလိုပါကုန်၏၊ ဘန္တေ အာနန္ဒ၊
 သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏ '၊ပေါ' အာရောစေပိ-လျှောက်ပေးပါ၊ ဣတိ-ဤသို့
 ပြောကြကုန်၏ 'ပေ။

["ယံ" ပါသော အနိယမ ဝါကျကို ရှေးဦးစွာ အနက်ပေးမည်၊ "အတ္တနံ
 အနဝကာသော" ဟု နှစ်ပုဒ် ရှိသောကြောင့် "ယံ" ကို နှစ်ခါအနက် ပေးမည်။]
 အာနန္ဒ၊ ယံ- အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ- အကြင်အခွင့်အလမ်းကြောင့်၊
 တထာဂတော-သည်၊ ဝဇ္ဇိနံဝါ-ဝဇ္ဇိတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏ သော်လည်းကောင်း၊
 ဝဇ္ဇိပုတ္တကာနံဝါ- ဝဇ္ဇိတိုင်းသူ တိုင်းသားတို့၏ သားတို့၏ သော်လည်းကောင်း၊
 ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ သာဝကာနံ-တို့အား၊ ပညတ္ထံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီး
 သော၊ ပါရာဇိကံ သိက္ခာပဒံ- ကို၊ သမ္မဟနေယျ-ပယ်နုတ်ရာ၏၊ ဧတံ-ဤအကြောင်း
 သည်၊ (ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပယ်နုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊)
 အဋ္ဌာနံ - သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်၊ (ဧသော - ဤ အခွင့်အလမ်းသည်၊)
 အနဝကာသော - သင့်သောအခွင့်အလမ်း မဟုတ်၊ ဣတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။

၀။ အဋ္ဌာန စေတံ ။ ။ ပေးရိုးအတိုင်း ပေးထားပါသည်၊ သဒ္ဓါနက်မှာ "မရအပ်
 မရနိုင်သော အကြောင်းတည်း၊ ဝါ - မရှိနိုင် မဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းတည်း" ဟု ဆိုပါ။
 ဘာသာဋီကာ (၄၁၆)၊ သဗ္ဗောဟဝိနောဒနိ-ဘာသာဋီကာ (၅၃၃)၊ စူ။ ၁။ ၁၁၆ ။

☞ ‘ ‘ အထ ခေါ် ၊ပေ၊ အာမန္တေသိ၊ (င်္ဂိ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယော - အံကြင်ရဟန်းသည် ၊ပေ၊ ပဋိသေဝတိ၊ သော - ထိုရဟန်းကို၊ အာဂတော-ပြန်လာသည်၊ [သာသနဘောင်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်]၊ (သမာနော-ဖြစ်လသော်၊) န ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော - မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ‘ဝါ-ရဟန်းပြုမပေးထိုက်၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယော စ ခေါ် - အကြင်ရဟန်းသည်ကား၊ သိက္ခံ-ကို၊ ပစ္စက္ခာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဒုဗ္ဗလျံ-ကို၊ အာဝိကတွာ-ထင်ရှားစွာပြု၍ ၊ပေ၊ သော-ကို၊ အာဂတော၊ (သမာနော၊) ဥပသမ္မာ ဒေတဗ္ဗော-ထိုက်၏ ၊ပေ။

၄၅။ ယော ပနာတိ-ယော ပန ဟူသည်ကား၊ [ယော-ကို နောက်ဆုံးမှ ပေးမည်။] ယာဒိသော-အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (အကြင် အသွင်၊ ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော)၊ ယထာယုတ္တော-အကြင် အကြင် အလုပ်နှင့်ယှဉ်သော၊ ယထာစစ္စော-အကြင် အကြင် စာတ်ရှိသော၊ ယထာနာမော-အကြင် အကြင် နာမည်ရှိသော၊ ယထာဂေါတ္တော- အကြင် အကြင် အနွယ်ရှိသော၊ ယထာသီလော-အကြင် အကြင် အလေ့အလာ ဝါသနာရှိသော၊ ယထာဝိဟာရီ- အကြင် အကြင် အလုပ်ဖြင့် နေလေ့ရှိသော၊ ယထာဂေါစရော- အကြင် အကြင် ကျက်စားရာရှိသော၊ ထေရောဝါ-ဆယ်ဝါရပြီ ထေရ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ နဝေါဝါ-ငါးဝါမကြွယ်၊ သီတင်းငယ်မူလည်းဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမော ဝါ-ငါးဝါပြည့်မြောက်၊ ဆယ်ဝါအောက်ငယ်၊ အလယ်အလတ်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ယော- အကြင် ရဟန်းသည် ၊ (အတ္တိ) ၊ သော-ဤ ရဟန်းကို၊ ယော ပနာတိ- ယော ပန ဟူ၍ ၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

၁။ သော အာဂတော ။ ။ “အာဂတော-ပြန်လာသော၊ သော-ထိုရဟန်းကို” -ဤသို့ ဝိသေသန ဝိသေသျှလည်း ပေးနိုင်သည်။

၂။ ယော စ ခေါ် ။ ။ ဤ“စ”သဒ္ဒါသည် ရဟန်းပြုမပေးထိုက် ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက် အဖို့မှတစ်ပါး ရဟန်းပြုပေးထိုက်၏ ဟူသော အလျော်အဖို့ကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် “စ ခေါ်- အနွယ်ကား” ဟု ခွဲ၍ ပေးနိုင်သည်။ လွယ်ကူအောင် “ယော စ ခေါ်- အကြင်ရဟန်း သည်ကား” ဟု ဝေါင်း၍ ပေးထားသည်။

၃။ အည္ဗန်း ။ ။ ယာဒိသော - စသည် - ၃၄၀။ ထေရော ဝါ စသည် - ၃၄၃။ ဘိက္ခဝော- ၃၄၃။ ဘိက္ခာစရိယံ အဗ္ဗုပဂတော-၃၄၄။ ဘိနုပဋ္ဌစရော - ၃၄၅။ သမညာယ၊ ပဋိညာယ - ၃၄၆။ ဖဟိဘိက္ခု-၃၄၈။

ဘိက္ခုတိ-ဘိက္ခုဟူသည်ကား၊ ဘိက္ခုကော-အရိယာထုံးစံ၊ တောင်းခံတတ်
 ၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခု-ဘိက္ခုမည်၏။ ဘိက္ခုစရိယံ-ဆွမ်းအလိုမှာ
 လှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့၊ ဝါ- ဆွမ်းခံရွာသို့၊ အဇ္ဈပဂတော- ကပ်ရောက်
 တတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဘိက္ခု-၏။ ဘိက္ခုပဋ္ဌေရော-အဖိုး၊ အတွေ့၊ အဆင်း၊
 အားဖြင့် ပျက်သော အဝတ်ကို ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ ဘိက္ခု၊ သမညာယ-
 ဘိက္ခုဟူသော အမည်အားဖြင့်၊ ဘိက္ခု-၏။ ပဋိညာယ-ဘိက္ခုဟူ ဝန်ခံခြင်း
 အားဖြင့်၊ ဘိက္ခု-၏။ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ ဧဟိ -လာလော့၊ ဝါ - သင်အလို ရှိအပ်သော
 ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို လက်ခံလော့၊ ဣတိ - ဤစကားတော်ကြောင့်၊ ဘိက္ခု၊ တိဟိ
 - ကုန်သော၊ သရဏဂမနေဟိ - သရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော- မြင့်မြတ်သော
 ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ဣတိ ဘိက္ခု။ [ဘဒြော - သီလ စသော ဂုဏ်အားဖြင့်
 ကောင်းမြတ်သူသည်၊ သာရော - သီလ စသော ဂုဏ်အားဖြင့် အနှစ်ဖြစ်သူသည်၊
 သေက္ခော- သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ဆဲရဟန်းသည်၊ အသေက္ခော-သိက္ခာသုံးပါးကို
 ကျင့်ပြီးရဟန်းသည်၊ ဝါ-ကြီးပွားသော သိက္ခာ သုံးပါးရှိသော ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခု။]

သမဂ္ဂေန - ညီညွတ်သော၊ သံဃေန - သံဃာသည်၊ [ဥတ္တိစတုတ္ထေန-ဝယ်
 ကာတဗ္ဗအနက်၌ သက်သော "ဏ" ပစ္စည်း၌စပ်၊] ဥတ္တိစတုတ္ထေန - ဉာတ်ဟူသော
 လေးကြိမ်မြောက်ရှိသော အကုပ္ပေန-မဖျက်ဆီးအပ် မဖျက်ဆီးနိုင်သော၊ ဌာနာ ရဟန်း-
 ဥပသမ္ပဒကံ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ဥတ္တိစတုတ္ထကာမ္မဝါစာအား ထိုက်တန်သော၊
 ကမ္မေန-ဝိနည်းကံဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော-အထက်တန်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ဝါ-
 မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ဣတိ - ကြောင့်၊ ဘိက္ခု - မည်၊
 တတြ- ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ယွာယံ ဘိက္ခု - အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပန္နော-
 ၏၊ အယံ-ကို၊ ဣမသ္မိ အတ္ထေ- ဤသိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊ ဘိက္ခုတိ-ဘိက္ခုဟူ၍၊
 အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏။

အမှာ။ ။ နောက်နောက် ပဒဘာဇနိ (ဝိဘင်း) ပါဠိများကို အနက်ပေး
 ရာ၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်။

သိက္ခာတိ (ခတ္ထိ) - သိက္ခာဟူသော ဤပါဠိ၌၊ (လတ္တမံနာ - ရံထိုက်ကုန်
 သော) [စပ်ပုဒ်မရှိ၍ ထည့်သည်။] သိက္ခာ - တို့သည်၊ တိသော - သုံးပါး
 တို့တည်း၊ အဓိသီလံသိက္ခာ- အဓိသီလသိက္ခာလည်းကောင်း၊ (သာလွန်ထူးမြတ်သော

၁။ ဘဒြော သာရော ။ ။ ဤပုဒ်များ၌ အသာဏီပြု၍ အနက်မပေးသင့်ပုံကို ဘာသာဒီကာ-
 ၃၅၅၊ ၃၅၆၌ ပြထားပြီ၊ သေက္ခော၊ အသေက္ခော-၃၅၇၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေန စသည် ၃၅၈၊ ဥပသမ္ပန္နော-
 ၃၆၁။

သီလသိက္ခာလည်းကောင်း)၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ - လည်းကောင်း၊ (သာလွန်ထူးမြတ်သော သမာဓိစိတ်သိက္ခာ လည်းကောင်း)၊ အဓိပညာသိက္ခာ-လည်းကောင်းတည်း၊ (သာလွန် ထူးမြတ်သော ပညာသိက္ခာ လည်းကောင်းတည်း၊) တံတြိ - ထိုသုံးပါးတို့တွင်၊ ယာယံ အဓိသီလသိက္ခာ (အတ္ထိ)၊ အယံ - ဤအဓိသီလသိက္ခာကို၊ ဣမသ္မိ အတ္ထေ- ဤသိက္ခာပုဒ် အနက်၌ ၊ သိက္ခာတိ- သိက္ခာဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတာ - အလိုရှိအပ်၏။

သာဇီဝံနာမံ - သာဇီဝမည်သည်၊ ဘဂဝတာ - သည်၊ ယံ သိက္ခာပဒံ - ကို၊ ပညတ္တံ-အပ်ပြီ၊ ဧတံ-ဤပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ သာဇီဝံနာမံ- သာဇီဝ မည်၏၊ တသ္မိ - ထိုသာဇီဝမည်သော သိက္ခာပုဒ်၌၊ သိက္ခာတိ - ကျင့်တတ်၏၊ တေန- ထို့ကြောင့်၊ သာဇီဝသမာပဇ္ဇောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ ဒုဗ္ဗလျံ အနာဝိကတွာတိ (ဧတ္ထိ)-၌၊ ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ (ယံ-အကြင်ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်၊) ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္ဇေဝ-ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်သာ၊ (သိက္ခာပုဒ်ဖြည့်ကျင့်မှု၌ သဒ္ဓါအား ဝီရိယအား မရှိသူ၏အဖြစ်ကို ထင်စွာပြုမှု သည်သာ)၊ ဟောတိ-၏၊ သိက္ခာစ - ကိုကား၊ အပစ္စက္ခာတာ - မပယ်စွန့်အပ်၊ (တံထိုဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မမျိုးသည်၊) (အတ္ထိ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ (ယံ-အကြင်ဒုဗ္ဗလျာ ဝိကမ္မသည်၊) ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္ဇေဝ-သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ သိက္ခာ စ-ကိုလည်း၊ ပစ္စက္ခာတာ- အပ်၏၊ (တံ-ထို ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မမျိုးသည်၊) အတ္ထိ။

၁။ သာဇီဝံနာမံ ။ ။ “သာဇီဝံ နာမံ”ကို ရှေးဦးစွာ မပေးဘဲ “ယံ ဘဂဝတာ ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ”ကို “အနိယမ၊ (တံ) သာဇီဝံနာမံ”ကို နိယမ၊ “ဧတံသာဇီဝံနာမံ”ကို နိဂမဟုယူလျှင် - ဘဂဝတာ-သည်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ ယံသိက္ခာပဒံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ သာဇီဝံနာမံ - သာဇီဝမည်၏၊ ဧတံ - ဤသိက္ခာပုဒ်သည်၊ သာဇီဝံနာမံ-မည်၏။ ‘ဟုဆိုပါ။

အညွနံ ။ ။ အဓိသီလံ စသည် - ၃၆၆၊ သာဇီဝံ - ၃၇၃။

၂။ အတ္ထိဘိက္ခဝေ စသည် ။ ။ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည် သိက္ခာကျကြောင်းတစ်မျိုး၊ မကျကြောင်းတစ်မျိုးဟုရှိရာ ထိုနှစ်မျိုးကို ခွဲခြားပြတော်မူလို၍ အစဦးသော မာတိကာစကား ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် “ယံ-အကြင်ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်”ဟု လည်းကောင်း၊ (တံ-ထိုဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ မျိုးသည်၊) အတ္ထိ”ဟုလည်းကောင်း ပေးသည်၊ ကထာ ဘိက္ခဝေ စသော ဝါကျကို ထောက်လျှင်မူ “ယေန-အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဝါ-အကြင်နည်းဖြင့်” ဟု ပေး၍ “သော-ထိုအခြင်းအရာသည်၊ ဝါ-ထိုနည်းသည်၊ အတ္ထိ”ဟု ပေးပါ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ကထဉ္စ-အဘယံအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ- အဘယံနည်းဖြင့်၊
 [စ- အနက်မရှိ-] ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္စေ- ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်သာ၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်သနည်း၊ သိက္ခာစ- ကိုကား၊ အပစ္စက္ခာတာ - မပယ်စွန့်အပ်သနည်း၊ ဘိက္ခုဝေ၊
 ဣစ - ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု - သည်၊ 'ဥက္ကဏ္ဍိတော' - ဆင်းရဲစွာ
 အသက်ရှင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်၊ (တစ်နည်း) ဥက္ကဏ္ဍိတော - (အထက်၌တည်သော
 လည်ပင်း ရှိသည်၊ ဝါ-လည် တမော့မော့ ဖြစ်နေသည်၊ အနဘိရတော-
 မမွေ့မလျော်သည်၊ သာမညာ- ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ စဝိတုကာမော - ရွေ့လျော့လိုသည်၊
 (ဖဲရွါလိုသည်)၊ ဘိက္ခုဘာဝံ- ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့်၊ အဋ္ဌိယမာနော - နိပ်စက်အပ်သူကိုသို့
 ပြုကျင့်သည်၊ (တစ်နည်း) ဘိက္ခုဘာဝံ - သည်၊ အဋ္ဌိယမာနော - နိပ်စက်အပ်သည်၊
 ဘိက္ခုဘာဝံ- ရဟန်း အဖြစ်ဖြင့်၊ ဟရာယမာနော-ရှက်သည်၊ ဘိက္ခုဘာဝံ -
 ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ဇိဂ္ဂစ္ဆမာနော - စက်ဆုတ်သည်၊ (ဟုတွာ)။

ဂိဟိဘာဝံ - လုံ့အဖြစ်ကို၊ ပတ္တယမာနော - တောင့်တလျက် [ဥပါသက-
 ဥပါသကာ၊ အာရာမီက - အရံစောင့်၊ သာမဏေရ၊ တိတ္ထိယ - တိတ္ထိ၊ တိတ္ထိယ
 သာဝက-တိတ္ထိ၏တပည့်၊ အသမဏ-ရဟန်းမဟုတ်သူ၊] အသကျုပုတ္တိယဘာဝံ-
 သာကီဝင်မင်းသား တုရားသားတော် မဟုတ်သူ၏အဖြစ်ကို၊ ပတ္တယမာနော-
 လျက်၊အဟံ၊ ဗုဒ္ဓ -ကို၊ ယန္တုန ပစ္စက္ခယျ- အကယ်၍ စွန့်ရပါမူ ကောင်းလေစွ၊
 ဣတိ - ဤသို့၊ ဝဒတိ- ပြော၏၊ ဝိညာပေတိ - သိစေ၏ (နားလည်စေ၏)၊
 ဘိက္ခုဝေ၊ ဝေဓိ - ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဝါ- ဤသို့အားဖြင့်လည်း၊
 ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္စေ - သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သိက္ခာစ - ကိုကား၊ အပစ္စက္ခာတာ -
 မပယ်စွန့်အပ်။

[အပြည့်အစုံ ပေးပါ၊ ထူးရာကိုသာ ရေးပါမည်] ။ အထ ဝါ ပန - တစ်နည်း
 သော်ကား၊ ပေ၊ ဓမ္မ - ကို၊ သံဃံ-ကို၊ ဝိနယံ-ကို၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ ဥဒ္ဓေသံ-
 ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသကို၊ ဥပဇ္ဈာယံ-ကို၊ အာစရိယံ-ကို၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ-ဥပဇ္ဈာယံယု၊

၁။ ဥက္ကဏ္ဍိတော ။ ။ မျင်းရီငြီးငွေ့သည်ဟု အလွယ်ပေးပါ၊ ၃၇၀-၅။

၂။ ဘိက္ခုဘာဝံ အဋ္ဌိယမာနော ။ ။ ဘိက္ခုဘာဝံ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် အဋ္ဌိယမာနော၌
 ဝေဓိကံ တတိယာဝိဘတ်၏ ကရိုဏ်းအနက်၊ (တစ်နည်း) ကတ္တာအနက်၌ သက်၏၊ ဟရာယံမာနော၌
 ဝေဓိကံ ကရိုဏ်းအနက်၊ ဇိဂ္ဂစ္ဆမာနော၌ဝေဓိကံ ကံအနက်၌ သက်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှင်းအောင်
 ဆိုင်ရာဝေဓိပုဒ်နှင့် အတူတူ၍ အနက်ပေးထား၏၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း တွဲ၍ပင် ဖွင့်သည်။ [၃၇၇၊
 ၃၇၈-၅။]

အတူနေတပည့်ကို၊ အဗ္ဗေဝါသိကံ-နိဿရည်းယု၊ အနီးနေတပည့်ကို၊ သမာနု
 ပဇ္ဈာယကံ တူသော ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသူကို၊ (ဥပဇ္ဈာယ် တူသူကို)၊ သမာနာစရိယကံ-
 တူသော ဆရာရှိသူကို၊ (ဆရာတူသူကို)၊ သဗြဟ္မစရိယံ-သီတင်းသုံးဖော်ကို၊ ပေ၊
 အဟံ၊ ဂိဟီ - လူဝတ်ကြောင်သည်၊ ယန္တုန အသံ - အကယ်၍ ဖြစ်ရပါမူ
 ကောင်းလေစွ၊ ပေ။

၄၆။ အထ ဝါ ပန၊ ပေ၊ အဟံ၊ ဗုဒ္ဓံ၊ ယဒိ ပန ပစ္စက္ခေယျံ-အကယ်၍ စွန့်ရ
 ပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ပေ၊ ဂိဟီ-သည်၊ ယဒိ ပန အသံ-အကယ်၍ ဖြစ်ရပါမူ
 ကောင်းလေစွ၊ ပေ၊ အပိ ပစ္စက္ခေယျံ - အကယ်၍ စွန့်ရပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ပေ၊
 အပိအသံ - အကယ်၍ ဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ဟန္တု - ယခု၊ အဟံ၊ ဗုဒ္ဓံ - ကို၊
 ပစ္စက္ခေယျံ - စွန့်တော့အံ့၊ ပေ၊ ဟန္တု-ယခု၊ ပေ၊ အသံ-ဖြစ်တော့အံ့။

ဗုဒ္ဓံ-ကို၊ ပစ္စက္ခေယျံ- စွန့်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤအကြံသည်၊ မေ - ငါ၏၊ ဝါ-
 ငါ့မှာ၊ ဟောတိ - ဖြစ်၏၊ ဣတိ - ဤသို့၊ ဝဒတိ၊ [ဣတိ တစ်လုံး အကျေကြံ။]
 အသက္ခပုတ္တိယော-သည်၊ အသံ - ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ - ဤအကြံသည်၊ မေ-ငါ၏၊
 ဝါ-ငါ့မှာ၊ ဟောတိ - ပေ။

၄၇။ အထ ဝါ ပန၊ ပေ၊ မာတရံ-အမေကို၊ သရာမိ-အမှတ်ရ၏(လွမ်း၏)၊
 ပိတရံ- အဖေကို၊ ဘာတရံ -အစ်ကိုကို(ညီကို)၊ ဘိဂ္ဂိနိ -အစ်မကို၊ (နှမကို)၊
 ပုတ္တံ- သားကို၊ ဝီတရံ -သမီးကို၊ ပဇာပတိ - ဇနီးကို၊ ဉာတကော - ဆွေမျိုး
 တို့ကို၊ မိတ္တေ - မိတ်ဆွေတို့ကို၊ ဂါမံ -ရွာကို၊ နိဂမံ - နိဂုံးကို၊ ဓေတ္တံ - လယ်ကို၊
 (စပါး စိုက်ပျိုးရာအခင်း)၊ ဝတ္တု-ယာကို၊ (ဟင်းရွက် သစ်သီးငယ် သစ်သီးကြီး
 စိုက်ရာ အရပ်)၊ ဟိရညံ - ငွေကို၊ သုဝတ္ထံ- ရွှေကို၊ သိပ္ပံ - အတတ်ပညာကို၊ ပုဗ္ဗေ-
 ရှေး၌ (ရှေးတုံးက)၊ ဟသိတံ - ပြုံးရယ်အပ်ဖူးသည်ကို၊ (ပြုံးရယ်အပ်ဖူးသော
 အကြောင်းအရာကို)၊ လဝိတံ - ပြောအပ်ဖူးသော အကြောင်းအရာကို၊ ကိဠိတံ -
 ကစားအပ်ဖူးသည်ကို၊ (ကစားအပ်ဖူးသောအကြောင်းအရာကို)၊ သမနုဿရာမိ -
 ကောင်းစွာ အဖန်ဖန် အမှတ်ရ၏၊ (အလွန်အမှတ်ရ၏)။

၄၈။ အထ ဝါပန၊ ပေ၊ မေ - ၏၊ ဝါ -မှာ၊ မာတာ -သည်၊ အတ္ထိ၊ သာ-
 ကို၊ မယာ၊ ပေါသေတဗ္ဗာ - လုပ်ကျွေးမွေးမြူထိုက်၏ (ပြုစုကျွေးမွေးထိုက်၏)
 ပေ။

၄၉။ အထ ဝါ ပန၊ ပေ၊ မေ - ၏၊ ဝါ -မှာ၊ မာတာ အတ္ထိ၊ သာ - သည်၊
 မံ -ကို၊ ပေါသေသတိ - ပြုစုကျွေးမွေးလိမ့်မည်၊ ပေ၊ ဂါမော မေ အတ္ထိ၊ တေန-
 ဖြင့်၊ အဟံ ဇီဝိဿာမိ - အသက်မွေးမည်၊ ပေ။

၅၀။ အထ ဝါ ပန ဣပေ ဒုတ္တရံ - ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်၏။ ဝါ - ပြုနိုင်
 ခဲ၏။ နသုကရံ - လွယ်ကူစွာ မပြုအပ်။ ဝါ- ပြု၍မလွယ်ကူ။ ဒုစ္စရံ- ခဲယဉ်းသဖြင့်
 ကျင့်အပ်၏။ ဝါ - ကျင့်နိုင်ခဲ၏။ န သုစရံ - လွယ်ကူစွာ မကျင့်အပ်။ ဝါ - ကျင့်၍
 မလွယ်။ န ဥဿဟာမိ- မစွမ်းနိုင်ပါ။ ဝါ- စိတ်အားထက်သန်မှု မရှိပါ။ န
 ဝိသဟာမိ- သည်းမခံနိုင်ပါ။ ဝါ- မရဲဝံ့ပါ။ န ရမာမိ- မမွေ့လျော်ပါ။ (မပျော်ပါ)။
 နာဘိရမာမိ- အလွန်မမွေ့လျော်ပါ။ (အလွန်ကို မပျော်ပါ)။

၅၁။ ဘိက္ခဝေ၊ ကထဉ္စ - ဖြင့်၊ ဝါ - ဖြင့်၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဇ္ဈဝ-သည်လည်း၊
 ဟောတိ - နည်း၊ သိက္ခာစ -ကိုလည်း၊ ပစ္စက္ခာတာ - အပ်သနည်း၊ ဣပေ၊ ဗုဒ္ဓံ -
 ကို၊ ပစ္စက္ခာမိ - ပယ်စွန့်ပါ၏။ ဣပေ၊ ဧဝမ္ပိ - ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဝါ-
 ဤနည်းအားဖြင့်လည်း၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဇ္ဈဝ- သည်လည်း၊ ဟောတိ၊ သိက္ခာစ -
 ကိုလည်း၊ ပစ္စက္ခာတာ - အပ်၏။

အထ ဝါ ပန ဣပေ မံ - ကို၊ ဂိဟိတိ - လူဝတ်ကြောင်ဟူ၍ ၊ ဇာရေဟိ-
 မှတ်ပါ။ ဣပေ။

၅၂။ အထ ဝါ ပန ဣပေ မေ - အား၊ ဗုဒ္ဓေန - ဖြင့်၊ အလံ -တော်ပါပြီ
 ဣပေ၊ မေ-အား၊ ဗုဒ္ဓေန - ဖြင့်၊ ကိံန - အဘယ်ပြုဖွယ်ကိစ္စ ရှိအံ့နည်း။ [ဘာ
 လုပ်ဖို့လဲ ဟု ဆိုလိုသည်]။ မေ-အား၊ ဗုဒ္ဓေန - ဖြင့်၊ န အတ္ထော - အကျိုးမရှိတော့၊
 (တစ်နည်း) ဗုဒ္ဓေန - ဖြင့်၊ မေ-၏။ ဝါ-မှာ၊ န အတ္ထော-အကျိုးမရှိ၊ [ဤသို့လည်း
 ပေးနိုင်သည်။] အဟံ -သည်၊ ဗုဒ္ဓေန-မှ၊ (ဘုရားလက်မှ)၊ သုမုတ္တော- ကောင်းစွာ
 လွတ်ပြီ။ ဣပေ။

၅၃။ ဝါ ပန - သည် သာမကသေး၊ အညာနိပိ - အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်
 သော၊ (သရုပ်အရ ထုတ်ပြုအပ်ပြီးသော ဝေဝစနတို့မှ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်
 သော)၊ ယာနိ ဗုဒ္ဓဓေ ဝစနာနိ ဝါ-အကြင်ဗုဒ္ဓ၏ ဝေဝစပရိယာယ် စကားလှယ်
 တို့သည် လည်းကောင်း၊ (ယာနိ) ဓမ္မဝေဝစနာနိ ဝါ - အကြင်ဓမ္မ၏ ဝေဝစ
 ပရိယာယ် စကားလှယ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဣပေ၊ (ယာနိ) အသကျပုတ္တိယ
 ဝေဝစနာနိ ဝါ - အကြင် အသကျပုတ္တိယ၏ ဝေဝစပရိယာယ် စကားလှယ်တို့
 သည်လည်းကောင်း၊ (သန္တိ) ၊ တေဟိ အာကာရေဟိ - ထိုသိက္ခာချခြင်း၏
 အကြောင်း ဖြစ်သော ဝေဝစနတို့ဖြင့်၊ တေဟိ လိင်္ဂေဟိ - ထိုဘုရား အစရှိသည်
 တို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော ဝေဝစနတို့ဖြင့်၊ (တစ်နည်း)၊ တေဟိ
 လိင်္ဂေဟိ-ထိုသိက္ခာချဟန်ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သော ဝေဝစနတို့ဖြင့်၊ တေဟိ နိမိတ္တေဟိ-

ထို သိက္ခာချခြင်း၏ အမှတ်အသား ဖြစ်သော ဝေဝနတို့ဖြင့်၊ ဝေဝနီ 'စိညာပေတိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝေ ခေါ-ဤသို့လျှင်၊ ဝါ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်ပင်၊ ဒုဗ္ဗလျှာဝိကမ္မဇ္ဈဝ- သည်လည်း' ၊ ဟောတိ၊ သိက္ခာ စ - ကိုလည်း၊ ပစ္စက္ခာတာ - အပ်၏။

၅၄။ ဘိက္ခဝေ၊ ကထုၗ - ဖြင့်၊ ဝါ - ဖြင့်၊ သိက္ခာ - သည်၊ ဝါ - ကို၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ - မပယ်စွန့်အပ်သည်၊ ဟောတိ - နည်း၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဓ - ဌ၊ ယေဟိ အာကာရေဟိ - အကြင်သိက္ခာချခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝေ ဝေန တို့ဖြင့် ၊ ပေ၊ သိက္ခာ - သည်၊ ဝါ - ကို၊ ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ၊ တေဟိ အာကာရေဟိ- တို့ဖြင့် ၊ ပေ၊ ဥဗ္ဗတ္တကော - ရူးသောရဟန်းသည်၊ သိက္ခာ - ကို၊ ပစ္စက္ခာတိ - အံ၊ သိက္ခာ - သည်၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ၊ ဥဗ္ဗတ္တကဿ-ရူးသူ၏၊ သန္တိကော - အထံ ဌ၊ သိက္ခာ ၊ ပစ္စက္ခာတိ - အံ၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ။

[စိတ္တစိတ္တော - (အထူးထူး အပြားပြား) ပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသူ၊ ဝါ- ဘီးလူးလှန်သဖြင့် ပျံ့လွင့်သော စိတ်ရှိသူ၊ ဝေဒနာဇ္ဈော - ဒုက္ခဝေဒနာ လွန်စွာ နှိပ်စက်အပ်သူ၊ ဒေဝတာ - နတ်၊ တိရစ္ဆာနဂတ - တိရစ္ဆာန်၊] အရိယကောန- အရိယလူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့် (စကားဖြင့်)၊ မိလက္ခဿ - တောသူလူရိုင်း၏ ၊ ပေ၊ သော စ-တိုလူသည်လည်း၊ န ပဋိဝိစာနာတိ-မသိအံ့ ၊ ပေ၊ မိလက္ခကောန- မိလက္ခလူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့်၊ အရိယဿ-အရိယ လူမျိုး၏၊ အရိယကောန - အရိယလူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့်၊ အရိယဿ - အရိယလူမျိုး၏ ၊ ပေ။

[ဒဝါယ - ရယ်မြူးလိုသဖြင့်၊ ဝါ - အဆောတလျှင်၊ ရဝါယ - ချွတ်ချော် သဖြင့်၊ ဝါ - ချွတ်ချော်၍။] အသာဝေတုကာမော - မကြားစေလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ သာဝေတိ - ကြားသိစေအံ့၊ အဝိညုဿ - နားမလည်သူ၏ (အထံ၌)၊ (တစ်နည်း) အဝိညုဿ - နားမလည်သူအား ၊ သာဝေတိ၊ ဝါပန - သို့မဟုတ်၊ သဗ္ဗသော ဝါ- အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်မူလည်း၊ န သာဝေတိ ၊ ပေ။

၁။ အမှာ ။ ။ သိက္ခာချသော ရဟန်းက ရူးနေလျှင် သိက္ခာမကျ၊ မိမိသိက္ခာချရာ ပုဂ္ဂိုလ်က ရူးနေပြန်လျှင်လည်း သိက္ခာမကျ၊ ထို့ကြောင့် သိက္ခာချသောဘက်၌ "ဥဗ္ဗတ္တကော - ရူးသောရဟန်းသည်" ဟု ပေးရ၏။ သိက္ခာချရာ ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းဖြစ်စေ လူဖြစ်စေ မည်သူမဆို ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "ဥဗ္ဗတ္တကဿ-ရူးသူ၏" ဟု ရဟန်းမထည့်ဘဲ ပေးရသည်။

၅၅။ မေထုနဓမ္မောနာမံ - မေထုနဓမ္မမည်သည်။ ယော သော အသဒ္ဓ
 မ္မော - အကြင်မသူတော်တို့၏ အကျင့်သည်။ (ယော သော) ဂါမဓမ္မော - အကြင်
 ရွာသူရွာသားတို့၏ အကျင့်သည်။ (ယော သော) ဝသလဓမ္မော- အကြင် ယုတ်ညံ့သော
 အကျင့်ကို သွန်ချတတ်သော ယောကျားတို့၏ အကျင့်သည်။ (တစ်နည်း) (ယော
 သော) ဝသလဓမ္မော - အကြင်ကီလေသာတို့ကို သွန်ချတတ် သော အကျင့်သည်။
 (ယံ တံ) ဒုဋ္ဌုလ္လံ - အကြင်မကောင်းတိခြင်း ရန်ရင်း ကြမ်း တမ်းသော အကျင့်သည်။
 (ယံ တံ) ဩဒကန္တိကံ - အကြင် အဆုံး၌ ရေရှိသော အကျင့် သည်။ ဝါ - ရေဟူသော
 အဆုံးရှိသော အကျင့်သည်။ (ယံ တံ) ရဟသံ - အကြင် ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်၌
 ဖြစ်သောအကျင့်သည်။ (ယာ သာ) ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ- အကြင်မိန်းမယောကျား
 နှစ်ဦးသား နှစ်ဦးသား အပေါင်းသည် ကောင်းစွာ ရောက်ထိုက်သော အကျင့်သည်။
 (အတ္ထိ)။ ဧသော - ဤအကျင့်သည်။ မေထုနဓမ္မောနာမံ - မည်၏။

ပဋိသေဝတီ နာမံ - မည်သည်။ ယော - အကြင်ရဟန်းသည်။ နိမိတ္တန-
 မိန်းမ နိမိတ်ဖြင့်။ ဝါ - မိန်းမ နိမိတ်၌။ နိမိတ္တံ - မိမိနိမိတ်ကို။ အင်္ဂီဇာတေန-
 မိန်းမ၏ အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့်။ ဝါ - မိန်းမ၏ အင်္ဂါဇာတ်၌။ အင်္ဂီဇာတ် - မိမိ၏ အင်္ဂါ
 ဇာတ်ကို။ အန္တမသော - အောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဝါ -
 အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်။ တိလဖလမတ္တမ္ဘိ - နှမ်းတစ်စေ့မျှလောက်လည်း။ ဝါ -
 နှမ်းတစ်စေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း။ ပဝေသေတီ - ဝင်စေ၏။ ဝါ-
 သွင်း၏။ ဧသော - ဤရဟန်းသည်။ ပဋိသေဝတီနာမံ - မည်၏။ (မှီဝဲသည်
 မည်၏)။

အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိတီ - ကား။ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာပိ -
 တိရစ္ဆာန်မ၌သော်လည်း။ မေထုနံ ဓမ္မံ - ကို။ ပဋိသေဝိတွာ - မှီဝဲပြီး၍။ ဝါ -

၁။ မေထုနဓမ္မော နာမံ ။ ။ ဤဝါကျ၌ အဋ္ဌကထာအလို အနက်ပေးပုံမှာ
 မေထုနဓမ္မော နာမံကို ရှေးဦးစွာ မပေးဘဲ ထိုပုဒ်ကို "ယော သော အသဒ္ဓမ္မော၊ ယော သော
 ဂါမဓမ္မော" စသည်ဖြင့် တွဲ၍ - ယော သော အသဒ္ဓမ္မော - အကြင် မသူတော်တို့၏ အကျင့်သည်။
 (အတ္ထိ)။ (သော - ထိုအသဒ္ဓမ္မအကျင့်သည်။) မေထုနဓမ္မော နာမံ - မည်၏။ ယော သော
 ဂါမဓမ္မော + (အတ္ထိ)။ သော - သည်။ မေထုနဓမ္မော နာမံ - မည်၏။ ယော သော ဒွယံ
 ဒွယသမာပတ္တိ။ (အတ္ထိ)။ သာ-ထိုအကျင့်သည်။ မေထုနဓမ္မော နာမံ - မည်၏။ ဤသို့ပေး၍
 ထိုအားလုံးကို နိဝုံးအုပ်သောအားဖြင့် - "ဧသော - ဤအသဒ္ဓမ္မံ ဧသော အကျင့်အားလုံးသည်။
 မေထုနဓမ္မော နာမံ - မည်၏။" ဤသို့ပေးပါ။

စိုဝဲခြင်းကြောင့်၊ အဿမဏော - ရဟန်းမဟုတ်တော့သံည်း၊ အသကျပုတ္တိယော - သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ မနုဿိတ္တိယာ- လူမိန်းမ၌၊ ပဂေဝ - အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း၊ [“အထူးပြောနေစရာ မလိုတော့၊ ဧကန် အဿမဏ အသကျပုတ္တိယ ဖြစ်တော့သည်” ဟု ဆိုလိုသည်၊] (တစ်နည်း) မနုဿိတ္တိယာ- ၌၊ (မေထုန ဓမ္မ ပဋိသေဝိတွာ)၊ ပဂေဝ- ရှေးဦးမေတ္တ အဓကပင် (အစောကြီးကပင်၊) အဿမဏော - သည်၊ အသကျပုတ္တိယော - သည်၊ ဟောတိ၊ တေန - ထို့ကြောင့်၊ အန္တမသော တိရုတ္တာနဂတာယပီတိ - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။

ပါရာဇိကော ဟောတိတိ - ကား၊ သေယျထာပိ နာမ - ဥပမာမည်သည်၊ ပုရိသော - သည်၊ သိသန္တိန္ဒော - ပြတ်သော ဦးခေါင်းရှိသည်၊ (သာမာနော)၊ တေန - ထိုပြတ်သော ဦးခေါင်းနှင့် ၊ သုရိရဗန္ဓုနေန - ကိုယ်ကို ဆက်စပ်ခြင်း အားဖြင့် ၊ ဇီဝိတံ - အသက်ရှင်ခြင်းငှာ ၊ အဘဗ္ဗော သေယျထာပိ - မထိုက်တော့ သကဲ့သို့ ၊ ဝေ။

အသံဝါသောတိ (ဓတ္တ)-ဟူသော 'ဤပါဠိ၌' (လမ္ဘမာနော - ရထိုက်သော) သံဝါသော နာမ- မည်သည်၊ ဧကကမ္မံ- ပကတတ်ရဟန်းတို့ တစ်ပေါင်းတည်း ပြုထိုက်သော ကံလည်းကောင်း၊ ဧကုဇ္ဈေသံ - တစ်ပေါင်းတည်း ရွတ်ပြ ထိုက်သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသံ လည်းကောင်း၊ သမသိက္ခတာ - လူနီဟူသမျှတို့အညီအမျှ (အတူတကွ) ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာလည်းကောင်းတည်း၊ [တာ - ပစ္စည်း၊ သုတ္တ] ဧသော - ဤ ဧကကမ္မံ၊ ဧကုဇ္ဈေသံ၊ သမသိက္ခတာသည်၊ သံဝါ သောနာမ - မည်၏၊ သော-ထိုသံဝါသသည်၊ တေန - ပါရာဇိကံ ကျပြီးသူ ထိုရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ နုတ္တိ၊ တေန - ကြောင့်၊ အသံဝါသောတိ ဝုစ္စတိ။

၅၆။ ဣတ္ထိယော-မိန်းမတို့သည်၊ ဝါ-အမတို့သည်၊ တိဿော-သုံးယောက် တို့တည်း၊ မနုဿိတ္တိ-လည်းကောင်း၊ အမနုဿိတ္တိ- လူနှင့်တူသော ဘီလူးမ၊ နတ်မ လည်းကောင်း၊ တိရုတ္တာနဂတိတ္ထိ-တိရုတ္တာန်မလည်းကောင်းတည်း၊ ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကာ - ဥဘတောဗျည်းတို့သည်၊ တယော၊ မနုဿုဘတောဗျဉ္ဇနကာ - လူ ဥဘတောဗျည်းလည်းကောင်း၊ အမနုဿုဘတောဗျဉ္ဇနကာ- လူနှင့်တူသော ဘီလူး၊ နတ် ဥဘတောဗျည်းလည်းကောင်း၊ တိရုတ္တာနဂတုဘတောဗျဉ္ဇနကာ - လည်းကောင်း၊

ဝ။ သမသိက္ခတာ ။ ။ သိက္ခာအရ 'ဋီကာ၌' "ကျင့်ခြင်း"ဟူသော အာစာရအနက် "သင်ခြင်း"ဟူသော ဝိဇ္ဇာပါဒါန အနက်ကို ဖွင့်၏၊ ထိုအလို - "သမသိက္ခတာ-လူနီ ဟူသမျှတို့ အညီအမျှ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံ သင်အံ မေးမြန်းထိုက်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း"ဟုလေးပါ။

ပဏ္ဍာကာ - ပုဏ္ဍုက်တို့သည် ၊ပေ၊ ပုရိသာ - ယောက်ျားတို့သည်၊ ဝါ - အထီးတို့သည်၊ ပေ။

မနုဿိတ္ထိယာ-၏၊ တယော - ကုန်သော၊ မရေ - တို့၌၊ [ဘုမ္မတ္တ၌ ဒုတိယာ သက်ပါ။ ထို တယော မရေ - ကို သရုပ်ဖော်လို၍ "ဝစ္စမရေ" စသည် မိန့်တော် မူသည်။] ဝစ္စမရေ- ဝစ္စမဂ်၌ လည်းကောင်း၊ (ကျင်ကြီးလမ်းပေါက်)၊ ပဿာဝမရေ- ပဿာဝမဂ်၌လည်းကောင်း၊ (ကျင်ငယ်လမ်းပေါက်)၊ မုဓေ- ပါးစပ်၌လည်းကောင်း၊ မေထုနံ ဓမ္မံ - ကို၊ ပဋိသေဝန္တဿ - မှီဝဲသော ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကာ - ပါရာဇိက မည်သော၊ အာပတ္တိ - အာပတ်သည်၊ အဿ - ဖြစ်၏၊ (တစ်နည်း) ပဋိသေဝန္တဿ- ၏၊ ပါရာဇိကဿ - 'ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ - ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ [နောက်၌လည်း ဤသို့ နှစ်နည်းပေးပါ။] မနုဿပဏ္ဍကဿ - ၏၊ ဓမ္မ မရေ - တို့၌၊ (သာမညအာဇာရ)၊ ဝစ္စမရေ - ၌လည်းကောင်း၊ (ဝိသေသအာဇာရ)၊ ပေ။

၅၇။ ဘိက္ခုဿ - ၏၊ (မေထုနံမှီဝဲသော ရဟန်း၏) သေဝနစိတ္တံ - မှီဝဲ ကြောင်းစိတ်သည်၊ (မှီဝဲလိုသော စိတ်သည်)၊ ဥပဋ္ဌိတေ - ရှေ့ရူတည်လသော်၊ မနုဿိတ္ထိယာ-၏၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-သို့၊ အင်္ဂဇာတံ- မိမိ၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ပဝေသန္တဿ- သွင်းလသော်၊ ဝါ - သွင်းသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ ၊ပေ။

၅၈။ ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ - ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူရဟန်းတို့ သည်၊ မနုဿိတ္ထိ - ကို၊ ဘိက္ခုဿ - ၏၊ သန္တိကေ - ၌၊ အာနေတွာ - ဧေါသောင်၍၊ ဝစ္စမရေန - (မိန်းမ၏) ဝစ္စမဂ်ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတံ- ကို၊ အဘိနိသိဒေန္တိ- ဖိ၍ထိုင်စေကြကုန်၏၊ သော - ထိုရဟန်းသည်၊ ပဝေသနံ- သွင်းခြင်းကို၊ စေ သာဒိယတိ - အကယ်၍ သာယာအံ့၊ ပဝိဋ္ဌံ - သွင်းပြီးခြင်းကို၊ (ဝင်ပြီးခြင်းကို)၊ (စေ) သာဒိယတိ - အံ့၊ ဋ္ဌိတံ - တန့်ရပ်ခြင်းကို၊ (တည်ခြင်းကို)၊ (စေ) သာဒိယတိ၊ ဥဒ္ဓရဏံ - နုတ်ခြင်းကို၊ (စေ) သာဒိယတိ ၊ပေ၊ န သာဒိယတိ -အံ့၊ အနာပတ္တိ- အနာပတ်သည်၊ ဝါ - အာပတ် မဟုတ်သည်၊ (အာပတ်မသင့်သည်)၊ (ဟောတိ)။

☰

၀။ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ ။ ။ ပထမနည်း၌ "အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗာတိ အာပတ္တိ"ဟု ပြု၊ အဿ-သည် ဟောတိနှင့် အနက်တူသော အာရာတ်ပုဒ်၊ ဒုတိယနည်း၌ ပါရာဇိကဿ-သည် အာပတ္တိ-၌ စပ်ရသော ဆဋ္ဌိကံတည်း၊ အာပစ္စနံ အာပတ္တိဟုပြု၊ ၄၂၄။ သေဝနစိတ္တံ-၄၂၃။ ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ-၄၂၅။

၅၅။ ဘိက္ခုပစ္စုတ္တိကာ - တို့သည်၊ မနုဿိတ္ထိ - လူမိန်းမကို၊ (သာမညကံ)၊
 စာဂရန္တိ - နိုးနေသော မိန်းမကို၊ (ဝိသေသကံ)၊ သုတ္တံ - အိပ်ပျော်နေသော
 မိန်းမကို၊ မတ္တံ-ယစ်မှူးနေသောမိန်းမကို၊ [သေရည်အံစရှိသည်တို့ဖြင့် ယစ်မှူးနေသော
 မိန်းမကို၊] ဥမ္မတ္တံ - ရူးနေသော မိန်းမကို၊ ပမတ္တံ - မေ့နေသောမိန်းမကို၊ မတံ-
 သေပြီးသော၊ အက္ခာယိတံ - ရွေး၊ မြေရွေး စသည်တို့ မခဲစားအပ်သေးသော
 မိန်းမကို၊ ဝါ-ရွေး၊ မြေရွေး စသည်တို့ မခဲစားအပ်သေးသော နိမိတ်ရှိသော
 မိန်းမကို၊ မတံ-သော၊ ယောဘုယျေန-ဖြင့်၊ အက္ခာယိတံ-ကို၊ ဝါ-ကို၊ ပေါ၊ မတံ-
 သော၊ ယောဘုယျေနဖြင့်၊ ဝါယိတံ-ရွေး၊ မြေရွေး စသည်တို့ ခဲစားအပ်ပြီးသော
 မိန်းမကို၊ ဝါ - ခဲစားအပ်ပြီးသော နိမိတ်ရှိသော မိန်းမကို ပေ။

အမှာ။ ။ နောက်နောက် ဝါရများ၌ ဤနည်းမှီ၍ “စာဂရန္တိ-နိုးနေသော
 ဥဘတောဗျည်းကို” စသည်ဖြင့် ဆိုပါ၊ လွယ်ပြီ။

၆၀။ ။ လွယ်ပြီ။

၆၁။ ။ ဘိက္ခုပစ္စုတ္တိကာ - တို့သည်၊ မနုဿိတ္ထိ - ကို၊ ဘိက္ခုဿ - ၏၊
 သန္တိကော-၌၊ အာနေတွာ-၍၊ သန္တတာယ-ဖုံးလွှမ်းရစ်ပတ် သွင်းထားအပ်သော
 မိန်းမ၏၊ ဝစ္စမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ ပဿာဝမဂ္ဂေန-ဖြင့်၊ မုခေန-ဖြင့်၊ အသန္တတာယ-
 မဖုံးလွှမ်း မရစ်ပတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ အင်္ဂဇာတံ - ကို၊ အဘိနိသိဒေန္တိ၊
 အသန္တတာယ- မဖုံးလွှမ်း မရစ်ပတ် မသွင်းထားအပ်သော မိန်းမ၏၊ (ဝစ္စမဂ္ဂေန
 ပဿာဝမဂ္ဂေန မုခေန)၊ သန္တတာယ-ဖုံးလွှမ်းရစ်ပတ်အပ်သော ရဟန်း၏၊ (အင်္ဂဇာတံ-
 အဘိနိသိဒေန္တိ)၊ [လွယ်ပြီ။]

၆၂။ ။ လွယ်ပြီ။

၆၃။ ။ ဘိက္ခုပစ္စုတ္တိကာ၊ ဘိက္ခု -ကို၊ မနုဿိတ္ထိယာ-၏၊ သန္တိကော-၌၊
 အာနေတွာ-၍၊ အင်္ဂဇာတေန-ရဟန်း၏ အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့်၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ - ကို၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ-
 ကို၊ မုခံ - ကို၊ အဘိနိသိဒေန္တိ။ (လွယ်ပြီ)။

အညွှန်း ။ စာဂရန္တိ - စသည် - ၄၂၇။ အက္ခာယိတံ၊ ဝါယိတံ - ၄၂၈။
 သန္တတာယ - စသည် - ၄၃၇။ မိန်းမ၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို အဝတ်စသည်ဖြင့် ဖုံးထားရစ်ပတ်ထားနိုင်၏။
 ထိုအင်္ဂါတွင်းသို့ အဝတ်စသည်ကို သွင်း၍လည်း ဖြစ်၏။ ယောကျ်ားအင်္ဂါကား ဖုံးလွှမ်းရစ်ပတ်ရုံသာ
 ဖြစ်နိုင်သည်။

ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ၊ ဘိက္ခု . . ကို၊ မနုဿိတ္တိယာ - ၏၊ (သာမညသမ္ပန်)၊
ဇာကရန္တိယာ-နိးနေသော မိန်းမ၏။ (ဝိသေသသမ္ပန်)၊ [လွယ်ပြီ] ၆၄။ ၆၅ လွယ်ပြီ။

ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ - တို့ကို၊ ဝိတ္တာရိတာ ယထာ - (အကျယ်) - ချဲ့အပ်ကုန်
သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ - (အကျယ်) ချဲ့ထိုက်ကုန်၏။ ရာဇပစ္စတ္တိကာ
- ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော ရန်သူမင်းတို့ (စောရ - သူခိုး၊ ဓားပြ၊ သူပုန်)၊
ဓုတ္တာ - မေထုန်နှင့်စပ်သော အပျော်အပါး ကျူးသူတို့၊ ဝါ-မိန်းမကျူးသူ၊ သေရည်
ကျူးသူ၊ အကစားကျူးသူတို့၊ ဥပ္ပဠဂန္ဓပစ္စတ္တိကာ - ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော
နှလုံးသားကို ထုတ်ခွာတတ်သူတို့။ သံစိတ္တံ - ချုံးထားအပ်ပြီ။

၆၆။ မဂ္ဂေန - မာတုဂါမ၏ မင်္ဂဖြင့်၊ မဂ္ဂ-မိမိအင်္ဂါဇာတ်ဟူသော မင်္ဂကို၊
ပဝေသေတိ - သွင်းအံ့၊ (တစ်နည်း) မဂ္ဂေန - မင်္ဂတစ်ခုဖြင့် (ပုဿာဝမင်္ဂ၊ ဝစ္စမင်္ဂ
နှစ်မျိုးတွင် တစ်ခုခုဖြင့်)၊ မဂ္ဂ-မင်္ဂတစ်ခုသို့ (ပုဿာဝမင်္ဂ၊ ဝစ္စမင်္ဂနှစ်မျိုးတွင် တစ်ခုခု
သို့)၊ ပေ၊ မဂ္ဂေန-မင်္ဂဖြင့်၊ အမဂ္ဂ-မင်္ဂမဟုတ်သော အနာပေါက်သို့၊ ပေ၊ အမဂ္ဂေန-
မင်္ဂမဟုတ်သော အနာပေါက်ဖြင့်၊ မဂ္ဂ - သို့၊ ပေ၊ အမဂ္ဂေန - မင်္ဂမဟုတ်သော
အနာပေါက်ဖြင့်၊ အမဂ္ဂ - သို့၊ ပေ။

ဘိက္ခု - သည်၊ သုတ္တဘိက္ခုမ္ဘိ - အိပ်ပျော်နေသောရဟန်း၌၊ ဝိပ္ပဋိပစ္စတိ -
ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ကျင့်အံ့၊ ပဋိဗုဒ္ဓေါ - နိုးလာသည်၊ (သမာဓော)၊ သာဒိယတိ-
အံ့၊ ဥဘော-နှစ်ပါးလုံးတို့ကို၊ နာသေတဗ္ဗာ - အသွင်ကိုဖျက်၊ လူထွက် စေထိုက်ကုန်၏။
ပဋိဗုဒ္ဓေါ-သည်၊ (သမာဓော)၊ န သာဒိယတိ-အံ့၊ ဒုသကော- ဖျက်ဆီးသောရဟန်းကို၊
နာသေတဗ္ဗာ - ပေ။

အဇာနန္တဿ - သူတစ်ပါး လုံ့လပြုသည်ကို မသိသော ရဟန်း၏လည်း
ကောင်း၊ အသာဒိယန္တဿ-သိသော်လည်း မသာယာသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊
ဥပ္ပတ္တကဿ-မဒွသည်းခြေ၊ ပျက်သည့်အနေကြောင့်၊ မီး ရွှေ စန္ဒကူး၊ မသိအောင်
ရူးသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ခိတ္တစိတ္တဿ-ပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော
ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဘီလူးလှန့်သဖြင့်၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာဋဿ-ဒုက္ခဝေဒနာ လွန်စွာ နှိပ်စက်အပ်သော ရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္ဘိကဿ - အစွာ လွန်ကျူးမှု၌ ယှဉ်သော ရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ (ဤနေရာ၌ အရှင်သုဒိန်တည်း)၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဣတိ -
အပြီးတည်း။

သန္တတဘာဏဝါရော - သည်၊ နိဋ္ဌိတော - ပြီးပြီ။

‘ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဒါနဂါထာ’

မက္ကဋီ-မျောက်မ (မျောက်မ၌ မေထုန်မှိဝဲသော ရဟန်း၏ဝတ္ထု)၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တာ စ - ဝဇ္ဇိပုတ္တာက ရဟန်းတို့၊ ဂိဟီ- လူ(လူ့အသွင်ဖြင့် မေထုန်မှိဝဲသော ရဟန်း၏ ဝတ္ထု)၊ နဂ္ဂေါစ-အဝတ်မဆီး အံ့ချည်းအနီးသောရဟန်း၊ တိတ္ထိယ - တိတ္ထိတို့ (တိတ္ထိတို့၏ အဝတ်ဖြင့် မေထုန်မှိဝဲသော ရဟန်းများ)၊ ဒါရိကာ-ကုလေးမ၊ ဥပ္ပလဝတ္ထာ စ- ဥပ္ပလဝတ် ဘိက္ခုနီ၊ ဗျဉ္ဇနေဟိ-လိင်ပြန်သော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ၊ အပရေ - အခြားကုန်သော ၊ ဒုဝေ - နှစ်ဝတ္ထုတို့။

မာတာ-အမိ၊ (အမိ၌ မေထုန်မှိဝဲသောရဟန်း)၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကျယ်ဆိုပါ။] လမ္ဗိနာ - လမ္ဗိရဟန်းနှင့်တကွ (ရှည်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိသော ရဟန်းနှင့်တကွ)၊ မုဒု - မုဒိပိဋ္ဌိကရဟန်း(နည့်သော ကျောက်ကုန်းရှိသောရဟန်း)၊ ဋေ - ကုန်သော၊ ဝဏာ - အနာတို့၊ လေပစ်တ္တဉ္စ - ပန်းချီဆေးရေးရုပ်၊ ဒါရုဇိတလိကာယစ- သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ်၏ (နိမိတ်၌ ထိသောရဟန်း)။

သုန္ဒရေန - သုန္ဒရ ရဟန်းနှင့်၊ သဟာ၊ ပဉ္စ - ငါးဝတ္ထုတို့၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ သိဝထိကာ-သိဝထိကာ ဝတ္ထုတို့၊ အဋ္ဌိကာ - အရိုးတို့၊ နာဂီ-နဂါးမ၊ ယက္ခိစ- ဘီလူးမ၊ ပေတီ - ပြိတ္တာမ၊ ပဏ္ဍကော - ပဏ္ဍုက်၊ ဥပဟတော - ဖျက်ဆီးအပ်သော ကာယိန္ဒြေရှိသူ၊ ဒုပေ - ထည့်ကာမျှဖြစ်လသော် (ဝိပုဋိသာရီ)။

ဘဒ္ဒိယေ - ဘဒ္ဒိယမြို့၌၊ သုဝတ္တာ - နေ့အခါ၌ အိပ်ပျော်နေသော၊ အရဟံ- ရဟံနွာ၊ သာဝတ္ထိယာ - ၌၊ အပရေ - အခြားကုန်သော၊ စတုရော - လေးပါးသော ရဟန်းတို့၊ ဝေသာလိယာ - ၌၊ တယော - သုံးပါးသော ရဟန်းတို့၊ မာလာ - ပန်း၊ (ပန်းကိုယူ၍ ကျောင်းကြည့်လာသော အမျိုးသမီးများ)၊ သုပိနေ-အိပ်မက်၌၊ (မေထုန်မှိဝဲသော)၊ ဘာရုကစ္ဆကော - ဘာရုကစ္ဆကရဟန်း။

သုပဗ္ဗာ - သုပဗ္ဗာ ဥပါသိကာမ၊ သဒ္ဓါ - သဒ္ဓါဥပါသိကာမ၊ ဘိက္ခုနီ-နီ၊ သိက္ခမာနာ - သိက္ခမာန်မ၊ သာမဏေရီစ -မ၊ ဝေသိယာ-ပြည့်တန်ဆာမနှင့်တကွ၊ ပဏ္ဍကော - ပဏ္ဍုက်၊ ဂိဟီ - လူဝတ်ကြောင်မ၊ အညမည - အချင်းချင်း၊

အမှာ ။ ။ ဝိနိတဝတ္ထုဂါထာများသည် နောက်လာမည့် ဝတ္ထုများ၏ အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်မျှသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အနက်ထင်ရုံမျှ ပေးရသည်။ အကျယ်ပေးလိုလျှင် ဝတ္ထုကြောင်းကိုကြည့်၍ ပေးရမည်။ အကျယ်ကြည့်ပြီးလျှင် ဤဂါထာများ၏ အဓိပ္ပာယ် အလွယ်ဖြင့် ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။

ဝုမုပဗ္ဗဗ္ဗိတော - ဝုမုပဗ္ဗဗ္ဗိတုရဟန်း၊ (ကြီးမှ ရဟန်းဖြစ်သော ရဟန်း) ၊ မိဂေါ - သမင်၊ ဣတိ - အပြီးတည်း။

ဝိနိတဝတ္ထု

၆၇။ တေန ခေါ ပန သမယေန-၌၊ အညတရော-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု- သည်၊ မက္ခန္ဓိယာ-မျောက်မ၌၊ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ ပဋိသေဝိ-ပြီး၊ ဓာသ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ကုက္ကုစ္စံ-သည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ)ဘဂဝတာ-သည်၊ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ- အပ်ပြီး၊ ကစ္စိ-အဘယ်သို့နည်း၊ အဟံ-သည်၊ ပါရာဇိကံ-မည်သော၊ အာပတ္တိံ - သို့၊ အာပဇ္ဇော န ခေါ - ရောက်လေသလော၊ ဣတိ - ဤသို့ ကုက္ကုစ္စ ဖြစ်ပြီး၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဧတံမတ္ထံ-ကို၊ အာရောဏေသိ-ပြီး၊ ဘိက္ခု၊ တွ-သည်၊ ပါရာဇိကံ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပဇ္ဇော-ရောက်ပြီး၊ ဣတိ-ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီး၊ (ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီး) ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇာ န ခေါ-ရောက်လေကုန်သလော ၊ပေ။

ဧဝံ-ဤသို့ မှီဝဲလသော် (ဤသို့ လူ့အသွင်ဖြင့် မှီဝဲလသော်)၊ မေ-၏၊ ဝါ- မှာ၊ အနာပတ္တိံ - အနာပတ်သည် (အာပတ်မဟုတ်သည်၊ အာပတ်မသင့်သည်)၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဂိဟိလိဏေန-လူအသွင်ဖြင့် ၊ပေ၊ နဂ္ဂေါ- အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသည် ၊ပေ၊ ကုသစီရံ-သမန်းမြက်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အဝတ်ကို၊ နိဝါသေသွာ-ဝတ်၍။ [ဝါကစီရံ-လျှော်တော်သင်္ကန်းကို ၊ ပေ၊ ဖလကစီရံ- ပျဉ်ချပ်ငယ်တို့ဖြင့် ဆက်စပ်ပြုအပ်သော အဝတ်ကို၊ ဧဝသကမ္မလံ - လူဆံပင်ဖြင့် ရက်အပ်သော ကမ္မလာကို၊ ဝါလကမ္မလံ-စာမရီ သားကောင်၏ အမြီးဆံတို့ဖြင့် ရက်အပ်သော ကမ္မလာကို၊ ဥလူကပက္ခိကံ-ခင်ပုပ်ငှက်တောင်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အဝတ်ကို၊ အဓိနက္ခိပံ - ဇွာနှင့်တကွ ဖြစ်သော သစ်နက်ရေကို၊ ဝါ-သမင်ရေကို] ၊ပေ၊ ပိဏ္ဏစာရိကော- ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော၊ ဘိက္ခု၊ ပိဋကေ-အင်းပျဉ်ငယ်၌၊ (တိုင်ခုံငယ်၌)၊ နိပန္နံ -လျောင်းနေသော၊ (အိပ်နေသော)၊ ဒါရိကံ-သူငယ်မကို၊ ပသိတော-မြင်၍၊ သာရတ္ထော-လွန်စွာတုပ်မက်သည်၊ (ဟုတော)၊ အဝံဋ္ဌံ - ခြေမကို၊ အင်္ဂဇာတံ- သို့ ပဝေသေသိ -သွင်းပြီး၊ သာ-သည်၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ ဝါ- သေချိန်ကို၊ အကာသိ - ပြုပြီး ၊ပေ၊ ဘိက္ခု၊ ပါရာဇိကဿ-သို့၊ အနာပတ္တိံ-မရောက် ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ပေ။

၆၈။ မာဏဝကော - လုလင်ငယ်သည်၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ - ဥပ္ပလဝဏ်မည်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၌၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော - ရာဂဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော စိတ်ရှိသည် (ရာဂဖြင့်

ငြိစွန်းတပ်မက်နေသည်။ ဟောတိ၊ အထခေါ-၌၊ သော မာဏဝေါ-သည်။ (အစ္စ-
 ၌စပ်)၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်။ ဂါမံ-သို့၊ ပိဏ္ဏာယ-တ၊
 ပပိဏ္ဏာယ-ဝင်နေလသော် (ဝင်နေစဉ်)၊ ကုဋိကံ-ကျောင်းငယ်သို့၊ ပပိသိတွာ - ရှိ၊
 နိလီနော-ပုံန်းလျက်၊ အစ္စ-နေပြီ၊ ပေ၊ ပစ္စာဘတ္တံ-ဆွမ်းစားပြီး ကာလ၏ နောက်၌၊
 [-ရှေးခေတ်က ရွာတွင်းဆွမ်းစားစရပ်၌ ဆွမ်းစားလေ့ရှိသည်။] ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ခန္ဓာ-
 ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခဲသည် (ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ဖဲခဲသည်) ၊ (ဟုတွာ)၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊
 ပက္ခာလေတွာ-ဆေး၍၊ ကုဋိကံ ပပိသိတွာ၊ မဉ္ဇကော-ညောင်စောင်းငယ်၌ (ခုတင်ငယ်၌)၊
 နိသီဒိ၊ ပေ၊ အထခေါ-ထိုင်ပြီး၏ အခြားမဲ့၌ပင်၊ (ထိုင်ပြီးလျှင် ပြီးချင်းပင်)၊
 [အထသဒ္ဓါ၊ အနန္တရ အနက်ဟော။] ပေ၊ ဥဂ္ဂဟိတွာ - ဓမ္မယူ၍၊ (အတင်းဖက်၍)၊
 ဒုသေသိ - ဗျက်ဆီးပြီ၊ ပေ၊ အသာဒိယန္တိယာ-မသာယာသော ဘိက္ခုနိ၏၊ ပေ။

၆၉။ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဣတ္ထိလိကံ - ဣတ္ထိလိင်သည် (မိန်းမပုံသဏ္ဍာန်သည်)၊
 ပါတုဘူတံ-ထင်ရှားစွာဖြစ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ တံယေဝဥပဇ္ဈံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို
 သာလျှင် လည်းကောင်း၊ [လိင်မပြန်မီက ယူအပ်သော ဥပဇ္ဈာယ်]၊ တမေဝ
 ဥပသမ္ပဒံ-ထိုရမာန်အဖြစ်ကိုသာလျှင် လည်းကောင်း၊ [လိင်မပြန်မီက ပြုအပ်သော
 ဥပသမ္ပဒါ] တာနိယေဝ ဝသာနိ-ထိုဝါတို့ကိုသာလျှင် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိဟိ-
 တို့နှင့်၊ သင်္ဂမိတုံ - ပေါင်းဆုံခြင်းတို့ လည်းကောင်း၊ [တစ်နည်း၊ ဘိက္ခုနိဟိ-
 တို့နှင့်အတူ၊ သင်္ဂမိတုံ-ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခြင်းတို့ လည်းကောင်း၊] ဘိက္ခုနံ-
 တို့၏၊ ယာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏာ-ဆက်ဆံကုန်၏၊
 တာ အာပတ္တိယော-တို့ကို၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ သန္တိကော-အထံ၌၊ ဝုဋ္ဌာတုံ-ထစေခြင်းတို့
 လည်းကောင်း၊ [ဝုဋ္ဌာတုံတိ ဝုဋ္ဌာပေတုံ-ဝိမတိ။ ဝုဋ္ဌာတုံ- ၌ ကာရိကံအကျေကြ်သည်။]
 အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ယာ အာပတ္တိယော - တို့သည်၊
 ဘိက္ခုနိဟိ-တို့နှင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံကုန်၊ တာဟိ အာပတ္တိဟိ-တို့ဖြင့်၊
 အနာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပေ။

၇၀။ ဧဝံ - ဤသို့ (မှီဝဲလသော်)၊ ပေ၊ မာတုယာ - ၌၊ ဓိတုယာ - ၌၊
 ဘဂိနိယာ-၌၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-ဇနီးဟောင်း၌၊ ပေ။

၇၁။ ဘိက္ခု၊ မုဒုပိဋိကော - နုံညံ့သော ကျောက်ကုန်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊
 [ရှေးက ကျွမ်းသမား ဖြစ်ခဲ့ဖူးသောကြောင့် သူ၏ ကျောက်ကုန်းပျော့အောင်
 အလေ့အကျင့်ပြုခဲ့သဖြင့် အလိုရှိတိုင်း ဦးခေါင်းကို အင်္ဂါဇာတ်အထိ ငုံ့၍
 ရနေသည်။] သော-သည်၊ အနဘိရတိယာ-မဓမ္မလျော်ခြင်းသည်၊ ပိဋိတော-
 နိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) အတ္တနော-၏၊ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ မုခေန-ပါးစပ်ဖြင့်၊

အဂ္ဂဗောဓိ-စုပ္ပန်ယူပြီ။ ပေ၊ လမ္ဗိ-ရှည်သော အင်္ဂါဇာတ်ရှိသည်။ ပေ၊ မတသရီရုံ-
 သူသေကောင်ကို၊ ပသိ-မြင်ပြီ၊ တသ္မိံ စ သရီရေ-၌လည်း၊ အင်္ဂါဇာတ် သာမန္တာ-
 အင်္ဂါဇာတ်၏ အနီးအပါး၌၊ ဝဏော-အနာသည်၊ ဟောတိ။ ပေ၊ နိဟရိ-နတ်ပြီ၊
 [မတသရီရုံ-သေသူ၏၊ ဓန္ဒာကိုယ်၊ ဝါ - သူသေကောင်]။ ပေ၊ လေပစိတ္တဿ -
 ပန်းချီဆေးရေးရုပ်၏၊ (ဆေးဖြင့် သုတ်လိမ်း ရေးခြယ် အပ်သော ဆန်းကြယ်သော
 အရုပ်၏)၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ အင်္ဂါဇာတ်က-ဖြင့်၊ ဆုပိ - ထိပြီ။ ပေ၊ ဒါရမိတလိကာယ-
 သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ်၏။ ပေ။

၇၂။ သုန္ဒရော နာမ-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ရာဂေဟာ-မှ၊ (နိက္ခမိတွာ)၊
 ပဗ္ဗဇိတော - ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၊ (ရဟန်းပြုခဲ့သည်)၊ ဟုတွာ၊
 ရထိကာယ - ရထားလမ်းမ၌၊ ဂစ္ဆတိ - သွားနေ၏၊ အညတရာဣတ္ထိ - သည်၊
 ဘန္တေ၊ မုဟုတ္တံ-တစ်မုဟုတ်လောက်၊ (ခဏလောက်)၊ အာဂမေဟိ-စောင့်ဆိုင်းပါဦး၊
 ဝန္တိဿာမိ-ရှိခိုးပါဦးမည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြော၍၊ သာ-ထိုသူမသည်၊ ဝန္တန္တိ-
 ရှိခိုးစဉ်၊ အန္တရဝါသကံ-သင်းပိုင်ကို၊ ဥက္ခိပိတွာ-မြောက်ပင့်၍။ ပေ။

ပသိတွာ-တွေ့မြင်၍၊ ဘန္တေ၊ ဖဟိ-လာပါ၊ (ကြွပါ)၊ မေထုနံ ဓမ္မ-ကို၊
 ပဋိသေဝ-မှီဝဲပါ၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘဂိနိ-နှမ၊ အလံ-တော်ပါပြီ၊ (တစ်နည်း) အလံ-
 မသင့်၊ ဧတံ- ဤအမှုသည်၊ န ကပ္ပတိ- ရဟန်းတို့အား မအပ်ပါ။ ပေ၊ အဟံ၊
 ဝါယမိဿာမိ- အားထုတ်ပါမည်၊ (ကြည့်လုပ်သွားပါမည်)၊ တွံ၊ မာ ဝါယမာဟိ -
 အားမထုတ်ပါနှင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ (ဤသို့ တုပည့်တော်မက အားထုတ်၍
 အရှင်ဘုရားက အားမထုတ်လသော်)၊ ဧတ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ အနာပတ္တိံ ဘဝိဿတိ၊
 ပေ၊ တထာ - ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-ထိုအမျိုးသမီး ပြောသည့်အတိုင်း၊
 အကာသိ။ ပေ၊ အပ္ပန္န ရံ-ကိုယ်တွင်း၌၊ ယဇ္ဇေတွာ-ထိခိုက်၍၊ (စေ့ဆော်အားထုတ်၍)၊
 မဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ မောစေဟိ-လွတ်စေပါ၊ (သုက်ကို လွတ်စေပါ)။ ပေ။

၇၃။ သိဝထိကံ-သင်္ချိုင်းသို့၊ (သုသာန်သို့)၊ ဂန္ထော၊ အက္ခာယိတံ- ရွေး၊
 မြေရွေး စသည်တို့ မခဲစားအပ်သေးသော၊ သရီရုံ - သူသေကောင်ကို၊ ပသိတွာ၊
 တသ္မိံ-၌။ ပေ၊ ဓါယိတံ-ခဲစားအပ်သော ပေ၊ ဆိန္နသိသံ-ပြတ်သော ဦးခေါင်းရှိသော
 သူသေကောင်ကို၊ ပသိတွာ၊ ဝဋ္ဋကတေ - လုံးအောင်ပြုအပ်သော၊ (ပွင့်နေသော)၊
 မုခေ-၌၊ အစ္ဆုပန္တံ-မထိသော အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ဝါ-မထိဘဲ၊ ပဝေသေသိ-ပြီ။ ပေ၊
 အညတရိဿာ - သော၊ ဣတ္ထိယာ - ၌၊ ပုဋိဗဒ္ဓ စိတ္တော-ရာဂဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်သော

အညွနး ။ ။ ဝဋ္ဋကတေ-၄၆၇။ အစ္ဆုပန္တံ-၄၆၈။ ဥပဟတိဋ္ဌိယော-၄၇၀။

စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ သာ-သည်။ ကာလကံတာ^၁ -သေပြီးသည်။ သုသာနေ-၌၊
 ဆဋ္ဌိတာ-စွန့်ပစ်အပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ အဋ္ဌိကာနိ-အရိုးတို့သည်။ ဝိပ္ပကိဏ္ဍာနိ -
 ဖရိုဖရဲ ပြန့်ကျဲနေကုန်သည်။ (ဟိုဟိုဒီဒီ ပြန့်ကျဲနေကုန်သည်။) ဟောန္တိ ၊ပေ၊
 သကံမိတွာ - စုရုံး၍၊ နိမိတ္တ-နိမိတ်၌၊ (နိမိတ်ရာ၌)။ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ပဋိပါဒေသိ-
 ထိစေပြီ ၊ပေ။

နာဂိယာ-နဂါးမ၌၊ ယက္ခိနိယာ-ဘီးလူးမ၌၊ ဝေတိယာ-ပြိတ္တာမ၌၊ ပဏ္ဍ
 ကဿ-ပဏ္ဍုက်၏ (နိမိတ်၌) ၊ပေ၊ ဥပဟတိန္ဒြိယော - လေသည်းဖြေ စသည်တို့
 ဖျက်ဆီးအပ်သော ကာယိန္ဒြေရှိသည်။ ဝါ-ဖျက်ဆီးအပ်သော ကာယပံသာဒ
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ သော၊ အဟံ-သည်။ သုခံ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခံ ဝါ- ကို
 လည်းကောင်း၊ န ဝေဒိယာမိ-မခံစားနိုင် ၊ပေ၊ ဝေဒိယိ ဝါ -ခံစားနိုင်သည် မူလည်း
 ဖြစ်စေ၊ န ဝေဒိယိ ဝါ - မခံစားနိုင်သည် မူလည်းဖြစ်စေ ၊ပေ၊ ပဋိသေဝိဿာမိ-
 မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဆုပိတမတ္ထေ-ထိအပ်ကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ ဝိပ္ပဋိသာရီ-
 နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်။ အဟောသိ ၊ပေ။

၇၄။ ဘဒ္ဒိယေ - ဘဒ္ဒိယမြို့၌၊ ဇာတိယာဝနေ - မြလေးတော၌၊
 ဒိဝါဝိဟာရဂတော-နေအခါ၌ နေခြင်းသို့ ကပ်ရောက်သည်။ (နေအခါဝယ် နေဖို့ရန်
 ရောက်နေသည်)။ (ဟုတွာ) နိပဇ္ဇော-လျောင်းနေသည်။ ဟောတိ၊ တဿ-
 ထိုရဟန်း၏၊ အင်္ဂအင်္ဂါနိ-အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည်။ ဝါတူပတ္ထဒ္ဓါနိ -လေသည် ထောက်ပံ့
 အပ်ကုန်သည်။ ဝါ - လေကြောင့် တောင့်တင်း ခိုင်မာကုန်သည်။ ဟောန္တိ ၊ပေ၊
 အင်္ဂဇာတေ-၌၊ အဘိနိသီဒိတွာ- ဖိထိုင်၍၊ ယာဝဒတ္ထံ - အလိုရှိတိုင်း ၊ပေ၊ ကိလိန္ဒ-
 သုက်တို့ဖြင့် ညစ်ပေနေသည်ကို ၊ပေ၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်း
 တို့ကြောင့်၊ အင်္ဂဇာတံ-သည်။ ကမ္မနိယံ-မေထုန်အမှု၌ခံသည်။ ဟောတိ၊ ရာဂေန -
 ရာဂကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝစ္စေန - ကျင်ကြီးကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ကျင်ကြီး
 စွန့်လိုသောကြောင့်လည်းကောင်း) ၊ ပဿာ ဝေန-ကျင်ငယ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
 ဝါဝောန - လေကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌေန - ဥစ္စာလိင်္ဂပိုးကိုက်
 ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ-
 တို့ကြောင့်၊ ပေ၊ ယံ- အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ဝါ- အကြင် အခွင့်ကြောင့်၊
 တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ရာဂေန-ကြောင့်၊ အင်္ဂဇာတံ-သည်။ ကမ္မနိယံ-သည်။

၁။ ကာလကံတာ ။ ။ "ပြုအပ်ပြီးသော ဆေးခြင်းရှိသည်။ ဝါ-ဆေးခြင်းကို ပြုပြီးပြီ"
 ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။ "သေပြီးသည်"ဟု အလွယ်ပေးပါ။

အသေ-ရာ၏။ တေ-သည်။ အတ္တနံ၊ (ဇေယျ-သည်။) အနဝကာသော၊ [ဇာဝိဒ်နံပါတ် ၄၃ ဌိ ရေးမဲ့ပြီ။] ပေ။

အန္ဓဝနေ - သူကန်းတော့၌၊ [အန္ဓဝန်တောဟုလည်း ဆိုကြ၏။] ပေ။
ဂေါပါလိကာ - နွားကျောင်းသူမသည်။ ပေ။ အပေါလိကာ - ဆိတ်ကျောင်းသူမသည်။
ပေ။ ကဋ္ဌဟာရိကာ - ထင်းရွှေသူမသည်။ [ထင်းကိုဆောင်ယူသူ]။ ဂေါမယဟာရိကာ -
နွားချေးကျုံး သူမသည်။ ပေ။ [ပဝေသနံ စသည်တို့၏ ။ အနက်ကို ဇာဝိဒ်နံပါတ် ၅၈-၌ ရေးမဲ့ပြီ။]

၇၅။ သာမန္တာ-အနီး၌၊ ဟသမာနာ-ရယ်လျက်၊ ဌိတာ-တည်နေသည်။
ဟောတိ၊ ပဋိဗုဒ္ဓိတွာ - နီး၍ ပေ။ ဣဒံ - ဤဟာသည်။ တံယံ-သင့်၏။ ကမ္မ-
အမှုလော ပေ။ အဇာနန္တဿ-မသိသော ရဟန်း၏ ပေ။

၇၆။ ရုက္ခံ-ကို၊ အပဿာယ - မှီ၍ ပေ။ သဟဒသာ - အဆောတလျင်၊
(အလျင်အမြန်)၊ ဝုတ္တသိ-ထပြီ ပေ။ အသာဒိယန္တဿ-မသာယာသော ရဟန်း၏
ပေ။ အတ္တမိတွာ-ကန်ကြောက်၍၊ [မြေထောက်ဖြင့် ကန်၍]၊ ပဝတ္ထေသိ-လိမ့်
စေပြီ၊ [နှစ်လိမ့် သုံးလိမ့် လိမ့်အောင် ကန်လိုက်ပြီဟု ဆိုလိုသည်။]

၇၇။ ဇောန ပေ။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ [ဇာဝိဒ်နံပါတ် (၂၃)ရှ်] ပေ။
ဒွါရံ-ကို၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်၍ ပေ။ သမ္ပဟုလာ-ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်။
ဂန္ဓဉ္စ - နံ့သာကိုလည်းကောင်း၊ မာလဉ္စ အာဒါယ၊ ဝိဟာရပေက္ခိကာယော -
ကျောင်းကို ကြည့်လိုကုန်သည် (ဟုတွာ)၊ အာရာမံ အာဂမံသု ပေ။ အယံ-ဤ
ကိုယ်တော်ကြီးသည်၊ ပုရိသုသဘောဝတ- ယောကျ်ား ဥသဘကြီးပါတကား၊ ဣတိ-
သို့၊ ဝတွာ ပေ။ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ [ရဟန်းကိုယ်ပေါ်၌ တင်၍] ပေ။ ဒီဝါ-
၌၊ ပဋိသလ္လိယန္တေန-အိပ်သောရဟန်းသည်။ ဒွါရံ သံဝရိတွာ- ပိတ်၍၊ ပဋိသလ္လိယိတု-
ငှာ၊ အနုဇာနာမိ။

၇၈။ ဘာရုကစ္ဆကော-ဘာရုကစ္ဆကစ္ဆာသားဖြစ်သော ။ ဘိက္ခု၊ သုပိနန္တေ-
၌၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-၌ ပေ။ အဟံ - သည်။ အသမဏော - ရဟန်းမဟုတ်
တော့၊ ဝိပ္ပမိသာမိ -တော့မည်။ [လူ့ဘောင်သို့ ပြန်လည်တော့မည် - ဟု သဒ္ဒတ္ထံ၊]
ဣတိ - ဤသို့ကြံ၍၊ ဘာရုကစ္ဆံ - ဘာရုကစ္ဆာသို့၊ ဂစ္ဆန္တော - စဉ်၊ အန္တရာမဓဂ္ဂ-
ဓရီးအကြား၌ ပေ။ သုပိနန္တေန - ၌၊ (ပဋိသေဝန္တဿ-၏။) ပေ။

သုပဗ္ဗာ နာမ- သုပဗ္ဗာမည်သော၊ ဥပါသိကာ-သည်၊ မုဗ္ဗေသနာ - အကျိုး
မပြီး၊ အရည်းနှိုးသော အရာ၌ ကြည်ညိုသည်။ ဟောတိ၊ သာ - ထိုသူမသည်။
ဝေဒိဋ္ဌိကာ - ဤသို့ အယူရှိသည်။ ဟောတိ၊ (ဂိ)၊ ယာ- အကြင် အမျိုးသမီးသည်။

မေထုန ဓမ္မံ ဒေတိ၊ သာ-သည်၊ အဂ္ဂဒါနံ - အမြတ်ဆုံးအလှူကို၊ ဒေတိ-
 လှူသည်မည်၏၊ (ပေးလှူရာရောက်၏)၊ ဣတိ-ဤသို့အယူရှိ၏၊ ပေ၊ ဥိရန္တ ရိကာယ-
 ပေါင်ကြား၌၊ ပေ၊ နာဘိယံ-ချက်၌၊ ပေ၊ ဥဒရဝဋ္ဋိယံ - ဝမ်းအလုံး၌၊ (မိုက်သား၌)
 ပေ၊ ဥပရာစ္ဆကော - ချိုင်းကြား၌၊ ပေ၊ ဂီဝါယံ - လည်ပင်း၌၊ ပေ၊ ကဏ္ဍိန္ဒိဗ္ဗေ -
 နားပေါက်၌၊ ကောသဝဋ္ဋိ-ဆံအစု၌၊ (ဆံထုံး၌)၊ ပေ၊ အဝုလန္တ ရိကာယ - လက်ချောင်း
 ကြား၌၊ ပေ၊ ဟတ္ထေန - ဖြင့်၊ ဥပက္ကမိတွာ - လုံ့လပြု၍၊ မောစေဿာမိ - လွတ်စေ
 ပါမည်၊ ဧဝံ-ဤသို့လက်ဖြင့် လုံ့လပြု၍ လွတ်စေလသော်၊ တေ - ၏၊ ဝါ - မှာ၊
 အနာပတ္တိ - အနာပတ်သည်၊ (အာပတ်မဟုတ်၊ အာပတ်မသင့်သည်)၊ ဘဝိဿတိ
 ပေ။

၇၉။ သဒ္ဓါနာမ - သော ပေ။

၈၀။ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ-လိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်တို့သည်၊ ဘိက္ခု၊ ဂဟေတွာ၊
 ဘိက္ခုနိယာ- ၌၊ ဝိပုဋိပါဒေသံ - ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်၊ ကျင့်စေကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊
 ဥဘော-နှစ်ဦးလုံးတို့သည်၊ သာဒိယိသု-သာယာကုန်ပြီ၊ ဥဘော-တို့ကို၊ နာသေတဗ္ဗာ-
 အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေထိုက်ကုန်၏၊ ပေ၊ ဥဘိန္တံ - တို့၏၊ အနာပတ္တိ-သည်၊
 ဝါ-အာပတ်သို့ မရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ) ပေ။

၈၁။ ဝေသိယာ - ပြည့်တန်ဆာမ၌၊ ပေ၊ ဂိဟိနိယာ-လူဝတ်ကြောင်မ၌
 ပေ။

၈၂။ ဝုမုပဗ္ဗဓိတော- ကြီးသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့သော၊
 ဝါ-ကြီးမှ ရဟန်းပြုလာသော၊ ဘိက္ခု၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-ကို၊ ဒဿနံ- ကြည့်ရှု
 ခြင်းငှာ၊ အဂမာသိ- ပြီ၊ သာ-ထိုဇနီးဟောင်းသည်၊ ဘန္တေ၊ ဧဟိ - ကြွပါ၊ (လာပါ)၊
 ဝိဗ္ဗမ - လူထွက်ပါ၊ ဣတိ - ဤသို့ပြော၍၊ အဂ္ဂဟေသိ -ဖမ်းယူပြီ၊ (ဆွဲယူပြီ)၊
 သော ဘိက္ခု - သည်၊ ပဋိက္ကမန္တော- နောက်ဆုတ်လသော်၊ (နောက်ဆုတ်
 နောက်ဆုတ် သွားလသော်)၊ ဥတ္တာနော - ပက်လက်၊ ပုရိပတိ - လဲကျပြီ၊ သာ-
 သည်၊ ဥပ္ပမိတွာ- သင်းပိုင်ကိုလှန်၍၊ ပေ။

၈၃။ အရညေ - ၌၊ ဝိဟရတိ၊ မိဂ ပေါတကော - သမင်ငယ်သည်၊
 (ပေါက်စသည်)၊ တဿ-၏၊ ပဿာဝဋ္ဌာနံ-သို့၊ အာဂန္တု၊ ပဿာဝံ-ကို၊ ပိဝန္တော-
 သောက်စဉ်၊ မုခေန-ဖြင့်၊ အဂီဇာတံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-စုပ်ယူပြီ၊ ပေ။

ပထမပါရာဇိကံ -သည်၊ သမတ္တံ - ပြီးပြီ။

၂။ ဒုတိယ ပါရာဇိက

၈၄။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဓနိယော ကုမ္ဘကာရပုတ္တော ရညော ဒါရူနိ အဒိန္နံ အာဒိယိ။ - အနိယမဝါကျ။] ယေန သမယေန - ၌။ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော - အိုးလုပ်သူ၏ သားဖြစ်သော။ (အိုးထိန်းသည်၏ သားဖြစ်သော)။ အာယသ္မာ ဓနိယော - အရှင်ဓနိယသည်။ ရညော - ၏။ ဒါရူနိ - သစ်တို့ကို။ အဒိန္နံ-မပေးအပ်သော ပစ္စည်းကို။ ဝါ - မပေးအပ်ဘဲ။ အာဒိယိ-ယူပြီ။] တေန သမယေန - ၌။ (အိုးလုပ်သူ၏ သားဖြစ်သောအရှင်ဓနိယ၏ သစ်တို့ကို မိုးယူရာ ထိုအခါ၌) ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ ရာဇဂဟေ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ ဝါ-၏အနီးဖြစ်သော။ ဂိဇ္ဈကုဋေ - ဂိဇ္ဈကုဋ်မည်သော။ ပဗ္ဗတေ - တောင်၌။ ဝိဟရတိ။ တေန ဓေါ ပန သမယေန - ၌။ သမ္မဟုလာ - သုတ္တန်နည်းလာ၊ များစွာကုန်သော။ သန္နိဋ္ဌာ - ထိုဤအရပ်၊ ပေါင်းဆုံလတ်၍၊ မြင်အပ်ဖူးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္ပတ္တာ - အာမိသသဗ္ဗောက၊ ဓမ္မသမ္ဘောဂတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ဆည်းကပ်ဖော် ဆည်းကပ်ဖက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခူ။ ဣသိဂိလိပဿေ - ဣသိဂိလိ တောင်နံပါး၌။ ဝါ - ဣသိဂိလိ တောင်နံရံ၌။ တိဏကုဋိယော - မြက်အမိုးရှိသော ကျောင်းငယ်တို့ကို။ (မြက် အမိုးအကာရှိသော ကျောင်းငယ်တို့ကို)။ ကရိတွံ။ ဝံသံ - မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့။ (ဝါ-သို့) ဥပဂစ္ဆိသု-ကပ်ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-သော။ အာယသ္မာပိ ဓနိယော - သည်လည်း ၊ပေ။ ဥပဂစ္ဆိ။

၁။ တေန သမယေန ။ ။ ဤ၌ အာဇာရအနက် ဟိတ်အနက်၊ ကရိတံအနက် သုံးမျိုးရ၏။ ထိုတွင် အာဇာရအနက်ကို ပေးပြီးပြီ။ ဟိတ်အနက်ပေးရာ၌ “သိက္ခာပဒ ပညတ္ထိယောတုံ အပေက္ခမာဇော” ဟုလည်းကောင်း၊ ကရိတံအနက်၌ “ ဝံသံ သိက္ခာပဒံ ပညာပယန္တာ” ဟုလည်းကောင်း ပါဌသောသ ထည့်ရသည်။ ထိုအတိုင်း အနက်ပေးပုံမှာ... ယေန သမယေန - ၌။ အာယသ္မာ ဓနိယော ၊ပေ။ အာဒိယိ-ပြီ။ တေန သမယေန - ထိုအခါကြောင့်။ (သိက္ခာပဒ ပညတ္ထိယောတုံ - သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ခြင်း၏အကြောင်းကို၊ အပေက္ခမာဇော - ရှုဒုတော်မူလျက်) ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ၊ပေ။ ဝိဟရတိ။

ကရိတံအနက် ။ ။ ယေန သမယေန-၌။ အာယသ္မာ ဓနိယော ၊ပေ။ အာဒိယိ။ တေန သမယေန - ထိုအခါဖြင့်။ (ဝံသံ သိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညာပယန္တာ- ပညတ်တော်မူလျက်) ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ၊ပေ။ ဝိဟရတိ။ နောက်နောက် သိက္ခာပုဒ်များလည်း ဤနည်းမီပါ။

၂။ ဂိဇ္ဈကုဋေ ။ ။ လင်းတရီသော အထွတ်ရီသော 'တောင်၌'။ [အထွတ်တို့၌ လင်းတတနေသောတောင်] ဝါ - လင်းတနှင့်တူသော အထွတ်ရီသောတောင်၌ [ထိုတောင်၏ အထွတ်များ လင်းတနှင့် တူကြသည်] ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထံ ပေးပါ။

အထ ခေါ-၌၊ တောဘိက္ခု၊ ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ-နေပြီးကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ တောမာသစ္စယေန - သုံးလလွန်ရာ အခါ၌၊ တိဏကုဋိယော - တို့ကို၊
 ဘိန္ဒိတွာ-ဖျက်၍၊ တိဏဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌဉ္စ-သစ်သားကိုလည်းကောင်း၊
 ပဋိသာမေတွာ - သိမ်းဆည်း၍၊ ဇနပဒစာရိကံ - ဇနပုဒ်၌ လှည့်လည်ခြင်းကို၊
 ဝါ-ဇနပုဒ် ဒေသစာရိကို၊ ပတ္တမိသု-ဖဲသွားကြကုန်ပြီ။ [ဇနပဒစာရိကံ - ဇန
 ပုဒ်ဝယ် လှည့်လည်အပ်သော အရပ်သို့၊ ပတ္တမိသု၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။]
 ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-သော၊ အာယသ္မာ ပန ဇနိယော-သည်ကား၊ တတ္ထေဝ - ထို
 အရပ်၌ဝင်၊ (ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဣသိဂိလိ တောင်နံပါး၌ပင်)၊ ဝသံ-မိုးလပတ်လုံး
 လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-၌ပင်၊ ဟောမန္တ-ဆောင်းလပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ တတ္ထ-
 ၌ပင်၊ ဂိမု - ဇေလပတ်လုံး လည်းကောင်း၊ ဝသိ - နေပြီ၊ [နောက်ပုဒ်များ၌
 “ဧဝ” လိုက်ပါစေ။] အထ ခေါ-၌၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တဿ-သော၊ အာယသ္မတော
 ဇနိယဿ-၏၊ (တိဏကုဋိကံ ၌စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ (ပဝိဋ္ဌဿ-၌စပ်)၊ ဂါမိ-သို့၊
 ပိဏ္ဍယ-ငှာ၊ ပဝိဋ္ဌဿ - ဝင်နေစဉ်၊ တိဏဟာရိယော - မြက်ရိတ်သူမတို့သည်၊
 (မြက်ကို ဆောင်သူမတို့)၊ ကဋ္ဌဟာရိယော-ထင်းရွေသူမတို့သည်၊ တိဏကုဋိကံ၊
 ဘိန္ဒိတွာ-ဖျက်၍၊ တိဏဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါယ -ယူ၍၊ အဂမံသု ပေ။

ယာဝတတိယကံ - သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ပေ၊ အဟံ ခေါ ပန - သည်ကား၊
 သုသိက္ခိတော - ကောင်းစွာသင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိ၏၊ အနဝယော-အလုပ်
 တိုင်း အလုပ်တိုင်း၌ ယုတ်လျော့ခြင်း မရှိ၊ သကော-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ အာစရိယ
 ကော- ဆရာ၏ အလုပ်ကိစ္စဖြစ်သော၊ ကုမ္ဘကာရကမ္မေ - ဆိုးလုပ်သူတို့၏ အမှု၌၊
 ပရိယောဒါတသိပျေါ - ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော အတတ်ရှိ၏၊ အဟံ၊
 သာမံ - ကိုယ်တိုင်၊ စိက္ခလ္လံ-ညွှန်ကို၊ မဒ္ဒိတွာ-နယ်၍၊ သဗ္ဗမတ္တိကာမယံ-အလုံးစုံ
 မြေညက်ဖြင့်ပြုအပ်သော၊ ကုဋိကံ-ကျောင်းငယ်ကို၊ ယံနုန ကရေယျ-အကယ်၍
 ပြုရပါမူ ကောင်းလေစွ ပေ၊ ဂေါမယဉ္စ-နွားရေးကိုလည်းကောင်း၊ သံကမိတွာ-
 စုရုံး၍၊ တံ ကုဋိကံ-ကို၊ ပစိ - မီးဖုတ်ပြီး၊ သာ ကုဋိကာ - သည်၊ အဘိရူပါ-
 လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသည်၊ ဝါ-အလွန်အဆင်းလှသည်၊ ပါသာဒိကာ-စိတ်၏
 ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ ဣန္ဒဂေါပကော သေယျထာပိ-နတ်သမီး
 ကွမ်းသွေးကောင်ကဲ့သို့၊ ဝါ-ဝိုးကတ္တီပါကောင်ကဲ့သို့၊ လောဟိတိကာ-နီသောအဆင်း
 ရှိသည်၊ အဟောသိ၊ ကိ ကဏိကာ သဒ္ဓေါ သေယျထာပိ -ဈူငယ်လေးများ၏
 အသံကဲ့သို့၊ ဝါ-ဆည်းလည်းသံကဲ့သို့၊ [နာမသဒ္ဓါ အနက်အထူးမရှိ၊] ဧဝမေဝ-
 ဤအတူ၊ တဿာကုဋိယာ-၏၊ သဒ္ဓေါ-အသံသည်၊ အဟောသိ။

၈၅။ အထ ခေါ်၊ ပေ၊ ပဗ္ဗတာ-မှ၊ သြရောဟန္တာ-ဆင်းတော်မူလသော်၊
 (ဆင်းတော်မူစဉ်) အဘိရူပ-သော၊ ပေ၊ လောဟိတိကံ-သော၊ တံ ကုဋိကံ- ကို၊
 အဒ္ဓသ-မြင်တော်မူပြီ၊ ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊ ပေ၊ အဘိရူပ-သော၊ ဣန္ဒြေပင်္ကော
 သေယျထာပီ - ကဲ့သို့၊ လောဟိတိကံ-သော၊ စတံ-ဤအရာဝတ္ထုသည်၊ ကိ-
 ဘာနည်း၊ ပေ၊ အကရုဏိယံ၊ [ဇာပိဒံနံပါတ်- ၃၆ ။ နှင့် ရေးခဲ့ပြီ။]

ဘိက္ခဝေ ကထံဟိ-အဘယ်ကြောင့်၊ သော မောဃပုရိသော-သည်၊ သဗ္ဗ
 မတ္တိကာမယံ-သော၊ ကုဋိကံ-ကို၊ ကရိဿတိနာမ-ပြုရသနည်း၊ (ပြုရပါလိမ့်)၊
 ဘိက္ခဝေ၊ တဿ မောဃပုရိသံဿ - ၏၊ ပါဏေသု- သတ္တဝါတို့ (အပေါ်)၌၊
 အနုဒ္ဓယာ - စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ ဝါ - စောင့်ရှောက်တတ်သော မေတ္တာ
 ဈာန်၏ ရှေးအစို၌ ဖြစ်သော မေတ္တာသည်၊ အနုကမ္မာ-သနားခြင်းသည်၊ ဝါ-
 သနားတတ်သော ကရုဏာဈာန်၏ ရှေးအစို၌ဖြစ်သော ကရုဏာသည်၊ အဝိ
 ဟိသာ-မညည်းဆဲခြင်းသည်၊ ဝါ-မညည်းဆဲတတ်သော ကရုဏာဈာန်၏ ရှေး
 အစိုဖြစ်သော ကရုဏာသည်၊ န ဟိ နာမ ဘဝိဿတိ - မဖြစ်လေရှောသလား၊
 ဘိက္ခဝေ၊ ဂစ္ဆထ - သွားကြကုန်၊ စတံ ကုဋိကံ - ကို၊ ဘိန္ဒထ - ဖျက်ကြကုန်၊
 ပစ္စိမာ-နောက်၌ဖြစ်သော (နောင်လာ နောက်သားဖြစ်သော)၊ ဝိနိတာ - လူ
 အပေါင်းသည်၊ ပါဏေသု-တို့၌၊ ပါတဗျတံ-ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊
 ဝါ-ဖျက်ဆီးနိုင်သည်၏အဖြစ်သို့၊ မာ အာပစ္စိ - မရောက်ပါစေနှင့်၊ ဘိက္ခဝေ၊
 သဗ္ဗမတ္တိကာမယာ - သော၊ ကုဋိကာစ-ကိုလည်း၊ နကာတဗ္ဗာ-ထိုက်၊ ယော-
 အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကရေယျ၊ (တဿ-၏)၊ ဒုတ္တဋ္ဌဿ - သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊
 (ဟောတိ)၊ ဣတိ - ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ ကိဿ-အဘယ်ကြောင့်၊ ပေ၊
 ဘိန္ဒထ-ဖျက်ကြပါကုန်သနည်း၊ ပေ၊ ဘောဒါပေတိ-ဖျက်စေတော်မူ၏၊ (အဖျက်ခိုင်း
 တော်မူ၏)၊ ဓမ္မသာမိ - တံရားရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သစေ
 ဘောဒါပေတိ-အံ၊ ဘိန္ဒထ-ဖျက်ကြပါ၊ ဣတိ-ပြီ။

၈၆။ အထ ခေါ်၊ ပေ၊ သာပိ-ကိုလည်း၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘောဒါပိတာ-
 ဖျက်စေတော်မူအပ်ပြီ၊ (အဖျက်ခိုင်းတော်မူပြီ)၊ မေ-၏၊ ဒါရဂဟေ- သစ်သားတို့ကို
 ထားရာအိမ်၌၊ ဝါ- သစ်တောရုံး၌၊ သန္နိဋ္ဌော- သံဒိဋ္ဌမိတ်ဆွေဖြစ်သော၊
 (တွေ့မြင်ဖူးသော)၊ ဂဏကော စ-သစ်တို့ကိုရေတွက် စောင့်ရှောက်ရသူသည်လည်း၊
 ဝါ-သစ်ထိန်းသည်လည်း၊ အတ္ထိ၊ အဟံ၊ ဒါရဂဟေ-၌၊ ဒါရုနိ-သစ်သားတို့ကို၊

အညွှန်း ။ ။ ကရိဿတိ နာမ - ၄၉၇၊ ၄၉၈။ အနုဒ္ဓယာ စသည်-၄၉၈၊ ၄၉၉။
 ပါတဗျတံ-၄၉၉။ ဒေဝကယဒါရုနိ၊ နကရပဋိသင်္ခါရိကာနိ-၅၁၆။

ယာဇ်တွာ - တောင်း၍၊ ဒါရကုဋိကံ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော ကျောင်းငယ်ကို၊
 ယံနုနကရေယျံ-စွ၊ ပေ၊ မေ - အား၊ ဒါရုနိ - သစ်တို့ကို၊ ဒေဟိ - လှူပါ၊ ပေ၊
 ဘန္တေ၊ ယာနိ - အကြင်သစ်သားတို့ကို၊ အဟံ၊ အယျဿ- အား၊ ဒဒေယျံ -
 လှူရာပါ၏၊ တာဒိသာနိ - ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော (ထိုသို့ လှူဖို့ရာ
 ဖြစ်ကုန်သော)၊ ဒါရုနိ-တို့သည်၊ နတ္ထိ- မရှိပါကုန်၊ ဘန္တေ၊ နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနိ-
 မြို့ပြင်ဆင်ခြင်း၏ အစီးအပွားဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-မြို့ပြင်ဆင်ခြင်း၏ အဆောက်အဦ
 ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပဒတ္တာယ - ဘေးရန်အကျိုးငှာ၊ ဝါ-ဘေးရန်ပေါ်က အသုံးပြုဖို့ရာ၊
 နိက္ခိတ္တာနိ - သိမ်းထားအပ်ကုန်သော၊ (ယာနိ)ဒေဝဂဟဒါရုနိ-အကြင်ဘုရင်မင်းမြတ်၊
 သိမ်းပိုက်အပ်သည့်၊ သစ်သားတို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါကုန်၏၊ တာနိ ဒါရုနိ - တို့ကို၊
 ရာဇာ-သည်၊ သစေ ဒါပေတိ - အကယ်၍ လှူစေပါအံ့၊ (အလှူခိုင်းပါအံ့) ဘန္တေ၊
 ဟရာပေထ- ဆောင်ယူစေကြပါကုန်၊ (အယူခိုင်းပါကုန်)၊ ဣတိ-ဗြီ။

အာဝုသော - ဒါယကာ၊ ရညာ - မင်းသည်၊ ဒိန္နာနိ - လှူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊
 သကျပုတ္တိယာ - သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ
 သံမဏာ - တို့သည်၊ ဓမ္မစာရိနော - တရားကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊ သမစာရိနော-
 အညီအမျှ ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊ ဗြဟ္မစာရိနော-မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့
 ရှိကုန်၏၊ သစ္စဝါဒိနော - အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏၊ သီလဝန္တော-သီလရှိကုန်
 ၏၊ ကလျာဏဓမ္မာ - ကောင်းသော အကျင့်သဘောရှိကုန်၏၊ ဝါ - ကောင်းသော
 ကိုယ်ကျင့်တရားရှိကုန်၏၊ ရာဇာပိ-သည်လည်း၊ ဣမေသံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့၏
 အပေါ်၌၊ အဘိပ္ပသန္နော - အလွန်ကြည်ညို၏၊ အဒိန္နံ - မပေးအပ်သော ပစ္စည်း
 ကို၊ ဒိန္နန္တိ - ပေးအပ်ပြီဟု ၊ ဝတ္ထု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ နာရဟတိ-မထိုက်တန်၊ ပေ၊
 တာနိ ဒါရုနိ-တို့ကို၊ ဓဏ္ဍာဓဏ္ဍိကံ - အပိုင်းငယ် အပိုင်းကြီးဖြစ်အောင်၊ ဓေဒါပေတွာ-
 ဖြတ်စေ၍၊ သကဋေဟိ-တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာဟာပေတွာ-ထုတ်ဆောင်စေ၍၊ ဒါရကုဋိကံ
 အကာသိ။

၈၇။ အထ ခေါ-၌၊ ဝဿကာရော-ဝဿကာရမည်သော၊ မဂဓမဟာမတ္ထော-
 မဂဓတိုင်း၌ အမတ်ကြီးဖြစ်သော၊ ဝါ-မဂဓမင်း၏ အမတ်ကြီးဖြစ်သော၊ ဗြဟ္မဏော-
 သည်၊ ရာဇဂဟော - ၌၊ ကမ္မန္တေ - လုပ်ငန်းတို့ကို၊ အနုသညာယမာနော - အစဉ်
 လှည့်လည်မှတ်သားလသော်၊ ဝါ-ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်ကြည့်ရှုလသော်၊ ယေန-
 ၌၊ ပေ၊ ဘဏေ-အမောင်၊ နဂရပဋိသင်္ခါရိကာနိ-ကုန်သော၊ အာပဒတ္တာယ-ငှာ၊

အညွန့်း ။ ။ ဓဏ္ဍာ ဓဏ္ဍိကံ ၅၁၆။ မဂဓမဟာမတ္ထော အနုသညာယမာနော-၅၁၇။
 အာဏာပေသိ - ၅၁၇။ ဓာဂဓော သေနိယော စသည်-၅၂၅။

နိက္ခိတ္တာနိ - ကုန်သော၊ ယာနိ တာနိ ဒေဝဂဟဒါရူနိ- (သန္တိ)၊ တာနိ ဒါရူနိ-
 တို့သည်၊ ကဟံ - အဘယ်မှာနည်း၊ သာမိ-အရှင်၊ တာနိ ဒါရူနိ - တို့ကို၊
 ဒေဝေန-မင်းမြတ်သည်၊ ပေ၊ ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ ဒေဝေါ-သည်၊ ပေ၊ ဒဿတိ
 နာမ-လှူရသနည်း၊ (လှူရပါလိမ့်) ၊ ပေ၊ ယေန-၌၊ မာဂဓော - မဂဓတိုင်း၏
 အရှင်ဖြစ်သော၊ သေနိယော - များသော စစ်တပ်ရှိသော၊ ဝိမ္ဗိသာဇရာ - ဝိမ္ဗိသာရ
 မည်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ (အတ္တိ)၊ ပေ၊ အဝေါစ-သံတော်ဦးတင်ပြီ၊ (ကိ)၊ ဒေဝေန-
 သည်၊ ပေ၊ ဒိန္နာနိကိရ-ဣဒ္ဓိအပ်ကုန်သတဲ့ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်ပါသလား၊
 ဣတိ-ပြီ၊ ဧကာ -သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြောသနည်း၊ ပေ၊ ဗြဟ္မဏ၊ တေန ဟိ-
 ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒီလိုဆိုလျှင်)၊ ဒါရူဂဟေ-၌၊ ဂဏကံ-ကို၊ အာဏာပေဟိ-
 စေခိုင်းပါ၊ [အမိန့်ဖြင့် ဆင့်ခေါ်ပါဟု ဆိုလိုသည်] ၊ ပေ၊ ဂဏကံ-ကို၊ ဗန္ဓ -
 ရျုပ်နှောင်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ အာဏာပေသိ-စေခိုင်းပြီ၊ (အမိန့်ပေးပြီ။)

ကုမ္ဘာကာရပုတ္တော-သော၊ အာယသ္မာ ခနိယော-သည်၊ ဂဏကံ-ကို၊ ဗန္ဓ-
 ရျုပ်နှောင်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ နိယျမာနံ-ထုတ်ဆောင်အပ်သည်ကို၊ အဒ္ဓသ-ပြီ၊
 ဒိသ္မာန-ကြောင့်၊ ပေ၊ အာဝုသော၊ ကိဿ - ကြောင့်၊ တံ -သင့်ကို၊ ဗန္ဓော-
 အပ်သည်ဖြစ်၍၊ နိယျာသိ - ထုတ်ဆောင်အပ်သနည်း၊ [အတ္တနောပုဒ် “သေ”မှ
 ပရဿပုဒ် “သိ”သို့ ပြန်နေသည်။] ဘန္ဓေ၊ တေသံ ဒါရူနံ - တို့၏၊ ကိစ္စာ - ကိစ္စ
 ကြောင့်၊ (အဟံ ဗန္ဓော နိယျာမိ)၊ အာဝုသော၊ ဂစ္ဆ-သွားနှင့်၊ အဟမ္ဘိ-ငါလည်းပဲ၊
 အာဂစ္ဆာမိ-လိုက်ခဲ့မည်၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္ဓေ၊ အဟံ-ကို၊ ပုရာဟညာမိ-မကြာမီ
 သတ်အပ်ပါလိမ့်မည်၊ ဝါ-မသတ်အပ်မီ၊ (အသတ်မခံရမီ)၊ ယျောသိ-လိုက်ခဲ့ပါ၊
 ဣတိ-ပြီ။

၈၈။ နိဝေသနံ-နန်းတော်သည်၊ ပေ၊ဘန္ဓေ၊ မယံ ရာဇာနော နာမ-
 ဒကာတော် မင်းတို့မည်သည်၊ ဗဟုကိစ္စာ-များသောကိစ္စရှိပါကုန်၏၊ ဗဟုကရဏိယာ-
 များသော ပြုဖွယ်ရှိပါကုန်၏၊ ဒုတွာပိ - လှူပြီး၍လည်း၊ န သရေယျာမ-အမှတ်
 မရပါကုန်၊ဘန္ဓေ၊ ဣဃံ- တိုက်တွန်းပါ၏၊ သရာပေဟိ - အမှတ်ရစေပါ၊ (သတိ
 ပေးပါ)၊ ဣတိ- လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ- မဟာရာဇာ၊ (မင်းမြတ်)၊ တံ-သည်၊
 အဘိသိတ္တာ - အဘိသိက် သွန်းအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ပထမံ - ရှေးဦး အစ၌၊
 (တစ်နည်း) ပဌမာဘိသိတ္တာ - အဘိသိက် သွန်းအပ်ပြီးသော မင်း၏ ရှေးဦးအစ
 ကာလရှိသည်ဖြစ်၍၊ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ-ဆိုအား၊ တိဏကဓ္ဓောဒကံ-မြက် , ထင်း,
 ရေကို၊ ဒိန္နညေဝ- လှူ အပ်ပြီးသည်သာ၊ ဗရိဘူဇန္တု-အလိုရှိတိုင်း သုံးစွဲကြပါကုန်၊

ဣတိ - သို့၊ ဧဝရူပိ - ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝါစ - စကားကို၊ ဘာသိတာ - ပြောဆိုအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ သရတိ - အမှတ်ရပါ၊ ဣတိ - ပြီ။

ဘန္ဓေ၊ အဟံ၊ သရာမိ - အမှတ်ရပါ၏၊ ဘန္ဓေ၊ လံန္ဓိနော - မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ကုက္ကုစ္ဆကာ-ဝိနယကုက္ကုစ္ဆရိကုန်သော [အပ်လေသလား မအပ်လေသလားဟု စဉ်းစားတွေးတောတတ်သော ကုက္ကုစ္ဆရိကုန်သောဟု အကျယ် ဆိုပါ၊] သိက္ခာကာမာ - သိက္ခာသုံးပါးကို လိုလားကုန်သော၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ သန္တိ - ရှိပါကုန်၏၊ တေသံ-ထိုသမဏ၊ ဗြာဟ္မဏတို့၏၊ အပ္ပမတ္တကေပိ- အနည်းငယ်မျှသော မြက်၊ ထင်း၊ ရေ၌လည်း၊ ကုက္ကုစ္ဆ-ကုက္ကုစ္ဆသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ - ဖြစ်တတ်ပါ၏၊ တေသံ-ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ အတွက်၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ မယာ၊ ဘာသိတံ - ပြောဆိုအပ်ပါပြီ။ [တေသံ - ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့၏၊ တိဏကဏ္ဍောဒကဟရဏံ-မြက်၊ ထင်း၊ ရေကို ဆောင်ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ မယာ ဘာသိတံ - ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။] တဉ္စ - ထိုမြက်၊ ထင်း၊ ရေသည်လည်း၊ အရညေ-တော၌၊ အပရိဂ္ဂဟိတံ-မသိမ်းပိုက်အပ်သော မြက်၊ ထင်း၊ ရေပါတည်း၊ [တံ စ - ကိုလည်း၊ အရညေ-၌၊ အပရိဂ္ဂဟိတံ-ကို၊ သန္ဓာယ၊ ဘာသိတံ၊ ဤသို့ ရှေ့ဝါကျရှိ ပုဒ်ကို လိုက်စေ၍လည်း ပေးနိုင်သည်။]

ဘန္ဓေ ၊ သော တွံ - သည်၊ တေန လေသေန - ထိုအနည်းငယ်သော အကြောင်းဖြင့်၊ ဒါရူနိ-တို့ကို၊ အဒိန္နံ - မပေးအပ်သောပစ္စည်းကို၊ ဝါ - မပေးအပ်ဘဲ၊ ဟရိတုံ- ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ မညသိ- မှတ်ထင်၏၊ ကထံ ဟိ- ကြောင့်၊ မာဒိသော- ဒကာတော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော မင်းသည်၊ ဝိစိတေ- နိုင်ငံ၌၊ ဝသန္တံ- နေသော၊ သမဏံဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟနေယျ ဝါ - နှိပ်စက်မှုလည်း နှိပ်စက်ရာအံ့နည်း၊ ဝါ -သတ်မှုလည်း သတ်ရာအံ့နည်း၊ ဗန္ဓေယျ ဝါ - ချုပ်နှောင်မှုလည်း ချုပ်နှောင်ရာအံ့နည်း၊ ပဗ္ဗာဇေယျ ဝါ - နှင်ထုတ် မှုလည်း နှင်ထုတ်ရာအံ့နည်း၊ [ပဗ္ဗာဇေယျ- တိုင်းပြည်မှ ထွက်သွားစေဟု သဒ္ဒတ္ထ- ဖြစ်၏။]

ဘန္ဓေ၊ ဂစ္ဆ- ကြွပါတော့ ၊ လောမေန- ရှင်ရဟန်း၏ အသွင်ဟူသော အမွှေးကြောင့်၊ မုတ္တော - အပြစ်မှလွတ်သည်၊ အသိ၊ ပုနပိ-နောက်ထပ်လည်း၊ ဧဝရူပံ- ဤသို့သဘောရှိသော အမှုကို၊ မာ အကာသိ- မပြုပါနှင့်၊ ဣတိ-ပြီ။

၁။ ဘာသိတာ ။ ။ ဤပုဒ်သည် တွာပစ္စယန္တ မဟုတ်၊ တု ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော တံနှင့် အရတုကတ္တာတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဘာသိတာ-ပြောဆိုပြီးသည်၊ ဟုတွာ-၍" ဟု ပေးရသည်။ "ဘာသိတာ-ပြောဆိုပြီး၍" ဟု မပေးနှင့်။

မနုဿာ၊ ဥဇ္ဈာယန္တိ - အောက်တန်းစားဟု၊ အသိအမှတ်ပြုလျက် ကြည့်ရှု
 ကြကုန်၏။ [အမြင်သေးကြကုန်၏။] ဝါ-အယုတ်သဘော၊ နှုတ်ဖြင့်မပြောဘဲ၊
 တွေးတောကြံစည်ကြကုန်၏။ [အထင်သေးကြကုန်၏။] ဝိယန္တိ - အပြစ်ကိုပြု၊
 ရှုတ်ချကြကုန်၏။ ဝိပါစေန္တိ-ရပ်တကာနဲ့၊ စပ်ရာဖြန့်လျက်၊ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်
 စေကြကုန်၏။ (ကိ - အဘယ်သို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်
 သနည်း။) သကျပုတ္တိယာ - သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် ဖြစ်ကုန်သော၊
 ဣမေ သမဏာ - တို့သည်။ အလစ္စိနော - မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းမရှိကုန်။ [အရှက်
 မရှိကုန်။] ဒုဿိလာ - သီလမရှိကုန်။ မုသာဝါဒိနော - မုသားပြောလေ့ ရှိကုန်၏။
 ဣမေဟိ - တို့သည်။ ဓမ္မစာရိနော - တရားကိုကျင့်လေ့ ရှိသူတို့ဟူ၍။ သမစာရိနော-
 အညီအမျှ ကျင့်လေ့ရှိသူတို့ဟူ၍။ ဗြဟ္မစာရိနော - မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့
 ရှိသူတို့ဟူ၍။ သစ္စဝါဒိနော-အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိသူတို့ဟူ၍။ သီလဝဇ္ဇော - သီလ
 ရှိသူတို့ ဟူ၍။ ကလျာဏဓမ္မာ - ကောင်းသောအကျင့် သဘောရှိသူတို့ဟူ၍။ ဝါ-
 ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသူတို့ဟူ၍။ ပဋိစာနိဿန္တိ နာမ- ဝန်ခံကြရသနည်း။
 (ဝန်ခံနေကြပါလိမ့်)။

ဣမေသံ - တို့၏။ သာမညံ - သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်း အကျင့်သည်။ နတ္ထိ၊
 ဣမေသံ - တို့၏။ ဗြဟ္မညံ - မြတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း အကျင့်သည်။ နတ္ထိ၊ [နန္ဒ-
 ပျက်ပြီ၊ ကုတော-ဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။] ဣမေ - တို့သည်။ သာမညံ-မှ၊ အပဂတာ-
 ကင်းကွာကုန်ပြီ။ ဝေ၊ ရာဇာနမ္မိ-မင်းကိုသော်မှလည်း။ ဝဇ္ဇေန္တိ - လှည့်ပတ်ကြကုန်၏။
 အညေ - အခြားကုန်။ မနုဿေ - တို့ကို။ ကိပန - အဘယ်ကြောင့်။ ဝါ-အဘယ်မှာ၊
 (န ဝဇ္ဇေဿန္တိ - မလှည့်မပတ်ဘဲ ရှိကြလိမ့်မည်နည်း)။ [ဧကန်လှည့်ပတ်ကြလိမ့်
 မည်ဟု ဆိုလိုသည်။] ဣတိ - ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏။

ဘိက္ခု-တို့သည်။ ဥဇ္ဈာယန္တာနံ - အောက်တန်းစားဟု၊ အသိအမှတ်ပြုလျက်၊
 ကြည့်ရှုကြကုန်သော၊ ဝါ - အယုတ်သဘော၊ နှုတ်ဖြင့် မပြောဘဲ၊ တွေးတော ကြံ
 စည်ကြကုန်သော၊ ဝိယန္တာနံ-အပြစ်ကိုပြု၊ ရှုတ်ချကြကုန်သော၊ ဝိပါစေန္တာနံ-
 ရပ်တကာနဲ့၊ စပ်ရာဖြန့်လျက်၊ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်သော၊ တေသံ

၁။ ဥဇ္ဈာယန္တိ။ ။ ဤပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်အနက်မှာ "ကဲ့ရဲ့"ဟု ဖြစ်၏။ ဝိပါစေန္တိ-အရ
 လူများက ကဲ့ရဲ့ရာ၌ အရပ်တကာ နယ်တကာ စပ်မိစပ်ရာ ထိုသတင်းကို ဖြန့်ကြလိမ့်မည်။
 ရဟန်းများကမူ မိမိတို့ အမျိုးမျိုး သင့်တော်သူများအားသာ ပြောကြလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့်
 ရဟန်းများအတွက် "ဝိပါစေန္တိ-အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏"ဟုသာ ပေး၊ "ရပ်တကာနဲ့
 စပ်ရာဖြန့်လျက်" မထည့်ရ။

မနုဿာန-တို့၏ (စကားကို) အသောဝံသံ - ကြားရကုန်ပြီ၊ ယေ တေ ဘိက္ခု - တို့သည်၊ အပ္ပိစ္ဆာ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိကုန်၊ ဝါ - အလိုဆိုး မရှိကုန်၊ သန္တုတ္တာ - ရရသမျှ ပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်ကြကုန်၏၊ လန္တိနော-ကုန်၏၊ ကုတ္တုတ္တကော-ကုန်၏၊ သိက္ခာကာမာ-ကုန်၏ ၊ပေ၊ ဝိပါစေန္တိ-အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေကြကုန်၏၊ [“ရုပ်တံကာ နှစ်ပရာဖြန့်လျက်” မဆိုနဲ့]၊ ကထံ ဟိ - ကြောင့်၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော-သော၊ အာယသော နေိယော-သည်၊ ရညော-၏၊ ဒါရူနိ-တို့ကို၊ အဒိန္နံ - မပေးအပ်သော ပစ္စည်းကို၊ ဝါ - မပေးအပ်ဘဲ၊ အာဒိယိဿတိ နာမ - ယူရသနည်း ၊ပေ၊ အာဒိယိ ကိရ - ယူသတဲ့ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သန္တု - မှန်သလား၊ ပေ။

ပုရာဏဝေါဟာရိကော-ရှေးလူဖြစ်စဉ်အခါက တရားဆုံးဖြတ်မှု၌ယှဉ်သော၊ ဝါ-တရားသူကြီးဟောင်းဖြစ်သော၊ မဟာမတ္တော- အမတ်ကြီးသည်၊ ဘိက္ခုသု-တို့၌၊ ပဗ္ဗစိတော-ရဟန်းပြုသည်၊ (ဟုတွာ) ဘဂဝတော-၏၊ အဝိဒ္ဓရေ-အနီး၌၊ နိသိန္နော - ထိုင်နေသည်၊ အဟောဝံသိ ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု - ဘိက္ခု၊ ကိတ္တကောနံ - အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်၊ (အဘယ်မျှလောက် ခိုးအပ်သော ပစ္စည်းကြောင့်)၊ မာဂဓော-သော၊ သေနိယော-သော၊ ဗိမ္ဗိသာရာ - သော၊ ရာဇာ-သည်၊ ဇောရံ - သူမိုးကို၊ ဂဟေတွာ - ဖမ်း၍၊ ဟနတိ ဝါ-ညှဉ်းဆဲမှု လည်း ညှဉ်းဆဲသနည်း၊ ဝါ-နှိပ်စက်မှုလည်း နှိပ်စက်သနည်း၊ ဗန္ဓတိ ဝါ-ချုပ်နှောင် မှုလည်း ချုပ်နှောင်သနည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတိ ဝါ-တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်မှုလည်း နှင်ထုတ် သနည်း၊ ဣတိ-မေးတော်မူပြီ၊ ဘဂဝါ-ဘုရား၊ ပါဒေန ဝါ - တစ်မတ်ကြောင့် သော် လည်းကောင်း၊ ပါဒါရယေန ဝါ - တစ်မတ်တန်သောပစ္စည်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ (ရာဇာ ဇောရံ ဂဟေတွာ ဟနတိ ဝါ -ညှဉ်းဆဲမှုလည်း ညှဉ်းဆဲပါ၏၊) ၊ပေ၊ ရာဇဂဟေ - ၌၊ ပဉ္စမာသင်္ကာ - ငါးပါးသည်၊ ပါဒေါ - တစ်မတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ။

၉၀။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ - ခြောက်ယောက်အဖွဲ့ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-ဆဗ္ဗဂ္ဂိ မည် ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ရဇကတ္ထရံဏံ-ခဝါဆိပ်ကမ်းသို့ [ခဝါသည်တို့၏ ဆိပ်ကမ်းသို့]၊ ဂန္ဓာ၊ ရဇကဘဏ္ဍိကံ - ခဝါသည်တို့၏ ဘဏ္ဍာထုပ်ကို [ဘဏ္ဍာရှိသော အထုပ်ကို]၊ အဝဟရိတွာ - အယုတ်အားဖြင့် ဆောင်ယူ၍၊ ဝါ - ခိုးဆောင်၍၊ အဘုရားမံ - သို့၊ ဟရိတွာ - ဆောင်ယူ၍၊ ဘာဇေသံ - ခွဲဝေကြကုန်ပြီ၊ [ဝေဖန်ကြကုန်ပြီ]၊ ပေ၊ မဟာပုညာ - ကြီးသောဘုန်းကံရှိသူတို့သည်၊ အတ္ထ၊ တုမှာကံ - တို့၏၊ ဗဟု-သော၊ စီဝရံ- သည်၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်ပြီ၊ ဝါ-ရပြီ၊ ပေ၊ ကုတောံ -ဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊

[နန သည်ကို စာပိုဒ်နံပါတ်(၄၁)နည်းမှီပေးပါ။] တဉ္စ - ထိုပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်လည်း၊ ဂါမေ-ရွာ၌၊ ဝါ - ရွာအတွက်၊ (ဟောတိ)၊ အရညေ - တော၌၊ နော(ဟောတိ) - ပါ၊ အာဝုသော၊ တံ - ထို ပညတ်အပ်ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ (ဂါမေ-၌)၊ ဟောတိ (ယထာ) - ကဲ့သို့၊ တထေဝ - ထို့အတူပင်၊ (အရညေ-၌)၊ ဟောတိနန-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော ၊ပေ။

၉၂။ ဂါမောနာမ-ဂါမမည်သည်၊ ဧကကုဋိကောပိ-တစ်အိမ်ရှိသော ရွာသည်လည်း၊ ဂါမော-မည်၏၊ [ဒွိကုဋိက-နှစ်အိမ်ရှိသောရွာ၊ သမနုသော-လူရှိသောရွာ၊ အမနုသော-လူမရှိသောရွာ၊ ပရိက္ခိတ္တော-ကာရံအပ်သောရွာ၊ အပရိက္ခိတ္တမကာရံအပ်သောရွာ]၊ ဂေါနိသာဒိနိပိဇ္ဇောပိ-နွားတို့၏ နေခြင်းနှင့်တူသော နေခြင်းရှိသော တည်နေစေအပ်သော ရွာသည်လည်း၊ ဝါ-နွားတို့၏ နေခြင်းကဲ့သို့ တည်နေစေအပ်သော ရွာသည်လည်း၊ ယောပိ သတ္တော-အကြင် ကုန်သည် အပေါင်းသည်လည်း၊ အတိရေကစတုမာသနိပိဇ္ဇော-လေးလထက်ပိုလွန်သော ကာလပတ်လုံး စုဝေးတည်နေပြီ၊ သောပိ-ထိုကုန်သည် အပေါင်းကိုလည်း၊ ဂါမော-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

ဂါမူပစာရောနာမ-မည်သည်၊ ပရိက္ခိတ္တဿ-ကာရံအပ်သော၊ ဂါမဿ-၏၊ ဣန္ဒြိဓိလေ-တံခါးခုံ၌၊ ဝါ-တံခါးတိုင်၌၊ ဌိတဿ-တည်သော၊ မစ္စိမဿ-အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ - ၏၊ လေဉ္စုပါတော-ခဲ၏ကျရာအရပ်တည်း၊ ဝါ-ခဲတစ်ကျ အရပ်တည်း၊ အပရိက္ခိတ္တဿ-မကာရံအပ်သော၊ ဂါမဿ-၏၊ ဃရူပစာရေ-ဃရူပစာရ၌၊ (အိမ်၏ဥပစာ၌)၊ ဌိတဿ- သော၊ မစ္စိမဿ-သော၊ ပုရိသဿ-၏၊ လေဉ္စုပါတော-သည်၊ (ဂါမော-မည်၏)၊ [တတ္ထံ-ထိုဂါမ၌၊ ဌိတဿ မစ္စိမဿ ပုရိသဿ လေဉ္စုပါတော-တည်း၊] အရည်နာမ-မည်သည်၊ ဂါမဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရဉ္စ- ရွာ၏ ဥပစာကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသောအရပ်သည်၊ အရည် နာမ-မည်၏။

၀။ တဉ္စ ခေါ် ဂါမေ။ ။ တဉ္စ - ထိုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ ဂါမေ - ၌၊ ဝါ - ရွာထဲအတွက် (ပညတ္တံ)၊ အရညေ၊ နော (ပညတ္တံ) မဟုတ်၊ ဤသို့လည်း "ပညတ္တံ" ပုဒ်ကို ရှေ့မှလိုက်စေ၍ ပေးနိုင်သည်။

၂။ ထံတ္ထ ဌိတဿ သေည် ။ ။ အပရိက္ခိတ္တဿ ၊ပေ၊ လေဉ္စုပါတော-သည်၊ ဂါမူပစာရ မဟုတ်သေး၊ ဂါမသာရှိသေး၏၊ ထို့ကြောင့် "ဂါမူပစာရော နာမ" ဟု အစချီလျက် ဂါမူပစာရကိုပြုသော အရာဖြစ်သောကြောင့် "တတ္ထံ-ထိုဂါမ၌၊ ဌိတဿ မစ္စိမဿ ပုရိသဿ လေဉ္စုပါတော" ဟု ဝါကျအပို ထည့်ပါ - ၌၊ ဝ၊ ၂၀၆။ ဘာသာဋီကာ၊ ၅၃၆၊ ၅။

အဒိန္နနာမ - မည်သည်၊ ယံ - အကြင်ပစ္စည်းကို၊ အဒိန္န-မပေးအပ်၊ [ဥစ္စာရှင် ဖြစ်သော လူသည် ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါး တစ်ပါးပါးဖြင့် မပေးအပ်၊] အနိဿဋ္ဌ- မလွှတ်အပ်၊ [မိမိလက်မှ သို့မဟုတ် တည်ရာအရပ်မှ မလွှတ်အပ်၊] အပရိစ္စတ္တံ - မစွန့်အပ်၊ ရက္ခိတံ - စောင့်ရှောက်အပ်၏၊ ဂေါပိတံ - လုံခြုံစေအပ်၏၊ မမာယိတံ - ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုအပ်၏၊ ဝါ - မြတ်နိုးအပ်၏၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ - သူတစ်ပါးတို့သည် သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ ဧတံ - ဤပစ္စည်းသည်၊ ဝါ - ဤဘဏ္ဍာသည်၊ အဒိန္နနာမ - မည်၏၊ ဝေယျသင်္ခါတန္တိ - ကား၊ ဝေယျစိတ္တော - ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ရှိသည်၊ အဝဟရဏစိတ္တော - အယုတ်အားဖြင့် ယူကြောင်းစိတ်ရှိသည်၊ (ခိုးဆောင်ကြောင်း စိတ်ရှိသည်) (ဟုတွာ) [အာဒိယေယျ-၌စပ်။]

အာဒိယေယျာတိ-ကား၊ အာဒိယေယျ-တရားစွဲ၍ ယူအံ့၊ ဟရေယျ- ဆောင်ယူသွားစဉ် ခိုးစိတ်ဝင်၍ ယူအံ့၊ အဝဟရေယျ-အပ်နှံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို ပြန်မပေးဘဲ ယူအံ့၊ ဣရိယာပထံ-သက်ရှိဘဏ္ဍာ၊ ဘဏ္ဍာရှင်၏ ဣရိယာပုတ်ကို၊ ဝိကောပေယျ-ပျက်စေအံ့၊ ဌာနာ-ရွှေအိုးစသည်တို့၏ တည်ရာအရပ်မှ၊ စာဝေယျ- ရွှေစေအံ့၊ သင်္ကေတံ-ကြံဆအပ်သောအရပ်၊ အဓွနကောကံရာအရပ်ကို၊ ဝိတိနာမေယျ- ကျော်လွန်စေအံ့၊ ယထာရူပံ နာမ-မည်သည်၊ ပါဒံ ဝါ-တစ်မတ်သော် လည်းကောင်း၊ ပါဒါရူပံ ဝါ-တစ်မတ်ထိုက်တန်သော ပစ္စည်းသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပါဒံ ဝါ-တစ်မတ်ထက်ပိုလွန်သော ငွေသော်လည်းကောင်းတည်း။

ရာဇာနော နာမ-ရာဇာတို့မည်သည်၊ ပထဗျာရာဇာ-တစ်မြေပြင်လုံး၏ မင်းလည်းကောင်း၊ (တစ်မြေပြင်လုံးကို အစိုးရသော မင်းလည်းကောင်း)၊ ပဒေသရာဇာ- တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသောအရပ်၏ မင်းလည်းကောင်း၊ (တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသော အရပ်ကို အစိုးရသော မင်းလည်းကောင်း)၊ ဝါ-ပဒေသရာဇ်လည်းကောင်း၊ မဏ္ဍိလိကာ- တစ်ဝန်းတစ်ပိုင်းကို အပိုင်စားရသော မင်းတို့လည်းကောင်း၊ အန္တရ် ဘောဂိကာ- နှစ်ဦးသောမင်းတို့၏အကြား၌ အပိုင်စားရသော ရွာရှိသော မင်းတို့လည်းကောင်း၊ (တိုင်းကြားမင်း နယ်စပ်မင်းတို့လည်းကောင်း)၊ အက္ခဒဿာ - တရားရုံး၌ အပြစ်ငယ်၊ အပြစ်ကြီးကို ကြည့်ရှုဆုံးဖြတ်တတ်ကုန်သော၊ မဟာ မတ္တာ-အမတ်ကြီးတို့ လည်းကောင်း တည်း၊ [တရားသူကြီးများ၊] ဝါပန - သည်သာမကသေး၊ ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ ဆေဓူသောန္တံ-လက်ခြေစသည်ကို ဖြတ်ခြင်း၊ ခွဲခြင်းကို၊ ကရောန္တာ-ကုန်လျက်၊ အနုသာသန္တိ - ဆုံးမကြကုန်၏၊ ဧတေ- ဤသူတို့သည်၊ ရာဇာနော နာမ- မင်းတို့ မည်၏ ။

စောရော နာမ - မည်သည်၊ ယော-သည်၊ ပဉ္စမာသကံဝါ - ငါးပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရောကပဉ္စမာသ ကံဝါ - ငါးပဲထက်ပိုလွန်သော ငွေကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂနကံ - ထိုက်တန်သော၊ အဒိန္နံ - မပေးအပ်သော၊ ဝစ္စည်းကို၊ ဝါ - ဘဏ္ဍာကို၊ ယေယျသင်္ခါတံ - ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်အစုဖြင့်၊ ဝါ - ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့်၊ [ကရိတံအနက် ပဌမာသကံ]၊ အာဒိယတိ-ယူ၏၊ ယော-သည်၊ စောရောနာမ-မည်၏၊ ဟနေယျံဝါတိ-ကား၊ ဟဇ္ဇေန ဝါ - လက်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေနဝါ-ခြေဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကသာယဝါ - ကြိမ်လုံးဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ [နွား မြင်းတို့ကို ရိုက်နှက် မောင်းနှင်သော နှင်တံ စသည်]၊ ဝေတ္ထေန ဝါ - ကြိမ်နွယ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အမုဒဏ္ဏ ကေန ဝါ - လေးတောင်း ထက်ဝက်ဖြစ်သော တုတ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ [ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ ကိုင်ဆောင်သော တုတ် စသည်]။ ဆေဇ္ဇာယ ဝါ - လက်ခြေစသည်ကို ဖြတ်ခြင်းဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဟနေယျံ - ညည်းဆဲ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။

ဗန္ဓေယျံဝါတိ-ကား၊ ရဇ္ဇုဗန္ဓနေန ဝါ - နောင်ဖွဲ့ကြောင်း ကြိုးဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ - ကြိုးအနောင်အဖွဲ့ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ [အန္တု - လက်ထိပ်၊ ဝါ-နောင်အိမ်၊ သင်္ခလိက-သံခြေချင်း၊ ဃရု-အိမ်၊ ဝါ-ထောင်၊ ပေ၊] ဗန္ဓေယျံ-ချုပ်နှောင်ကုန်ရာ၏၊ ပုရိသဂုတ္တိ ဝါ-ယောက်ျား အစောင့်ရှောက်ကိုလည်း၊ ကရေယျံ၊ ပဗ္ဗာဇေယျံဝါတိ - ကား၊ ဂါမာဝါ - မှသော်လည်းကောင်း၊ [နိဂမ-နိဂုံး၊ ရွာကြီး၊ တောမြို့၊ နဂရ- မြို့၊ နေပဒ- နေပုဒ်၊ မြို့နယ်၊ တိုင်း။] နေပဒပဒေသာ ဝါ - နေပုဒ် (နယ်) ၏ အစိတ်အပိုင်းမှ သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇေယျံ။

စောရောသိ ပေ၊ ထေနောသိတိ - ဟူသော၊ ယော - ဤသဒ္ဒါအပေါင်းသည်၊ ပရိဘာသော- ကြိမ်းမောင်းကြောင်း (ဆဲရေးကြောင်း) သဒ္ဒါတည်း၊ ပေ၊ အာဒိယမာနောတိ - ကား၊ အာဒိယမာနော - တရားစွဲ၍ယူသော၊ ပေ၊ သင်္ဂေတံကို၊ ဝိတိနာမယမာနော-ကျော်လွန်စေသော၊ [အာဒိယေယျအတိုင်း ဖော်ဆိုပါ။] (အယမ္ဗိ တိက္ခု-၌စပ်)၊ ပုရိမံ - ရှေ့ဖြစ်သော ရဟန်းကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲ၍၊ အယမ္ဗိတိ- အယမ္ဗိ ဟူ၍၊ ဝါ-အယမ္ဗိ ဟူသောစကားကို၊ ဝုစ္စတိ၊ [အဓိပ္ပာယ်ကို သာသနာ့ဦးကာ ၅၆၁-၌ ရှု]။

ပါရာဇိကော ဟောတိတိ - ကား၊ သေယျထာပိနာမ - မည်သည်၊ ဗန္ဓနာ- အညာမှ၊ ပဝုတ္ထော-လွတ်လာသော၊ ဝါ- ကြွေကျလာသော၊ ပဏ္ဍာပလာသော - ဖျော့တော့ ဝါဝင်းသော သစ်ရွက်သည်၊ ဟရိတတ္ထာယ- စိမ်းစိုခြင်း အကျိုးငှာ၊

အံဘဗ္ဗောသေယျထာပိ-ကဲ့သို့၊ ပေ၊ အသံဝါသောတိ - [ဇာပိဒ်နပါတ် (၅၅)၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

၉၃။ ဘူမဋ္ဌံ - မြေ၌တည်သော ဘဏ္ဍာ၊ ဝါ-ပစ္စည်း၊ ထလ - ကြည်းကုန်း၊ အာကာသ-ကောင်းကင်၊ ဝေဟာသ-လွင်ပြင်၊ ဟင်းလင်းပြင်၊ ဥဒက - ရေ၊ နာဝါ-လှေ၊ ယာန-လာဉ်၊ ဘာရဏ္ဍ-ဝန် တည်းဟူသောဘဏ္ဍာ၊ ဝါ-ဝန်ထုပ် ဝန်ပိုး အဖြစ်ဖြင့် တည်သောဘဏ္ဍာ၊ အာရာမ - အာရာမ် ခြံ၊ [သစ်သီးခြံ၊ ပန်းခြံ] ဓေတ္တ-လယ်^၁ ၊ ဝတ္ထု - ယာ၊ အရည-တော၊ ဒန္တပေါဏ-တံပူ၊ ဝနပ္ပတိ-တော၏ အရှင်ဖြစ်သော သစ်ပင်၊ (တောစိုးသစ်ပင်)၊ ဟရဏကံ-လက်ဖြင့် ဆောင်ယူထိုက်သော ဘဏ္ဍာ၊ ဥပနိမိ-အပ်နှံထားအပ်သော ဘဏ္ဍာ၊ သုကံဃာတံ - အခွန် ကောက်ရာအရပ်၊ ပါဏော - သတ္တဝါ၊ အပဒံ - ခြေမရှိသော သတ္တဝါ၊ သြစရ ကော-အတွင်းသို့ သက်ဝင်လှည့်လည်ကြည့်ရှုတတ်သူ၊ (စုံထောက်၊ လက်ထောက်ချသူ)၊ သြဏိရက္ခော-ဆောင်ယူအပ်သောဘဏ္ဍာကို စောင့်ရှောက်တတ်သူ၊ သံဝိဒါဝဟာဇရာ - သဘောတူ စီစဉ်၍ စိုးခြင်း၊ ဝါ-တိုင်ပင်၍ စိုးခြင်း၊ သင်္ကေတကမ္မံ - ချိန်ခါသတ်မှတ်မှုကို ပြုခြင်း၊ နိမိတ္တကမ္မံ-အရိပ်နိမိတ်ကို ပြုခြင်း၊ ဣတိ- ဤကား မာတိကာတည်း။

၉၄။ ဘူမဋ္ဌံ-မြေ၌တည်သော၊ ဘဏ္ဍံနာမ-ဘဏ္ဍာမည်သည်၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ နိက္ခိတ္တံ-ထားအပ်သည်၊ နိခါတံ-မြှုပ်ထားအပ်သည်၊ ပဋိစ္ဆန္တံ-ဖုံးအုပ်ထားအပ် သည်၊ ဟောတိ၊ [တစ်နည်း။ ။ယံ(ဘဏ္ဍံ)သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘူမိယံ-၌၊ နိက္ခိတ္တံ-အပ်သည်၊ နိခါတံ-အပ်သည်၊ ပဋိစ္ဆန္တံ-အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာသည်၊ ဘူမဋ္ဌံနာမ- ဘူမဋ္ဌမည်၏၊ ဤသို့လည်းပေးနိုင်၏၊ နောက်ဝါကျများ၌နည်းမှီပါ။] ဘူမဋ္ဌံ-သော၊ ဘဏ္ဍံ-တို့၊ အဝဟရိဿာမိ-အယုတ်အားဖြင့်ဆောင်မည်၊ ဝါ-စိုးဆောင်မည်၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ ထေယျစိတ္တော-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဒုတိယံ ဝါ-နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်ကိုလည်း၊ ပရိယေသတိ-ရှာအံ့၊ ကုဒါလံ ဝါ - ပေါက်တူးကို သော်လည်းကောင်း၊ ပုဋကံ ဝါ-တောင်းကို သော်လည်းကောင်း၊ ပရိယေသတိ-အံ့၊ ဂစ္ဆတိ ဝါ - သွားမူလည်း သွားအံ့၊ (ပစ္စည်းရှိရာ အရပ်သို့ သွားအံ့)၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိံ ဟောတိ၊ [တစ်နည်း ဒုက္ကဋ္ဌာရာ + အဿ ဟံ

၁။ ဓေတ္တံ၊ ဝတ္ထု။ ။ ရှေ့ဇာပိဒ်(၄၉)၌ ဧပါးခင်းကို "ဓေတ္တံ"ဟု လည်းကောင်း၊ ပဲခဲသော အခြားသီးနှံစိုက်ခင်းကို "ဝတ္ထု"ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်ခဲ့၏။ ထိုအလို "ဓေတ္တံ-လယ်၊ ဝတ္ထု-ယာ"ဟု ပေးပါ။ နောက်ဇာပိဒ်(၁၀၄၊ ၁၀၅)၌ပါသော ပဒသာဓနီ အလို ဧပါးခင်း၊ ပဲခင်း အားလုံးသည် "ဓေတ္တံ" ခြံမြေကျောင်းမြေသည် "ဝတ္ထု"ဟု ခွဲပါ။ ထိုအလို "ဓေတ္တံ-လယ်၊ ယာ၊ ဝတ္ထု-မြေမြေ၊ ကျောင်းမြေ"ဟု ပေးပါ။

ပုဒ်ဖြတ်၊ ဒုတ္တရာ-ဒုတ္တင်မည်သော၊ အာပတ္တိ-သည်၊ အဿ- [ဖြစ်၏။] တတ္ထ
 စာတကံ - ထိုဘဏ္ဍာ ထားရာမြေ၌ ပေါက်နေသော၊ ဝါ - ထို ဘဏ္ဍာအိုးပေါ်၌
 ပေါက်နေသော၊ ကဋ္ဌဝါ - သစ်သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ လံတံဝါ - နွယ်ကို
 သော်လည်းကောင်း၊ ဝိန္ဒတိ - ဖြတ်အံ့၊ ပေ၊ တတ္ထ- ထိုဘဏ္ဍာထားရာအရပ်၌၊
 ပံသံ-မြေကို၊ ဇေတိ ဝါ-တူးမှုလည်း၊ တူးအံ့၊ ဗျူဟာတိ ဝါ - ယက်မှုလည်း
 ယက်အံ့၊ ဥဒ္ဓရတိဝါ-ထုတ်ဆောင်မှုလည်း ထုတ်ဆောင်အံ့၊ ပေ။

ကုမ္ဘိ - ထိုဘဏ္ဍာအိုးကို၊ (ပစ္စည်းထားသောအိုးကို)၊ အာမသတိ-သုံးသပ်အံ့
 (ကိုင်အံ့)၊ ပေ၊ ဖန္ဒာပေတိ - လှုပ်ရှားစေအံ့၊ ပေ၊ ဌာနာ - တည်ရာအရပ်မှ၊
 စာဝေတိ- ရွေ့စေအံ့၊ ပေ၊ အတ္တနော-၏၊ ဘာဇနံ-ခွက်ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း ၍၊
 ပဉ္စမာသကံဝါ-ငါးပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စမာသကံ ဝါ - ငါးပဲထက်
 အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂနကံ-ထိုက်တန်သောဘဏ္ဍာကို၊ (ပစ္စည်းကို)၊
 ဝေယျုစိတ္တော (ဟုတွာ) အာမသတိ၊ ပေ၊ အတ္တနော-၏၊ ဘာဇနဂတံ ဝါ-ခွက်၌
 ရောက်သည်ကိုလည်း၊ ကရောတိ-အံ့၊ မုဋ္ဌိ ဝါ-လက်ဆုပ်ကိုလည်း၊ ဝိန္ဒတိ-
 ဖြတ်အံ့၊ ပေ၊ ဒုတ္တာရဋ္ဌ-ရည်၌ တက်ရောက်သော၊ ဝါ-ရည်ဖြင့် သိကုံးအပ်သော၊
 ဘဏ္ဍံ-ကို၊ (သာမညကံ)၊ [ဘဏ္ဍာကို သရုပ်ဖော်လို၍ ပါမင်္ဂံ စသည်မိန့်၊] ပါမင်္ဂံ
 ဝါ-ဆောက်လုံးကို သော်လည်းကောင်း၊ (ဆောက်လုံး ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော ဘဏ္ဍာ)၊
 ကဏ္ဍသုတ္တကံဝါ -လည်ခွဲကြိုးတန်ဆာကို သော်လည်းကောင်း၊ [ခွဲကြိုး၊ ဘယက်၊
 ပုလဲသွယ်] ကဋိသုတ္တကံ ဝါ-ခါးကြိုးတန်ဆာကို သော်လည်းကောင်း၊ [ခါးစည်းကြိုး၊
 ခါးပတ်စသည်၊] သာဓုကံ ဝါ-အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝေဋ္ဌနံဝါ-
 ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းကို သော်လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းကို ရစ်ပတ် ဖွဲ့ချည်ထားကြောင်း
 ခေါင်းပေါင်း ပဝါ၊] ပေ၊ ဧကောဋိယံ-အစွန်၌၊ (အဖျား၌)၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊
 ဥစ္စာရေတိ-ကြွမြှောက်စေအံ့ ၊ ဝါ-အထက်သို့ မြှောက်အံ့၊ ပေ၊ ယံသန္ဓော-
 ပွတ်တိုက်လျက်၊ နိဟရတိ-ထုတ်ဆောင်အံ့၊ ပေ၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ကောသဂ္ဂမတ္တမ္ဘိ-
 ဆံဖျားမျှကိုလည်း၊ ဝါ - ဆံဖျားအတိုင်း အရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ ကုမ္ဘိမုခါ-
 အိုးဝမှ၊ မောစေတိ-လွတ်စေအံ့၊ ပေ၊ သပ္ပိ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တေလံ ဝါ-
 ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မနံ ဝါ၊ ဖာဏိတံ ဝါ၊ ပဉ္စမာသကံ ဝါ၊ အတိရေက
 ပဉ္စမာသကံ ဝါ၊ အဂ္ဂနကံ-ကို၊ ဝေယျုစိတ္တော (ဟုတွာ)၊ ဧကေန-တစ်ကြိမ်တည်းသော၊

၁။ ဗျူဟာတိ ဝါ၊ ဥဒ္ဓရတိ ဝါ။ မြေကို တူးပြီးနောက် ကျင်း၊ တွင်း၌ရှိသော မြေလွှာကို
 အပြင်သို့တင်ရန် ကျင်းထဲ၌စုခြင်းကို "ဗျူဟ-ယက်"ဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့စုပြီးနောက် ထိုမြေကို
 အပေါ်သို့ ထုတ်ဆယ်ခြင်းကို "ဥဒ္ဓရ"ဟု ခေါ်သည်။ ဘာသာဋီကာ ၅၇၀-၅။

ပယောဂေန-ပဲယောဂဖြင့် (တစ်ကြိမ်တည်း ခပ်ယူခြင်းဖြင့်)၊ ပိဝတိ-သောက်အံ့၊
 ပေ၊ တတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌ပင်၊ ဘိန္နတိ ဝါ-ဖျက်ဆီးမှုလည်း ဖျက်ဆီးအံ့၊ ဝါ-
 ခွဲမှုလည်း ခွဲအံ့၊ ဆဋ္ဌတိ ဝါ-စွန့်စုလည်း စွန့်အံ့၊ (သွန်ပစ်အံ့)၊ ဈာပေတိ ဝါ-
 မီးဖြင့်မှုလည်း လောင်စေအံ့၊ (မီးရှို့အံ့)၊ အပရိဘောဂံ ဝါ-မသုံးခွဲထိုက်သည်ကိုမှုလည်း၊
 ကရောတိ-အံ့၊ ပေ။

၉၅။ ထလေ° -ကြည်းကုန်း၌၊ နိက္ခိတ္တံ-ဈာယားအပ်သည်၊ ဟောတိ ပေ။

၉၆။ အာကာသဂတံ-ကောင်းကင်၌ရောက်နေသည်၊ ဟောတိ၊ မောရော ဝါ-
 ဥဒေါင်းသည်သော် လည်းကောင်း၊ ကပိဉ္ဇရော ဝါ-ဈိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊
 တိတ္ထိရော ဝါ-ခါသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဌကော ဝါ-ငုံးသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ သာဋကံ ဝါ- အဝတ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဋ္ဌနံ ဝါ-လည်းကောင်း၊
 ဟိရညံ ဝါ-ဋ္ဌသည်သော်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏံ ဝါ၊ ဆိစ္စမာနံ-ပြတ်လျက်၊
 ပတတိ-ကျလာအံ့၊ ပေ၊ ဂမနံ-သွားခြင်းကို၊ ဝါ-သွားကြောင်း ဣရိယာပုထံကို၊
 ဥပစ္ဆိန္နတိ-ဖြတ်အံ့၊ ပေ။

၉၇။ ဝေဟာသဂတံ-ကောင်းကင်ပြင်၌ ရောက်နေသည်၊ (မြင့်သောအရပ်၌
 ရောက်နေသည်)၊ ဟောတိ၊ မဇ္ဈ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (ရတင်၌သော်လည်း
 ကောင်း၊) ပိဋ္ဌ ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ (ထိုင်ခုံစသည်၌ 'သော်လည်းကောင်း)၊
 စိဝရဝံသေ ဝါ-သင်္ကန်းတန်း ဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ [သင်္ကန်းလှန်းရန် ထားရန်
 ပြုလုပ်အပ်သောဝါးတန်း၊] စိဝရရဇ္ဈယာ ဝါ-သင်္ကန်းတန်းကြိုး၌ သော်လည်း
 ကောင်း၊ ဘိတ္တိဓိလေ ဝါ-နံရံငုတ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ [နံရံ၌ စိုက်ထားအပ်သော၊
 သို့မဟုတ် နံရံ၌ ရှိနေသော ငုတ်၊] နာဂဒဇ္ဈ ဝါ-ဆင်စွယ်ကောက်၌ သော်လည်းကောင်း၊

၁။ ဘူမိထလ။ ။ဤတက္ကာနစ်မျိုး၏အလူးကား- "ကုဒါလံ ဝါ ပိဋကံ ဝါ"
 စသည်ကို ကြည့်၍ မြေထဲ၌ ကျင်းတူး၍ မြှုပ်ထား၊ မြေဖြင့်စုံထား သို့မဟုတ် အိုးထဲ၌
 ထည့်ထားသောဥစ္စာသည် "ဘူမဋ္ဌ"မည်၏။ "ထလေ နိက္ခိတ္တံ"ကို ကြည့်၍ မြေအပြင် ကျောက်အပြင်၊
 တောင်အပြင် စသည်ဝယ် ပုံအုပ်အပ်သော အရပ်၌ဖြစ်စေ မဝုံအုပ်အပ်သောအရပ်၌ဖြစ်စေ
 ထားအပ်သောတက္ကာသည် "ထလဋ္ဌ" မည်၏။

၂။ ကပိဉ္ဇရော ။။ ကပိဉ္ဇရောနာမ အညဇည် ယုဇ္ဈာပနတ္ထာယ ဗာလဇေယျဟိ ပေါသာဝနိယ
 ပက္ခိဇာတိ-အချင်းချင်း ဇွပ်စေ့ (တိုက်ဖို့)ရန် လှုပ်ကပ်တို့မွေးအပ်သော ငှက်တစ်မျိုးသည်
 "ကပိဉ္ဇရ" မည်၏ဟု ဋီကာဆို၏။ မျိုးသည်တည်း။

ရက္ခေ ဝါ-သစ်ပင်၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-အားဖြင့်၊ ပတ္တာဓာရကောပိ -
သပိတ်ခြေ၌ သော်လည်း၊ လဂ္ဂိတံ-ငြိကပ်နေသည်၊ ဝါ-ချိတ်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊
ပေ။

၉၈။ (ယံ) ဘဏ္ဍိ-သည်၊ ဥဒကော-၌၊ နိက္ခိတ္တံ - ထားအပ်၏၊ (တံ-သည်၊)
ဥဒကဋ္ဌံ နာမ-မည်၏၊ (ရေ၌တည်သော ဘဏ္ဍာမည်၏) ပေ၊ နိမုဇ္ဈတိ ဝါ-
ငုပ်မူလည်းငုပ်အံ့၊ ဥမ္မုဇ္ဈတိ ဝါ-ဖော်မူလည်း ဖော်အံ့ ပေ၊ ဌာနာ-တည်ရာမှ ပေ၊
တတ္ထ-ထိုရေ၌၊ ဇာတကံ-ပေါက်နေသော၊ ဥပ္ပလံဝါ-ကြာညီကိုသော် လည်းကောင်း၊
ပဒုမံ ဝါ-ပဒုမ္မာကြာကို သော်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏရိကံ ဝါ-ပုဏ္ဏရိကံကြာကို
သော်လည်းကောင်း၊ ဘိသံ-ကြာစွယ် (ကြာဥ)ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မစ္ဆံ-ငါးကို
သော်လည်းကောင်း၊ ကစ္ဆပံ ဝါ-လိပ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမာသကံ ဝါ-
ငါးပဲကို သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စမာသကံ ဝါ-ငါးပဲထက် အပိုအလွန်ကို
သော်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂနကံ-ထိုက်တန်သော (ကြာစသော) ဘဏ္ဍာကို၊ ယေယျဗိတ္တော
အာမသတိ၊ ပေ။

ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်နိဿယ ဒုတိယပိုင်း ပြီး၏။

ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်နိဿယ

(တတိယပိုင်း)

၂-အဒိဇ္ဇာဒါနသိက္ခာဝေဒ

၉၉။ ယာယ-အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်၊ တရတိ-ကူးသွားရ၏။^၁ သာ-
ထိုကူးသွား ကြောင်းဝတ္ထုသည်။ နာဝါ နာမ-လှေမည်၏။ နာဝဋ္ဌ-လှေ၌
တည်သော၊ ဘဏ္ဍံ နာမ-မည်သည်။ နာဝါယ-၌၊ နိက္ခိတ္တံ-ချထားအပ်သည်။
ဟောတိ-ဖြစ်၏။ (ယံ ဘဏ္ဍံ-သည်၊ နာဝါယ-၌၊ နိက္ခိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-
တံ-သည်၊ နာဝဋ္ဌ နာမ-နာဝဋ္ဌမည်၏-ဟုလည်းပေး။) ပေ၊ ဗဒ္ဒနံ-ဖွဲ့ချည်ကြောင်း
ကြိုးကို၊ မောစေတိ-လွတ်စေအံ့၊ (ဖြေအံ့) ပေ၊ ဥဒ္ဓံ ဝါ-အထက်သို့သော်
လည်းကောင်း၊ အဓော ဝါ-အောက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ တိရိယံ ဝါ-
ဖီလာ ကန့်လန့်သို့သော်လည်းကောင်း၊ အန္တ မသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊
ကောသဂ္ဂမတ္တံပိ-ဆံတစ်ဖျားမျှလည်း၊ သင်္ကာမေတိ-ပြောင်းရွှေ့အံ့။

၁၀၀။ ယာနံ နာမ-ယာဉ်မည်သည်၊ ဝယံ-လှည်းပေါင်းချုပ်လည်း
ကောင်း၊ ပေ၊ သန္တမာနိကာ-သံလျင်းလည်းကောင်း၊ ပေ။

၁၀၁။ ဘာရော နာမ-ဝန်မည်သည်၊ သိသဘာရော-ဦးခေါင်း၌တည်
သောဝန်၊ ဝါ-ဦးခေါင်းဝန်၊ ဓမ္မာဘာရော-ပခုံး၌တည်သော ဝန်၊ ဝါ-ပခုံးဝန်၊
ကဋိဘာရော-ခါး၌တည်သောဝန်၊ ဝါ-ခါးဝန်၊ ဩလမ္ဗကော-တွဲရရွဲ (တွဲလဲ)
ဆွဲအပ်သော ဝန်၊ ဝါ-လက်တွဲဝန်၊ [ဘာရဋ္ဌ-ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အဖြစ်ဖြင့်
တည်သောဘဏ္ဍာ၊] ပေ၊ ဓန္တံ-သို့၊ ဩရောပေတိ-ချအံ့၊ ပေ။

၁၀၂။ အာရာမော နာမ-အရံမည်သည်၊ ပုပ္ဖာရာမော-ပန်းအရံ လည်း
ကောင်း၊ ဝါ-ပန်းခြံလည်းကောင်း၊ ဖလာရာမော-သစ်သီးအရံလည်းကောင်း၊
ဝါ-သစ်သီးခြံလည်းကောင်းတည်း၊ အာရာမဋ္ဌံ-အရံ၌တည်သော၊ ဘဏ္ဍံ နာမ-
မည်သည်၊ အာရာမေ-အရံ၌၊ ဝါ-ခြံ၌၊ စတူဟိ၊ ဌာနေဟိ-ဌာနတို့ဖြင့်၊
နိက္ခိတ္တံ-ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဘူမဋ္ဌံ-မြေ၌တည်သော ဘဏ္ဍာ၊ ထလဋ္ဌံ-

အညွှန်း။ ၁-ယာယ တရတိ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁။ ဝယံ-စ သည်၊ ဘာဋီ(တ)၅။
သိသဘာရော-စသည်၊ ၁၀။ ဩလမ္ဗကော-၁၁။ ၁၂။

ကြည်းကုန်း၌တည်သော ဘဏ္ဍာ၊ အာကာသ-ကောင်းကင်၊ ဝေဟာသ-ဟင်းလင်းအပြင်၊ တတ္ထ-ထိုအရံ၌၊ ဝါ-ထိုခြံ၌၊ ဇာတ်-ပေါက်သော၊ (အရံထဲ၌ ရှိနေသော) မူလ ဝါ-အမြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တစ် ဝါ-အခွံအခေါက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တဝါ-အရွက်ကို သော်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖ ဝါ-အပွင့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖလ ဝါ-အသီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ (သာမညကံ) ပဉ္စမာသကံ ဝါ-ငါးပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စမာသကံ ဝါ-ငါးပဲထက် အပိုအလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌနကံ-ထိုက်တန်သော ဘဏ္ဍာကို၊ (ဝိသေသ ကံ) ထေယျစိတ္တော၊ အာမသတိ-သုံးသပ်အံ့၊ ပေ၊ အာရာမံ-ကို၊ အဘိယုဉ္ဇတိ -မိမိရမူ ရှေးရှုအားထုတ်အံ့၊ (သဒ္ဓတ္ထ) ဝါ-တရားစွဲအံ့၊ (အဓိပ္ပာယ်ထွက်) ပေ၊ သာမိကဿ-ဥစ္စာရှင်၏၊ ဝိမတိ-တွေးတောယုံမှားမှုကို၊ (ရုံးမည်လား-နိုင်မည်လားဟု တွေးတောမှုကို) ဥပ္ပာဒေတိ-ဖြစ်စေအံ့၊ ပေ၊ သာမိကော-ဥစ္စာရှင်သည်၊ မယံ-ငါ၏ဥစ္စာသည်၊ န ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်တော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဓုရံ-လုံ့လဝီရိယဟူသော ဝန်ကို၊ နိက္ခိပတိ-လျှော့ချအံ့၊ ပေ၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ စရန္တော-ကျင့်လတ်သော်၊ (တစ်နည်း) ဓမ္မံ စရန္တော-တရားစွဲလတ်သော်၊ သာမိကံ-ကို၊ ပရာဇေတိ-ရှုံးစေအံ့၊ ပေ၊ ပရဇ္ဇတိ-မိမိရှုံးအံ့၊ ပေ။

၁၀၃။ လွယ်ပြီ။

၁၀၄။ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ပုပ္ဖတ္ထံ ဝါ-ပဲ၏ဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အစာဟူသော ကောက်သည်လည်းကောင်း၊ အပရတ္ထံ ဝါ-ကောက်၏ နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်ရသည့် အစာဟူသော ပဲသည်လည်းကောင်း၊ ဇာယတိ-ပေါက်၏၊ တံ-သည်၊ ဓေတ္တံ နာမ-လယ်ယာမည်၏၊ ပေ၊ ဝိလံ ဝါ-သစ်ငုတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရုဉ္စံ ဝါ-ကြိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝတိ ဝါ-စည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ မရိယာဒံ ဝါ-လယ်အပိုင်းအခြားကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-လယ်ကန်သင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ သင်္ကာမေတိ-ပြောင်းရွှေ့အံ့၊ ပေ၊ ဧကံ-သော၊ ပယောဂံ-နောက်ဆုံးပယောဂသို့၊ အနာဂတေ-မရောက်သေးမီ၊ 'ပေ၊ တသ္မိ ပယောဂေ-သည်၊ အာဂတေ-ရောက်ပြီးလတ်သော်၊ ပေ။

အဋ္ဌနကံ။ ၁၀-အာရာမံ အဘိယုဉ္ဇတိ၊ ဘာဠီ(တ) ၁၄။ ဝိမတိ၊ ဓုရံ-၁၄။
 ပုပ္ဖတ္ထံ ဝါ၊ ၁၈။ ဧကံ ပယောဂံ၊ ၂၀။

၁၀၅။ ဝတ္ထုနာမ-မည်သည်။ အာရာမတ္ထု-အရံ၏ တည်ရာမြေလည်းကောင်း၊ ပိဟာရဝတ္ထု-ကျောင်း၏ တည်ရာမြေလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဝတ္ထုနှင့်-အရံမြေ၊ ကျောင်းမြေ၌တည်သော။

၁၀၆။ လွယ်ပြီ။

၁၀၇။ ယံ-အကြင် အရပ်သည်။ ဝါ-ကို၊ မနုဿာနံ-လူတို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်။ အရညံ-တော၏ လက္ခဏာရှိသော တောသည်။ ဟောတိ-၏။ (တံ-ထို အရပ်သည်။) အရညံ နာမံ-၏။ ပေ၊ တတ္ထ ဇာတကံ၊ ထိုတော၌ဖြစ်သော၊ ကဋ္ဌံ ဝါ-သစ်သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ လတံ ဝါ-နွယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တိဏံ ဝါ-မြက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေ။

၁၀၈။ ဥဒကံ နာမံ-မည်သည်။ ဘာဇနဂတံ ဝါ-ခွက်၌ရောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေါက္ခရဏိယာ-ရေကန်၌၊ (လေးထောင့်ကန်၌) ဂတံ ဝါ-ရောက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ တဠာကေ-တစ်ဖက်သည်ကန်၌၊ (ဆည်၌) ဂတံ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အတ္ထဇနော-၏။ ဘာဇနံ-ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ပေ၊ ဘာဇနဂတံ-ခွက်၌ရောက်သည်ကို၊ ကရောတိ-အံ့၊ ပေ၊ မာရိယာဒံ-ကန်ပေါင်ကန်ရိုးကို၊ ဘိန္နိတွာ-ချိုးဖောက်၍၊ ပေ၊ နိက္ခာမေတိ-ထွက်စေအံ့၊ ပေ။

၁၀၉။ ဒန္တပေါဏံ နာမံ-မည်သည်။ ဆိန္တံ ဝါ-ဖြတ်အပ်ပြီးသော ဒန်ပူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အစ္ဆိန္တံ ဝါ-မဖြတ်အပ်သေးသော ဒန်ပူသည်သော်လည်းကောင်းတည်း။ ပေ။

၁၁၀။ ယော ရုက္ခော-အကြင်သစ်ပင်သည်။ ဝါ၊ ကို၊ မနုဿာနံ-တို့သည်။ ပရိဂ္ဂဟိတော-သည်။ ပရိဘောဂေါ-သုံးဆောင်အပ်သည်။ ဝါ-အသုံးအဆောင်သည်။ ဟောတိ၊ သော-ထိုသစ်ပင်သည်။ ဝနပ္ပတိ-နာမံ-၏။ ထေယျစိယျော (ဟုတွာ)၊ ဆိန္တတိ-ဖြတ်အံ့၊ ပဟာရေ ပဟာရေ-ခုတ်ဖြတ်တိုင်း၊ ခုတ်ဖြတ်တိုင်း၌၊ ဝါ-အချက်တိုင်းအချက်တိုင်း၌၊ ပေ၊ တသ္မိံ ပဟာရေ-ထိုနောက်ဆုံးဖြစ်သော အချက်သည်။ အာဂတော၊ ပေ။

အမှာ။ ။၁-"အရညံ နာမံ ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ တံ အရညံ" ဟု နိယမဝါကျကဲ့သို့(တံ) ပါနေ၏။ ထို "တံ" သဒ္ဒါ မပါသင့်ပုံကို ဘာသာဋီကာ (တ) ၂၃-၌ ပြထားပြီ။ ရှေးနိဿယ (ဘုရားကြီးမှ) ၌လည်း မပါ။

အညွှန်း။ ။၂-ဝနပ္ပတိ၊ ဘာသာဋီ(တ)-၃၄။

၁၁၁။ ဟရဏကံ နာမ^၁-သည်။ အညဿ-အခြားသူ၏။ ဟရဏကံ-
ဆောင်ယူထိုက်သော၊ ဘဏ္ဍံ-တံည်း။ ပေ၊ သဟဘဏ္ဍဟာရကံ-ဘဏ္ဍာကိုဆောင်
သူနှင့်တကွဖြစ်သော ဘဏ္ဍာကို၊ ပဒသာ-ခြေဖြင့်၊ နေဿာမိ-ဆောင်ယူအံ့၊
ဣတိ-၍၊ ပဌမံ-သော၊ ပါဒံ-ကို၊ သင်္ကာမေတိ-ရွှေစေအံ့၊ ပေ။

၁၁၂။ ဥပနိမိ နာမ-သည်။ ဥပနိက္ခိတ္တံ-အပ်နှံထားအပ်သော၊ ဘဏ္ဍံ-
တည်း။ မေ-ငါ၏။ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ခေယိ-ပြန်ပေးပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုစ္စမာနော-
သော်၊ ပေ။

၁၁၃။ သုကံဃာတံ^၂ နာမ-အခွန်ကောက်ရာအရပ်မည်သည်။ ပဗ္ဗတဓဏ္ဍ
ဝါ-တောင်ခါးပန်းပြတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ နဒီတိတ္ထ ဝါ-မြစ်ဆိပ်၌
သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမဒ္ဒါရေ ဝါ-ရွာတံခါး၌သော်လည်းကောင်း၊ အတြ-
ဏှိအရပ်သို့၊ ပဝိဋ္ဌဿ-ဝင်လာသူ၏။ သုကံ-အခွန်ကို၊ ဂဏှန္တု-ကောက်ယူ
ကြကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ရညာ-မင်းသည်၊ ဌပိတံ(ထပိတံ)-ထားအပ်သည်၊
ဟောတိ၊ တတြ-ထိုအခွန်ကောက်ရာအရပ်၌၊ ဝါ-သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊
ရာဇဂ္ဂံ^၃ -မင်းသည် ယူထိုက်သော၊ (သဒ္ဒတ္ထ၊) ဝါ-မင်းအားထိုက်သော၊
(အဓိပ္ပာယတ္ထ၊) ပေ၊ အန္ဓော သုကံဃာတေ-ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်၏
အတွင်း၌၊ ဌိတော-တည်လျက်၊ ဗဟိသုကံဃာတံ-ကင်းခွန်ကောက်ရာ အရပ်၏
အပြင်ဘက်သို့၊ ပါတေတိ-ကျစေအံ့၊ (ပစ်လိုက်အံ့၊) ပေ၊ သုကံ-ကင်းခွန်ကို၊
ပရိဟရတိ-ရှောင်လွှဲအံ့၊ ပေ။

၁၁၄။ မနုဿပါဏော^၄-လူသတ္တဝါကို၊ ပါဏော နာမ-ဝါဏဟူ၍၊
ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ [“လူ”ဟု သာမညဆိုသော်လည်း “ကျွန်”ဖြစ်သော လူ
တည်း။] ပေ၊ အပဒံ နာမ-သည်၊ အဟိ-မြေ၊ မစ္ဆာ-ငါးတို့၊ ပေ။

၁၁၅။ ဒွိပဒံ နာမ-သည်၊ မနုဿာ-လူတို့လည်းကောင်း၊ ပက္ခဇာတာ-
ဖြစ်သော အတောင်ရှိသော ငှက်တို့လည်းကောင်းတည်း။

၁၁၆။ ဧတုပ္ပဒံ နာမ-သည်၊ ဟတ္ထိ-ဆင်တို့၊ အဿာ-မြင်းတို့၊ သြဏ္ဍာ-
ကုလားအုတ်တို့၊ ဂေါဏာ-နွားတို့၊ ဂဒြိဘာ-မြည်းတို့၊ ပံသုကာ^၅ -ကြွင်း
သော သားကောင်တို့၊ ပေ။

အညွှန်း။ ၁-ဟရဏကံ၊ ဘာသာဋီ (ဂ)-၃၇။
 သဟဘဏ္ဍဟာရကံ သင်္ကာမေတိ-၃၈။
 ၂-သုကံဃာတံ။ ၆၃-ရာဇဂ္ဂံ-၆၄။
 ၄-မနုဿပါဏော-၆၉။ ၇၀။ အဟိ-၇၂။ မစ္ဆာ-၇၄။
 ၅-ပသုကာ-၇၅။ ၇၇။

၁၁၇။ မဟုပ္ပဒံ နာမ-မည်သည်၊ ဝိစ္စိကာ-ကင်းမြီးကောက်တို့၊ သတပဒီ-
ကင်းခြေများတို့။ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကာ-ဥစ္စာလိင်္ဂပိုးတို့။

၁၁၈။ ဩစရကော နာမ-မည်သည်၊ ဘဏ္ဍ-ကို၊ ဩစရိတွာ-အတွင်း
သို့ သက်ဝင်လှည့်လည်၍၊ အာစိက္ခတိ-ပြောပြ၏။ ပေ။

ဩဏိရက္ခော နာမ-မည်သည်၊ (ဆောင်ယူအပ်သော ဘဏ္ဍာကို
စောင့်ရှောက်သူမည်သည်၊ ဝါ-ခေတ္တထားအပ်သော ဘဏ္ဍာကို စောင့်ရှောက်သူ
မည်သည်၊) အာဟင်္ဂ-ဆောင်ယူအပ်သော၊ ဘဏ္ဍ-ကို၊ ဂေါပေန္တော-လုံခြုံစေ
လျက်၊ ဝါ-စောင့်ရှောက်လျက်။

သံဝိဒါဝဟာရော နာမ-မည်သည်၊ သမ္ပဟုလာ-များစွာသော ရဟန်းတို့
သည်၊ သံဝိဒဟိတွာ-သဘောတူစီစဉ်၍၊ ဝါ-တိုင်ပင်၍၊ ဧကော-တစ်ပါး
သည်၊ ပေ။

၁၁၉။ သင်္ကေတကမ္မံ နာမ-မည်သည်၊ သင်္ကေတံ၊ သိကြောင်းဖြစ်သော
အမှတ်အသားကို၊ ဝါ-ချိန်ခါ နေရပ် သတ်မှတ်မှုကို၊ ကရောတိ၊ (ကိံ)၊
ပုရေဘတ္တံ ဝါ-ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏ ရှေ့အဖို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-
နံနက်အခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စာဘတ္တံ ဝါ-ဆွမ်းစားရာ ကာလ၏
နောက်အဖို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ရတ္တံ ဝါ-ညဉ့်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒိဝါ
ဝါ-နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ တေန သင်္ကေတေန-ထိုအမှတ်အသားဖြင့်၊ တံ
ဘဏ္ဍ-ကို၊ အဝဟရ-ခိုးဆောင်ချေ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြု၏။ ပေ၊ တံ သင်္ကေတံ-
ထိုသင်္ကေတ၏၊ ပုရေ ဝါ-ရှေး၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စာ ဝါ-နောက်၌
သော်လည်းကောင်း၊ တံ ဘဏ္ဍ-ကို၊ အဝဟရတိ-ခိုးဆောင်အံ့၊ တစ်နည်း-
တံ သင်္ကေတံ-သို့၊ (အသမ္ပတွာ-မရောက်မူ၍) ပုရေ ဝါ-ရှေး၌သော်လည်း
ကောင်း၊ တံ သင်္ကေတံ-ကို၊ (အတိတ္တမ္မ-ကျော်လွန်၍) ပစ္စာ ဝါ-၌သော်
လည်းကောင်း၊ တံ ဘဏ္ဍ-အဝဟရတိ-အံ့၊ မူလဋ္ဌဿ-အရင်း၌တည်သော
ရဟန်း၏၊ ပေ၊ အဝဟာရကဿ-ခိုးဆောင်သောရဟန်း၏၊ ပေ၊ [သင်္ကေတကမ္မံ-
သိကြောင်းအမှတ်အသားကိုပြုခြင်း၊ ဝါ-ချိန်ခါနေရပ် သတ်မှတ်မှုကိုပြုခြင်း။]

၁၂၀။ နိမိတ္တကမ္မံ နာမ-မည်သည်၊ နိမိတ္တံ-အရပ်နိမိတ်ကို၊ ကရောတိ၊
(ကိံ)၊ အက္ခံ ဝါ-မျက်စိကိုသော်လည်း၊ နိဓဏိဿာမိ-မှိတ်လိုက်မည်၊ ဘမုကံ

အဋ္ဌန်း။ ၈-ဩစရကော-ဘာသာဋီ(တ)၊ ၇၈။
ဩဏိရက္ခော-၇၉။ သံဝိဒါဝဟာရော-၈၀။
သင်္ကေတကမ္မံ-၈၃။ တံ သင်္ကေတံ ပုရေ ဝါ-၈၄။
၂-နိမိတ္တကမ္မံ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၈၅။ တံ မညမာနော၊ ၈၆။
အညံ မညမာနော၊ ၈၆။

ဝါ-မျက်ခုံး(မျက်မှောင်)ကိုသော်လည်း၊ ဥက္ခိပိဿာမိ-မြောက်လိုက်မည်၊ (မျက်စပစ်လိုက်မည်၊) သီသံ ဝါ-ဦးခေါင်းကိုသော်လည်း၊ ဥက္ခိပိဿာမိ-မည်၊ ဝါ-ခေါင်းမော့လိုက်မည်၊ ပေ၊ အဝဟာရ-ခိုးဆောင်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြု၏၊ [တံနိမိတ္တံ ပုရေဝါ-စသည်ရှေးနှင့်တူပြီ၊ နိမိတ္တကမ္မံ-အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း။]

၁၂၁။ ဘိက္ခု-ရဟန်း တစ်ပါးသည်၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း တစ်ပါးကို၊ အာဏာပေတိ-စေခိုင်းစေ၏၊ (ကိံ) ဣတ္ထန္နာမံ-ဤအမည်ရှိသော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဝဟာရ-ခိုးဆောင်ချေ၊ ဣတိ-ဤသို့ စေခိုင်း၏၊ ပေ၊ သော-ထို(အခိုင်းခံရသော) ရဟန်းသည်၊ တံ-ထို(ပြောဆိုအပ်သော) ဘဏ္ဍာဟူ၍၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်(ဖြစ်၍)၊ တံ-ထို(ပြောဆိုအပ်သော) ဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟာရတိ-အံ၊ ဥဘိန္ဒု-နှစ်ဦးလုံးတို့၏၊ ပါရာဇိကဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပေ။

သော-သည်၊ တံ-ထို(ပြောဆိုအပ်သော) ဘဏ္ဍာဟူ၍၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်(ဖြစ်၍)၊ အညံ-အခြားဘဏ္ဍာကို၊ ပေ၊ အညံ-အခြားဘဏ္ဍာဟူ၍၊ မညမာနော-၍။ တံ-ထို(ပြောဆိုအပ်သော) ဘဏ္ဍာကို၊ ပေ၊ အညံ-ဟူ၍၊ မညမာနော-၍၊ အညံ-ကို၊ ပေ။

ဘိက္ခု -သည်၊ (ဆရာရဟန်းသည်၊) ဘိက္ခု-ကို။ (တပည့်ဖြစ်သူ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ ရဟန်းကို) အာဏာပေတိ၊ (ကိံ)၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-ဤ အမည်ရှိသူ အား၊ (ဓမ္မရက္ခိတအား)၊ ပါဝဒ-ပြောလိုက်ပါ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ ပြောရမည်နည်း)၊ ဣတ္ထန္နာမော-သည်၊ (ဓမ္မရက္ခိတသည်)၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-အား၊ (သံဃရက္ခိတအား)၊ ပါဝဒတု-တစ်ဆင့်ပြောပေးပါ၊ (ကိံ-နည်း)၊ ဣတ္ထန္နာမော-သည်၊ (သံဃရက္ခိတသည်)၊ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဝဟာရတု-ခိုးပါတဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့တစ်ဆင့်ပြောပေးပါ၊ -ဣတိ-ဤသို့ ပြောလိုက်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့စေခိုင်း၏၊ ပေ၊ သော-သည်၊ (ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်)၊ ဣတရဿ-အခြားသော ရဟန်းအား၊ (ဓမ္မရက္ခိတအား)၊ အာရောစေဟိ-ပြောအံ့၊ ပေ၊ အဝဟာရကော-ခိုးဆောင်မည့်ရဟန်းသည်၊ (သံဃရက္ခိတ သည်)၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-လက်ခံအံ့၊ မူလဋ္ဌဿ-အရင်း၌တည်သော ရဟန်း၏၊ (ဆရာရဟန်း၏)၊ ပေ၊ သော-သည်၊ (သံဃရက္ခိတသည်)၊ တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟာရတိ၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ပေ။

သော-သည်၊ (ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်)၊ အညံ-အခြားရဟန်းကို၊ ပေ၊ အာဏာပကဿ စ-စေခိုင်းသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အဝဟာရကဿ စ-ခိုးဆောင်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပေ။

အညွှန်း။ ၁၀-ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ပါဝဒ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၈၇။

☞ သော-သည်၊ ဂန္ဓာ-သွား၍၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ ပစ္စာဂစ္ဆတိ-ပြန်လာ၏။
 (ကိ-အဘယ်သို့ပြောဖို့ရန် ပြန်လာသနည်း၊) အဟံ-သည်၊ တံ ဘဏ္ဍံ-ကို၊
 အဝဟရိတုံ-ငှာ၊ န သက္ကောမိ-မစွမ်းနိုင်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြန်ပြော၏။ ပေ၊
 ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ သက္ကောသိ-စွမ်းနိုင်၏။ ပေ။

သော-သည်၊ အာဏာပေတွာ-စေခိုင်းပြီး၍၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ-နှလုံးမသာယာ
 ခြင်းရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ မာ၊ အဝဟရိ-မမိုးနှင့်တော့၊ (မမိုးနဲ့တော့) ဣတိ-
 ဤသို့၊ န သာဝေတိ-မကြားသိစေ၊ (ကြားသိအောင်မပြော)၊ ပေ၊
 သာဝေတိ-ကြားသိစေ၏။ (ကြားသိအောင်ပြော၏။) တယာ-သည်၊ အဟံ-
 ကို၊ အာဏက္ခော-စေခိုင်းအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ပေ၊ သာဓုတိ-
 ကောင်းပြီ ဟူ၍၊ ဩရမတိ-ရှောင်ကြဉ်အံ့။

၁၂၂။ ပဉ္စဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အကြောင်းတို့ကြောင့်၊
 (အကြောင်းအင်္ဂါတို့ကြောင့်) အဒိန္နံ-မပေးအပ်သော ဥစ္စာကို၊ အာဒိယန္တ သာ-
 ခိုးယူ သောရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကဿ-သို့၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)၊ ပရပရိဂ္ဂဟိ
 တဉ္စ-လူတည်းဟူသော သူတစ်ပါးသည် သိမ်းပိုက်အပ်သော ဘဏ္ဍာသည်
 လည်း။ ဟောတိ၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတသည် စ-လူတည်းဟူသော သူတစ်ပါး သိမ်း
 ပိုက်အပ်သော ဘဏ္ဍာဟု အမှတ်ရှိသည်လည်း။ (ဟောတိ)၊ ဂရုကော-
 လေးသော၊ (တန်ဖိုးကြီးလေးသော) ပရိက္ခာရော စ-ပရိက္ခာရသည်လည်း။
 ပဉ္စမာသကော ဝါ-ငါးပဲသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စမာသကော
 ဝါ-ငါးပဲထက်ပိုလွန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ [“ဂရုကော စ ပရိက္ခာရော”
 ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဟောတိ၊ ထေယျစိတ္တဉ္စ-ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်း စိတ်သည်
 လည်း။ ဝါ-ခိုးလိုစိတ်သည်လည်း။ ပစ္စုပဋိတံ-ရှေးရှုတည်နေသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ။

၁၂၃။ လဟုကော-ပေါ့သော၊ (တန်ဖိုးနည်းပါးသော) ပရိက္ခာရော စ-
 သည်လည်း။ အတိရေကမာသကော ဝါ-တစ်ပဲထက်ပိုလွန်သည်သော်လည်း
 ကောင်း။ ဥိနပဉ္စမာသကော ဝါ-ငါးပဲအောက် ယုတ်လျော့သည်သော်လည်း
 ကောင်း။ ဟောတိ။

၁၂၄။ လဟုကော-ပေါ့သော၊ မာသကော ဝါ-တစ်ပဲသော်လည်းဖြစ်
 သော၊ ဥိနမာသကော ဝါ-တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သည်သော်လည်း ဖြစ်
 သော၊ ပရိက္ခာရော စ-သည်၊ ဟောတိ။

အံဇ္ဈန်း။ ။ ၁-န သာဝေတိ၊ ဘာသာဋီ(တ)၊ ၉၀။
 အာကာရေဟိ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ-ဂရုကော၊ ၉၁။

၁၂၅။ သကသညီ စ^၁ -မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသည်လည်း၊ န-မဟုတ်၊
 ဝိဿာသဂ္ဂါဟီ စ-အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်းရှိသည်လည်း၊ န-မဟုတ်၊
 တာဝကာလိကံ စ-ထိုကာလမျှ သုံးစွဲအပ်သော ပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဝါ၊ ထို
 သုံးစွဲရာကာလမျှ ယူအပ်သည်လည်း၊ ဝါ-ထိုအစိုက်အတန့်မျှ ယူအပ်သည်
 လည်း၊ န-မဟုတ်။

၁၃၁။ သသညီဿ-မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊
 ဝိဿာသဂ္ဂါဟော-အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ တာဝကာလိကော-
 ထိုကာလမျှ သုံးစွဲအပ်သောပစ္စည်း၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ထိုသုံးစွဲရာ ကာလမျှ
 ယူအပ်သောပစ္စည်း၌လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) တာဝကာလိကော-ထိုသုံးစွဲရာ
 ကာလ၌ဖြစ်သော ယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဝေတပရိဂ္ဂဟော-နတ်၊ ဘီလူး၊
 ပြိတ္တာတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော ပစ္စည်း၌လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတပရိဂ္ဂဟော-
 တိရစ္ဆာန်သိမ်းပိုက်အပ်သော ပစ္စည်း၌လည်းကောင်း၊ ပံသုက္ကလသညီဿ-
 ပံသုက္ကဟု အမှတ်ရှိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသော
 ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဓိတ္တစိတ္တဿ-ဘီလူးလှန့်သဖြင့် ပျံလွင့်သော စိတ်
 ရှိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာဋဿ-ဒုက္ခဝေဒနာ လွန်စွာ နှိပ်စက်
 သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္ပိကဿ၊ အစစွာ လွန်ကျူးမှု၌
 ယှဉ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (အစဆုံးမိုးမှု၌ယှဉ်သော ရဟန်း၏လည်း
 ကောင်း၊) အနာပတ္တိ၊ အနာပတ်သည်၊ ဝါ-အာပတ်မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ။

အဒိန္နာဒါနမိ-၌၊ ပထမဘာဏဝါရော-သည်၊ နိဋ္ဌိတော-ပြီးပြီ။

ဝိနိတဝတ္ထု

၁၃၂။ (ဇာပိဒံ ၉၀ ၌ အနက်ရေးပြီး၊) မဟဂ္ဂံ-များသော အဖိုးရှိသော၊
 ပေ၊ ကစ္ဆိ-အဘယ်သို့နည်း၊ မယံ-တို့သည်၊ ပါရာဇိကံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊
 အာပနာ န ခေါ-ရောက်လေကုန်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့ ကုက္ကုစ္စဖြစ်ပြီး၊ ပေ၊
 တုမေ-တို့သည်၊ ပါရာဇိကံ-သော၊ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပနာ-ရောက်ကုန်ပြီ၊
 ဣတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ၊ မဟဂ္ဂံ-များသောအဖိုးရှိသော၊ ဒုဿံ-အဝတ်
 ကို၊ ပဿိတွာ-တွေ့မြင်၍၊ ယေယျစိတ္တံ-ရိုးသူး၏ ဖြစ်ကြောင်းစိတ်ကို၊ ဥပ္ပာဒေသိ-
 ဖြစ်စေပြီ၊ ပေ၊ စိတ္တုပ္ပာဒေ-စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းမျှ၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ပေ။

အညွှန်း။ ။၁-သကသညီ၊ သသညီဿ၊-ဘာသာဋီ(တ) ၉၃။
 ဝိဿာသဂ္ဂါဟော၊ ၉၄။ ၉၅။

၁၃၃။ ပိဏ္ဏမာရိကော-ရွှမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်သော၊ ဝါ-ရွှမ်းခံ
 သွားသော၊ ပေ၊ ဥတ္တရတ္တရဏံ-အပေါ်၌ ခင်းထိုက်သော အခင်းကို၊ ဝါ-
 အပေါ်လွှမ်းအခင်းကို၊ ပေ၊ တံ-ထိုဘဏ္ဍာကို၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်
 ဖြစ်၍၊ တံ-ကို၊ အဝဟရိ-ပြီ၊ ပေ၊ အည-အခြားဘဏ္ဍာဟု၊ မညမာနော-၍၊
 ပေ၊ အညဿ-အခြားသူ၏၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ဟရတော-ဆောင်ယူသွားစဉ်၊
 သိသေ-၌၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ (ခေါင်းပေါ်၌ ရွက်လာသောဘဏ္ဍာကို)၊ ခန္ဓ-သို့၊
 သြရောပေသိ-ချပြီ၊ ပေ၊ ခန္ဓေ-၌၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ (ပခုံးပေါ်၌ ထမ်းလာသော
 ဘဏ္ဍာကို)၊ ပေ၊ ကဋိယာ-ခါး၌၊ ပေ၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ဘူမိယံ-၌၊ နိက္ခိပိ-
 ချထားပြီ၊ ပေ။

၁၃၅။ အဇ္ဈောကာသေ-လွင်တီးခေါင်၌၊ (လွင်ပြင်၌) စီဝရံ-ကို၊
 ပတ္တရိတွာ-ဖြန့်၍၊ ပေ၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပါဝိသိ-ဝင်ပြီ၊ ပေ၊ ဣဒံ စီဝရံ-သည်၊
 မာ နဿု-မပျောက်ပျက်ပါစေနှင့်၊ ဝါ-မပျောက်ပျက်စေချင်ပါ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ ပဋိသာမေသိ-သိမ်းထားပြီ၊ ပေ၊ မယံ-၏၊ စီဝရံ-ကို၊ ကေန-
 သည်၊ အဝဟဋံ-မိုးဆောင်အပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ သော-
 ထိုရဟန်းသည်၊ ဧဝံ-သို့၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိ) မယာ-သည်၊ အဝဟဋံ-အပ်ပြီ၊
 ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ သော-ထိုသင်္ကန်းရှင် ရဟန်းသည်၊ တံ-သင်္ကန်း
 သိမ်းထားသော ထိုရဟန်းကို၊ အာဒိယိ-စောဒနာမှုကိုယူပြီ၊ ဝါ-စွပ်စွဲပြီ၊ (ကိ၊
 နည်း၊) တံ-သည်၊ အဿမဏော-ရဟန်း မဟုတ်သည်၊ အသိ-၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့ စောဒနာပြီ၊ ပေ၊ ကိ စိတ္တော-အဘယ်စိတ် ရှိသနည်း၊ ပေ၊
 နိရုတ္တိပထော-ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော စကားဟူသော အကြောင်းရှိပါ၏၊
 ပေ၊ နိရုတ္တိပထေ-ထုတ်ဖော်ပြောဆိုအပ်သော စကားဟူသော အကြောင်း၌၊
 ဝါ-ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ၊ ပေ၊ ဝတိယာ-စည်း၌။

၁၃၆။ ဝါတမဏ္ဍလိကာယ-လေပွေသည်၊ ဥက္ခိတ္တံ-မြောက်လွင်အပ်
 သော၊ သာဋကံ-အဝတ်ကို၊ ပသယိတွာ-မြင်၍၊ ပေ၊ ဝေဋ္ဌနံ-ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း
 ကို၊ ပေ၊ သာမိကာ-ဥစ္စာရှင်တို့သည်၊ ပုရေပဿန္တိ-မမြင်ကုန်မီ၊ ဣတိ-
 ကြံ၍၊ ဝေယျစိတ္တော-သည်၊ (ဟုတွာ) အဂ္ဂဟေသိ၊ ကောက်ယူပြီ။

၁၃၇။ သုသာနံ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အဘိဇ္ဇေ-မပျက်သေးသော၊ သရိရေ-
 အလောင်းကောင်၌၊ ပံသုကူလံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ကောက်ယူပြီ၊ တသ္မိံ စ
 သရိရေ-၌လည်း၊ ပေတော-ပြုတ္တာသည်၊ အဓိဝတ္ထော-စိုးအုပ်၍နေသည်၊ ဟောတိ၊
 ပေ၊ မယံ-၏၊ သာဋကံ-ကို၊ မာ အဂ္ဂဟေသိ-မယူပါနှင့်၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊

သော ဘိက္ခု-သည်။ အနာဒိယန္တော-စကားကို မနာယူဘဲ၊ အဂမာသိ-
 သွားပြီ၊ အထခေါ-၌၊ တံ သရီရံ-ထို အလောင်းကောင်သည်။ (ပြိတ္တာ အုပ်စိုး
 နေသော ထို အလောင်းကောင်သည်။) ဥဋ္ဌဟိတွာ-ထ၍၊ တဿ ဘိက္ခုနော-
 ၏။ ပိဋိတော ပိဋိတော-နောက်၌ နောက်၌။ (နောက်က နောက်က။) အနုဗန္ဓိ-
 အစဉ်လိုက်ပြီ၊ ပေ၊ ဒွါ ရံ-တံခါးကို၊ ထကေသိ-ပိတ်လိုက်ပြီ၊ ပေ၊ တတ္ထေဝ၊
 ထိုအရပ်၌ပင်၊ (ထိုတံခါး အနီး၌ပင်။) ပရိပတိ-လဲကျပြီ၊ (ပြိတ္တာလည်း
 ဘဝပြောင်းသွားပြီ)၊ ပေ၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မကောက်ယူထိုက်၊ ပေ။

၁၃၈။ သံဃဿ-၏။ စိဝရေ-ကို၊ ဘာဇိယမာနေ-ဝေဖန်အပ်သော်၊
 ထေယျစိတ္တာ-သည်။ (ဟုတွာ၊) ကုသံ-ကမ္မည်းကို၊ (မဲကို၊) သင်္ကာမေတွာ-
 ပြောင်းရွှေ့၍၊ ပေ။

၁၃၉။ ဇန္တာယရေ-ဇရုံးအိမ်၌၊ အညတရဿ၊ ဘိက္ခုနော-၏။ အန္တရ
 ဝါသကံ-သင်းပိုင်ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏(ဥစ္စာဟူ၍)၊ မညမာနော-မှတ်ထင်
 သည်ဖြစ်၍၊ နိဝါသေသိ-ဝတ်ပြီ၊ ပေ၊ သကသညိ-မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသည်
 ဖြစ်၍၊ (နိဝါသေသိ။) သကသညိဿ-မိမိဥစ္စာဟု အမှတ်ရှိသော ရဟန်း၏။
 ပေ။

၁၄၀။ ဂိဇ္ဈာံကုဋာ-သော၊ ပဗ္ဗတာ-မှ၊ ဩရောဟန္တာ-ဆင်းလာကုန်
 စဉ်၊ သိဟာဝိယာသံ-ခြင်္သေ့စားကြွင်းကို၊ ပဿိတွာ-၍၊ ပစာပေတွာ-ချက်
 စေ၍၊ ပရိဘုဉ္ဇသု-ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ သိဟာဝိယာသေ-၌၊ ပေ၊ ဗျုပ္ပ-ကျား၊ ဒိပိ-
 သစ်၊ တရုတ္တံ-အောင်း၊ ကောက-ဝံပုလွေ၊ (သစ်ကျုတ်၊) တိရုတ္တာနဂတ
 ပရိဂ္ဂဟံ-တိရုတ္တာန်သိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာ၌။

၁၄၁။ အပရဿ-အခြားရဟန်း၏၊ ဘာကံ-ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ပြော၍၊ အမူလကံ-ဥစ္စာရှင် အခြေအမြစ်မရှိသော ဆွမ်းကို၊ အဂ္ဂဟေသိ၊
 ပေ၊ သမ္မဇာနမုသာဝါဒေ-သမ္မဇာနမုသာဝါဒကြောင့်၊ (သိလျက် မဟုတ်
 မမှန်သောစကားကို ပြောခြင်းကြောင့်။) ပါစိတ္တိယဿ-သို့။ အာပတ္တိ-ရောက်
 ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ-၏။) ပူဝံ-မှန်၊ ဥစ္ဆ-ကြံ၊ တိမ္မရူသက-တည်သီး။

၁၄၂။ ဒုစ္စိက္ခေ-ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားရာအခါ၌၊ ဩဒနိယဗရံ-
 ထမင်းချက်ရာအိမ်သို့၊ (ရောင်းဖို့ရာ ထမင်းချက်ရာအိမ်သို့။) ပဝိသိတွာ-၍၊
 ပံတ္တာပူရံ-သပိတ်ပြည့်အောင်၊ ဩဒနံ-ကို၊ [သူနယရံ-အသားချက်ရာ အိမ်၊]

အညွန့်။ ၁၁-အမူလကံ၊ ၁၁၄။ ဩဒနိယဗရံ-၁၁၆။

ပူဇယရုံ-မုန့်ဖုတ်ရာအိမ်၊ (မုန့်ဖို) သက္ကလိယော-မုန့်ကွဲသည်းတို့ကို၊ မောဒကော-ကတွတ်မုန့်တို့ကို၊ (ဇယာကြော်။)

၁၄၃။ ပရိက္ခာရုံ-ကို၊ [ပင်ကိုအတိုင်း ထားအပ်သော လက်ဝတ်တန်ဆာ မလုပ်ရသေးသော ဝတ္ထုကို “ဘဏ္ဍာ” ဟု ခေါ်၏။ အသုံးအဆောင် တန်ဆာ စသည်လုပ်ပြီးသောဝတ္ထုကို “ပရိက္ခရာ” ဟု ခေါ်သည်။]

၁၄၄။ ပိဋေ-အင်းပျဉ်၌၊ (ခုံ၌) ထဝိကံ-အိတ်ကို၊ ပဿိတွာ-၍၊ ဣတော-ဤအင်းပျဉ်မှ၊ ဂဏုန္နော-ယူလတ်သော်၊ ပါရာဇိကော-ပါရာဇိက ကျသည်၊ ဘဝိဿာမိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပိဋကေန-နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ သင်္ကာမေတွာ-ပြောင်းရွှေ့၍၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီ၊ ဘိသိ-ဘုံလျှို့ကို။

၁၄၅။ စိဝရဝံသေ-သင်္ကန်းတန် ဝါး၌၊ ဣတော-မှ၊ နိက္ခမန္တော-ထွက် လတ်သော၊ ပေ၊ သော မောဃပုရိသော-သည်၊ နိက္ခမိ ဝါ-ထွက်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ န ဝါ နိက္ခမိ-မထွက်သည်မူလည်းဖြစ်စေ၊ ပေ။

၁၄၆။ ဒွေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သဟာယကာ-သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ (သုခဒုက္ခဟူသမျှသို့ အတူကပ်ရောက်တတ်သူတို့သည်၊ ဝါ-ဆင်းရဲအတူ ချမ်းသာအမျှ ဖြစ်သူတို့သည်) ဟောန္တိ၊ ပေ၊ ဒုတိယော-နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပေ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ-နှင့်၊ ဝိဿသန္တော- အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-ပြီ၊ ပေ၊ ဝိဿသဂ္ဂါဟော၊ အကျွမ်းဝင် သောအားဖြင့် ယူခြင်းရှိပါ၏၊ ပေ၊ ဝိဿသဂ္ဂါဟေ-အကျွမ်းဝင်သောအားဖြင့် ယူခြင်း၌၊ ဝါ-ကြောင့်။

၁၄၇။ စိဝရကမ္ပံ-သင်္ကန်းချုပ်မှုကို၊ ကရောန္တိ-ကုန်၏၊ ပေ၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ပဋိဝိသာ-အဖို့တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်ယူ၍၊ ဥပနိက္ခိတ္တာ-အနီး၌ထားအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပေ၊ ပဋိဝိသံ-ကို၊ အတ္တနော၊ (အဖို့ဟူ၍)၊ မညမာနော-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-ပြီ၊ ပေ၊ ပတ္တေန-ဖြင့်၊ ပေ၊ ပတ္တသာမိကော-သပိတ်ရှင်ဖြစ်သော၊ ပေ။

၁၄၈။ အမ္ပစောရကာ-သရက်သီးသူဇိုးတို့သည်၊ အမ္ပံ-သရက်သီးကို၊ ပါတောတွာ-ကျစေ၍၊ (သရက်ပင်ပေါ်မှ ကြွေကျစေ၍) ဘဏ္ဍိကံ-ဘဏ္ဍာထုပ်ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ အဂမံသု-ကုန်ပြီ၊ သာမိကာ-တို့သည်၊ တော စောရေ- တို့ကို၊ အနုဗန္ဓိသု-အစဉ်တစိုက်လိုက်ကုန်ပြီ၊ စောရာ-တို့သည်၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍိကံ- ကို၊ ပါတောတွာ-ကျစေ၍၊ (မြေပေါ်ပစ်ချ၍) ပလာယိသု-ထွက်ပြေးကုန်ပြီ။

ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပံသုကုလသံညီနော- ပံသုကုဟု အမှတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊
 ပဋိဂ္ဂဟာပေတွာ-အကပ်ခံစေ၍၊ (အကပ်ခိုင်း၍) ပရိဘုဒ္ဓိသု-ကုန်ပြီ၊ (ဓမ္မ-
 သပြေသီး၊ လဗုဓ-တောင်ပိန္နဲသီး၊ တာလပက္က-ထန်းသီးမှည့်) သာမိကာ-
 တို့သည်၊ ပုရေပသာန္တိ-မမြင်ကုန်မီ၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ထေယျစိတ္တာ-ကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ) ပရိဘုဒ္ဓိသု-ကုန်ပြီ။

၁၄၉။ ပုပ္ဖာရာမံ-ပန်းအရံသို့၊ (ပန်းခြံသို့) ဂန္ဓာ-၍၊ ဩစိတံ-
 ဆွတ်ခူးအပ်ပြီးသော၊ ပဉ္စမာသဂ္ဂနကံ-ငါးပဲထိုက်တန်သော၊ ပုပ္ဖံ-ကို၊ ဩစိနိတွာ၊
 ဆွတ်ခူး၍၊ ပဉ္စမာသဂ္ဂနကံ-ငါးပဲ ထိုက်တန်သော ပန်းကို။

၁၅၀။ ဂါမကံ-ရွာငယ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-စဉ်၊ ဝေ၊ အဝေါစ-ပြီ၊ အာဝုသော-
 တုယံ-၏၊ ဥပဋ္ဌာကကုလံ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော အမျိုးကို၊ ဝုတ္တော-
 ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သင်က ပြောဆိုအပ်သည်) (ဟုတွာ)၊ တစ်နည်း-ဝုတ္တော
 ဟုတွာ-သင့်အပြောဖြင့်၊ ဝဇ္ဇေမိ-ပြောလိုက်အံ့၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဝေ၊ အာဟာရာပေတွာ-
 ဆောင်ယူစေ၍၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ပရိဘုဒ္ဓိ-သုံးစွဲပြီ၊ ဝေ၊ ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေမိတိ၊
 ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေမိ-ဟူ၍၊ ဝါ-သင့်အပြောဖြင့် ပြောလိုက်မည်ဟူ၍၊ န ဝတ္တဗျော-
 ထိုက်၊ ဝုတ္တော-တပည့်တော်က ပြောအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) တစ်နည်း-
 ဝုတ္တော ဟုတွာ-တပည့်တော်အပြောဖြင့်၊ ဝဇ္ဇေဟိ-ပြောလိုက်ပါ၊ ယုဂသာဇ္ဇကံ-
 အစုံဖြစ်သောအဝတ်ကို၊ အာဠကံ-တစ်ပြည်သော၊ သပ္ပံ-ထောပတ်ကို၊ တုလံ-
 တစ်ချိန်သော၊ ဝုဠံ-တင်လဲကို၊ ဒေါဏံ-တစ်စိတ်သော၊ တဏှာလံ-ဆန်ကို။

၁၅၁။ မဟာဂ္ဂံ-များသော အဖိုးရှိသော၊ (အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်သော)၊
 မဏိ-ပတ္တမြားကို၊ အာဒါယ-၍၊ အညတရေန၊ ဘိက္ခုနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊
 အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော-ရှည်သော ခရီးကိုသွားသည်၊ (ခရီးရှည်သွားသည်) ဟောတိ-
 ၏၊ ဝေ၊ သုကံဋ္ဌာနံ-အခွန်ကောက်ရာအရပ်ကို၊ ပဿိတွာ-၍၊ တဿ ဘိက္ခုနော-
 ၏၊ (ထဝိကာယ-၌စပ်) ဝါ-သည်၊ အဇာနန္တဿ-မသိစဉ်၊ ထဝိကာယ၊ အိတ်၌။
 မဏိ-ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ သုကံဋ္ဌာနံ-ကို၊ အတိက္ကမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊
 (ကျော်လွန်လျှင်) အဂ္ဂဟေသိ-ပြီ၊ ဂိလာနာလယံ-မကျန်းမာသူ၏
 အခြင်းအရာကို၊ ဝါ-မကျန်းမာသူ၏ အမှုအရာကို၊ ကရိတွာ-၍၊ ဝေ၊ မေ-၏။

အညွှန်း။ ။၁-ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေမိ၊ ဝုတ္တော ဝဇ္ဇေဟိ-ယုဂသာဇ္ဇကံ-စသည်၊
 တာသာဇ္ဇိ (တ) ၁၂၁၊ စူ။
 ၂-ဂိလာနာလယံ။ ။အာလယ၏ အနက်ကို၊ မ၊ ၄၊ ၄။ ၂၅၀။မ၊ ၃၊ ၄၃၉။
 စာ၊ ၄၊ ၆။ ၂၅-တို့ကို ကြည့်၍ အနက်ပေးသည်။

ဘဏ္ဍိကံ-ကို၊ အာဟရ-ဆောင်ခဲပါ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ အကလ္လကော-
မကျန်းမာသူသည်၊ န-မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-ပြောပြီ၊ အာဝုသော၊ တွဲ-သည်၊
ကိဿ-ကြောင့်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော အမှုကို၊ အကာသိ ပန-
ပြုရသနည်း။

၁၅၂။ အာမိဿေန-ဆွမ်းစသော အာမိသဖြင့်၊ ဥပလာပေတွာ-ချော
မြူ၍၊ (ပြားယောင်း၍)၊ ပေ၊ အတိက္ကာမေဟိ-ကျော်လွန်စေပါ၊ ပေ။

၁၅၃။ ပါဿ-ကျော့ကွင်း၌၊ ဗန္ဓု-နှောင်ဖွဲ့အပ်သော၊ ဝါ-မိနေသော၊
သူကရံ-ဝက်ကို၊ ကာရညေန-သနားခြင်းကြောင့်၊ မုဉ္ဇိ-လွတ်ပြီ၊ ပေ၊ ကာရညာ
မိပ္ပာယော-သနားခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိပါ၏၊ (သနားသောအလိုဆန္ဒ ရှိပါ၏၊)
ကုမိနေ-မြူး၌၊ ဗန္ဓေ-အပ်ကုန်သော၊ မစ္ဆေ၊ တို့ကို၊ ပေ၊ အတိက္ကမိတွာ-၍၊
ပဝဋ္ဌေတွာ-လိမ့်စေ၍၊ ပေ၊ ကုလလေန-စွန်သည်၊ ဥက္ခိတ္တံ-မြောက်ချီအပ်
သော၊ မံသပေသိ-အသားတစ်ကို၊ သာမိကာနံ-ဥစ္စာရှင်တို့အား၊ ဒဿာမိ၊
ပြန်ပေးမည်၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ပေ၊ အဂ္ဂဟေသိ-ပြီ။

၁၅၄။ ဥဠုမ္ပံ-ဖောင်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့၍၊ အစိရဝတိယာ-သော၊ နဒိယာ-
၌၊ ဩသာရေန္တိ-အောက်သို့ သွားစေကြကုန်၏၊ (မျှောကြကုန်၏)၊ ဗန္ဓုနေ-
ဖွဲ့ချည်ကြောင်းကြီးသည်၊ ဆိန္ဓေ-ပြတ်လတ်သော်၊ ကဋ္ဌာနိ-သစ်သားတို့သည်၊
ဝိဝုကိဏ္ဍာနိ-ဖရိဖရဲ(ကစဉ်ကရဲ)တို့သည်၊ (ဟုတွာ၊) အဂမံသု-သွားကုန်ပြီ၊
ဘိက္ခု၊ ပံသုကူလသည်နော-ပံသုကူဟုအမှတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဥတ္တာရေသု-
ဆယ်ကြကုန်ပြီ၊ (“ရေမှတက်စေကြကုန်ပြီ” ဟု သဒ္ဒတ္ထ-ဖြစ်၏)၊ ဂေါပါလကော-
နွားကျောင်းသားသည်၊ (နွားကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူသည်)၊ ရက္ခေ-၌၊
သာဠကံ-ကို၊ အာလဂ္ဂေတွာ-ဆွဲချိတ်၍၊ ဥစ္စာရံ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာအရပ်သို့၊
ဝါ-ကျင်ကြီးစွန့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဂမာသိ-ပြီ၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ (ပါဒေ-၌
စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ နဒိ-ကို၊ တရန္တဿ-ဖြတ်ကူးစဉ်၊ ရဇကာနံ-ခဝါသည်
တို့၏၊ ဟတ္ထတော-မှ။ မုတ္တံ-လွတ်လာသော၊ သာဠကံ-သည်၊ ပါဒေ၊ လဂ္ဂံ-
ငြိနေသည်၊ ဟောတိ-၏။

၁၅၅။ သပ္ပိကုမ္ဘံ-ထောပတ်အိုးကို၊ ပဿိတွာ၊ ထောကံ ထောကံ-
အနည်းငယ် အနည်းငယ်၊ ပရိဘုဉ္ဇိ၊ ပေ၊ သံဝိဒဟိတွာ-သဘောတူစီစဉ်၍၊
ဝါ-တိုင်ပင်၍၊ အဂမံသု-ကုန်ပြီ၊ (ကိ)၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဝဟရိဿာမ-အံ၊
ဣတိ-ဤသို့ တိုင်ပင်၍ သွားကြပြီ၊ ဧကော-သည်၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ အဝဟရိ-
ပြီ၊ တေ-ထို ရဟန်းတို့သည်၊ ဧဝမာဟံသု၊ (ကိ-နည်း။) မယံ-တို့သည်။

ပါရာဇိကာ-ပါရာဇိကကျသုတို့သည်၊ န-မဟုတ်ကုန်၊ ယော-အကြင်ရဟန်း
 သည်၊ အဝဟဋ္ဌော-ခိုးဆောင်ပြီ၊ သော-သည်၊ ပါရာဇိကာ-ပါရာဇိက ကျ
 သူတည်း၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ဘာဇေသု-ခွဲဝေကြကုန်ပြီ၊ တေဟိ-တို့သည်၊
 ဘာဇိယမာနေ-အပ်သော်၊ ဧကမေကဿ-တစ်ပါးတစ်ပါး၏၊ ပဋိဝိသော-
 အဖို့သည်၊ ပဉ္စမာသကော-ငါးပဲသည်၊ န ပရိပူရိ-မပြည့်။

အာပဏိကဿ-ဈေးသည်၏၊ တဏှုလမုဋ္ဌိ-ဆန်တစ်ဆုပ်ကို၊ (မုဂ္ဂ-
 ပဲနောက်၊ မာသ-ပဲကြီး၊ တိလ-နှမ်း၊) ပေ၊ အန္တဝနေ-သူကန်းတော၌၊
 ဧာရကာ-သူခိုးတို့သည်၊ ဂါဝိ-နွားမကို၊ ဟန္တော-သတ်၍၊ မံသံ-ကို၊ ဓါဒိတွာ-
 ၍၊ သေသကံ-အကြွင်းအကျန်ကို၊ ပဋိသာမေတွာ-သိမ်းဆည်း၍၊ အဂမံသု-
 ပြီ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပတိဂ္ဂါဟာပေတွာ-အကပ်ခိုင်း၍၊ [“အကပ်ခံစေ၍”ဟု
 သဒ္ဒတ္ထ-ဖြစ်၏၊] သူကရံ-ဝက်ကို၊ တိဏဓေတ္တံ-မြက်ခင်းသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊
 လူတံ-ရိတ်အပ်ပြီးသော၊ ပဉ္စမာသဂ္ဂနကံ-ငါးပဲ ထိုက်တန်သော၊ တိဏံ-ကို။

၁၅၆။ သံဃဿ-၏၊ အမ္မံ-သရက်သီးကို၊ ဘာဇာပေတွာ-ခွဲဝေစေ၍၊
 ပရိဘုဋ္ဌိံသု၊ ပေ၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ-သုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ။ (ပဋိဂ္ဂဏှာမ-
 ခံယူကုန်၏၊) တစ်နည်း၊ ပရိဘောဂတ္ထာ-သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အကျိုးရှိပါ
 ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ-
 သုံးဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဂဟဏေ-ယူခြင်း၌) အနာပတ္တိ-သည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ ပေ၊ အမ္မပါလကာ-သရက်ပင်စောင့်တို့သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အမ္မဖလံ-
 သရက်သီးကို၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဣမေ-ဤသူတို့သည်၊
 ဂေါပေတံ-စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ ဣဿရာ-အစိုးရကုန်၏၊ ဣမေ-တို့သည်၊
 ဒါတံ-ငှာ၊ န-အစိုးမရကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကုက္ကုစာယန္တာ-ကုက္ကုစကို
 ပြုကုန်လျက်၊ န ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ-မခံယူကြကုန်၊ ပေ၊ ဂေါပကဿ-စောင့်ရှောက်
 သူ၏၊ ဒါနေ-ပေးခြင်း၌၊ အနာပတ္တိ။

သံဃဿ-၏၊ ဒါရုံ-ကို၊ တာဝကာလိကံ-ထိုကာလ၌ သုံးစွဲအပ်သည်
 မည်လောက်အောင်၊ ဝါ-ထိုသုံးစွဲရာကာလပတ်လုံး ယူအပ်သည်မည်
 လောက်အောင်၊ ဝါ-အခိုက်အတန့်မျှ၊ ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ အတ္တနော-၏၊
 ဝိဟာရဿ-၏၊ ကုဋံ-နံရံကို၊ ဥပထမ္ဘေသိ-ထောက်ထားပြီ၊ ပေ၊
 တာဝကာလိကော-တာဝကာလိကဏ် ရှိ၏၊ တာဝကာလိကော-၌၊ ပေ။

အညွနံ။ က-ပရိဘောဂတ္ထာယ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁၃၁။
 တာဝကာလိကံ၊ တာဝကာလိကော၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁၃၇။

ပုဉ္ဇကိတံ^၁ -အပုံပြုထားအပ်သော၊ တိတံ-ကို၊ ပေ၊ ဈာပေသိ-မီးလောင်စေပြီး၊ (မီးတိုက်ပြီး) ဘိသိ-ဘုံလျှို့ကို၊ ဘိဗ္ဗောဟန-ခေါင်းအုံးကို၊ ကဝါဠ-တံခါးရွက်ကို၊ အာလောကသန္တိ-လေသောက်ပြတင်းကို၊ ဂေါပါနသိ-အခြင်ရနယ်ကို။

၁၅၇။ ဥပါသကဿ-၏၊ ဝိဟာရပရိဘောဂံ-ကျောင်းအသုံးအဆောင်ဖြစ်သော၊ သေနာသန-ကို၊ အညတြ-အခြားကျောင်း၌၊ ပေ၊ ဥဇ္ဈာယတိ-ကဲ့ရဲ့၏၊ ဝိယုတိ-အပြစ်ကိုပြ ရှုတ်ချ၏ ဝိပါစေတိ-အပြစ်ကိုကျယ်ပြန့်စေ၏၊ [ရောက်ရာအရပ်၌ စကားပြန်၏၊] (ကိ-အဘယ်သို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချအပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေသနည်း၊) ကထံ ဟိ၊ အဘယ်ကြောင့်၊ ဘဒ္ဒန္တ၁-အရှင်မြတ်တို့သည်၊ အညတြ-အခြားကျောင်း၌၊ (အခြားကျောင်းက၊) ပရိဘောဂံ-အသုံးအဆောင်ကို၊ အညတြ-၌၊ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ နာမ-သုံးစွဲကြရသနည်း၊ (သုံးစွဲကြပါလိမ့်) ဣတိ-၏၊ ဥဇ္ဈာယတိ-စသည်၏ အကျယ်ကို စာပိုဒ်နံပါတ် စေ-၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ဥပေါသထဂ္ဂံပိ-ဥပုသ်ပြုရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ [ဥပုသ်ယူရာအိမ်=ဥပုသ်အိမ်၊] သန္တိသန္တံပိ-စည်းဝေးရာအရပ်သို့လည်းကောင်း၊ ဟရိတုံ-ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ ကုက္ကုစ္စာယန္တ၁-ကုန်လျက်၊ ဆမာယံ-မြေ၌၊ နိသီဒန္တိ-ကုန်၏၊ ဂတ္တာနိပိ-ကိုယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ စိဝရာနိပိ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပံသုကိတာနိ-မြေမှုန်ဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်ကုန်သည်၊ (မြေမှုန်အလိမ်းအလိမ်းကပ်ကုန်သည်) ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ပေ၊ တာဝကာလိကံ-အခိုက်အတန့်မျှ၊ ဟရိတုံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ။

စမ္မာယံ-စမ္မာမြို့၌၊ ထုလ္လကန္တာယ-ထုလ္လကန္တာမည်သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ အဇ္ဈောဝါသိနိ-အနီးနေတပည့်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ ထုလ္လကန္တာယ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ ဥပဋ္ဌာကကုလံ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော အမျိုးသို့၊ ဂန္တာ-၍၊ "အယျာ-အရှင်မသည်၊ တောကဋ္ဌလယာဂုံ^၂ -နှမ်း၊ ဆန်၊ ပဲနောက်-သုံးမျိုးလှောက်၍ ကျိုချက်အပ်သောယာဂုကို၊ (နှမ်း၊ ဆန်-နှစ်မျိုးတွင် ပဲ

အညွနံ။ ၈-ပုဉ္ဇကိတံ။ ကိတံ-၌ ဒါရကာ အလင်္ကာတာ မာလာကိတာ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ဝိ၊ ၁၊ ၃၆၁။
မာလာကိတာပုဒ်၌ကဲ့သို့ ပုဉ္ဇကိတံဝယ် ကိတံ-၌လည်း ကရ၊-ဇာတ်၊ တ-ဝစည်းဖြစ်သင့်သည်၊ က-၌ (အ)ကို ဣပြု။
၂-တောကဋ္ဌလယာဂုံ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁၄၃။

တစ်မျိုးမျိုးစွာကံ၍ ကျိုးချက်အပ်သော ယာဂုကို) ပါတုံ-ဝှာ၊ ဣတ္ထတိ-ဇာ၊
-ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ပစာပေတွာ-ကျိုးချက်စေ၍၊ ယေ။

မဓုဂေါဠကံ - ရှိသောအရသာရှိသော မုန့်ဆုပ်ကို၊ (ဝါ-ပျားလပိုကို။)

၁၅၈။ ဝေသာလီယံ-၌၊ အာယသ္မတော အဇ္ဈကဿ-ဇာ၊ ဥပဋ္ဌာကဿ-
သော၊ ဂဟပတိနော-အိမ်ရှင်ဇာ၊ ဝါ-မှာ၊ ဒွေ ဒါရကာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်ဇာ၊ ပုတ္တော စ-လည်းကောင်း၊ ဘာဂိနေယျာ စ-တူလည်းကောင်းတည်း၊
ပေ၊ ဘန္တေ-ဘုရား၊ ဣမံ ဩကာသံ-ဤအခွင့်အရေးကို၊ (အာစိက္ခေယျာသိ-
၌ စပ်၊) ဒွိန္ဒု-ကုန်သော၊ ဣမေသံ ဒါရကာနံ-တို့တွင်၊ ယော-သည်၊ သဒ္ဓေါ-
သဒ္ဓါရှိသည်၊ ပသန္တော-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုသည်-ဟောတိ၊ တဿ-
ထိုကလေးအား၊ အာစိက္ခေယျာသိ-ပြောပြပါ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊
သော-ထိုသူသည်၊ တေန သာပတေယျေန-ထိုဥစ္စာဖြင့်၊ ကုဗ္ဗမ္ပံ စ-ဥစ္စာနှစ်
ကိုလည်း၊ သဏ္ဍပေသိ-ကောင်းစွာတည်စေပြီ၊ ဒါနဉ္စ-ကိုလည်း၊ ပဌပေသိ-
ဖြစ်စေပြီ၊ ပေ၊ ကော-သည်၊ ပီတုနော-ဇာ၊ ဒါယန္တော န ခေါ-အမွေခံပါနည်း၊
ပုတ္တော ဝါ-သားပါလော၊ ဘာဂိနေယျာ ဝါ-တူပါလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊
အမှာကံ-တို့ဇာ၊ သာပတေယျ-ဥစ္စာနှစ်ကို၊ မေထုနကဿ-သားရင်းအား၊
အာစိက္ခိ-ပြောပြပြီ၊ ပေ၊ မေ-အား၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါ၊
ပေ၊ ပက္ခော-ဘက်သားသည်၊ (အသင်းအပင်းသည်၊) ဟောတိ-ဇာ၊ အာဂုသော
အာနန္ဒာ၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ (အာစိက္ခတိ-၌ စပ်၊) သာမိကေန-
ဥစ္စာရှင်သည်၊ (ပုတ္တော-၌ စပ်၊) ဣမံ ဩကာသံ-ကို။ ဣတ္ထန္နာမဿ-အား၊
အာစိက္ခေယျာသိ-ပြောပေးပါ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုတ္တော-ပြောအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
တဿ-ထိုသူအား၊ အာစိက္ခတိ-ဇာ၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ ကိ-အဘယ်
အပြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ န ခေါ-ရောက်ပါသနည်း၊ ဣတိ-ပြီ၊ (ဘန္တေ-
အရှင်ဘုရား၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အာပတ်သို့။ အန္တမသော-အားဖြင့်၊
ဒုတ္တဋ္ဌမတ္တမ္ပိ-ဒုတ္တဋ္ဌမျှသို့လည်း၊ န အာပဇ္ဇတိ-မရောက်ပါ။

၁၅၉။ ဥပဋ္ဌာကကုလံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဇောရေဟိ-ဓားပြတို့သည်၊
ဥပဒ္ဓုတံ-နှိပ်စပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဇာ၊ ဒွေ စ ဒါရကာ-တို့သည်လည်း၊ ဝါ၊
တို့ကိုလည်း၊ နိတာ-ဆောင်ယူအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်ဇာ၊ ယေ၊ တော

အညွှန်း။ ၁-မဓုဂေါဠကံ၊ ဘာသာဋီ (တ) ၁၄၄။
၂-ပက္ခော-ဘာသာဋီ (တ) ၁၄၄။

ဒါရကေ-တို့ကို၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ပါသာဒေ-
 ပြာသာဒ်၌၊ ဌပေသိ-ထားပြီး၊ ပေ၊ “အယံ-ဤဟာသည်၊ အယျဿ ပိလိန္ဒ
 ဝစ္ဆဿ-အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ၏၊ ဣဒ္ဓါနဘာဝေါ-တန်ခိုးအာနုဘော်တည်း၊” ဣတိ-
 ဤသို့သိ၍၊ အာယသ္မန္တေ ပိလိန္ဒဝစ္ဆေ-၌၊ အဘိပ္ပသိဒိသု-အလွန်
 ကြည်ညိုကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဣဒ္ဓိမဿ-တန်ခိုးရှိသူ၏၊ ဣဒ္ဓိဝိသယေ-တန်ခိုး
 အရာ၌၊ (အဓိဋ္ဌာန် တန်ခိုးအရာ၌။)

၁၆၀။ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ (ပါဒေ-၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဂစ္ဆန္တဿ၊
 တရန္တဿ-တို့၌ စပ်၊) ဂါမကာ-ရွာငယ်မှ၊ ကောသဇ္ဇိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-
 သွားလတ်သော်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ နဒိ-ကို၊ တရန္တဿ-ဖြတ်ကူး
 စဉ်၊ သူကရိကာနံ-ဝက်သတ်သမားတို့၏၊ ဟတ္ထတော-မှ၊ မုတ္တာ-လွတ်လာ
 သော၊ မေဒဝဋ္ဋိ-အဆီခဲသည်၊ ပါဒေ-၌၊ လဂ္ဂါ-ငြိနေသည်၊ ဟောတိ-၏၊
 ပေ၊ ဥတ္တိတ္ထံ-ရေမှတက်လာသော၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဂေါပါလိကာ-နွား
 ကျောင်းသူမသည်၊ ပေ၊ အဒိန္နာဒါနေ-ကြောင့်၊ ပေ၊ မေထုနဓမ္မသမာယောဂေ-
 မေထုန်အကျင့်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။

၁၆၁။ သာဂလာယံ-သာဂလာမြို့၌၊ အာယသ္မတော-ဒဋ္ဌိကဿ-၏၊
 သဒ္ဓိဝိဟာရိကော-အတူနေတပည့်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အနဘိရတိယာ-
 မဓွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ပိဋိတော-နိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ အာပဏိကဿ-
 ဈေးသည်၏၊ ဝေဌနံ-ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းကို၊ (၈၆) အဝဟရိတွာ-မိုးဆောင်
 ၍၊ ပေ၊ အဝေါစ-ပြီး၊ (ကိ-နည်း၊) အဟံ ဘန္တေ၊ အဿမဏော-ရဟန်း
 မဟုတ်တော့၊ ဝိဗ္ဗမိဿာမိ-လူထွက်ပါတော့မည်၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီး၊ ပေ၊
 အာဟရောပေတွာ-ဆောင်ယူစေ၍၊ အဂ္ဂါပေသိ-အစိုးဖြတ်စေပြီး၊ တံ-
 ထိုဦးရစ်ခေါင်းပေါင်းသည်၊ အဂ္ဂါပေန္တံ-အစိုးဖြတ်စေအပ်သော်၊ [ကံ- ဟော၊
 မာန-ပစ္စည်း၊ အန္တ-ပြန်၊] ပဉ္စမာသကော-ငါးပဲတို့ကို၊ န-အဂ္ဂတိ-မထိုက်တန်၊
 ပေ၊ ဓမ္မကထံ-တရားစကားကို၊ ပေ၊ အဘိရမတိ-အလွန်ဓမ္မလျော်၏၊ ဣတိ-
 အပြီးတည်း။

ဒုတိယပါရာဇိကံ-သည်၊ သမတ္ထံ-ပြီးပြီ။

၃-တတိယပါရာဇိက

၁၆၂။ (ယေန သမယေန ဘိက္ခု အတ္တနာပိ၊ အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ၊ အညမညမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ၊ မိဂလတ္ထိကမ္ပိ သမဏကုတ္တကံ ဇီဝိတာဝေါရောပါပေန္တိ၊ -အနိယမဝါကျ၊ ဝေါရောပါပေန္တိ-ခွင်းပစ္စေဟု ခေမိုင်းကြကုန်၏။)

တေန သမယေန-၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီး သော၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေသာလီယံ" -ဝေသာလီမြို့၌၊ ဝါ- ဝေသာလီမြို့၏ အနီးဖြစ်သော၊ မဟာဝနေ-မဟာဝန်တော၌၊ ကုဋ္ဌာဂါရ သာလာယံ-အထွတ်ရှိသော ဂန္ဓကုဋ္ဌိကျောင်းတော်၌၊ ဝါ-စုလစ်မွမ်းချွန် အထွတ်တပ်ထားအပ်သော ဂန္ဓကုဋ္ဌိကျောင်းတော်၌၊ ဝိဟရတိ-၏၊ တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဝေသာလီမြို့အနီး မဟာဝန်တော ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊) ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အနေကပရိယာယေန-တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်း ဖြင့်၊ အသုဘကထံ-အသုဘနှင့် စပ်သောစကားကို၊ ကထေတိ-ဟောတော်မူ၏၊ အသုဘာယ-အသုဘမာတိကာ၏၊ ဝဏ္ဏံ-အကျယ်ဖွင့်ကြောင်း ပဒဘာဇနီကို၊ ဘာသတိ-ဟောတော်မူ၏၊ အသုဘဘာဝနာယ-အသုဘဘာဝနာ၏၊ (အသုဘ လျှင်အာရုံရှိသော စိတ်ကို တိုးပွားစေခြင်း၏၊) ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘာသတိ-၏၊ အာဒိဿ အာဒိဿ-ညွှန်ပြ၍ ညွှန်ပြ၍၊ အသုဘသမာပတ္တိယာ-အသုဘ သမာပတ်၏၊ ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘာသတိ။

အံထ ခေါ-၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာမန္တေ သိ-မိန့်တော် မူပြီး၊ (ကိ၊) "ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ အဒ္ဓမာသံ-တစ်လထက်ဝက် တစ်ဆယ့် ငါးရက်ပတ်လုံး၊ (လဝက်ပတ်လုံး၊) ပဋိသလ္လိယိတံ-နေ့စဉ် နေ့စဉ် သမာပတ် ၌ စိတ်ကို ငြိကပ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ-အလိုတော်ရှိ၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ (အမိ-၌စပ်၊) ဝါ၊ ငါသို့၊ (ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော-၌စပ်၊) ဝိဏ္ဏပါတနိဟာရကေန-ဆွမ်းကို ပို့ဆောင်မည့် ရဟန်းကို၊ အညတြ-ကြည့်ထား၍၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော-ချဉ်းကပ်ထိုက်သည်၊ န အမိ-ဖြစ်တော်မမူလို၊ ဣတိ-

အညွှန်း။ ။၁-ဝေသာလီယံ၊ ဘာသာဋီ (တ) ၁၄၈။ မဟာဝနေ၊ ၁၄၉။ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ၊ ၁၄၉။ ၁၅၀။ အသုဘကထံ၊ အသုဘာယ ဝဏ္ဏံ၊ အသုဘဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ၊ ၁၅၁။ ၁၅၂။ အာဒိဿ အာဒိဿ၊ ၁၆၀။ ပဋိသလ္လိ ယိတံ၊ ၁၆၂။

မိန့်တော်မူပြီ။ပေ။ ကောစိ-သည်၊ ဘဂဝန္တံ-သို့၊ န ဥပသင်္ကမတိ-မချဉ်းကပ်၊
 [အသုခ-သည် အနက်မရှိ၊] (တစ်နည်း) ဘဂဝန္တံ-သို့၊ နာသုခံ ဥပသင်္ကမ
 တိ-မချဉ်းကပ်သည်သာ။ပေ။ အနေကာကာရဝေါကာရံ-တစ်ပါးမက များစွာ
 သောအကြောင်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းခြင်းရှိသော၊ အသုဘဘာဝနာနယောဂံ-
 အသုဘဘာဝနာကို အဖန်ဖန်အားထုတ်မှုကို၊ အနုယုတ္တာ-အားထုတ်ကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရန္တိ၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သကောန-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊
 ကာယေန-ကိုယ်ဖြင့်၊ (တစ်နည်း) သကောနကာယေန-မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ (ဟရာယန္တိ-
 ဌ်စပ်)၊ ဝါ-ကိုယ်သည်၊ အဋ္ဌိယန္တိ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏၊ ဟရာယန္တိ-ရှက်ကုန်၏၊
 ဇီဝုစ္ဆန္တိ-စက်ဆုပ်ကုန်၏၊ သေယျထာဝီ နာမ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဒဟရော-
 ငယ်သော၊ ယုဝါ-နပျို့သော၊ မဏ္ဍနကဇာတိကော-တန်ဆာဆင်လေ့ ရှိသူ၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ သီသံ နှာတော၊ ဦးခေါင်းနှင့်တကွ ဆေးလျှော်-
 ရေမျိုးပြီးသော၊ ဣတ္ထိ ဝါ-အမျိုးသမီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပုရိသော
 ဝါ-အမျိုးသားသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍော-လည်ပင်း၌၊ အာသတ္တေန-
 ငြိကပ်စေအပ်သော၊ ဝါ-ဆွဲချိတ်အပ်သော၊ အဟိကုဏပေန ဝါ-မြွေသေကောင်ပုပ်
 ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကုတ္တုရကုဏပေန ဝါ-ခွေးသေကောင်ပုပ်ဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ မနုဿကုဏပေန ဝါ-လူသေကောင်ပုပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။

အညွှန်း။ ၁-နာသုခ၊ ဘာသာဋီ (တ) ၁၆၅။

၂-သကောန ကာယေန။ ။ဤပုဒ်ကို အဋ္ဌိယန္တိ၌ စပ်စိုက် ကတ္တာ၊
 ဟရာယန္တိ၌ စပ်စိုက် ကရိတံ၊ ဇီဝုစ္ဆန္တိ၌ စပ်စိုက်ကံ သုံးမျိုးရ၏။ ဤ၌
 အထူးမဖွင့်သော်လည်း စာပိုဒ် (၄၀၄) ပထမပါရာဇိကဝယ် ဖွင့်ခဲ့ပြီ။
 သကောနကာယေန-သည်၊ အဋ္ဌိယန္တိ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏၊ သကောနကာယေန-
 ဖြင့်၊ ဟရာယန္တိ-ရှက်ကုန်၏၊ သကောနကာယေန-ကို၊ ဇီဝုစ္ဆန္တိ-စက်ဆုပ်ကုန်
 ၏၊ ဘာသာဋီ (တ) (၁၆၆)၅။

၃-ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဒဟရော-စသည်။ ။ဒဟရော-စသော
 ဝိသေသနပုဒ် များသည် မိမိတို့နှင့် နီးသော “ပုရိသော”ဟူသော ဝိသေသကို၌၍
 ပုလ္လိင်ဖြစ်နေသည်။ ဣတ္ထိ၌ စပ်စိုက် ဒဟရာ ယုဝတိ၊ မဏ္ဍနကဇာတိကာ၊
 သီသံ နှာတာ-ဟု ပြင်ပါ။

[ဆောင်]။ ။ဝိသေသန၊ တစ်ခုမျှနှင့် ဝိသေသျှများစွာ၊ ဆင့်လျက်ပါမူ၊
 ဝိသေသနမှာ၊ တူမြီရာသည်၊ ဦးစွာလိင်ဝုဏ် အညီတည်း၊ (နီးစွာ လိင်ဝုဏ်
 အညီတည်း)။

[ဝိသေသနကဏ္ဍ၊ ဝိသေသျှကဏ္ဍကိုလျှင် ဦးစွာ လိင်ဝုဏ်လိုက်၏၊ ဝိသေသျှက
 ဏ္ဍ၊ ဝိသေသနကဏ္ဍကိုဖြစ်လျှင် နီးစွာလိင်ဝုဏ်လိုက်၏။]

အဋ္ဌိယေယျ (သေယျထာပိ) - နိပိစက်အပ်ရာသကဲ့သို့၊ ဟရာယေယျ (သေယျထာပိ)-ရုက်ရာသကဲ့သို့၊ ဇီရုဗ္ဗေယျ (သေယျထာပိ)-စက်ဆုပ်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူပင်၊ ပေ၊ ဇီဂုစ္ဆန္တာ-ကုန်လျက်၊ အတ္တနာပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ ဇီဝိတာ-ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပေန္တိ-ခွဲကြကုန်၏၊ အညမညမ္ပိ-အချင်းချင်းလည်း၊ ပေ။

မိဂလဏ္ဍိကံ-မိဂလဏ္ဍိကမည်သော၊ သမဏကုတ္တကမ္ပိ-(ရဟန်းတို့၏ ကိစ္စကိုပြုတတ်သော) ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်ကိုလည်း၊ ဥပသကံမိတွာ-ဤ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ပြောကြကုန်၏၊ (ကိံ) “အာဝုဿော၊ သာဝု-တောင်းပန်ပါ၏၊ နော-ငါတို့ကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေဟိ-ခွဲပါ၊ ဣဒံ ပတ္တစိဝရံ-သည်၊ တော-သင့်အတွက်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊” ဣတိ-ဤသို့ပြောကြကုန်၏၊ အထခေါ-၌၊ မိဂလဏ္ဍိကော-သော၊ သမဏကုတ္တကော-သည်၊ ပတ္တစိဝရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဘဇ္ဇော-မွေးမြူအပ်သည်၊ (ရောမြူအပ်သည်၊ ဟုတွာ-ဤ၊) သမ္ပဟုလေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေတွာ-ခွဲ၍၊ လောဟိတကံ-သွေးရှိသော၊ (သွေးအလိမ်းလိမ်းကပ်သော၊) အသိ-သန်လျက်ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ယေန-၌၊ ဝဂ္ဂုမုဒါ-ဝဂ္ဂုမုဒါမည်သော၊ နဒီ-သည်၊ (အတ္တိ၊) တေန-ဝဂ္ဂုမုဒါ မြစ်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသကံမိ-ပြီ။

အထခေါ-၌၊ မိဂလဏ္ဍိကဿ-သော၊ သမဏကုတ္တကဿ-၏၊ (ကုက္ကုစ္ဆံ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရော-တို့၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဧဝံဓန္တဿ-၌ စပ်၊) လောဟိတကံ-သော၊ တံ အသိ-ကို၊ ဧဝံဓန္တဿ-ဆေးနေစဉ်၊ ကုက္ကုစ္ဆံ-နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှုသည်၊ အဟုဒေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရော-နှလုံးမသာယာခြင်းသည်၊ အဟု(ဒေဝ)-ဖြစ်သည်သာ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ တွေး၍ ကုက္ကုစ္ဆံ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရ-ဖြစ်သနည်း၊) [ကုက္ကုစ္ဆံ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရတို့၏ အကျယ်ကို စာပိုဒ် ၃၇ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

“ယောဟံ-သည်၊ သီလဝန္တေ-သီလရှိကုန်သော၊ ကလျာဏဓမ္မေ-ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေသိ-ခွဲမိပြီ၊ (တဿ) မေ-ထိုငါ၏၊ ဝါ-မှာ၊ အလာဘာ” -စီးပွား ချမ်းသာကို မရခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဝတ-ဖြစ်လေကုန်စွတကား၊ (တဿ) မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ လာဘာ-စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်းတို့သည်၊ န(ဟောန္တိ)ဝတ-

အညွှန်း။ ။ဝ-အလာဘာ ဝတ မေ။ ။ဝတ-ကို ကြိယာနှင့် မတွဲဘဲ “မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဝတ-စင်စစ်၊ အလာဘာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဗျာ၊” “ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။ ဘာသာဋီ (တ) ၁၇၁။

မဖြစ်လေကုန်စွတကား၊ (တဿ) မေ-သည်၊ (မနုဿတ္တံ-ကံကောင်း ထောက်မသဖြင့် ရအပ်သော လူ့အဖြစ်ကို) ဒုလ္လန္တံ ဝတ-မကောင်းသဖြင့် ရအပ်လေစွတကား၊ (တဿ) မေ-သည်၊ မနုဿတ္တံ-ကို၊ န သုလန္တံ ဝတ-ကောင်းစွာ မရအပ်လေစွတကား၊ ဝါ-အရမတော်လေစွတကား၊ (တေန) မယာ-သည်၊ ဗဟုံ-များစွာသော၊ အပုညံ-မကောင်းမှုကို၊ ပသုတံ ဝတ-ဖြစ်စေအပ်ပြီတကား၊ ဝါ-တိုးပွားစေအပ်ပြီတကား၊ “ဣတိ-ဤသို့ တွေး၍ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရ ဖြစ်ပြီ။

အထခေါ-၌၊ အညတရာ-နာမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသော၊ မာရ ကာယိကာ-မာရ်နတ်၏ဘက်၌ဖြစ်သော၊ ဝါ-မာရ်နတ်ဘက်သားဖြစ်သော၊ ဒေဝတာ-ဘုမ္မစိုးနတ်သည်၊ အဘိဇ္ဇမာနေ-မကွဲသော၊ ဥဒကော-ရေ၌၊ အာဂန္တုာ-၍၊ မိဂလဏ္ဍိကံ-သော၊ သမဏကုတ္တကံ-ကို၊ ဧတံ-ကို၊ အခေါစ၊ (ကံ)။ “သပ္ပုရိသ-သူတော်ကောင်း၊ သာဓု သာဓု-သာဓု သာဓု၊ ယံ တံ - အကြင်သင်သည်၊ အတိဇ္ဈော-သံသရာမှ မလွန်မြောက်သေးသူတို့ကို၊ တာရေသိ-လွန်မြောက်စေပြီ၊ (လွတ်မြောက်စေပြီ) သပ္ပုရိသ၊ (တဿ) တေ-ထိုသင်၏၊ ဝါ-မှာ၊ လာဘာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) သပ္ပုရိသ၊ (တဿ) တေ-သည်၊ (မနုဿတ္တံ) သုလန္တံ-အပ်ပြီ၊ သပ္ပုရိသ၊ (တေန တယာ-သည်၊ ဗဟုံ-သော၊ ပုညံ-ကို။ ပသုတံ-ဖြစ်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ-တိုးပွားစေအပ်ပြီ။” ဣတိ-ပြီ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊ “မေ-၏၊ လာဘာ-တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ကိရ-ဖြစ်ကုန် သတုံ၊ ပေ၊ အဟံ၊ အတိဇ္ဈော-သံသရာမှ မလွန်မြောက်သေးသူတို့ကို၊ တာရေမိ ကိရ-လွန်မြောက်စေသတုံ။” ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ တိဏှံ-ထက်စွာသော၊ အသိ-ကို၊ အာဒါယ-၍၊ ဝိဟာရေန-ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြင့်၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပရိဝေဏေန-ပရိဝုဏ်တစ်ခုဖြင့်၊ ပရိဝေဏံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒေတိ-ပြော၏၊ (ကံ)။ “ကော-အဘယ်သူသည်၊ အတိဇ္ဈော-သံသရာမှ မလွန်မြောက်သေးသနည်း၊ (မလွတ်မြောက်သေးသနည်း) ကံ-ကို၊ တာရေမိ-သံသရာမှ လွန်မြောက်စေရမည်နည်း။” ဣတိ-ဤသို့ ပြော၏။

တတ္ထ-ထိုသို့ပြောရာ၌၊ [ရှေးကြီးယာကိုကြည့်စွဲသည်၊] ဝါ-ထိုရဟန်း တို့တွင်၊ [နောက် “ဇေ တေ ဘိက္ခု”ကို ကြည့်စွဲသည်၊] ဇေ တေ ဘိက္ခု-

ခ-ယံ တံ။ ။ ယံ-ကို လိင်ဝိပလ္လာသယူဆ၍ “အကြင် သင်သည်”ဟု ပေးသည်၊ “ယံ-အကြင် အကြောင်းကြောင့်”ဟု ဟိတ်အနက်ဟော နိပါတ်၊ (တစ်နည်း) ကာရဏအနက်၌ ပထမာသင်္ကရ်လည်း ပေးနိုင်သည်၊ ပသုတံ-စသည်။

တို့သည်၊ အဝိတရာဂါ-မကင်းသော ရာဂရှိကုန်၏။ (ရာဂ-မကင်းသေးကုန်၊) တေသံ-တို့၏။ တသ္မိံ သမယေ-ထိုအချိန်၌၊ ဘယ် -ကြောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိဇ္ဇေဝ-ဖြစ်သည်သာ၊ ဆန္ဒိတတ္ထံ-ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း၊ နှလုံးတုန် ရင်ခုန်ခြင်းသည်၊) ဟောတိ (ဇ္ဇေဝ)၊ လောမဟံသော-အမွေးတို့၏ ရွှင်ခြင်းသည်၊ (ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည်၊) ဟောတိ(ဇေဝ)၊ ပေ၊ ဧကမ္ပိ-လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ဧကာပောန-တစ်ရက်တည်းဖြင့်၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေသိ-ခွဲပြီ၊ ပေ၊ သမ္ပိမ္ပိ-ခြောက်ဆယ်လည်းဖြစ်သော၊ ပေ။

၁၆၄။ တဿ အဒ္ဓမာသဿ-၏။ အစ္စယေန-ကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ ပဋိသလ္လာနာ-အာရုံများစွာ စိတ်ကိုခွာ၍ သင့်ရာကောင်းမြတ်တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌ ငြိကပ်တော်မူခြင်းမှ၊ ဝါ-တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းမှ၊ ဝုပ္ပိတော-ထတော်မူသည်၊ (ဟုတွာ၊) အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ-ကို၊ အာမန္တေသိ-မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိံ) “အာနန္တံ၊ ကိံန-အဘယံကြောင့်၊ ဘိက္ခုသံယော-ရဟန်းအပေါင်းသည်၊ တနဘူတော ဝိယ-နည်းပါးသကဲ့သို့ ဖြစ်သနည်း၊” ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဟိ-အကြံကြောင့်၊ ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ကထေတိ-ဟောတော်မူပါ၏။ ပေ၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေသိ-ပါပြီ၊ တထာ-ထို့ကြောင့်ပါတည်း။

တစ်နည်း။ ။ဘန္တေ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂဝါ၊ ပေ၊ ကထေတိ၊ ပေ၊ ဝေါရောပေသိ၊ တထာ ဟိ ? (တတော ဇေဝ)၊ ထို့ကြောင့်ပင်၊ ဘိက္ခုသံယော-သည်၊ တနဘူတော ဝိယ-ပါ၏။

အညွှန်း။ ။၁-ဘယ်-သည်၊ ဘာသာဋီ (တ) ၁၇၄။ ၁၇၅။

၂-ပဋိသလ္လာနာ ဝုပ္ပိတော၊ ၁၇၅။

၃-တထာ ဟိ။ ။ဘိက္ခု-သည် တသ္မာ-အနက်ဟော နိပါတ်၊ ဟိ-သည် ယသ္မာ-အနက်ဟော နိပါတ်၊ ဤသို့ယူ၍ ပထမနည်းပေးသည်။

တစ်နည်း။ ။တထာ-သည် တတော-နှင့် အနက်တူသော နိယမဟိတ်အနက်ဟော နိပါတ်၊ ဟိ-သည် ဇေဝ-အနက်ဟော နိပါတ်၊ “ယသ္မာ”ဟု အနိယမ အပိုထည့်ပါ၊ တထာ ဟိ-၏ စပ်ရာကိုလည်း ရှေးဝါကျရှိ ဖုဒ္ဒါများကို ထည့်ပါ၊ [တနဘူတော ဝိယ-နည်းပါးသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧတော-ဖြစ်နေပါသည်တကား-ဟု အကျယ်ပေးပါ။]

ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏။ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် (ဟောတော်မူလတ်သော်)၊ အယံ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ အညာယ-အရဟတ္တ ဖိုလ်၌၊ သဏ္ဍဟေယျ-ကောင်းစွာတည်ရာပါ၏။ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အညံ-အသုဘ ဘာဝနာမှ တစ်ပါးသော၊ ပရိယာယ- တရားဒေသနာတော်ကို၊ အာစိက္ခတု-ဟောတော်မူပါ။

တစ်နည်း။ ဘန္တေ၊ သာဓု၊ ယထာ-အကြင်ဒေသနာတော်တည်းဟူ သော အကြောင်းကြောင့်၊ အယံ ဘိက္ခုသံဃော-သည်၊ အညာယ-၌၊ သဏ္ဍဟေယျ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အညံ-သော၊ တံ(ပရိယာယ)-ထိုဒေသနာတော် တည်းဟူသော အကြောင်းကို၊ အာစိက္ခတု-ပါ၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ အာနန္ဒ၊ တေနဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်(ဒီလိုဆိုလျှင်)၊ ယာဝတိကာ-အကြင်မျှအတိုင်း -အရှည်ရှိကုန်သော၊ (အကြင်မျှလောက်ကုန်သော) ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝေသာလီ- ကို၊ ဥပနိသာယ-၍၊ ဝိဟရန္တိ၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ တေ-တို့ကို၊ ဥပဋ္ဌာန သာလာယံ-ဆည်းကပ်ရာ တန်ဆောင်းဝန်း၌၊ ဝါ-မွှာရုံ၌၊ သန္နိပါတေဟိ- စည်းဝေးစေလော့၊ ပေ၊ သန္နိပါတေတွာ-စည်းဝေးစေပြီး၍၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဘိက္ခုသံဃော၊ သည်။ သန္နိပတိတော-စည်းဝေးပြီးပါပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဒါနိ- ယခုအခါ၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ယဿ-အကြင်တရားဟောတော်မူခြင်း၏၊ (အကြင်တရားဟော တော်မူခြင်း၊ အနုသာသနီပေးတော်မူခြင်း၏)၊ ကာလံ- အချိန်ကို၊ မညံတိ-သိတော်မူ၏၊ (တံ-ထိုအချိန်ကို)၊ ကရောတု-ပြုတော်မူပါ၊ [“တံ-ထိုအချိန်ကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်ပါ၏” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ရှိသည်။]

၁၆၅။ ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ ပညတ္ထေ-ခင်းထားအပ်ပြီး သော၊ အာသနေ-၌၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ နိသဇ္ဇ-ထိုင်တော်မူပြီး၍၊ ဘဂဝါ၊ ဘိက္ခု၊ အာမန္တေသိ၊ (ကိ)၊ ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ အယမ္ပိ ခေါ် အာနာပါနဿတိ သမာဓိ^၁ -ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိသည်လည်း၊ ဘာဝိတော-အစွာဖြစ် စေအပ်၏၊ ဝါ-တိုးတက်ပွားများစေအပ်၏၊ ဗဟုလိကတော-အကြိမ်ဖန်များစွာ

၁။ အာနာပါနဿတိ သမာဓိ။ ။ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိ၊ ဝါ-ထွက်သက်ဝင်သက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိကြောင့်ဖြစ်သော သမာဓိ၊ ဤသို့ အကျယ်ဆိုပါ။ ဘာသာဋီ (တ) ၁၇၇။

၂။ ဘာဝိတော-စသည်။ ။ ဘာဝိတော၊ ဗဟုလိကတော။ ၁၈၁။

အလေ့လာပြုအပ်သည်။ (သမာဓော) သန္တောစေဝ-ငြိမ်သက်သည်သာလျှင် လည်းကောင်း၊ ပဏီတော စ-မွန်မြတ်သည်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ အသေစနကော စ-သန္တ; ပဏီတဖြစ်ဖို့ရန် သွန်းလောင်း ထည့်စော်ရခြင်း မရှိသည်လည်းကောင်း၊ သုခေါ-ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝိဟာရော စ၊ နေကြောင်း သမာပတ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္တာ-၅၅) [အန္တရဓာပေတိ, ဝုပသမေတိ-၅၅ စပ်။]

ဥပ္ပန္နပ္ပန္နေ^၂ -ဖြစ်ပေါ်လာကုန်, ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော၊ ဝါ-မပယ်ခွာ အပ်ကုန်, မပယ်ခွာအပ်ကုန်သေးသော၊ ပါပကေ-ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလေ-အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ စ-တို့ကိုလည်း၊ ဌာနသော- မိမိဖြစ်တည်ရာ ဓဏချင်းဖြင့်၊ အန္တရဓာပေတိ-ကွယ်ပျောက်စေနိုင်၏၊ ဝုပသမေတိ-အထူးသဖြင့် ငြိမ်းစေနိုင်၏၊ ဝါ-အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်စေနိုင်၏၊ [“အန္တရဓာပေတိ-အခြားမဲ့၌ တည်စေနိုင်၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။]

ဘိက္ခဝေ၊ သေယျထာပိ-ကား၊ ဂိမ္မာနံ-နွေလတို့၏၊ ပစ္စိမေ-နောက် ဆုံးဖြစ်သော၊ မာသေ-ဝါဆိုလ၌၊ [နယုန်လပြည့်ကျော်(၁)ရက်မှ၊ ဝါဆိုလ ပြည့်အထိ-တစ်လ၊] ဥပာတံ-အထက်၌လွင့်တက်နေသော၊ ရဇောဇလ္လံ-မြူဖြူ၊ မြူညစ်သည်၊ ဝါ-မြူနု, မြူကြမ်းသည်၊ (အတ္ထိ) တမေနံ-ထိုမြူဖြူ၊ မြူညစ်ကို၊ ဝါ-ကို၊ မဟာ-ကြီးစွာသော၊ အကာလမေယော-အခါမဲ့၌ ရွာသောမိုးသည်၊ (မိုးအခါမဟုတ်ဘဲ ရွာသောမိုးသည်၊) ဌာနသော-အားဖြင့်၊ အန္တရဓာပေတိ (သေယျထာပိ)-ကဲ့သို့၊ ဝုပသမေတိ(သေယျထာပိ)-ကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ၊ ပေ၊ ဝုပသမေတိ၊ ကထံ-အဘယ်အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ- အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဘာပိတောစ-အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ကထံ-ဖြင့်၊ ဗဟုလီကတော-အပ်သော၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ-သည်၊ ဝုပသမေတိ-နည်း။

၁။ သန္တော စေဝ-သည်။ သန္တော စေဝ ပဏီတော စ၊ ၁၈၂။
 အသေစနကော စ သုခေါစ ဝိဟာရော၊ ၁၈၄-၁၈၅။ [အယိဗ္ဗိခေါ-မှစ၍ ဝုပသမေတိ-အထိ တစ်ဝါကျတည်း-ဟု ယူဆ၍ အနက်ပေးသည်။ ဝါကျခွဲ၍ပေးလျှင် အယဗ္ဗိမှ ဝိဟာရောထိ တစ်ဝါကျခွဲပါ။

သန္တော စေဝ-ငြိမ်လည်းငြိမ်သက်၏၊ ပဏီတော စ-မွန်လည်းမွန်မြတ်၏၊ အသေစနကော စ-သန္တ, ပဏီတဖြစ်ဖို့ရန် သွန်းလောင်းထည့်စော်ရခြင်းလည်း မရှိ၊ သုခေါ-သော၊ ဝိဟာရော စ-နေကြောင်းသမာပတ်လည်းဖြစ်၏၊ ဤသို့ပေးပါ။]

အညွှန်း။ ၂-ဥပ္ပန္နပ္ပန္နေ-သည်၊ ဘာသာဋီ(တ) ၁၈၅။ အန္တရဓာပေတိ, ဝုပ သမေတိ-၁၈၆။ ရဇောဇလ္လံ-၁၈၇။ ကထံ ဘာပိတော-၁၈၈။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အရညဂတော-
 တော၌ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခမူလဂတော-
 သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌ ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-လည်းကောင်း၊
 သုညာဂါရဂတော-ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ် ရောက်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-လည်းကောင်း၊
 ပလ္လင်္က-ထက်ဝယ်တင်ပျဉ်ကို၊ အာဘုဇိတွာ-ဖွဲ့ခွေ၍၊ ကာယံ-အထက်ပိုင်း
 ကိုယ်ကို၊ ဥဗ္ဗံ-ဖြောင့်မတ်အောင်၊ ပဏိဓာယ-တစ်ဆယ့်ရှစ်မျိုး ကျောက်ဆူးရိုး
 တို့ကို အစွန်းချင်းထိအောင် ထား၍၊ ပရိမုခံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု၊ သတိ-
 သတိကို၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ-ရှေးရှုတည်စေ၍၊ ဝါ-ထား၍၊ (တစ်နည်း) ပရိမုခံ-
 သိမ်းဆည်းအပ်သော အသမ္ဘောသရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္ဘောသမှ ထွက်မြောက်တတ်
 သော၊ သတိ-ကို၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ-၍၊ ဝါ-ထား၍၊ နိသီဒတိ-ထိုင်နေ၏။

သော-သည်၊ သတော-သတိမပြတ် ရှုမှတ်သည်၊ ဝါ-သတိရှိသည်၊
 (ဟုတွာ) ဝါ-ဖြစ်၍သာ၊ အဿသတိ-ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-ရွှိက်၏၊
 သတော-သည်၊ (ဟုတွာ) ဝါ-၍သာ၊ ပဿသတိ-ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊
 ဝါ-ရှု၏။

ပထမစတုတ္ထ။ ဒီဃံ ဝါ-ရှုညီစွာမူလည်း၊ အဿသန္ဓေ-ထွက်
 သက်ကို ဖြစ်စေလတ်သော်၊ ဝါ-ရွှိက်လတ်သော်၊ ဒီဃံ-စွာ၊ အဿသာမိ-
 ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ-ရွှိက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဇာနာတိ-ခွဲခွဲခြားခြား
 အပြားအားဖြင့် သိ၏၊ ဒီဃံ ဝါ-စွာလည်း၊ ပဿသန္ဓေ-ဝင်သက်ကို
 ဖြစ်စေလတ်သော်၊ ဝါ-ရှုလတ်သော်၊ ဒီဃံ-စွာ၊ ပဿသာမိ-ဝင်သက်ကို
 ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ- ရှု၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဇာနာတိ-၏၊ ရဿံ ဝါ-တိုစွာမူလည်း၊
 ပေ၊ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ၊ အလုံးစုံ ထွက်သက် ဝင်သက်အပေါင်း၏ အစ၊

အညွှန်း။ ၁။ အရညဂတော-တောသို့ရောက်သည်၊ ရက္ခမူလဂတော-သစ်ပင်
 ၏ အနီး အောက်သို့ရောက်သည်၊ သုညာဂါရဂတော-ဆိတ်ငြိမ်ရာ
 အရပ်သို့ ရောက်သည်၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ "ကံ" ဖွင့်သည်။
 ဘာသာဋီ(တ) ၁၉၀။ ပလ္လင်္ကာ-၁၉၇။
 ၂။ ပရိမုခံ သတိ-၁၉၉။
 ၃။ သတောဝ အဿသတိ-ဘာသာဋီ (တ) ၁၉၉။
 ဒီဃံ ဝါ အဿသန္ဓေ-၂၀၀။ သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ-၂၁၀။
 သိက္ခာတိ-၂၁၂။ ပဿန္တယံ ကာယသင်္ခါရံ၊ ၂၁၄။
 [ကျင့်ပုံကိုပြသော "ပဋိပဒါစတုတ္ထ" ဟု နာမည်တပ်သင့်သည်။]

အလယ်၊ အဆုံး-သုံးပါးလုံးကို အသီးအသီး ကောင်းစွာသိလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ အဿသိဿာမိ-ထွက်သက်ကိုဖြစ်စေအံ့၊ ဝါ-ရိုက်အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ သိက္ခတိ-ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်၏။ (တစ်နည်း) သိက္ခတိ-သိက္ခာသုံးပါး တို့ကိုကျင့်၏။ ပေ၊ ကာယသင်္ခါရံ-ကရဏကာယသည် ပြုစီရင်အပ်သော ထွက်သက် ဝင်သက်ကို၊ ပဿမ္ဘယံ-ငြိမ်းအေးစေလျက်၊ ဝါ၊ ငြိမ်သက်စေလျက်၊ ပေ။

ဒုတိယစတုတ္ထ။ ။ပီတိပွဋိသံဝေဒီ^၁ -ပီတိကို အသီးသီးကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ သုပပဋိသံဝေဒီ-သူ့ကို အသီးသီး ကောင်းစွာသိ လေ့ရှိသည်။ စိတ္တသင်္ခါရပဋိသံဝေဒီ-စိတ်သည်ပြုစီရင်အပ်သော ဝေဒနာ၊ သညာကို အသီးသီး ကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသည်။ စိတ္တသင်္ခါရံ-စိတ်သည် ပြုစီရင်အပ်သော ဝေဒနာ၊ သညာကို၊ ပဿမ္ဘယံ-စေလျက်၊ ပေ။

တတိယစတုတ္ထ။ ။စိတ္တပွဋိသံဝေဒီ-စိတ်ကို အသီးသီး ကောင်းစွာ သိလေ့ရှိသည်။ စိတ္တံ-ကို၊ အဘိပ္ပမောဒယံ^၂ -လွန်စွာရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက် စေလျက်၊ စိတ္တံ-ကို၊ သမာဒဟံ-အညီအမျှထားလျက်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဝိမောစယံ-ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏ-စသည်တို့မှ လွတ်မြောက်စေလျက်။

စတုတ္ထစတုတ္ထ။ ။အနိစ္စာနုပဿီ^၃ -အနိစ္စဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ-အနိစ္စဖြစ်သော ဓန္ဓာငါးပါးကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝိရာဂါနုပဿီ- သင်္ခါရတို့၏ ဓဏ ဘင်ဟူသော ဓယဝိရာဂကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန်ဟူ သော အစ္စန္တဝိရာဂကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (တစ်နည်း) ဝိရာဂါနုပဿီ-အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဓယဝိရာဂကို ကိုင်းညွတ်သောအားဖြင့် အစ္စန္တဝိရာဂကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟအားဖြင့် ဓယဝိရာဂကို၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် အစ္စန္တဝိရာဂကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ။နိရောဓာနုပဿီ-သင်္ခါရတို့၏ ဓဏဘင်ဟူသော ဓယ နိရောဓကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟူသောအစ္စန္တ နိရောဓကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်

အညွှန်း။ ၁- ပီတိပွဋိသံဝေဒီ-၂၂၇။ သုပပဋိသံဝေဒီ-၂၇၇။ စိတ္တသင်္ခါရပွဋိ- သံဝေဒီ-၂၇၇။ [ဤကား ဝေဒနာနုပဿနာစတုတ္ထတည်း။]
 ၂- အဘိပ္ပမောဒယံ စိတ္တံ သမာဒဟံ-၂၈၀။ ဝိမောစယံ-၂၈၁။ [စိတ္တာနုပဿနာစတုတ္ထ။]
 ၃- အနိစ္စာနုပဿီ-ဘာသာဋီ(တ) ၂၈၄။ ဝိရာဂါနုပဿီ-၂၈၄။ ၂၈၅။ နိရောဓာနုပဿီ-၂၈၅။

အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (တစ်နည်း) နိရောဓာနုပဿီ-အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဓယနိရောဓကို၊ ကိုင်းညွတ်သောအားဖြင့် အစ္စန္တရောဓကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသမ္မောဟအားဖြင့် ဓယနိရောဓကို၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် အစ္စန္တနိရောဓကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ^၁ -ဓန္ဒာမာရ် အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့နှင့် တကွ ကိလေသာတို့ကို တဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် ပယ်စွန့်တတ်၊ ကိုင်းညွတ်သောအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်တတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဓန္ဒာမာရ် အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့နှင့်တကွ ကိလေသာတို့ကို သမုဇ္ဈေဒပဟာန်အားဖြင့် ပယ်စွန့်တတ်၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးရှေးဉာဏ်၏ နောက်နောက်၌ ရှုလေ့ရှိသည်။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဝံ-ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဘာဝိတော-ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဝါ-တိုးပွားစေအပ်သော၊ ဧဝံ-ဖြင့်၊ မဟုလီကတော-သော၊ အာနာပါနဿတိသမာဓိ-သည်၊ ပေ၊ ဝူပသမေတီ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

၁၆၆။ အထင်္ဂေါ-၌၊ (အာနာပါနဿတိကို ဟောတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌) ဘဂဝါ၊ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ဧတသ္မိံ ပကရဏေ-ဤအရာကြောင့်၊ [ဤပုဒ်တို့၏အကျယ်ကို စာပိုဒ် ၃၉ ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဘိက္ခုသံယံ-ကို၊ သံနိပါတာပေတွာ-စည်းဝေးစေတော်မူပြီး၍၊ ပဋိပုစ္ဆိ-မေးတော်မူပြီ၊ (ကိံ) ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပေ၊ ဝဒန္တိ၊ ဣတိကိရ-ဤသို့ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ^၂ -မှန်သလော၊ ဣတိ-မေးတော်မူပြီ၊ သစ္စံ၊ ပေ၊ အကရဏိယံ၊ [စာပိုဒ် နိပါတ် ၃၉-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပေ၊ ဝေါရောပေဿန္တိ နာမ-ခွဲကြရသနည်း၊ ပေ၊ ဝက္ခန္တိ နာမ-ပြောကြရသနည်း၊ (ပြောကြပါလိမ့်။)

၁၆၇။ [ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။]

အညွှန်း။ ။ ၁-ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ-ဘာသာဋီ(ထ) ၂၈၅။ဧဝံ ဘာဝိတော-၂၈၇။
 သစ္စံ ကိရ။ ။ ၂-ကိရကို ကြိယာနှင့် တွဲ၍ “ဝေါရောပေဿန္တိ ကိရ-ခွဲကုန်သတဲ့ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်သလော၊ ပေ၊ ဝဒန္တိ ကိရ-ပြောကြသတဲ့-ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်သလော၊” ဤသို့လည်းပေးနိုင်သည်။

၁၆၈။ တဿ-၏။ ပုဗ္ဗပတိ-ဇနိးသည်။ အဘိရူပါ-လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသည်။ ဝါ-အလွန်အဆင်းလှသည်။ ဒဿနိယာ-ကြည့်ရှုသင့်ကြည့် ရှုထိုက်သည်။ ဝါ-ကြည့်ရှုစဖွယ် တင့်တယ်သည်။ ပါသာဒိကာ-မြင်သူ၏စိတ် ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟောတိ။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ-ခြောက်ယောက် အစု၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ-ဆဗ္ဗဂ္ဂိမည်ကုန်သော။ ဘိက္ခု-တို့သည်။ တဿာ ဣတ္ထိယာ-၌။ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ^၁ -ရာဂဖြင့် စပ်ဖွဲ့သော စိတ်ရှိကုန်သည်။ ဝါ- ရာဂသည် ဖွဲ့စပ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပေ။ သစေ စိဝိဿတိ- အကယ်၍ အသက်ရှင်အံ့။ (စဝံသတိ။) မယံ တံ ဣတ္ထိံ။ န လဘိဿာမ- ရကြလိမ့်မည်မဟုတ်။ ဟန္တု-ယခု။ မယံ။ တဿ ဥပါသကဿ-အား။ မရဏဝဏ္ဏံ^၂ -သေခြင်း၌ဂုဏ်ကို။ ဝါ-သေခြင်း၏ဂုဏ်ကို။ သံဝဇ္ဇေမ- ထင်ရှားပြကြကုန်စို့။ ဝါ-ဈီးမွမ်းကြကုန်စို့။ ပေ။

ဥပါသက။ တွံ-သည်။ ကတကလျာဏော-ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိ သည်။ (ပြုအပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သောအမှုရှိသည်။) ကတကုသလော-ပြုအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်ရှိသည်။ (ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်မရှိသော ကံရှိသည်။) ကတဘိရုတ္တာဏော-ပြုအပ်ပြီးသော ကြောက်ခြင်းမှ စောင့်ရှောက် တတ်သော ကုသိုလ်ရှိသည်။ အသိ။ အကတပါပေါ-မပြုအပ်သော မကောင်း မှုရှိသည်။ (မကောင်းမှုကို မပြုခဲ့သည်။) အကတလုဒ္ဓေါ-မပြုအပ်သော ကြမ်းတမ်းသော အမှုရှိသည်။ (ကြမ်းတမ်းသော အမှုကို မပြုခဲ့သည်။) အကတ ကိဗ္ဗိသော-မပြုအပ်သော အဆောတလျင် ဖြစ်စေအပ်သော အမှုရှိသည်။ (အဆောတလျင် ဖြစ်စေအပ်သော အမှုကို မပြုခဲ့သည်။) အသိ။

တယာ-သည်။ ကလျာဏံ-ကောင်းမှုကို။ ကတံ-ငြိ။ တယာ-သည်။ ပါပံ-ကို။ အကတံ-အပ်။ တုယံ-အား။ (ကိ-၌ စပ်။ ကိ-၏ အလမတ္ထ သမ္ပဒါနံ။) ဝါ-၏။ ပါပကေန-ယုတ်ညံ့သော။ ဣမိနာ ဒုဇ္ဇိဝိတေန-ဤ ဆင်းရဲစွာ အသက်ရှင်နေရခြင်းဖြင့်။ ကိ-အဘယံအကျိုးရှိအံ့နည်း။ တေ-၏။ စိဝိတာ-အသက်ရှင်နေရခြင်းထက်။ မရဏံ-သေခြင်းက။ သေယျာ-ကောင်း ပါသေး၏။ တွံ-သည်။ ဣတော-ဤဘဝမှ။ ကာလကံတော^၃ -ပြုအပ်ပြီးသော

၀။ အညွနး။ ။ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ-ဘာသာမီ (တ) ၂၈၈။
 ၂။ မရဏဝဏ္ဏံ။ ။မရဏေ ဝဏ္ဏံ ဘဏတိ (ဝိ၊ ၁၊ ၉၂)။ ပါဠိတော်ကိုကြည့်၍ သေ ခြင်း၌ ဂုဏ်ကို-ဟု ပေးသည်။ မရဏသဂုဏံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ ကို ကြည့်၍ သေခြင်း၏ဂုဏ်ကို-ဟု ပေးသည်။
 ၃။ ကာလကံတော-၂၉၀။ [“သေပြီးသည်”ဟု အလွယ်ဆိုပါ။]

သေခြင်းရှိသည်၊ ဝါ-သေခြင်းကို ပြုပြီးသည်၊ (ဟုတွာ) ကာယဿ၊ ပေ၊
လောကံ-၌၊ ဥပပဇ္ဇိဿသိ-ဖြစ်ရလိမ့်မည်၊ (တစ်နည်း) လောကံ-သို့၊
ဥပပဇ္ဇိဿသိ-ကပ်ရောက်ရလိမ့်မည်။

တတ္ထ-ထိုနတ်ပြည်၌၊ ဒိဗ္ဗေဟိ-^၁ -နတ်ပြည်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စဟိ-
ကုန်သော၊ ကာမဂုဏေဟိ-ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ (ကာမအစုတို့သည်) သမပ္ပိတော၊
ကောင်းစွာရောက်အပ်သည်၊ (ကာမဂုဏေဟိ-တို့နှင့်) သမဂီဘူတော-ပြည့်စုံ
သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ပရိစာရေဿသိ-ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထို ဤဤ
လှည့်လည်စေရလိမ့်မည်၊ ဝါ-မွေ့လျော်ပျော်ပါး စံစားရလိမ့်မည်၊ ပေ။

၁၆၉။ သော-သည်၊ အသပ္ပာယာနိ-မလျောက်ပတ်ကုန်သော၊ (မသင့်-
လျော်ကုန်သော) ဘောဇနာနိ စေတ-ဘောဇဉ်တို့ကိုလည်း ဘုဒ္ဓိ-စားပြီး ပေ၊
ခါဒိ-ခဲစားပြီး၊ ပေ၊ သာယနိယာနိ-သာယာဖွယ်တို့ကိုလည်း၊ ဝါ-လျက်ဖွယ်
တို့ကိုလည်း၊ သာယိ-သာယာပြီး၊ ဝါ-လျက်ပြီး၊ ပေ၊ ပါနာနိစ-သောက်ဖွယ်တို့
ကိုလည်း၊ ပိဝိ-သောက်ပြီး၊ တဿ-ထိုဥပါသကာ၏၊ (ခရော အာဗာဓော ၌
စပ်) ဝါ-သည်၊ (ဘုဒ္ဓတော၊ ခါဒတော၊ သာယတော၊ ပိဝတော-တို့၌ စပ်)၊
အသပ္ပာယာနိ-ကုန်သော၊ ဘောဇနာနိစေတ-တို့ကိုလည်း၊ ဘုဒ္ဓတော-စား
လတ်သော်၊ ပေ၊ ပိဝတော-သောက်လတ်သော်၊ ခရော-ကြမ်းတမ်းသော၊
အာဗာဓော-အနာရောဂါသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ဖြစ်ပြီး၊ သော၊ တေနေဝ အာဗာဓေ န-
ကြောင့်ပင်၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ ဝါ-သေချိန်ကို၊ အကာသိ-ပြုပြီး၊ ပေ၊
အလန္တိနော၊ ပေ၊ ဗြဟ္မညာ၊ [စာပိုဒ် ၈၈-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီး]၊ ပေ၊ ဣမေ-
တို့သည်၊ မေ-၏၊ သာမိကော-ကို၊ မာရိတော-သေစေအပ်ပြီး၊ ဝါ-သတ်
အပ်ပြီး၊ ပေ။

၁၇၁။ [ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။]

၁၇၂။ သဉ္စိစ္စာတိ-ကား၊ ဇာနန္ဒော-သတ္တဝါဟု သိလျက်၊ သဉ္စာနန္ဒော-
စိဝိတိန္ဒြေမှ ရွဲနေ၏ဟုသိလျက်၊ စေတဝဂေ-စေတနာဖြင့်ဆေးဆော်၍၊ အဘိ-
ဝိတရိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူးခြင်းတည်း၊ [“သဉ္စိစ္စ-သတ္တဝါဟု
သိသော သညာနှင့်တကွ ဝဂေ-စေတနာဖြင့် ဆေးဆော်၍”ဟုပေး။]

မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ-မည်သည်၊ မာတုကုဏ္ဍိသ္မိ-အမိဝမ်း၌၊ ပဌမံ-
ရှေးဦးစွာသော၊ ယံစိတ္တံ-အကြင်ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ-ဖြစ်ပြီး၊ ပဌမံ-သော၊

အညွှန်း။ ၁-ဒိဗ္ဗေဟိ-ဘာသာဋီ(တ) ၂၉၀။ ကာမဂုဏေဟိ-၂၉၁။
သဉ္စိစ္စ၊ -၂၉၁။ ဇာနန္ဒော-၂၉၃။
၂-ပထမံ စိတ္တံ၊-ဘာသာဋီ (တ) ၂၉၄။

(ယံ) ဝိညာဏံ-အကြင် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ ပါတုဘူတံ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ (တံ-ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်ဝိညာဉ်ကို၊ ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊) ယာဝ မရဏကာလာ- သေရာကာလတိုင်အောင်၊ ဧတ္ထန္တ ရှေ့-ဤအတွင်း၌၊ ဧသော-ဤသတ္တဝါသည်။ မနုဿဝိဂ္ဂဟော နာမ-လူ့ကိုယ်မည်၏။

ဇိဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ-ကား။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ^၁ -ကို၊ ဥပစ္စိန္တတိ- ပြတ်၏။ ဥပရောဓေတိ-ချုပ်စေ၏။ သန္တတိ-ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ ဝိကောပေတိ- ပျက်စေ၏။ ပေ။

အသိဝါ-သန်လျက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [သတ္တိ-လုံ၊ ဘောဏ္ဍိ-ခက်ရင်း၊ လဂုဠံ-ဆောက်ပုတ်၊ ပါသာဏံ-ကျောက်ခဲ၊ သတ္တံ-ကြွင်းလက်နက်၊ ဝိသံ- အဆိပ်၊] ရန္တု ဝါ-ကြီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အဿ-ထိုလူ့ကိုယ်၏ အနီး၌၊) ပရိယေသေယျ-ရှာ၍ချထားအံ့၊ [သတ္တဟာရကံဝါ-အသက်ကို ဆောင်တတ်သော လက်နက်ကိုမူလည်း၊ ဝါ-ဆောင်ယူချထား ထိုက်သော လက်နက်ကိုမူလည်း- ဟုပေး]၊ ပေ။

ဇိဝိတေ-အသက်ရှင်ခြင်း၌၊ အာဒိနဝံ-အပြစ်ကို၊ ဒသေတိ-ပြစ်၊ မရဏေ-၌ ဝတ္ထံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘဏတိ၊ ပေ၊ သတ္တံ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ အာဟာရ- ဆောင်ယူပါ၊ ဝိသံဝါ-အဆိပ်ကိုမူလည်း၊ ခါဒ-ခဲစားပါ၊ ရဇ္ဈယာ ဝါ- ကြီးဖြင့်မူလည်း၊ ဥပ္ပန္နိတွာ-အထက်၌ဖွဲ့ချည်၍၊ (ကြီးဆွဲချ၍၊) ကာလံ-သေ ခြင်းကို၊ ကရောဟိ-ပြုပါ၊ ဣတိ-သို့၊ (မရဏာယ ဝါ-သေဖို့ရာမူလည်း၊ ဥပါယံ-နည်းလမ်းကို၊ သမာဒပေယျ-ယူစေအံ့။)

☞ (၉၃) အဗ္ဗော ပုရိသာတိ-ဟူသော၊ ဧတံ-ဤသဒ္ဓါသည်၊ အာလပနာဓိ ဝစနံ-အာလုပ်အနက်ကို ဟောသော သဒ္ဓါတည်း၊ ကိံ ပေ၊ ဒုဇ္ဈိဝိတေနာတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ပါပကံ-သော၊ ဇိဝိတံ နာမ-မည်သည်၊ အမာနံ- ကြွယ်ဝသူတို့၏၊ ဇိဝိတံ-ကို၊ ဥပါဒါယ-ထောက်စာ၍၊ ဒလိဒ္ဓနံ-ဆင်းရဲသူတို့၏၊ ဇိဝိတံ-သည်၊ ပါပကံ-ယုတ်နိမ့်၏၊ လာမကံ-ယုတ်ညံ့၏၊ [သဓန-ဥစ္စာ ရှိသူ]၊ ဒုဇ္ဈိဝိတံ နာမ-မည်သည်၊ ဟတ္ထိန္ဒြိယသ-ပြတ်သော လက်ရှိသူ၏၊ (လက်ပြတ်သူ၏၊) [ပါဒ-ခြေ၊ ကဏ္ဍ-နားရွက်၊ နာသ-နှာခေါင်း၊] ကဏ္ဍနာသန္ဒြိယသ -ပြတ်သော နား၊ နှာခေါင်းရှိသူ၏ (ဇိဝိတံ- တည်း။)

အညွှန်း။ ။ ၁-ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၂၉၇။ ၂၉၈။
သတ္တဟာရကံ၊ ၃၀၆။ ပရိယေသေယျ၊ ၃၀၆။
မရဏာယ ဝါ သမာဒပေယျ၊ ၃၀၈။

ဣဓိနာ စ ပါပကေန-ဤ ယုတ်ညံ့စွာ အသက်ရှင်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
ဣဓိနာ စ ဒုန္နိဝိတေန-ဤဆင်းရဲစွာ အသက်ရှင်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊
(ကိ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း)။ ပေ။

ဣတိစိတ္တမနောတိ ° (စတ္တ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ယံ-အကြင်အရာသည်၊
စိတ္တံ-စိတ္တမည်၏။ တံ-ထိုအရာသည်၊ မနော-မနမည်၏။ ယံ-သည်၊ မနော-
၏။ တံ-ထိုအရာသည်၊ စိတ္တံ-စိတ္တမည်၏။ [ဤနေရာ၌ စိတ္တံ-သဒ္ဒါ သည်
ဝိစိတ္တံ-စသော အနက်ကို မဟော၊ စိတ္တနှင့်မန၊ အနက်တူသည်-ဟူလို၊
“ဣတိ စိတ္တမနော-ဤသေခြင်း၌ စိတ်ရှိသည်” ဟု ပေး၊] စိတ္တသင်္ကပ္ပေါတိ-
ကား၊ မရဏသည်-သေခြင်း၌ သညာရှိသည်၊ မရဏစေတနော-သေခြင်း၌
စေတနာရှိသည်၊ မရဏာဓိပ္ပာယော-သေခြင်း၌ အလိုဝိတက်ရှိသည်၊ “ဣတိ
စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ-ဤ သေခြင်း၌ ဆန်းကြယ်သော သညာ၊ စေတနာ၊ ဝိတက်-
ရှိသည်ဟု ပေး။]

ဥစ္စာဝစေဟိ ၂-အမြတ်၊ အယုတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-ထင်ရှားကုန်၊ မထင်
ရှားကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ။ သောဗ္ဗေဝါ-ထုံးအိုင်၌
သော်လည်းကောင်း၊ (နက်သောတွင်း)၊ [နရက-နရက်ချောက်၊ (ချောက်ကြီး၊)
ပပါတ-ကမ်းပါးပြတ်၊] ပပတ-ခုန်ချလေ၊ ဣတိ-ဤသို့ ယူစေအံ့၊ ပုရိမေဟိ-
ရှေးဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဥပါဒါယ-ညောင်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ-သောက်စာ၍၊
အယမ္ပိတိ-အယမ္ပိဟူ၍၊ ပုစ္ဆတိ-ဝိသဒ္ဓါနှင့်တကွ မိန့်တော်မူအပ်၏။

ပုထုသိလာ-ကြီးစွာသော ကျောက်ဖျာသည်၊ ဒွိဓာ-နှစ်ဖြာနှစ်ပိုင်း၊ ဘိန္ဇာ-
ကွဲသည်၊ (သမနာ၊) အပွင့်သန္ဓိကာ-တစ်ဖန်ဆက်စပ်ခြင်းမရှိသည်၊ ဟောတိ
သေယျထာပိ-ကဲ့သို့၊ ပေ၊ အသံဝါသောတိ[စာပိုဒ်နံပါတ် ၅၅ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၁၇၃။ သာမံ-ကိုယ်တိုင် (သတ်ခြင်း)၊ အဓိဋ္ဌာယ-အနီး၌တည်၍၊ ဝါ-
စီမံ၍၊ ဒူတေန-တမန်ဖြင့်၊ ဒူတပရမ္မရာယ-တမန်အဆက်ဆက်ဖြင့်၊ ဝိသက္ကိ
ယေန-နိုင်သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ဖို့ရာ စွမ်းနိုင်ခြင်းမရှိသော၊ ဝါ-ဈွတ်ယွင်းသော၊
ဂတပစ္စာဂတေန-သွားပြီး၍တစ်ဖန် ပြန်လာသော၊ အရဟော-ဆိတ်ကွယ်ရာ
မဟုတ်သည့်၊ ရဟောသည်-ဆိတ်ကွယ်ရာဟု အမှတ်ရှိသူ။ ။ ရဟော-
ဆိတ်ကွယ်ရာ၌၊ အရဟောသည်-ဆိတ်ကွယ်ရာမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသူ၊ ပေ၊
ကာယေန-ဖြင့်၊ သံဝဇ္ဇေတိ-ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြ၏၊ ဝါ-ဈိုးမွမ်း၏၊ ဝါစာယ-
နှုတ်ဖြင့်၊ ပေ၊ လေခါယ-အက္ခရာ အရေးအသားဖြင့်၊ ဩပါတံ-တွင်း။

အညွှန်း။ ။ ၁-ဣတိစိတ္တမနော၊ ၃၀၉။ စိတ္တသင်္ကပ္ပေါ၊ ၃၁၀။
၂-ဥစ္စာဝစေဟိ၊ ဘာသာဋီ (တ) ၃၁၁။ သောဗ္ဗေဝါ-စသည်၊ အယမ္ပိတိ၊
၃၁၁၊ ၃။ ။

အပဿန-မှီအပ်သောပျဉ်ချပ်၊ (မှီနေစရာဝတ္ထု၊) ဥပနိက္ခိပန-အနီး၌ချထား
 ခြင်း၊ ဘောသန္တ-ဆေး၊ ရူပပဟာရော-ရူပါရုံကို အနီးသို့ကပ်ဆောင်ခြင်း၊ ပေ၊
 အာစိက္ခဏာ-မေး၍ပြောခြင်း၊ အနုသာသနီ-မမေးဘဲ သွန်သင်လမ်းပြခြင်း၊
 သင်္ကေတကမ္ပ-သိကြောင်း အမှတ်အသားကိုပြုခြင်း၊ ဝါ-ချိန်ခါနေရပ်
 သတ်မှတ်ခြင်း၊ နိမိတ္တကမ္ပ-အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း၊ ဣတိ-ဤကား မာတိကာတည်း။

၁၇၄။ သာမန္တိ-ကား၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ကာယေန ဝါ-ဖြင့်သော်
 လည်းကောင်း၊ ကာယပဋိပဒ္ဓေန ဝါ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်း
 ကောင်း၊ (လက်ဖြင့်ကိုင်ထားသော ဓားစသည်၊) နိဿဂ္ဂိယေန ဝါ-ပစ်လွှတ်
 အပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (မြားစသည်၊) ဟနတိ-သတ်၏။ ။
 အဓိဋ္ဌဟိတွာ-အနီး၌တည်၍၊ ဝါ-စီမံ၍၊ အာဏာပေတိ၊ (ကိ)၊ ဧဝံ-သို့၊
 (သည်ပုံ-သည်နည်း၊) ဝိဇ္ဇ-ပစ်ဖောက်လော့၊ (ပစ်ခတ်လော့၊) ပဟရ-ပုတ်ခတ်
 ရိုက်နက်လော့၊ ဃာတေဟိ-သေစေလော့၊ (သတ်လော့)၊ ပေ။

သော၊ တံ-ထိုသူဟူ၍၊ (ထိုပြောအပ်သူဟူ၍)၊ မညမာနော-မှတ်ထင်
 သည်ဖြစ်၍၊ တံ-ထိုသူကို၊ ပေ၊ ဥဘိန္တ-နှစ်ပါးလုံးတို့၏၊ ပေ၊ တံ-ဟူ၍၊
 မညမာနော-၍၊ အည-အခြားသူကို၊ ပေ၊ မုလဋ္ဌဿ-အရင်း၌ တည်သော
 ရဟန်းတို့၏၊ ပေ၊ ဝဓကဿ-သတ်တတ်သော ရဟန်း၏၊ ပေ။

☞ ဣတ္ထန္နာမဿ-အား၊ ပါဝဒ-ပြောလိုက်ပါ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ပြောရမည်
 နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမော-သည်၊ ဣတ္ထန္နာမဿ-အား၊ ပါဝဒတု-တစ်ဆင့်
 ပြောပေးပါ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောပေးရမည်နည်း)၊ ပေ၊ ဝေါရောပေတု-
 ခွဲလိုက်ပါ-တဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့ တစ်ဆင့်ပြောပေးပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောလိုက်
 ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့စေခိုင်းအံ့၊ ပေ၊ ဝဓကော-သတ်မည့် ရဟန်းသည်၊ ပေ၊
 မာဃာတေဟိ-မသတ်နှင့်တော့။

၁၇၅။ အရဟော-၌၊ ရဟောသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဥပ္ပပတိ-သီလအသက်
 ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြောဆို၏၊ (ဝါ-ယုတ်ယုတ်မာမာပြော၏၊) (ကိ)၊
 ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသူသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဟတော-သတ်အပ်သည်၊ ဝါ-
 အသတ်ခံရသည်၊ အဿ-ဖြစ်ပါမူကား၊ အဟော-ဪ ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ ပြောအံ့၊ ပေ။

အညွှန်း။ ☞ တံ မညမာနော၊ ဘာသာဒီ(တ) ၃၂၅။ ဝေါရောပေတု၊ ၃၂၆။
 ဝိသက္ကိယ၊ ၃၂၇။
 ၂-အရဟော ရဟောသည်၊ ၃၃၀။

ကာယေန^၁ -ဖြင့်၊ ဝိကာရံ-တူးခြားသော အမူအရာကို၊ ကရောတိ၊
 ယော-သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ဤပုံ ဤနည်း။) မရတိ-သေ၏၊ သော-သည်၊
 ဓနံ ဝါ-ကိုသော်လည်း၊ လဘတိ-၏၊ ယသံ ဝါ-အကျော်အစောကိုသော်
 လည်း၊ လဘတိ-၏၊ သဂ္ဂံ ဝါ-နတ်ပြည်သို့သော်လည်း၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပေ၊
 တာယ သံဝဏ္ဏနာယ-ထိုချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်၊ မရိယာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ဒုက္ခ
 ဝေဒနံ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-ဖြစ်စေအံ့၊ ပေ၊ ဒုတဿ-အား၊ သာသနံ-နှုတ်မှာ
 စကားကို၊ ဝါ-သတင်းစကားကို၊ အာရောစေတိ။

၁၇၆။ လေခံ-အက္ခရာ အရေးအသားကို၊ ဆိန္ဒတိ-ဖြတ်အံ့၊ ပ။
 အက္ခရက္ခရာယ-အက္ခရာတိုင်း၌၊ ဝါ-စာလုံးတိုင်း စာလုံးတိုင်း၌။

ဩပါတံ နာမ-မည်သည်၊ မနဿံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်ညွှန်း၍၊ ဩပါတံ-
 တွင်းကို၊ (ကျင်းကို)၊ ဓနတိ-တူး၏၊ ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ တူးသနည်း၊
 ပပတိက္ခာ-လိမ့်ကျ၍၊ မရိယာတိ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍ တူးအံ့၊ ပေ၊
 ပပတိက္ခာ-လိမ့်ကျလတ်သော်၊ ပေ၊ အနောဒိဿ-မည်သူမည်ဝါအတွက်ဟု
 မရည်စူးမူ၍၊ ပေ၊ ယော ကောစိ-အကြင် အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊
 ပ၊ တသ္မိ-ထိုတွင်း၌၊ ပပတတိ-အံ့၊ ပေ၊ ယက္ခော ဝါ-နတ်၊ တိလူးသည်သော်
 လည်းကောင်း၊ ပေတော ဝါ-ပြိတ္တာသည်သော်လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနဂတ
 မနဿပိဂ္ဂဟောဝါ-တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော လူ၏ကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-
 လုံ့ယောင်ဆောင်သော တိရစ္ဆာန်သည်သော်လည်းကောင်း၊ တသ္မိ-ထိုတွင်း၌၊ ပေ။

၁၇၇။ အပဿနေ^၂ -မှီအပ်သောပျဉ်ချပ်၌၊ ဝါ-မှီအပ်သော ပျဉ်ချပ်
 စသော ဝတ္ထု၌၊ သတ္တံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ ဌပေတိ-ထားအံ့၊ ဝိဿန ဝါ-
 ဖြင့်သော်လည်း၊ မက္ခေတိ-သုတ်လိမ်းအံ့၊ ဒုဗ္ဗလံ ဝါ-အားမရှိသည်ကိုမူ
 လည်း၊ ကရောတိ-အံ့။ ။ဥပနိက္ခိပတိ-အနီး၌ချထားအံ့၊ ဣမံ-ဤ
 ထောပတ်စသည်ကို၊ သာယိတွာ-သာယာ၍၊ (လျက်၍)၊ မရိယာတိ။

၁၇၈။ အမနာပိကံ-မြတ်နိုးဖွယ်ကို မဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ-မမြတ်နိုး
 ထိုက်သော၊ (တစ်နည်း)အမနာပိကံ-စိတ်ကိုမတိုးပွားစေတတ်သော၊ ဘယာနကံ-
 ကြောက်စေတတ်သော၊ ဘောရဝံ-ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ကြောက်မက်
 ဖွယ်ကောင်းသော၊ ရူပံ -ရူပါရုံကို၊ ဥပသံဟရတိ -အနီးသို့ ကပ်ဆောင်အံ့။

အညွှန်း။ ။၁-ကာယေန-စသည်။ ၃၃၂။ တာယ သံဝဏ္ဏနာယ၊ ၃၃၃။
 ၂-ဥဒ္ဓိဿ၊ ၃၃၅-၃၃၆။ ပပတိက္ခာ၊ ၃၃၇။
 ၂-အပဿနေ၊ ဘာသာဋီ(တ)၊ ၃၄၇။ ဥပနိက္ခိပနံ၊ ၃၅၁။
 ဥပသံဟရတိ၊ အလဘတကန၊ ၃၅၃။

(ပို့ဆောင်အံ့) (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ ပို့ဆောင်သနည်း၊) ဣမံ-ကို၊ ပဿိတွာ-
 မြင်၍၊ (မြင်လျှင်၊) ဥတ္တသိတွာ-လန့်၍၊ မရိဿတိ၊ ပေ၊ မနာပိကံ-
 မြတ်နိုးဖွယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ-စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ ပေ၊
 အလာဘကောန-မရခြင်းကြောင့်၊ သုဿိတွာ-အသားအသွေး ခြောက်ခန်း၍၊
 မရိဿတိ၊ ပေမနိယံ-ချစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ-ချစ်စရာကောင်းသော၊
 ဟဒယကံမံ-နှလုံးသို့သက်ရောက်သော၊ ဝါ-နှလုံး၊ အသည်းစွဲလောက်သော၊
 သဒ္ဓံ။

အမနာပိကံ-သော၊ ဧဂ္ဂန္တံ-စက်ဆုပ်ထိုက်သော၊ ဝါ-စက်ဆုပ်ဖွယ်
 ကောင်းသော၊ ပါဠိကုလျံ-ရွံရှာထိုက်သော၊ ဝါ-ရွံ့စရာကောင်းသော၊ ဂန္တံ၊ ပေ၊
 ဃာယိတွာ-နမ်းရှူရ၍၊ ဧဂ္ဂန္တတာ-စက်ဆုပ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊
 ပါဠိကုလျတာ-ရွံရှာခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) မရိဿတိ၊ (တစ်နည်း)
 ဧဂ္ဂန္တတာ (ဧဂ္ဂန္တတာယ)-စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိကုလျတာ
 (ပါဠိကုလျတာယ)-ရွံရှာဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မရိဿတိ။ [ဤနည်း၌
 “ယ” ကျေသည်။]

ဒုက္ခသမ္ဘဿံ-မကောင်းသောအတွေ့ရှိသော၊ ဓရသမ္ဘဿံ-ကြမ်းတမ်းသော
 အတွေ့ရှိသော၊ ဖောဋ္ဌမ္ပံ-ကို၊ ဥပသံဟရတိ၊ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ ပုဗ္ဗော-တွေ့ထိ
 အပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပေ၊ သုခသမ္ဘဿံ-ချမ်းသာသော အတွေ့ရှိသော၊
 မုဒုသမ္ဘဿံ-နူးညံ့သောအတွေ့ရှိသော၊ ပေ၊ နေရယိကဿ^၁-ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းတ
 ထိုက်သူအား၊ နိရယကထံ-ငရဲနှင့်စပ်သောစကားကို၊ ပေ၊ ကလျာဏကမ္မဿ၊
 ကောင်းမှုကံရှိသူအား၊ အဓိမုတ္တော-စွဲစွဲမြီမြီ သက်ဝင်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ပေ။

၁၇၉။ အာစိက္ခနာ နာမ-မည်သည်၊ ပုဗ္ဗော-မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
 ဘဏတိ-ပြန်ပြောအံ့၊ တာယ အာစိက္ခကာယ-ထိုပြန်ပြောခြင်းကြောင့်၊ ပေ၊
 အနုသာသနိ နာမ-မည်သည်၊ အပုဗ္ဗော-မေးအပ်ဘဲ၊ ပေ၊ တာယ
 အနုသာသနိယာ-ထို နည်းပေးလမ်းပြမှုကြောင့်၊ ပေ။

အသိဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေတော်မူ၍၊ (ဥပက္ကမန္တဿ-
 လုံ့လပြုသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) အဇာနန္တဿ-သေလိမ့်မည်ဟု မသိသည်
 ဖြစ်၍၊ (ဥပက္ကမန္တဿ၊) န မရဏာဓိပ္ပာယဿ-သေခြင်း၌ အလိုမရှိသည်ဖြစ်
 ၍၊ (ဥပက္ကမန္တဿ၊) ဥမ္ပတ္တကဿ-၏လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္ပိကဿ-
 ၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ။

မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကဓိ ပထမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

အညွှန်း။ ။ ၁-နေရယိကဿ၊ ၃၅၅။

ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ

သံဝတ္ထုနာ-ဂုဏ်ကိုပြောခြင်း (ရိုးမွမ်းခြင်း)၊ နိသိဒန္တော-ထိုင်သော ရဟန်း၊ ဥဒုက္ခလေန စ-ဆုံငယ်နှင့်တကွ၊ မုသလော-ကျည်ပွေ့၊ ဝုမုပဗ္ဗဇိတာ-ကြီးမှရဟန်းပြုသူတို့၊ အဘိသန္တော-ခံတွင်း၌ အသားငြိကပ်နေသော ရဟန်း၊ (အမဲနင်သော ရဟန်း၊) အဂ္ဂဝိမံသနာဝိသံ-ဆွမ်းဦးစူးစမ်းလို၍ အဆိပ်ပေးခြင်း၊ ဝတ္ထုကမ္မေဟိ-ကျောင်းနေရာအမှုတို့ဖြင့်၊ တယော-သုံးပါးသောရဟန်းတို့၊ ဣဋ္ဌကာဟိ-အုတ်တို့ဖြင့်၊ အပရေ-ကုန်သော၊ တယော-တို့၊ ဝါသိ-ပဲခွပ်၊ (ဓား၊) ဂေါပါနသိ စေတ-အခြင်းရနယ်၊ အဋ္ဌကံ-ငြမ်း၊ ဩတရဏံ-အောက်ဆင်းခြင်း၊ ပတိ-ရန်ချပြီ၊ ဝါ-ကျောက်လှိမ့်ချပြီ။

သေဒံ-ရွေးအောင်းခြင်း၊ နတ္ထံ စ-နှာနှုတ်ခြင်း၊ သမ္မာဟော-ဆုပ်နယ်ပေးခြင်း၊ အဘဉ္ဇနေန စ-ဆီသုတ်လိမ်းခြင်းနှင့်တကွ၊ နာပနံ-ရေချိုးပေးခြင်း၊ ဥဋ္ဌာပေန္တော-ထစေသူ၊ နိပါတောန္တော-အိပ်စေသူ၊ အန္တုပါနေန-စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ဖြင့်၊ မရဏံ-သေစေခြင်း၊ ဇာရဂဗ္ဗော-လင်ငယ်ကြောင့် ဖြစ်သော ကိုယ်ဝန်၊ သပတ္တိစ-လင်တူမယား၊ (ရန်သူမယား၊) မာတာ-အမေ (မသေ)၊ ပုတ္တံ-သား (မသေ)၊ ဥဘော-သားအမိနှစ်ဦးလုံးတို့၊ ဝမိ-သတ်ပြီ၊ ဥဘော-တို့သည်၊ န မိယရေ-မသေကုန်၊ မဒ္ဓါ-နှိပ်ခြင်း၊ တာပံ-မီးဖြင့်ပူစေခြင်း၊ ဝါ-မီးကင်ခြင်း၊ ဝဉ္ဇာ-မြို့သောမိန်းမ၊ ဝိဇာယိနိ-သားဖွားသောမိန်းမ။

ပတောဒံ-လက်ချောင်းထိုးခြင်း၊ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်၍ကံပြုခြင်း၊ ယက္ခော-ဘီလူး၊ ဝါဠယက္ခဉ္ဇ-သားရဲ၊ ဘီလူးရှိသော ခရီးခဲသို့၊ ပါဟိဏီ-စေလွှတ်ပြီ၊ တံ မညမာနော-ထိုသူဟု ထင်သူ၊ ပဟရိ-ပုတ်ခတ်ပြီ၊ သဂ္ဂဉ္ဇ-နတ်ပြည်ကို လည်းကောင်း၊ နိရယံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဘဏော-ဟော၏၊ အာဠဝိယာ-၌၊ တယော-ကုန်သော၊ ရုက္ခာ-သစ်ပင်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုတို့၊ ဒါယေဟိ-တောမီးတိုက်ခြင်းတို့ဖြင့်၊ အပရေ-ကုန်သော၊ တယော-တို့၊ မာ ကိလမေသိ-မပင်ပန်းစေပါနှင့်၊ န တုယံ-သင်၏စကား နားမထောင်၊ သောဝီရကေန စ-သောဝီရက ဆေးရည်နှင့်တကွလည်း၊ တတ္ထံ-ရက်တက်ရည်၊ ဣတိ-ဥဒ္ဓါနဂါထာ အပြီးတည်း။

ဝိနိတဝတ္ထု

၁၈၀။ ကာရုညေန-သနားခြင်းကြောင့်။ ။ပိဋကေ-၌၊ ပိလောတိ
 ကာယ-ပုဆိုးနွမ်းဖြင့်၊ (အဝတ်ဟောင်းဖြင့်) ပဋိစ္ဆန္တ-ဖုံးလွမ်းအပ်သော၊ ဒါယကံ-
 ကို၊ ဩတ္တရိတွာ-လွမ်းဖိ၍၊ မာရေသိ-သေစေပြီ၊ ပေ၊ အပဋိဝေက္ခိတွာ-
 မဆင်ခြင်မှု၍၊ ဘတ္တဂ္ဂေ-ဆွမ်းစားရပ်၌၊ အန္တရယရေ-ရွာတွင်း၌၊ အာသနံ-
 ကို၊ ပညပေန္တော-ခင်းလတ်သော်၊ မုသလေ-ကျည်ပွေ့ကို၊ ဥဿိတေ-
 ထောင်အပ်စဉ်၊ ဧကံ မုသလံ-ကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူလိုက်ပြီ၊ ဒုတိယယော
 မုသလော-သည်၊ ပရိပတိတွာ-လိမ့်ကျ၍၊ အညတရဿ၊ ဒါရကဿ-၏၊
 မတ္တကေ-ဦးထိပ်၌၊ အဝတ္ထာသိ-ဖိ၍တည်ပြီ၊ ပေ၊ အသဒ္ဓိစ္စ^၁ -သညာနှင့်တကွ
 စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍၊ (ဝိရဒ္ဓပယောဂေါ-ချွတ်ယွင်းသော ပယောဂရှိပါ၏။)
 (တစ်နည်း) အသဒ္ဓိစ္စော-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်စေ့ဆော်ခြင်း မရှိပါ၊
 (သေစေလိုသော စေတနာမရှိပါ)၊ ပေ၊ အသဒ္ဓိစ္စ-၍၊ ဝိရဒ္ဓပယောဂဿ-၏၊
 အနာပတ္တိ။

ဥဒုက္ခလဘာဏ္ဍိကံ-ဆုံငယ်ဘာဏ္ဍာကို၊ အတ္တမိတွာ-နင်း၍၊ ပဝဋ္ဌေသိ-
 လိမ့်စေပြီ၊ ပိတာပုတ္တာ-သားအဖတို့သည်၊ ပေ၊ ကာလေ-ဆွမ်းစားချိန်ကို၊
 အာရောစိတေ-ပြောအပ်သော်၊ ပေ၊ ပတိမာနေတိ-စောင့်မျှော်နေ၏၊ ဣတိ၊
 ဤသို့ပြော၍၊ ပိဋိယံ-ကျောက်ကုန်း၌၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ပဏာမေသိ-
 တွန်းလိုက်ပြီ၊ ပေ၊ န မရဏာဓိပ္ပာယော-သေခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုမရှိပါ၊
 (မသေစေလိုပါ)၊ ပေ၊ ပပတိတွာ-လဲကျ၍။

၁၈၁။ ဘိက္ခုနော-၏၊ (ကဏ္ဍေ-၌ စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ ဘုဉ္ဇန္တဿ-စဉ်၊
 မံသံ-သည်၊ ကဏ္ဍေ-လည်ပင်း၌၊ ပိလဂ္ဂံ-ငြိကပ်နေသည်၊ (နင်နေသည်)၊
 ဟောတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဂိဝါယံ-လည်ပင်း၌၊ ပဟာရံ-ပုတ်
 ဓတ်မှုကို၊ အဒါသိ၊ သလောဟိတံ-သွေးနှင့်တကွဖြစ်သော၊ မံသံ-သည်၊
 ပတိ-ကျပြီ၊ ပေ၊ ဝိသဂတံ-အဆိပ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝါ-အဆိပ်ရောသော၊
 ပိဏ္ဍာပါတံ-ကို၊ လဘိတွာ-၍၊ ပဋိက္ကမနံ-ဆွမ်းစားကျောင်းသို့၊ ဟရိတွာ-
 ဆောင်ယူ၍၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အဂ္ဂကာရိကံ^၂ -ဦးဦးဖျားဖျား ဖြူခြင်းကို၊

အညွှန်း။ ၁-အသဒ္ဓိစ္စ (အသဒ္ဓိစ္စော)၊ ဘာသာဋီ(တ) ၃၅၇။
 ပဏာမေသိ၊ ၃၆၃။
 ၂-အဂ္ဂကာရိကံ၊ ဘာသာဋီ(တ)၊ ၃၆၃။ ပပါတေ၊ ပပတန္တော၊ ဩတ္တရိတွာ၊
 မာရေသိ။ န စ ဘိက္ခုဝေ အတ္တာနံ ပါတေတမ္ပံ၊ ၃၆၄။
 ဒဝါယ၊ ၃၆၇။

ဝါ-အမွန်အမြတ်ပြုအပ်သော ဆွမ်းကို၊ အဒါသိ၊ ဝိမံသာဓိပ္ပာယော-စုံစမ်းခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-စူးစမ်းလိုသည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊ ဝိသံ-အဆိပ်ကို။

၁၈၂။ အာဠာဝကာ-အာဠာဝိဖြို၌ မွေးဖွားကုန်သော၊ ဝါ-အာဠာဝိဖြို၌ နေကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ဝိဟာရဝတ္ထု-ကျောင်းနေရာကို၊ ပေ၊ ဟောဠာ-၌၊ ဟုတ္တာ-၍၊ သိလံ-ကျောက်ကို၊ ဥစ္စာရေသိ-အထက်သို့ ကြွမြောက်စေပြီ၊ (မြောက်ပေးလိုက်ပြီ) ဥပရိမေန-အထက်၌တည်သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဒုဂ္ဂဟိတာ-မကောင်းသဖြင့် ကိုင်အပ်သော၊ သိလာ-သည်၊ ပေ၊ မုဉ္ဇိ-လွှတ်ချလိုက်ပြီ၊ ဝိဟာရဿ-၏၊ ကုဋ္ဌ-နံရံကို၊ ဥဠာပေန္တိ-ဟက်စေကြကုန်၏၊ ဣဠကံ-အုတ်ကို။

၁၈၃။ နဝကမ္ပ-အသစ်အသစ်ဖြစ်သော အမှုကို၊ ပေ၊ ဝါသိ-ပဲခွပ်ကို၊ (ဓားကို)၊ ဂေါပါနသိ-အခြင်ရနယ်ကို၊ အဠကံ-ငြမ်းကို၊ ဗန္ဓန္တိ-ဖွဲ့ချည်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ အတြ-ဤအရပ်၌၊ ဋ္ဌိတော-တည်လျက်၊ (ရပ်လျက်)၊ ဗန္ဓာဟိ-ဖွဲ့ချည်ပါ၊ ပေ၊ ပရိပတိတွာ-လိမ့်ကျ၍၊ ပေ။

ဝိဟာရံ-ကို၊ ဆာဒေတွာ-မိုးပြီး၍၊ သြတရတိ-ဆင်းလာ၏၊ ပေ၊ အနဘိရတိယာ-သည်၊ ဝိဋ္ဌိတော-နှိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဂိဇ္ဈကုဋံ ပဗ္ဗတံ-သို့၊ အဘိရဟိတွာ-တက်ပြီး၍၊ ပပါတေ ° -ချောက်ကမ်းပါး၌၊ ပပတန္တော-ခုန်ချလတ်သော်၊ အညတရံ-အမှတ်မရှိ တစ်ယောက်သော၊ ဝိလိဝကာရံ-နှီးရွှေသမားကို၊ (ဝါးကို နှီးဖြစ်အောင်ပြုသူကို)၊ သြတ္တရိတွာ-လွမ်းဖိ၍၊ မာရေသိ-သေစေပြီ၊ ပေ၊ အတ္တာနံ-ကို၊ န ပါတေတမ္ပ-မကျစေထိုက်၊ ဝါ-ခုန်မချထိုက်။

ဒဝါယ-မြူးထူးခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-အပျော်အပါးအားဖြင့်၊ သိလံ-ကို၊ ပဝိဇ္ဈိသု-လိုမ့်ကြကုန်ပြီ။

၁၈၄။ သေဒေသံ-ရွေးထွက်စေကြကုန်ပြီ၊ (ရွေးထုတ်ပေးကြကုန်ပြီ) သိသာဘိတာပေါ-ဦးခေါင်း၌ လွန်စွာပူလောင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ဦးခေါင်းကိုက်သော အနာသည်၊ ပေ၊ နတ္ထံ-နှာနှုတ်မှုကို၊ သမ္မာဟောသံ-ဆုန်နယ်ပေးကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ နှာပေသံ-ရေချိုးစေကြကုန်ပြီ၊ တေလေန-ဖြင့် အဗ္ဘဉ္ဇိသု-သုတ်လိမ်းကြကုန်ပြီ။

၁၈၅။ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ ဘိက္ခု။ ဥဋ္ဌာပေသံ-ထစေကြကုန်ပြီ၊ (ထု
 ပေးကြကုန်ပြီ)။ ။နိပါတေသံ-အိပ်စေကြကုန်ပြီ။ ။အနံ-အစာကို၊ အဒံသု-
 ပေးကြကုန်ပြီ။ ။ပါနံ-သောက်ဖွယ်ကို။

၁၈၆။ ဣတ္ထိ-သည်၊ ပဝုတ္ထပတိကာ^၁ -အရပ်တစ်ပါးသို့သွားသော
 လင် ရှိသည်၊ ဝါ-ကင်းသောလင်ရှိသည်၊ (ဟုတွား) စာရေန-လင်ငယ်ကြောင့်၊
 ဂမ္ဘိနိ- ကိုယ်ဝန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သာ၊ ကုလူပကံ-အိမ်သို့ ကပ်ရောက်လာသော၊
 (အိမ်သို့လာနေကျဖြစ်သော) ဘိက္ခု-ကို၊ ပေ၊ အယျ-အရှင်၊ ဣယံ-တိုက်တွန်း
 ပါ၏၊ ဂမ္ဘပိတနံ-ကိုယ်ဝန်ကျစေတတ်သော ဆေးကို၊ ဝါ-ကိုယ်ဝန်
 ကျကြောင်းဆေးကို၊ ဇာနာဟိ-သိပါ၊ ဣတိ-ပြောပြီ၊ ဘဂိနိ-နှမ၊ သုဋ္ဌ-
 ကောင်းပြီ၊ ဣတိ-ပြော၍၊ တဿာ-အား၊ ဂမ္ဘပိတနံ-ကို၊ အဒါသိ-ပေးပြီ၊ ပေ။

ပုရိသဿ-၏၊ ဓွေ၊ ပဇာပတိယော-ဇနီးတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ကော-
 တစ်ယောက်သည်၊ ဝဉ္ဇာ-မြို့၏၊ ကော-သည်၊ ဝိဇာယိနီ-သားသမီး မွေးဖွား၏၊
 ပေ၊ သစေ ဝိဇာယိဿတိ-အကယ်၍ ဖွားမြင်အံ့၊ သဗ္ဗဿ၊ ကုဋ္ဌမ္ဗဿ-
 ဥဋ္ဌာ၏၊ ဣဿရာ-အရှင်သည်၊ ဘဝိဿတိ။

၁၈၇။ တေန ဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ မဒ္ဒဿု-နှိပ်နယ်ပါ၊ (နှိပ်နယ်ပေး
 ပါ၊) မဒ္ဒါပေတွာ-ဝမ်းဗိုက်ကို နှိပ်နယ်စေ၍၊ ဂမ္ဘ-ကိုယ်ဝန်ကို၊ ပါတေသိ-
 ကျစေပြီ၊ တာပေဟိ-မီးဖြင့်ပူစေပါ၊ ပေ၊ တာပေတွာ-မီးဖြင့်ပူစေ၍၊ ယေန၊
 အကြင် ဆေးဖြင့်၊ အဟံ-သည်၊ ဝိဇာယေယျံ-မွေးဖွားရာပါ၏၊ (တံ)
 တေသမ္ဘ-ကို၊ ဇာနာဟိ။ ။သတ္တရသဝဂ္ဂိယံ-သတ္တရသဝဂ္ဂိဖြစ်သော၊ (ဒဂု-
 ယောက်အစဉ် ပါဝင်သော) ဘိက္ခု-ကို၊ အဂုံလိပတောဒကေန-
 လက်ချောင်းတို့ဖြင့် ထိုးခြင်းဖြင့်၊ (လက်ချောင်းထိုးကစားခြင်းဖြင့်) ဟာသေသံ-
 ရယ်ရွှင်စေကြကုန်ပြီ၊ သော ဘိက္ခု-ဥတ္တသန္ဓေ^၂ -ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍၊
 အနဿာသကော-ထွက်သက် ဝင်သက် မရှိသည်ဖြစ်၍၊ (မရှုနိုင် မရှိက်နိုင်
 သည်ဖြစ်၍) ပေ။

ကမ္မ-ကို၊ ကရိဿာမ-စို့၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ဩတ္တရိတွာ-လွမ်းပိ၍၊
 မာရေသံ-သေစေကြကုန်ပြီ။ ။ဘူတဝဇ္ဇကော-ဖုတ်ဆေးသမားဖြစ်ပူးသော၊

အညွှန်း။ ။ ၁-ပဝုတ္ထပတိကာ-ဘာသာဋီ (တ) ၃၇၀။
 မဒ္ဒါပေတွာ၊ ဂမ္ဘပိတနံ၊ ၃၇၀။ ဝဉ္ဇာ၊ ၃၇၁။
 ၂-ဥတ္တသန္ဓေ၊ ၃၈၅။ ဘူတဝဇ္ဇကော၊ ၃၈၆။
 ဝါဠယက္ခဝိဟာရံ၊ ၃၈၇။

(တစ္ဆေမြေဖုတ်တို့ကို ကုစားတတ်သော ပယောဂဓရာ ဖြစ်ဖူးသော၊) သိက္ခာ၊ ယက္ခံ-ကို၊ ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေသိ။ ။ဝါဠယက္ခဝိဟာရံ-ကြမ်းသော နတ်ဘီလူးရှိရာ ကျောင်းသို့၊ (ကြမ်းသော နတ်ဘီလူးနေရာ ကျောင်းသို့၊) ပါဟေသိ-စေလွှတ်ပြီ။ ။ဝါဠကန္တာရံ-သားရဲရှိသော ခရီးခဲသို့၊ (ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား စသော ရဲရင့်သော သားကောင်ရှိရာ ခရီးခဲသို့၊) ပေ။

ဝါဠာ° -ရဲရင့်သော ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား စသော သားကောင်တို့သည်၊ စောရကန္တာရံ-သူခိုး ဓားပြ သူပုန်ရှိရာ ခရီးခဲသို့။

၁၈၈။ တံ-ထိုရဟန်းဟူ၍၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍၊ တံ-ကို၊ ပေ။

အမနုဿန-ဘီလူးသည်၊ ဂဟိတော-ဖမ်းယူအပ်သည်၊ ဝါ-ပူးဝင် အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ တဿ သိက္ခာနော-အား၊ ပဟာရံ-ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက် မှုကို၊ အဒါသိ၊ ကလျာဏကမ္မဿ-ကောင်မှုကံရှိသူအား၊ သဂ္ဂကထံ-နတ် ပြည်နှင့် စပ်သော စကားကို၊ ကထေသိ-ပြောပြီ၊ သော-သည်၊ အဓိမုတ္တော- စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သည်၊ (နှလုံးသွင်းသည်၊) (ဟုတွာ၊) ပေ၊ နေရယိကဿ- ငရဲ၌ဖြစ်ထိုက်သူအား၊ နိရယကထံ-ငရဲနှင့်စပ်သော စကားကို၊ ပေ၊ ဥတ္တသိတွာ- လန်၍။

၁၈၉။ ရက္ခံ၊ ဆိန္နန္တိ-ဖြတ်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ အတြ-၌၊ ဌိတော- တည်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဆိန္နာဟိ-ဖြတ်ပါ၊ ပေ၊ တတြ-၌၊ ဌိတံ-လျက်၊ ဆိန္နန္တိ-ဖြတ်သော ရဟန်းကို၊ ရက္ခော-သည်၊ သြတ္တရိတွာ-လွမ်းဖိ၍၊ ပေ။

၁၉၀။ ဒါယံ-တောကို၊ အာလိဗ္ဗေသု-မီးဖြင့်လိမ်းကျံစေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ- မီးရှိကြကုန်ပြီ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ဒဗျာ-မီးလောင်အပ်ကုန်သည်၊ (ဖြစ်၍)၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ။

၁၉၁။ အာယာတနံ-သူခိုး ဓားပြ သူပုန်တို့ကို သတ်ဖြတ်ရာ အရပ်သို့၊ ဂဇာ၊ စောရဃာတံ-သူခိုးသတ်သမားကို၊ (သူခိုးသတ်သူကို၊) ပေ၊ ဣမံ-ဤ သူကို၊ မာ ကိလမေသိ-မပင်ပန်းစေပါနှင့်၊ ဧကေန ပဟာရေန-တစ်ချက် ပုတ်ခတ်ခြင်းဖြင့်၊ (တစ်ချက်တည်းဖြင့်၊) ဇီဝိတာ-မှ၊ ဝေါရောပေတိ၊ ပေ၊ တုယံ-၏၊ ဝစနံ-ကို၊ နကရိဿာမိ-ပြုလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ပြော၍၊ ပေ။

အညွှန်း။ ။၁-ဝါဠာ၊-၃၈၇။ စောရကန္တာရံ-၃၈၈။

၁၉၂။ ဉာတိယရေ-ဆွေမျိုးအိမ်၌၊ ဟတ္ထပါဒန္တိန္ဒော-ပြတ်သော လက်
 ခြေရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ဉာတကေဟိ-တို့သည်၊ သမ္ပရိကိတ္တော-ဝိုင်းရံအပ်သည်၊
 ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣမဿ-၏၊ မရဏံ-သေခြင်းကို၊ ဣစ္ဆယ-အလိုရှိကြသလား၊
 ပေ၊ တက္ကံ^၁ -ရက်တက်ရည်ကို၊ ပါယေထ-သောက်စေလိုက်ကြ၊ (တိုက်လိုက်
 ကြ၊) ပေ၊ ပါယေသံ-သောက်စေကြကုန်ပြီ၊ (တိုက်ကြကုန်ပြီ၊) ပေ၊ လောဏ
 သောဝီရကံ-လောဏသောဝီရကဆေးကို၊ ပေ။

တတိယပါရာဇိကံ-သည်၊ သမတ္တံ-ပြီးပြီ။

၄-စတုတ္ထပါရာဇိက

၁၉၃။ [ယေန သမယေန ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာ ဘိက္ခု ဂိဟိနံ အညမညဿ
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဝတ္ထံ ဘာသိ သု-အနိယမဝါကျ၊] တေန သမယေန၊ ပေ၊
 ကုဋာဂါရသာလာယံ၊ [စာပိုဒ်နံပါတ် (၁၆၂) ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီး။]

တေန ခေါ ပန သမယေန-၌။ (မြတ်စွာဘုရား၏ ဝေသာလီမြို့အနီး
 မဟာဝုန်တော ကုဋာဂါရသာလာယံ သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊)
 သမ္ပဟုလာ-များစွာကုန်သော၊ သန္တိဋ္ဌာ-ထိုဤအရပ် ပေါင်းဆုံလတ်၍
 မြင်အပ်ဖူးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္ပတ္တာ-အာမိသသဗ္ဗောဂ၊ ဓမ္မသဗ္ဗောဂ
 တို့ဖြင့် အတူဆည်းကပ်ဖော် ဆည်းကပ်ဖက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-
 တို့သည်၊ ဝဂ္ဂုမုဒါယ-ဝဂ္ဂုမုဒါမည်သော၊ နဒိယာ-မြစ်၏၊ တီရေ-ကမ်းနား၌၊
 ဝဿံ-မိုးအခါ၌ နေခြင်းသို့၊ ဝါ-မိုးခိုခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆိ သု-ကပ်ရောက်ကြ
 ကုန်ပြီ၊ တေန၊ ပေ၊ ယာပေတုံ၊ [ဒုတိယတွဲ စာပိုဒ်နံပါတ် (၁၆)၌ အနက်ရေး
 ခဲ့ပြီ။]

မယံ-တို့သည်၊ ကေန ဥပါယေန-အဘယ်နည်းလမ်းဖြင့်၊ သမဂ္ဂါ-
 ညီညွတ်ကုန်သည်၊ သဗ္ဗောဒမာနာ-လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကုန်သည်၊ အဝိဝဒမာနာ-
 ဆန့်ကျင်ဘက်မပြောရကုန်သည်၊ (မငြင်းခုံရကုန်သည်၊ ဟုတွာ၊) ဖာသုကံ-
 ချမ်းသာစွာ၊ ဝဿံ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝသေယျာမ နုခေါ-နေနိုင်ကုန်ရာပါ
 အံ့နည်း၊ ပိဏ္ဏကေန စ-ဆွမ်းဖြင့်လည်း၊ န ကိလမေယျာမ နု ခေါ-မပင်ပန်း

အညွှန်း။ ၁-တက္ကံ ပါယေထ-၃၉၃။ လောဏသောဝီရကံ- ၃၉၄။

ကုန်ရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ဧကစ္ဆေ-အချို့သော ရဟန်းတို့သည်၊ (တရိယံ၊) အာဟံသု-ပြောကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ၊) အာဂုသော-တို့၊ ဟန္တ-ယခု၊ မယံ၊ ဂိဟိနံ-လူတို့၏၊ ကမ္မန္တံ-လုပ်ငန်းကို၊ (ပြုဖွယ်ကိစ္စကို၊) အဓိဋ္ဌေမ^၁ -စီမံပေးကြကုန်စို့၊ ဧဝံ-ဤသို့ စီမံပေးကုန်လတ်သော်၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ အမှာကံ-တို့အား၊ ဒါတု-ငှာ၊ မညိဿန္တိ-မှတ်ထင်ကြလိမ့်မည်၊ ဝါ-အမှတ်ရကြလိမ့်မည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ မှတ်ထင်ကုန်လတ်သော်၊ မယံ၊ ပေ၊ ဝသိဿာမ-နေကြရလိမ့်မည်၊ ပိဏ္ဏကေန စ-ဖြင့်လည်း၊ န ကိလမိဿာမ၊ ပင်ပန်းကြရတော့မည် မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ ပေ။

အာဂုသော၊ အလံ-မသင့်၊ ဂိဟိနံ-တို့၏၊ ကမ္မန္တံ-ကို၊ အဓိဋ္ဌိတေန-စီမံပေးခြင်းဖြင့်၊ ကိံ-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ပေ၊ ဂိဟိနံ-တို့၏၊ ဒုတေယျံ-တမန်သည်၏ အလုပ်ဖြစ်သော သဝဏ်စာလွှာ၊ နှုတ်မှာစကားကို၊ ဟရာမ-ပို့ဆောင်ကြကုန်စို့၊ ဧဝံ-ဤသို့ပို့ဆောင်ကုန်လတ်သော်၊ ပေ၊ ဒုတေယျံ-ကို၊ ဟဋ္ဌေန-ပို့ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့်၊ ကိံ-နည်း၊ အာဂုသော-တို့၊ ဟန္တ-ယခု၊ ဓယံ-တို့သည်၊ ဂိဟိနံ-တို့အား၊ (ဘာသိဿာမ-၌ သမ္ပဒါနံစပ်၊) အညမညဿ-အချင်းချင်း၏၊ ဥတ္တရိမနဿဓမ္မဿ^၂-လူတို့ကို လွန်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရား၏၊ (လူတို့ကို ကျော်လွန်၍ ဗြဟ္မာအဖြစ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် တရား၏၊) (တစ်နည်း) ဥတ္တရိမနဿဓမ္မဿ-မြတ်သော ဈာယီ၊ အရိယာလူတို့၏၊ (ဥစ္စာဖြစ်သော) ဈာန်၊ မဂ်ဖိုလ်တရား၏၊ ဝဏ္ဏံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘာသိဿာမ-ပြောကြကုန်စို့၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ပြောကြမည်နည်း၊) အသုကော-ထိုမည်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပထမဿ ဈာနဿ- ပထမဈာန်ကို၊ လာဘီ- ရခြင်းရှိသူတည်း၊ ပေ၊ [သောတာပန္နော-သောတာပန်တည်း၊ အရဟာ-ရဟန္တာ၊ တေဝိဇ္ဇော-ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ရှိသူ၊ ဆဋ္ဌာဘိညော-မြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်ရှိသူ၊] ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်စို့၊ ပေ၊ န ကိလမိဿာမ၊ ဣတိ-ပြောကုန်ပြီ၊ [အာဟံသု-သို့ ပြန်စပ်ပါ၊] အာဂုသော၊ အမှာကံ-တို့၏၊ (အညမညဿ-၌စပ်၊) ဂိဟိနံ-တို့အား၊ (ဘာသိတော-၌စပ်၊) ဥတ္တရိမနဿဓမ္မဿ-၏၊ ယော ဝဏ္ဏော-အကြင်ဂုဏ်သည်၊ ဘာသိတော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သောယေဝ-

အညွနံ။ ၁-အဓိဋ္ဌေမ၊ ဘာသာဋီ (တ) ၃၉၆။ ဒုတေယျံ၊-၃၉၆။
 ၂-ဥတ္တရိမနဿ ဓမ္မဿ၊-ဘာသာဋီ (တ) ၃၉၆။ ၃၉၇။
 လာဘီ၊ -၃၉၇။ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော၊ သောယော၊-၃၉၈။

ထိုပြောဆိုအပ်မည့် ဂုဏ်သည်သာ၊ သေယျော-အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်၏၊ ဝါ-ကောင်းမြတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ဆုံးဖြတ်ကြကုန်ပြီ။

၁၉၄။ အထခေါ၊ ပေ၊ တေ မနုဿာ-တို့သည်၊ [ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဒေန္တိ စသော ကြိယာတို့၌ စပ်၊] ယေသံ နော-အကြင် ငါတို့၏ (အတွက်)၊ (တစ်နည်း) ယေသံ နော-အကြင် ငါတို့၏ (အရပ်၌)၊ ဧဝရူပါ-ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝဿ-သို့၊ ဥပါဂတာ-ကပ်ရောက် ကုန်ပြီ၊ ဣမေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သီလဝဇ္ဇော ယထာ-သီလရှိကြသကဲ့သို့၊ ကလျာဏဓမ္မာ ယထာ-ကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိကြသကဲ့သို့၊ နော-တို့၏ (အရပ်၌)၊ ဣတော-ဤအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဧဝရူပါ^၁ -ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝဿ-သို့၊ န ဥပါဂတာ-မကပ်ရောက်စဖူးကုန်၊ (တေသံ) နော-ထိုငါတို့၏၊ လာဘာ-စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်းတို့သည်၊ ဝါ-ဒိဋ္ဌဓမ္မိက၊ သမ္ပရာယိက-လာဘ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ) ဝတ-ဖြစ်လေကုန်စွတကား၊ (တေသံ) နော-တို့၏၊ (မနုဿတ္တံ-၌ စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊ (သုလဒ္ဓံ-၌ စပ်၊) မနုဿတ္တံ၊ ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ရအပ်သော လူ့အဖြစ်ကို၊ သုလဒ္ဓံဝတ-ကောင်းစွာ ရအပ်လေစွတကား၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ကြပြီ။

တေ-ထိုလူတို့သည်၊ ယာဒိသာနိ-အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ (အကြင်သို့ သဘောရှိသော ဘောဇဉ်တို့ကို) ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဒေန္တိ-လှူကြကုန်၏၊ တာဒိသာနိ-တို့ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-တို့မျှလောက် ကောင်းမွန်ကုန်သော၊ ဘောဇနာနိ-တို့ကို၊ အတ္တနာ-မိမိတို့ကိုယ် တိုင်၊ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ-မစားကြကုန်၊ မာတာပိတုနံ-မိဘတို့အား၊ (န) ဒေန္တိ-မပေးကြကုန်၊ ပုတ္တဒါရဿ-သားသမီး၊ ဇနီးအား၊ (န) ဒေန္တိ၊ ဒါသကမ္ပကရ ပေါရိသဿ-ကျွန်၊ အလုပ်သမား၊ ယောကျ်ားအပေါင်းအား၊ (န) ဒေန္တိ၊ မိတ္တာမစွာနံ-မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းတို့အား၊ (န)ဒေန္တိ၊ [အမစု-တကွဖြစ်ဖက်၊ အတူနေဖက် သူငယ်ချင်း၊] ဉာတိသာလောဟိတာနံ-ဆွေမျိုး၊ သွေးသား တော်စပ်သူတို့အား၊ (န)ဒေန္တိ၊ ယာဒိသာနိ-အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သောခဲဖွယ်၊ လျက်ဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်တို့ကို၊ ဘိက္ခုနံ၊ ဒေန္တိ၊ တာဒိသာနိ-ကုန်သော၊ ခါဒနိယာနိ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သာယနိယာနိ-လျက်ဖွယ်တို့ကိုလည်းကောင်း။

၁။ ဧဝရူပါ။ ။ "ယထယိ မေ ဘိက္ခု" ဟူသော အနိယမ၏ နိယမ သီးခြား မရှိ၊ ဤ ဧဝရူပါ-ပုဒ်သည်ပင် နိယမ-ဖြစ်သည်။ "နော+ဘိက္ခု-ငါတို့၏+ရဟန်း" ဟု စပ်၍ဖြစ်သောကြောင့် "အတွက်" သို့မဟုတ် "အရပ်"၌ ဟု ထည့်သည်။

(သာယာဖွယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊) ပါနာနိ-သောက်ဖွယ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊
အတ္တနာ-တိုင်၊ န ခါဒန္တိ-မခဲစားကြကုန်၊ န သာယန္တိ-မသာယာကြကုန်၊ န
ပိဝန္တိ-မသောက်ကြကုန်၊ ပေ။

အထ ခေါ-၌၊ တော ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝဏ္ဏဝါ° -လှပသော အဆင်းရှိကုန်
သည်၊ ပီဏိန္ဒြိယာ-ပြည့်ပြီးသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သည်၊ ပသန္တမုခဝဏ္ဏာ-
ကြည်လင်သော မျက်နှာအဆင်းရှိကုန်သည်၊ ဝိပွသန္တဆဝိဝဏ္ဏာ-အထူးသဖြင့်
ကြည်လင်သော ကိုယ်ရေအဆင်းရှိကုန်သည်၊ အဟောသုံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဝသံ-
မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဠာနံ-နေပြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ (ဥပသကံမိတုံ-၌
စပ်) ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿနာယ-ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ (ယံ) ဥပသကံမိတုံ ၊ -
အကြင်ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-အကြင်သွားခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) စတံ-
ဤချဉ်းကပ်ခြင်းသည်၊ (ဝသံ ဝုဠာနံ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊) အာစိတ္တံ ခေါ၊
လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တည်း၊ ဝါ-ထုံးတမ်းစဉ်လာ မေ့တာတည်း။

အထ ခေါ-၌။ တော ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝသံ-ပတ်လုံး၊ ဝုဠာ-နေပြီး
ကုန်သည် (ဖြစ်၍)၊ တောမာသစ္စယေန-သုံးလကျော်လွန်ရာအခါ၌၊ သေနာသနံ-
ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာကို၊ သံသာမေတွာ-သိမ်းဆည်း၍၊ ပတ္တစီဝရံ-ကို၊
အာဒါယ-၍၊ ယေန-၌၊ ဝေသာလီ (အတ္ထိ၊) တေန-ဝေသာလီမြို့ရှိရာ
ထိုအရပ်သို့၊ ပတ္တမိသု-ဖဲသွားကြကုန်ပြီ၊ အနုပုဗ္ဗေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ယေန-
၌၊ ဝေသာလီ-သည်လည်းကောင်း၊ မဟာဝနံ-သည်လည်းကောင်း၊
ကုဇာဂါရသာလာ-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ယေန-၌၊ ဘဂဝါ၊ (အတ္ထိ)၊

အညွှန်း။ ■ ဝ-ဝဏ္ဏဝါ-ပီဏိန္ဒြိယာ-၃၈၇။ ပသန္တမုခဝဏ္ဏာ-၃၈၈။

၂-ဥပသကံမိတုံ။ ။ဤ၌ "တုံ" ပစ္စည်းသည် ကတ္တားအနက်ကို
ဟောသောကြောင့် "အတ္ထိ" ဟု ထည့်သည်၊ "စတံ" ဟု နိယမ-
ရှိသောကြောင့် "ယံ" ဟုလည်း ထည့်ရ၏၊ [ယံ ဥပသကံမိတုံ-
အကြင်ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊] "ဝသံ ဝုဠာနံ ဘိက္ခုနံ" တို့လည်း
"အာစိတ္တံ" နှင့် "ဥပသကံမိတုံ" နှစ်ဖက်လုံးကိုငဲ့သော ဥဘယာပေက္ခ၊
ကာကော လောကန-နည်းတည်း၊ [နောက်၌လာမည့် အာစိတ္တံ ခေါ၊
ပေ၊ ပဋိသမ္ပောဒိတုံ-၌လည်း နည်းတူသိပါ။]

[အောင်] တွာပစ္စည်း နက်, တစ်ချက်ဟောငြား, ကတ္တားနင့်က, သမ္ပဒါနံ, ကေန
တုံပစ္စည်း ထွန်းသတည်း။

တေနံ -ဝေသာလီမြို့၊ မဟာဝုန်တော၊ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာဝယ် မြတ်စွာဘုရား ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိသု-သွားကြကုန်ပြီ။

တေနံ ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ ဒိသာသု-အခြား အရပ်မျက်နှာတို့၌၊
ဝသံ-ပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌာ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု။ ကိသာ-ကြိုလှိုပိန်ချုံးကုန်သည်၊
လူခါ-အသားအရေ ခြောက်ကပ်ကုန်သည်၊ ဒုပ္ပဏ္ဍာ-မကောင်းသော အဆင်း
ရှိကုန်သည်၊ ဥပ္ပဏ္ဍုပဏ္ဍုကဇာတာ-ဖြစ်သော လွန်စွာပျော့တော့ဝါဝင်းသော
အဆင်းရှိသူ၏အဖြစ် ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-အရေအဆင်း အလွန်ပျော့တော့
ဝါဝင်းကုန်သည်၊ ဓမနိသန္တတဂတ္တာ-အကြောတည်းဟူသော ကွန်ရက်သည်
ဖြန့်ခင်းအပ်သော ကိုယ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-အကြောပြိုင်းပြိုင်းထကုန်သည်၊ (ယောန္တိ၊)
ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာ -ဝဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်း၌ နေကုန်သော၊ ဘိက္ခု ပန-တို့သည်ကား၊
ပေ၊ ဗုဒ္ဓါနံ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ-
တို့၏၊ (ပဋိသမ္မောဒိတုံ-၌စပ်၊) အာဂန္တုကေဟိ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-
တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ယံ ပဋိသမ္မောဒိတုံ? -ဓမနိယ စသည်သဘော မေးမြန်းပြောလျက်
အကြင် ရောနှောတော်မူခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊) ဧတံ-ဓမနိယ စသည်သဘော
မေးမြန်းပြောလျက် ဤရောနှောတော်မူခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ကုန်သော၊ ဘဂဝန္တာနံ-
တို့၏၊ အာစိတ္တံ ခေါ်-တည်း၊ ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ ကစ္စိံ ? -အဘယ်သို့နည်း၊
(ဘယ်လိုလဲ၊) ဓမနိယံ-သည်းခံအပ် သည်းခံနိုင်၏လော၊ ဝါ-ကျန်းမာ၏လော၊
ယာပနိယံ-ရှည်သော ကာလသို့ ရောက်စေအပ် ရောက်စေနိုင်၏လော၊ ပေ၊
ဝသိတ္ထ-နေခဲ့ကြရ၏လော၊ ပေ၊ န ကိလမိတ္ထ-မပင်ပန်းခဲ့ရကုန်၏လော၊ ပေ၊

၁။ တေနံ ။ အနိယဓ ၂-ဝါကျကို တစ်ပေါင်းတည်းခွဲသည်။

အညွှန်း။ ၂-ဝဂ္ဂုမုဒါတီရိယာ၊ -ဘာသာဋီ(တ) ၁၈၉။ ၁၉၁။

၃။ ပဋိသမ္မောဒိတုံ။ ။ တုံပစ္စည်း ကတ္တားဟော၊ မုဒ-ဓာတ်၏။ "မိဿန" အနက်ကိုယူ၍အနက်ပေးသည်။ အကျယ်ကို "ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ" အဖွင့် ဘာသာဋီ (ပ) ၄၉၈-၌ ပြခဲ့ပြီ။

၄။ ကစ္စိံ ဓမနိယံ။ ။ ဘိက္ခုဝေ-တို့၊ ကစ္စိံ-အသို့နည်း၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဧတုစက္ကံ- ဣရိယာပုတ်လေးဖြာ စက်ဘီးလည်း ပါရှိထသော၊ နဝ ဒွါရံ-ကိုးပေါက်ခွါရ အနာဝလည်း ရှိထသော၊ ဣဒံ သရိရယန္တံ -ဤခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ယန္တရားသည်၊ ဝါ-ဤခန္ဓာကိုယ်ဟူသောရထားသည်၊ ဓမနိယံ-သည်းခံအပ် သည်းခံနိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ-ကျန်းမာပါ၏လော၊ ကစ္စိံ-နည်း၊ ယာပနိယံ-ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေအပ် ရောက်စေနိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ-ထိုထိုကိစ္စ၌ ပါဝင်နိုင်ပါ၏လော၊ ဝါ-မျှတပါ၏လော၊ ဤသို့ ပါဌသေသနှင့်တကွ အကျယ်ပေးပါ။ ဘာသာဋီ(ပ)၄၉၉၊ ဘာသာဋီ (တ) ၄၀၂၊ ၄၀၃။

ဝသိမှာ-နေခဲ့ကြရပါကုန်ပြီ၊ ပေ၊ န ကိလမိမှာ-မပင်ပန်းခဲ့ကြပါကုန်၊ စာနန္ဒာပိ၊
ပေ၊ ပညာပေဿမာတိ၊ [စာပိုဒ် ၁၆ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ယထာကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ပေ၊ ကစ္စိ-နည်း၊ ဝေါ-သင်တို့၏
(သန္တာန်၌)၊ ဘူတံ^၁ -ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ထင်ရှားဖြစ်၏လော၊ ဣငဝိ-မေးတော်
မူပြီ၊ ဘဂဝါ-ဘုရား၊ (အမှောက်-တပည့်တော်တို့၏ သန္တာန်၌)၊ အဘူတံ-
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ ထင်ရှားမဖြစ်ပါ၊ ပေ၊ အကရုဏီယံ။ [စာပိုဒ် ၃၉ ၌ အနက်
ရေးခဲ့ပြီ။]

ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ တုမေ-တို့သည်၊ ဥဒရဿ-ဝမ်း၏၊ ကာရဏာ-
အကြောင်းကြောင့်၊ (တစ်နည်း) ဥဒရဿ^၂ -ဝမ်းဟူသော၊ ကာရဏာ-
အကြောင်း ကြောင့်၊ ပေ၊ ဘာသိဿထ နာမ-ပြောကြရသနည်း၊ မောဃပုရိသာ-
တို့၊ တုမေဟိ-တို့သည်၊ တိဓိဏေန-ထက်စွာသော၊ ဂေါဝိကန္တ နေန-နွားမကို
လှီးဖြတ်ကြောင်း ဓားငယ်ဖြင့်၊ (နွားလှီးဓားငယ်ဖြင့်) ကုစ္ဆိ^၃ -သည်၊ ပရိကန္တော-
ထက်ဝန်းကျင် လှီးဖြတ်အပ်သည်၊ (သမာနော-လတ်သော်)၊ ဝရံ-
ကောင်းပါသေး၏၊ ပေ၊ ဂိဟိနံ-တို့အား၊ ဘာသိတော-အပ်သော၊ အညမညဿ-
၏၊ ဝဏ္ဏော-သည်၊ နက္ခေဝ (ဝရံ)-သည်သာ၊ [ဤ၌အမှန် တကယ်ပြောပြီးဖြစ်၍
“သမာနော” မလိုတော့၊] တံ ကိဿ ဟေတု၊ ပေ၊ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ [စာပိုဒ်
နံပါတ် ၃၉ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊ “တတော နိဒါနံ-ထိုသားလှီးဓားဖြင့်
ဝမ်းဝိုက်ကို ဖြတ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော၊” “ဣတော နိဒါနံ-ဤ
ဝမ်းရေးအတွက် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပြောခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍”
ဟု ပြင်ဆိုပါ။] ပေ။

၁၉၅။ ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခုတို့၊ ပဉ္စ-ငါးယောက်ကုန်သော၊ ဣမေ မဟာ
စောရာ-ဤသူဓိုးကြီးတို့သည်၊ လောကသ္မိ-လောက၌၊ (သတ္တလောကကို
ယူ) သန္တော^၄ -လောကသင်္ကေတ၊ အနေအားဖြင့် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ သံဝိဇ္ဇမာနာ-

၁။ ဘူတံ။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ကို ငဲ့သော်လည်း သာမညမေးသော အရာဖြစ်၍
နပုလ္လိင်ဖြင့် သုံးစွဲတော်မူသည်။ ၀၊ ၆။ ၃၊ ၁၇။

၂။ ဥဒရဿ ကာရဏာ။ ။ ဆဠိ ဂဟေတွဏ္ဍဟိ။ (မောက်၊ ၂။ ၂၂။) သုတ်ကို
ကြည့်၍ တစ်နည်းပေးသည်။

၃။ ကုစ္ဆိ ပရိကန္တော။ ။ ပရိကပ္ပ စာကားဖြစ်၍ “သမာနော” ဟု ထည့်သည်။
အညွှန်း။ ။ ၄-သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ-ဘာသာဋီ (တ) ၄၀၄။

ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်ကုန်၏။ ဝါ-ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ သိအပ်ကုန်၏။ ကတမေ
 ပဉ္စ-ဘယံငါးယောက်တို့နည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကစွဿ-
 အချို့သော၊ မဟာစောရဿ-သူဓိုးကြီး၏။ (ဓားပြ သူပုန်ကြီး၏။) ဧဝံ-
 ဤအကြံသည်၊ ဟောတိ(ကံ)၊ ကုဒါဿု နာမ-အဘယ်မည်သော အခါ၌၊
 အဟံ-သည်၊ သတေန ဝါ-တစ်ရာသော ဓိုးသူအပေါင်းသည် လည်းကောင်း၊
 သဟဿေနဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝုတော-ခြံရံအပ်သည် (ဖြစ်၍)၊
 ဂါမနိဂမရာဇောနိသု-ဓာ၊ နိဂုံး၊ မင်းနေပြည်တို့၌၊ ဟနန္တော^၁ -ကိုယ်တိုင်
 သတ်လျက်၊ ယာတောန္တော-နောက်လိုက်တို့ကို အသတ်ခိုင်းလျက်၊ ဆိန္ဒန္တော-
 သူတစ်ပါး၏ လက်၊ ခြေ-စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင် ဖြတ်လျက်၊ ဆောဒါပေန္တော-
 နောက်လိုက်တို့ကို အဖြတ်ခိုင်းလျက်၊ ပစန္တော-နှိပ်စက်သောအားဖြင့်
 ကိုယ်တိုင်အပူတိုက်လျက်၊ ပါစာပေန္တော-နောက်လိုက် တို့ကို အပူတိုက်ခိုင်းလျက်၊
 အာဟိဏ္ဏိဿာမိ-လှည့်လည်ရပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ သော-
 သည်၊ အပရေန သမယေန-တစ်ပါးသော အခါ၌၊ ပေ၊ အာဟိဏ္ဏတိ-၏။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူပင်၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊
 ဧကစွဿ-တချို့သော၊ ပါပဘိက္ခုနော-ယုတ်မာသော ရဟန်း၏၊ ဧဝံ-
 ဤအကြံသည်၊ ဟောတိ၊ (ကံ)၊ ကုဒါဿုနာမ^၂ -အဘယ်မည်သော အခါ၌၊
 အဟံ-သည်၊ သတေနဝါ-နောက်လိုက် နောက်ပါရဟန်းတစ်ရာသည်သော်
 လည်းကောင်း၊ သဟဿေန ဝါ-နောက်လိုက်မြားမြောင် ရဟန်းတစ်ထောင်
 သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝုတော-ခြံရံအပ်လျက်၊ ဂဟဋ္ဌာနံစေဝ-
 အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ-ရှင်ရဟန်း
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ သက္ကတော-ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ ဂရုကတော-
 အလေးပြုအပ်သည်၊ မာနိတော-မြတ်နိုးအပ်သည်၊ ပုဇိတော-ပူဇော်အပ်သည်၊
 အပဗိတော-ရိုသေအပ်သည်၊ စိဝရပိဏ္ဏပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇ
 ပရိက္ခာရာနံ-သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဂိလာန၏ ရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်
 ဖြစ်၍ အသက်၏ အရံအကာ အဆောက်အအုံ ဖြစ်သောဆေးတို့ကို၊ လာဘီ-

၁။ ဟနန္တော-သည်။ ဟနန္တော-ညှဉ်းဆဲလျက်၊ ယာတောန္တော-သတ်လျက်၊
 ပစန္တော-အိမ်စသည်တို့ကို မီးရှို့၍ ဆိတ်၊ သိုး-စသည်တို့ကို မီးဖုတ်လျက်၊
 ပါစာပေန္တော-လေ့လျက်၊ ဣသို့ တစ်နည်းပေးပါ။ ဘာသာဋီ(တ) ၄၀၅။
 အညွှန်း၊ ၉၂-ကုဒါဿု နာမ သတေန ဝါ-သည်၊ သက္ကတော- စသည်။
 ဘာသာဋီ (တ) ၄၀၆။

ရခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဂါမနိဂမရာဇောနိသု-ဣာ၊ နိဂုံး၊ မင်းနေပြည်တို့၌၊ စာရိကံ-ဒေသစာရိကို၊ စရိဿာမိ-လှည့်လည်ရပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်၏၊ ပေ၊ စရတိ-၏၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ပထမော-သော၊ အယံ မဟာစောရော-သည်၊ လောကသ္မိ-၌၊ သန္တော-၏၊ သံဝိဇ္ဇမာနော-၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ပုန စ-တစ်ဖန်လည်း၊ အပရံ-တစ်မျိုးကား၊ (တစ်နည်း) ပုန စ အပရံ-နောက်ထပ်တစ်မျိုးကား၊ ဣဓ-၌၊ ဒကဇ္ဈော-သော၊ ပါပဘိက္ခု-သည်၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ^၁ -မြတ်စွာဘုရားသည် သိတော်မူအပ်သော၊ (တစ်နည်း) တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ-မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေနေယျတို့ကို သိစေတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယံ-သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းကို၊ ပရိယာပုဏိတွာ-သင်ယူပြီး၍၊ အတ္တနော-မိမိ၌၊ ဝါ-မိမိ၏ဥစ္စာဟူ၍၊ ဒဟတိ-ထား၏၊ ပေ။

သုဒ္ဓံ-စင်ကြယ်သော၊ ဗြဟ္မစာရိ-မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သူကို၊ ပရိသုဒ္ဓံ-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်စွာ၊ ဗြဟ္မစရိယံ-မြတ်သောအကျင့်ကို၊ စရန္တံ-ကျင့်နေသူကို၊ အမူလကေန-အခြေအမြစ်မရှိသော၊ အဗြဟ္မစရိယေန-မမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်၊ (မေထုန်အကျင့်ဖြင့်) အနုဒ္ဓံသေတိ၊ စွပ်စွဲဖျက်ဆီး၏၊ ပေ။

ပါပဘိက္ခု-သည်၊ (သင်္ဂဏှာတိ၊ ဥပလာပေတိ-၌ စပ်) သံဃဿ-၏၊ ယာနိ တာနိ ဂရုဘဏ္ဍာနိ^၂ -အကြင် ဂရုဘဏ္ဍာတို့သည်၊ (အကြင် အလေးပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာတို့သည်)၊ (ယာနိ တာနိ) ဂရုပရိက္ခာရာနိ-အကြင် ဂရုပရိက္ခရာတို့သည်၊ (အကြင် အလေးပြုအပ်သော ပရိက္ခရာတို့သည်)၊ (သန္တိ)၊ သေယျထိဒံ-ထိုဂရုဘဏ်၊ ဂရုပရိက္ခရာတို့ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာရာမော-သစ်သီးခြံ၊ ပန်းခြံလည်းကောင်း၊ အာရာမဝတ္ထု-ခြံ၏တည်ရာ ဖြေ၊ ဝိဟာရော-ဝိဟာရဝတ္ထု၊ (ကျောင်း၏တည်ရာဖြေ၊ ကျောင်းဖြေ) မဇ္ဈော-ညောင်စောင်း (ခုတင်)၊ ဝိဠ-အင်းပျဉ်၊ ထိုင်ရုံ၊ ဘိသိ-ဘုံလျှို့၊ ဘိဗ္ဗောဟနံ-ခေါင်းအုံး၊ လောဟကုမ္ဘိ-သံအိုး၊ ကြေးအိုး၊ (ထမင်းချက်စရာ အိုးကြီးများ။)

အညွှန်း။ ၁-တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ-သည်။-၄၁၁။ သုဒ္ဓံ-သည်-၄၁၂။
၂-ဂရုဘဏ္ဍာနိ-သည်။-ဘာသာဋီ (တ) ၄၁၃။
အာရာမော-သည်၊ စူဠဝါဘာသာဋီကာ-၂၆၃။ ၆၀၁။
သင်္ဂဏှာတိ၊ ဥပလာပေတိ။-ဘာသာဋီ (တ) ၄၁၃။

လောဟဘာဏကံ-သံအိုးစရည်း၊ ကြေးအိုးစရည်း၊ (ရေလှောင်အိုး)၊
 လောဟဝါရကော-သံရေအိုး၊ ကြေးရေအိုး၊ [ရှေးက “ကြေးအင်တုံ၊
 ကြေးသံအင်တွဲ” ဟု သုံးကြသည်။] လောဟကဋ္ဌာဟံ-သံဖျဉ်းအိုး၊ ကြေးဖျဉ်း
 အိုး၊ [အဝကျယ်သော သံအိုး၊ ကြေးအိုးကြီး၊] ဝါသိ-ပွဲခွပ်(ဓား)၊ ပရသု-
 ပုဆိန်၊ ကုတ္တရီ-ဓားမ၊ ကုဒါလော-ပေါက်တူး၊ နိခါဒနံ-ဆောက်၊ စူး၊ ဝဇ္ဇိ-
 ကြိမ်စသောနွယ်၊ ဝေဠု-ဝါး၊ မုဉ္ဇံ-ဖြူဆံမြက်၊ ပဗ္ဗဇံ-ပြိန်းမြက်၊ တိဏံ-
 ကြွင်းသောမြက်မျိုး၊ မတ္တိကာ-မြေညက်၊ ဒါရုဘဏ္ဍံ-သစ်သားဖြင့်ပြုအပ်သော
 ဘဏ္ဍာ၊ မတ္တိကာဘဏ္ဍံ-မြေညက်ဖြင့်ပြုအပ်သော ဘဏ္ဍာ လည်းကောင်းတည်း၊
 တေဟိ-ထို ဂရုဘဏ္ဍာ၊ ဂရုပရိက္ခရာတို့ဖြင့်၊ ဂိဟိ-လူဝတ်ကြောင်ကို၊ သင်္ဂဏ္ဍာတိ၊
 သိမ်းယူ၏၊ (သိမ်းသွင်း၏) ဥပလာပေတိ-ချောမြှူ၏၊ (မိမိကို အထင်ကြီးအောင်
 ပြောပေးတတ်သူ မိမိနောက်လိုက်ဖြစ်အောင် ပြု၏)၊ ပေ။

☞ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အသန္တံ^၁ -မိမိသန္တာန်၌ ထင်ရှားမရှိသော၊
 အဘူတံ-ဖြစ်ပြီးမဟုတ်သော၊ ဝါ-မဖြစ်ဖူးသော၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ကို၊
 ဥဗ္ဗပတိ-သီလအသက် ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြောဆို၏၊ (ဝါကြွားပြောဆို၏)၊
 သဒေဝကော လောကော-၌လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ပဇာယ-၌လည်းကောင်း၊
 အယံ-သည်၊ အဇ္ဈါ-အဆိုးဆုံးသော၊ မဟာစောရော-တည်း၊ တံ-ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း
 သည်၊ ကိဿ ဟေတု-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊
 (တေန-ထိုရဟန်းသည်) ဝေယျာယ-မိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်ဖြင့်၊
 ရဋ္ဌပိဏ္ဍော-တိုင်းပြည်၏ဆွမ်းကို၊ ဝါ-တိုင်းသားပြည်သူ ကြည်ဖြူရွှင်လန်း
 လှဒါန်းအပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဘုတ္တော-စားအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း၊
 [ဝေါ-သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်။]

ဂါထာနက်။ ။ (၁၁၆) ယော-သည်၊ အညထာ^၂ -အပရိသုဒ္ဓ
 ကာယသမာစာရစသော တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (မစင်ကြယ်သော
 ကိုယ်ကျင့်အစရှိသော တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်) သန္တံ-ထင်ရှား

အညွနိ။ ။ ၁-အသန္တံ၊ အဘူတံ။ ။ ဘာသာဋီ (တ) ၄၁၄။
 ဝေယျာယ-စသည်၊-၄၁၆။

၂-အညထာ-စသည်၊-ဘာသာဋီ (တ) ၄၁၆။

ဖြစ်နေသော၊ အတ္တနံ-မိမိကို၊ အညထာ-ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရစသော တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (စင်ကြယ်သော ကိုယ်ကျင့်အစရှိသော တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ပဝေဒယေ-သိစေအံ့၊ ကိတဝဿ-ငှက် မှဆိုး၏၊ နိကစ္ဆ-လှည့်ပတ်၍၊ (သကုဏဂ္ဂဟထံ) ဣဝ-ငှက်တို့ကို ဖမ်းယူ ခြင်းကဲ့သို့၊ တဿ-ထိုရဟန်းသည်၊ တံ-ထိုတိုင်းပြည်၏ ဆွမ်းကို၊ ထေယျေန- ခိုးသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်ဖြင့်၊ ဘုတ္တံ-စားအပ်ပြီ၊ [“တံ-ထိုဘောဇဉ်ကို” ဟုလည်း ပေးနိုင်၏၊ ဘုတ္တံ-ဟူသော နပုလ္လိင်ကိုမှန်း၍ “တံ-ထိုဆွမ်းကို” စွဲသည်။]

ကာသာဝကဏ္ဍာ-သင်္ကန်းဖြင့် ရစ်ပတ်အပ်သော လည်ပင်းရှိကုန်သော၊ ဝါ-လည်ပင်း၌ သင်္ကန်းဖြင့် ရစ်ပတ်ထားကုန်သော၊ ဗဟဝေါ-များစွာကုန်သော၊ ပါပမ္မော-ယုတ်မာသော အံကျင့်ရှိကုန်သော၊ အသညတော-စောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်မရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကာယဒွါရ စသည်တို့ဖြင့် စောင့် စည်းမှုမရှိကုန်သော၊ ပါပါ-ယုတ်မာကုန်သော၊ တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ပါပေဟိ-ယုတ်မာကုန်သော၊ ကမ္မေဟိ-အမှုတို့ကြောင့်၊ (ကံတို့ကြောင့်၊) နိရယံ-၌။ ဥပပစ္စရေ-ဖြစ်ကြကုန်၏။

တတ္ထော-လောလောပူသော၊ ဝါ-အလွန်ပူသော၊ အဂ္ဂိသိစ္စပမော- မီးတောက်မီးလျှံဟူသော ဥပမာရှိသော၊ ဝါ-မီးတောက်မီးလျှံနှင့် တူသော၊ အယောဂုဋ္ဌော-သံတွေခဲသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘုတ္ထော-စားအပ်သည်၊ (သမာနော၊) သေယျာ-မြတ်ပါသေး၏၊ ဝါ-ကောင်းပါသေး၏၊ အသညတော-ကာယဒွါရ စသည်တို့ဖြင့် စောင့်စည်းခြင်းမရှိသော၊ ဝါ-ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ကို မစောင့်စည်းသော၊ ဒုဿီလော-သီလမရှိသော ရဟန်းသည်၊ ရုပ္ပပိဏ္ဍ-ကို၊ ဘုဇ္ဈယျ-အံ့၊ ယဇ္ဇေ (သေယျာ)-မမြတ်သည်သာ။

အညွှန်း။ ၁-နိကစ္ဆ-စသည်၊-၄၁၇။
 ၂-ကာသာဝကဏ္ဍာ-စသည်၊-၄၁၈။
 ၃-ယဇ္ဇေ။ ဤပုဒ်ကို “ပဋိသေဓတ္ထ-နိပါတ်” ဟု နတ်၊ သုတ္တ၊ ၃၉၀-
 ၌ မိန့်သည့်အတိုင်း အနက်ပေးသည်။ တစ်နည်း၊ ယံ+ဓေ-ဟု
 နှစ်ပုဒ်စွဲ၊ ယံ-သည် အနိယမသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်၊ ရုပ္ပပိဏ္ဍနှင့် တွဲ၊ ထိုအနိယမကို
 “တတော” ဟု ထည့်ပါ၊ ဓေ-ကား ပရိကပ္ပ ဇောတက-နိပါတ်၊
 ဤနည်းကိုလည်း ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်၏၊ ဓမ္မပဒ၊ ၄၊ ၂-၌
 လည်းစွဲ။

(တစ်နည်း) အသညတော-သော၊ ဒုဿီလော-သံည၊ ယံ ရဋ္ဌပိဏ္ဏံ-ကို၊ စေ ဘုဇ္ဇေယျ-အကယ်၍ စားငြားအံ့၊ (တတော-ထိုဆွမ်းထက်၊) ဘုတ္တော-သော၊ တတ္တော-သော၊ အဂ္ဂိသီရူပမော-သော၊ အယောဂုဠော-သံတွေခဲက၊ သေယျော-မြတ်ပါသေး၏၊ ဣတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ၊ ပေ။

စေ-သို့၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ပညတ္တံ ဟောတိစ-ပညတ်အပ်ပြီးလည်း ဖြစ်ကရော၊ အနုပညတ္တတ္ထာယ၊ အနုပညတ် အကျိုးငှာ၊ အညံ-ဝဂ္ဂုမုဒါတိရိယဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသော၊ ဝတ္ထု-အဓိမာနဝတ္ထုသည်၊ ဥဒပါဒိ စ-ထင်ရှားလည်းဖြစ်ပေါ်လာလေရော။

၁၉၇။ ။ အဒိဋ္ဌေ^၁ - (ပစ္စဝေက္ခဏာ) ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်အပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ဒိဋ္ဌသညိနော-မြင်အပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ အပတ္ထေ-မရောက်အပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတ္ထသညိနော-ရောက်အပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ အနဓိဂတေ-မသိအပ်သေးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ အဓိဂတသညိနော-သိအပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ အသစ္စိကတေ-မျက်မှောက် မပြုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ သစ္စိကတသညိနော-မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) အဓိမာနေန-ရကုန်ပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-လွန်ကဲသော မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ အညံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရိသု-ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ တေသံ-တို့၏၊ (စိတ္တံ၌ စပ်၊) အပရေန သမယေန-၌၊ ရာဂါယပိ-ရာဂအကျိုးငှာလည်း၊ စိတ္တံ-သည်၊ နမတိ-ညွတ်၏၊ ပေ၊ အာနန္ဒ၊ ယေ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပေ၊ ဗျာကရောန္တိ၊ (တေ-တို့သည်၊) [အဓိမာနကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောဆိုကြသော ထို ရဟန်းမျိုးတို့သည်၊] ဟောန္တိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊ စ ခေါ-ထိုသို့ပင် ပြောကြပါသော်လည်း၊ တံ ဧတံ-ထို ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်အပ် သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်၊ ဝါ-မပြောပလောက်၊ ဣတိ-မိန့်တော်မူပြီ။

(၁၁၇) ။ သိက္ခာပုဒံ ။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၁၉၈။ ။ ပေ။

အညွှန်း။ ။ ၁-အဒိဋ္ဌေ-စသည်၊-ဘာသာဋီ (တ) ၄၂၀။ အဓိမာနေန အညံ-၄၂၁။ အဗ္ဗောဟာရိကံ-၄၂၂။

အနဘိဇာနန္တိ-ကား၊ အသန္တံ-မရှိပါဘဲ၊ အဘူတံ-ဖြစ်ပြီးမဟုတ်ပါဘဲ၊ အသံဝိဇ္ဇမာနံ-ထင်ရှားမရှိပါဘဲ၊ “မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ကုသလော ဓမ္မော-သည်၊ အတ္ထိ” ဣတိ-သို့၊ အတ္တနိ-၌၊ ကုသလံ ဓမ္မံ-ကို၊ အဇာနန္တော-မသိပါဘဲ၊ အပဿန္တော-မမြင်ပါဘဲ၊ (သမုဒါစရေယျ-ပြောပြအံ့ ၌ စပ်၊) [“အနဘိဇာနံ-မိမိ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မထင်ရှားရှိကြောင်း မသိပါဘဲ” ဟုပေး။]

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော နာမ-မည်သည်၊ ဈာနံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဉာဏဒဿနံ-သိမြင်တတ်သော ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ မဂ္ဂဘာဝနာ-မဂ်ကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း၊ ဖလသန္တိကိရိယာ-ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ ကိလေသပ္ပဟာနံ-ကိလေသာကို ပယ်ခြင်း၊ စိတ္တဿ-၏၊ ဝိနိဝရဏတာ-ကင်းသော နိဝရဏ ရှိသည်၏အဖြစ်၊ သုညာဂါရေ-ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌၊ အဘိရတိ-ဈာန်ဖြင့် ဓမ္မလျော်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။

အတ္တုပနာယိကန္တိ ၂ -ကား၊ ကုသလေ-ကုန်သော၊ တေ ဝါ ဓမ္မေ-တို့ကိုလည်း၊ အတ္တနိ-၌၊ ဥပနေတိ-ကပ်ဆောင်၏၊ အတ္တာနံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ တေသု ကုသလေသု ဓမ္မေသု-တို့၌၊ ဥပနေတိ၊ [အတ္တုပနာယိကံ-မိမိ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ကပ်ဆောင်၍၊ ဝါ-မိမိကို ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသို့ ကပ်ဆောင်၍ ဟု ဆိုပါ။]

ပေ၊ ဒဿနန္တိ-ကား၊ ယံ-အကြင်သဘောတရားသည်၊ ဉာဏံ-ဉာဏ်မည် ၏၊ တံ-ထိုသဘောတရားသည်၊ ဒဿနံ-မည်၏၊ ယံ-အကြင် သဘောတရား သည်၊ ဒဿနံ-မည်၏၊ တံ-ထိုသဘောတရားသည်၊ ဉာဏံ-မည်၏၊ ပေ၊ ဣတ္ထိယာ ဝါ-အားသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ-အိမ်၌ တည်သူ လူဝတ်ကြောင့်အားသော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အာရောစေယျ-ပြောပြအံ့၊ ပေ၊ အဟံ၊ ဧတေ ဓမ္မေ-တို့ကို၊ ဇာနာမိ-သိ၏၊ ပေ၊ ဧတေ ဓမ္မာ စ-တို့သည်လည်း၊ မယိ-၌၊ ဝါ-မှာ၊ အတ္ထိ-ကုန်၏၊ အဟံ စ-သည်လည်း၊ ဧတေသု ဓမ္မေသု-တို့၌၊ သန္တိဿာမိ-ကောင်းစွာတွေ့မြင်ရ၏၊ ဝါ-ထင်ရှား၏၊ ပေ၊ ယသ္မိံ ဧကေ-

အညွှန်း။ ။ ၁-အသန္တံ-သည်။ အနဘိဇာနံ ပုဒ်ကို “ဟုတ္တာ” ထည့်၌ သမုဒါစရေ ယျ-၌ စပ်ရ၏။ ဤ အသန္တံ-စသော သုံးပုဒ်လည်း ထိုပုဒ်၏ အဖွင့် ဖြစ်သောကြောင့် ကြိယာဝိသေသနအဖြစ် ပေးလိုက်ပါသည်။
 ဘာသာဋီကာ (တ) ၄၂၅။
 ၂-အတ္တုပနာယိကံ-သည်။-၄၂၅။ ဉာဏံ-၄၂၅။
 ကိတေ-သည်။-၄၂၈။

၌၊ သမုဒါစိတ္တံ-ပြောပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ တံ ဓကံ-သည်။ တံ လုယံ-
ထိုလုယသည်။ တံ မုဟုတ္တံ-ထို မုဟုတ်သည်။ ဝိတိဝတ္ထေ-လွန်လတ်သော်။

သမနုဂ္ဂါဟီယမာနောတိ-ကား၊ ယံ ဝတ္ထု-သည်။ ဝါ-ကို၊ ပဋိညာတံ-
ဝန်ခံအပ်သည်။ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-၌၊ (မိမိဝန်ခံထားအပ်သော
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝတ္ထု၌) (ပရေန-သူတစ်ပါးသည်။) သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော-
စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်။ (ကိ-အဘယ်သို့ စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သနည်း။)
“ကိ-အဘယ်တရားကို၊ တေ-သင်သည်။ အဓိဂတံ-ရအပ်သနည်း။ ကိန္တိ-
အဘယ်သို့လျှင်၊ ပေ၊ ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ ပေ၊ ကတ္ထ-အဘယ်အရပ်၌၊
ပေ၊ ကတမေ-အဘယ်မည်ကုန်သော၊ ကိလေသာ-တို့ကို၊ တေ-သင်သည်။
ပဟိနာ-ပယ်အပ်ကုန်သနည်း။ ကတမေသံ ဓမ္မာနံ-တို့ကို၊ တံ-သည်။ လာဘီ-
ရခြင်းရှိသနည်း။” ဣတိ-ဤသို့ စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်။ (ဝဒေယျ၌ စပ်။)
ပေ၊ ဧကနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်က၊ န ဝုစ္စမာနော-မပြောဆိုအပ်ပါဘဲ။

(၁၁၈) အာပဇ္ဇောတိ-ကား၊ ပါပိစ္ဆော° -ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်။
ဣစ္ဆာပကတော-အလိုဆိုးသည် သမ္မာအာဇီဝမှ ကင်းအောင်ပြုအပ်သည်။ ဝါ-
အလိုဆိုးသည် လွမ်းမိုးအပ်သည်။ (ဟုတွာ) အသန္တံ-သော၊ အဘူတံ-သော၊
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ကို၊ ဥလ္လပိတွာ-သီလအသက် ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြောပြီး၍၊
ပါရာဇိကံ၊ အာပတ္တိံ-သို့၊ အာပဇ္ဇော-သည်။ ဟောတိ။ [“အာပဇ္ဇော-
ပါရာဇိကအာပတ်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၍” ဟု ပေး။]

ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခာတိ-ကား၊ ဂိဟီ ဝါ-လူဝတ်ကြောင်သည်သော်လည်း၊
ဟောတုကာမော-ဖြစ်လိုသည်။ ပေ၊ [ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခာ-စင်ကြယ်ခြင်းကို ရှုငဲ့
သည်။ ဝါ-စင်ကြယ်ကြောင်း လူ့အဖြစ် အစရှိသည်ကို လိုလားတောင့်တ
သည်ဖြစ်၍”ဟု ပေး။] ပေ။

မယာ-သည်။ တုစ္ဆကံ-အနက်မမှီး အချိုးနီးသောစကားကို၊ ဘဏိတံ-
ပြောအပ်ပါပြီ၊ [မုသာ-လိမ်လည်လိုခြင်း ရွတ်ယွင်းသော စကားကို၊ အဘူတံ-
မဟုတ်မမှန်သော စကားကို၊] အဇာနန္တေန-မသိပါဘဲ၊ ပေ၊ အဓိမာနံ-ကို၊
ဥပေတွာ-ထား၍၊ ပေ။

အညွှန်း။ ၁-ပါပိစ္ဆော-သည်။-၄၃၄။ ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခာ- ၄၃၄။
 တုစ္ဆ မုသာ-၄၃၆။

ပုရိမေ-ရှေးဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဥပါဒါယ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ-
ထောက်စာ၍၊ အယဇ္ဇိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

ပေ၊ မတ္တကစ္ဆိန္ဒော-ပြတ်သော ဦးထိပ်ရှိသော၊ ဝါ-လည်ဆစ်ပန်းဆိုး
ဖြတ်ချိုးအပ်ပြီးအပ်သော၊ တာလော-ထန်းပင်သည်၊ ပုန-နောက်ထပ်၊ ဝိရုဠိယာ-
စည်ပင်ခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗေ သေယျထာဝိ-ကဲ့သို့၊ ပေ။

၁၉၉။ ပေ၊ သုညတော-သုညတမည်သော၊ ဝိမောက္ခော^၁ -လည်း
ကောင်း၊ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် နာမည်မျှသာပေး၊ ဝိမောက္ခ-ကိလေသာတို့မှ
ထူးခြားစွာ လွတ်သောတရား၊ ဝါ-အထူးထူး အပြားပြား များစွာသော
ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောတရား၊] ပေ။

မဂ္ဂဘာဝနာတိ-ကား၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနာ-တို့လည်း
ကောင်း၊ ပေ၊ အရိယော-ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော၊ ဝါ-စင်ကြယ်
သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသော၊ အဋ္ဌကိကော-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ မဂ္ဂေါ-
လည်းကောင်းတည်း၊ ပေ၊ သောတာပတ္တိဖလဿ-ကို။ သစ္စိကိရိယာ-
မျက်မှောက်ပြုခြင်း။ ပေ၊ ရာဂဿ-ကို၊ ပဟာန-ပယ်ခြင်း၊ ပေ၊ ရာဂါ-မှ၊
စိတ္တံ-၏၊ ဝိနိဝရဏတာ^၂ -ကင်းသောနိဝရဏရှိ၏၊ (တစ်နည်း) ရာဂါ-မှ၊
စိတ္တံ-၏၊ ဝိနိဝရဏတာ-ရှိသည်၏အဖြစ်၊ (ကင်းသော နိဝရဏရှိခြင်း)၊ ပေ၊
ပဌမေန ဈာနေန-ဖြင့်၊ သုညာဂါရေ-၌၊ အဘီရတိ-ခြင်း။

၂၀၀။ တိဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ^၃ -အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဝါ-
အကြောင်းအင်္ဂါတို့ဖြင့်၊ ပဌမံ ဈာနံ-သို့၊ ဝါ-ကို၊ သမာပဇ္ဇိ-ကောင်းစွာ
အပြားအားဖြင့်သိလျက် မဟုတ်မမှန်သောစကားကို၊ ဘဏန္တဿ-ပြောသော
ရဟန်း၏၊ ပါရာဇိကဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊)
(တစ်နည်း) ဘဏန္တဿ-၏၊ ပါရာဇိကာ-ပါရာဇိက မည်သော၊ အာပတ္တိ-
သည်၊ အဿ-ဖြစ်၏၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးအဖို့၌ပင်လျှင်၊ (မုသားမပြောမီ ရှေးအဖို့၌
ဝင်၊) အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ-မှာ၊ [ဣတိ-၌ စပ်၊] “မုသား-မုသားကို၊
ဘဏိဿံ-ပြောမည်၊” ဣတိ-ဤအသိသည်၊ ဟောတိ၊ ဘဏန္တဿ-ပြောဆဲ

အညွှန်း။ ၁-ဝိမောက္ခော-၄၃၈။

၂-ဝိနိဝရဏတာ။ စိတ္တံနှင့်အရတူအောင် ဝိနိဝရဏတာ-ကင်းသော
နိဝရဏရှိ၏၊ ဤသို့ တာဝစွည်း သုတ္တကြံလိုက်ပါသည်။

(သို့မဟုတ်)၊ စိတ္တံ-၌ ပထမာဝိဘတ် ဆဋ္ဌိ အနက်ဟော-ဟုမှတ်ပါ။

၃-အာကာရေဟိ-၄၄၇။

ရဟန်း၏။ “မုသာ-ကို၊ ဘဲဏိတံ-ပြောနေ၏။” ဣတိ - ဤအသိသည်။
 ဟောတိ။ ဘဲဏိတံသာ[ဘဲဏိတော+အဿ]ဘဲဏိတော-ပြောအပ်ပြီးသော်၊ အံဿ-
 ထိုရဟန်း၏။ “မယာ-သည်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဲဏိတံ-ပြောဆိုအပ်ပြီ။” ဣတိ-
 ဤအသိသည်။ ဟောတိ။ (တစ်နည်း) ဘဲဏိတံသာ-ပြောပြီးသော ရဟန်း၏။
 “မယာ-သည်၊ မုသာ-ကို၊ ဘဲဏိတံ-အပ်ပြီ။” ဣတိ-သည်။ ဟောတိ။

အမှာ။ ။နောက် နောက်၌ ဤသို့ အပြည့်အစုံပေးပါ။ ထူးရာကိုသာ
 ရေးပါမည်။

စတုဟိ-ကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပေ၊ အာပတ္တိပါရာဇိကဿ၊
 ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ ဝိနိဓာယ-ချထား၍၊ ဝါ-ဖုံးကာဝှက်ထား၊ မထင်ရှားအောင်
 ပြု၍၊ (ပုဗ္ဗေဝ-စသည် ပေးပါ။) ခန္တိ-နှစ်သက်ခြင်းကို၊ ရုစိ-အကြိုက်ကို၊
 ဘာဝ-အလိုကို၊ ဝိနိဓာယ-၍၊ (ပုဗ္ဗေဝ-စသည်ပေးပါ။)

၂၀၁။ ပဌမံ ဈာနံ-သို့၊ ဝါ-ကို၊ သမာပဇ္ဇာမိ-ကောင်းစွာရောက်၏။
 ဝါ-ဝင်စား၏။ [ဤပုဒ်သာ ထူးသည်။]

၂၀၂။ ပဌမံ၊ ဈာနံ-သို့၊ ဝါ-ကို၊ သမာပဇ္ဇော-ကောင်းစွာရောက်ပြီ။
 ဝါ-ဝင်စားပြီ။

၂၀၃။ ပဌမဿဈာနဿ-ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသည်။ အမှီ။

၂၀၄။ ပဌမဿ ဈာနဿ-ကို၊ ဝသီ-လေ့လာခြင်းရှိသည်။ အမှီ။

၂၀၅။ မယာ-သည်၊ ပဌမံ ဈာနံ-ကို၊ သစ္စိကတံ-အပ်ပြီ။

ဣဒံ ပဌမံဈာနံ-ကို၊ ဝိတ္တာရိတံ ယထာ-အကျယ်ချဲ့အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ-
 တူ၊ သဗ္ဗန္တိ-အလုံးစုံသောဈာန်စသည်ကိုလည်း၊ ဝိတ္တာရေတမ္ဘံ-အကျယ်ချဲ့ထိုက်၏။

၂၀၆။ ၂၀၇။ လွယ်ပြီ။ မေ-သည်၊ ရာဂေါ-ကို၊ စတ္တော- + စွန့်အပ်ပြီ။
 ဝန္တော-ထွေးအန်အပ်ပြီ၊ မုတ္တော-လွတ်အပ်ပြီ၊ ပဟိနော-ပယ်အပ်ပြီ၊
 ပဋိနိဿဋ္ဌော-တစ်ဖန်စွန့်အပ်ပြီ၊ (ထပ်၍စွန့်အပ်ပြီ။) ဥက္ခေဒိတော-
 ထိတ်လန့်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ-ခြောက်လှန့်အပ်ပြီ၊ သမုက္ခေဒိတော-ကောင်းစွာ
 ထိတ်လန့်စေအပ်ပြီ၊ ဝါ-ကောင်းစွာ ခြောက်လှန့်အပ်ပြီ၊ ပေ၊ မေ-၏။ စိတ္တံ-
 သည်၊ ရာဂါ-မှ၊ ဝိနိဝရဏံ-ကင်းသော နိဝရဏရှိ၏ ပေ။

သုဒ္ဓိကံ-သုဒ္ဓိကနည်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

အညွှန်း။ ။ ၁-ဣတိ-၄၄၇။ ဘဲဏိတံသာ-၄၄၇။ ဒိဋ္ဌိဝိနိဓာယ-စသည်-၄၅၁။
 ၂-စတ္တော-စသည်-၄၅၃။

(၁၂၆) ၂၀၈။ ပဌမဇ္ဈဈာန်-သို့လည်းကောင်း။ ဒုတိယဇ္ဈဈာန်-သို့လည်းကောင်း။ သမာပဇ္ဇိ-ပြီ။ ပေ။

အမှာ။ ။ ဤသို့ ပဌမဈာန်ကိုမူတည်၍ ဒုတိယဈာန် စသည်ကို မူလိထားပြီးလျှင် ဟောတော်မူသည်။

၂၀၉။ လွယ်ပြီ။

ဧဏ္ဍစက္ကံ ° -သည်။ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၂၁၀။ လွယ်ပြီ။ ဗဒ္ဒစက္ကံ ၂ -ဗဒ္ဒစက်တည်း။

ဝေ-သို့၊ ဧကေကံ-တစ်ပါး၊ တစ်ပါးကို၊ မူလံ-မူကို၊ ကာတုန-ပြု၍၊ ဗဒ္ဒစက္ကံ-ကို၊ ပရိဝတ္တကံ-လည်အောင်၊ ကတ္တမ္ပံ-ပြုထိုက်၏။

ဣဒံ-ဤစက်ကို၊ သံဓိတ္တံ-ရူးထားအပ်ပြီ။

၂၁၁။ ၂၁၂။ ၂၁၃။ လွယ်ပြီ။

ဧကမူလကံ-သည်။ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဧကမူလကံ-ကို၊ ဝိတ္ထာရိတံ ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝမေဝ-ပင်၊ ဒုမူလကာဒိပိ-ကိုလည်း၊ ဝိတ္ထာရေတမ္ပံ-ထိုက်၏။

(၁၃၂) ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သဗ္ဗမူလကံ-သဗ္ဗမူလကတည်း။ [ပဌမဈာန်မှစ၍ “ဒေါသာ စ မေ စိတ္တံ ဝိနိဝရဏံ” တိုင်အောင် တရားအားလုံးကို မူအဖြစ်ထား၍ “မောဟာ စ မေ စိတ္တံ ဝိနိဝရဏံ” တစ်မျိုးကိုသာ မူလိသွင်း၍ ဟောတော်မူသည်။]

သဗ္ဗမူလကံ-သည်။ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

သုဒ္ဓိကဝါရကထာ-သည်။ (သုဒ္ဓိကဝါရကို ဆိုကြောင်း စကားသည်၊) နိဋ္ဌိတာ၊ [ဝတ္ထုကာမဝါရ ဝဇ္ဇယသံယုတ္တဝါရတို့နှင့် မရောမဖက် သက်သက်သော ဝါရသည် သုဒ္ဓိကဝါရမည်၏။]

၂၁၅။ တိဟာကာရေဟိ ပဌမံ ဈာနံ၊ သမာပဇ္ဇိ-ပြီ။ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္ထုကာမော-ပြောလိုသည်။ (ဟုတွာ၊) ဒုတိယဈာန် သမာပဇ္ဇိ၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ပဓာနမုသာ-ကို၊ ဘဏန္တဿ-ပြောသော ရဟန်း၏၊ ပဋိဝိဇာနန္တဿ-ပြောအပ်သူ သိလတ်သော်၊ (မိမိပြောရာ ပုဂ္ဂိုလ်က အဓိပ္ပာယ် သိလတ်သော်၊)

ပါရာဇိကဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) န ပဋိဝိဇာနန္တဿ-ပြောအပ်
သူ မသိလာတ်သော်၊ ထုလ္လုစွယံဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-သည်၊ (ဟောတိ၊) ပေ။

ဝတ္ထုပိသာရကဿ-ဝတ္ထုကိုပြောင်းရွှေ့သော ရဟန်း၏၊ (ဝတ္ထုမမြီ
ဖောက်လွဲ ဖောက်ပြန် မမှန်ရွှေ့ရှား ပြောကြားသော ရဟန်း၏၊) ဧကမူလကဿ-
ဧကမူလက၏၊ ဓဏ္ဍစက္ကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၂၁၆။ ၂၁၇။ ၂၁၈။ ၂၁၉။ လွယ်ပြီ။

ဝတ္ထုပိသာရကဿ-၏၊ သဗ္ဗမူလကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ။

ဝတ္ထုပိသာရကဿ-၏၊ စက္ကပေယျာလံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဝတ္ထုကာမဝါရကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂၀။ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ တော-သင်၏၊ ဝိဟာရေ-၌၊ ဝသိ-
နေပြီ၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဗ္ဗိ၊ ပေ၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊
ပဌမံ ဈာနံ-ကို၊ သစ္စိကတံ-အပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဗာဿ ဘိက္ခုနော-သည်၊ ရာဂေါ-
ကို၊ စတ္တော-အပ်ပြီ၊ ပေ၊ တဿဘိက္ခုနော-၏၊ စိတ္တံ-သည်၊ ရာဂါ-မှ၊
ဝိနိဝရဏံ-ကင်းသော နိဝရဏရှိ၏၊ (နိဝရဏကင်း၏၊) ပေ။

၂၂၁။ ယော-သည်၊ တော-၏၊ စိဝရံ-ကို၊ ပရိဘုဒ္ဓိ-သုံးစွဲပြီ၊ ပေ၊
ဝိဇ္ဇာပါတံ၊ ကို။ ပရိဘုဒ္ဓိ-ဘုဉ်းပေးပြီ၊ ပေ၊ ယေန-သည်၊ တော-၏၊
ဝိဟာရော-ကို၊ ပရိဘုတ္တော-သုံးစွဲအပ်ပြီ၊ [“ဆွမ်း၌ စားအပ်ပြီ” ဟု ဆိုပါ။]

တံ-သည်၊ ယံ-အကြင်ရဟန်းကို၊ အာဂမ္မ-စွဲ၍၊ (အကြောင်းပြု၍၊)
ဝိဟာရံ-ကို၊ အဒါသိ-လှူပြီ၊ ပေ။

ပေယျာလပန္နရသကံ နိဋ္ဌိတံ။

ပစ္စယပဋိသံယုတ္တဝါရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မစက္ကပေယျာလံ နိဋ္ဌိတံ။

၂၂၂။ အဓိမာနေန-ရပြီဟု မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ-လွန်ကဲသော
မှတ်ထင်ခြင်းကြောင့်၊ (သမုဒါစရန္တဿ၊ ပြောသောရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊)
အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ ° -ကျော်လွန်၍ ပြောဆိုခြင်း၌ အလိုမရှိသော ရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြွားလိုသော စိတ်မရှိသော ရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊
ပေ၊ အနာပတ္တိ။

အညွှန်း။ ၂၁-အနုလ္လပနာဓိပ္ပာယဿ၊-ဘာသာဋီ (တ) ၄၅၈။

ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ

အဓိမာနေ-ကြောင့်၊ (အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောခြင်းကြောင့်၊) အရညမိ-
 ဌ် (နေခြင်း)၊ [အဓိမာနေ-အဓိမာနဝတ္ထု၊ အရညမိ-အရညဝတ္ထု၊ ဤသို့လည်း
 ပေးနိုင်သည်။] ပိဏ္ဍော-ပိဏ္ဍောစာရိက၊ ဥပဇ္ဈာယ-ဥပဇ္ဈာယ်၊ ဣရိယာပထော-
 စကြိုသွားခြင်းစသော ဣရိယာပုတ်၊ သညောဇနာ-တို့၊ ရဟောဓမ္မာ-မျက်ကွယ်၌
 ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မတို့၊ ဝိဟာရော-ကျောင်း၊ ပစ္စုပဋိတော-သင်္ကန်း စသည်ဖြင့်
 ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီး။

န ဒုက္ကရ်-မခဲယဉ်း၊ ဝိရိယံ-အာရဒ္ဓဝီရိယ၊ အထောပိ-ထိုမှ တစ်ပါးလည်း၊
 မစ္စုဇနာ ဘာယာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့ သေခြင်းမှ မကြောက်၊ ဝိပုဋိသာရီ-နှလုံး
 မသာယာခြင်းရှိသူ၊ သမ္မာ-သမ္မာပယုတ္တေနဝတ္ထု၊ ဝိရိယေန-အာရဒ္ဓဝီရိယေန၊
 ယောဂေန အာရာဇနာယ-အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ပြီးစေခြင်းငှာ (စွမ်းနိုင်၏)၊
 အထ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဝေဒနာယ-ကို၊ အဓိဝါသနာ-သည်းခံကုန်သော၊ ဒုဝေ-
 ဝတ္ထုနှစ်မျိုးတို့။

ဗြာဟ္မဏေ-၌၊ ပဉ္စဝတ္ထုနိ-တို့၊ [စာပိုဒ်-၂၂၆၊ အာယန္တု၊ နိသီဒန္တု-
 စသော ငါးဝတ္ထု၊] အညံ-အရတ္တဖိုလ်ကို၊ ဗျာကရဏာ-ပြောကုန်သော၊
 တယော-သုံးဝတ္ထုတို့၊ အဂါရ်-အဂါရဝတ္ထု၊ အာဝရဏာကာမာ-ကာမဂုဏ်
 တို့ကို တားမြစ်သော ဝတ္ထု၊ ရတိ စာပိ-ဓမ္မလျော်ခြင်းကို၊ အပက္ကမိ-
 ဖယ်သွားပြီး။

အဋ္ဌိ-အရိုးစုသည်လည်းကောင်း၊ ပေသိ-အသားတစ်သည်လည်း ကောင်း၊
 ဥဘော-ကုန်သော၊ ဂါဝဃာတကာ-နွားသတ်သမားတို့တည်း၊ ပိဏ္ဍော-
 အသားစိုင့်သည်၊ သာကုဏီကော-ငှက်မှဆိုးတည်း၊ နိစ္ဆဝိ-အရေမရှိသူသည်၊
 ဩရတ္တိ-သိုးသတ်သမားတည်း၊ အသိ စ-သန်လျက် (ပြိတ္တာ)သည်ကား၊
 သူကရိကော-ဝက်သတ်သမားတည်း၊ သတ္တိ-လုံ (ပြိတ္တာ) သည်၊ မာဂဝိကော-
 သားသတ်သမားတည်း၊ ဥသုစ-မြားသည်ကား၊ ကာရဏီကော-ညှဉ်းပန်း
 နှိပ်စက်သူတည်း၊ သူစိ-သံချွန်သည်၊ သာရထိ-ရထားထိန်းတည်း။

ယော စ-အကြင်အပ်ဖြင့်လည်း၊ သိဗ္ဗိယတိ-ချုပ်အပ်၏၊ သောဟိ-
 ထိုအပ်သည်သာလျှင်၊ သူစကော-ကုန်းတိုက်တတ်သောကြောင့် အပ်အမွှေး
 ပေါက်သူမည်၏၊ [အပ်သည် ပြိတ္တာ-မမည်၊ အပ်၏ တည်ရာ သတ္တဝါသည်သာ

ပြိတ္တာမည်၏ဟု သတ္တဝါကို ဌာနုပစာရအားဖြင့် ပြသည်။] အဏ္ဏဘာရိ-
 လိင်ဥကို ဆောင်သော ပြိတ္တာသည်၊ ဂါမကုဋကော-ရွာ၌ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ
 သူသည်။ အဟု-ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ကူပေ-မစင်တွင်း၌၊ နိမုဇ္ဈေါဟိ-နစ်မြုပ်သော
 ပြိတ္တာသည်ပင်၊ ပါရဒါရိကော-ထိုသူတစ်ပါးမယားကို သွားလာခဲ့သူတည်း၊
 ဂူထခါဒီ-မစင်ကိုစားသော ပြိတ္တာသည်၊ ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏော-ပုဏ္ဏားပျက်သည်၊
 (အကျင့်ပျက်သော ပုဏ္ဏားသည်။) အဟု-ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

☞ (၁၃၉) နိစ္ဆင်္ဂိတ္ထိ-အရေမရှိသော ပြိတ္တာမသည်၊ အတိစာရိနိ-လင်ကို
 ကျော်လွန်၍ ကျင့်လေ့ရှိသူမသည်။ အဟု-ပြီ၊ မဂုံလိတ္ထိ-ဖောက်ပြန် စက်
 ဆုပ်ဖွယ် အဆင်းရှိသော မိန်းမသည်၊ ဣက္ခဏိတ္ထိကာ-လူအပေါင်းအား
 မကောင်းကြည်ရှုစေတတ်သူမ-သည်၊ ဝါ-နတ်ကတော်သည်၊ အဟု၊ ဩကိလိနိ-
 အောက်၌၊ ချွေးပေါက်တို့ဖြင့် စိုစွတ်သော ကိုယ်ရှိသူမသည်၊ ဝါ-မီးပွား
 မီးပေါက် တဖြောက်ဖြောက်ကျသူမသည်၊ သပတ္တိ-လင်တူမိန်းမကို၊ ဝါ-
 ရန်သူမိန်းမကို၊ အဂါရံ^၁ -မီးကျိုးကို၊ ဩကိရိ-လောင်းခဲ့ပြီ၊ သီသစ္စိန္ဒော-
 ဦးခေါင်းပြတ်သော ပြိတ္တာသည်၊ ဧာရယာတကော-သူရိုးသတ်သမားသည်၊
 အဟု။

ဘိက္ခု-ရဟန်းပြိတ္တာသည် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ-သည်လည်းကောင်း၊
 သိက္ခမာနာ-သည်လည်းကောင်း၊ သာမဏေဇရာ-သည်လည်းကောင်း၊ အထ-
 ပါး၊ သာမဏေရိကာ-သည်လည်းကောင်း၊ ကဿပဿ-ကဿပဘုရားရှင်
 ၏၊ ဝိနယသ္မိ-အဆုံးအမ၌၊ (သာသနာတော်၌) ပဗ္ဗဇ-ရှင်၊ ရဟန်းပြုပြီး
 ကုန်လျက်၊ တာဝဒေ-ထိုအခါ၌၊ ပါပကမ္မ-မကောင်းမှုကံကို၊ အကရိသု။

တပေါဒါ-တပေါဒါမြစ်၊ ရာဇဂပော-၌၊ ယုဋ္ဌ-စစ်ပွဲ၊ နာဂါနိ-ဆင်
 ပြောင်တို့၏၊ ဩဂါဟနေန စ-ရေသို့ ဆင်းခြင်းနှင့် (စပ်သောဝတ္ထု)၊
 သောဘိတော-သောဘိတမည်သော၊ အရဟံ-ရဟန္တာဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊
 ပဉ္စကပ္ပသတံ-ငါးရာသော မဟာကပ်ကို၊ သရေ-အောက်မှေနိုင်၏၊ ဣတိ-
 ဝိနိတဝတ္ထုဥဒ္ဓါနဂါထာ အပြီးတည်း။

အတ္ထုန်း။ ၈-အဂါရံ ဩကိရိ-ဝိ၊ ၂။ ၁၀၀-၌ “အဂါရေဩကိရိ” ဟု ကံအဖြစ်
 ဖြင့် သုံးစွဲပုံကို ကြည့်၍လေးသည်။

ဝိနိတဝတ္ထု

၂၂၃။ အဓိမာနေန-ကြောင့်၊ ပေ၊ အဓိမာနေန (ဗျာကရောန္တဿ-၏။) အနာပတ္တိ၊ ဗေ၊ [“ဗျာကရောန္တဿ” မထည့်လျှင်လည်း ဖြစ်သည်။]

ပဏိဗာယ ၊ -စိတ်ကို ရှေးရှုထား၍၊ ဝါ-ရည်ရွယ်တောင့်တ၍၊ အရညေ-၌၊ ဝိဟရတိ-(ကိ-အဘယ်သို့ တောင့်တ၍ နေသနည်း။) “ဧဝံ-ဤသို့ တောင့်နေလတ်သော်၊ မံ-ကို၊ ဧနော-သည်၊ သမ္ဘာဝေဿတိ-ဂုဏ်ကို ထင်ရှားစေလိမ့်မည်၊ ဝါ-ချီးမွမ်းလိမ့်မည်၊” ဣတိ-ဤသို့ တောင့်တ၍နေ၏။ ပေ၊ န ဝတ္ထုဗွံ-မနေရာ၊ ပေ။

“ယေ-တို့သည်၊ အမှောက်-တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-တို့တည်း၊ (တေ-တို့သည်၊) သဗ္ဗေဝ-အားလုံးတို့သည်ပင်၊ အရဟန္တာ-တို့ တည်း။” ပေ၊ ဥလ္လပနာဓိပ္ပာယော-ကျော်လွန်၍ ပြောဆိုခြင်း၌ အလိုရှိ ပါ၏၊ ဝါ-ကြွားဝါ ပြောဆိုခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုရှိပါ၏၊ ပေ။

မဟိဒ္ဓိကာ-ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်၏၊ (တန်ခိုးကြီးကုန်၏။) မဟာနုဘာဝါ- ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်၏၊ (အာနုဘော်ကြီးကုန်၏။) ပေ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ-ကို၊ ဥလ္လပတိ-သီလအသက် ကိုယ်မှထွက်အောင် ပြော၏၊ (ကြွားဝါပြော၏။) ပေ၊ “မယုဓိ-သည်လည်း၊ သညောဇနာ-တို့ကို၊ ပဟိနာ-ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။” ပေ။

၂၂၄။ ရဟောဂတော-ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊ ပရစိတ္တဝိဒု-သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ တံ ဘိက္ခု-ကို၊ အပသာဒေသိ-ကြိမ်းမောင်းပြီ၊ (ကိ။) “အာဂုသော၊ ဧဝရပံ-ဤသို့သဘောရှိသော စကားကို၊ မာ အဘဏိ-မပြောပါနှင့်၊ ဒေသော-ဤတရားသည်၊ တုယံ-၏ (သန္တာန်၌)၊ နတ္ထိ-ပါ။” ပေ။

၂၂၅။ “အာယသ္မတော-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော-သည်၊ အတ္ထိ- ရှိပါသလား၊” အညံ-ကို၊ ဗျာကာတံ-တံ၊ န ဒုတ္တရံ-ဓဲယဉ်းသဖြင့် မပြုအပ်ပါ၊ ဝါ-မဓဲယဉ်းပါ၊ ပေ၊ “ယေ တေ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သာဝကာ-အရိယာသာဝကတို့တည်း၊ တေ-ထိုအရိယာ သာဝကတို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ (န ဒုတ္တရံ အညံ ဗျာကာတံ-ဟူ၍၊) ဝဒေယျ-ပြောနိုင်ကုန်ရာ၏၊ အဟံ စ-သည်ကား၊ ဘဂဝတော-၏၊ သာဝကာ-အရိယာသာဝကသည်၊ ဝါ-သာဝကစစ်သည်၊ န အမိ-မဖြစ်သေး၊ ပေ။

အညွနံ။ ။-ပဏိဗာယ၊ -ဘာသာဋီ (တ) ၄၅၉။ သမ္ဘာဝေဿတိ-၄၅၉။

အာရဒ္ဓဝီရိယေန-အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသူသည်။ ဓမ္မော-
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို၊ အာရာဇနိယော^၁ -ပြီးစေအပ် ပြီးစေနိုင်၏၊ ဝါ-
ဖြစ်စေအပ် ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ဟေ။

“အာဂုဿော၊ မာ ဘာယီ-မကြောက်ပါနှင့်၊” ဟေ၊ မစ္စုနော-သေခြင်း
မှ၊ န ဘာယာမိ-မကြောက်ပါ၊ ဟေ။

ယော-သည်၊ နုန-စင်စစ်၊ ဝိပုဋိသာရီ-နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်၊
အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ ဘာယေယျ-ကြောက်ရာ၏၊ ဟေ။

သမ္မာပယုတ္တေန-ကောင်းစွာ အားထုတ်သူသည်၊ ဟေ။

ယုတ္တယောဂေန-အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ရှိသူသည်၊ ဟေ။

ယေန ဝါ တေန ဝါ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးဖြစ်သူသည်၊ ဝါ-သာမန်
ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓိဝါသေတုံ-သည်းခံခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်နိုင်၊ ဟေ။

ပုထုဇ္ဇနေန-သည်၊ ဟေ။

၂၂၆။ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ နိမန္တေ တွာ-ပင့်၍၊ ဟေ၊ “ဘောဇ္ဈော အရဟန္တာ-
အရှင်ရဟန္တာတို့သည်၊ အာယန္တု-ကြွတော်မူပါကုန်၊” ဟေ၊ “မယဉ္ဇ-တို့သည်
လည်း၊ အရဟန္တာ-တို့သည်၊ န အမှ-မဟုတ်ကုန်၊ အဟံ စ ဗြာဟ္မဏော-
ကလည်း၊ အမှေ-တို့ကို၊ အရဟန္တဝါဒေန^၂ -ရဟန္တာဟု ပြောဆိုကြောင်း
စကားဖြင့်၊ (ရဟန္တာဟူသော စကားဖြင့်၊) သမုဒါစရတီ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆို၏၊
ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဝါ-အဘယ်သို့လျှင်၊ အမှေဟိ-တို့သည်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ
န ခေါ-ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း၊ (ကျင့်ရပါမည်နည်း၊)” ဟေ၊ ပသာဒဘညေ-
ကြည်ညိုခြင်းကြောင့် ပြောအပ်သောစကား၌၊ ဟေ၊ တဗ္ဗန္တု-နှစ်သက်ရောင့်ရဲ
တော်မူကြပါကုန်၊ ဂစ္ဆန္တု-ပြန်ကြွတော်မူပါကုန်။

“မယုံဝိ-သည်လည်း၊ အာသဝါ-တို့ကို၊ ပဟီနာ-အပ်ကုန်ပြီ၊” ဟေ၊
“မယုံဝိ-၏လည်း၊ ဝါ-မှာလည်း၊ ဧတေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ”၊ ဟေ၊
အဟမ္မိ-သည်လည်း၊ တေသု ဓမ္မေသု-တို့၌၊ သန္တိဿာမိ-ကောင်းစွာတွေ့
မြင်ရ၏၊ ဝါ-ထင်ရှား၏၊ ဟေ၊ “ဧဟိ-ကြွပါ၊ အဂါရံ-၌၊ အဇ္ဈာဝသ-နေ
လှည့်ပါ၊ (တစ်နည်း) အဂါရံ-ကို၊ အဇ္ဈာဝသ-လွမ်းမိုးအုပ်စိုး၍ နေလှည့်ပါ၊

အညွှန်း။ ။ ၁-အာရာဇနိယော၊-၄၆၂။

“အာရာဇနိယော။ ပ။ အရဒ္ဓဝီရိယေန ဝတ္ထု” နှစ်ထပ်ပါခြင်း၏အကြောင်း
ကို ဘာသာဋီ (တ) ၄၆၂။ ၅။

၂-အရဟန္တဝါဒေန၊-၄၆၃။ ပသာဒဘညေ၊-၄၆၄။

အာဝုဿော-ဒါယကာတို့၊ မာဒိဿော-ငါကဲ့သို့ ရှိအပ်သူသည်။ အဂါရံ၊ ခွဲ၊ အဇ္ဈာဝသိတုံ၊ ဝှာ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်တော့။ ပေ။

၂၂၇။ “ကာမေ-တို့ကို၊ ပရိဘူ-သုံးဆောင်ခံစားပါ။” မေ-သည်၊ ကာမာ-တို့ကို၊ အာဝဇ္ဇာ” -တားမြစ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ အဘိရမသိ-မွေ့လျော်ပါ၏လော့၊ ပေ၊ ပရမာယ-လွန်မြတ်သော၊ အဘိရတိယာ-မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့်၊ အဘိရတော-အလွန်မွေ့လျော်ပြီ၊ ပေ၊ ကတိကံ ၂ -ကတိကဝတ်ကို၊ ကတွာ-၍၊ အညတြသိ-သော၊ အာဝါသေ-ကျောင်း၌၊ ဝသံ ဥပဂစ္ဆိ-သူ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ကတိကဝတ်ပြု၍ ဝါကပ်ကြသနည်း။) “ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊ ဣမမှာ အာဝါသာ-မှ၊ ပဌမံ-စွာ၊ ပက္ကမိဿတိ-ဖဲသွားလိမ့်မည်၊ တံ-ကို၊ မယံ၊ အရဟာတိ-ရဟန္တာဟူ၍၊ ဇာနိဿာမ-သိကြကုန်စို့၊” ဣတိ-ဤသို့ ကတိကဝတ်ပြု၍ ဝါကပ်ကြပြီ၊ ပေ၊ မံ-ကို၊ အရဟာတိ-ဟူ၍၊ ဇာနန္တု-သိပါစေကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပေ။

၂၂၈။ ရာဇဂဟေ-၌၊ ဝါ-၏အနီးဖြစ်သော၊ ကလန္ဒကနိဝါပေ-ရှင်တို့အား အစာပေးရာဖြစ်သော၊ (ရှင်တို့အား အစာကျွေးလျက် ဘေးမဲ့ပေးထားရာ ဖြစ်သော) ဝေဠုဝနေ-၌၊ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ အာယသ္မာ စ လက္ခဏော-အရှင်လက္ခဏသည် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ “အာယာမ-လာ သွားကြစို့၊ ရာဇဂဟံ-သို့၊ ပိဏ္ဍာယ-ဝှာ၊ ပဝိသိဿာမ-ဝင်ကြစို့၊” ပေ၊ ပဗ္ဗတာ-မှ၊ သြရောဟန္တော-ဆင်းတော်မူလတ်သော်၊ အညတရသိ-သော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ သိတံ-ပြုံးခြင်းကို၊ (သာယာညည်းညည်း၊ ပြုံးခြင်းကို) ပါတု-ထင်ရှားစွာ၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ ပေ၊ သိတဿ-ပြုံးခြင်းကို၊ ပါတုကမ္မာယာ-ထင်ရှားပြုခြင်းဝှာ၊ ဟောတု-အကြောင်းသည်၊ ကော နုခေါ-အဘယ်ပါနည်း၊ ပစ္စယော-အရာသည်၊ ကော-နည်း၊ ပေ၊ ဧတဿ ပဉ္စဿ-၏၊ အကာလော-အခါမဟုတ်၊ ပေ၊ ပစ္စာဘတ္တံ-၌၊ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ခန္တာ-ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ဖဲခဲကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဆွမ်းစားရာ အရပ်မှ ဖဲခဲကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပေ၊ ဣဓ-ယနေ၊ ပေ၊ အကာသိ-ပြုပါပြီ၊ ပေ။

အပ္ပိကသင်္ခလိကံ ၄ - (သံကွင်းဆက်သကဲ့သို့ အရိုးချင်းဆက်နေသော) အရိုးစုပြိတ္တာကို၊ ဝေဟာသံ-ကောင်းကင်သို့၊ ဝါ-၌၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားနေသည်ကို၊

အညွှန်း၊ ၁-အာဝဇ္ဇာ-၄၆၄။ ၄၆၅။ ၂-ကတိကံ-သေသည်- ၄၆၅။ ၃-သိတဿ ပါတုကမ္မာယ။ ၄-နိတိ၊ သုတ္တံ၊ ၁၇၅-အလို “သိတဿ၊ ကိ။ ပါတုကမ္မာယ၊ ထင်ရှားပြုခြင်း၌။ (တစ်နည်း) သိတဿ၊ ကိ။ ပါတုကမ္မာယ၊ ထင်ရှားပြုခြင်း၏။” ဤသို့ ပေးပါ။ ၄-အပ္ပိကသင်္ခလိကံ-၄၆၉။

အဒ္ဓသံ-မြင်ရပြီ၊ တမေန-ထိုအရိုးစုပြီတ္တာကို၊ ဂိဇ္ဈာပိ-ဘီလူးဖြစ်သော
 လင်းတတို့သည်လည်းကောင်း၊ (လင်းတဘီလူးတို့သည် လည်းကောင်း၊)
 ကာကာပိ-ဘီလူးဖြစ်သော ကျီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ကျီးဘီလူးတို့သည်
 လည်းကောင်း၊) ကုလလာပိ-ဘီလူးဖြစ်သော သိမ်း၊ စွန်တို့သည်လည်းကောင်း၊
 (သိမ်း၊ စွန်ဘီလူးတို့သည် လည်းကောင်း၊) အနုပတိတွာ အနုပတိတွာ-
 နောက်ကလိုက်၍ နောက်ကလိုက်၍၊ ဝိတုဇ္ဇ-အပေါက်ဖြစ်အောင် ထိုးဖောက်
 ၍၊ ဖာသုဠန္တ ရိကာဟိ-နရိုးအကြားတို့မှ၊ ခေန္တိ-ပျံသွားကြကုန်၏၊ (တစ်နည်း)
 အနုပတိတွာ-၍၊ ဖာသုဠန္တ ရိကာဟိ^၁ -နရိုးအကြားတို့၌၊ ဝိတုဒန္တိ (ဝိတုဒန္တိ)-
 ထိုးဆိတ်ကြကုန်၏၊ (ထိုးဆွကြကုန်၏၊) သာ-ထိုပြီတ္တာသည်၊ အဋ္ဌဿရ-
 နိပ်စက်အပ်သူတို့၏ အသံကျိုးဝါ-ကယ်ပါ ယူပါ တစာစာဖြင့် နာကျင်သူတို့၏
 အသံကို၊ ကရောတိ။

တဿ မယံ-၏၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ပြီ(ကံ)၊ "အစ္စရိယံ
 ဝတ ဘော-လက်ဖျစ်စတ်ထီး အံရိုးထိုက်ပါပေစွ-ဪ၊ အပ္ပတံ ဝတ-
 မဖြစ်စဖူး ထူးဆန်းပါပေစွ-ဪ၊ ဧဝရူပေါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ သတ္တောပိ-
 သတ္တဝါသည်လည်း၊ ဘဝိဿတိ နာမ-ရှိပေသေး၏၊ (ဖြစ်ရသေး၏၊) ပေ၊
 (၁၄၅) ယက္ခောပိ-ဘီလူးသည်လည်း၊ အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘောပိ-အတ္တဘောကို
 ရခြင်းသည်လည်း၊ ပေ၊ ယတြ(ဟိ)-အကြင့်ကြောင့်၊ သာဝကော-သာဝက
 ဖြစ်သူသည်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော သံတ္တဝါကို၊ ဝါ-ဤသို့သဘောရှိသော
 ပြီတ္တာ၏အဆင်းကို၊ ဥဿတိ ဝါ နာမ-သိလည်း သိနိုင်ပါပေ၏၊ ဒက္ခတိ ဝါ
 နာမ-မြင်လည်း မြင်နိုင်ပါပေ၏၊ သက္ခိ-မျက်မှောက်ကို၊ ဝါ-သက်သေကို၊
 ကရိဿတိ ဝါ နာမ-ပြုလည်း ပြုနိုင်ပါပေ၏၊ (တသွာ-ကြောင့်၊) ဝတ-
 စင်စစ်၊ သာဝကော-တို့သည်၊ စက္ခုဘူတာ-ဖြစ်သော ပညာမျက်စိရှိကုန်သည်၊
 (ဟုတွာ၊) ဝိဟရန္တိ-နေကြကုန်၏၊ ဝတ-စင်စစ်၊ သာဝကော၊ ဉာဏဘူတာ-
 ဖြစ်သော ဉာဏ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) ဝိဟရန္တိ။

အညွှန်း။ ၁-ဖာသုဠန္တ ရိကာဟိ- ၄၇၁။ ၄၇၂။ ဝိတုဒန္တိ (ဝိတုဒန္တိ)-၄၇၁။ ၄၇၂။
 "ဖာသုဠန္တ ရိကာဟိ ဝိတုဒန္တိ" ဟု ပါဠိရှိ၏။ ထိုအလို "ဖာသုဠန္တ ရိကာဟိ-
 သည် အပါဒါန်အနက်။ ဝိတု-၌ ဝိတုဇ္ဇ-ဟု ဆိုလိုလျက် ဇ္ဇဈေ၊ ခေန္တိ-၌
 ခေ-ဓာတ်၊ ပျံသွားခြင်းအနက်ဟော။

(တစ်နည်း) ဖာသုဠန္တ ရိကာဟိ ဝိတုဒန္တိ (ဝိတုဒန္တိ) ဟုလည်း
 ပါဠိရှိသေး၏။ ထိုအလို "ဖာသုဠန္တ ရိကာဟိ-သည် ဘုမ္မတ္တ (သတ္တမီ
 အနက်)၌ ပဉ္စမိသက်၊ ဝိတုဒန္တိ-၌၊ တုဒ-ဓာတ်သည် ဗျထန(ထိုးဆွခြင်း
 အနက်ဟော)။ ၄၇၁။ ၄၇၂။

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ပုဗ္ဗေဝ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မရမီ ရှေးအဖို့၌ပင်၊ ဝါ-
 ဘုရားမဖြစ်မီ၊ ရှေးအဖို့၌ပင်၊ မေ-သည်၊ (ဒိဋ္ဌော-၌ စပ်၊) သော သတ္တော-
 သည်၊ (အဟောသိ-၌ စပ်၊) ဝါ-ကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်တော်မူအပ်သည်၊ အဟောသိ-
 ပြီ၊ အပိစ-သို့သော်လည်း၊ (ထိုသို့ပင် မြင်တော်မူပါသော်လည်း၊) အဟံ၊ န
 ဗျာကာသိ-မိန့်တော်မမူခဲ့၊ အဟံ-သည်၊ စေတ-ဤအကြောင်းကို၊ ဝါ-
 ဤသတ္တဝါကို၊ စေ ဗျာကရေယျ-အကယ်၍ မိန့်တော်မူအံ့၊ ပရေ စ-
 သူတစ်ပါးတို့ကလည်း၊ မေ-၏ (စကားကို)၊ န သဒ္ဓဟေယျ-မယုံကြည်ကုန်
 ရာ၊ ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ မေ-၏(စကားကို)၊ န သဒ္ဓဟေယျ-ရာ၊
 တေသံ-တို့၏၊ တံ-ထိုမယုံကြည်ခြင်းသည်၊ ဒီဃရတ္တံ-ရှည်စွာသော ညဉ့်
 ပတ်လုံး၊ အဟိတာယ-အစီးအပွားမဲ့ အလို့ငှာ၊ ဒုက္ခာယ-ဆင်းရဲခြင်းငှာ၊
 အဿ-ဖြစ်ရာ၏။

သော သတ္တော-သည်၊ ဣမသို့ ယေဝ ရာဇဂဟေ-၌ပင်၊
 ဂေါဃာတကော^၁ -နွားသတ်သမားသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ သော-
 သည်၊ တဿ ကမ္မဿ-ထိုက်၏၊ ဝိပါကောန-အကျိုးအားဖြင့်၊ ဝါ-
 အကျိုးကြောင့်၊ ဗဟူနိ-ကုန်သော၊ ဝဿာနိ-နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဗဟူနိ၊
 ဝဿသတာနိ-နှစ်အရာတို့ပတ်လုံး၊ ဗဟူနိ၊ ဝဿသဟဿာနိ-နှစ်အထောင်
 တို့ပတ်လုံး၊ ဗဟူနိ၊ ဝဿသတသဟဿာနိ-နှစ်အသိန်းတို့ပတ်လုံး၊ နိရယေ-
 ၌၊ ပစ္စိတ္တာ-ကျက်ပြီး၍၊ တဿေဝ ကမ္မဿ-ထိုက်၏ပင်၊ (ထို အပရာ
 ပရိယဝေဒနိယကံ၏ပင်၊) ဝိပါကာဝဿေသန-ဝိပါက်အကြွင်းအကျန် အားဖြင့်၊
 ဝါ-ကြွင်းကျန်သော အကျိုးအားဖြင့်၊ [ရှေးဆရာတော်များက “ကြောင့်”ဟု
 ပေးတော်မူကြ၏၊] ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ အတ္တဘာဝပဋိလာဘံ-
 အတ္တဘောကိုရခြင်းကို၊ ပဋိသံဝေဒေတိ-ခံစားရ၏၊ ဘိက္ခဝေ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော-
 သည်၊ သစ္စံ-အမှန်ကို၊ အာဟံ-ပြီ၊ မောဂ္ဂလ္လာနဿ-၏၊ အနာပတ္တိ။

၂၂၉။ မံသပေသိ^၂ -အသားတစ်ပြိတ္တာကို၊ ပေ၊ ဝိတဇ္ဇန္တိ-ထိုးဆိတ်
 ကြကုန်၏၊ ဝိတဇ္ဇန္တိ-ဖောက်ခွဲကြကုန်၏၊ ပေ၊ မံသပိဏ္ဍံ-အသားစိုင်
 အသားတုံး ပြိတ္တာကို၊ ပေ၊ သာကုဏိကော-ငှက်မုဆိုးသည်၊ ပေ၊ နိစ္ဆဝိ-အရေ
 မရှိသော၊ ဝေဟာသံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သော၊ ပုရိသံ-ယောက်ျားပြိတ္တာကို၊ ပေ၊

အညွှန်း။ ။ ၁ -ဂေါဃာတကော၊ -၄၇၄။ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝဿေသန-
 ၄၇၄။
 ၂ -မံသပေသိ၊ မံသပိဏ္ဍံ၊ -၄၇၅-၄၇၆။ နိစ္ဆဝိ။ -၄၇၇၆။

☰ **ဩရုတ္တိကော**^၁ -သိုးသတ်သမားသည်၊ ဝါ-ဆိတ်သတ်သမားသည်၊ အသိလောမံ-
 သန်လျက်အမွေးရှိသော၊ (သန်လျက်အမွေးပေါက်သော)၊ ပေ၊ တဿ-
 ထိုပြိတ္တာ၏၊ တေ အသိ-ထိုသန်လျက်တို့သည်၊ ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ-
 ပျံတက်၍ ပျံတက်၍၊ တဿေဝ-၏ပင်၊ ကာယေ-ကိုယ်၌၊ နိပတန္တိ-
 ကျကုန်၏၊ ပေ၊ သူကရိကော-ဝက်သတ်သမားသည်။

သတ္တိလောမံ ^၂ -လုံအမွေးရှိသော၊ (လုံအမွေးပေါက်သော)၊ ပေ၊
 မာဂဂိကော-သားမှဆိုးသည်၊ ဥသုလောမံ-မြားအမွေးရှိသော ပေ၊
 ကာရထိကော-ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို ပြုတတ်သူသည်၊ သူစိလောမံ-
 သံရွန်အမွေးရှိသော (သံရွန်အမွေးပေါက်သော)၊ ပေ၊ သာရထိကော-
 ရထားထိန်းသည်။

သူစိလောမံ-အပ်အမွေးရှိသော၊ ပေ၊ တဿ-၏၊ တာ သူစိယော-ထို
 အပ်တို့သည်၊ သီဿ-ဦးခေါင်း၌၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ မုခတော-ပါးစပ်မှ၊
 နိက္ခမန္တိ-ထွက်လာကုန်၏၊ [ဥရ-ရင်ဘတ်၊ ဥဒရ-ဝမ်း၊ ဦရ-ပေါင်၊
 ဧဟံ-ခြေသလုံး၊] ပါဒေဟိ-ခြေတို့မှ၊ နိက္ခမန္တိ၊ ပေ၊ သူစကော-အပြစ်ကို
 တင်စွာပြုတတ်သူသည်၊ ဝါ-ကုန်းတိုက်တတ်သူသည်၊ ပေ။

ကုမ္ဘဏ္ဍံ-အိုးပမာဏလိင်ဥရှိသော၊ (ရေအိုးကြီးပမာဏလိင်ဥရှိသော)၊ ပေ၊
 သော-သည်၊ ဂစ္ဆန္တောပိ-သော်လည်းကောင်း၊ တေဝ အဇ္ဈော-ထို လိင်ဥတို့ကို
 ပင်၊ ဓန္ဓေ-ပန်း၌၊ အာရာပေတွာ-တင်၍၊ (ထမ်း၍)၊ ဂစ္ဆတိ-သွားရ၏၊
 နိသီဒန္တောပိ-သော်လည်း၊ တေသွေဝ အဇ္ဈောသု-တို့၌သာ၊ နိသီဒတိ၊ ပေ၊
 ဂါမကုဇော-ရွာ၌ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောအမတ်သည်၊ ဝါ-တရားသူကြီးသည်။

ဝုထကူပေ-မစင်တွင်း၌၊ သသီသကံ-ဦးခေါင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ကိုယ်
 ရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိမုဂ္ဂံ-နှစ်မြုပ်နေသော၊ ပုရိသံ-ယောက်ျားပြိတ္တာကို၊ ပေ၊
 ပါရဒါရိကော-သူတစ်ပါးမယားကို သွားလာသူသည်၊ ဝုထကူပေ-၌၊
 သသီသကံ-၍၊ နိမုဂ္ဂံ-လျက်၊ ဥဆောဟိ-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထေဟိ-
 လက်တို့ဖြင့်၊ ဝုထံ-ကျင်ကြီးကို၊ ဓါဒန္တံ-ခဲစားနေသော၊ ပုရိသံ၊ ပေ၊
 ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏော-ယုတ်မာဆိုးရွားသော ပုဏ္ဏားသည်၊ ပေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-
 ၏၊ ပါဝစနေ-ပြဋ္ဌာန်းသော စကားတော်၊ ဝါ-သာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခု
 သံဃံ-ကို၊ ဘတ္တေန-ဖြင့်၊ နိမန္တေတွာ-ပင့်ဖိတ်၍၊ ဒေါဏိယော-စားကျင်း
 တို့ကို၊ ဝုထဿ-ဖြင့်၊ ပူရာပေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ကာလံ-ဆွမ်းစားချိန်ကို၊

အညွှန်း။ ၁ -ဩရုတ္တိကော၊ အသိလောမံ၊ -၄၇၆။
 ၂ -သတ္တိလောမံ၊ ဥသုလောမံ၊ -၄၇၆။ သူစိလောမံ၊ -၄၇၇။

အာရောစာပေတွာ-လျှောက်စေ၍၊ ပေ။ “ဘောန္တော-တို့သည်၊ ဣတော-
ဤစားကျင်းမှ၊ ယာဝဒတ္ထံ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဘုဉ္ဇန္တု စေဝ-စားလည်း စား
ကြပါကုန်၊ ဟရန္တု စေဝ-ဆောင်ယူလည်း ဆောင်ယူသွားကြပါကုန်၊ ပေ။

၂၃၀။ နိစ္ဆိဝံ-သော၊ ဝေဟာသံ-၌၊ ဂစ္ဆန္တိ-သော၊ ဣတ္ထိ-
မိန်းမပြိတ္တာကို၊ ပေ။ အတိစာရိနိ-လင်ကိုကျော်လွန်၍ ကျင့်သူမသည်၊
(လင်ငယ်နေသူမသည်)၊ ပေ။ ဒုဂ္ဂန္တံ-မကောင်းသော အနံ့ရှိသော၊ မဂုံလိ^၁-
ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သော၊
ဝါ-ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ကောင်းသော၊ ပေ။
ဣက္ခဏိကာ-လူအပေါင်းအား မကောင်းကြည့်ရုံစေတုတ်သူမသည်၊ ဝါ-
နတ်ကတော်သည်၊ ပေ။ ဥပ္ပက္ကံ^၂ -အထက်အထက်၌ ကျက်သောကိုယ်
ရှိသော၊ ဩကိလိနိ^၃-အောက်၌ စိုသောကိုယ်ရှိသော၊ ဝါ-ရွေးသီး ရွေးပေါက်
တဖြောက်ဖြောက်ကျသော၊ ဩကိရိနိ^၄ -မီးကျိုးတို့ဖြင့် ရောပြုမ်း ခြင်းရှိသော၊
ပေ။ ဧသာ ဣတ္ထိ-သည်၊ ကာလိဂံဿ-ကာလိဂံမည်သော၊ ရညော-၏၊
အဂ္ဂမဟေသီ^၅ -မြတ်သော မိဖုရားကြီးသည်။ (မိဖုရားခေါင်သည်)၊ အဟောသိ၊
သာ-သည်၊ ဣဿာပကတာ-ဣဿာသည် ပင်ကိုယ်သဘောမှ ကင်းအောင်
ပြုအပ်သည်၊ ဝါ-ဣဿာ နိပ်စက်အပ်သည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ သပတ္တိ-
လင်တူရှိသော မိန်းမကို၊ ဝါ-ရန်သူ မောင်းမငယ်ကို၊ အင်္ဂါရကဇ္ဇာဟောန-
မီးကျိုးအိုးကင်းဖြင့်၊ ဩကိရိ-သွန်းလောင်းပြီ၊ ပေ။

အသိသကံ-ဦးခေါင်းမရှိသော၊ ကဗန္ဓံ^၆ -ကဗန္ဓိရံပြိတ္တာကို၊ ပေ။
တဿ-၏၊ ဥရေ-ရင်၌၊ အက္ခိနိ စေဝ-မျက်လုံးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မုခံ
စ၊ ပါးစပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။ ဟာရိကော နာမ-ဟာရိကမည်သော၊
စောရဃာတကော-သူမိုးသတ်သမားသည်၊ (သူမိုးကို သတ်ဖြတ်တတ်သူသည်)၊
ပေ။

အညွှန်း။ ၁- ဓဂုံလိ၊ -ဘာသာဋီ (တ) ၄၇၉။
၂- ဥပ္ပက္ကံ၊ -စသည် -၄၈၀။
၃- အနက်တစ်နည်း။ ဥပ္ပက္ကံ၊ နပါးအောက်ထက်ပြင်းစွာကျက်သော။
ဩကိလိနိ၊ မီးဖွား မီးပေါက် တဖြောက်ဖြောက် ကျသော။
ဩကိရိနိ၊ မီးကျိုးတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပြုမ်းသော။ (ရှေးနိဿယ။)
၄- အဂ္ဂမဟေသီ၊ ဣဿာပကတာ၊ -၄၈၁။
၅- ကဗန္ဓံ၊ -၄၈၁။

ဘိက္ခု-ရဟန်းပြိတ္တာကို၊ တဿ-၏၊ သံဃာဋီပိ-သင်္ကန်းကြီးသည်လည်း၊ အာဒိတ္တာ-လွန်စွာတောက်နေ၏၊ သမ္ပဗ္ဗလိတာ-ထက်ဝန်းကျင် တောက်လောင်နေ၏၊ သဇောတိဘူတာ-အရောင်အလင်းနှင့် တကွဖြစ်၏၊ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို ဘာသာဋီ-ခု ၌ ပြုခဲ့ပြီ၊] ပတ္တော-သပိတ်၊ ကာယဗန္ဓန-ခါးပန်းကြိုး၊ ပေ၊ ပါဝစနေ-၌၊ ပါပဘိက္ခု-ယုတ်မာသော ရဟန်းသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ပေ၊ [နောက်၌လည်း ဘိက္ခုနီပြိတ္တာ-ဟု ဆိုပါ။]

(၁၄၉) ၂၃၁။ ။ “ယတော-အကြင် ရေအိုင်မှ၊ အယံ တပေါဒါ-ဤ တပေါဒါမြစ်သည်၊ သန္တတိ-စီးလာ၏၊ သော ဒဟော-ထို ရေအိုင်သည်၊ အတ္ထောဒကော * -ကြည်လင်သော ရေရှိ၏၊ သိတောဒကော-အေးမြသော ရေရှိ၏၊ သာတောဒကော-သာယာသော ရေရှိ၏၊ ဝါ-ချိုမြိန်သော ရေရှိ၏၊ သေတောဒကော-ဖြူသော ရေရှိ၏၊ ဝါ-စင်ကြယ်သော ရေရှိ၏၊ သုပ္ပတိတ္ထော-ကောင်းသော ဆိပ်ကမ်းရှိ၏၊ ရမဏိယော-မွေ့လျော်အပ်၏၊ ဝါ-ပျော်စရာကောင်း၏၊ ပဟူတမတ္တကတ္ထပေါ-များသော ငါး၊ လိပ် ရှိ၏၊ စက္ကမတ္တာနိ-ရထားဘီး ပမာဏရှိကုန်သော၊ ပဒုမာနိ စ-ပဒုမ္မာ ကြာတို့သည်လည်း၊ ပုပ္ဖန္တိ-ပွင့်နေကုန်၏။” ပေ၊ အထ စ ပန-လျက်၊ အယံ တပေါဒါ-သည်၊ ကုထိတာ-ပွက်ပွက်စုသည်၊ ဝါ-ပြင်းစွာပူသည်၊ (ဟုတွာ) သန္တတိ-၏၊ ပေ၊ ဒွိန္ဒ-ကုန်သော၊ မဟာနိရယာန-လောဟကုန္တိ ငရဲကြီးတို့၏၊ အန္တရိကာယ-အကြားဖြင့်၊ အာဂစ္ဆတိ-လာရ၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အယံ တပေါဒါ ကုထိတာ (ဟုတွာ) သန္တတိ၊ ပေ။

မာဂဓော-မာဂတိုင်း၏ အရှင်ဖြစ်သော၊ သေနိယော-များသော စစ်တပ်ရှိသော၊ ဗိမ္ဗိသာရော-ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ လိစ္ဆဝိဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ သင်္ဂါဓေန္တော-စစ်တိုက်လတ်သော်၊ ပဘာဂ္ဂေါ-စစ်တပ် ပျက်သည်၊ ဝါ-စစ်ရှုံးသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ အထ-၌၊ ရာဇာ-သည်။ ပစ္စာ-နောက်မှ၊ သေန-စစ်တပ်ကို၊ သင်္ကမိတ္တာ-စုရုံး၍၊ လိစ္ဆဝယော-တို့ကို၊ ပရာဇေသိ၊ ရှုံးစေပြီ၊ သင်္ဂါဓေ စ-စစ်မြေပြင်၌လည်း၊ နိန္ဒိ-နှစ်သက် ပျော်ရွှင်ကြောင်း စည်သည်၊ ဝါ-အောင်စည်သည်၊ စရတိ-လှည့်လည်၏၊ (ကိ) “ရညာ-သည်၊ လိစ္ဆဝိ-တို့ကို၊ ပဘာဂ္ဂါ-ပျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ-နှိမ်နှင်းအပ်ကုန်ပြီ” ဣတိ-ဤသို့ လှည့်လည်၏၊ ပေ၊ ရာဇာ-ကို၊ လိစ္ဆဝိဟိ-တို့သည်၊ ပဘာဂ္ဂေါ-ပျက်ဆီးအပ်ပြီ၊ ပေ၊ သန္တ-မှန်သော စကားကို၊ အာဟ-ပြီ။

၂၃၂။ “ဣဓ-ယနေ၊ အဟံ-သည်၊ သပ္ပိနိကာယ-သပ္ပိနိကာမည်သော၊ နဒိယာ-၏၊ တိရေ-၌၊ အာနေဉ္စ ^၁ -တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော၊ သမာဓိ-သမာဓိသို့၊ ဝါ-ကို၊ (စတုတ္ထဈာန် သမာဓိသို့၊) သမာပဇ္ဇော-ကောင်းစွာ ရောက်စဉ်၊ ဝါ-ဝင်စားစဉ်၊ နာဂါနံ-ဆင်တို့၏၊ (သဒ္ဓ-၌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ဥဒ္ဓရန္တာနံ ကရောန္တာနံ-တို့၌ စပ်၊) သြဂယု-ရေသို့ဆင်းပြီး၍၊ ဥဒ္ဓရန္တာနံ-ရေမှတက်လာကုန်လတ်သော်၊ ကောဉ္စ-ကြီးကြာသံကို၊ ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်စဉ်၊ သဒ္ဓ-ကို၊ အသောသိ-ကြားရပြီ။” ပေ၊ ဒေသာ သမာဓိ-သည်၊ အတ္ထိ၊ သော စ ခေါ-ထိုသမာဓိသည်လည်း၊ အပရိသုဒ္ဓေါ-မစင်ကြယ်၊ ပေ။

အာယသ္မာ သောဘိတော-သည်၊ ပေ၊ ပဉ္စကပ္ပသတာနိ-ငါးရာသော ကမ္ဘာတို့ကို၊ (မဟာကပ်ငါးရာတို့ကို၊) အနုဿရာမိ-အောက်မေ့နိုင်၏၊ ပေ၊ သောဘိတဿ-၏၊ သော-ဤ အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ဤ အောက်မေ့အပ်သော ဘဝသည်၊ အတ္ထိ၊ သာ စ ခေါ ^၂ -ထိုဘဝသည်လည်း၊ ကောယေဝ-တစ်ခုတည်းသာဖြစ်သော၊ ဇာတိ-အခြားမဲ့ဘဝတည်း၊ ပေ။

စတုတ္ထပါရာဇိကံ သမတ္ထံ။

၂၃၃။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ဆိုပါ။ ^၃

ပါရာဇိကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

တဿ-ထို ပါရာဇိက၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ဥဒ္ဓါန်းကား၊ (အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်ကား၊) မေထုန-မေထုနသိက္ခာပုဒ်၊ ပေ၊ ဥတ္တရိ-ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မ၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ပါရာဇိကာနိ-တို့သည်၊ ဆေဇ္ဇဝတ္ထု-သာသနာတော်ဝယ် အမြစ်အရင်းပြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း၊ အသံသယာ-မယုံမှားအပ်၊ မမှားထိုက်ကုန်၊ (ပြတ်လေသလား၊ မပြတ်လားဟု မယုံမှားထိုက်ကုန်၊) ဣတိ-ဇာသုဒ္ဓါန အပြီးတည်း။

ပါရာဇိကကဏ္ဍံ-ပါရာဇိကအစန်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

အညွှန်း။ ။ ၁ -အာနေဉ္စ၊ -၄၈၄။ နာဂါနံ -သည်၊ -၄၈၅။
 ၂.-သာ စ ခေါ -သည်၊ -၄၈၆။

၂။ သံဃာဒီသေသကဏ္ဍ

၁။ သုတ္တဝိသုဒ္ဓိသိက္ခာပဒ

၁၅၁။ အာယသ္မန္တာ-အရှင်တို့၊ တောရသ-တစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ သံဃာဒီသေသာ၊-သံဃာဒီသေသံ မည်ကုန်သော၊ ဣမေ ခေါ် ပန ဓမ္မာ-ဤ သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဥဒ္ဓေသံ-သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏။

၂၃၄။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ သေယျသကော ဟတ္ထေန ဥပတ္တ-မိတွာ အသုစိ မောစေသိ၊- အနိယမဝါကျ၊] တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ဝါ-၏အနီးဖြစ်သော၊ ဇေတဝနေ-ဇေတဝန် မည်သော၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ-၏၊ အာရာမေ-အရံ၌၊ ဝါ-ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတိ၊ တေန ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ (မြတ်ဗွာဘုရား၏ သာဝတ္ထိမြို့အနီး ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌) အာယသ္မာ သေယျသကော-အရှင်သေယျသကသည်၊ အနဘိရတော-မမွေ့မလျော်သည်၊ (ဟုတွာ) ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ၊ သော-ထို အရှင်သေယျသကသည်၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မပျော်ဘဲ ဗြဟ္မစရိယံကို ကျင့်နေခြင်းကြောင့်) ကိသော၊ ပေ၊ မေနိသန္တတဂစ္ဆော၊ [စာပုဒ် ၃၇-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊] အာယသ္မာ ဥဒါယိ-အရှင် ကာဠုဒါယိသည်၊ ပေ၊ “ကစ္စိ-နည်း၊ တွံ-သည်၊ အနဘိရတော (ဟုတွာ)၊ ဗြဟ္မစရိယံ-ကို၊ စရသိနော-ကျင့်နေရသလော၊” ဣတိ-ပြီ၊ [“နော”သည် န-နှင့် အနက်တူ ပုစ္ဆာဝါစက-နိပါတ်]၊ ပေ၊ ယာဝဒတ္ထံ-အကြင် အကြင် အလိုအတိုင်း၊ ဝါ-အလိုရှိတိုင်း၊ ဘုဉ္ဇ-စားပါ၊ [သုပ-အိပ်ပါ၊ နာယ-ရေချိုးပါ]၊ ပေ၊ “နာယိတွာ-ရေချိုးပြီး၍၊ ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊ တေ-၏၊ အနဘိရတိ-မမွေ့လျော်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ရာဂေါ-သည်၊ စိတ္တံ-ကို၊ အနုဒ္ဓံသေတိ-ဖျက်ဆီး၏၊ တဒါ-၌၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဥပတ္တမိတွာ-လုံ့လပြု၍၊ အသုစိ-သုက်ကို၊ မောစေဟိ-လွတ်စေပါ။” ဣတိ-ဤသို့နည်းပေးပြီ၊ အာဝုသော၊ ကိ-အဘယ်သို့နည်း၊ (ဘယ်လိုလဲ) ဇဝရူပံ-ဤသို့ သဘော ရှိသောအမှုကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ကပ္ပတိ န ခေါ်-အပ်ပါသလား၊ ဣတိ-မေးပြီ၊ အာဝုသော၊ အာမ-အင်း (အပ်၏)၊ အဟမ္မိ-ငါလဲပဲ။ ဧဝံ-သို့၊ ကရောမိ-၏၊ ပေ။

ဘုဉ္ဇိ-ပြီ၊ ပေ၊ မောစောသိ-ပြီ၊ ပေ၊ ဝိပ္ပသန္နဆဝိဂစ္ဆော၊ [စာပုဒ် ၃၈ ၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊] အာဝုသော သေယျသက တွံ၊ ကိသောသန္တံ-အဘယ်ဆေးကို၊

ကရောသိ န ခေါ-ပြုသနည်း၊ ပေ၊ (၁၅၂) န ကရောမိ-ပါ၊ အဝိစ-
စင်စစ်ကား၊ ပေ၊ ကိ-နည်း၊ တွံ-သည်၊ ယေ နေဝ ဟတ္ထေန-အကြင်လက်ဖြင့်
ပင်၊ သဒ္ဓါဒေယျ-သဒ္ဓါဖြင့် လူ့အပ်သော ဆွမ်းကို၊ ဘုဉ္ဇသိ-၏၊ တောနေဝ
ဟတ္ထေန-ဖြင့်ပင်၊ ပေ၊ အထခေါ၊ ပေ၊ ဒုပ္ပရတာယ၊ [စာပိုဒ် ၃၈-၃၉ တို့၌
အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

၂၃၅။ ပဏိတဘောဇနာနိ-မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇိတွာ-၍၊
မုဋ္ဌဿတိ-ပျောက်ကင်းသော သတိရှိကုန်သည်၊ အသမ္ပဇာနာ-ကောင်းစွာ
အပြားအားဖြင့် မသိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ၊) နိဗ္ဗိ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ဩက္ကမန္တိ-
သက်ရောက်ကုန်၏၊ တောသံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ (အသုစိ-၌ စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊
မုဋ္ဌဿတိနိ-ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အသမ္ပဇာနာနိ-ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗိ-သို့၊ ဩက္ကမန္တာနိ-
သက်ရောက်ကုန်လတ်သော်၊ သုဝိနန္တေန-အိပ်မက်၌၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စတိ-
လွတ်၏၊ ပေ၊ ဧတ္ထ-ဤအိပ်မက်၌၊ ဧတနာ စ-သာယာကြောင်း၊ ဧတနာ
သည်လည်း၊ အတ္ထိ-၏၊ လဗ္ဘတိ-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ ရအပ်၏၊ ပေ၊ သော
ဧတနာ-သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ သာ စ ခေါ-ထို ဧတနာသည်လည်း၊
အဗ္ဗောဟာရိကာ-အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်၊
(တစ်နည်း) အဗ္ဗောဟာရိကာ-သီလပျက်၏ဟူသော ဝေါဟာရသို့ မရောက်၊
ဝါ-မပြောပ လောက်။

၂၃၆။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။ -

၂၃၇။ သဗ္ဗေတနိကာတိ-ကား၊ ဇာနန္တော-လုံ့လပြုနေ၏ဟု သိလျက်၊
သဗ္ဗာနန္တော^၂ -သုက်ကို လွတ်စေ၏ဟု သိလျက်၊ (သုက်ကို လွတ်စေ၏ဟု
လုံ့လပြုခြင်းကို သိပုံအခြင်းအရာနှင့်တကွ သိလျက်၊) စေတု-မောစနဿာဒ
ဧတနာဖြင့် နေဆော်၍၊ အဘိဝိတရိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ဝိတိက္ကမော-လွန်ကျူး
ခြင်းတည်း၊ [သဗ္ဗေတနိကာ-လွတ်စေလိုသော ဧတနာထင်ရှားရှိသောဟု
ဆိုပါ။]

သုက္ကန္တိ(ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ သုက္ကာနိ-တို့သည်၊ ဒသ-ဆယ်မျိုး
တို့တည်း၊ နိလံ-ညှိသောသုက်လည်းကောင်း၊ [ပီတက-ဝါရွှေ၊ လောဟိတက-
နိ၊ ဩဒါ-ဖြူ၊ တက္ကဝဏ္ဏံ-ရက်တက်ရည်အဆင်းရှိသော သုက်၊ ဒက-ရေ၊
တေလ-ဆီ၊ ဓီရ-နို့ရည်၊ ဒမိ-နို့ဓိမ်း၊ သပ္ပိ-ထောပတ်။]

အညွှန်း။ ။ ၁-အတ္ထိ၊ ဧတနာ၊ အဗ္ဗောဟာရိကာ၊ -ဘာသာနို့ (တ) ၄၉၆။
၂-ဇာနန္တော-စသည်၊ -၄၉၈။ သဗ္ဗေတနိကာ၊ -၄၉၇။

ဝိသုဒ္ဓိတိ^၁ -ဟူသည်ကား၊ ဌာနာ-တည်ရာမှ၊ ဓာဝနာ-ရွှေ့စေခြင်းကို၊ ဝိသုဒ္ဓိတိ-ဝိသုဒ္ဓိဟူ၍၊ ဝါ-စွန့်လွှတ်ခြင်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ပေ၊ သုပိနန္တ-အိပ်မက်ကို၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍။

သံဃာဒိဿေသောတိ-ကား၊ သံဃောဝ-သည်သာ၊ တဿာ အာပတ္တိယာ^၂ ထိုအာပတ်ကြောင့်၊ ဝါ-ထိုအာပတ်အတွက်၊ ပရိဝါသံ-ပရိဝါသံကို၊ ဒေတိ-ပေးရ၏၊ မူလာယ-အရင်းသို့၊ ပဋိကဿတိ-ငင်ရ၏၊ မာနတ္တံ-ကို၊ ဒေတိ-အဗ္ဗေတိ-အပ္ပာန် သွင်းရ၏၊ သမ္မဟုလာ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ [၂-ပါး၊ ၃-ပါးဟူသောဂိုဏ်းကို ရည်ရွယ်သည်၊] (ပရိဝါသံ) န (ဒေန္တိ)-မပေးနိုင်ကုန်၊ (မူလာယ) န (ပဋိကဿန္တိ)၊ (မာနတ္တံ န ဒေန္တိ) (န အဗ္ဗေန္တိ)၊ ဧကပုဂ္ဂလော-တစ်ဝါးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ပရိဝါသံ) န (ဒေတိ)၊ ပေ၊ တေန-ကြောင့်၊ “သံဃာဒိဿေသော”တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ (ဧတံ-ဤ သံဃာဒိဿေသဟူသော အမည်သည်၊) တဿေဝ အာပတ္တိနိကာယဿ-ထိုအာပတ်အပေါင်း၏ သာလျှင်၊ နာမကမ္မံ-ပြုအပ် မှည့်ခေါ်အပ်သော အမည်တည်း၊ အဓိဝစနံ-အထက်၌ တည်သော အမည်တည်း၊ တေနပိ-ကြောင့်လည်း၊ “သံဃာဒိဿေသော”တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

အဇ္ဈတ္တရူပေ-အဇ္ဈတ္တရုပ်၌၊ မောစေတိ-လွတ်စေ၏၊ [ဗဟိဒ္ဓါရူပေ-ဗဟိဒ္ဓါရုပ်၌၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရူပေ-အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓါရုပ်နှစ်ပါး အပေါင်း၌၊] အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ ကဋ္ဌံ-ခါးကို၊ ကမ္ပေန္တော-လှုပ်စေလျက်၊ မောစေသိ-ရာဝုပတ္တဗ္ဗေ-ရာဂကြောင့် အင်္ဂါဇာတ်တောင့်တင်းရာ အခါ၌၊ (တစ်နည်း) ရာဝုပတ္တဗ္ဗေ^၃ -ရာဂကြောင့် အင်္ဂါဇာတ် တောင့်တင်းခိုင်မာသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သဉ္ဇာတေ-ကောင်းစွာဖြစ်လတ်သော်၊) မောစေသိ၊ [ဝစ္စ-ကျင်ကြီး၊ ပဿာဝ-ကျင်ငယ်၊ ဝါတ-လေ၊] (၁၅၄) ဥစ္စာလိင်္ဂံပါဏကဒဋ္ဌပတ္တဗ္ဗေ-ဥစ္စာလိင်္ဂံပိုး၏ ကိုက်ခြင်းကြောင့် အင်္ဂါဇာတ် တောင့်တင်းခိုင်မာရာ အခါ၌၊ [တစ်နည်းလည်းပေးပါ၊] ပေ၊ အာရောဂျတ္တာယ-အနာရောဂါ မရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှာ၊ (ကျန်းမာခြင်း၏ အကျိုးငှာ) [သုဓ-ချမ်းသာ၊ ဘောသဇ္ဇ-ဆေး၊ ဒါန-အလှူ၊ ပုည- ကောင်းမှု၊ ယည-ယစ်၊ (ကောင်းမှု) [မန္တန်ဗျတ်ဆို၍ ပိုးငယ်ကလေး များအား အစာကျွေးသောအနေဖြင့် သုက်လွတ်စေခြင်းကို “ယစ်”ဟု ခေါ်သည်၊ သဂ္ဂ-နတ်ပြည်၊ ဝိဇ-မျိုးစေ့၊

အပ္ပနံ။ ။ ၁-ဝိသုဒ္ဓိ၊ -၄၉၈။
၂-တဿာဝ အာပတ္တိယာ-သည်၊ -၅၁၀။
၃-ရာဝုပတ္တဗ္ဗေ-သည်၊ -၅၀၂။ ၅၁၃။ ၅၁၄။

ဝိမံသ- စုံစမ်းခြင်း၊] ဒဝတ္ထာယ-မြူးထူး ပျော်ပါးခြင်း အကျိုးငှာ၊ ပေ၊
နီလံ-ညိုသောသုက်ကို၊ ပေ။

၂၃၈။ အဇ္ဈတ္တရူပေတိ-ကား၊ အဇ္ဈတ္တံ-မိမိ၏၊ ဝါ-မိမိသန္တာန်၌
ဖြစ်သော၊ ဥပါဒိန္န-ဥပါဒိန္နဖြစ်သော၊ (လက်စသော ဥပါဒိန္နဖြစ်သော၊)
ရူပေ-ရုပ်၌၊ ဗဟိဒ္ဓါရူပေတိ-ကား၊ ဗဟိဒ္ဓါ-၌။ ဥပါဒိန္န ဝါ-ဥပါဒိန္န
မူလည်းဖြစ်သော၊ (သုတစ်ပါး၏ လက်စသော ဥပါဒိန္နမူလည်း ဖြစ်သော၊)
အနုပါဒိန္န ဝါ-အနုပါဒိန္နမူလည်း ဖြစ်သော၊ (သံကောက်ပေါက် စသည်မူလည်း
ဖြစ်သော၊) .(ရူပေ မောစေတိ)၊ ပေ၊ တဒုဘယေ-ထို နှစ်ပါးစုံ၌။

အာကာသ-၌၊ ဝါယမန္တဿ-လုံ့လပြုစဉ်၊ ဝါ-လှုပ်စေစဉ်၊ အင်္ဂဇာတံ-
သည်၊ ကမ္မနိယံ-သုက္ကဝိဿန္တိအမှု၌ ခံသည်၊ ဝါ-သုက်ကိုလွတ် စေကြောင်း
လုံ့လပြုမှု၌ ခံသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ရာဂေန-သည်၊ ဝိဇ္ဇိတဿ-နှိပ်စက်အပ်
သူ၏၊ ပေ၊ ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌေန-ဥစ္စာလိင်္ဂပိုး၏ ကိုက်ခြင်းကြောင့်၊
ပေ။

၂၃၉။ အရောဂေါ-ရောဂါမရှိသူသည်၊ ဘဝိဿာမိ-ဖြစ်လိမ့်မည်။
သုခံ-သော၊ ဝေဒနံ-ကို၊ ဥပ္ပာဒေဿာမိ-ဖြစ်စေမည်။
ဘောသန္တံ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ ပေ။
ယညံ-ကို၊ ယဇီဿာမိ-ပူဇော်မည်၊ ပေ။

မိမံ-သည်၊ ဘဝိဿတိ-လိမ့်မည်၊ [ဤသို့ရည်ရွယ်၍ လွတ်စေသည်ဟု
ဆိုလိုသည်၊] (၁၅၅) နီလံ-ညိုသောသုက်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်လော၊
ပေ၊ သံပိဝဏ္ဏံ-ထောပတ်အဆင်းရှိသည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်လော၊
ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ (မောစေတိ။)

မိဉ္ဇာမိပ္ပာယော-မြူးထူးပျော်ပါးခြင်း၌ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) မောစေတိ။
၂၄၀။ အဇ္ဈတ္တရူပေ-၌၊ စေတောတိ-စေတော်အံ့၊ ဥပက္ကမတိ-လုံ့လ
ပြုအံ့၊ မုစ္စတိ-လွတ်အံ့၊ သံဃာဒိဿေသဿ-သံဃာဒိဿေသံ အာပတ်သို့၊

အဋ္ဌနိ။ ။ ၁-နီလံ၊ -ဘာသာဋီ (တ) ၅၁၇။
၂-ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏကဒဋ္ဌေန၊ -၅၁၄။
ယညံ ယဇီဿာမိ၊ -၅၁၅။
အစုာ။ ။ စဏ္ဍစက်၊ ဗဒ္ဓစက်တို့ကို ဘာသာဋီ (တ) ၅၁၈-၌ ကြည့်ပါ။

အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတီ၊) တစ်နည်း၊ ယော-အကြင်
ရဟန်းသည်၊ အဇ္ဈတ္တရူပေ-၌၊ စေတေတိ-၏၊ ဥပက္ကမတိ-၏၊ မုစ္ဆတိ-၏၊
(တဿ-ထိုရဟန်း၏၊) သံဃာဒိသေသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတီ)၊ ပေ။

နီလံ-ညှိသောသုက်ကို၊ စေတေတိ-အံ၊ ပေ၊ [ဤသို့စသည်ဖြင့် ပေးပါ-
လွယ်ပြီ။]

သုဒ္ဓိကံ-သုဒ္ဓိကနည်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

☰ အမှာ။ ။ ဤမှနောက်၌ စာပုဒ် ၂၄၈-အထိ အနက်လွယ်ပြီ။
မိဿကစတ္ထံ နိဋ္ဌိတံ။

၂၄၉။ နီလံ ° -ညှိသော သုက်ကို၊ မောစေသာမိ-လွတ်စေမည်၊
ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ စေတေတိ-အံ၊ ဥပက္ကမတိ-အံ၊ ဝီတကံ-ရွှေ့သောသုက်သည်၊
မုစ္ဆတိ-လွတ်အံ၊ ပေ။

ကုစ္ဆိစက္ကံ ၂ -ကုစ္ဆိစက်သည်၊ (ဝမ်းဘက်လှည့်သောစက်သည်၊) နိဋ္ဌိတံ-
ပြီ။

☰ ၂၅၂။ ပိဋ္ဌိစက္ကဿ-ပိဋ္ဌိစက်၏၊ (ကျောဘက်လှည့်သော စက်၏၊) ပဌမံ-
သော၊ ဂမနံ-အသွားသည်၊ ဝါ-သွားပုံနည်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

အမှာ။ ။ အစဉ်အတိုင်း ရှေ့သို့ စက်လှည့်ခြင်းသည် ကုစ္ဆိစက်၊
နောက်သို့ ပြန်၍ စက်လှည့်ခြင်းသည် ပိဋ္ဌိစက်၊ [၂၅၃-
မှ ၂၆၁- အထိ အနက်လွယ်ပြီ။]

၂၆၂။ စေတေတိစသည် လွယ်ပြီ။

သုပိနန္တေန-အိပ်မက်၌၊ (မောစန္တဿ-လွတ်စေသော ရဟန်း၏လည်း
ကောင်း၊) န မောစနာမိပ္ပာယဿ-လွတ်စေခြင်း၌ အလိုမရှိသော ရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အာဒိကမ္ပိကဿ၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ ဝါ-
အာပတ် မဟုတ်သည်။ (ဟောတီ။)

အညွှန်း။ ။ ၁- နီလံ-စသည်၊ ဘာသာနီ (တ) ၅၁၉။
၂-ကုစ္ဆိစက္ကံ-စသည်၊ -၅၁၉။

ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ

သုပိနော-အိပ်မက်မက်သောရဟန်း၊ (“သုပိန-အိပ်မက်” ဟု လည်း ပေးနိုင်၏။) [သုပိနော+ဥစ္စာရ၊ (တစ်နည်း) သုပိန-ဥစ္စာရ] ဥစ္စာ- ကျင်ကြီး၊ ပဿာဝေါ-ကျင်ငယ်၊ ဥက္ခောဒကောန စ-ရေခွေးနှင့် တကွလည်း၊ ဝိတတ္ထ-ကြံစည်ခြင်း၊ ဘောသန္တ-ဆေး၊ ကဏ္ဍဝံ- အယားပျောက်ခြင်း၊ မဂ္ဂေါ-လမ်း၊ ဝတ္ထိ-အင်္ဂါဇာတ်ဖျားဝယ် ကျင်ငယ်ထွက်ရာအရပ်၊ ဇန္တာယရံ-ဇရုံးအိမ်၊ (ဈေးအောင်းစရာအိမ်) ဥပတ္တမော-လုံ့လပြုခြင်း။

သာမဏေရော စ-သာမဏေ၊ သုတ္တော စ-အိပ်ပျော်သော သာမဏေ၊ ဦရုမုဋ္ဌိနာ-ပေါင်၊ လက်ဆုပ်ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌယိ-ညှပ်ပြီ၊ အာကာသေ-ဌ၊ ထမ္ဘိ-ဆန့်တန်းခြင်း၊ နိဇ္ဈာယိ-စူးစိုက်စွာ ကြည့်ပြီ၊ ဆိဒ္ဓံ-အပေါက်၊ ကဋ္ဌေန-သစ်သားဖြင့်၊ ဃဋ္ဌယိ-ထိခိုက်ပြီ။

သောတော-ရေအယဉ်၊ ဥဒဗ္ဗလံ-ရေနှင့်ရောသောညွန့်၊ ဓာဝံ- ပြေးသော ရဟန်း၊ ပုပ္ဖာဝလိယံ-ပုပ္ဖာဝလိကစားနည်း၊ ပေါက္ခရံ-ကြာ၊ ဝါလုကာ-သံ၊ ကဒ္ဓမံ-ညွန့်၊ ဥဿေကာ (ဥဿေကာ)-ရေလောင်းခြင်း၊ သယနံ-အိပ်ရာ၊ အဝုဋ္ဌေန စ-ခြေမနှင့်စပ်သော ဝတ္ထု၊ ဣတိ- ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာအပြီးတည်း။

ဝိနိတဝတ္ထု

☞ (၁၆၆) ၂၆၃။ သုပိနန္တေန^၁ -အိပ်မက်၌၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စိ-လွတ် ပြီ၊ ပေ၊ သုပိနန္တေန-၌၊ (မောစန္ဒေသ-လွတ်စေသော ရဟန်း။) အနာပတ္တိ။

ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဥစ္စာရံ-ကျင်ကြီးကို၊ ကရောန္တသ-ပြုစဉ်၊ ပဿာဝံ-ကျင်ငယ်ကို၊ ကာမဝိတက္ကံ-ကာမဝိတက်ကို၊ (ကာမဝုဏ်နှင့်စပ်သော အကြံကို) ဝိတတ္ထေသ-ကြံစည်စဉ်၊ ဥက္ခောဒကောန-ရေခွေးဖြင့်၊ နာယန္တသ- ရေချိုးစဉ်၊ မောစနာမိပ္ပာယသ-လွတ်စေခြင်း၌ ဖြစ်သောအလိုရှိသည် ဖြစ်၍၊ ဥက္ခောဒကောန-ဖြင့်၊ နာယန္တသ-စဉ်၊ အင်္ဂါဇာတော-၌၊ ဝဏော-အနာသည်၊

အညွန့်။ ။ ၁-သုပိနန္တေန။ ။ သုပိနန္တေန-အိပ်မက်ကြောင့်၊ ယသ-အကြင် ရဟန်း၏၊ အသုစိ-သည်၊ မုစ္စတိ၊ တသ-၏၊ အနာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဘာသာဋီ(တ)၅၂၇၊ ဤသို့ အကျယ်ပေးပါ၊ လွယ်ကူအောင်ပေးထားသည်။

ဟောတိ၊ ဘောသဇ္ဇေန-ဖြင့်၊ အာလိဗ္ဗန္တဿ-လိမ်းစဉ်၊ အဏ္ဏံ-လိင်ဥကို၊ ကဏ္ဍဝန္တဿ-အယား ဖျောက်စဉ်။

၂၆၄။ ။ မဂ္ဂံ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တဿ-စဉ်၊ ဝတ္ထိ^၁ -အင်္ဂါဇာတ်ဖျားဝယ် ကျင်ငယ်ထွက်ရာ အရပ်ကို၊ ဂဟောတွာ-ကိုင်၍၊ စန္ဒာယရေ-၌၊ ဥဒရဝဋ္ဌိ-ဝမ်းပျဉ်းကို၊ (ဝမ်းစိုက်ကို) တာပေန္တဿ-မီးဖြင့် ပူစေစဉ်၊ (မီးကင်စဉ်) ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ-ကျောက်ကုန်း၌ အဖန်ဖန်ပြုထိုက်သောအမှုကို၊ ဝါ-ကျောက်ကုန်း၌ ချေးတွန်းမှုကို၊ ကရောန္တဿ။

၂၆၅။ ။ ဦရံ-ပေါင်ကို၊ ဃာဏှာပေန္တဿ-ထိခိုက်စေစဉ်၊ အာဂုသော သာမဏေရ၊ ဧဟိ-လာပါ၊ တွံ-သည်၊ မေ-၏၊ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ ဂဏှာဟိ-ကိုင်ပါ၊ သုတ္တဿ-အိပ်ပျော်နေသော၊ သာမဏေရဿ-၏၊ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ အဂ္ဂဟောသိ-ကိုင်ပြီ။

၂၆၆။ ။ မောစနာမိပ္ပာယဿ-ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဦရူဟိ-ပေါင်တို့ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ ပိဋ္ဌေန္တဿ-ညှပ်စဉ်၊ မုဋ္ဌိနာ၊ လက်ဆုပ်ဖြင့်၊ အာကာသေ-၌။ ကဋီ၊ ဓါးကို၊ ကဗ္ဗေန္တဿ-လှုပ်စေစဉ်၊ ကာယံ-ကို၊ ထဗ္ဗေန္တဿ-တောင့်စေစဉ်၊ ဝါ-ဆန့်တန်းစဉ်၊ သာရတ္တော-လွန်စွာတပ်မက်သည်၊ (ဟုတွာ) မာတုဂါမဿ-၏၊ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယိ-စူးစိုက်စွာကြည့်ပြီ၊ ပေ၊ သာရတ္တေန-လွန်စွာတပ်မက်သည်၊ (ဟုတွာ) ပေ၊ န ဥပနိဇ္ဈာယိတမ္ပံ-စူးစူးစိုက်စိုက် မကြည့်ထိုက်၊ ပေ။

၂၆၇။ ။ တာဠုန္တိ၌-သံကောက်ပေါက်သို့၊ (သော့ပေါက်စသည်သို့) အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ ပဝေသေန္တဿ-ဝင်စေလတ်သော်၊ ဝါ-သွင်းလတ်သော်၊ ကဋေန-သစ်သားဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ ဃာဠေန္တဿ-ထိခိုက်စေစဉ်၊ ပဋိသောတေ-ရေ၏ဆန့်ကျင်ဘက်အရပ်၌၊ ဝါ-ရေဆန်၌၊ နာယန္တဿ-ရေချိုးစဉ်၊ ဥဒဉ္ဇလံ ၂ -ရေနှင့်ရောသော ညွန်ကို၊ ဝါ-ရေရှိသောညွန်ကို၊ ကိဋ္ဌန္တဿ-ကစားစဉ်၊ ဥဒကေ-၌၊ ဓာဝန္တဿ-ပြေးစဉ်၊ ပုပ္ဖာဝလိယံ-ပုပ္ဖာဝလိ ကစားနည်းကို၊ ကိဋ္ဌန္တဿ-ကစားစဉ်၊ [ကမ်းပါးပြတ် ညွန်ပေါ်၌ ခြေနှစ်ဖက်တို့ကို ဆန့်တန်း၍ ထိုင်လျက် အောက်သို့လျှောချသော ကစားနည်း။]

အညွှန်း။ ။ ၁-ဝတ္ထိ၊ ၅၂၉။
၂-ဥဒဉ္ဇလံ၊ ၅၃၀။ ပုပ္ဖာဝလိယံ၊ ၅၃၀။

☞ (၁၇၁) ၂၆၈။ ။ ပေါက္ခရဝနေ-ကြာတော၌၊ ဝါလိကံ-သဲသို့၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ပဝေသေန္တဿ-သွင်းစဉ်၊ (တစ်နည်း)၊ ဝါလိကံ ° -၌၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ပဝေသေန္တဿ၊ ကဒ္ဒမံ-ညွှန်သို့၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ဩသိဉ္စန္တဿ-သွန်လောင်းစဉ်၊ သယနေ-အိပ်ရာ၌၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ဋေန္တဿ-ထိခိုက်စေစဉ်၊ အင်္ဂုဋ္ဌေန-ခြေမဖြင့်။ ☞

ပဌမံ-ရှေးဦးစွာဖြစ်သော၊ သုက္ကဝိဿဋ္ဌိသိက္ခာဝဒံ-သည်။
 နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

၂-ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်

၂၆၉။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဥဒါယိ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိ ကာယသံသဂ္ဂံ သမာပဇ္ဇိ-အနိယမဝါကျ၊] ပေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယိ-သည်၊ အရညေ-တောကျောင်း၌၊ ဝိဟရတိ၊ တဿ အာယသ္မတော-၏၊ ဝိဟာရော-သည်၊ အဘိရူပေါ၊ ပေ၊ မဇ္ဈေဂဗ္ဘော-အလယ်၌ အခန်းရှိသည်၊ သမန္တာ ပရိယာဂါရော-ပတ်ဝန်းကျင်၌ တန်ဆောင်းဝန်း အကာအရံရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပဉ္စပိဋံ-ကို၊ ဘိသိဓိဗ္ဗောဟနံ-ကို။ သုပညတ္ထံ^၁ -ကောင်းစွာ စင်း ထားအပ်ပြီ၊ ပါနိယံ-သောက်ရေကို၊ ပရိဘောဇနိယံ-သုံးရေကို၊ သုပဋ္ဌိတံ-ကောင်းစွာ တည်ထားအပ်ပြီ၊ ပရိဝေဏံ-ရိဂုဏ်ကို၊ သုသမ္ပဋံ-ကောင်းစွာ တံမြက်လှည်း အပ်ပြီ၊ ဗဟုမနုဿာ၊ အာယသ္မတော ဥဒါယိဿ-၏၊ ဝိဟာရပေက္ခကာ-ကျောင်းကို ကြည့်လိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) အာဂစ္ဆန္တိ၊ အညတရော-တစ်ယောက်သော၊ ဗြာဟ္မဏောပိ-သည်လည်း၊ သပဇာပတိကော-ဇနီးနှင့် တကွ ဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ “မယံ၊ ဘောတော ဥဒါယိဿ-အရှင်ဥဒါယိ၏၊ ဝိဟာရံ-ကို။ ပံက္ခိတံ-ကြည့်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမ-အလိုရှိ ပါကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၏၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ဘေန ဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒီလိုဆိုလျှင်) ပေက္ခဿု-ကြည့်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အဝါပုရဏံ-သံကောက်ကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ယဋိကံ-မင်းတုပ်ကို၊ ဥဂ္ဂါဋေတွာ-ဖွင့်လှစ်၍၊ ကဝါဋံ-တံခါးရွက်ကို၊ ပဏာမေတွာ-တွန်း၍၊ (တစ်ဖက်သို့ ညွှတ်စေ၍)၊ ဝိဟာရံ-သို့၊ ပါဝိသိ-ဝင်ပြီ၊ ပေ၊ ပိဋိတော-နောက်၌၊ ဝါ-နောက်က၊ ပေ၊

အညွှန်း။ ။ ၁-ဝါလိကံ၊ -၅၃၀။
 ၂-သုပညတ္ထံ၊ -၅၃၂။

ကောဇ္ဇေ-တဗျိုကုန်သော၊ ဝါတပါနေ^၁ -လေသောက် ပြတင်းတို့ကို၊
 ဝိဝရန္တော-ဖွင့်လျက်၊ ကောဇ္ဇေ ဝါတပါနေ၊ ထကောန္တော-ပိတ်လျက်၊ ဂန္ထ-
 အခန်းကို၊ အနုပရိဂန္ဓာ-အစဉ်အားဖြင့် လှည့်သွား၍၊ ပိဋိတော-မှ၊ အာဂန္ဓာ-
 ၍၊ တဿာ ဗြာဟ္မဏိယာ-ထိုဗြာဟ္မဏီ၏၊ (ထို ပုဏ္ဏားမ၏၊) အင်္ဂမင်္ဂါနိ-
 အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ ပရာမသိ-သုံးသပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဝဋ်သမ္ဘောဒိတွာ-အဖန်ဖန်
 ဝမ်းမြောက်၍၊ အဂမာသိ-သွားပြီ၊ အထ ခေါ-၌၊ သော ဗြာဟ္မဏော-သည်၊
 အတ္တမနော-မိမိစိတ်ရှိသည်၊ ဝါ-နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်သည်၊ (ဟုတွာ၊)
 အတ္တမနဝါစ-မိမိစိတ်ရှိသူ၏ စကားကို၊ ဝါ-ဝမ်းမြောက်ကြောင်း စကားကို၊
 နိစ္ဆာရေသိ-မြွက်ဆိုပြီ၊ [“ထွက်ပေါ်စေပြီ” ဟု သဒ္ဓတ္ထ-ဖြစ်၏၊] (ကိ၊)
 “ယေ ဣမေ-အကြင် ရဟန်းတော်တို့သည်၊ ဧဝရပေ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊
 အရညေ-တောကျောင်း၌၊ ဝိဟရန္တိ၊ သကျပုတ္တိယာ-သာကီဝင်မင်းသား
 ဘုရားသားတော် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ သမဏာ-တို့သည်၊ ဥဠာရာ-
 မွန်မြတ်ပါပေကုန်စွ၊ ယော-အကြင် ဥဒါယီသည်၊ ပေ၊ ဝိဟရတိ၊ ဘဇ္ဇိ
 ဥဒါယီ-အရှင်ဥဒါယီသည်လည်း၊ ဥဠာရော-စွ” ဣတိ-ဤသို့ မြွက်ဆိုပြီ။

ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောအပ်သော်၊ ပေ၊ “တဿ-ထို ဥဒါယီ၏၊
 ဥဠာရတ္တတာ-မွန်မြတ်သော စိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှာ
 ရှိအံ့နည်း၊ တွံ-သည်၊ မေ-ကျွန်မ၏၊ အင်္ဂမင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ ပရာမသိယထေဝံ-
 သုံးသပ်သကဲ့သို့ပင်၊ ဧဝမေဝ-ပင်၊ သမဇဏာ ဥဒါယီ-သည်၊ မေ-၏၊
 အင်္ဂမင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ ပရာမသိ-ပြီ”၊ ပေ၊ အပဂတာ ဣမေ ဗြဟ္မညာ၊
 [စာပိုဒ်နံပါတ် ၈၈-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊] ကထံ ပဟိ-ကြောင့်၊ သမဏော
 ဥဒါယီ-သည်၊ မမ-၏၊ ဘရိယာယ-ဇနီး၏၊ အင်္ဂမင်္ဂါနိ-တို့ကို၊ ပရာမသိသတိ
 နာမ-သုံးသပ်ရသနည်း၊ (သုံးသပ်ပါလိမ့်၊) ကုလိတ္တိဟိ ၂ -အမျိုးသမီး၊
 အိမ်ရှင်မကြီးတို့သည်၊ ကုလဓိတာဟိ-ယောက်ျားရပြီး၊ အမျိုးသမီးကြီးတို့သည်၊
 ကုလကုမာရီဟိ-အမျိုးသမီး အပျိုစင်တို့သည်၊ ကုလသုဏ္ဍာဟိ-အမျိုး၏
 ဈေးမတို့သည်၊ ကုလဒါသီဟိ-အမျိုး၏ ကျွန်မတို့သည်၊ အာရာမံ ဝါ-
 အရံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရံ ဝါ-သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ထု-ငှာ၊
 နဟိ သတ္တာ-မဖြစ်နိုင်၊ ကုလိတ္တိယော-တို့သည်၊ ပေ၊ သစေ ဂစ္ဆေယျ-
 အကယ်၍ သွားကုန်အံ့၊ တာဝိ-ထိုအမျိုးသမီးတို့ကိုလည်း၊ သကျပုတ္တိယာ-

အညွှန်း။ ၁-ဝါတပါနေ-သည်။ -၅၃၂။
 ၂-ကုလိတ္တိဟိ-သည်။ -၅၃၂။ -၅၃၃။

ကုန်သော၊ သမဏာ-တို့သည်၊ ဒုဿယျ-ဖျက်ဆီးကုန်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်စေ၏။

ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဥဇ္ဈာယန္တဿ-ကဲ့ရဲ့သော၊ ဓိယျန္တဿ-ရှုတ်ချသော၊ ဝိပါစန္တဿ-အပြစ်ကို ကျယ်ပြန့်သော၊ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ-၏ (စကားကို)၊ အဿာသု-ကြားရကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဝိပါစန္တိ၊ [ဇာပိဒ်နိပါတ် စေ-၌ အကျယ် ရေးခဲ့ပြီ၊] ကထံ ဟိ-အဘယ်ကြောင့်၊ အာယုသွာ ဥဒါယိ-သည်၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ၊ ကာယသံသဂ္ဂံ-ကိုယ်ဖြင့် ရောနှောခြင်းသို့၊ (ဓန္ဓာကိုယ်ချင်း ရောနှောခြင်း သို့)၊ သမာပဇ္ဇိဿတိ နာမ-ရောက်ရသနည်း၊ (ရောက်ပါလိမ့် မလဲ၊) ပေ။

၂၇၀။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၂၇၁။ သြတိတ္ထော^၁ နာမ-မည်သည်၊ သာရတ္ထော-လွန်စွာတပ်မက် သူတည်း၊ အပေက္ခဝါ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ရှင့်ခြင်းရှိသူတည်း၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္ထော- ရာဂဖြင့် စပ်ဖွဲ့သောစိတ် ရှိသူတည်း၊ [သြတိတ္ထော-ရာဂဘိလူး ဝင်ပူး သက်ရောက်အပ်သည်၊ ဝါ-ရာဂတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သည်၊ (ဟုတွာ) ဟု ပေးပါ]

ဝိပရိဏတန္တိ(ဇတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ရတ္တမ္ပိ-ရာဂဖြင့် တပ်မက်သည် လည်းဖြစ်သော၊ စိတ္တံ-သည်၊ ဝိပရိဏတံ-ဝိပရိဏတမည်၏၊ (တစ်နည်း) ရတ္တံ-သော၊ စိတ္တမ္ပိ-သည်လည်း၊ ဝိပရိဏတံ-၏၊ [ဒုဋ္ဌံ-ဒေါသဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်သော၊ မုဋ္ဌံ-မောဟဖြင့်တွေဝေသော၊] အပိ စ-စင်စစ်ကား၊ ရတ္တံ-သော၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌၊ ဝိပရိဏတန္တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏၊ [ဝိပရိဏတေန^၂ - ပင်ကိုသဘောကို စွန့်၍ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော၊ ဝါ- မောက်ပြန် ပြောင်းလဲသော၊ စိတ္တေန-ဖြင့် ဟု ဆိုပါ။]

မာတုဂါမော နာမ-မည်သည်၊ မနုဿိတ္ထိ-လူမိန်းမတည်း၊ ယက္ခိ- ဘိလူးမသည်၊ န-မဟုတ်၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်၌အလိုရှိအပ်သော မာတုဂါမ မဟုတ်၊] ပေတိ-ပြုတ္တာမသည်၊ န-မဟုတ်၊ တိရတ္ထာနဂတာ-တိရတ္ထာန်မ သည်၊ န- မဟုတ်၊ အန္တမသော-အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဝါ- အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ တဒဟုဇာတာပိ-ထိုနေ၌ မွေးဖွားသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒါရိကာ-သူငယ်မသည်၊ (မာတုဂါမော နာမ-မည်၏၊) မဟတ္တရီ- မိန်းမကြီးသည်၊ ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွကပင်၊ (မာတုဂါမော နာမ-မည်၏၊)

အတ္ထုန်။ ။ ၁-သြတိတ္ထော၊ -၅၃၃။ သာရတ္ထော-စသည်၊ -၅၃၄။
၂-ဝိပရိဏတ၊ -၅၃၄။

(တစ်နည်း) မဟတ္တရီ-သည်၊ ပကော-မာတုဂါမဟု ပြောဆိုဖွယ်ရာ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း၊
 ဧကတော-တစ်ပေါင်းတည်း၊ ဝါ-အတူတကွ၊ ဝေ၊
 အဇ္ဈာစာရော-လွမ်းမိုး၍ ကျင့်ခြင်းကို၊ (စောင့်စည်းအပ်သော သီလတည်းဟူသော
 အပိုင်းအခြားကို လွမ်းမိုးကျူးကျော်၍ ကျင့်ခြင်းကို) ဝါ-လွန်ကျူးခြင်းကို၊
 ဝုစ္စတိ။

ဟတ္တော နာမ-မည်သည်၊ ကပ္ပရံ-တံတောင်ဆစ်ကို၊ ဥပါဒါယ-အစ
 ပြု၍၊ ယာဝ အဂ္ဂနဓါ-လက်ဖျားတိုင်အောင် အရပ်တည်း၊ ဝေဏီ နာမ-
 မည်သည်၊ သုဒ္ဓကေသာ ဝါ-သက်သက်သော ဆံပင်တို့သည် သော်လည်း
 ကောင်း၊ သုတ္တမိဿာ ဝါ-ချည်ဖြင့်ရောအပ်သော ဆံပင်တို့သည် သော်လည်း
 ကောင်း၊ [မာလာမိဿ-ပန်းကုံးဖြင့်ရောအပ်၊ ဟိရညမိဿ-ငွေဖြင့်ရောအပ်၊
 သုဝဏ္ဏ-ရွှေ၊ မုတ္တာ-ပုလဲ၊] မဏိမိဿာ ဝါ-ပတ္တမြားဖြင့် ရောအပ်သော
 ဆံပင်တို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ [ဝေဏီ-ဆံပင်အစု၊ ဆံပင်အပေါင်း၊]
 အင်္ဂနာမ-မည်သည်၊ ဟတ္ထဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဏီဉ္စ-ဆံပင်အပေါင်း
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-၍၊ အဝသေသံ-ကြွင်းသော ကိုယ်သည်၊
 အင်္ဂနာမ-မည်၏။

၂၇၂။ အာမသနာ^၁ -ထိရာအရပ်၊ မရွေ့လတ်ဘဲ၊ ပြင်းစွာသုံးသပ်ခြင်း
 လည်းကောင်း၊ ပရာမသနာ-ထိရာအရပ်၊ ပြောင်းရွေ့လတ်၍၊ သုံးသပ်ခြင်း
 လည်းကောင်း၊ ဩမသနာ-အောက်ဘက်သို့ သုံးသပ်ခြင်း၊ ဥပ္ပသနာ-
 အထက်ဘက်သို့ သုံးသပ်ခြင်း၊ ဩလဃ်နာ-အောက်သို့ ဆွဲချခြင်း၊ ဥလ္လဃ်နာ-
 အထက်သို့ ဆွဲယူခြင်း၊ အာကမုနာ-မိမိဘက်သို့ ဆွဲငင်ခြင်း၊ ပတိကမုနာ-
 တွန်းခြင်း၊ အဘိနိဂ္ဂဏှနာ-တင်းကျပ်စွာ ကိုင်ခြင်း၊ အဘိနိပ္ပိဋ္ဌနာ-တစ်စုံ
 တစ်ခုနှင့် ဖျစ်ညှစ်ခြင်း၊ ဂဟနံ-ကိုင်ခြင်း၊ ဆုပနံ-တို့ခြင်း (ထိခြင်း)
 လည်းကောင်းတည်း။

အာမသနာ နာမ-မည်သည်၊ အာမဋ္ဌမတ္တာ-ထိုဤအရပ်၊ မရွေ့
 လတ်ဘဲ၊ ပြင်းစွာသုံးသပ်ခြင်းမျှတည်း၊ ဣတောစိတော စ-ဤမှဤမှလည်း၊
 (ထိုမှ ဤမှလည်း-ဟု ရှေးကပေးကြ၏၊) သံစောပနာ-လှုပ်ရှားစေခြင်း
 တည်း၊ ဟေဋ္ဌာ-၌၊ ဝါ-သို့၊ ဩရောပနာ-သက်ရောက်စေခြင်း၊ [မိမိလက်ကို

အညွှန်း။ ။ ၁-အဇ္ဈာစာရော၊ -၅၃၆။
 ၂-သုတ္တမိဿာ-စသည်၊ -၅၃၇။
 ၃-အာမသနာ၊ ပရာမသနာ၊ -၅၄၀။ ဩမသနာ၊ ဥပ္ပသနာ၊
 ဩလဃ်နာ ဥလ္လဃ်နာ၊ အာကမုနာ၊ ပတိကမုနာ၊ -၅၄၀။
 အဘိနိဂ္ဂဏှနာ၊ အဘိနိပ္ပိဋ္ဌနာ၊ -၅၄၂။ ဂဟနံ၊ ဆုပနံ၊ -၅၄၂။

အောက်ဘက်သို့ ရောက်စေခြင်းတည်း။] ဥဒ္ဓံ-၌၊ ဝါ-သို့၊ ဥစ္စာရဏာ-
 ကြွမြောက်စေခြင်းတည်း။ [မိမိ လက်ကို အထက်သို့ ကြွမြောက်စေလျက်
 သုံးသပ်ခြင်း။] ဟောဋ္ဌာ-သို့၊ ဩနမနာ-ညွတ်စေခြင်း။ ဥဒ္ဓံ-၌၊ ဝါ-သို့၊
 ဥစ္စာရဏာ-ကြွမြောက်စေခြင်း။ (မိန်းမ၏ကိုယ်ကို အပေါ်သို့ကြွစေခြင်း၊
 မြောက်ယူခြင်း။) အာဝိဉ္ဇနာ၊ မိမိဘက်သို့ ဆွဲခြင်း။ ပတိပုဏ္ဏာမနာ-
 တစ်ဖက်သို့ တွန်းခြင်း။ အင်္ဂ-ကိုယ်အင်္ဂါကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ နိပ္ပိဋ္ဌနာ-
 နှိပ်ခြင်း။ (ဖျစ်ညှစ်ခြင်း။) ဧကနစိ-တစ်စုံတစ်ခုနှင့်၊ သဟ-အတူ၊ နိပ္ပိဋ္ဌနာ-
 ခြင်း။ ဂဟိတမတ္တံ-ကိုင်အပ်ကာမျှတည်း။ ဝါ-ကိုင်ရုံမျှတည်း။ ဆုပန
 နာမ-မည်သည်၊ ဖုဋ္ဌမတ္တံ-ထိအပ်ကာမျှတည်း။ (ထိရုံ၊ တို့ရုံမျှတည်း။)

☞ (၁၇၅) ၂၇၃။ ဣတ္ထိ စ-သည်လည်း။ ဟောတိ-အံ၊ ဣတ္ထိသည်-
 မိန်းမဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ သာရတ္ထော စ-လွန်စွာတပ်မက်သည်လည်း။
 ဟောတိ-အံ၊ ဘိက္ခု စ-သည်လည်း။ [နံ^၁ -သည် အနက်မရှိသော နိပါတ်၊]
 ကာယေန-မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ (တစ်နည်း)
 ဘိက္ခု စ-သည်လည်း။ ကာယေန-ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ နံ ကာယံ-ထိုကိုယ်
 ကို၊ [ထို လက်အစရှိသော ကိုယ်ကို၊] အာမသတိ-ထိရာအရပ်၊ မရွေ့လတ်ဘဲ
 ပြင်းစွာသုံးသပ်အံ့၊ ပရာမသတိ-ထို ဤအရပ်၊ ပြောင်းရွေ့လတ်၍ သုံးသပ်အံ့၊
 ဩမသတိ-အောက်ဘက်သို့ သုံးသပ်အံ့၊ ဥမ္မသတိ-အထက်ဘက်သို့ သုံးသပ်
 အံ့၊ ဩလပေတိ-အောက်သို့ ဆွဲချအံ့၊ ဥလ္လပေတိ-အထက်သို့ ဆွဲယူအံ့၊
 အာကမတိ-မိမိဘက်သို့ ဆွဲငင်အံ့၊ ပတိကမတိ-တစ်ဖက်သို့ တွန်းအံ့၊ (နောက်က
 တွန်းအံ့) အဘိနိဂ္ဂဏှာတိ-တင်းကျပ်စွာ ကိုင်အံ့၊ အဘိနိပ္ပိဋ္ဌတိ-တစ်စုံ
 တစ်ခုနှင့် ဖိနှိပ်အံ့၊ ဝါ-ဖျစ်ညှစ်အံ့၊ ဂဏှာတိ-ကိုင်အံ့၊ ဆုပတိ-တို့အံ့၊ ပေ။

ဣတ္ထိ စ-သည်လည်း။ ဟောတိ-အံ၊ ဝေမတိကော^၂ -ဖြစ်သော ယုံမှား
 ခြင်းရှိသည်၊ ဝါ-ယုံမှားခြင်းရှိသူဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ၊) သာရတ္ထော စ-
 သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ပေဏှကသည်-ပဏှက်ဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ပုရိသသည်၊
 ယောက်ျားဟု အမှတ်ရှိသည်၊ တိရုတ္တာနဂတသည်-တိရုတ္တာန်ဟု အမှတ်
 ရှိသည်၊ [လွယ်ပြီ။] ☞

ဧကမုလကံ နိဋ္ဌိတံ။

အညွနံ။ ။ ၁-နံ၊ -၅၄၀။
 ၂-ဝေမတိကော၊ -၅၄၃။

၂၇၄။ ဒွေ-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော၊(ဟောန္တိ-ကုန်အံ့) ဒွိန္ဒ-ကုန်သော၊ ဣတ္ထိန်-တို့၌[သတ္တမိအနက်၌ ဆဋ္ဌိသက်၊] (တစ်နည်း) ဒွိန္ဒ-ကုန်သော၊ ဣတ္ထိန်-တို့၏(အပေါ်၌)၊ ဣတ္ထိသည်-သည်လည်းကောင်း၊ သာရတ္ထော စ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-အံ့) [စာပိုဒ်နိပါတ် ၂၇၃-အတိုင်းလည်း ပေးနိုင်သည်၊] ဘိက္ခုစ-သည်လည်း၊ ကာယေန-မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ ဒွိန္ဒ ဣတ္ထိန်-တို့၏၊ ကာယံ-ကို၊ (တစ်နည်း) ဒွိန္ဒ ဣတ္ထိန်-တို့၏၊ နံ ကာယံ-ထိုကိုယ်ကို၊ ပေ၊ ဒွိန္ဒ-နှစ်ချက်ကုန်သော၊ သံဃာဒိဿေသာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

၂၇၅။ ဣတ္ထိ စ-သည်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏကော စ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ) ဥဘိန္ဒ-နှစ်ဦးလုံးတို့၌၊ (တစ်နည်း) ဥဘိန္ဒ-တို့၏ (အပေါ်၌)၊ ပေ၊ ဥဘိန္ဒ-တို့၏၊ ကာယံ-ကို၊ အာမသတိ၊ ပေ၊ သံဃာဒိဿေသာနံ-သံဃာဒိဿေသံ အာပတ်နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ၊ ပေ။

ဒုမ္မလကံ နိဋ္ဌိတံ။

၂၇၆။ ဘိက္ခု စ-သည်လည်း၊ ကာယေန-မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ-ကိုယ်နှင့်စပ်သော ဝတ္ထုကို၊ (အဝတ်စသည်ကို) ဘိက္ခု စ-သည်လည်း၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန-ဖြင့်၊ (ရဟန်းကိုင်ထားသော ထီး၊ ဖိနပ်စသည်) ဣတ္ထိယာ-၏၊ ကာယံ-ကို၊ ဘိက္ခု စ-သည်လည်း၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓေန-ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ ကာယပ္ပဋိဗဒ္ဓံ-ကို၊ ဘိက္ခု စ-သည်လည်း၊ နိဿဂ္ဂိယေန^၁ - ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်၊ (ပန်းစသည်ဖြင့်) ဣတ္ထိယာ-၏၊ ကာယံ-ကို၊ ဘိက္ခု စ-သည်လည်း၊ နိဿဂ္ဂိယေန-ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ နိဿဂ္ဂိယံ-ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုကို၊ (ပန်းစသည်ကို)။

ဘိက္ခုဝေယျာလော နိဋ္ဌိတော။

(၁၈၁) ၂၇၇။ ဣတ္ထိ စ-သည်လည်း၊ ကာယေန-မိမိကိုယ်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုဿ-၏၊ ကာယံ-ကို၊ ပေ၊ သေဝနာဓိပ္ပာယော^၂ -မှီဝဲခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ) [ကာယသံသဂ္ဂ-အတွေ့ကို . ခံစားလိုသည်ဖြစ်၍ ဟုလို] ကာယေန-ဖြင့်၊ ဝါယမတိ-အားထုတ်အံ့၊ (လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ပြုအံ့) ဖဿံ-အတွေ့ကို၊ ပဋိဝိဇာနာတိ-သိအံ့၊ (သာယာအံ့။)

၂၇၈။ ဖဿံ-ကို၊ န စ ပဋိဝိဇာနာတိ-မသိအံ့။

အညွှန်း။ ။ ၁-နိဿဂ္ဂိယေန၊ -၅၅၂။
၂-သေဝနာဓိပ္ပာယော၊ -၅၅၃။

၁၇၉။ သေဝနာဓိပ္ပာယော-မှိဝဲခြင်း၌ ဖြစ်သော အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ကာယေန-ဖြင့်၊ ဝါယမတိ-အံ၊ ဖသံ-ကို၊ ပဋိဝိဇာနာတိ-အံ။ ။ကာယေန ဝါယမတိ၊ ဖသံ-ကို၊ န စ ပဋိဝိဇာနာတိ-အံ၊ (တစ်နည်း) ဖသံ စ-ကိုကား၊ န ပဋိဝိဇာနာတိ-အံ။ ။ကာယေန-ဖြင့်၊ န စ ဝါယမတိ-အံ၊ ဖသံ ပဋိဝိဇာနာတိ-အံ၊ ဖသံ ပဋိဝိဇာနာတိ၊ ကာယေန စ-ဖြင့်လည်း၊ န ဝါယမတိ-အံ၊ ဖသံ စ-ကိုလည်း၊ န ပတိဝိဇာနာတိ-အံ။ ။မောက္ခာဓိပ္ပာယော^၁ မိန်းမမှ လွတ်မြောက်ခြင်း၌ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပေ။

၂၈၀။ အသဒ္ဓိစ္စ ^၂ -သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍၊ (ဖုသန္တဿ-မတော်တစ ထိမိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) အသဟိယာ-သတိကင်းသဖြင့်၊ ဝါ-အမှတ်တမဲ့၊ (ဖုသန္တဿ။) အစာနန္တဿ-မသိသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ အသာဒိယန္တဿ (အသာဒယန္တဿ)-သိသော်လည်း မသာယာသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ပေ။ အနာပတ္တိ။

ဝိနိတဝတ္ထုဥဒ္ဓါနဂါထာ

မာတာ၊ ပေ၊ ဇာယာ-ဇနီး၊ ပေ၊ သုတ္တာ-အိပ်ပျော်နေသူမ၊ မတာ-သေသူမ၊ တိရုတ္တာနာ-တိရုတ္တန်မ၊ ဒါရုမိတလိကာယ စ-သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော မိန်းမရုပ်၌လည်း။

သမ္ပိဋ္ဌေ-နှိပ်စက်၍၊ [“သမ္ပိဋ္ဌေတွာ”ဟု ဆိုလိုလျက် တွာ-ပစ္စည်း ကျနေသည်၊] သင်္ကမော-တံတား၊ ပေ၊ ရုဇု-ကြိုး၊ ဒဏ္ဍော-တုတ်၊ ပတ္တံ-သပိတ်ဖြင့်၊ ပဏာမေသိ-တွန်းပြီ၊ ဝန္နေ-ရှိခိုး၏၊ ဝါယမိ-လုံ့လပြုပြီ၊ နစ္ဆုပေ-မထိမိ၊ ဣတိ-ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ အပြီး တည်း။

ဝိနိတဝတ္ထု

၂၈၁။ မာတုယာ-၌၊ မာတုပေမေန-အမိဟူသော ချစ်ခြင်းဖြင့်၊ အာမသိ-သုံးသပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-ဘိက္ခု၊ သံဃာဒိသေသံဿ-သို့၊ အနာပတ္တိ-မရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ၊) [မိတုယာ-သမီး၌၊ ဘဂိနိယာ-နှမ၌၊]

အညွှန်း။ ။၁-မောက္ခာဓိပ္ပာယာ-၅၅၃။
၂-အသဒ္ဓိစ္စ-စသည်၊-၅၅၄။ ၅၅၅။

ပုရာဏဒုတိယိကာယ-ရှေး၌ဖြစ်သော နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်မ၌၊ ဝါ-ဇနီးဟောင်း၌၊ ကာယသံသရာ-ကိုယ်ဖြင့် ရောနှောခြင်းသို့၊ ဝါ-ကိုယ်လက် ရောနှောခြင်းသို့၊ သမာပဇ္ဇိ-ပြီ။

ယက္ခိနိယာ-၌၊ ပဏ္ဍကဿ-ပဏ္ဍက၌၊ (တစ်နည်း) ပဏ္ဍကဿ-၏၊ (ကိုယ်၌)။ ။သုတ္တိတ္ထိယာ-အိပ်ပျော်နေသောမိန်းမ၌။ ။မတိတ္ထိယာ-သေပြီး သောမိန်းမ၌။ ။တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ၊ တိရစ္ဆာန်မ၌။ ။ဒါရုဇိတလိကာယ- သစ်သားဖြင့်ပြုအပ်သောမိန်းမရုပ်၌၊ (သစ်သားရုပ် မိန်းမ၌)။

၂၈၂။ သမ္ပဟုလာ၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ အညတရံ၊ ဘိက္ခု-ကို၊ သဗ္ဗိဋ္ဌေတွာ-နှိပ်စက်၍၊ ဗာဟာပရမ္ပရာယ-လက်မောင်း၊ အဆက်ဆက်ဖြင့်၊ အာနေသု-ဆောင်ယူကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ သာဒိယိ-သာယာသလော၊ ပေ။

ဣတ္ထိယာ-သည်၊ အဘိရုဋ္ဌ-တက်ရောက်အပ်သော၊ သင်္ကမ-တံတား ကို၊ သာရတ္ထော-သည်၊ ဟုတွာ၊) သဗ္ဗာလေသိ-လှုပ်စေပြီး၊ (လှုပ်ချပြီး) ဣတ္ထိ-ကို၊ ပဋိပထေ-ရှေးရှုဖြစ်သော ဇနီး၌၊ ဝါ-ရင်ဆိုင်ဇနီး၌၊ ပဿိတွာ- တွေ့၍၊ သာရတ္ထော၊ အံသကုဋေန-ပရုံးစွန်းဖြင့်၊ ပဟာရံ-ပုတ်ခတ်ခြင်းကို၊ (တိုက်ခြင်းကို)၊ အဒါသိ-ပေးပြီး၊ (ဝင်တိုက်ပြီ)။ ။ဣတ္ထိယာ-သည်၊ အဘိရုဋ္ဌ-အပ်သော၊ ရုက္ခံ-ကို။ ။နာဝံ-ကို။ ။ဣတ္ထိယာ-သည်၊ ဂဟိတံ- ကိုင်အပ်သော၊ ရန္တု-ကြိုးကို၊ သာရတ္ထော၊ အာဝိဋ္ဌိ-ဆွဲပြီး။ ။ဒဏ္ဍံ-တုတ်ကို၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ပတ္တေန-ဖြင့်၊ ပဏာမေသိ-တွန်းပြီး။ ။ဣတ္ထိယာ-သည်၊ ဝန္တုနိယာ-ရှိခိုးစဉ်၊ သာရတ္ထော၊ ပါဒံ-ခြေကို၊ ဥစ္စာရေသိ-ကြွမြှောက်ပြီး၊ (“အထက်သို့ မြှောက်စေပြီ” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏)။ ။ဣတ္ထိ-ကို။ ဂဟောသာမိ၊ ကိုင်မည်၊ ဝါ-ဖမ်းယူမည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြိ၍၊ ဝါယမိတွာ-အားထုတ်၍၊ (အားထုတ်ပါလျက်) န ဆုပိ-မထိမိ။

ဒုတိယ-နှစ်ခုမြောက် ဖြစ်သော၊ ကာယသံသရာသိက္ခာပဒံ-သည်။

နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၃-ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာသိက္ခာပုဒ်

၂၈၃။ [ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဥဒါယိ မာတုဂါမံ ဒုဋ္ဌုလ္လဟိ ဝါစာဟိ ဩဘာသိ-အနိယမဝါကျ]၊ ပေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယိ-သည်၊ တာ ဣတ္ထိယော-တို့ကို၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ပေက္ခာပေတွာ-ကြည့်ရှုစေပြီး၍၊ တာသံ ဣတ္ထိနံ-တို့၏၊ ဝစ္စမဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒိဿ - ရည်ညွှန်း၍၊ ဝဏ္ဏံပိ-ဂုဏ်ကိုလည်း၊ ဘဏတိ-ပြော၏၊ အဝဏ္ဏံပိ-ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဘဏတိ၊ ယာစတိပိ- မေထုန်ကို တိုက်ရိုက်လည်း တောင်း၏၊ အာယာစတိပိ-တောင့်တလည်း တောင့်တ၏၊ ဝါ-သွယ်ဝိုက်၍လည်း တောင်း၏၊ ပုစ္ဆတိပိ-တိုက်ရိုက်လည်း မေး၏၊ ပဋိပုစ္ဆတိပိ-အဖြေကို ရှေးရှု၍လည်း မေး၏၊ ဝါ-သွယ်ဝိုက်၍လည်း မေး၏၊ အာစိက္ခတိပိ-မေး၍လည်း ပြောပြ၏၊ အနုသာသတိပိ-မမေးဘဲလည်း သွန်သင်နည်းပေး၏၊ အက္ခောသတိပိ-ဆဲလည်း ဆဲ၏။

ယာ တာ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ ဆိန္ဒိကာ ၂ -ပြတ်သော ဩတ္တပ္ပုဂ္ဂိုလ်ကုန်၏၊ (အကြောက်အလန့် ကင်းပြတ်ကုန်၏) ဓုတ္တိကာ-အပျော်အပါး အကစား ကျူးကုန်၏၊ ဝါ-စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ကုန်၏၊ အဟိရိကာယော-အရှက် မရှိကုန်၊ တာ-တို့သည်၊ အာယသ္မတာ ဥဒါယိနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဥဟသန္တိ ပိ-ရယ်လည်း ရယ်ကြကုန်၏၊ (သာယာညင်းညင်း ရယ်လည်း ရယ်ကြကုန်၏) ဥလ္လပန္တိ ပိ၊ မြောက်ပင့်၍လည်း ပြောကြကုန်၏၊ ဥဇ္ဈုန္တိ ပိ-ကျယ်စွာလည်း ရယ်ကြကုန် ၏၊ ဥပ္ပဏ္ဍိ ပိ-ပြောင်လှောင်လည်း ပြောင်လှောင်ကြကုန်၏။

ယာ ပန တာ ဣတ္ထိယော-အကြင်မိန်းမတို့သည်ကား၊ ဟိရိမနာ-ဟိရိ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိကုန်၏၊ (ရှက်စိတ်ရှိကုန်၏) တာ-တို့သည်၊ နိက္ခမိတွာ- ထွက်၍၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဥဇ္ဈာပေန္တိ -ကဲ့ရဲ့စေကုန်၏၊ [အခြား ရဟန်းများ မိမိတို့စကားကို ကြားလျှင် အရှင်ဥဒါယိကို ကဲ့ရဲ့လောက်အောင် “ဣဒံ ဘန္ဓေ”စသော စကားကို ပြောကြသည်၊] (ကိံ) “ဘန္ဓေ-တို့၊ ဣဒံ-ဤ အမှုသည်၊ (ဤအပြောမျိုးသည်) နစ္ဆန္တံ-မလျောက်ပတ်ပါ၊ နပ္ပတိရူပံ- မသင့်လျော်ပါ၊ သာမိဏေနာပိ-ခင်ပွန်းကလဲလည်း၊ မယံ-တို့သည်၊ (န ဣစ္ဆယျာမ-၌ စပ်) ဝါ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြောအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ) န ဣစ္ဆယျာမ-အလိုမရှိကုန်ရာပါ၊ အယျေန ဥဒါယိနာ-က၊ (ဝုတ္တာ သမာနာ) ကိံ ပန (ဤစ္ဆယျာမ)-အဘယ်မှာ အလိုရှိကုန်ရာပါအံ့နည်း။”

အပ္ပနံ။ ၈၀-အာဒိဿ၊ ဘာသာဋီ(တ) ၅၆၈။
၂-ဆိန္ဒိကာ-စသည်၊-၅၆၈။

ဤတိ-ဤသို့ ကဲ့ရဲ့စေကုန်၏။ ပေ၊ အာယသွာ ဥဒါယိ-သည်၊ မာတုဂါမိ-ကို၊ ဒုဋ္ဌလ္လဟိ-ရုန့်ရင်း၊ ကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ ဝါစာဟိ-ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ်၊ မေထုန့်နှင့်စပ်သော စကားတို့ဖြင့်၊ ဩဘာသိဿတိ နာမ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုရပါသနည်း။

၂၈၄။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းဆိုပါ။

၂၈၅။ ဩတိဇ္ဈော နာမ-မည်သည်၊ သာရတ္ထော-လွန်စွာတပ်မက် သူတည်း၊ (ဒုဋ္ဌလ္လဝါစာ၌ သာယာသောရာဂဖြင့် လွန်စွာတပ်မက်သူတည်း။) အပေက္ခဝါ-(ဒုဋ္ဌလ္လဝါစာ၌) ရှုငဲ့ခြင်းရှိသူတည်း၊ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော-ရာဂဖြင့် ဖွဲ့စပ်အပ်သော စိတ်ရှိသူတည်း၊ [ဒုဋ္ဌလ္လဝါစာ၌ သာယာသောရာဂဖြင့် ဖွဲ့စပ် အပ်သော စိတ်ရှိသူတည်း။] ပေ-ပိညျ-တတ်သိနားလည်သော၊ ဝါ-ပြော စကားကို နားလည်သော၊ သုဘာသိတဒုမ္မာသိတံ-ကောင်းစွာပြောအပ်သော စကား၊ မကောင်းပြောအပ်သော စကားကို၊ (စကားကောင်း-စကားဆိုးကို) ဒုဋ္ဌလ္လဒုဋ္ဌလ္လံ-ကြမ်းတမ်းသောစကား၊ မကြမ်းတမ်းသောစကားကို၊ အာစာနိတံ- သိခြင်းငှာ၊ ပဋိဗလာ-စွမ်းနိုင်သူမတည်း။

ဒုဋ္ဌလ္လ-သော၊ ဝါစာ နာမ-မည်သည်၊ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂမေထုန မေပုဋ္ဌိသံယုတ္တာ-ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ်၊ မေထုန့်နှင့်စပ်လျှင်သော၊ ဝါစာ-တည်း။ [ဒုဋ္ဌလ္လဟိ ဝါစာဟိ-ဟူသောမာတိကာ၏ ပဒတာစနိ ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝစ်လည်း ပေးနိုင်သည်။] ဩဘာဝေသယျာတိ-ကား၊ အဇ္ဈာစာရော- ရဟန်းတရား အပိုင်းအခြားကို လွမ်းမိုးကျူးကျော်၍ ကျင့်ခြင်းကို၊ (ရဟန်းများ စောင့်စည်းအပ်သော သီလအပိုင်းအခြားကို ရာဂဖြင့် လွမ်းမိုး၍ ကျင့်ခြင်းကို၊ ဝါ-လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ဝုစ္စတိ၊ [ဩဘာဝေသယျ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုအံ့]ပေ။

ဒဟရော-ယောကျ်ားငယ်သည်၊ ဒဟရိ-မိန်းမငယ်ကို၊ တရဏော- နုပျိုသူသည်၊ ဝါ-လူပျိုသည်၊ တရဏိ-နုပျိုသူမကို၊ ဝါ-မိန်းမပျိုကို၊ ကာမဘောဂီ- ကာမဝုဏ်ကို ခံစားလေ့ရှိသော ယောကျ်ားသည်၊ ကာမဘောဂီနိ- ကို၊ (ဩဘာသတိ) ယထာ-ကဲ့သို့၊ (ဩဘာဝေသယျ-အံ့)၊ [ယထာတံ၌ တံ- သည် အနက်မရှိ၊ နိပါတ်]။ ။ဓွေ မဂ္ဂေ-တို့ကို၊ အာဒိဿ-ညွှန်ပြ၍၊ ဝါ- ရည်စူး၍၊ ပေ၊ ယာစတိပိ-တောင်းလည်း တောင်း၏၊ (တိုက်ရိုက်လည်း တောင်း၏)၊ အာယစတိပိ-တောင်းတလည်း တောင့်တ၏၊ (သွယ်ဝိုက်၍ လည်း တောင်း၏)၊ ပုစ္ဆတိပိ-တိုက်ရိုက်လည်း မေး၏၊ ပဋိပုစ္ဆတိပိ-အဖြေကို

အညွှန်း။ ၁-သာရတ္ထော-သည်၊-ဘာသာဋီ(တ)၅၆၈။
၂-ဩဘာဝေသယျ-၅၆၉။

ရှေးရှု၍လည်း မေး၏။ (မိမိက ဖြေစေလိုသော အဖြေကို ရအောင် သွယ်ဝိုက် ၍လည်း မေး၏။) အာစိက္ခတိပိ-မေး၍လည်း ပြောပြ၏။ ပေ။

ဒွေ မတူ-တို့ကို၊ ထောမေတိ-ထောမနာ၏။ (ချီးမွမ်း၏။) ဝဇ္ဇေတိ- ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြ၏။ ပသံသတိ-ချီးမွမ်း၏။ ကောင်းစွာပြောဆို၏။ ။ ခုံသေတိ- ထိခိုက်၏။ ဝဇ္ဇေတိ- ရှုတ်ချ၏။ ။ ဂရဟတိ- ကဲ့ရဲ့၏။ ။ ယာစတိ နာမ-မည်သည်။ 'မေ-အား၊' ဒေဟိ- မေထုန်ပေးပါ။ မေ-အား၊ ဒါတုံ- မေထုန်ပေးခြင်းငှာ၊ အရဟသိ-ထိုက်၏။ ဣတိ-ဤသို့ တိုက်ရိုက်တောင်း၏။ ။

အာယာစတိ နာမ-မည်သည်။ ကဒါ-ဘယ်အခါ၌၊ ဟေ-၏။ မာတာ- သည်။ ပသိဒိဿတိ-(ငါ့ကို) ကြည်ညိုလိမ့်မည်နည်း၊ [ပိတာ၊ ဒေဝတာယော- ကိုယ်စောင့်နတ်တို့၊] ကဒါ-၌၊ သုခဏော-ကောင်းသော ဓကသည်။ သုလယော- ကောင်းသောလယသည်။ သုမုဟုတ္တာ-သည်။ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း။ ကဒါ-၌၊ ဟေ-၏။ မေထုနမေ-ကို၊ လဘိဿာမိ၊ ရပါအံ့နည်း။ ဣတိ- ဤသို့ တောင့်တ၏။ ဝါ-ဤသို့ သွယ်ဝိုက်၍ တောင်း၏။ ။

ပုစ္ဆတိ နာမ-မည်သည်။ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ တံ-သည်။ သာမိကဿ-ခင်ပွန်းအား၊ ဒေသိ-မေထုန်ပေးသနည်း၊ ကထံ- လျှင်၊ ဇာရဿ-လင်ငယ်အား၊ ဒေသိ-နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (တိုက်ရိုက်) မေး၏။ ။ ပဋိပုစ္ဆတိ နာမ-မည်သည်။ တံ-သည်။ ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဒီပုံ ဒီနည်း၊ သာမိကဿ-အား၊ ဒေသိ ကိရ-ပေးသည် မဟုတ်လော၊ ဝါ-ပေးသကဲ့သို့၊ ပေ၊ ဣတိ-အဖြေကို ရှေးရှုမေး၏။ ။ ဝါ၊ သွယ်ဝိုက်မေး၏။ ။

အာစိက္ခတိ နာမ-မည်သည်။ ပုဏ္ဏော-(မာတုဂါမက) မေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဘဏတိ-ပြောပြ၏။ (ကိံ) "ဧဝံ-သို့၊ ဝါ-ဒီပုံဒီနည်း၊ ဒေဟိ- မေထုန်ပေးပါ။ ဧဝံ-သို့၊ ဒေန္တာ-ပေးလတ်သော၊ သာမိကဿ-သည်၊ ပိယာ- အပ်သည်လည်းကောင်း၊ မနာပါစ-မြတ်နိုးအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ။" ဣတိ-ဤသို့ပြောပြ၏။ ပေ။

(၁၈၉) အက္ခောသတိ နာမ-မည်သည်။ အနိမိတ္တာ-နိမိတ်မရှိသူမသည်၊ (နိမိတ်မပါသော ကောင်မသည်) အသိ-၏။ [နိမိတ္တမတ္တာ-နိမိတ်ရာမျှ ရှိသူမ၊ အလောဟိတာ-သွေး မရှိသူမ၊ ဝုလောဟိတာ-အမြဲ သွေးရှိသူမ၊

အညွှန်း။ ၁၀-ခုံသေတိ-၅၇၀။
၂-ဒေဟိ မေ-၅၇၁။
၃-အနိမိတ္တာ-သည်-၅၇၃။

စုဝစောဠာ-အမြဲ ထည့်ထားအပ်သော အဝတ်ဆိုရှိသူမ၊ ပဏ္ဍရန္တီ-ကျင်ငယ်-
 ယိုစီးသောမိန်းမ၊ သိရေဏီ-အံ့ပြင်သို့ထွက်သော အသားဆို(အသားစွန်း)
 ရှိသူမိန်းမ၊ (အစေ့ရှည်သောမိန်းမ) ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ-မိန်းမပဏ္ဍုက်၊ ဝေပုရိသိကာ-
 ယောကျ်ားပုံသဏ္ဍာန်ရှိသူမ၊ သန္တိန္ဒာ-ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ် ဆက်စပ်နေသူမ၊
 ဝါ-ဆက်စပ်သော ဝစ္စမဂ်၊ ပဿာဝမဂ်ရှိသူမ၊] ဥဘတောဗျဉ္ဇနာ-ဥဘတော
 ဗျည်းမသည်၊ အသိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆဲရေး၏။

၂၈၆။ သံဃာဒိသေသန-သမဃာဒိသေသံ အာပတ်နှင့်တကွ၊ ဒုတ္တုဋ္ဌဿ-
 သို့၊ အာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)။ ။ဝစ္စမဂ္ဂ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂ-
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-၍၊ အကောကံ-ညှပ်ရိုးနှစ်ဖက်၏ အောက်အရပ်
 ကို၊ ဥပ္ပဇာဏုမဏ္ဍလံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဘက်၏ အထက်အရပ်ကို၊ အာဒိဿ၊
 ပေ၊ ဥပ္ပက္ခကံ-ညှပ်ရိုးနှစ်ဘက်၏ အထက်အရပ်ကို၊ အစောဇာဏုမဏ္ဍလံ-
 ပုဆစ် ဒူးဝန်းနှစ်ဘက်၏ အောက်အရပ်ကို၊ အာဒိဿ၊ ပေ၊ [ဤပုဒ်တို့သာ
 ထူး၏၊ ကြွင်းပုဒ်တို့၌-စာပိုဒ်(၃၇၃)ကို နည်းစိုးပေးပါ။] ☸

၂၈၇။ အတ္ထပုရေက္ခာရဿ ။ -အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်း
 ၏လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပုရေက္ခာရဿ-ပါဠိကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်း၏လည်း
 ကောင်း၊ အနုသာသနိပုရေက္ခာရဿ-သွန်သင်ခြင်းကို ရှေးရှုပြုသော ရဟန်း၏
 လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ။

ဝိနိတဝတ္ထုဥဒ္ဓါနဂါထာ

လောဟိတ-နိ၏၊ ကက္ကသံ-တိုသောအံ့မွေးရှိ၏၊ ဝါ-ကြမ်းတမ်း၏၊
 အာကိတ္တံ-ရောပြွမ်း၏၊ ဓရံ-ကြမ်းတမ်း ခက်မာ၏၊ ဒိဃံ စ-ရှည်၏၊
 ဝါပိတံ-စိုက်အပ်၏၊ ကစ္ဆိ-နည်း၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ သံသိဒတိ-ဆောင်နိုင်၏
 လော၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိသူမ၊ ဒါနေန-အဂ္ဂဒါနနှင့် စပ်သောဝတ္ထု၊ ကမ္မုနာ-
 ကမ္မနှင့်စပ်သောဝတ္ထု၊ ဣတိ-ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ အပြီးတည်း။

ဝိနိတဝတ္ထု

၂၈၈။ နဝရတ္တံ-ဆိုးအပ်ပြီး၍ အသစ်ဖြစ်သော၊ (ဝါ-ဆိုးသစ်စ ဖြစ်သော)၊
 ကမ္မလံ-ကမ္မလာကို၊ (သက္ကလတ်ကို) ပါရုတာ-မြို့နေသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊
 'ဘဂိနိ-နှမ၊ တော-နင်၏ (ဟာသည်)၊ လောဟိတံ ခေါ-နိသည်သာ။"
 ဘုတိ-ပြောပြီ၊ သာ-ထိုသူမသည်၊ န ပဋိဝိဇာနိ-မသိ၊ အယျ-အရှင်၊ အာမ-

ဓမ္မုနိ။ ၁၃-အတ္ထပုရေက္ခာရဿ စသည်။-၅၇၄။

ပ

မှန်ပါ။ ကမ္မလော-သည်။ နဝရတ္တော-ပါ၏။ ပေ၊ ခရကမ္မလံ-ကြမ်းတမ်းသော ကမ္မလာကို၊ ပေ၊ တေ-၏(ဟာသည်)။ ကတ္တသလောမံ^၁ -တိုသောအမွေးရှိ၏။ ဝါ-ကြမ်းသော အမွေးရှိ၏။ ။နဝါဝုတံ-ရက်အပ်ပြီး၍ အသစ်ဖြစ်သော၊ ပေ၊ တေ-နင်၏(ဟာသည်)။ အာကိဏ္ဍလောမံ-ရောပြွမ်းသော အမွေးရှိ၏။ (အမွေးများနှင့် ရောနေ၏။) ခရကမ္မလံ-ကြမ်းတမ်း ခက်မာသော ကမ္မလာ ကို၊ ပေ၊ တေ-နင်၏(ဟာသည်)။ ခရလောမံ-ကြမ်းတမ်းသော အမွေးရှိ၏။ ပါဝါရံ-မြို့ထည်ကို၊ ပေ၊ တေ-နင်၏(ဟာသည်)။ ဒီဃလောမံ-ရှည်သောအမွေး ရှိ၏။

၂၈၉။ ခေတ္တံ-ကို၊ ဝပါပေတွာ-စိုက်ပျိုးပြီး၍၊ အာဂစ္ဆတိ-မြန်လာ၏။ ပေ၊ တေ-နင်၏(ဟာသည်)။ ဝါပိတံ-စိုက်အပ်ပြီလော၊ (စိုက်ပျိုးအပ်ပြီလော)။ ပေ၊ အာမ-ပါ၊ နော စခေါ ပဋိဝုတ္တံ^၂ -ရေဖြင့် မသွန်းလောင်းအပ်သေးပါ။ ဝါ-ထွန်ဖြင့် ညီမျှအောင် မပြုအပ်သေးပါ။

ပရိဗ္ဗာဇိကံ-ပရိဗိုဇ်မကို၊ ပေ၊ “ဘဂိနိ၊ ကစ္စိ-နည်း၊ ပေ၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်။ သံသီဒတိ^၃ -ဆောင်နိုင်၏လော၊ ဝါ-သွား၍ ကောင်းပါ၏လော၊” ပေ၊ ဘိက္ခု၊ အာမ-မှန်ပါ။ ပဋိပစ္စိဿသိ-သွားရပါလိမ့်မည်။ (သွားလျှင် သိဝါ လိမ့်မည်)။ ။သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိသည်။ အသိ-၏။ အပိ စ-သို့သော်လည်း၊ ယံ-အကြင်အရာကို၊ သာမိကဿ-အား၊ ဒေသိ-ပေး၏။ တံ-ထိုအရာကို၊ အမှာကံ-တို့အား၊ န ဒေသိ-မပေးသေး၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ကိ-ဘာပါနည်း၊ ဣတိ-မေးပြီ၊ မေထုနံ ဓမ္မံ-တည်း။ ။ယံ-အကြင်အရာသည်၊ အဂ္ဂဒါနံ-အမြတ်ဆုံး ဒါနဖြစ်၏။ တံ-ထိုအဂ္ဂဒါနကို၊ အမှာကံ-တို့အား၊ န ဒေသိ၊ အဂ္ဂဒါနံ-အဂ္ဂဒါနဟူသည်။ ကိ-ဘာပါနည်း။

ဣတ္ထိ၊ ကမ္မံ-အလုပ်ကို၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်နေ၏။ ပေ၊ “ဘဂိနိ၊ တိဋ္ဌ-ရုပ်ဦး၊ အဟံ ကရိဿာမိ-ငါလုပ်မည်။” ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ နိသီဒ-ထိုင်ပါ။ ပေ၊ နိပဗ္ဗ-အိပ်ပါ။ ပေ။

တတိယံ-သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစသိက္ခာဝဒံ-သည်။
နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

အညွှန်း။ ၁-ကတ္တသလောမံ-ဘာသာဋီ(တ) ၅၇၅။
၂-နော စ ခေါ ပဋိဝုတ္တံ-၅၇၅။
၃-သံသီဒတိ-၅၇၆။

၄-အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပုဒ်

၂၉၀။ [ယေန သမယေန အာယံသွာ ဥဒါယီ မာတုဂါမဿ သန္တိကော အတ္တကာမပါရိစရိယာယဝတ္ထံ၊ ဘာသိ-ပြောပြီ၊ အနိယမဝါကျ။] ☸

အာယုသွာ ဥဒါယီ၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ကုလူပကော* -အမျိုးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ (အိမ်သို့ သွားနေကျသည်၊) ဟောတိ၊ ဗဟူနိ-ကုန်သော၊ ကုလာနိ-ထိုသို့၊ ဥပသကံမတိ၊ ပေ၊ ဣတ္ထိ-သည်၊ မတပတိယာ-သေပြီးသောလင်ရှိသည်၊ ပေ၊ တဿာ ဣတ္ထိယာ-၏၊ နိဝေသနံ-အိမ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ပေ၊ တံ ဣတ္ထိ-ကို၊ အာယသွာ ဥဒါယီ-သည်၊ ဓမ္မိယာ-တရားရှိသော၊ (တရားပါသော၊) ကထာယ-စကားဖြင့်၊ သန္တုဿသိ-ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာရှုမြင်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ-ကောင်းစွာ ပြတော်မူပြီ၊ ဝါ-ဆောက်တည်စေတော်မူပြီ၊ သမုတ္တေဇေသိ-ကုသိုလ်တရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေတော်မူပြီ၊ သမ္ပဟံသေသိ-အားတက်သရောရှိပုံ ထင်ရှား ရှိသော အခြားဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်းစေတော်မူပြီ၊ အထခေါ-၌၊ သာ ဣတ္ထိ-သည်၊ အာယသွတာ ဥဒါယီနာ-က၊ ဓမ္မိယာကထာယ-ဖြင့်၊ သန္တုဿိတာ-ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ စီးပွားနှစ်ဖြာကို ကောင်းစွာ ရှုမြင်စေအပ်ပြီး သည်၊ ဝါ-ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ပေ၊ သံပဟံသိတာ-အပ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ၊) ပေ၊ “ဘန္တေ၊ ယေန-အကြင်ပစ္စည်း ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိ၏၊ (တံ-ထိုပစ္စည်းကို၊) ဝဒေယျာထ-ပြောပါကုန်၊ ယဒိဒံ (ယံ-ဣဒံ) စိဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန ဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇပရိက္ခာရံ -အကြင် သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဂိလာန၏ ရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏အရန်အကာ အဆောက်အဦးဖြစ်သော ဆေးသည်၊ (အတ္ထိ၊) မယံ-တပည့်တော်မတို့သည်၊ တံ-ထိုပစ္စည်းလေးပါးကို၊ အယျဿ-အား၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ပဋိမလာ-စွမ်းနိုင်ပါ ကုန်၏၊” ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

(၁၉၃) ဘဂိနိ-နမ၊ ယဒိဒံ (ယေ+ဣမေ) စိဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန ဂိလာနပစ္စယဘောသဇ္ဇပရိက္ခာရာ(သန္တိ)၊ တေ-ထိုပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို၊ အမှာကံ-တို့သည်၊ န ဒုလ္လဘာ-မဲယဉ်းသဖြင့် မရအပ်ပါကုန်၊ ဝါ-ရဖို့မမဲယဉ်းပါကုန်၊ အပိ စ-စင်စစ်ကား၊ ယော-အကြင်အရာကို၊ အမှာကံ-တို့သည်၊ ဒုလ္လဘော-အပ်၏၊ တံ-ထိုအရာကို၊ ဒေဟိ-လှူပါ၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ အတ္ထော-အလိုရှိပါသလား၊

အတ္ထုန်း။ ၁-ကုလူပကော၊-ဘာသာဋီ(တ) ၅၇၆။
၂-ယဒိဒံ စိဝရပိဏ္ဍပါတ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရံ-၅၇၇။

ဘင်္ဂါ၊ အတ္တော-အလိုရှိ၏။ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ၊ ဖော်-ကြွပါ၊ ဣတိ-ဤသို့
 လျှောက်၍၊ ဩဝရကံ-အခန်းငယ်သို့၊ ပဝိသိတွာ-၍၊ သာဠကံ-အဝတ်ကို၊
 (ထဘီကို) နိက္ခိပိတွာ-ပစ်ချ၍၊ (ချွတ်ချ၍) မဉ္ဇကော-ခုတ်ငယ်၌၊ ဥတ္တာနာ-
 ပက်လက်၊ နိပဇ္ဇိ-အိပ်ပြီ၊ ဟေ၊ “ကော-အဘယ်သူသည်၊ ဝသလံ” -ယုတ်ညံ့
 သော၊ ဝါ-မစင်မကြယ် ရှံစဖွယ် ယိုချတတ်သော၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ-မကောင်းသော
 အနံ့ရှိသော၊ ဣမံ-ဤဟာကို၊ အာမသိဿတိ-သုံးသပ်လိမ့်မည်နည်း၊” ဣတိ-
 ဤသို့ ပြော၍၊ နိဋ္ဌဘိတွာ-တံတွေး ထွေး၍၊ ပတ္တာမိ-ဖဲသွားပြီ။

အထခေါ၊ ဟေ၊ မံ-ကို၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ မေထုနံ ဓမ္မံ-ကို၊ ယာစိတွာ-
 တောင်း၍၊ ဟေ၊ မေ-၏၊ လာမကံ-ယုတ်ညံ့သူ၏ အဖြစ်သည်၊ ကိ-အဘယ်
 မှာနည်း၊ မေ-၏၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ-မကောင်းသော အနံ့ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ကိ-
 ဘယ်မှာနည်း၊ [“မေ-အား၊ ပါပကံ-ယုတ်ညံ့ခြင်းသည်၊ ကိ-ဘယ်မှာနည်း”
 ဟု ပေးကြ၏၊] အဟံ-သည်၊ ကံဿာ-အဘယ်မိန်းမမှ၊ ကေန-
 အဘယ်စည်းစိမ်၊ တန်ဆာ၊ ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါဖြင့်၊ ဟာယာမိ-ယုတ်လျော့သတဲ့
 နည်း၊ ဟေ၊ ဣမိဿာ-ဤသူမ၏၊ ဟေ၊ မာတုဂါမဿ-၏၊ သန္တိကော-အနီး၌၊
 ဝါ-အထံ၌၊ အတ္တကာမပါရိစရိယာယာ-မိမိအကျိုးငှာ ကာမဂုဏ်ဟု မေထုန်မှုဖြင့်
 ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏၊ ဝါ-မိမိသည် အလိုရှိအပ်သော ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၏၊
 ဝတ္ထံ-ဂုဏ်ကို၊ ဘာသိဿတိ နာမ-ပြောရသနည်း၊ ဟေ။

၂၉၁။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၂၉၂။ [ထူးရာကိုသာ အနက်ပေးမည်။] မာတုဂါမဿ-၏၊ သာမန္တာ-
 အနီးအပါး၌၊ မာတုဂါမဿ-၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌။ ။အတ္တနော-မိမိဖို့၊
 ကာမံ-ကာမဂုဏ်ကို၊ အတ္တနော-၏၊ ဟောတံ-အကြောင်းကို၊ အတ္တနော-၏၊
 အမိပ္ပာယံ-အလိုကို၊ အတ္တနော-မိမိကို၊ ပါရိစရိယံ-ပြုစုခြင်းကို၊ (တစ်နည်း)
 အတ္တနော-မိမိအတွက်၊ ပါရိစရိယံ-ကို၊ (ဘာသေယျ-၌ စပ်)၊ ဧတံ-ဤ
 ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းသည်၊ (ပါရိစရိယာနံ-ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းတို့တွင်)၊ အဂ္ဂံ-
 အမြတ်ဆုံးတည်း၊ [သေဋ္ဌံ-ချီးမွမ်းအပ်၊ မောက္ခံ-အကြီးအမှူး၊ ဥတ္တမံ-
 ကောင်းမြတ်၊] ဧတံ-သည်၊ (ပါရိစရိယာနံ-တို့တွင်၊ ဝါ-တို့ထက်)၊ ပဝရံ-
 အပြားအားဖြင့် အလိုရှိအပ်၏။

အညွှန်း။ ၁-ဝသလံ-သည်၊-၅၈၀။
 ၂-ကဿာ-သည်၊-၅၈၀။
 ၃-အတ္တကာမပါရိစရိယာယာ-၅၈၁။

ယာတိ-ကာ၊ ခတ္တိယံ ဝါ-မင်းမျိုး အမျိုးသမီးကောင်းသော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဗြာဟ္မဏီ-ဗြာဟ္မဏအမျိုးသမီး(ပုဏ္ဏားမ)၊ ဝဿိ-ဝဿအမျိုးသမီး၊ (သုဋ္ဌေး၊ သုကြွယ်၊ ကုန်သွယ်၊ လယ်လုပ် အမျိုးသမီး)၊ သုဒ္ဓိ-သုဒ္ဓအမျိုးသမီး၊ (ဆင်းရဲသောအမျိုးသမီး)။ ခတ္တိယံဝါ-မင်းမျိုးသော်လည်းဖြစ်သော၊ ပေ၊ သုဒ္ဓံ ဝါ-သုဒ္ဓမျိုးသော်လည်းဖြစ်သော။ ။ပါဏာတိပါတာ-မှ၊ ပဋိဝိရတံ-ရှောင် ကြဉ်သော၊ ပေါ တေန စ သီလေန-ထိုသီလအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တေန စ ဗြဟ္မစရိယေန-ထိုမြတ်သောအကျင့်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကလျာဏဓမ္မော- ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားရှိသည်၊ ဟောတိ။ ။အဘိရမေယျ-ဓမ္မလျော် စေရာ၏၊ မေထုနဓမ္မပဋိသံယုတ္တေန-မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားဖြင့် ပေ။

၂၉၃။ လွယ်ပြီ။

၂၉၄။ (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်) “စီဝရ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရေန-ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌဟ-ပြုစုလုပ်ကျွေးပါ။” ဣတိ-သို့၊ ဘဏတိ-ပြော၏၊ (တဿ-၏ လည်းကောင်း၊) ဥမ္မတ္တကဿ၊ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ ဣတိ-ပဒဘာဇနိ အပြီးတည်း။

ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ

(၁၉၆) ကထံ-အဘယ်သို့လျှင် (သားဖွားရာပါအံ့နည်း)၊ ဝဉ္ဇာ- မြို့သောမိန်းမ၊ [ဤနှစ်ပုဒ်ကို တစ်ဝတ္ထုယူပါ။] ပုတ္တံ-ကို၊ လဘော- ရလို၏၊ ပိယာ စ-ချစ်အပ်သူမည်သည်လည်း၊ သိယံ-ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း၊ သုဘဂါ-တင့်တယ်သော ဘုန်းကံရှိသူသည်၊ ဝါ-ကောင်းသော ဘုန်းကံ ရှိသူသည်၊ (သိယံ-ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း၊) ကိ-အဘယ်ကို၊ ဒဇ္ဇ-လူရမည် နည်း၊ ကေန-ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌေယျ-ပြုစုလုပ်ကျွေးရာပါမည်နည်း၊ ကထံ- လျှင်၊ သုဂတိ-သို့၊ ဂစ္ဆေယျ-ရောက်ရာပါမည်နည်း၊ ဣတိ-ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ အပြီးတည်း။

ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ

၂၉၅။ ဝဉ္ဇာ-မြို့သော၊ ဣတ္ထိ-သည်၊ ကုလုပကံ-အမျိုးအိမ်သို့ ကပ် ရောက်တတ်သော(အိမ်သို့ လာနေကျဖြစ်သော)၊ ပေ၊ “ဘန္တေ၊ ကထံ-အဘယ် နည်းဖြင့်၊ ဝါ-အဘယ်သို့လျှင်၊ အဟံ၊ ဝိဇာယေျ-မွေးဖွားရာပါအံ့နည်း၊” ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ ဘဂိနိ၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒီလိုဆိုလျှင်၊)

အဂ္ဂဒါနံ-ကို၊ ဒေဟိ-လူဒါ၊ ဣတိ-ပြောပြီ၊ ဘန္တေ၊ အဂ္ဂဒါနံ-ဟူသည်၊ ကိ-
ဘာပါနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ မေထုနံဓမ္မံ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ။

ဝိစာယိနီ-မွေးဖွားသော၊ ပေ၊ ပုတ္တံ-ကို၊ လဘောယျံ-နည်း။ ။
သာမိကဿ-သည်၊ ဝိယာ-ရုဗ်အပ်သူသည်၊ အဿံ-ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း။ ။
သုဘဂါ-ကောင်းသော ဘုန်းကံရှိသူမသည်၊ အဿံ-နည်း။ ။အဟံ-သည်၊
ကိ-အဘယ်အရာကို၊ (ဘာကို)၊ အယျဿ-အား၊ ဒဇ္ဇာမိ-လူရပါမည်နည်း၊
အဟံ၊ ကေန-ဖြင့်၊ အယျံ-ကို၊ ဥပဇ္ဈမိ-ပြုစုလုပ်ကျွေးရပါမည်နည်း၊ ကထံ-
လျှင်၊ သုဂဓိ-သုဂတိဘဝသို့၊ ဂစ္ဆေယျံ-ရောက်ရာပါအံ့နည်း။

စတုတ္ထံ-လေးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ အတ္တကာမပါရိစရိယသိက္ခာပဒံ-သည်၊
နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၅-သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်

၂၉၆။ (ယေန သမယေန အာယသ္မာ ဥဒါယိ သဉ္စရိတ္တံ သမာပန္နိ-
အနိယမဝါကျ၊) ယတ္ထ-အကြင် အမျိုး၌၊ အပဇာပတိကံ-ဇနီး မရှိသော၊
ကုမာရကံ ဝါ-သတို့သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ အပတိကံ-ခင်ပွန်းမရှိသော၊
ကုမာရိကံ ဝါ-သတို့သမီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဿတိ-မြင်၏၊ (တတ္ထ-
၌) ကုမာရကဿ-၏၊ မာတာပီတုနံ-တို့၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ကုမာရိကာယ-
၏၊ ဝတ္ထံ ဘဏတိ၊ (ကိ)၊ အမုကဿ-ထိုမည်သော၊ ကုလဿ-အမျိုး၏၊
ကုမာရိကာ-သည်၊ အဘိရူပါ-၏၊ ပေ၊ ပုတ္တိတာ^၁ -ကြောင်းကျိုးမြင်သိ
ပင်ကိုဉာဏ်ရှိ၏၊ ဗျတ္တာ-သက်မြက်၏၊ မေဓာဝိနီ-တစ်ဧကချင်း ထိုးထွင်းသော
ပညာရှိ၏၊ ဝါ-အကြောင်းအားလျော်စွာ တစ်ဧကချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော
ပညာရှိ၏၊ ဒက္ခာ-ကျွမ်းကျင်၏၊ အနလသာ-မပျင်းရိ၊ သာ-ထိုသတို့သမီး
သည်၊ ဣမဿ ကုမာရကဿ-အား၊ ဆန္နာ^၂ -လျှောက်ပတ်ပါ၏၊ ဣတိ-
ဤသို့ ပြော၏။

တေ-ထိုသားရှင်တို့သည်၊ ဧဝံ ဝဒန္တိ၊ (ကိ)၊ “ဘန္တေ၊ တေ-ဤသူတို့
သည်၊ အမေ-တပည့်တော်တို့ကို၊ န ဇာနန္တိ-မသိကြပါကုန်၊ (ကိ)၊ “ဣမေ-

အပ္ပန်း။ ၁-ပုတ္တိတာ-သည်၊-ဘာသာဋီ(တ) ၅၈၅။
၂-ဆန္နာ-သည်၊-၅၈၆။

ဤသူတို့သည်၊ ကော ဝါ-အဘယ်သူတို့နည်း၊ (မည်သူ မည်ဝါတို့နည်း၊) ကဿ ဝါ-အဘယ်သူ၏လည်း၊ ပုတ္တာ-သား သမီးတို့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မသိကြပါ၊ ဘန္တေ၊ အယျော-သည်၊ သစေ ဒါပေယျ-အကယ်၍ 'ပေးစေပါအံ့၊ (တောင်းပေးပါအံ့) မယံ-တို့သည်၊ တံ ကုမာရိကံ-ကို၊ ဣမဿ ကုမာရကဿ-ဤသတို့သားအတွက်၊ အာယျောမ-ဆောင်ယူကုန်ရာပါ၏"၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ကြ၏၊ ကုမာရိကာယ-သတို့သမီး၏၊ မာတာပိတူနံ-တို့၏၊ သန္တိကော-၌၊ ကုမာရကဿ-၏၊ ဝတ္ထံ-ကို၊ ဘဏတိ၊ (ကံ) "အမုကဿ-သော၊ ကုလဿ-၏၊ ကုမာရကော-သည်၊ အဘိရူပေါ-၏၊ ပေ၊ အနုလသော-မပျင်းမရီ၊ အယံ ကုမာရိကာ-သည်၊ တဿ ကုမာရကဿ-အား၊ ဆန္ဒာ-၏။" ဣတိ-ဤသို့ ပြော၏။

တေ-ထိုသမီးရှင်တို့သည်၊ ပေ၊ ကုမာရိကာယ^၁ -သတို့သမီးကြောင့်၊ ဝါ-သတို့သမီးအတွက်၊ ဝတ္ထု-ပြောခြင်းငှာ၊ (သတို့သား မိဘများအား ပြောခြင်းငှာ) ကိသ္မိ^၂ ဝိယ-အသရေပျက် ရှက်ဖွယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏၊ ဘန္တေ၊ အယျော-သည်၊ သစေ ယာံစာပေယျ-အကယ်၍ တောင်းပါစေအံ့၊ (အတောင်းခိုင်းပါအံ့) (ဧဝံ သတိ) မယံ-တို့သည်၊ ဣမံ ကုမာရိကံ-ကို၊ တဿ ကုမာရဿ-အား၊ ဒဇ္ဇေယျောမ-ပေးကုန်ရာပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြ၏၊ ဧတေနဝ ဥပါယေန-ဤနည်းအားဖြင့်ပင်၊ အာဝါဟာနိဝိ^၃ -သတို့သမီးဆောင်ယူခြင်း မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊ (သတို့သမီးကို မိမိအိမ်သို့ ဆောင်ယူခြင်း မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊) ကာရာပေတိ-ပြုစေ၏၊ ဝိဝါဟာနိဝိ-မင်္ဂလာအစီအစဉ်ဖြင့် သတို့သမီးပို့ဆောင်ခြင်း မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊ (မင်္ဂလာ အစီအစဉ်ဖြင့် သတို့သားအိမ်သို့ သတို့သမီးပို့ဆောင်ခြင်း မင်္ဂလာတို့ကိုလည်း၊) ကာရာပေတိ၊ ဝါရေယျာနိဝိ-တောင်းရမ်းခြင်း (ကြောင်းလမ်းခြင်း) မင်္ဂလာ တို့ကိုလည်း၊ ဝါ-လက်ထပ်ဖို့ရာ ချိန်ခါနကွတ် သတ်မှတ်မှု ပြုခြင်းတို့ကိုလည်း၊ (လက်ထပ်ဖို့ရာ နေ့ကောင်းရက်သာ အချိန်အခါ ရွေးခြင်းတို့ကိုလည်း၊) ကာရာပေတိ။

၂၉၇။ တေ န ခေါ ပန သမယေ-၌၊ အညတရိသာ-တစ်ယောက် သော၊ ပုရာဏဂဏကိယာ^၃ -သင်္ချာဆရာကတော်ဟောင်း၏၊ ဝိတာ-သည်၊ အဘိရူပေါ-သည်၊ ပေ၊ ဟောတိ၊ တိရောဂါမကာ-တစ်ဘက်ရွာ၌ နေကုန်သော၊

အညွန့်။ ၁-ကုမာရိကာယ၊၅၈၆။ ကိသ္မိ^၂ ဝိယ၊-၅၈၆။
 ၂-အာဝါဟ-သည်၊-၅၈၆။ ဝါရေယျ၊-၅၈၇။
 ၃-ပုရာဏဂဏကိယာ၊-၅၈၇။

ဝါ-အခြားရွာ၌ နေကုန်သော၊ အာဇီဝကသာဝကာ-အာဇီဝက၏ တပည့်
 တို့သည်၊ ပေ၊ အယျော-တို့၊ အဟံ-သည်၊ တုမေ-တို့ကို၊ န ဇာနာမိ-
 မသိပါ၊ ပေ၊ အယဉ္ဇ-ဤသမီးသည်လည်း၊ မေ-၏၊ ဧကဓိတာ-တစ်ယောက်
 တည်းသော သမီးပါတည်း၊ တိရောဂါမော စ-အခြား တစ်ရွာသို့လည်း၊
 (မြို့ပြင်ဘက် ရွာသို့လည်း၊) ဂန္တဗျော-သွားထိုက်ပါ၏၊ (လိုက်ရာပါ၏၊)
 အဟံ-သည်၊ န ဒဿာမိ-မပေးနိုင်ပါ၊ ပေ၊ အာဂတာ-လာကြကုန်သည်၊
 အတ္ထ-ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ပေ၊ ဣဓ-ယနေ၊ မယံ-တို့သည်၊ အမုကံ နာမ-
 ထိုမည်သော၊ ဂဏကံ-သရံပဆရာကတော်ကို၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ကုမာရကဿ-
 အတွက်၊ ဓိတရံ-ကို၊ ယာဓိမှာ-တောင်းပါကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ယာဓိတ္ထ-တောင်း
 ကြသနည်း၊ အယျော ဥဒါယီ-ကို၊ ဝတ္ထဗျော နနု-ပြောထိုက်သည် မဟုတ်ပါ
 လား၊ အယျော ဥဒါယီ-သည်၊ ဒါပေဿတိ-ပေးစေပါလိမ့်မည်၊ ဝါ-
 တောင်းပေးပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ပြောကြကုန်ပြီ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ အယျော-သည်၊ တံ
 ဂဏကံ-ကို၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ကုမာရကဿ-အား၊ ဝါ-အတွက်၊ ဓိတရံ-
 ကို၊ ဒါပေတု-ပေးစေပါ၊ ဝါ-တောင်းပေးပါ၊ ပေ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ ဣမေသံ-
 တို့အား၊ ဓိတရံ-ကို၊ န ဒေတိ-မပေးသနည်း၊ ပေ၊ ဣမေသံ-တို့အား၊ ဒေဟိ-
 ပေးလိုက်ပါ၊ အဟံ၊ ဣမေ-တို့ကို၊ ဇာနာမိ၊ ပေ၊ တံ ကုမာရိကံ-ကို၊ နေတွာ-
 ဧဝံယု၍၊ မာသံ ယေဝ-တစ်လပတ်လုံးသာ၊ (တစ်လသာ၊) သုဏိသ
 ဘောဂေန -ဈေးမကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ဘုဒ္ဓိံသု-သုံးစွဲကြကုန်ပြီ၊ ဝါ-
 အသုံးပြုကြကုန်ပြီ၊ တတော-မှ၊ အပရေန-တစ်ပါးသောအခါ၌၊ ဒါသိဘောဂေန-
 ကျန်မကို သုံးစွဲနည်းဖြင့်၊ ဘုဒ္ဓန္တိ။

အထ ခေါ၊ ပေ၊ မာတုယာ-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဒုတံ-တမန်ကို၊
 ပါဟောသိ-စေလွှတ်ပြီ၊ (ကံ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) “အဟံ-
 သည်၊ ဒုဂ္ဂတာ-ဆင်းရဲသည်၊ ဝါ-မကောင်းသော အမျိုးသို့ ရောက်နေသည်၊
 ဒုက္ခိတာ-ဒုက္ခရောက်နေသည်၊ အမှိ-ဖြစ်ပါ၏၊ သုခံ-ကို၊ န လဘာမိ-
 မရပါ၊ ပေ၊ မေ-၏၊ မာတာ-သည်၊ အာဂစ္ဆတု-လာခဲ့ပါ၊ မံ-ကို၊ နေဿတု-
 ခေါ်ဆောင်လှည့်ပါ၊” ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ပြီ၊ ပေ၊ “အယျော-တို့၊
 ဣမံ ကုမာရိကံ-ကို၊ ဒါသိဘောဂေန-ဖြင့်၊ မာ ပရိဘုဒ္ဓိတ္ထ-မသုံးစွဲကြပါနှင့်၊
 (အသုံးမပြုကြပါနှင့်၊) သုဏိသဘောဂေန-ဖြင့်၊ ဣမံ ကုမာရိကံ-ကို၊ ဘုဒ္ဓထ-
 ကြပါကုန်၊” ပေ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ တယာ-အရှင်ဘုရားနှင့်၊ သန္တိ။

အပ္ပန်း။ ။၁-သုဏိသဘောဂေန-၅၈၇။

(၁၉၉) အာဟာရူပဟာရော - ဆောင်ယူခြင်း၊ ပေးခြင်းသည်။ (သတို့သ၊
 ခေါ်ယူခြင်း၊ သတို့သမီးပေးခြင်းသည်။) နတ္ထိ-မရှိ၊ သမဏေန-နှင့်၊ သံ
 အမှာကံ-တို့၏၊ အာဟာရူပဟာရော-သည်။ (အတ္ထိ၊) တံ၊ ဂစ္ဆ-သွား
 မယ်-တို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊ န ဇာနာမ-မသိပါကုန်၊ (နားမလည်ပါကုန်၊)
 ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။

☞ အထ ခေါ်-၌၊ သာ ဂဏကိ-သည်၊ တေဟိ အာဇီဝကသာဝကေဟိ
 တို့က၊ အပသာဒိတော-ကြိမ်းမောင်း ခြိမ်းခြောက်အပ်သည် (ဖြစ်၍)၊ ပုနဒေဝ
 တစ်ဖန်သာလျှင်၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ ပစ္စာဂဗ္ဗိ-ပြန်လာပြီ၊ ဟေ၊ "ဘန္တေ၊ သာကုမာရိကာ
 သည်၊ ဒုဂ္ဂတာ-သည်၊ ဒုက္ခိတာ-သည်၊ (ဟုတွာ၊) သုခံ-ကို၊ န လဘတိ ကိရ
 မရံပါဘူးတဲ့၊ ဟေ၊ ဘုဉ္ဇိသု ကိရ-သုံးစွဲကြပါသတဲ့၊ ဘန္တေ၊ ဝဒေယျာထ-
 ပြောပေးပါကုန်၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောပေးရမည်နည်း၊) အယျော-တို့၊ ဧ
 ဘုဉ္ဇထ-ကြပါ။" ဣတိ-ဤသို့ပြောပေးပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ။

အထခေါ၊ ဟေ၊ သမဏေန-သည်၊ အဗျာဝဋ္ဌေန-လူမှုကိစ္စကြောင့်ကြ
 မစိုက်သူသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ထိုက်၏၊ သမဏော-သည်၊ သုသမဏော-
 ကောင်းသော ရဟန်းသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ထိုက်၏၊ သမဏော-သည်
 သုသမဏော-ကောင်းသော ရဟန်းသည်၊ (ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်သည်၊
 အဿ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဟေ၊ အပသာဒိတော-ကြိမ်းမောင်း ခြိမ်းခြောက်အပ်သည်
 (ဖြစ်၍)၊ ဟေ၊ ပဌမမ္ပိ-လည်း၊ အဟံ-ကို၊ တေဟိ အာဇီဝကသာဝကေဟိ-
 တို့သည်၊ အပသာဒိတော-အပ်ပြီ၊ တံ-သည်၊ ဂစ္ဆ-သွားတော့၊ အဟံ-သည်
 န ဂမိဿာမိ-မသွားနိုင်တော့ပါ၊ (သွားမပြောပေးနိုင်တော့။)

၂၉၈။ မေ-၏၊ ကုမာရိကာ-သမီးသည်၊ ပါပိကာယ-ယုတ်မာသော
 သဿုယာ-ယောက္ခမ မိန်းမကြောင့်၊ ပါပယေန-သော၊ သသုရေန-ယောက္ခမ
 ယောကျ်ားကြောင့်၊ ပါပကေန-သော၊ သာမိကေန-လင်ကြောင့်၊ ဒုဂ္ဂတာ-
 သည်၊ (ဟုတွာ၊) သုခံ-ကို၊ န လဘတိယာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ အယျော
 ဥဒါယီ-သည်၊ ဒုဂ္ဂတော-မကောင်းသော အမျိုးသို့ ရောက်သည်၊ ဝါ-
 ဆင်းရဲသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေဟယ်၊ ဟေ၊ သုခံ-ကို၊ မာ လဘတု-မရပါ
 စေဟယ်၊ ဟေ၊ အညာပိ-အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊
 သဿုဟိ ဝါ-တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဟေ၊ အသန္တိဋ္ဌာ-မနှစ်သက်မကျေနပ်
 ကြကုန်၊ တာ-တို့သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဩယာစန္တိ-အယုတ်အားဖြင့် တောင့်တ
 ကြကုန်၏၊ (ကျိန်ဆဲကြကုန်၏)၊ ဟေ၊ ယာပနတာ ဣတ္ထိယော-တို့သည်ကား၊ ဟေ၊

သန္တုဗ္ဗာ-နှစ်သက်ကျေနပ်ကြကုန်၏။ ပေ၊ အာယာစန္ဒီ-တောင့်တကြကုန်၏။
 (ရေတောင်းကြကုန်၏။)(ကိံ) ဘဒ္ဒိကာဟိ-သဘောကောင်းကုန်သော၊ သဿူဟိ-
 တို့ကြောင့်၊ ပေ၊ သာမိကေဟိ-တို့ကြောင့်၊ မယံ-တို့သည်၊ သုဓိတာ ယထာ-
 ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဝါ-ချမ်းသာကုန်သကဲ့သို့၊ သဗ္ဗိတာ*
 (ယထာ)-အသုံးအဆောင်တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ (လက်ဝတ်ရတနာ
 စသော အသုံးအဆောင်တို့ဖြင့် ပြင်ဆင်အပ်ကုန်သကဲ့သို့) ဝါ-တန်ဆာဆင်အပ်
 ကုန်သကဲ့သို့၊ သုဓမ္မော(ယထာ)-ချမ်းသာဖြင့် ကြီးပွားကြရသကဲ့သို့၊ ဧဝံ-
 တူ၊ အယျော ဥဒါယိ-သည်၊ သုဓိတော-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါစေ၊ ပေ၊
 ဣတိ-ဤသို့ တောင့်တကြကုန်၏။

ဘိက္ခု၊ ဧကစ္စာနံ-ကုန်သော၊ ဩယာစန္ဒီနံ-အယုတ်အားဖြင့် တောင့်တ
 ကြကုန်သော၊ ဝါ-ကျိန်ဆဲကြကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ-တို့၏၊ ဧကစ္စာနံ-ကုန်သော၊
 အာယာစန္ဒီနံ-တောင့်တကြကုန်သော၊ ဝါ-ရေတောင်းကြကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ-
 တို့၏(စကားကို)၊ အသောသံ၊ ပေ၊ ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ အာယသ္မာ ဥဒါယိ-
 သည်၊ သဗ္ဗရိတ္တံ-မိန်းမယောကျာ်း နှစ်ဦးတို့၏ အလယ်၌ လှည့်လည်ခြင်း
 ရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ-အောင်သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာပဗ္ဗိဿတိ နာမ-ရောက်ရ
 သနည်း၊ (ရောက်ပါလိမ့်)၊ ပေ။

၂၉၉။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၃၀၀။ ဓုတ္တာ* -မိန်းမကြူးသူတို့သည်၊ ဝါ-မိန်းမလိုက်စားသူတို့သည်၊
 ဥယျာနေ-၌၊ ပရိစာရေန္တာ-ဣန္ဒြေတို့ကို ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်စေကုန်
 လတ်သော၊ ဝါ-ပျော်ပျော်ပါးပါး ကစားကုန်လတ်တော်၊ အညတရိဿာ-
 သော၊ စေသိယာ-ပြည့်တန်ဆာမ၏၊ သန္တိကော-၌၊ ဒုတံ-ကို၊ ပါဟောသံ-
 စေလွှတ်ကုန်ပြီ၊ (ကိံ) "အာဂစ္ဆတု-လာမဲ့ပါ၊ ဥယျာနေ-၌၊ ပရိစာရေဿာမ-
 ကြစို့"၊ ပေ၊ အဟံ စ-သည်လည်း၊ ဗဟုဘဏ္ဍာ-များသော ဘဏ္ဍာရှိသည်၊
 ဗဟုပရိက္ခာရာ-များသော ပရိက္ခရာရှိသည်၊ အမိ၊ ဗဟိနာဂရဉ္စ-မြို့ပြင်ဘက်
 သို့လည်း၊ ဂန္ထဗွံ-သွားထိုက်၏၊ (သွားရမည်)၊ အဟံ-သည်၊ န ဂမိဿာမိ-
 မလိုက်နိုင်ပါ၊ ပေ၊ အယျော-အမောင်၊ ဧဝံ-သို့၊ မာ အဝစ-မပြောပါနှင့်၊
 သကျပုတ္တိယာနံ-သင်္ကာဝင်မင်းသား သုရားသားတော်ဖြစ်ကုန်သော၊ သမဏာနံ-

အတ္ထနိ။ ၁-သဗ္ဗိတာ၊ ပရိစာရေန္တာ-၅၈၈။
 ၂-သဗ္ဗရိတ္တံ-၅၉၀။
 ၃-ဓုတ္တာ-စသည်-၅၈၉။

တို့အား၊ ဧဝံရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော အမှုကို၊ ကာတံ-၄၁၊ န ကပ္ပတိ-
 မအပ်ပါ။ အယျော ဥဒါယီ-သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ န ကရိဿတိ-ပြုလုပ်လိမ့်
 မည်မဟုတ်ပါ။ ဣတိ-ပြီ၊ ကရိဿတိ-ပြုလိမ့်မည်၊ န ကရိဿတိ-မဟုတ်၊
 ဣတိ-သို့၊ အဗ္ဗုတံ-အလောင်းအစားကို၊ အကံသု-ပြုကြကုန်ပြီ၊ ဟေ၊ ဘန္ဓေ၊
 သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏။ အယျော-သည်၊ တံ ဝေသီ-ကို၊ ဥယျောဇေတု-
 တိုက်တွန်းပေးတော်မူပါ။ ဝါ-စေလွှတ်ပေးပါ။ ဟေ။

“ကိဿ-ကြောင့်၊ ဣမေသံ-ဤသူတို့၏ (အထံသို့)၊ န ဂစ္ဆသိ-
 မသွားသနည်း”၊ ဟေ၊ ဣမေသံ-တို့၏၊ (အထံသို့)၊ ဂစ္ဆ-သွားပါ။ အထ ခေါ-
 ဌ်၊ တေ ဓုတ္တာ-တို့သည်၊ တံ ဝေသီ-ကို၊ အာဒါယ-ခေါ်ယူ၍၊ ဥယျာနံ-သို့၊
 အဂမံသု-သွားကုန်ပြီ၊ ဟေ၊ ကထံ ဟိ-ကြောင့်၊ အယျော ဥဒါယီ-သည်၊
 တဓံဏိကံ ၂ -တစ်စကမ္ပ ပေါင်းဖော်ထိုက်သော မိန်းမကို၊ သဉ္စရိတ္တံ-အောင်
 သွယ်ခြင်းသို့၊ သမာပဗ္ဗိဿတိ နာမ-နည်း၊ ဟေ။

၃၀၁။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၃၀၂။ ဣတ္ထိယာ ဝါ-မိန်းမကမူလည်း၊ ပဟိတော-စေလွှတ်အပ်သည်၊
 (ဟုတွာ) ပုရိသဿ-၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဝါ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ဟေ၊ ပုရိသဿ-
 ၏၊ မတိ-အလိုကို၊ ဣတ္ထိယာ-အား၊ အာရောစေတိ-ပြော၏၊ ဟေ၊ ဇာယတ္တနေ?
 ဝါတိ-ကား၊ ဇာယာ-အမြဲမယားသည်၊ ဘဝိဿသိ-ဖြစ်မည်လော။ ။ဇာရုတ္တနေ?
 ဝါတိ-ကား၊ ဇာရိ-ဇေတ္တမယားသည်၊ ဘဝိဿသိ-ဖြစ်မည်လော။ ။မုဟုတ္တိကာ-
 တစ်မုဟုတ်မျှ ပေါင်းဖော်ထိုက်သော မိန်းမသည်၊ ဘဝိဿသိ-လော။

အဋ္ဌကန်း။ ၈၁-အဗ္ဗိတံ-၅၈၉။
 ၂-တဓံဏိကံ-၅၉၀။

၃-ဇာယတ္တနေ၊ ဇာရုတ္တနေ။ ။ဤပါဠိတော်အဖွင့်အတိုင်း “ဇာယတ္တနေ ဝါ-
 အမြဲမယားအဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အမြဲမယား၏ ဖြစ်စေ
 လိုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဇာရုတ္တနေဝါ-ဇေတ္တမယား၏ အဖြစ်
 ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဇေတ္တမယား ဖြစ်စေလိုခြင်းကြောင့်
 သော်လည်းကောင်း”ဟု ဆိုပါ။ အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဣတ္ထိယာ ဝါ
 ပုရိသမတိ”စသော ရှေ့စကားနှင့် လိုက်လျော်အောင် “ဇာယတ္တနေ ဝါ-
 မယား၏ အဖြစ်၊ ဝါ-မယားဖြစ်စေလိုခြင်း၊ ဇာရုတ္တနေ ဝါ-လင်၏အဖြစ်၊
 ဝါ-လင်ဖြစ်စေလိုခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း” ဤသို့ တစ်နည်းဖွင့်
 သည်-၅၉၁။

၃၀၃။ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ ဒသ-ဆယ်ယောက်တို့တည်း။ မာတု-
 ရက္ခိတာ^၁ -အမိစောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမလည်းကောင်း၊ [ပိတု-အဖ၊
 မာတုပိတု-မိဘနှစ်ဦး၊ ဘာတု-အစ်ကို၊ မောင်၊ ဘဂိနီ-အစ်မ၊ ညီမ၊ ဉာတိ-
 ဆွေမျိုး၊ ဂေါတ္ထ^၂ -အနွယ်တူသူ၊ ဓမ္မရက္ခိတ-အတူတကွ တရားကျင့်ဘက်
 ဖြစ်သူတို့ စောင့်ရှောက်အပ်၊ သာရက္ခာ^၃-အစောင့်အရှောက်နှင့်တကွဖြစ်သော
 မိန်းမ၊ (အစောင့်အရှောက်ရှိသော မိန်းမ၊)] သပရိဒဏ္ဍာ-ထားအပ်သောဒဏ်
 နှင့်တကွဖြစ်သော မိန်းမ၊ ဝါ-ဒဏ်ထားအပ်သော မိန်းမလည်းကောင်းတည်း။

ဘရိယာယော-တို့သည်၊ ဒသ-တို့တည်း။ ဓနတ္တိတာ-ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်
 အပ်သော မယားလည်းကောင်း၊ (ဆန္ဒဝါသိနီ-အလိုဆန္ဒကြောင့် နေသော
 မယား၊ ဘောဂဝါသိနီ-စည်းစိမ်ကြောင့် နေသော မယား၊ ပဋဝါသိနီ-
 အဝတ်ကြောင့် နေသော မယား၊ ဩဒပတ္တကိနီ-ရေခွက်ကို သုံးသပ်၍ ယူအပ်
 သော မယား၊ (ရေခွက် လက်ချ၍ လက်ထပ်ယူအပ်သော မယား၊) ဩဘဋ
 စုမ္မဇာ-ချအပ်သော ခေါင်းခုရှိုသော မယား၊ ဒါသီ စ-ကျွန်မလည်းဖြစ်သော၊
 ဘရိယာ ဖ-မယားလည်းဖြစ်သော မယား၊ ကမ္မကာရီ စ-အလုပ်သူမလည်း
 ဖြစ်သော၊ ဘရိယာ စ-မယားလည်းဖြစ်သော မယား၊ ဇောဟဇ္ဇာ-အလံဖြင့်
 ဆောင်ယူအပ်သော မယား၊ (သုံးပန်းမယား၊) မုဟုတ္တိကာ-တစ်ဇာမျှ ပေါင်းဖော်
 ထိုက်သော မယားလည်းကောင်းတည်း။

၃၀၄။ မာတုရက္ခိတာ နာမ-မည်သည်၊ မာတာ-သည်၊ ရက္ခိတိ-စောင့်
 ရှောက်၏၊ ဂေါပတိ-လုံခြုံစေ၏၊ ဣဿရိယံ-အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကို၊
 ကာရေတိ-ပြုစေ၏၊ (တစ်နည်း) ဣဿရိယံ-ကို၊ ကာရေတိ-ပြု၏၊ [ဤနည်း၌
 ကာရိတ်ပစ္စည်းအနက်မရှိ၊] ဝသံ-မိမိအလိုကို၊ ဝတ္ထေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ တစ်နည်း၊
 [ယံ-အကြင်မိန်းမကို၊] မာတာ-သည်၊ ရက္ခိတိ-၏၊ ပေ၊ ဝတ္ထေတိ-၏၊
 (သာ-သည်၊) မာတုရက္ခိတာ နာမ-မည်၏၊ ဝါ-အမိ စောင့်ရှောက်အပ် သူမ
 မည်၏၊ [နောက်၌လည်း ဤသို့ နှစ်နည်းပေးပါ၊] ပေ၊ ဉာတကာ-ဆွေမျိုး
 တို့သည်၊ ပေ၊ သဂေါတ္ထာ-တူသော အနွယ်ရှိသူတို့သည်၊ ဝါ-အနွယ်တူ
 သူတို့သည်၊ ပေ၊ သဟဓမ္မိကာ-အတူတကွ တရားကျင့်ဘက်ဖြစ်သူတို့သည်။

သာရက္ခာ နာမ-မည်သည်၊ ဂဗ္ဘေပိ-ကိုယ်ဝန်၌လည်း၊ (အမိဝမ်း၌လည်း၊)
 ပရိဂ္ဂဟိတာ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်၊ ဟောတိ(ကံ-အဘယ်သို့သိမ်းပိုက်အပ်သနည်း၊)

အညွှန်း။ ၁-မာတုရက္ခိတာ-မည်-၅၉၃။
 ၂-ဂေါတ္ထ၊ဓမ္မ-၅၉၃။
 ၃-သာရက္ခာ-မည်-၅၉၄။

“သော-ဤသုမသည်၊ မယံ-ငါ၏ (မယားတည်း)” ဣတိ-ဤသို့သိမ်းပိုက် အပ်၏။ အန္တ မသော-အားဖြင့်၊ မာလာဝုဠပရိက္ခိတတာပိ-ပန်းကုံးဖြင့် ကာရအပ် သော မိန်းမသည်လည်း၊ (ပန်းကုံးစွပ်အပ်သော မိန်းမသည်လည်း။) သာရက္ခာ နာမ-မည်၏။

သပရိဒဏ္ဍာ နာမ^၁ -မည်သည်၊ ဧကဟိစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူတို့ သည်၊ (ရှင်ဘုရင်စသူတို့သည်။) ဒဏ္ဍော-ဒဏ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဌပိတော- ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ (ကိ-အဘယ်သို့ ထားအပ်သနည်း။) “ယော- အကြင်သူသည်၊ ဣတ္ထံနာမ-သော၊ ဣတ္ထိ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-သွားလာ၏။ (တဿ- ၏။) ဧတ္တကော-ဤမျှလောက်သော၊ ဒဏ္ဍော-ဒဏ်တည်း၊ (ဒဏ်ဋ္ဌေ-သို့မဟုတ် ကြိမ်ဒဏ်စသည်တည်း။)” ဣတိ-ဤသို့ ထားအပ်၏။

နေက္ကိတာ နာမ-မည်သည်၊ ဓနေန-ဖြင့်၊ ကိဏိတွာ-ဝယ်၊ ဝါသေတိ- နေစေ၏။ ။ ဆန္ဒဝါသိနိ^၂ နာမ-မည်သည်၊ ပိယော-ချစ်အပ်သော ယောကျ်ား သည်၊ ပိယံ-ချစ်အပ်သော မိန်းမကို၊ ဝါသေတိ-နေစေ၏။ (တစ်နည်း) ပိယော-ချစ်တတ်သော ယောကျ်ားသည်၊ ပိယံ-ချစ်တတ်သော မိန်းမကို။ ။ ဘောဂံ-စည်းစိမ်ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍။ ။ ပဋ-အဝတ်ကို၊ ဒတွာ။ ။ ဥဒကပတ္တံ- ရေခွက်ကို၊ အာမသိတွာ-သုံးသပ်၍။ ။ စုမ္ပဋ-ခေါင်းခုကို၊ သြရောပေတွာ- အောက်သို့ချ၍။ ။ ဒါသိ နာမ-မည်သည်၊ ဒါသိ စေဝ-ကျွန်မသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဘရိယာ စ-မယားသည်လည်း၊ (ဟောတိ။) ပေ၊ ကမ္မကာရီ နာမ- မည်သည်၊ ကမ္မကာရီ စေဝ-အလုပ်လုပ်သူမသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဘရိယာ စ-သည်လည်း၊ (ဟောတိ)။ ။ ကရမရာနိတာ^၃ -သို့ပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆောင်

အညွှန်း။ ၁-သပရိဒဏ္ဍာ နာမ၊ ၇၅၅။

၂-ဆန္ဒဝါသိနိ-ပဒဘာဇနီ၌ “ဝါသေတိ”ဟု ကာရိတ်ရုပ်ရှိသော်လည်း ဝိဂြိုဟ်ကိုမူ “ဝသေတိ ဝါသိ”ဟု ကတ္ထုသာဓကပြု၍ “ဆန္ဒန+ဝါသိနိ- မိမိအလိုဆန္ဒကြောင့်+နေသောမယား”ဟု အနက်ပေးပါ။ ဘောဂဝါသိနိ၊ ပဋဝါသိနိ-တို့၌လည်း နည်းတူသိပါ။ ဘာသာဋီ(တ) ၅၉၅။

၃-ကရမရာနိတာ၊ [ကရမရ+အာနိတာ။] ကရမရ-၌ “မရိတဗ္ဗောတိ မရော၊ ကရေန+မရော=ကရမရော=ရန်သူလက်ဖြင့် သေထိုက်သူ၊ (သို့ပန်းဟု) ပြု။ [သတ္တုနံ (ရန်သူတို့၏) ကရေန ဟတ္ထေန မရိတဗ္ဗတ္တာ ကရမရော- ဓာနံ၊ ဋီ၊-၄၀၇။ ထို့နောက် “ကရမရာဘာဓေန+အာနိတာ-ကရမရာနိတာ” ဟု ဆက်ပါ။ ကရမရ-၌ ဘာဝပ္ပဓာန ဘာဝလောပ။

ယုအပ်သော မယားကို၊ ဝါ-သုံပန်းမယားကို၊ ဒဇာဟဏ္ဍနာမ-ဇောဟဏ္ဍ မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။ ။တခံဏိကာ-ကို၊ မုဟုတ္တိကာ နာမ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

☞ (၂၀၄) ၃၀၅။ ပုရိသော-သည်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ပဟိဏတိ-စေလွှတ်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) “ဘန္တေ၊ ဂစ္ဆ-သွားပါ၊ ဣတ္ထန္နာမံ- ဤ အမည်ရှိသော၊ မာတုရက္ခိတံ-အမိ စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမကို၊ မြူဟိ-ပြောပေးပါ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောပေးရမည်နည်း၊) ဣတ္ထန္နာမဿ- ဤအမည်ရှိသူ၏၊ ဓနက္ခိတာ-ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်အပ်သော၊ ဘရိယာ-သည်၊ ဟောတိ ကိရ-ဖြစ်ပါတဲ့၊ (တစ်နည်း-ဟောဟိသိ ကိရ-ဖြစ်မလားတဲ့)” ဣတိ-ဤသို့ ပြောပေးပါ၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်၏၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ- လက်ခံအံ့၊ ဝိမံသတိ-စုံစမ်းအံ့၊ (သွားပြောပေးအံ့၊) ပစ္စာဟရတိ-ပြန်ဆောင် အံ့၊ (ပြန်ပြောအံ့၊) သံဃာဒိသေသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ၊ ဟောတိ။

(တစ်နည်း) ပုရိသော-သည်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ပဟိဏတိ-၏၊ ဟေ၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြောပေးပါ၊ ဣတိ-ဤသို့စေလွှတ်၏၊ (တံ-ထိုစကားကို၊) (ထိုယောကျ်ား ၏ စကားကို၊) ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-အံ့၊ ဟေ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ပေးပါ၊ လွယ်ပြီ။]

နိက္ခောပပဒါနိ-နိက္ခောပပုဒ်တို့တည်း၊ [စက်မလှည့်မိ ရှေးဦးစွာ ချထား အပ်သော ပုဒ်တို့။]

၃၀၆။ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ မာတုရက္ခိတာ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပိတုရက္ခိတာ- ကိုလည်းကောင်း၊ မြူဟိ-ပြောပေးပါ၊ (ကိ-) ဣတ္ထန္နာမဿ-၏၊ ဓနက္ခိတာ- အပ်ကုန်သော၊ ဘရိယာယော-တို့သည်၊ ဟောထ ကိရ-ဖြစ်ကြပါတဲ့၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြောပေးပါ၊ (မြူဟိသို့ ပြန်လှည့်သည်၊) ဣတိ-ဤသို့ စေလွှတ်၏၊ [ပဟိဏတိသို့ ပြန်လှည့်သည်]၊ ဟေ။

ဓဏ္ဍစက္ကံ-ဓဏ္ဍစက်သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

☞ ၃၀၇။ ၃၀၈။ လွယ်ပြီ။

ကေမူလကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

ဧဝံ-သို့၊ ဒုမူလကံပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ တိမူလကံပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ယာဝ နဝမူလကံ-နဝမူလကတိုင်အောင်၊ ကာတမံ။

ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သည်ကာ၊ ဒသမူလကံ-ဒသမူလကတည်း။

၃၀၉။ ဤစက်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဣဒံ ဒသမူလကံ” ဟုဆိုသည်၊ အနက် လွယ်ပြီ။

ဓနက္ခိ တာစက္ကံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၃၁၀။ ဤ၌ မာတုရက္ခိတာကို မူတည်၍ ဆန္ဒဝါသိနီစသည်ဖြင့် စက် လှည့်ဖို့ရန် ပြထားသည်။ ၃၁၁-မှစ၍ ၃၂၀-တိုင်အောင် လွယ်ပြီ။

☰ (၂၁၀) ၃၂၁။ ဤ၌လည်း ဥဘတောဝမုကံ နိဋ္ဌိတံ တိုင်အောင် လွယ်ပြီ။ ပုရိသဿ-၏။ မာတာ-အမေသည်။ ပေ။ သဟမေဓိကာ-တို့သည်။ ပေ။ ပုရိသဿ-၏။ ပေယျာလော-ကို။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗော-ထိုက်၏။

၃၂၂။ မာတုရက္ခိတာယ-၏။ မာတာ-သည်။ [လွယ်ပြီ။]

၃၂၃။ ၃၂၄။ ၃၂၅။ လွယ်ပြီ။

☰ (၂၁၂) ၃၂၆။ ပေ။ ပိတုရက္ခိတာယ-၏။ ပိတာ-သည်။ ။သာရက္ခာယ- အစောင့်အရှောက်ရှိသော မိန်းမ၏။ (သော-၌ စပ်။) ယေန-အကြင်ယောက်ျား သည်။ ပရိဂ္ဂုဏ်တာ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်။ ဟောတိ။ သော-ထိုယောက်ျားသည်။ ဘိက္ခု၊ ပဟိဏတိ။ သပရိဒဏ္ဍာယ-ဒဏ်ထားအပ်သော မိန်းမ၏။ (သော၌ စပ်။) ယေန-သည်။ ဒဏ္ဍော-သည်။ ဝါ-ကို။ ဌပိတော-ထူးအပ်သည်။ ဟောတိ။ သော-သည်။ (ထိုဒဏ်ထားသော ယောက်ျားသည်။) ဘိက္ခု၊ ပဟိဏတိ။ ပေ။

☰ ၃၂၇။ ၃၂၈။ ၃၂၉။ လွယ်ပြီ။ ၃၂၉-၌ မာတုရက္ခိတာ-သည်။ ဘိက္ခု၊ ပဟိဏတိ။

၃၃၁။ မှ ၃၃၇ ထိ-လွယ်ပြီ။

သဗ္ဗံ စတ္ထပေယျာလံ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီ။

၃၃၈။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ^၁-လက်ခံအံ၊ စိမံသတိ-စုံစမ်းအံ၊ ပစ္စာဟရတိ-ပြန် ဆောင်အံ၊ ပေ။ န ပစ္စာဟရတိ-ပြန်မဆောင်အံ၊ ထုလ္လစ္စယဿ-ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ပေ။ ပုရိသော-သည်။ သမ္ပဟုလေ-များစွာကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ အာဏာပေတိ-စေခိုင်း၏။ (ကိံ) “ဘန္ဓေ-တို့၊ ဂစ္ဆထ-သွားကြပါ၊ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ဝိမံသထ-စုံစမ်းကြပါ။” ဣတိ-ဤသို့ စေခိုင်း၏။ ။သဗ္ဗေ-ရဟန်းအားလုံး တို့သည်၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ-ကုန်အံ၊ ပေ။ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ သံဃာဒိဿသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ။ ဧကံ- ရဟန်း တစ်ပါးကို၊ ပစ္စာဟရာပေန္တိ-ပြန်ဆောင်စေကုန်အံ။ ။ဧကံ-ကို။

အညွှန်း။ ။-ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-၆၀၁။

ဝိမံသာပေတွာ-စုံစမ်းစေ၍။ ။ပုရိသော-သည်၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာဏာပေတိ၊
 (ကိံ) "ဘန္တေ၊ ဂစ္ဆ-သွားပါ၊ ဣတ္ထန္နာမံ-သော၊ ဣတ္ထိ-ကို၊ ဝိမံသ-စုံစမ်း-
 ပေးပါ။" ဣတိ-ဤသို့ စေခိုင်းအံ့။ ။အန္တေဝါသိ-အနီးနေ တပည့်ကို၊
 ပစ္စာဟရာပေတိ-ပြန်ဆောင်စေအံ့။ ။အန္တေဝါသိ ° -ကို၊ ဝိမံသာပေတွာ-
 စုံစမ်းစေ၍၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ ပစ္စာဟရတိ-ပြန်ဆောင်အံ့။ ။အန္တေဝါသိ-
 ကို၊ ဝိမံသာပေတိ-စုံစမ်းစေအံ့၊ အန္တေဝါသိ-သည်၊ ဝိမံသိတွာ-စုံစမ်းပြီး၍၊
 ဗဟိဒ္ဓါ-ပြင်ပအရပ်သို့၊ (ခိုင်းလိုက်သော ဆရာထံ ပြန်မလာဘဲ မူလယောက်ျား
 ထံသို့) ပစ္စာဟရတိ-အံ့၊ ဥဘိန္ဒ-နှစ်ဦးလုံးတို့၏၊ ထုလ္လုစွယဿ-သို့၊ အာပတ္တိ
 (ဟောတိ)။

၃၃၉။ ဂစ္ဆန္တော-လတ်သော်၊ သမ္မာဒေတိ-ပြီးစေအံ့၊ [ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အင်္ဂါနှင့်
 ဝိမံသတိအင်္ဂါ ပြည့်စုံသည်ကို ဆိုလိုသည်။] အဂစ္ဆန္တော-ပြန်လာလတ်သော်၊
 ဝိသံဝါဒေတိ-ရွတ်ယွင်းစေအံ့၊ [ပစ္စာဟရတိအင်္ဂါချို့တဲ့သည်ကို ဆိုသည်။]။
 ဂစ္ဆန္တော-လတ်သော်၊ ဝိသံဝါဒေတိ-ရွတ်ယွင်းစေအံ့၊ ["လက်မခံအံ့" ဟု
 ဆိုလိုသည်။] အာဂစ္ဆန္တော-လတ်သော်၊ သမ္မာဒေတိ-ပြီးစီးစေအံ့၊ ["စုံစမ်းအံ့၊
 ပြန်ဆောင်အံ့" ဟု ဆိုလိုသည်။] ပေ။

၃၄၀။ (ယော-အကြင် ရဟန်းသည်၊) သံဃဿ ဝါ-၏ သော်လည်း
 ကောင်း၊ စေတိယဿ ဝါ-စေတီ၏သော်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဿ ဝါ-
 မကျန်းမာသူ၏သော်လည်းကောင်း၊ ကရုဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊
 ဂစ္ဆတိ-၏၊ (တဿ-၏လည်းကောင်း၊) ပေ၊ ဥမ္မတ္တကဿ-ရူးသော ရဟန်း
 ၏လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္ဘိကဿ-အစဉာ လွန်ကျူးမှု၌ ယှဉ်သော ရဟန်း
 (အရှင် ဥဒါယိ)၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ ဝါ-အာပတ်မသင့်
 သည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ဣတိ-ပဒဘာဇနိယ အပြီးတည်း။

ဝိနိတဝတ္ထု ဥဒ္ဓါနဂါထာ

သုတ္တာ-အိပ်ပျော်နေသော မိန်းမ၊ မတာ စ-သေသူမ၊ နိက္ခန္တာ-
 ထွက်ပြေးသူမ၊ အနိတ္တိ-မိန်းမ မဟုတ်၊ ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ-မိန်းမပဏ္ဍာန်၊
 ကလဟံ-ခိုက်ရန်ကို၊ ကတွာန-ပြုပြီး၍၊ သမ္ပောဒိ-ဝမ်းမြောက်ပြီး၊
 ပဏ္ဍကေ-၌၊ သဉ္စရိတ္တဉ္စ-အောင်သွယ်ခြင်း၊ ဣတိ-ဝိနိတဝတ္ထု
 ဥဒ္ဓါနဂါထာ အပြီးတည်း။

အညွှန်း။ ။၀-အန္တေဝါသိ၊-၆၀၄။ ၂-ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၆၀၄။
 ၃-အာဂစ္ဆန္တေ သမ္မာဒေတိ-၆၀၅။
 ၄-ကရုဏီယေန၊-၆၀၅။

ဝိနိတဝတ္ထု .

၃၄၁။ သော-သည်၊ ဂန္တော-၍၊ မနုဿေ-တို့ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးပြီ၊
 (ကိ) “ဣတ္ထနာမာ၊ ဤအမည်ရှိသူမသည်။ ကဟံ၊ အဘယ်မှာနည်း။ (“အဘယ်
 အရပ်၌နည်း”ဟု သဒ္ဒတ္ထပေး၊)” ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ၊ သုတ္တာ-အိပ်ပျော်နေပါ
 ပြီ။ ။ဘန္တေ၊ မတာ-သေပါပြီ။ ။နိက္ခန္တော-ထွက်ပြေးပါပြီ၊ ပေ၊ အနိတ္ထိ-
 မိန်းမဟုတ်ပါ၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဣတ္ထိပဏ္ဍကာ-မိန်းမပဏ္ဍုတ်ပါတည်း၊ ဣတိ-
 ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ။

ဣတ္ထိ-သည်၊ သာမိကောန-ခင်ပွန်းနှင့်၊ သဟ-အတူ၊ ဘဏ္ဍိတွာ-ငြင်း
 ခုံ၍၊ (ရန်ဖြစ်၍) မာတုယရ-အမိအိမ်သို့၊ အဂမာသိ-ပြန်သွားပြီ၊ ကုလူပကော-
 အမျိုးအိမ်သို့ ကပ်ရောက်သော၊ (အိမ်သို့ လာနေကျဖြစ်သော၊) ဘိက္ခု၊
 သမ္မောဒနိယံ-ဝမ်းမြောက်ထိုက်သော စကားကို၊ အကာသိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု၊
 ဘိက္ခု၊ အလံဝစနိယာ-ထိုက်တန်သော ပြောဆိုဖွယ် အောင်သွယ် စကားရှိသူ
 လော၊ ဣတိ-မေးတော်မူပြီ၊ ဘဂဝါ-ဘုရား၊ နာလံဝစနိယာ-ထိုက်တန်သော
 ပြောဆိုဖွယ် အောင်သွယ်စကားရှိသူ မဟုတ်ပါ၊ (အောင်သွယ် ပေးစရာမလိုပါ၊)
 ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ ဘိက္ခု-နာလံဝစနိယာယ-၌၊ အနာပတ္တိ။ ။ပဏ္ဍကေ-၌၊
 သဉ္ဇရိတ္တံ သမာပန္နိ၊ ပေ။

ပဉ္ဇမံ-ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ သဉ္ဇရိတ္တသိက္ခာပဒံ-သည်၊
 နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

အညွှန်း။ ။၁-အလံဝစနိယာ၊ ၆၀၇။

ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်နိဿယသစ်
 တတိယပိုင်းပြီးပြီ။

* * *

၁၃၄၈-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် (၈) ရက်
 (၂၄-၁၂-၈၆) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။

ပါရာဇိကာဏ်ပါဠိတော်နိဿယ

(စတုတ္ထပိုင်း)

၆။ ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်

၃၄၂။ တေနသမယေန-၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ရာဇဂဟေ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌၊ ဝါ-ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီးဖြစ်သော၊ ကလန္ဒကနိဝါပေ-ရှည်တို့အား အစာပေးရာဖြစ်သော၊ [ရှည်တို့အား အစာကျွေးလျက် ဆားမဲ့ပေးထားရာဖြစ်သော-ဟုဆိုလိုသည်။] ဝေဠုဝနေ-ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတိ၊ တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ အာဠဝကာ-အာဠဝီမြို့၌ မွေးဖွားကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ သညာစိကာယော-ကိုယ်တိုင်တောင်းအပ်သော ပဲခွပ်စသော အဆောက်အအုံ ရှိကုန်သော၊ အဿာမိကာယော-ဆောက်လုပ်မည့်သူ ကျောင်းရှင် ဒါယကာမရှိကုန်သော၊ အတ္ထုဒ္ဓေသိကာယော-မိမိဟူသော-ညွှန်ပြထိုက်သူရှိကုန်သော၊ ဝါ-မိမိဖို့ဖြစ်ကုန်သော၊ အပ္ပမာဏိကာယော-အတိုင်းအရှည်မရှိကုန်သော၊ ဝါ-တိုးပွားသော ပမာဏရှိကုန်သော၊ ကုဋိယော-ကျောင်းငယ်တို့ကို၊ ကာရာပေန္တိ-ပြုလုပ်စေကြကုန်၏၊ (ဆောက်လုပ်ကြစေကုန်၏)၊ တာယော-တို့သည်၊ နိဋ္ဌာန-ပြီးဆုံးခြင်းသို့၊ နဂစ္ဆန္တိ။

တေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ယာစနဗဟုလာ-များသောတောင်းခြင်းရှိကုန်သည်၊ (အတောင်းအရမ်းများကုန်သည်)၊ ဝိညတ္တိဗဟုလာ-များသောသိစေခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (မိမိအလိုရှိကြောင်းကိုများစွာသိစေခြင်းရှိကုန်သည်) (ဟုတွာ) ဝိဟရန္တိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ယာစနဗဟုလ ဝိညတ္တိဗဟုလဖြစ်၍ နေကြသနည်း၊) ပုရိသံ-ကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ ပုရိသတ္ထကရံ-ယောကျာ်း ပြုအပ်သောအလုပ်ကို၊ (တစ်နည်း) ပုရိသတ္ထကရံ-ယောကျာ်းပြုအပ်သော ကိစ္စကို၊ [ဂေါဏံ-နွား၊ သကဋ်-လှည်း၊ ဝါသိ-ပဲခွပ်၊ (ဓားငယ်) ပရသု-ပုဆိန်၊ ကုဋ္ဌာရိ-ဓားမ၊ ကုဒါလံ-ပေါက်တူး၊ နိခါဒနံ-ဆောက်၊ ဝလ္လိ-နွယ်၊ ဝေဠု-ဝါး၊ မုဋ်-ဖြူဆံမြက်၊ ပဗ္ဗဇံ-ပြိတ်မြက်၊ တိဏံ-ကြွင်းသောမြက်၊] မတ္တိကံ-မြေညက်ကို၊ ဒေထ-ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ ယာစန ဗဟုလ ဝိညတ္တိဗလ ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

မနုဿာ-တို့သည်၊ ယာစနာယ-တိုက်ရိုက်တောင်းခြင်းသည်၊ ဥပဒ္ဓုတာ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ ဝိညတ္တိယာ-မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေခြင်းသည်၊ ဥပဒ္ဓုတာ-အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဘိက္ခု ဒိသ္မာ၊ ဥဗ္ဗိန္ဒန္တိပိ-ထိတ်လည်း ထိတ်ကြကုန်၏၊ (တုန်လှုပ်လည်း တုန်လှုပ်ကြကုန်၏)၊ ဥတ္တသန္တိပိ-လန့်လည်း လန့်ကြကုန်၏၊ ပလာယန္တိပိ-ခြေဦးတည်ရာအရပ်သို့လည်းပြေးကြကုန်၏၊ အညေနပိ-အခြားလမ်းဖြင့်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ၊ [အတွေ့မခံဘဲ လမ်းလွဲသွားကြသည်-

ဟုဆိုလိုသည်။] အညောနဝိ-၊ မုခံ-မျက်နှာကို၊ ကရောန္တိ၊ [မရှောင်သာ၍ တွေ့လျှင်လည်း မျက်နှာချင်းမဆိုင်ကြကုန်။] ဒွါရမ္ဘိ-တံခါးကိုလည်း၊ ထကောန္တိ-ပိတ်ထားကြကုန်၏။ ဂါဝိမ္ဘိ-နွားမကိုလည်း၊ ဒိသွာ-မြင်လျှင်၊ ဘိက္ခုတိ-ရဟန်းဟူ၍၊ မညာမာနာ-မှတ်ထင်ကုန်လျက်၊ ပလာယန္တိ-ထွက်ပြေးကြကုန်၏။

☸ အထခေါ-၌၊ အာယံသွာ မဟာကဿပေါ-သည်၊ ရာဇဂပေါ-၌၊ ဝဿ-မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌော-နေပြီးသည်၊ (တစ်နည်း) ဝဿဝုဋ္ဌော-ဝါကျွတ်ပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ယေန-၌၊ အာဠဝိ-အာဠဝိမြို့သည်၊ (အတ္တိ)၊ တေန-သို့၊ ပတ္တာမိ-၊ အနုပုဗ္ဗေန-အားဖြင့်၊ ယေန-၌၊ အာဠဝိ(အတ္တိ)၊ တံ-သို့၊ အဝသရိ-ရောက်တော်မူပြီ၊ [ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၊ စာပိုဒ်နံပါတ်(၂၃)၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] အာယံသွာ မဟာကဿပေါ-သည်၊ တတြအာဠဝိယံ-ထိုအာဠဝိမြို့၌၊ အဂ္ဂါဠဝေ-အဂ္ဂါဠဝမည်သော၊ စေတိယေ-စေတီ၌၊ ဝါ-နတ်ကွန်း၌၊ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အယံအာဠဝိ-သည်၊ သုဘိက္ခာ-ပြည့်စုံသောထမင်းရှိသည်၊ ဝါ-သာယာဝပြော အစာပေါသည်၊ သုလဘဝိဏ္ဏာ-လွယ်ကူစွာရအပ်သော ဆွမ်း ရှိသည်၊ ပဂ္ဂဟေန-ပွေ့ပိုက်အပ်သော သပိတ်ဖြင့်၊ ဝါ-ဆွမ်းကိုခံယူကြောင်း သပိတ်ဖြင့်၊ ဥဗ္ဗေန-အရိယာနည်း ဆွမ်းရှာမှီးသဖြင့်၊ ယာပေတံ-ရှည်သောကာလ သို့ ရောက်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ-မျှတခြင်းငှာ၊ သုကရာ-လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်သူ၏ အဖြစ်ရှိသည်၊ ဝါ-လွယ်ကူစွာသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဧတရဟိ ပန-ယခုအခါ ၌ကား၊ အယံ အာဠဝိ၊ ပေ၊ ယာပေတံ၊ ဣတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ၊ [ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၊ စာပိုဒ်နံပါတ်(၁၆)၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။] ပ။

၃၄၃။ ပဋိပုစ္ဆိ-မေးတော်မူပြီ၊ (ကိ)၊ ဘိက္ခဝေ၊ တုမေ-တို့သည်၊ ပေ၊ ကာရာပေထ-စေကြကုန်၏၊ ပေ၊ ဝိဟရထ-ကုန်၏၊ ပေ၊ ဘိက္ခုတိ-ဟူ၍၊ မညာမာနာ-ကုန်လျက်၊ ပလာယန္တိ၊ ဣတိ ကိရ-ဤသို့ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်သလား၊ ဣတိ-မေးတော်မူပြီ၊ ပေ။

၃၄၄။ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဘူတပုဗ္ဗံ-ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသော အကြောင်းကား၊ ဋ္ဌေ-ကုန်သော၊ ဘာတရော-ညီနောင်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ညီအစ်ကိုဖြစ်ကုန်သော)၊ ဣသယော-ရသေ့တို့သည်၊ ဂံနဒိ၊ ဥပနိသာယ-မှီ၍၊ ဝိဟရိသု၊ ပေ၊

၁။ အဂ္ဂါဠဝေ စေတိယေ၊ မြန်မာများနားလည်နေကြသော ဘုရားပုထိုးစေတီမျိုးမဟုတ်၊ ယကွခေါ် နတ်ဘိလူးတို့၏နေရာဖြစ်သော နတ်ကွန်း၊ နတ်နန်း၊ နတ်စင် နတ်သစ်ပင်တည်း။ လူအများက လေးလေးစားစား ပူဇော်ရာဖြစ်၍ (တစ်နည်း) အုတ်စသည်တို့ဖြင့် စီထားရာဖြစ်၍ "စေတီယ"ဟု နာမည်ရသည်။ ထိုနေရာမျိုးဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအတွက် ကျောင်းဆောက်ထားကြ၏။ ထိုကျောင်းကိုလည်း စေတီယဟုပင် မူလနာမည်အတိုင်း ခေါ်ကြ၏။ [သုတ္တန်အဋ္ဌကထာများ၌ ဤစကားမျိုး များစွာ တွေ့ရသည်။]

မဏိကဏ္ဍော-မဏိကဏ္ဍမည်သော၊ (လည်ပင်း၌ ပတ္တမြားတန်ဆာရှိသောကြောင့် မဏိကဏ္ဍမည်သော)၊ နာဂရာဇာ-နဂါးမင်းသည်၊ ဂင်္ဂနဒီ၊ ဥတ္တရိတွာ-ဖြတ် ကူး၍၊ ယေန-၌၊ ကနိဋ္ဌော-ညီငယ်ဖြစ်သော၊ ဣသိ၊(အတ္တိ)၊ ပေ၊ သတ္တကုတ္တံ- ခုနစ်ကြိမ်၊ ဘောဂေဟိ-အခွေတို့ဖြင့်၊ [နဂါးမင်းကြီး၏ ကိုယ်ကိုပင် “ဘောဂ” ဟု ခေါ်သည်၊] ပရိက္ခိပိတွာ-ထက်ဝန်းကျင်ကာရံ၍၊ ဝါ-ရစ်ပတ်၍၊ ဥပရိ မုဒ္ဒနိ-ဦးထိပ်၏အထက်၌၊ (ခေါင်းပေါ်၌)၊ မဟန္တံ-သော၊ ဖဏံ-ပါးပျဉ်းကို၊ ကရိတွာ၊ အဋ္ဌာသိ။

အထခေါ၊ ပေ၊ တဿနာဂဿ-မှ၊ [ဘယ-၏ ယှဉ်ရာ၌ ပဉ္စမိအနက်ဝယ် ဆဋ္ဌိသက်။] တစ်နည်း၊ တဿနာဂဿ-ကို၊ ဘယာ-ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ [ဆဋ္ဌိကံ၊ ကိသော၊ ပေ၊ မနိသန္တ ဟဂတ္ထောတိ [သုဒိန္နာဘာဏဝါရ-စာပိုဒ်နိပါတ် (၃၇)၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

ဘော-အရှင်ရသေ့၊ တံ၊ တဿနာဂဿ-၏၊ အနာဂမနံ-မလာခြင်းကို၊ ဣစ္ဆာသိပန-အလိုရှိပါသလား၊ ဘော-အရှင်ရသေ့၊ အဟံ၊ ပေ၊ ဣစ္ဆာမိ၊ ပေ၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ရာကို၊ ပဿသိအပိ-မြင်ပါသလား၊ ပေ၊ အဿ-ထိုနဂါး၏၊ ကဏ္ဍော-လည်ပင်း၌၊ ပိလန္တနံ-ပန်ဆင်အပ်သော၊ မဏိ-ပတ္တမြားကို၊ ပဿာမိ၊ ပေ၊ တံ နာဂံ-ကို၊ မဏိ-ကို၊ ယာစ-တောင်းပါ၊ (ကိ-အဘယ်သို့တောင်းရ မည်နည်း။) ဘော-အရှင်နဂါး၊ မေ-အား၊ မဏိ-ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါ၊ မေ- အား၊ မဏိနာ-ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့တောင်းပါ၊ ဣတိ- ဤသို့ပြောပြီ။ [ဣတိတစ်လုံးအကျေကြွပါ။]

အထခေါ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ မဏိ-ကို၊ ယာစတိ-၏၊ ဘိက္ခုဿ- အား၊ မဏိနာ-ဖြင့်၊ အတ္ထော-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ (တွေး၍)၊ ဓိပ္ပညေဝ- လျင်စွာသာလျင်၊ (အလျင်အမြန်သာလျင်)၊ အဂမာသိ-ပြန်သွားပြီ၊ ပေ၊ တတောဝ-ထိုအရပ်မှပင်၊ ပဋိနိဝတ္တ-ပြန်နစ်ပြီ၊ (ပြန်လှည့်ပြီ)၊ ပေ၊ ဣသိ- ကို၊ ဂါထာဟိ-တို့ဖြင့်၊ အဇ္ဈဘာသိ-ရည်ရွယ် ရွတ်ဆိုပြီ၊ (ကိ-နည်း။) မမန္တ ပါနံ ဝိပုလံ ဥဋ္ဌာရံ၊ ပေ၊ နစာပိ၊ တေ အဿမမာဂမိသံတိ-ဟူ၍၊ (အဇ္ဈဘာသိ)။

ဂါထာအနက်။ ။ မမ-ကျွန်ုပ်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဝိပုလံ-များပြားသော၊ ဥဋ္ဌာရံ-မွန်မြတ်သော၊ အန္တပါနံ-စားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်သည်၊ ဣမဿမဏိဿ- ဤပတ္တမြား၏၊ ဟေတု-အကြောင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ပါ၏၊ တံ-ထိုပတ္တ

၁။ ဘော။ ဗြာဟ္မဏများသည် မိမိတို့အချင်းချင်းဖြစ်စေ၊ သူများအားဖြစ်စေ စကားပြောသောအခါ “ဘော ဘော”ဟု သုံးလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “ဘော- အရှင်ရသေ့၊ သို့မဟုတ် ဘော-အရှင်”ဟု ဆိုပါ။ မြန်မာများနှင့် လျော်အောင် “ဘော- အိုညီငယ်၊ ဘော-အိုနောင်တော်”ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။

မြားကို၊ တေ-အရှင်ရသေ့အား နဒသံ-မပေးနိုင်ပါ။ (တွံ)၊ အတိယာစကော-
မသိဆိုးကောင်း၊ အလွန်တောင်းတတ်သည်။ အသိ-၏။ တေ-၏။ အသမံ
အပိ-သစ်မ်းကျောင်းသို့လည်း၊ န စ အာဂမိသံ-မလာတော့ပါ။

သက္ကရဓောတပါဏီ-ကျောက်ညို၌ သွေးအပ်သော သန်လျက်လက်၌ရှိ
သော၊ (ကျောက်ညို၌ သွေးထားအပ်သော သန်လျက်ကို လက်ကကိုင်ထားသော၊)
သုသု-နုပျိုသောယောကျ်ားသည်။ (တာသေတိ) ယထာ-ခြိမ်းခြောက်သကဲ့သို့၊
(တထာ-တွံ)၊ မဲ-ကို၊ သေလံ-ပတ္တမြားကျောက်ကို၊ အာယာစမာနော-
တောင်းလျက်၊ တာသေသိ-ခြိမ်းခြောက်ပြီ။ [“ထိတ်လန့်စေပြီ”ဟု သဒ္ဒတ္ထ
ပေးပါ။] ပေ၊ န စ အာဂမိသံ-ပါ။

အထခေါ၊ ပေ၊ တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပတ္တန္တောဝံ-ဖဲသွားပြီး
သည်သာ၊ အဟောသိ၊ ပုန-နောက်ထပ်၊ န ပစ္စာဂဉ္စိ-ပြန်မလာတော့၊ ဒဿ
နိယဿ-ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်သော၊ ဝါ-ရှုချင့်စဖွယ် တင့်တယ်သော၊
တဿနာဂဿ-ကို၊ အဒဿနေန-မမြင်ရခြင်းကြောင့်၊ မတ္တာယ-
အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော-လွန်စွာ (အတိုင်းထက်အလွန်)၊ တစ်နည်း-
ဘိယျောသော-လွန်ကဲသော၊ မတ္တာယ-အားဖြင့်၊ ပေ။

ဂါထာအနက်။ [ယဿ=ယံ+အဿ] ယံ-အကြင်ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊
အဿ-ထိုပစ္စည်းရှင် (သတ္တဝါသည်)၊ ပိယံ-ချစ်အပ်၏ဟူ၍၊ (နှစ်သက်
မြတ်နိုး၏ဟူ၍)၊ ဇိဂိဿ-သိရာ၏၊ (နားလည်ရာ၏)၊ တံ-ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊
နယာစေ-မတောင်းရာ၊ (မတောင်းရ) အတိယာစနာယ-မသိဆိုးကောင်း၊
အလွန်တောင်းခြင်းကြောင့်၊ ဝိဒေဿော-မချစ်လုံးလုံး မုန်းအပ်သူသည်၊ ဝါ-
အမုန်းခံရသူသည်၊ ဟောတိ၊ ဗြာဟ္မဏေန-ဗြာဟ္မဏသည်၊ (ဗြာဟ္မဏမျိုးဖြစ်
သော ရသေ့သည်)၊ နာဂေါ-ကို၊ မဏိ-ကို၊ ယာဓိတော-တောင်းအပ်ပြီ၊ တံ-
ထိုနဂါးကို၊ အဒဿနညေဝ-မမြင်ရခြင်းသို့သာ၊ အဇ္ဈဂမာ-ရောက်ရလေပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံ-တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-တိရစ္ဆာန်မျိုး၌
ပါဝင်ကုန်သော၊ တေသံပါဏာနံ-ထို သတ္တဝါတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ယာစနာ-
တောင်းခြင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အမနာပါ-မမြတ်နိုးအပ်သည်၊ ဝိညတ္တိ-သည်၊
ဝါ-ကို၊ အမနာပါ-သည်၊ ဘဝိဿတိနာမ-ဖြစ်သေး၏၊ မနုဿဘူတာနံ-
လူဖြစ်၍ဖြစ်သူတို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ကိမင်္ဂ-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ယာစနာ-
သည်၊ ဝါ-ကို၊ အမနာပါ၊ ဝိညတ္တိအမနာပါ၊ (န) ဘဝိဿတိ-မဖြစ်လိမ့်မည်
နည်း၊ [မဖြစ်ဘဲရှိမလဲ၊ ဧကန် ဖြစ်မှာပေါ့-ဟုဆိုလိုသည်။] တစ်နည်း-မနုဿ
ဘူတာနံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ယာစနာ အမနာပါ၊ ဝိညတ္တိအမနာပါ၊ ဘဝိဿတိ

လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကိမင်္ဂ (ကိ+အင်္ဂ)-အကြောင်းဆိုဖွယ် အဘယ်မှာ ရှိပါတော့အံ့နည်း၊ [မမြတ်နိုးခြင်းအကြောင်းကို အထူးပြောနေဖွယ်မလိုပါ- ဟု ဆိုလိုသည်။]

၃၄၅။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ပေ၊ ဟိမဝန္တာပဿေ-ဟိမဝန္တာတောင်နံပါး၌၊ ဝါ- ဟိမဝန္တာတောင်နံရံ၌၊ အညတရသ္မိံ၊ ဝနသဏ္ဍေ-တောအုပ်၌၊ ပေ၊ အဝိဒ္ဓရေ- အနီး၌၊ မဟန္တ-သော၊ နိန္ဒ-နိမ့်သော၊ (ရျှိုင်ဝှမ်းသော)၊ ပလ္လလံ-ညွှန်အိုင်သည်၊ (အတ္တိ)၊ ပေ၊ မဟာသကုဏသံဃော-များစွာသော ငှက်အပေါင်းသည်၊ တသ္မိံ- ပလ္လလေ-၌၊ ဒိဝသံ-တစ်နေ့လုံး၊ ဂေါစရ-ကျက်စားရာအရပ်သို့၊ စရိတွာ- လှည့်လည်၍၊ သာယံ-ညနေချိန်၌၊ တံဝနသဏ္ဍံ-သို့၊ ဝါသာယ-နေခြင်းအကျိုး ငှာ၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်၏၊ ပေ၊ သဒ္ဓေန-အသံသည်၊ ဥဗ္ဗာဏ္ဍေ-နှိပ်စက် အပ်သည်၊ [“ထွက်သွားစေအပ်သည်” ဟု သဒ္ဓတ္ထဖြစ်၏၊] ပေ၊ အဝေါစ၊ ဘိက္ခု၊ ကစ္စိ-နည်း၊ ခမနိယံ-ခန့်ကျန်း၏လော၊ (ကျန်းမာရဲ့လား)၊ ကစ္စိ-နည်း၊ ယာပနိယံ- မျှတ၏လော၊ (မျှတရဲ့လား)၊ ကစ္စိ-နည်း၊ အပ္ပကိလမထေန- မပင်ပန်းသဖြင့်၊ [“ပင်ပန်းမှုမရှိသဖြင့်” ဟု သဒ္ဓတ္ထပေး၊] အဒ္ဓါနံ-ရှည်သော ခရီးကို၊ အာဂတော- လာခဲ့ရသည်၊ အသိ-လော၊ ဘိက္ခု၊ တံ-သည်၊ ကုတောစ- အဘယ်အရပ်မှလည်း၊ အာဂစ္ဆသိ-လာခဲ့သနည်း၊ ပေ၊ အာဂတော-လာခဲ့ရပါ၏၊ ပေ၊ ဥဗ္ဗာဏ္ဍေ- သည်၊ (ဟုတွာ) အာဂစ္ဆာမိ-လာခဲ့ရပါ၏။ [အတိတသမိပ ဝတ္တမာန်။]

☸ ဣစ္ဆသိ၊ ပေ၊ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ-သက်ဝင်၍၊ ပေ၊ သဒ္ဓံ-ကို၊ အနုဿာ ဝေဟိ-ကြားသိစေပါ၊ (ကြွေးကြော်ပါ)၊ (ကိ)၊ ဘောဇ္ဇောသကုဏာ-ငှက် အပေါင်းတို့၊ ယာဝတိကာ-အကြင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ငှက်တို့သည်၊ ဣမသ္မိံဝနသဏ္ဍေ-၌၊ ဝါသံ-နေခြင်းသို့၊ ဥပဂတာ-ကပ်ရောက်ကုန်ပြီ၊ (တံဝတိကာ-ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ငှက်တို့သည်)၊ မေ-၏၊ (စကားကို)၊ သုဏန္တု-နားထောင်ကြပါကုန်၊ မေ-အား၊ ပတ္တေန-အတောင်ဖြင့်၊ အတ္ထော- အလိုရှိပါ၏၊ ပေ၊ ဧကေကံ-တစ်ချောင်းတစ်ချောင်းသော၊ ပတ္တံ-ကို။ ပေ။

၃၄၆။ ရဋ္ဌပါလ-ချစ်သား၊ ရဋ္ဌပါလ၊ ဗဟု-ကုန်သော၊ (ယေ) ဇနာ- အကြင်လူတို့သည်၊ (သန္တိ-) အဟံ-သည်၊ တေအဝိ-ထို လူတို့ကိုလည်း၊ န ဇာနာမိ-မသိပါ၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ မံ-ငါ့ကို၊ သင်္ဂမ္ဗ-အညီအညွတ်လာ ရောက်၍၊ (တစ်စုတစ်ဝေးတည်း လာရောက်၍)၊ ယာစန္တိ-ကုန်၏၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ တံ-သင် သားတော်သည်၊ မံ-ကို၊ န ယာစသိ-နည်း၊ ဣတိ-ပြီ။

၁။ ကိမင်္ဂ။ [ကိ+အင်္ဂ] အင်္ဂသဒ္ဓါကာရဏအနက်ဟော၊ ဟိတ်အနက်ဝယ် ပထမာသက်၊ ဤသို့ကြိ၍ တစ်နည်းပေးသည်၊ အဋ္ဌကထာအဖွင့်အတိုင်း လိင်္ဂတ္ထ၌ ပထမာသက်၍ တစ်နည်းပေးသည်။

ယာစကော-တောင်းတတ်သူသည်။ ဝါ-ကို၊ အပ္ပိယော-မချစ်အပ်သည်။
 ဟောတိ၊ ယာစ-တောင်းအပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အဒဒံ-မပေးသူသည်လည်း။
 ဝါ-ကိုလည်း။ အပ္ပိယော၊ ဟောတိ၊ တစ်နည်း-ယာစ-တောင်းသူအား။
 အဒဒံ-မပေးသူသည်။ ဝါ-ကို၊ အပ္ပိယော၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အဟံ-
 သည်၊ တံ-သင်ဖခင်ကို၊ န ယာစာမိ-ပါ၊ မေ-သားဖြစ်သူ ကျွန်တော်၏
 (အပေါ်၌)၊ ဝိဒေသနာ-မချစ်လုံးလုံးမှန်းခြင်းသည်။ ဝါ-အထူးမှန်းခြင်းသည်။
 မာအဟု-မဖြစ်ပါစေနှင့်၊ [ဤသို့ တွေး၍ မတောင်းပါ-ဟု ဆိုလိုသည်။]

ဘိက္ခဝေ-၊ ရဋ္ဌပါလော-သော၊ သော ကုလပုတ္တော-သည်။ သကံ
 ပိတရံ-မိမိဖခင်ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝက္ခတိနာမ-ပြောသေး၏။ ဇနော-ဆွေမျိုး
 မတော်သူ၊ တစိမ်းလူသည်။ ဇနံ-ဆွေမျိုးမတော်သူ၊ တစိမ်းလူကို၊ ကိမင်္ဂံ-
 ကြောင့်၊ ဧဝံ-သို့၊ (န) ဝက္ခတိနာမ-မပြောလိမ့်မည်နည်း။ [မပြောဘဲရှိမှာလဲ
 ဧကန်ပြောလိမ့်မည်။] တစ်နည်း-ဇနော-သည်။ ဇနံ-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝက္ခတိ-
 လိမ့်မည်။ ဣတိ-သို့၊ ကိမင်္ဂံ-အကြောင်းဆိုဖွယ် အဘယ်မှာရှိတော့အံ့နည်း။
 [အထူးပြောနေဖွယ် မလိုတော့-ဟုလို။]

၃၄၇။ ဘိက္ခဝေ-၊ ဂိဟိနံ-တို့၏။ (ဘောဂါနိ-၌စပ်) ဝါ- တို့သည်။
 ဘောဂါနိ-ပစ္စည်းတို့ကို၊ ဒုဿံဟရာနိ-ဆင်းဆင်းရဲရဲ စုဆောင်းအပ်ကုန်၏။
 (ခဲခဲယဉ်းယဉ်း စုဆောင်းအပ်ကုန်၏။) သမ္ဘတာနိ-စုဆောင်းအပ်ပြီးကုန်သည်။
 (သမာနာနိ) ပိ-ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဒုရက္ခိယာနိ-ခဲခဲယဉ်းယဉ်း စောင့်
 ရှောက်အပ်ကုန်၏။ မောယပုရိသာ-တို့၊ တုမှေ-တို့သည်။ ဧဝံ-သို့၊ ဒုဿံ
 ဟရေသု-ကုန်သော၊ သမ္ဘတေသုပိ-စုဆောင်းအပ်ပြီးပါကုန်သော်လည်း။
 ဒုရက္ခိယေသု-ကုန်သော၊ တတ္ထဘောဂေသု-ထိုပစ္စည်းတို့၌၊ ပေ၊ ဝိဟရိဿထ
 နာမ-နေကြရသနည်း။

၃၄၈-အမှာ။ ။သိက္ခာပုဒ်များ၏ အနက်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ
 (သို့မဟုတ်) မိမိနှစ်သက်ရာ ပါတိမောက် နိဿယကိုကြည့်၍ ပေးကြပါကုန်။

၃၄၉။ သညာစိကာနာမ-မည်သည်။ သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ပုရိသံပိ-ကို
 လည်းကောင်း၊ ပေ၊ မတ္တိကံပိ-ကိုလည်းကောင်း၊ ယာစိတွာ-တောင်း၍၊ (ကတာ-

၁။ မာ မေ ဝိဒေသနာ။ ။(ဝိဒေသနာ) ဤ ဝါကျကို အကြောင်းပြဝါကျဟုယူ၍
 “ယသ္မာ-ကြောင့်၊ မေ-၏၊ (အပေါ်၌)၊ ဝိဒေသနာ အဟု၊ တသ္မာ၊ အဟံ တံ န ယာစာမိ”
 ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။ ဤ၌လွယ်ကူအောင် ပေးထားသည်။

၂။ ဝိဒေသနာ (ဝိဒေသနာ)။ သညံ ဓမ္မေတံမပါဘဲ “ဝိဒေသနာ”ဟု ရှိသင့်
 ကြောင်း ဘာသာဋီကာ(၁၆)၌ ပြထားပြီ။ ဝိဒေသနာ-၌ကား “သျှ”ပစ္စည်းဖြစ်၍
 “သျှ”ကို သပြေ၊ သဓမ္မေတံဖြင့် ရှိရသည်။

ဆောက်လုပ်အပ်သော ကုဋ်တည်း)၊ ကုဋ်နာမ-မည်သည်၊ ဥလ္လိတ္တာဝါ-
 အထက်သို့တက်၊ အတွင်းဘက်၍၊ မြေညက်စသည်၊ သုတ်လိမ်းအပ်သော
 ကုဋ်လည်းကောင်း၊ အဝလိတ္တာဝါ-ဆောက်သို့ဆင်းသက်၊ အပြင်ဘက်၌၊ မြေညက်
 စသည်၊ သုတ်လိမ်းအပ်သော ကုဋ်လည်းကောင်း၊ ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တာဝါ-ထက်
 ဆောက်ဆင်းသက်၊ တွင်းပြင်ဘက်၌၊ မြေညက်စသည်၊ သုတ်လိမ်းအပ်သော
 ကုဋ်လည်းကောင်းတည်း၊ ကာယယမာနေနာတိ-ကား၊ ကရောန္ဓောဝါ-ကိုယ်
 တိုင်ပြုသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ကာရာပေန္ဓောဝါ-သူ တစ်ပါးကို
 ပြုစေသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ အဿာမိကန္တိ-ကား၊ အညော-
 ရဟန်းမှ တစ်ပါးအခြားသော၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ သာမိကော-
 ကျောင်းရှင်ဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပုရိသောဝါ-၊
 ဂဟဇ္ဈောဝါ-အိမ်၌တည်သူ လူဝတ်ကြောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇိတော
 ဝါ န ဟောတိ-မရှိ၊ အတ္ထုဒ္ဓေသန္တိ-ကား၊ အတ္ထုနော-၏၊ အတ္ထာယ-ဝှာ။

ပမာဏိကာ၊ ပေ၊ သုဂတဝိဒတ္ထိယာတိ-ကား၊ မာဟိရိမေန-ပြင်ဘက်၌
 ဖြစ်သော၊ မာနေန-တိုင်းတာခြင်းဖြင့်၊ (အတိုင်းအတာဖြင့်)၊ [သုဂတဝိဒတ္ထိယာ-
 မြတ်စွာဘုရား အထွာတော်အားဖြင့်၊ ဒွါဒသဝိဒတ္ထိယော-၁၂ ထွာတို့တည်း၊]
 တိရိယံသတ္တန္တ ရာတိ-ကား၊ အပ္ပန္တ ရိမေန-အတွင်း၌ဖြစ်သော၊ မာနေန-ဖြင့်၊
 (သတ္တ- ၇ ထွာတို့တည်း။)

၁။ ဘိက္ခု အဘိနေတဗ္ဗာ ဝတ္ထုဒေသနာယာတိ-ကား၊ ကုဋ်ကာရကေန-
 ကျောင်းငယ်ကို ဆောက်လုပ်မည့်သူဖြစ်သော၊ တေနဘိက္ခုနာ-သည်၊ ကုဋ်
 ဝတ္ထု-ကျောင်းငယ်နေရာကို၊ သောဓေတွာ-ရှင်းလင်း၍၊ သံဃံ-သို့၊ ဥပ
 သင်္ကမိတွာ-၍၊ ဧကံသံ-လက်ဝဲတစ်ဘက် ပခုံးထက်၌၊ ဥတ္တရာသင်္ဂ-အပေါ်ရုံ
 ဧကသီကို၊ ကရိတွာ-ပြု၍၊ [ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂ ကရိတွာ-လက်ကတော့
 တင်၍၊] ဝုဗ္ဗာနံ-သီတင်းကြီးကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ပါဒေ-ခြေတို့ကို၊
 ဝန္တိတွာ၊ ဥတ္တုဋ္ဌိကံ-ဆောင်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-၊ အဉ္စလိ-လက်အုပ်ကို၊
 ပဂ္ဂဟောတွာ-မြှောက်ရုံ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝစနိယော-ပြောဆိုထိုက်သည်၊ အဿ-
 ဖြစ်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောထိုက်သနည်း၊) ဘန္ဓေ၊ အဟံ သညာမိကာယ-
 ကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေအပ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ ဝါ-ကိုယ်တိုင်တောင်းအပ်သော
 ဓားစသော အဆောက်အဦဖြင့်၊ အဿာမိကံ-ဆောက်လုပ်မည့်သူ ကျောင်းရှင်
 ဒါယကာမရှိသော၊ အတ္ထုဒ္ဓေသံ-မိမိဟူသော ညွှန်ပြထိုက်သူရှိသော၊ ဝါ-
 မိမိဖို့ဖြစ်သော၊ ကုဋ်-ကို၊ ကတ္ထုကာမော-ပြုလိုပါ၏၊ (ဆောက်လုပ်လိုပါ၏)၊
 ဘန္ဓေ၊ သောဟံ-သည်၊ သံဃံ-ကို၊ ကုဋ်ဝတ္ထုသြလောကနံ-ကျောင်းငယ်

နေရာကြည့်ခြင်းကို၊ ဝါ-ကျောင်းနေရာကိုကြည့်ဖို့ရာ၊ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏။
ပေ၊ ယာစိတဗ္ဗာ-တောင်းထိုက်ကုန်၏။ [“ဘိက္ခု”ကို ရည်ရွယ်၍ ဗဟုဝစ်
ထားသည်။]

သဗ္ဗော၊ သံဃော-သည်၊ ကုဋိဝတ္ထု-ကို၊ ဩလောကေတု-ဝှာ၊ သဗ္ဗ
ဥဿဟတိ-အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပေ၊ ဩလောကေတု-ကြည့်
ထိုက်၏။ (ကြည့်ရမည်)၊ ပေ၊ နော စေ ဥဿဟတိ-အံ့၊ (တတ္ထ-ထိုရဟန်းတို့
တွင်၊ ယေဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဗျတ္တာ-ထက်မြက်ကုန်သည်၊ သာရမ္ဘ-ပိုးရွခြပုံး
ကော်ပဲသီးနှံ စသော ဘေးရန်ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနာရမ္ဘ-ပိုးရွခြပုံး
ကောက်ပဲသီးနှံစသော ဘေးရန်မရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သပရိက္ခမန-နှစ်
ကောင်ကပ်လှည်း၊ လေးကောင်ကပ်လှည်းတို့ဖြင့် လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာ
ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပရိက္ခမန-နှစ်ကောင်ကပ်လှည်း၊ လေးကောင်ကပ်
လှည်းတို့ဖြင့် လှည့်ပတ်လောက်ရာ ဥပစာမရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနိတု-
ဝှာ၊ ပဋိဗလော-စွမ်းနိုင်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေ-တို့ကို၊ ယာစိတွာ- တောင်း
ပန်၍၊ သမ္ဗန္တိတဗ္ဗာ-သမုတ်ထိုက်ကုန်၏။ (ကောင်းစွာအသိအမှတ်ပြုထိုက်
ကုန်၏)၊ ပေ၊ ဗျတ္တေန-ဥတ်ကမ္မဝါစာ၊ နှုတ်၌လာသဖြင့်၊ ကောင်းစွာ ထက်မြက်
သော၊ ပဋိဗလေန-ဌာန်ကရိုဏ်းကို ပီသစွာ ရွတ်စွမ်းနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနာ-
သည်၊ သံဃော-ကို၊ ဉာပေတဗ္ဗော-သိစေထိုက်၏။ (အသိပေးထိုက်၏။)
[ကိ-နည်း]။

၃၅၀။ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃော-သည်၊ မေ-၏။ (စုကားကို)၊ သုဏာတု-
နားစိုက်တော်မူပါ။ ဣတ္ထန္နာမော-ဤအမည်ရှိသော၊ အယံဘိက္ခု-သည်၊
သညာစိကာယ-ဖြင့်၊ အသာမိကံ-သော၊ အတ္ထုဓ္ဓေသံ-သော၊ ကုဋိ-ကို၊
ကတ္ထုကာမော-ပါ၏။ သော-သည်၊ သံယံ-ကို၊ ကုဋိဝတ္ထုဩလောကန-
ကို၊ ယာစတိ-တောင်းနေပါ၏။ သံယဿ-၏။ (ကမ္မ-သည်) [ကုဋိဝတ္ထုဩလော
ကေန သမ္မုတိကံ] ပတ္တကလ္လံ-လျှောက်ပတ်သောအခါ ရှိသည်။ ယဒိ(သိယာ)-
အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သံဃော-သည်၊ ဣတ္ထန္နာမဉ္ဇ-ရှိသည့်လည်း

၁။ ယာစာမိ။ ။ကျောင်းငယ်ဆောက်လုပ်မည့်နေရာကို လိုက်ကြည့်မည့် ရဟန်း
များကို သံဃာ့ထံ တောင်းနေသောကြောင့် “ယာစာမိ-တောင်းပါ၏” ဟု ပေးရသည်။
အပြစ်ရှိ၍ တောင်းပန်နေသည် မဟုတ်။
၂။ ယာစိတွာ။ ။ဤ၌ကား ဗျတ္တပဋိဗလ ရဟန်းများကို သံဃာက တစ်ဆင့်
တောင်းတောင်းပန်ပန်ဖြင့် ခွင့်တောင်း၍ပေးရသည်ဖြစ်သဖြင့် “ယာစိတွာ-တောင်းပန်၍” ဟု
ပေးရသည်။
၃။ ပတ္တကလ္လံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “ဩလောကန” ဟု ရအောင်ဖြင့်ထားသော်လည်း
ထုံးစံအတိုင်း “ကမ္မ” ဟု ထည့်ပါသည်။

ဖြစ်သော၊ ဘက္ခူ-တို့ကို၊ ဣတ္ထန္ဒာမဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ကုဋိဝတ္ထု-ကို၊ ဩလောကေတုံ-ဝှာ၊ သမ္ပန္နေယျ-သမုတ်ရာပါ၏၊ ဧသာ-ဤသည်ကား၊ ဥတ္တိ-ဥတ်ပါတည်း၊ ဝါ-သံဃာကို သိစေခြင်း (အသိပေးခြင်း) ပါတည်း။

သုဏာတု၊ ပေ၊ ယာစတိ-တောင်းနေပါ၏၊ ပေ၊ သမ္ပန္နတိ-သမုတ်နေပါ၏၊ ယဿအာယသုတော-အကြင် အရှင်အား၊ [ဓမတိ-၏ သမ္ပဒါနံ] ဣတ္ထန္ဒာမဿစ-ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣတ္ထန္ဒာမဿာစ-ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့ကို၊ [သမ္ပုတိ-၏ဆဋ္ဌိကံ] ဣတ္ထန္ဒာမဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ကုဋိဝတ္ထု-ကို၊ ဩလောကေတုံ-ဝှာ၊ သမ္ပုတိ-သမုတ်ခြင်းသည်၊ ဓမတိ-နှစ်သက်၏၊ သော-ထိုအရှင်သည်၊ တုဏှိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ (တိတ်တိတ်)၊ အဿ-ဖြစ်ရာပါ၏၊ ယဿ-အကြင်အရှင် အား၊ နက္ခမတိ-မနှစ်သက်၊ သော-ထို (မနှစ်သက်သော) အရှင်သည်၊ ဘာဿေယျ-ပြောရာပါ၏၊ [မိမိ မနှစ်သက်ကြောင်းကို ပြောဆိုရာပါ၏၊] [ကမ္မဝါစာ]။

သံဃေန-သည်၊ ဣတ္ထန္ဒာမောစ-ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣတ္ထန္ဒာမောစ-ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဣတ္ထန္ဒာမဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ကုဋိဝတ္ထု-ကို၊ ဩလောကေတုံ-ဝှာ၊ သမ္ပတာ-သမုတ်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ (ကောင်းစွာ အသိအမှတ်ပြုအပ်ပါကုန်ပြီ။) (ယသ္မာ ကြောင့်၊) သံဃဿ-အား၊ ဓမတိ-နှစ်သက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တုဏှိ၊ (အာသိ-ဖြစ်ပြီ၊) ဧဝံ-ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကြောင့်၊ ဧတံ-ဤနှစ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-နှစ်သက်ကြောင်းကို၊ ဓာရယာမိ-သိမှတ်ရာပါ၏၊ [နိဂုံးဝါကျ၊] ဣတိ-သို့၊ (ဉာပေတဗ္ဗော၊) ဉာပေတဗ္ဗော-သို့ ပြန်လှည့်ပါ။

၃၅၁။ သမ္ပတေဟိ-သမုတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ (သမ္ပုတိရပြီးကုန်သော၊) တေဟိဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္ဓာ၊ပေ၊သာရမ္ဘံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အနာရမ္ဘံ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဇာနိတမ္ဘံ၊ သာရမ္ဘံ-သည်၊ အပရိက္ကမနံ-သည်၊ သဗ္ဗေဟောတိ-အံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဣဝ-ဤနေရာ၌၊ မာကရိ-မဆောက်လုပ်ပါနှင့်၊ ဣတိဝတ္ထုဗ္ဗော၊ အနာရမ္ဘံ သပရိက္ကမနံ သဗ္ဗေဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) သံဃဿ-အား၊ အာရောစေတမ္ဘံ-လျှောက်ထိုက်၏၊ (လျှောက်ရမည်)၊ (ကိ)၊ အနာရမ္ဘံ-ဝိုးရွာ၊ ခြပုံး ကောက်ပဲသီးနှံစသော ဘေးရန်မရှိပါ။

၁။ ဓမတိ။ ကမ္မဝါစာ၌ ဥတ်, ကမ္မဝါစာ, နိဂုံးဟု သုံးမျိုးရှိသည်ကို သတိပြု၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ ဧသာ ဥတ္တိ-ကား၊ ဥတ်တည်း၊ သုဏာတု၊ ပေ၊ ဘာဿေယျကား- ကမ္မဝါစာ၏ အနုသာဝနတည်း၊ သမ္ပတာ၊ ပေ၊ ဓာရယာမိ-ကား နိဂုံးတည်း၊ ယဿာယသုမတာ ဓမတိစသည်၌ ဝါဒီထုံးစံအတိုင်း "အကြင်အရှင်အား+သမုတ်ခြင်းသည်+နှစ်သက်၏" ဟု ကတ္တားကသမ္ပဒါနံ, ကံက ကတ္တားဖြစ်နေသည်ကို သတိပြု၊ "အကြင်အရှင်သည်+သမုတ်ခြင်းကို နှစ်သက်၏" ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။

သပရိက္ခမနံ-နှစ်ကောင်ကပ်လှည်း၊ လေးကောင်ကပ်လှည်းတို့ဖြင့် လှည့်ပတ်
လောက်ရာ၊ ဥပစာရှိပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ထိုက်၏။ပေ။ ကုဋိဝတ္ထု
ဒေသနံ-ကျောင်းငယ်နေရာကို ညွှန်ပြမှုကို၊ ပေ။

၃၅၂။ ဒေသေယျ-ညွှန်ပြရာပါ၏။ - ဒေသေတိ-ညွှန်ပြနေပါ၏။ ပေ။
ကုဋိဝတ္ထုသ-ကို၊ ဒေသနာ-ညွှန်ပြခြင်းသည်၊ ပေ။ ဒေသိတံ-အပ်ပါပြီ။

၃၅၃။ သာရမ္ပနာမ-မည်သည်။ ကိပိလ္လိကာနဝါ-ပိုးငယ်တို့၏ သော်လည်း၊
အာသယော-အမြဲနေရာသည်၊ ဟောတိ-၏ [ဥပစိကာ-ခြ၊ ဥဇ္ဈာရ-ကြွက်၊ အဟိ-
မြေ၊ ဝိစ္စိကာ-ကင်းမြီးကောက်၊ သတပဒီ-ကင်းခြေများ၊ ဟတ္ထိ-ဆင်၊ အသ-
မြင်း၊ သီဟ-ခြင်္သေ့၊ ဗျူ-ကျား၊ ဒီဝိ-သစ်၊ အစ္စ-ဝံ၊ တရစ္စ-အောင်း၊ ယေသံကေ
သဉ္စိ-အကြင်အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံ-တိရစ္ဆာန်ဖြစ်
ကုန်သော၊ ပါဏာနံ-(တောကျွဲစသော) သတ္တဝါတို့၏၊ အာသယော ဟောတိ။

ပုဗ္ဗတ္ထုနိသသိတံဝါ-ပဲ၏ ဦးစွာဖြစ်ပေါ်လာသည့် အစာဟူသော ကောက်
စပါးကို မှီသည်မူလည်း၊ ဝါ-ကောက်စပါးခင်းကို မှီသည်မူလည်း၊ ဟောတိ။
[အပရတ္ထ-ကောက်၏ နောက်မှ ဖြစ်ပေါ်ရသည့် အစာဟူသောပဲ၊ အဗ္ဘာယာတ-
သူရိုးဓားပြ၊ သူပုန်တို့ကို ညှဉ်းဆဲရာအိမ်၊ အာယာတန-သူရိုးဓားပြ၊ သူပုန်တို့၏
လက်ခြေ စသည်တို့ကိုဖြတ်ရာအရပ်၊ သုသာန-သုသာန်ကြီး၊ ဥယျာန-
ဥယျာဉ်၊ ရာဇဝတ္ထု-မင်း၏မြေ၊ ဟတ္ထိသာလာ-ဆင်တဲ၊ ဆင်တင်းကုပ်၊
အသသာလာ-မြင်းတဲ၊ မြင်းတင်းကုပ်၊ ဗန္ဓနာဂါရ-ချုပ်နှောင်ရာအိမ်၊
အချုပ်ထောင်၊ ပါနာဂါရ-သေသောက်ရာအိမ်၊ သေတင်းကုပ်၊ (ထန်းရည်အရက်
ဆိုင်)၊ သူန-သားသတ်ရုံ၊ ရစ္ဆာ-ရထား သွားလောက် ထုတ်ချင်းပေါက်သော
လမ်းရှည်၊ စစ္စရ-လမ်းဆုံ၊ လမ်းခွဲ၊ သဘာ-ပွဲသဘင်၊ ဈေးရုံ၊ လွှတ်တော်ရုံး၊]
သံသရဏနိသသိတံဝါ-ထုတ်ချင်းမပေါက်သောလမ်းတို့ကိုမှီသည်မူလည်း၊
ဟောတိ။ ဧတံ-ဤအလုံးစုံ (သောအရပ်) သည်၊ သာရမ္ပနာမ-မည်၏။

အပရိက္ခမနံနာမ-မည်သည်၊ ယထာယုတ္တေန-အကြင်အကြင် ကပ်ယှဉ်
အပ်သော၊ (နှစ်ကောင် သို့မဟုတ်၊ လေးကောင်ကပ်ယှဉ်အပ်သော)၊ သကဇေန-
ဖြင့်၊ အနုပရိဂန္တု-လှည့်ပတ်သွားခြင်းငှာ၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ နိဿေ
ဏိယာ-လှေကားဖြင့်၊ အနုပရိဂန္တု-ငှာ၊ သက္ကာ-စွမ်းနိုင်သည်၊ န ဟောတိ၊ ပေ။

ဥတ္တိဒုတိယေန-ဥတ်ဟူသော နှစ်ကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မေန-ဖြင့်၊
(ဝိနည်းကံဖြင့်)၊ ကုဋိဝတ္ထု-ကို၊ နဒေသာပေတွာ-မညွှန်ပြစေမူ၍၊ အာယာမတော
ဝါ-အလျားအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိတ္တာရတောဝါ-အကျယ်အားဖြင့်
သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အနံအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တမသော-
အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ကေသဂ္ဂမတ္တံပိ-တစ်ဆံဖျားမျှလောက်ကိုလည်း၊ ဝါ-

တစ်ဆံဖျားအတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ အတိက္ခာမေတ္တာ-ကျော်လွန်
 စေ၍၊ ကရောတိဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်းပြုအံ့၊ ကာရာပေတိဝါ-သူတစ်ပါးကိုမူလည်း
 ပြုစေအံ့၊ ပယောဂေ-ပယောဂကြောင့်၊ (အားထုတ်မှုလုံ့လပယောဂကြောင့်)၊
 ဒုက္ခဋ္ဌံ (ဟောတိ)။ ဧကံ-သော၊ ပိဏ္ဏံ-အင်္ဂတေစိုဉ် မြေညက်စိုဉ်သို့၊ အနာဂတေ-
 မရောက်သေးမီ၊ [အနာဂတေ၏ကတ္တားကို “ကုဋိက္ခမ္ပေ-ကုဋိပြုလုပ်မှုသည်”
 ဟု ထည့်ပါ။]ပေ၊ တသ္မိံ ပိဏ္ဏေ-ထို (နောက်ဆုံး) အင်္ဂတေစိုဉ်မြေညက်စိုဉ်သည်၊
 အာဂတေ-ရောက်လာလသော်၊ (ထို အခဲကို ကိုင်အပ် သုတ်လိမ်းအပ်သော်)၊ ပေ။

၃၅၄။ ဘိက္ခု-သည်၊ အဒေသိတဝတ္ထုကံ-မညွှန်ပြအပ်သော ကျောင်းငယ်
 နေရာရှိသော၊ သာရမ္ဘံ-သော၊ အပရိက္ခမနံ-သော၊ ကုဋိ၊ ကရောတိ-အံ့၊
 သံဃာဒိသေသေန-သံဃာဒိသေသ်အာပတ်နှင့်တကွ၊ ဒွိန္ဒံ-နှစ်ချက်ကုန်သော၊
 ဒုက္ခဋ္ဌာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိ-ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ။ ☸

၃၅၅။ ပမာဏာတိက္ခန္တံ-ပမာဏကိုကျော်လွန်သော၊ ဝါ-ပမာဏထက်
 ကျော်လွန်သော၊ (အတိုင်းအတာထက် ကျော်လွန်သော)၊ ပေ၊ ပမာဏိကံ-ပမာဏ
 နှင့် ယှဉ်သော၊ ပေ၊ ဒွိန္ဒံ-နှစ်ချက်ကုန်သော၊ သံဃာဒိသေသေန-သံဃာဒိသေသ်
 အာပတ်တို့နှင့်တကွ၊ ဒွိန္ဒံ-ကုန်သော၊ ဒုက္ခဋ္ဌာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။ ☸

၃၅၆။ ဘိက္ခု-သည်၊ မေ-ငါ၏အတွက်၊ ဝါ-ဖို့၊ [တဒတ္ထသမ္ပဒါနံ]၊
 ကုဋိ-ကို၊ ကရောထ-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ သမာဒိသတိ-ညွှန်ပြ၏၊ တဿ-
 ထိုရဟန်း၏အတွက်၊ ပေ။ ☸

၃၅၇။ ဘိက္ခု-သည်၊ သမာဒိသိတွာ-ညွှန်ပြ၍၊ ပက္ခမတိ-ဖဲသွား၏၊
 (ကိ-)၊ မေ-အတွက်၊ ကုဋိကရောထ၊ ဣတိ-ဤသို့ညွှန်ပြ၍ ဖဲသွား၏၊
 ဒေသိတဝတ္ထုကာစ-သည်လည်းကောင်း၊ အနာရမ္ဘာစ-သည်လည်းကောင်း၊
 သပရိက္ခမနာစ-သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ-သို့၊ နစ
 သမာဒိသတိ-မညွှန်ပြ၊ ပေ၊ [“ဣတိစ-ဤသို့ကား ဒီလိုတော့” ဟုလည်း
 ပေးပါ။] ပေ။ ☸

၃၅၈။ ဘိက္ခု-သည်၊ ကုဋိမေကရောထာတိ-ဟူ၍၊ (ငါ့အတွက် ကျောင်း
 ငယ် ဆောက်လုပ်ကြဟု) သမာဒိသိတွာ ပက္ခမတိ၊ ဒေသိတဝတ္ထုကာစ-
 သည်လည်းကောင်း၊ အနာရမ္ဘာစ-သည်လည်းကောင်း၊ သပရိက္ခမနာစ-
 သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိစ-သို့လည်း၊ (ဤလိုလဲ)၊ သမာဒိသတိ-၏၊

၁။ ဒွိန္ဒံ သံဃာဒိသေသေန။ “ဒွိန္ဒံ”သည် “ဒွိဟိ”ဟု တတိယာဝိဘတ်ဖြင့်
 ဆိုလိုလျက် ဆဒ္ဓိဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုအပ်ထားသော ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ။ တစ်နည်း-တတိယာအနက်၌
 ဆဒ္ဓိသက်၊ “သံဃာဒိသေသေန”သည် “သံဃာဒိသေသေဟိ”-ဆိုလိုလျက် ဗဟုဝစ်မှ
 ကေဝုစ်သို့ ဖောက်ပြန်နေသော ဝစနဝိပလ္လာသ။

တဿ-အတွက်၊ အဒေသိတ ဝတ္ထုကံ သာရမ္ဘံ အပရိက္ခမနံ ကုဋိကရောက္ခိ၊
သော သုဏာတိ(ကိ)၊ မေ-အတွက်၊ အဒေသိတဝတ္ထုကာ-သော၊ သာရမ္ဘာ-
သော၊ အပရိက္ခမနာ-သော၊ ကုဋိ-ကို၊ ကယိရတိကိရံ-ပြုလုပ်အပ်သတဲ့၊
(ဆောက်လုပ်နေသတဲ့)၊ ဣတိ-ဤသို့ကြားအံ့။

တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ သာမံဝါ-ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဂန္ထဗွံ-သွား
ရာ၏၊ (သွားရမည်)၊ ဒုတောဝါ-တမန်ကိုသော်လည်း၊ ပါယောတဗ္ဗော-
စေလွှတ်ထိုက်၏၊ ဝါ-စေလွှတ်ရမည်၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်ရမည်
နည်း။) ဒေသိတဝတ္ထုကာစ-သည်လည်းကောင်း။ ပေ။ ဟောတု-စေ၊ ဣတိ-
ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်၏၊ (စေလွှတ်ရမည်)၊ သာမံဝါ-သော်လည်း၊
နောစေဂစ္ဆေယျ-အကယ်၍ မသွားအံ့၊ ဒုတံဝါ-ကိုသော်လည်း၊ (နောစေ)
ပဟိဏေယျ၊ ပေ။

၃၅၉။ လွယ်ပြီ။

၃၆၀။ ကာရကာနံ-ကျောင်းငယ်ဆောက်လုပ်သော ရဟန်းတို့၏၊ တိဏ္ဍံ-
ကုန်သော၊ ဒုတ္တဇ္ဇာနံ-တို့သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ [ဤဝါကျသာထူးသည်။]

၃၆၁။ သော-သည်၊ (ကုဋိကဗ္ဗေ-ကျောင်းငယ်ဆောက်လုပ်မှုကို)၊ ဝိပွ
ကတေ-အပြားအားဖြင့် မပြုအပ်သေးမီ၊ ဝါ-မပြီဆုံးသေးမီ၊ စေ အာဂစ္ဆတိ-
အံ့၊ [တစ်နည်း-ကုဋိကဗ္ဗေ-ကျောင်းငယ်ဆောက်လုပ်မှုသည်၊ ဝိပွကတေ-
အပြားအားဖြင့်ပြုခြင်းမှ ကင်းလသော်၊ ဝါ-မပြီးဆုံးသေးမီ၊] စေ အာဂစ္ဆတိ-
အံ့၊ တေနဘိက္ခုနာ-သည်၊ သာကုဋိ-ကို၊ အညဿဝါ-အခြားသူအားသော်
လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာ-ပေးထိုက်၏၊ ဘိန္ဒိတွာ-ဖျက်၍သော်လည်း၊ ပုန-တစ်ဖန်၊
ကာတဗ္ဗာ-ဆောက်လုပ်စေထိုက်၏၊ (ဆောက်လုပ်ခိုင်းရမည်)။

၃၆၂။ လွယ်ပြီ။

၃၆၃။ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဝါ-ကိုယ်တိုင်၊ ဝိပွကတံ-အပြားအားဖြင့်
မပြုအပ်သေးသော ကျောင်းငယ်ကို၊ (ကုဋိကို)၊ [ဝိပွကတံ- အပြားအားဖြင့်

၁။ ကယိရတိ။ ။ကရိယတိ-ဟုဆိုလိုလျက် ရ နှင့် ယ ရှေ့နောက်ပြန်ပါ-ဟု
ဥပသိဒ္ဓိဆို၏၊ သို့ရာတွင် “ကရိယတိ ကရိယတိ”ဟု ကမ္မရုပ် အထင်အရှားရှိမှကောင်း
မည်။ အဆက်ဆက်ကူးယူရာမှ စာဖျက်လာဟန်တူသည်။
၂။ ကာတဗ္ဗာ။ ။နောက်၌ “နောစေ၊ ပေ၊ ကာရေယျ”ဟု ရှိသောကြောင့်
ကာရေတဗ္ဗာဟု ရှိသင့်၏၊ သို့မဟုတ်-ကာရိတိအကျေကြိပါ။
၃။ ဝိပွကတံ။ ။ဘာသာဋီကာ-(၃၄၊ ၃၅) ၅။

ပြုလုပ်ခြင်းမှ ကင်းသောကျောင်းငယ်ကို၊ ဝါ-အပြားအားဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်းမရှိသော ကျောင်းငယ်ကို ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။] အတ္တနာ-တိုင်၊ ပရိယောသာပေတိ-ပြီးဆုံးစေအံ့၊ ပေ။

အတ္တနာ၊ ဝိပွကတံ-ကို၊ ပရေဟိ-သူတစ်ပါးတို့သည်၊ [ကာရိတ်ကတ္တား] ဝါ-တို့ကို၊ [ဓာတ်ကံ] ပရိယောသာပေတိ-အံ့၊ [ပရိယောသာဝါပေတိ-ပြီးဆုံးပစေဟုစေခိုင်းအံ့]၊ ပေ။

လေထေ-လိုဏ်၌လည်းကောင်း၊ (တောင်လိုဏ်ခေါင်း)၊ ဂုဟာယ-ပူ၌လည်းကောင်း၊ (အုတ်ပူ၊ ကျောက်ပူစသည်)၊ တိဏကုဋိကာယ-မြက်အမိုးရှိသော ကျောင်းငယ်၌လည်းကောင်း၊ အညဿ-၏၊ အတ္တာယ-ဝှာ၊ (ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ဝါသာဂါရုံ-နေရာကျောင်းကို၊ (နေဖို့ရာ ကျောင်းကို)၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော အဆောက်အအုံ တို့၌လည်းကောင်း၊ [ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၊ ဆွမ်းစားစရပ် စသည်များ] အနာပတ္တိ (ဟောတိ)ဥမ္မတ္ထကံဿ-၏လည်းကောင်း၊ ပေ၊ အနာပတ္တိ၊ (ဟောတိ)။

ဆဋ္ဌ-မြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ကုဋိကာရသိက္ခာပဒ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ။

၇။ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပုဒ်

၃၆၅။ ကောသမ္ဗိယံ-ကောသမ္ဗိမြို့၌၊ ယောသိတာရာမေ-ယောသိတာရုံ ကျောင်းတိုက်၌၊ [“ယောသိတံသူဌေး၏ အာရမ်၌”ဟုလည်း ပေးနိုင်သည်။] အာယုသ္မတောဆန္ဒဿ-အရှင်ဆန္ဒ၏၊ [ဘုရားအလောင်းနှင့်အတူ တောထွက် ခဲ့သော အရှင်ဆန္ဒပင်တည်း၊] ဥပဋ္ဌာကော-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ ဂဟပတိ-အိမ်ရှင်သူကြွယ်သည်၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဝိဟာရဝတ္ထု-ကျောင်းနေရာကို၊ ဇာနာဟိ-သိတော်မူပါ၊ (ကြည့်ရှုရှာဖွေပါ)၊ အယုဿ-အရှင်ဘုရား၏အတွက်၊ ဝါ-ဖို့၊ ဝိဟာရံ၊ ကာရာပေဿာမိ-ဆောက်လုပ်စေပါမည်၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ၊ ပေ၊ ဝိဟာရဝတ္ထု-ကို၊ သောဓေန္တော-ရှင်းလင်းလသော်၊ ဂါမပူဇိတံ-ရွာသူရွာသား လူအများသည် ပူဇော်အပ်သော၊ နိဂမပူဇိတံ-သော၊ နဂရပူဇိတံ-သော၊

၁။ ပရိယောသာပေတိ (ပရိယောသာဝါပေတိ) ။ ။ပရိယောသာပေတိ၌ ပရိ+အဝ+ပုဗ္ဗ, သာဓာတ်(တစ်နည်း) သောဓာတ်+တာပေပစ္စည်း၊ “ပရိယောသာ ဝါပေတိ” ၌ကား ကာရိတ်တာပေ ၂ ချက် ဆင့်သက်၍ ပရိယောသာဝါပေတိဟုဖြစ်ရာမှ ရှေ့ ပ ကို ဝ ဖြုတ်ထားသည်။ ရူဘာဋီ(ဒု) တွဲ ၅၀၂ ရှ။
ထစ်နည်း။ ။ပရိ+အဝ+သောဓာတ်+ကာရိတ်ထေ+တာပေသက်၍ ကာရိတ် ထေကို ရှေ့၊ သော၌ ဩ ကို အာဝပြုသင့်သည်။ “မာလာဝစ္စံ ရောပေန္တိပိ ရောပါပေန္တိပိ” ၌ “ရောပါပေန္တိ”ကို ထောက်လျှင် ရှေ့နည်းက သာ၍ ကောင်းသည်။

နေပဒပူဇိတ်-နယ်သူနယ်သာ၊ လူအများသည် ပူဇော်အပ်သော၊ ရဋ္ဌပူဇိတ်-
 တစ်တိုင်းပြည်လုံးသည် ပူဇော်အပ်သော၊ အညတရုံ-သော၊ စေတီယရက္ခ-
 စေတီဟု သမုတ်အပ်သော သစ်ပင်ကို၊ (စေတီဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော
 သစ်ပင်ကို)၊ ဆောဒါပေသိ-ဖြတ်စေပြီ၊ ပေ၊ ဧကိန္ဒြိယံ-တစ်ခုသော ကာယိန္ဒြေ
 ရှိသော၊ ဇီဝံ-အသက်ကို၊ ဝါ-သတ္တဝါကို၊ ဝိဟောဋ္ဌေန္တိ-ညှဉ်းဆဲကြကုန်၏၊
 ပေ၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ ရက္ခသ္မိ-၌၊ ဇီဝသည်နော-အသက်ရှိ၏ဟု မှတ်ထင်
 ကြကုန်၏၊ ဝါ-သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိကြကုန်၏။

၃၆၇။ သဿာမိကော-ဆောက်လုပ်မည့်သူကျောင်းရှင် ဒါယကာရှိသော၊
 ဝိဟာရော-ကို၊ မဟာလ္လကောနာမ-မဟာလ္လကမည်၏ဟူ၍၊ (ကြီးသော ကျောင်း
 ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ ["သဒ္ဓတ္တမာ-ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကို ယူတတ်မြတ်သည်၏အဖြစ်
 ကို ယူတတ်ဟု ဖြစ်၏"]၊ ပေ။

မဟာလ္လကံ-ကြီးသော၊ သဿာမိကံ-ဆောက်လုပ်မည့်သူကျောင်းရှင်
 ဒါယကာရှိသော၊ အတ္တုဒ္ဓေသံ-သော၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ကတ္ထုကာမော။

[အမှာ-ကြွင်းဝါကျများ၌ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်နှင့် တူပြီ။]
 သတ္တမံ-သော၊ ဝိဟာရကာရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ။

၈-ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်

၃၈၀။ ရာဇဂဟေ-၌၊ ကလန္တကနိဝါပေ-ရှဉ့်တို့အား 'အစာပေးရာဖြစ်
 သော၊ (ရှဉ့်တို့အား အစာကျွေးလျက် ဘေးမဲ့ပေးထားရာဖြစ်သော) ဝေဠု
 ဝနေ-ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟံရတိ၊ တေန ခေါပနသမယေန-၌၊
 မလ္လပုတ္တေန-မလ္လမင်း၏သားဖြစ်သော၊ ဝါ-မလ္လမင်းသားဖြစ်သော၊ အာယသ္မတာ
 ဒဗ္ဗေန-သည်၊ ဇာတိယာ-မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့်၊ သတ္တဝေသေန-၇ နှစ်သာ
 ရှိသေးသည်၊ (ဟုတ္တာ) အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ သစ္စိကတံ-
 မျက်မှောက် ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ယံကိဉ္စိ-အကြင်အလုံးစုံသော ဂုဏ်
 အပေါင်းသို့၊ သာဝကေန-သာဝကဖြစ်သူသည်၊ ပတ္တမံ-ရောက်ထိုက်၏၊ သမံ-
 အလုံးစုံသော၊ တံ-ထိုဂုဏ်အပေါင်းသို့၊ တေန-ထိုအရှင်ဒဗ္ဗသည်၊ အနုပ္ပတ္တံ-
 ရောက်အပ်ပြီး သည်၊ ဟောတိ၊ အဿ-ထိုအရှင်ဒဗ္ဗ၏၊ ဝါ-မှာ၊ ကိဉ္စိ-
 တစ်စုံတစ်ရာသော၊ ဥတ္တရိ-အထက်၌၊ ဝါ-အလွန်၊ ကရဏီယံစ-ပြုဖွယ်
 ကိစ္စသည်လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ကတဿဝါ- ပြုအပ်ပြီးသော မင်္ဂကိစ္စကိုလည်း၊
 ပဋိစယော-တစ်ဖန်ဖြစ်စေဖွယ်သည်၊ ဝါ-တစ်ဖန်တိုးပွားစေဖွယ်သည်၊ (နတ္ထိ)။

အထခေါ-၌၊ မလ္လပုတ္တဿ-သော၊ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗဿ-၏၊ (စေတသော-
 ၌စပ်)၊ ဝါ-သည်၊ ရဟောဂတဿ-ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ရောက်သည်ဖြစ်၍၊
 ပဋိသလ္လိနဿ-အာရုံများစွာ စိတ်ကိုရွာ၍ သင့်ရာကောင်းမြတ်တစ်ခုသောအာရုံ၌
 ကပ်ရောက်စဉ်၊ ဝါ-တစ်ပါးတည်းနေစဉ်၊ ဧဝံ-သို့၊ စေတသော-စိတ်၏၊
 ပရိဝိတက္ခော-အကြံသည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ဖြစ်
 သနည်း)၊ မယံ၊ ပေ၊ သစ္စိကတံ-အပ်ပြီ၊ ပေ၊ နတ္ထိ-တော့၊ အဟံ၊ သံဃဿ-
 ၏အတွက်၊ ကိ-အဘယ်မည်သော၊ ဝေယျာဝစ္စံ-ကို၊ ကရေယျံ နုခေါ-
 ပြုရာပါအံ့နည်း၊ (ပြုရပါမည်နည်း)၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ။

အထခေါ၊ ပေ၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ)၊ အဟံ
 သံဃဿ-၏အတွက်၊ သေနာသနဉ္စ-ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာကိုလည်း၊ ယံနုန
 ပညပေယျံ-အကယ်၍ ခင်းရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဘတ္တာနိစ-ဆွမ်းတို့ကို
 လည်း၊ (သလာကဘတ်၊ ပက္ခိကဘတ်စသည်တို့ကိုလည်း) ယံနုန ဥဒ္ဓိသေယျံ-
 အကယ်၍ ညွှန်ချရပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊
 သာယနသမယံ-ညနေချိန်၌၊ ပဋိသလ္လာနာ-ကပ်ရောက်ခြင်းမှ၊ ဝါ-တစ်ပါး
 တည်းနေခြင်းမှ၊ ဝုဒ္ဓိတော-ထပြီးသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ အခေါစ၊ (ကိ)၊

ဘန္တေ-၊ ဣဓ-ယနေ၊ မယံ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ရဟောဂတဿ-၍၊ ပေ၊
 ဥဒပါဒိ-ပါပြီ၊ (ကိ)၊ ကရေယျံ-မည်နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ထင်ရှားဖြစ်ပါပြီ၊
 ဘန္တေ၊ တဿ မယံ-၏၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓိသေယျံ-စွ၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါပြီ။
 ပေ၊ ပညပေတံ-ငှာလည်းကောင်း၊ ဘတ္တာနိစ-တို့ကိုလည်း၊ ဥဒ္ဓိသိတံ-
 ကောင်း၊ ဣတ္ထမိ-အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ-လျှောက်အပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘဂဝတော-၏၊
 (ဝစနံ) ပစ္စသောသိ-ရှေးရှုနားထောင်ပြီ၊ ပေ၊ ဒဗ္ဗံ-ကို၊ သေနာသနပညာပကဉ္စ-
 ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ခင်းပေးတတ်သူဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဘတ္တုဒ္ဓေသကဉ္စ-
 ဆွမ်းကို ညွှန်ချတတ်သူဟူ၍လည်းကောင်း၊ သမ္ပန္နတု၊ ပေ။

၃၈၁။ သံဃဿ-၏၊ (ကမ္မံ-သည်)၊ (သေနာသနပညာပကဘတ္တုဒ္ဓေ
 သကသမ္ပတိကံ) (လွယ်ပြီ)။

၃၈၂။ သဘာဂါနံ-ဂုဏ်အားဖြင့် သဘောတူကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့
 အတွက်၊ ဝါ-တို့ဖို့၊ ဧကဗ္ဗံ-တစ်ပေါင်းတည်း၊ (တစ်စုတစ်ဝေးတည်း)၊
 သေနာသနံ ပညပေတိ၊ [ထိုကိုသရုပ်ဖော်လို၍ “ယေတေ ဘိက္ခု” စသည်မိန့်၊]
 ယေ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သုတ္တန္တိကာ-သုတ္တန်ကို တတ်သိနားလည်ကုန်၏၊
 ဝါ-သုတ္တန်ကို ဆောင်ကုန်၏၊ တေသံ-တို့အဖို့၊ ဧကဗ္ဗံ-သေနာသနံ ပညပေတိ၊
 (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ ခင်းပေးသနည်း)၊ [အဘယ်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ခင်းပေး
 သနည်း-ဟုလို]၊ တေ-ထိုသုတ္တန်ဆောင် ရဟန်းတို့သည်၊ အညမညံ-ချင်း၊
 သုတ္တန္တံ-ကို၊ သင်္ဂါယိဿန္တိ-စုပေါင်း၍ ရွတ်ဖတ်ကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့

ကြံ၍ခင်းပေး၏။ ပေ၊ ဝိနယဓရာ-ဝိနည်းကိုဆောင်ကုန်၏။ တေ-ထိုဝိနည်းမိရ် ရဟန်းတို့သည်။ အညမညဝိနယံ ဝိနိစ္ဆိနိဿန္တိ-ဆုံးဖြတ်ကြလိမ့်မည်။ ပေ၊ ဓမ္မကထိကာ-တရားကို ဟောတတ်ကုန်၏။ တေ-ထိုဓမ္မကထိကတို့သည်။ အညမညံ ဓမ္မံ သာကန္တိဿန္တိ-အတူပြောဆိုကြလိမ့်မည်။ ဝါ-ဆွေးနွေးကြ လိမ့်မည်။ ပေ၊ ဈာယိနော-ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိကုန်၏။ နဗျာဓာမိဿန္တိ-မနိပ် စက်ကြလိမ့်မည်။ (အနောင်အယုက် မပြုကြလိမ့်မည်)။ ပေ၊ တိရစ္ဆာနကထိကာ- သဂ္ဂလမ်း မဂ္ဂလမ်း ဆန့်ကျင်ဘက် ဖိလာဖြစ်သော စကားကို ပြောကြကုန်သည်။ ကာယဒဠီဗဟုလာ-များသောကိုယ်၏ ခိုင်ခံ့သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုခြင်းရှိကုန်သည်။ (ကိုယ်ကာယ ခိုင်မာတောင့်တင်းအောင် များစွာ ပြုလေ့ရှိကုန်သည်။) (ဟုတွာ) ဝိဗာရန္တိ။ ပေ၊ ဣမေ အာယသုန္နော-တို့သည်။ ဣမာယ ပိရတိယာ- ဤဓမ္မလျော်ခြင်းဖြင့်လည်း။ အန္တိဿန္တိ-နေကြလိမ့်မည်။

ယေပိ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်လည်း။ ဝိကာလေ-အချိန်မဲ့အခါမဲ့၌၊ အာဂစ္ဆန္တိ။ တေသံပိ-တို့ဖို့လည်း။ တေဇောဓာတု-တေဇောကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ကို၊ သမာပစ္စိတွာ-ကောင်းစွာရောက်၍၊ ဝါ-ဝင်စား၍၊ တေနေဝ အာလောကေန-ထို အလင်းရောင်ဖြင့်ပင်။ (တေဇော ကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော သမာပတ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော လက်ချောင်း၏ အလျှံတည်း ဟူသော ထို အလင်းရောင်ဖြင့်ပင်။) သေနာသနံ ပညပေန္တိ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်။ သဉ္စိစ္စ-သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ ဝိကာလေအပိ-၌လည်း။ အာဂစ္ဆန္တိ။ (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ လာကြသနည်း)။ မယံ မလ္လပုတ္တဿ-သော၊ အာယသုတောဒဗ္ဗဿ-၏။ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ- တန် ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ပဿိဿာမ-ကြည့်ကြမည်။ ဣတိ-ဣသို့ကြံ၍ လာကြကုန်၏။

တေ၊ ပေ၊ ကတ္တ-အဘယ်အရပ်၌၊ ပေ၊ ဒုရေ-အဝေး၌၊ အပဒိဿန္တိ- ညွှန်ပြကြကုန်၏။ (ကိ-အဘယ်သို့ ညွှန်ပြကြကုန်သနည်း)။ အာဝုသောဒဗ္ဗ၊ အမှောက်-တို့အတွက်၊ ဝါ-တို့ဖို့၊ ဂိဇ္ဈကုဋေ-သော၊ ပဗ္ဗတေ-၌၊ သေနာသနံ- ကို၊ ပညပေဟိ-ခင်းပေးပါ။ [စောရပပါတေ-သူခိုးဓားပြတို့ကို ပစ်ချရာချောက်၊ ဣသိဂိလိပသေ-ဣသိဂိလိတောင်နံပါး၊ ဝါ-ဣသိဂိလိတောင်နံရံ၊ ကာလသိ လာယံ-ကျောက်ညိုပေါ်၊ ဝေဘာရပသေ-ဝေဘာရတောင်နံပါး၊ ဝါ-ဝေဘာရ တောင်နံရံ၊ သတ္တပဏ္ဍိဂုဟာယံ -စရည်းပင်ပေါက်ရာလိုဏ်၊ သီတဝနေ-ယင်း တိုက်တော၊ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဗာရေ-မြေဦးခေါင်းနှင့်တူသော တောင်ဝှမ်း၊ ဂေါတမကကန္တာရာယံ-ဂေါတမကချောက်၊ တိန္ဒြကကန္တာရာယံ-တည်ပင်ပေါက် ရာ ချောက်၊ တပေါဒကန္တာရာယံ-တပေါဒါချောက်၊ တပေါဒါရာမေ-တပေါဒါရံ

၁။ အပိသု။ ။ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ဘာသာဋီကာ (၅၁) ၌ စွ၊ ရှေးစာရာများကား "အပိသု-ခင်စစ်" ဟု ပေးလေ့ရှိကြသည်။

ကျောင်းတိုက်၊ ဇီဝကမ္မဝနေ-ဇီဝက၏သရက်ဥယျာဉ်၊ မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိ-
မဒ္ဒကုစ္ဆိမည်သော၊ မိဂဒါယေ-မိဂဒါဝုန်တော၊ (သားကောင်တို့အားဘေးမဲ့
ပေးထားရာတော၊) ဣတိ-ဤသို့ ညွှန်ပြကုန်၏။

တေသံ-တို့၏၊ (ပုရတော ပုရတော၌စပ်) မလ္လပုတ္တော-သော၊ အာယသ္မာ
ဒဗ္ဗော-သည်၊ တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ဇလမာနာယ-ထိန်လင်းတောက်ပ
နေသော၊ အင်္ဂုလိယာ-လက်ချောင်းဖြင့်၊ ပုရတော ပုရတော-ရှေ့၌ ရှေ့၌၊
(ရှေ့က ရှေ့က)၊ ဂစ္ဆတိ၊ တေပိ-တို့သည်လည်း၊ တေနေဝ အာလောကေန-
ထိုအလင်းရောင်ဖြင့်ပင်၊ ပေ၊ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော-နောက်၌ နောက်၌၊ (နောက်
က နောက်က) ဂစ္ဆန္တိ-လိုက်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ အယံ-ဤဟာသည်၊ မဇ္ဈော-
ညောင်စောင်းပါတည်း၊ (ခုတင်ပါတည်း)၊ (ပိဋ္ဌိ-အင်းပျဉ်၊ ထိုင်ခုံ၊ ဘိသိ-
ဘုံလျှို့၊ ဗိမ္မောဟန-ခေါင်းအုံး၊ ဝစ္စဋ္ဌာန-ကျင်ကြီးစွန် ရာအရပ်၊ ပဿာဝစ္စာန-
ကျင်ငယ်စွန် ရာအရပ်၊ ပါနိယံ-သောက်ရေ၊ ပရိဘောဇနိယံ-သုံးရေ၊ ကတ္တရ
ဒဗ္ဗော-သူအိုဆောင်တောင်စေး၊) ဣဒံ-ဤဟာသည်၊ သံဃဿ-၏၊ ကတိက
သဏ္ဍာန-ကတိကဝတ်တည်ရာပါတည်း၊ [“ဤနေရာ၌စုပေါင်း၍ ဆွမ်းစားရမည်၊
ဤနေရာ၌စုပေါင်း၍ ဘုရားရှိခိုးရမည်” စသည်ဖြင့် ကတိကဝတ်ပြု၍ သတ်မှတ်
ထားရာ အရပ်၊] ဣမံကာလံ-ဤအချိန်၌၊ ပဝိသိတဗ္ဗံ-ဝင်ထိုက်၏၊ ဣမံကာလံ-
ဤ အချိန်၌၊ နိက္ခမိတဗ္ဗံ-ထွက်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍ ခင်းပေး၏၊
ပေ၊ ပုနဒေဝ-တစ်ဖန်သာလျှင်၊ ဝေဠုဝနံ-သို့၊ ပဗ္ဗာဂစ္ဆတိ-ပြန်လာ၏။

၃၈၃။ မေတ္တိယဘူမဇကော-မေတ္တိယဘူမဇကမည်ကုန်သော၊ ဝါ-မေတ္တိယ
ဘူမဇကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ နဝကာ စေဝ - သီတင်းငယ်တို့သည်လည်း
ကောင်း၊ အပ္ပပုညာစ-နည်းသော ပုဉ်းကံရှိသူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊
သံဃဿ-၏၊ ယာနိသေနာသနာနိ -တို့သည်၊ လာမကာနိ-ညွှံ့ကုန်၏၊ တာနိ-
ထိုညွှံ့သော ကျောင်းအိပ်ရာနေရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ လာမကာနိ-ညွှံ့ကုန်
သော၊ ဘတ္တာနိ စ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထို မေတ္တိယဘူမဇက
ရဟန်းတို့၏ အထံသို့၊ ပါပုဏန္တိ-ရောက်ကုန်၏။

ရာဇဂဟေ မနုဿာ၊ ထေရာနံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အဘိသင်္ခါ
ရိကံ-ပြုပြင်စီမံခြင်းဖြင့် ပြုအပ်သော၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ (ထိုကို သရုပ်ဖော်လို၍
“သပ္ပိမ္မိ” စသည်မိန့်၊) သပ္ပိမ္မိ-ထောပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တေလမ္မိ-ဆီကို

၁။ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော။ ။ အပါဒါန်ဟူသည် ခွဲခွာခြင်းသဘောရှိ၏၊ ဤ၌ကား
ခွဲခွာခြင်းသဘောမရှိသောကြောင့် အပါဒါန်အနက်မပေးပါ၊ တောပစ္စည်း အဓိကရဏ
အနက်ဟော။

၂။ ယာနိသံဃဿစသည်။ ။ သံဃဿ-၏၊ လာမကာနိ-ကုန်သော၊ ယာနိ
သေနာသနာနိ (သန္တိ)၊ တာနိ-တို့သည်၊ တေသံ-တို့၏အထံသို့၊ ပါပုဏန္တိ၊ လာမကာနိ
(ယာနိ) ဘတ္တာနိ (သန္တိ)၊ (တာနိ) စ ထိုဆွမ်းတို့သည်လည်း၊ (တေသံပါပုဏန္တိ)၊
ဤသို့လည်း ပေးနိုင်သည်၊ နိဿယ၌ လွယ်ကူအောင် ပေးထားသည်။

လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂမ္မိ-လက်သုပ်ဟင်းလျာကို လည်းကောင်း၊ (ဥတ္တရိ-
 အလွန်၊ ဘင်္ဂ-မျိုးအပ် ဆိတ်အပ် လှီးအပ်သော ဟင်းစွက်၊) ဒါတုံဣစ္ဆန္တိ။
 မေတ္တိယဘူမဇကောန-ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံပန-တို့အားကား၊ ပါကတိကံ-
 ပင်ကိုသဘောရှိသော၊ ယထာရန္တ-ချက်အပ်တိုင်းသော၊ ဝါ-ချက်မြီတိုင်းသော၊
 ဝိလင်္ဂဒုတိယံ-ပအုန်းရည်လျှင် နှစ်ခုမြောက်ရှိသော၊ ကဏာဇကံ-ဆန်ကွဲ
 ထမင်းကို၊ ဒေန္တိ။ (မေတ္တိယဘူမဇကောတို့အတွက်ကား အထူးမစီမံတော့၊ မိမိတို့
 ပင်ကို ချက်နေကြ ဆန်ကွဲထမင်းနှင့် ပအုန်းရည်ဟင်းကိုသာ လှူကြ၏။)
 တော-တို့သည်၊ ပစ္စာဘတ္တံ-ဆွမ်း၏နောက်အဖို့၌ (ဆွမ်းစားရာကာလ၏နောက်
 အဖို့၌) ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ-ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ဖဲခဲကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)
 ထေရေ ဘိက္ခု ပုစ္ဆန္တိ။ ပေ၊ ဘတ္တရေ-ဆွမ်းစားရပ်၌၊ ပေ၊ ဇကေစ္စ-အချို့
 ကုန်သော၊ ပေ၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ရာသည်၊ ပေ။

ကလျာဏဘတ္တိကော-ကလျာဏဘတ္တိကမည်သော၊ ဂဟပတိ-အိမ်ရှင်
 သူကြွယ်သည်၊ သံဃဿ-အား၊ နိစ္စဘတ္တံ-နိစ္စဘတ်ဖြစ်သော (အမြဲလှူအပ်သော
 ဘတ်ဖြစ်သော) စတုက္ကဘတ္တံ-လေးမျိုးအတိုင်းအရှည် ရှိသောဘတ်ကို၊ ဒေတိ၊
 (စတုက္ကသရုပ် နောက်၌တွေ့ရလိမ့်မည်။) သော-သည်၊ ဘတ္တရေ-၌၊ သပုတ္တ
 ဒါရော-သားသမီးဇနီးနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ) ဥပတိဋ္ဌိတွာ-အနီး၌တည်၍၊
 ပရိဝိသတိ-ပြုစုလုပ်ကျွေး၏၊ အညော-အခြားသူတို့သည်၊ (တချို့က)၊ ဩဒနေန-
 ဆွမ်းဖြင့်၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးလျှောက်ကြကုန်၏၊ [အလိုရှိပါသလား၊ လိုက်ရပါမည်
 လားဟု မေးကြသည်။] သူပေန-ပဲဟင်းစသည်ဖြင့်၊ တေလ၊ ဥတ္တရိဘင်္ဂ။]

ကလျာဏဘတ္တိကဿ-သော၊ ဂဟပတိနော-၏၊ သွာတနာယ-နက်ပြန်၌
 ဖြစ်သောသုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဘတ္တံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ မေတ္တိယဘူမဇကောန-ကုန်
 သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ (အထံသို့)၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ-ညွှန်ချအပ်သည်၊ ဟောတိ။ ပေ။
 ဧကနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊
 အဂမာသိ၊ ပေ၊ ဓမ္မိယာ-တရားရှိသော၊ (တရားပါသော)၊ ကထာယ-စကား
 ဖြင့်၊ သန္ဓဿသိ-ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ၊ စီးပွားနှစ်ဖြာကို၊ ကောင်းစွာရှုမြင်စေပြီ၊
 ဝါ-ကောင်းစွာ ပြတော်မူပြီ၊ သမာဒါပေသိ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကောင်းစွာ
 ယူစေတော်မူပြီ၊ (သောက်တည်စေတော်မူပြီ)၊ သမုတ္တေဇေသိ-ကုသိုလ်တရား
 တို့၌ ကောင်းစွာ ထက်သန်စေတော်မူပြီ၊ သမ္မဟံသေသိ-အားတက်သရော
 ရှိပုံ၊ ထင်ရှားရှိသော အခြားဂုဏ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီ၊
 ပေ၊ အမှောက်-တို့၏၊ ယရေ-အိမ်၌၊ ကဿ-အဘိယံရဟန်းအား၊ ဝါ-၏

၁။ ကလျာဏဘတ္တိကော။ ။ “ကောင်းမွန်သော ဘတ်ရှိသော၊ ဝါ-ကောင်းမွန်
 သော ဘတ်ကို ပေးလှူတတ်သော” ဟု အကျယ်ဆိုပါ။ ဘာ-၆-၅၃။

အထံသို့၊ သွာတနာယ-ဘတ္တံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ-အပ်ပါသနည်း၊ ပေ၊ အနတ္တမနော-
 မိမိစိတ်မရှိသည်၊ ဝါ-မနှစ်သက်မကျေနပ်သည်၊ အဟောသိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့
 တွေး၍ မနှစ်သက်မကျေနပ်သနည်း)၊ ကထံဟိ-ကြောင့်၊ ပါပဘိက္ခု-ယုတ်မာ
 သော ရဟန်းတို့သည်၊ အမှာကံ-ဃရေ၊ ဘုဒ္ဓိဿန္တိနာမ-စားကြလိမ့်မည်နည်း၊
 (စားကြမှာလဲ)၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍ မနှစ်သက်မကျေနပ်ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ-
 ဤသို့တွေး၍၊ [ဣတိတစ်လုံး အကျေကြီ] ယရံ ဂန္ဓာ၊ ဒါသိ-ကျွန်မကို၊
 အာဏာပေသိ-စေခိုင်းပြီ၊ (ကိ)၊ ဧ-ကျွန်မ၊ သွေ-၌၊ ဘတ္တိကာ-ဘတ်ရှိကုန်
 သော၊ (ဆွမ်း အလှည့်ကျကုန်သော)၊ ယေ-အကြင်ကိုယ်တော်တို့သည်၊
 အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေ-တို့ကို၊ ကောဋ္ဌကေ-တံခါးမုန်၌၊ ပေ၊ ပရိဝိသ-ပြုစုလုပ်ကျွေး
 လိုက်၊ ဣတိ-စေခိုင်းပြီ။

အထခေါ၊ ပေ၊ ဟိယျော-မနေ့က၊ ပေ၊ ပုစ္ဆိဿန္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊
 တေနေဝ သောမနဿေန-ထိုသောမနဿကြောင့်ပင်၊ (ထိုဝမ်းမြောက်မှု
 ကြောင့်ပင်)၊ စိတ္တရူပံ-စိတ်အားလျော်စွာ၊ (စိတ်တိုင်းကျ)၊ ရတ္တိယာ-၌၊ န
 သုပိသု-အိပ်မပျော်ကြကုန်၊ ပေ၊ သာ ဒါသိ-သည်၊ မေတ္တိယဘူမဇကေ-
 ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒုရတောဝ-အဝေး၌ပင်၊ (အဝေးကြီးကပင်)၊
 အာဂစ္ဆန္တေ-လာနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဓသာ-ပြီ၊ ပေ၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ မယံ-ကောဋ္ဌကေ နိသီဒါပေယျာမ-ထိုင်နေကြရကုန်၏၊ [မယံ-
 တို့ကို၊ နိသီဒါပေယျာမ-ထိုင်နေစေအပ်ကုန်၏၊] တထာ-ဖြင့်၊ နိသံသယံ-
 ယုံမှားမဲ့၊ ဝါ-စင်စစ်ကေန်၊ ဘတ္တံ-သည်၊ သိဒ္ဓံ-ပြီးစီးသည်၊ နတာဝ ဘဝိ
 သတိ-ဖြစ်လိမ့်ဦးမည်မဟုတ်သေး၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ၊ ဥပဂစ္ဆိ-
 ကပ်ပြီ။

ဘဂိနိ၊ မယံ-တို့သည်၊ နိစ္စဘတ္တိကာ-နိစ္စဘတ်ရှိသူတို့တည်း၊ ပေ၊
 အပိစ-သို့သော်လည်း၊ အဟံ-ကို၊ ဟိယျောဝ-မနေ့ကပင်၊ ဂဟပတိနာ-
 သည်၊ အာဏတ္တာ-စေခိုင်းအပ်ပါပြီ၊ ပေ။

အထခေါ၊ ပေ၊ နိသံသယံ-မဲ့၊ မယံ-တို့ကို၊ ဒဗ္ဗေနမလ္လပုတ္တေန-သည်၊
 ဂဟပတိနော-၏၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ ပရိဘိနာ-မျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-
 ဤသို့ပြော၍၊ တေနေဝ ဒေါမနဿေန-ကြောင့်ပင်၊ (ထိုစိတ်မချမ်းသာမှု
 ကြောင့်ပင်)၊ စိတ္တရူပံ န ဘုဒ္ဓိသု-မစားနိုင်ကြကုန်၊ ပေ၊ ဗဟာရာမကောဋ္ဌကေ
 (ဗဟိ + အာရာမကောဋ္ဌကေ)-ကျောင်းတိုက်၏ အပြင်ဘက် တံခါးမုန်၌၊
 သံဃာဋီပလ္လတ္တိကာယ-သင်္ကန်းကြီးဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပတ်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့် (သင်္ကန်း
 ကြီးများကို ဗလုံးပထွေး ရစ်ပတ်၍) တုဏှိဘူတာ-ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်
 သည်၊ မကံဘူတာ-မျက်နှာမသာမယာသူ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၊ ပတ္တကုန္တာ-
 အောက်သို့ကျသောလည်ကုပ် ရှိကုန်သည်၊ အဓောမုခေါ-အောက်၌ မျက်နှာ

ရှိကုန်သည်။ (ဦးခေါင်းငိုက်စိုက်၊ မျက်နှာငုံ့ထားကုန်သည်။) ပဇ္ဈာယန္တာ^၁-
တွေးတောကြံမြိုင်ကုန်သည်။ အပ္ပဋိဘာနာ-ရှေးရှုထင်လာသော ဉာဏ်မရှိကုန်
သည်။ ဝါ-ရှေးရှုထင်လာသော စကားမရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) နိသီဒိံ သု၊ ဝေ၊

☞ အထခေါ-၌၊ မေတ္တိယာ-သော၊ ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ပေ၊ အယျာ-တို့၊
ဝဇ္ဇာမိ-ရှိစိုးပါ၏။ ပေ၊ နာလပီသု-စကားမပြောကြကုန်၊ အဟံ၊ အယျာနံ-
တို့အား၊ ကိ-အဘယ်အရာကို၊ အပရဇ္ဈာမိ-ဖြစ်မှားမိပါသနည်း၊ ကိဿ-
ကြောင့်၊ မိ-ကို၊ တစ်နည်း၊ မိ-နှင့်အတူ၊ အယျာ-တို့သည်၊ နာလပန္တိ-စကား
မပြောကြပါသနည်း၊ ဣတိ-သို့ လျှောက်ပြီ။

ဘဂိနိ၊ ဟိ-အကြင်ကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ အဓမ္မ-တို့ကို၊ ဒဗ္ဗေနမလ္လပုတ္တေန-
သည်၊ ဝိပောဋ္ဌိယမာနေ-ညှဉ်းဆဲအပ်ကုန်သည်တို့ကို၊ အဇ္ဈပေက္ခသိ-လျစ်လျူ
ရှု၏။ တထာ-ထို့ကြောင့်ပါတည်း၊ (ထို့ကြောင့် စကားမပြောပါဟူလို၊)
အယျာ-တို့၊ အဟံ-သည်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ကရောမိ-ပြုရမည်နည်း၊ ပေ၊
သစေ ဣစ္ဆယျာသိ-အံ၊ အဇ္ဇေဝ-ယနေ၌ပင်၊ ဘဂဝါ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တံ-ကို၊
နာသာပေယျ-ပျက်စီးစေတော်မူရာ၏။ ဝါ-ဖျက်ဆီးတော်မူရာ၏။ ပေ။

ဘဂိနိ ဧဟိ-လာပါ၊ [သွားပါဟုလည်းပေးနိုင်၏]၊ ပေ၊ ဝဒေဟိ-လျှောက်
ချေ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ လျှောက်ရမည်နည်း၊) ဘန္တေ၊ ဣဒံ-ဤအမှုသည်၊
နစ္ဆန္တံ-မလျှောက်ပတ်ပါ၊ နပ္ပတိရူပံ-မသင့်တော်ပါ၊ ဘန္တေ၊ ယာယံ ဒိသာ-
အကြင်အရပ်မျက်နှာသည်၊ အဘယာ-ဘေးမရှိပါ၊ အနိတိကာ-ရန်မရှိပါ၊
အနုပဒ္ဒဝါ-နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝ မရှိပါ၊ သာယံဒိသာ-သည်၊ သဘယာ-
ဘေးရန်နှင့်တကွ ဖြစ်နေပါ၏။ (ဘေးရှိနေပါ၏) သဤတိကာ-ရန်ရှိနေပါ၏။
သဥပဒ္ဒဝါ-နှိပ်စက်တတ်သော ဥပဒ္ဒဝေါ ရှိပါ၏။ ယတော-အကြင်အရပ်၌၊
နိဝါတံ-လေမရှိပါ၊ တတော-ထိုအရပ်၌၊ သဝါတံ-လေရှိနေပါ၏။ (လေမုန်တိုင်း
ထနေပါ၏။) ဥဒကံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ အာဒိတ္တံမညေ-မီးလောင်အပ်သကဲ့သို့

၁။ ပဇ္ဈာယန္တာ။ သုဒိန္နဘာဏဝါရံ၌ “ပဇ္ဈာယိ” ကို တံတံစိန္တယိ” ဟု ဖွင့်
ခဲ့၏။ ထိုကိုကြည့်၍ “ပဇ္ဈာယန္တာ-တွေးတောကြံမြိုင်ကုန်သည်” ဟုပေးသည်။ ဤနေရာ
၌ “ပဇူပါယန္တာ” ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်လျှင် ဈေ-ဇာတ်၏ ဒဟနအနက်ကို ရည်
ရွယ်ဟန်တူသည်။ ထိုအလို “ပဇ္ဈာယန္တာ-ဒေါသဟူသော အစိုးလွတ်ကုန်သည်၊ ဝါ-
ဒေါသ မီးတောက်ကုန်သည်” ဟုဆိုပါ။

၂။ တထာဟိ။ ဟိသည် ယသ္မာအနက်ဟောနိပါတ်၊ တထာသည် တသ္မာ
အနက်ဟောနိပါတ်၊ ဤသို့ယူ၍ အနက်ပေးသည်။ တစ်နည်း-တထာသည် ဟိတ်အနက်
ဟော တတောနှင့်တူသော နိပါတ်၊ ဟိသည် ဧဝအနက်ဟော၊ ဤသို့ယူလျှင် “ယသ္မာ”
အပိုထည့်၍ ပေးရသည်။ ပေးပုံမှာ-

ဘဂိနိ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ ပေ၊ အဇ္ဈပေက္ခသိ-၏၊ တထာဟိ တတော
ဧဝ-ထို့ကြောင့်ပင် (မယံ-တို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊ နာလပါမ-ကုန်)၊ ဟု ပေးပါ။

ဖြစ်ပါ၏။ မလ္လပုတ္တေန-သော၊ အယျေနဒဗ္ဗေန-သည်။ ဒုသိတာ-ဖျက်ဆီးအပ်သည်။ အမှိ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ချေ၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဟေ။

၃၈၄။ ဒဗ္ဗ၊ ယထာ - အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ-အကြင်အမှုကို၊ အယံဘိက္ခုနီ-သည်။ အာဟ-ပြောပြီ၊ တံ-သည်။ ဧဝရူပံ - ဤသို့ သဘောရှိသော အမှုကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီးသည်။ (ဟုတွာ) သရသိ^၁ - အမှတ်ရ၏လော၊ (အမှတ်ရသလား)၊ တစ်နည်း-ယထာ-ဖြင့်၊ ဝါ-ကို၊ အယံ ဘိက္ခုနီအာဟ၊ ဒဗ္ဗ တံ၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသောအမှုကို၊ သရသိ-အမှတ်ရ၏လော၊ (အမှတ်ရသလား)၊ ကတ္တာ-ပြုမိသည်လည်း။ (အသိ-ဖြစ်သလော)၊ [ဖြစ်သလား]၊ ဣတိ-မေးတော်မူပါ၏။ ဘန္တေ၊ ယထာ-ဖြင့်၊ မံ-ကို၊ ဘဂဝါ-သည်။ ဇာနာတိ-သိတော်မူပါ၏။ (တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဟံ-ကို၊ ဒဗ္ဗဗျော-မှတ်ထိုက်ပါ၏။) ဣသိ-လျှောက်ပြီ၊ ဒဗ္ဗ-ဒဗ္ဗ၊ ဒဗ္ဗာ-ပညာရှိတို့သည်။ ဧဝံ-သို့၊ (သင်ဖြေရှင်းသလို)၊ နနိဗ္ဗေဋ္ဌန္တိ-မဖြေရှင်းကြကုန်၊ တယာ-သည်။ သစေကတံ-အကယ်၍ပြုအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ကတန္တိ-ပြုအပ်ပါပြီဟူ၍၊ ဝဒေဟိ-လျှောက်ပါ၊ တယာ-သည်။ သစေအကတံ-အကယ်၍ မပြုအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ အကတန္တိ-မပြုအပ်ပါဟူ၍၊ ဝဒေဟိ၊ ဣတိ-ပြီ။

ဘန္တေ အဟံ-သည်။ ယတော-အကြင်အခါမှစ၍၊ ဝါ-အကြင်အခါ၌၊ ဇာတော^၂ -မွေးဖွားပါပြီ၊ တတော-ထိုအခါမှစ၍၊ သုပိနန္တေနပိ-အိပ်မက်၌လည်း၊ မေထုနံဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတာ-မှီဝဲပြီးသည်။ (မှီဝဲဖူးသည်) (ဟုတွာ) နာဘိဇာနာမိ^၃ -မသိပါ။

(တစ်နည်း)-ဘန္တေ ယတော-မှစ၍၊ အဟံ-သည်။ ဇာတော-ပါပြီ၊ (တတော-မှစ၍) သုပိနန္တေနပိ-၌လည်း၊ မေထုနံဓမ္မံ-ကို၊ နာဘိဇာနာမိ-မသိပါ။ န ပဋိသေဝိတာ-မှီလည်းမမှီဝဲပါ။ ဇာဂရော-နီးနေသည်။ (သမာနော)

၁။ သရသိ တွံစသည်။ ။ပထမနည်း၌ တစ်ဝါကျတည်းအဖြစ်ပေးသည်။ ဒုတိယနည်း၌ “သရသိ တွံ ဒဗ္ဗ-ဧဝရူပံ” သည် တစ်ဝါကျ၊ ကတ္တာသည် တစ်ဝါကျ၊ ဤသို့ခွဲ၍ “အသိ” ဟု ပါဠိသေသထည့်လျက် ပေးသည်။ (၅၅) ၅။

၂။ ယတောဇာတော။ ။ဇာတောကို “အရိယာ ဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်ပြီ” ဟု အနက်ပေးကြ၏။ ၄-၌အထူးမဖွင့်၊ ၇-နှစ်အရွယ် အလွန်ငယ်သော အချိန်မှာ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့သော အရှင်ဒဗ္ဗအတွက် ပုထုဇဉ်ဘဝဖြင့်လည်း မေထုနဓမ္မ လွန်ကျူးဖို့ရန် ခံယဉ်းပါသည်။

၃။ နာဘိဇာနာမိစသည်။ ။ဤ၌လည်း အဋ္ဌကထာ ၂-နည်းဖွင့်၏။ ပထမနည်း၌ ၂ ဝါကျခွဲ၏။ ဒုတိယနည်း၌ တစ်ဝါကျတည်းယူ၏။ သို့ရာတွင် သရသိ စသော အမေးဝါကျနှင့်လျှော်အောင် တစ်ဝါကျအဖြစ် ယောဇနာနည်းကို ရှေးဦးစွာပေး၍ ၂-ဝါကျခွဲ၍ ယောဇနာနည်းကို နောက်မှပေးထားပါသည်။ (၅၈) ၅။

ပဂေဝ-ရှေးဦးမဆွအစကပင်၊ (နာဘိဇာနာမိ-ပါ၊) (တစ်နည်း)၊ ဇာဂရော (သမာနော) ပုဂေဝ-ဘာပြောဖွယ်ရှိပါအံ့နည်း၊ ပေ၊ နာသေထ-အသွင်ကို ဖျက်၊ လူထွက်စေကြကုန်လော့၊ လှုံမေစ ဘိက္ခု-တို့ကိုလည်း၊ အနုယုဉ္ဇထ-
 ဖွေရှာ ထောက်လှမ်းစုံစမ်းကြကုန်လော့၊ [မြောက်ပေးသော ရဟန်းများရှိသော် လည်း “မည်သူမည်ဝါ” ဟု မသိသေးသဖြင့် စုံစမ်းခိုင်းတော်မူသည်]၊ ပေ၊ ပါဝိသိ-ဝင်တော်မူပြီ။

အထခေါ၊ ပေ၊ မာနာသေထ-နှင့်၊ သာ-သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ရာကို၊ နအပရစ္ဆတိ-မပြစ်မှားပါ၊ ကုပိတောဟိ-စိတ်ဆိုးနေကုန်သော၊ အနတ္တမနေဟိ- မိမိစိတ်မရှိကုန်သော၊ စာဝနာဓိပ္ပာယေဟိ-သာသနာတော်မှ ရွှေ့စေခြင်း၌ (ဖြစ်သော) အလိုရှိကုန်သော၊ အမှေဟိ-တို့သည်၊ သာ-ထို ဘိက္ခုနီကို၊ ဥဿာဟိတာ-အားတက်စေအပ်ပါပြီ၊ ဝါ-တိုက်တွန်းအပ်ပါပြီ၊ ပေ၊ အမူလ ကေန-အခြေအမြစ်မရှိသော၊ ပါရာဇိကေနဓမ္မေန-ပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်၊ အနန္တသေထ ကိ-စွပ်စွဲဖျက်ဆီးကြသလား၊ အဝုသော-တို့၊ ဧဝံ-မှန်ပါ၊ ပေ၊ အနန္တသေထ ကိရ-စွပ်စွဲဖျက်ဆီးကြသည်ဟု ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်ပါ သလော၊ ပေ။

၃၈၆။ ဒုဋ္ဌောဒေါသောတိ - ကား၊ ကုပိတော - စိတ်ဆိုးသည်၊ အနတ္တ မနော-မိမိစိတ်မရှိသည်၊ (မိမိအလိုကျစိတ်မရှိသည်)၊ တစ်နည်း-အနတ္တမနော- ပီတိသုခတို့သည် ယူအပ်သောစိတ်မရှိသည်၊ အနဘိရဒ္ဓေါ-မိမိသူတစ်ပါး စီး အပွားကို မပြီးစေတတ်သည်၊ (တစ်နည်း)၊ အနဘိရဒ္ဓေါ-ဒေါသက မနှစ်သက် စေအပ်သည်၊ အာဟတစိတ္တော-ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဓိလဇာတော-ဖြစ်သော စိတ်၏ဂေဟိယန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းဒေါသရှိသည်၊ (တစ်နည်း)၊ ဓိလဇာတော-ဖြစ်သော အမှိုက်သရိုက်နှင့်တူသော ဒေါသရှိသည်၊ (ဟုတွာ) (အနန္တသေယျ-၌စပ်)။

အပ္ပတီတောတိ-ကား၊ တေန စ ကောပေန-ထို အမျက်ကြောင့် လည်း ကောင်း၊ တေန စ ဒေါသေန-ထိုဒေါသကြောင့်လည်းကောင်း၊ တာယ စ အနဘိရဒ္ဓိယာ-မိမိ သူတစ်ပါးစီးအပွားကို မပြီးစေတတ်သော ထိုဒေါသနုဿ ကြောင့် လည်းကောင်း၊ အပ္ပတီတော-ပီတိသုခတို့သည် ရှေးရှု မကပ်ရောက် အပ်သည်၊ ဟောတိ။

အမူလကံနာမ-မည်သည်၊ အဒိဋ္ဌံ-ကိုယ်တိုင်လည်း မမြင်အပ်သော၊ အသုတံ-ကြားလည်း မကြားအပ်သော၊ အပရိသင်္ကိတံ-မယုံမှားလည်း မယုံမှား

အညွှန်း။ ။ ကုပိတောအနတ္တမနောစ-၆၈၊ အနဘိရဒ္ဓေါအာဟတစိတ္တောဓိလဇာ တော-၆၉၊ အပ္ပတီတော စသည်-၇၀၊ ဘိက္ခုဘာဝါသမဏဓမ္မံ စသည်-၉၃၊ တံ ဇေတံ စသည်-၉၄၊ သမနုဂါဟိယမာနော-၉၄။

အပ်သော ပါရာဇိကံအမှုတည်း။ (အာပတ်တည်း)။ ပါရာဇိကေနဓမ္မနာတိ-
 ကား။ စတုန္ဒ-လေးပါးသော ပါရာဇိကတို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးသော
 အာပတ်ဖြင့်၊ အနန္တသေယျာတိ-ကား။ စောဒေတိဝါ-ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ စောဒ
 နာအံ၊ စောဒါပေတိဝါ-သူတစ်ပါးကိုလည်း စောဒနာစေအံ၊ (စောဒနာခိုင်းအံ)
 အပွေဝနာမ၊ ပေ၊ စာဝေယျန္တိ-ကား။ ဘိက္ခုဘာဝါ-ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ အပွေဝ
 နာမစာဝေယျ-ရွေ့လျောစေနိုင်တန်ရာ၏။ [သမဏဓမ္မာ-ရဟန်းတရားမှ၊
 သီလက္ခန္ဓာ-သီလအစုမှ၊ တပေါဂုဏာ-အကျင့်ဂုဏ်မှ၊] တတော အပရေန
 သမယေနာတိ ကား။ ယသ္မိ-ဧကော-၌၊ အနန္တသိတော-စွပ်စွဲဖျက်ဆီးအပ်သည်။
 ဟောတိ၊ တံဇဏံ-ထိုဇဏသည်၊ တံလယံ-သည်၊ တံမဟုတ္တံ-သည်၊ ဝိတိဝတ္ထေ-
 လွန်လသော် [တံ ဇဏံ စသည်၌ ဘုမ္မတ္ထဝယ် ဒုတိယာဝိဘတ်သက်။]

သမနုဂ္ဂါဟီယမာနောတိ-ကား။ ယေနဝတ္ထုနာ-ဖြင့်၊ (ပါရာဇိကဝတ္ထု
 ဖြင့်)၊ အနန္တသိတော ဟောတိ၊ တသ္မိ-ထိုဝတ္ထု၌၊ (စောဒကော-သည်၊ ဝါ-
 ကို၊ အနုဝိဇ္ဇကေန-မေးစိစစ်တတ်သော ဝိနည်းမိုရ်သည်။) သမနုဂ္ဂါဟီယမာနော-
 စစ်ဆေးမေးမြန်းအပ်သော်၊ အသမနုဂ္ဂါဟီယမာနောတိ-ကား။ ကေနစိ-တစ်
 စုံတစ်ယောက်သည်၊ (ဝိနည်းမိုရ်ကဖြစ်စေ၊ အခြားသူကဖြစ်စေ)၊ န ဝုစ္စမာနော-
 မပြောဆိုအပ်ဘဲ၊ (ဘိက္ခုစ ဒေါသံပတိဋ္ဌာတိ-၌စပ်)။

အဓိကရဏံနာမ-သည်၊ အဓိကရဏာနိ-အဓိကရဏ်းတို့သည်၊ စတ္တာရိ-
 တို့တည်း။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကိစ္စာဓိကရဏံ-လည်း
 ကောင်းတည်း။ ဘိက္ခု စ ဒေါသံပတိဋ္ဌာတိတိ-ကား။ မယာ-သည်၊ တုစ္ဆကံ-
 အနက်မမှီး အချည်းနှီးသောစကားကို၊ ဘဏိတံ-ပြောအပ်ပါပြီ၊ မုသာ-
 လိမ်လည်လိုခြင်း ချွတ်ယွင်းသော စကားကို၊ [အဘူတံ-မဟုတ်မမှန်သော
 စကားကို၊] မယာ-သည်၊ အဇာနန္တေန-မသိပါဘဲ၊ ဘဏိတံ၊ (ဣတိ-ဤသို့
 ဝန်ခံရတော့၏။)

၃၈၇။ [အဒိဋ္ဌဿ=အဒိဋ္ဌော+အဿ] အဿ-ထိုစောဒကရဟန်းသည်၊
 (ဒိဋ္ဌော-၌စပ်) (သော-ထိုစဒိတကရဟန်းကို)၊ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ-သို့၊ အဇ္ဈာပဇ္ဇန္တော-
 လွမ်းမိုး၍ ရောက်နေသည်ကို၊ ဝါ-လွန်ကျူးနေသည်ကို၊ အဒိဋ္ဌော-မမြင်အပ်
 သည်၊ ဟောတိ၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ စေစောဒေတိ-အကယ်၍ စောဒနာအံ၊
 (ကိ)၊ မယာ-သည်၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီ၊ (တွံ) ပါရာဇိကံဓမ္မံ-သို့၊ အဇ္ဈာပဇ္ဇော-
 လွမ်းမိုး၍ ရောက်ပြီးသည်၊ ဝါ-လွန်ကျူးပြီးသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏၊ အဿမကော-
 ရဟန်းမဟုတ်သည်၊ အသိ၊ အသကျပုတ္တိယော-သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသား
 တော် မဟုတ်သည်၊ အသိ တယာ-နှင့်၊ သဒ္ဓံ-တကွ၊ ဥပေါသထောဝါ-သည်
 သော်လည်းကောင်း၊ ပဝါရဏာ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃကမ္ပဝါ-
 (ကြွင်းသော) သံဃကံသည်သော်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ-တော့၊ ဣတိ-ဤသို့

စောဒနာအံ့၊ ဝါစာယ ဝါစာယ-စကားစွန်းတိုင်း စကားစွန်းတိုင်း၌^၁၊ သံဃာဒီ
သေသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

အမှာ။ ။နောက်၌ “အသုတံသု-အသုတော+အဿ” စသည်ပုဒ်ခွဲ၍
“အသုတော-မကြားအပ်သည်၊ အပရိသင်္ကတော-မယုံမှားအပ်သည်” ဟု ဆိုပါ။

ဒိဋ္ဌေ^၂-မြင်အပ်သောအရာ၌၊ ဝေမတိကော-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိ၏၊
ဒိဋ္ဌ-ကို၊ နောကပ္ပေတိ-မသက်ဝင် မယုံကြည်၊ ဒိဋ္ဌ-ကို၊ နဿရတိ-အမှတ်
မရ၊ ဒိဋ္ဌ-ကို၊ ပမုဋ္ဌော-မေ့နေသည်၊ ဟောတိ-။

၃၈၈။ အဒိဋ္ဌဿ=အဒိဋ္ဌော+အဿဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အဒိဋ္ဌော-မမြင်အပ်သည်၊
ဟောတိ၊ ပေ၊ စောဒါပေတိ-စေအံ့၊ [လွယ်ပြီ]။

၃၈၉။ အသုဋ္ဌေ-မစင်ကြယ်သူ၌၊ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ-စင်ကြယ်သူဟု အယူရှိ၏၊
သုဋ္ဌေ-စင်ကြယ်သူ၌၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ-မစင်ကြယ်သူဟု အယူရှိ၏၊ ပေ။

ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အသုဋ္ဌေါ-မစင်ကြယ်သည်၊ အညတရံ-သော၊ ပါရာ
ဇိကံ ဓမ္မံ-သို့၊ အဇ္ဈာပဏှော-လွမ်းမိုး၍ ရောက်ပြီးသည်၊ (လွန်ကျူးပြီးသည်)
[အသုဋ္ဌေါ-ကို ထပ်ဖွင့်သောစကားတည်း၊] ဟောတိ၊ တံ-ကို၊ သုဒ္ဓဒိဋ္ဌိ-
စင်ကြယ်သူဟု အယူရှိသည်၊ သမာနော-လျက်၊ ဩကာသံ-အခွင့်ကို၊ (စောဒနာ
ခွင့်ကို)၊ န ကာရာပေတော-မပြုစေဘဲ၊ စာဝနာဓိပ္ပာယော-သာသနာတော်မှ
ရွှေ့လျောစေခြင်း၌ အလိုရှိသည်၊ ဤ-သာသနာတော်မှ ရွှေ့လျော စေလိုသည်၊
(ဖြစ်၍)၊ ဝဒေတိ-ပြောအံ့၊ သံဃာဒီသေသေန-နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-သို့၊
အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပေ၊ အက္ခောသံဓိပ္ပာယော-ဆဲခြင်း၌ အလိုရှိသည်
(ဖြစ်၍)၊ ဝါ-ဆဲလိုသည်(ဖြစ်၍)၊ ပေ၊ ဩမသဝါဒေန-ဩမသဝါဒ အာပတ်နှင့်
တကွ။

၃၉၀။ သုဋ္ဌေ-၌၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိဿ-မစင်ကြယ်သူဟု အယူရှိသော ရဟန်း၏
လည်းကောင်း၊ အသုဋ္ဌေ-၌၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိဿ-၏ လည်းကောင်း။ ပေ။ အနာပတ္တိ။

အမှာ။ ။လွယ်ကူအောင် ပေးထားသည်၊ “သုဋ္ဌေ-၌၊ အသုဒ္ဓဒိဋ္ဌိဿ-
မစင်ကြယ်သူဟု အယူရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ဝဒန္တဿ-ပြောသော ရဟန်း၏ လည်း
ကောင်း” စသည်ဖြင့် အကျယ်ပေးနိုင်သည်။

အမူလကသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၁။ ဝါစာယ ဝါစာယ။ ။ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ (ဒု) အုပ်၊ (၅၆၃)
၌။

၂။ ဒိဋ္ဌေဝေမတိကော။ ။လွယ်ကူအောင် သာမညပေးထားသည်၊ အဋ္ဌကထာ
အလို “ဒိဋ္ဌေ-မြင်ခြင်း၌၊ ဝါ-မြင်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၌” ဟု ဆိုပါ၊ (၁၀၄-၁၀၅)။

၉။ ဒုတိယဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်

၃၉၁။ တေန၊ ပေ၊ ပဗ္ဗတာ-မှ၊ ဩရောဟန္တာ-ဆင်းကုန်လသော်၊ (ဆင်းကုန်စဉ်)၊ ဆဂလကံ-ဆိတ်ဖိုကို၊ အဓိကာယ-ဆိတ်မဉ္ဇ၊ ဝိပဋိပဇ္ဇန္တံ-ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန်ကျင့်နေသင်ကို၊ အဒ္ဓသံသု-မြင်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဟန္တ-ယခု၊ မယံ၊ ဣမံဆဂလကံ-ကို၊ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တံနာမ-ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တမည်၏ဟူ၍၊ ကရောမ-ပြုကြကုန်စို့၊ (မှည့်ကြစို့)၊ ဣမံအဓိကံ-ကို၊ မေတ္တိယံနာမ ဘိက္ခုနီ-မေတ္တိယာဘိက္ခုနီမည်၏ဟူ၍၊ ကရောမ၊ ဧဝံ-ဤသို့ပြုကုန်လသော်၊ (နာမည်မှည့်ကုန်လသော်)၊ မယံ ဝေါဟရိဿာမ-ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ပြောဆိုနိုင်ကြလိမ့်မည်၊ (ကိ)၊ အာဝုသော၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌ (ရှေးတုန်းက)၊ မယံ၊ ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တံ-ကို၊ သုတေန-အကြားဖြင့်၊ (ကြားအပ်သော အကြောင်းအရာအားဖြင့်)၊ အဝေါစုံမှာ-ပြောခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဣဒါနိပန-၌ကား၊ အမေဟိ-တို့သည်၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ မေတ္တိယာယဘိက္ခုနီယာ-၌၊ ဝိပုဋိပဇ္ဇန္တော-နေသည်ကို၊ ဒိဋ္ဌော-မြင်အပ်ပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့ပြောဆိုနိုင်ကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ၊ [အာဟံသုသို့ ပြန်လှည့်သည်။]

တေ၊ ပေ၊ အကံသု-ပြုကုန်ပြီ၊ (မှည့်ကုန်ပြီ) [နာမည်ပေးကြပြီ] အာဝုသော၊ ဧဝံ-သို့၊ မာ အဝစုတ္တံ-မပြောကြပါနှင့်၊ ပေ၊ န ကရိဿတိ- ပြုလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ၊ ပေ၊ အနယုဂ္ဂထ-စစ်ဆေးမေးမြန်း ကြကုန်လော့၊ [ဤ၌ တိုက်ရိုက်ပြောသော ရဟန်းများ အထင်အရှားရှိသောကြောင့် ဖွေရှာထောက်လှမ်း စုံစမ်းနေစရာ မလိုတော့၊] ပေ။

အညဘာဂိယဿ-တစ်ပါးသောအဖို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဝါ-တစ်ပါးသော အဖို့ရှိသော၊ အဓိကရဏဿ-နာမည်တည်ရာ၏၊ (ဆိတ်ဖိုဟူသောတည်ရာ၏) ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဒေသံ-ညွှန်ပြထိုက်သော၊ လေသမတ္တံ-အနည်းငယ်သော အကြောင်းကို၊ ဝါ-အမြွက်မျှကို၊ ဥပါဒါယ-ယူ၍၊ ဝါ-စွဲ၍၊ ပါရာဓိကေန ဓမ္မေန-ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓံသေထ ကိပန-စွပ်စွဲကြသလား၊ ပေ။

၃၉၂။ အညဘာဂိယဿ အဓိကရဏဿာတိ (ဓတ္တ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရဏသည်၊ အာပတ္တညဘာဂိယံဝါ-အာပတ်ဟူသော တစ်ပါးသောအဖို့ ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အာပတ်ဟူသောတစ်ပါးသော အဖို့၌ ပါဝင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ အဓိကရဏညဘာဂိယံဝါ-အဓိကရဏ်းဟူသောတစ်ပါးသောအဖို့ ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-အဓိကရဏ်းဟူသော တစ်ပါးသောအဖို့၌ ပါဝင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ကထံ-အဘယ်အပြားအားဖြင့်၊ ဝါ-ဘယ်နည်းဖြင့်၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်း တစ်ခုသည်၊

အညွှန်း။ အညဘာဂိယဿ-၁၀၉-၁၁၀။ ဒေသံလေသမတ္တံ-၁၁၂-၁၁၃။

အဓိကရဏဿ-အခြားသော အဓိကရဏ်းတစ်ခု၏။ အညဘာဂိယံ-တစ်ပါးသော အဖို့ရှိသနည်း။ ဝါ-နည်း။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-သည်။ အာပတ္တာ ဓိကရဏဿ-၏ လည်းကောင်း။ ကိစ္စာဓိကရဏဿ-၏ လည်းကောင်း။ အညဘာဂိယံ-၏။ ဝါ-၏။ ဧဝံ-သို့။ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ အဓိကရဏံ-သည်။ အဓိကရဏဿ-၏။ အညဘာဂိယံ-၏။ ဝါ-၏။

ကထံ-ဖြင့်၊ အဓိကရဏံ-အဓိကရဏ်းတစ်ခုသည်။ အဓိကရဏဿ-အခြားအဓိကရဏ်းတစ်ခု၏။ တဗ္ဗာဂိယံ^၁-ထိုအဓိကရဏ်းဟူသော အဖို့ရှိသနည်း။ ဝါ-ထိုအဓိကရဏ်းဟူသော အဖို့၌ပါဝင်သနည်း။ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ-ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းတစ်ခုသည်။ ဝိဝါဒါဓိကရဏဿ-အခြား ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းတစ်ခု၏။ တဗ္ဗာဂိယံ-ထိုဝိဝါဒါဓိကရဏ်းဟူသော အဖို့ရှိ၏။ ဝါ-ထို ဝိဝါဒါဓိကရဏ်းဟူသော အဖို့၌ ပါဝင်၏။ ပေ။

ကထံ-ဖြင့်၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-သည်။ အာပတ္တာဓိကရဏဿ-၏။ အညဘာဂိယံ-နည်း။ ဝါ-နည်း။ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိ-မေထုနဓမ္မပါရာဇိကအာပတ်သည်။ အဒိန္နာဒါနပါရာဇိကာပတ္တိယာ-၏ လည်းကောင်း။ မနုဿဝိဂ္ဂဟပါရာဇိကာပတ္တိယာ-၏လည်းကောင်း။ ဥတ္တရိမနုဿပါရာဇိကာပတ္တိယာ-၏လည်းကောင်း။ အညဘာဂိယာ၊ ပေ။

ကထံ-ဖြင့်၊ အာပတ္တာဓိကရဏံ-သည်။ အာပတ္တာဓိကရဏဿ-၏။ တဗ္ဗာဂိယံ-ထို အာပတ္တာဓိကရဏ်းဟူသော အဖို့ရှိသနည်း။ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိ-သည်။ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိယာ-၏။ တဗ္ဗာဂိယာ-ထို အာပတ်ဟူသော အဖို့ရှိ၏။ ဝါ-အဖို့၌ပါဝင်၏။

၃၉၄။ ပေ၊ ဥပါဒါယာတိ (ဧတ္ထ)-၌၊ လဗ္ဗမာနော-ရထိုက်သော၊ လေသောနာမ-မည်သည်။ လေသာ-တို့သည်။ ဒသ-ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ဇာတိလေသော-လည်းကောင်း။ ပေ၊ [နာမ-အမည်၊ ဂေါတ္ထ-အနွယ်၊ လိင်-အသွင်သဏ္ဍာန်၊ အာပတ္တိ၊ ပတ္တစီဝရ၊ ဥပဇ္ဈာယ၊ အာစရိယ] သေနာသနလေသော-လည်းကောင်းတည်း။

၃၉၅။ ဇာတိလေသောနာမ-မည်သည်။ ဧတ္တိယော-ဧတ္တိယဇာတိရှိသူသည်။ ဝါ-ကို၊ (မင်းမျိုးမင်းနွယ်ကို)၊ ပါရာဇိကံဓမ္မံ အဇ္ဈာပဗ္ဗန္တော-ကို၊ ဒိဇ္ဈော-ဟောတိ၊ [ဗြာဟ္မဏော-ဗြာဟ္မဏ၊ (ပုဏ္ဏား) ဝေသော-ဝေဿ (သဋ္ဌေး၊ ကုန်သည်၊ သူကြွယ်၊ လယ်သမား) သုဒ္ဓေါ-သုဒ္ဓ၊ (လူဆင်းရဲ၊ မုဆိုးတံငါ)]။

၁။ အညဘာဂိယံ။ ။တဗ္ဗာဂိယံ- ၉၇၊ ၁၁၅၊ ၁၁၆။

၃၉၆။ လွယ်ပြီ။

၃၉၇။ ဂေါတမော-အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမမည်သူ၊ ဝါ-ဂေါတမအနွယ် ရှိသူ။

၃၉၈။ ဒီဃော-အရပ်ရှည်သူ၊ ရသော-ပုတိုသူ၊ ကဏှော-အသားမည်း သူ၊ သြဒါတော-ဖြူသူ။

၄၀၀။ လောဟပတ္တဓရော-သံသပိတ်၊ ကြေးသပိတ်ကိုဆောင်သူ၊ [သာဓု ကပတ္တ-သံသပိတ်နှင့်တူသော မြေသပိတ်၊ သုမ္ဘကပတ္တ-ပကတိ မြေသပိတ်]။

၄၀၁။ ပံသုကူလိကော-ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်သူ၊ ဂဟပတိစီဝရ ဓရော-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူဒါန်းအပ်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်သူ။

၄၀၄။ ဣတ္ထန္တာမသေနာသနဝါသိကော-ထိုမည်သော ကျောင်း၌နေသူ။

၄၀၅။ တေသံ လေသာန-တို့တွင်၊ အညတရော - သော၊ လေသော- သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဥပါဒိန္နော-ယူအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

၄၀၆။ သံဃာဒိသေသေ-၌၊ သံဃာဒိသေသဒိဋ္ဌိ-သံဃာဒိသေသ်ဟု အယူရှိသည်၊ ပေ၊ ဧကေကံ - တစ်ပါးတစ်ပါးကို၊ (အာပတ်တစ်ပါးတစ်ပါးကို)၊ မူလံ-ကို၊ ကာတုန-ပြု၍၊ စတ္တံ-ကို၊ ဗန္ဓိတမ္ပံ-ဖွဲ့ထိုက်၏။

၄၀၇။ (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊) တထာ သညံ - ထိုအတိုင်းအမှတ် ရှိသည်၊ (ပါရာဇိကအာပတ်သို့ရောက်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၊) (ဟုတွာ) ဧာဒေတိ ဝါ-အံ၊ ဧာဒါပေတိဝါ-အံ၊ တဿ-၏လည်းကောင်း၊ ဥမ္မတ္ထကဿ၊ ပေ။

ကိုဋ္ဌိလေသသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀။ သံဃာဒေသိက္ခာပုဒ်

၄၀၉။ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ ယေန-၌၊ ကောကာလိကော^၁-ကောကာ လိကသည် လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌမောဒကတိဿော-ကဋ္ဌမောဒကတိဿသည် လည်းကောင်း၊ ဓဏ္ဍဒေဝိယာ-ဓဏ္ဍဒေဝိ၏၊ (ဓဏ္ဍမိဖုရား၏)၊ ပုတ္တော-သား ဖြစ်သော၊ သမုဒ္ဒဒတ္တော-သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္တိ)၊ ပေ၊ အဝေါစ (ကိ)၊ ဧထ-လာကြကုန်၊ မယံ သမဏဿ ဂေါတမဿ-ရဟန်းဂေါတမ၏၊ သံဃ

၁။ ကောကာလိကော။ -ကောကာလိကောတိအာဒိနိ စတုနံ ဒေဝဒတ္တ ပက္ခိ ယာနံ (အရှင်ဒေဝဒတ်ဘက်သားဖြစ်ကုန်သော ဂဏပါမောက္ခာနံနာမာနိ။-သာရတ္ထ၊ ၃။ ၄၀၅။ ဤသို့ကာလိ ဓဏ္ဍဒေဝိယာပုတ္တောနှင့် သမုဒ္ဒဒတ္တော-ကို နှစ်ယောက်ယူ၍ “ဓဏ္ဍ ဒေဝိယာ-၏၊ ပုတ္တော-သည်လည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒဒတ္တော-သည်လည်းကောင်း” ဟု ပေးပါ။

ဘောဒံ-သံယုဘောဒံ ကွဲခြင်းကို၊ စက္ခုဘောဒံ-အာဏာစက်၏ ပျက်ခြင်းကို၊ ကရိယာမ-ကြစို့၊ ပေ၊ သမဏော ဂေါတမော-သည်၊ မဟိဒ္ဓိကော-ကြီးသောတန်ခိုးရှိ၏၊ (တန်ခိုးကြီး၏)၊ မဟာနုဘာဝေါ-ကြီးသောအာနုဘော်ရှိ၏၊ (အာနုဘော်ကြီး၏)၊ ကထံ - အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ပေ၊ ကရိယာမ-ပြုကြမည်နည်း၊ ပေ။

ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဝတ္ထုနိ-တို့ကို၊ ယာဓိသာမ-တောင်းကြစို့၊ (ကိ-အဘယ်သို့ တောင်းကြမည်နည်း၊) ဘဂဝါ-သည်၊ အနေကပရိယာယေန-တစ်ပါးမက များစွာသော အကြောင်းဖြင့်၊ (အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့်) အပ္ပိစ္ဆယ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိသူ၏လည်းကောင်း၊ သန္တုဋ္ဌိယ-ရရသမျှ ပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်နေသူ၏လည်းကောင်း၊ သလ္လေခယ-ကိလေသာတို့ကို နည်းပါးအောင် ခြစ်ပစ်တတ်သူ၏လည်းကောင်း၊ ဓုတယ-ကိလေသာတို့ကို လှုပ်ခါချတတ်သူ၏လည်းကောင်း၊ ပါသာဒိကယ-ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သူ၏လည်းကောင်း၊ ဝီရိယာရမ္ဘယ-ဝီရိယကို အားထုတ်တတ်သူ၏ လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုဝါဒီ-ဝုဏ်ကိုပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ဘန္တေ၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ ဝတ္ထုနိ-တို့သည်၊ အနေကပရိယာယေန-ဖြင့်၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ အလိုမရှိသူ၏အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ သန္တုဋ္ဌိယ-ရရသမျှပစ္စယဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်းငှာ၊ သလ္လေခယ-ကိလေသာတို့ကိုနည်းပါးအောင်ခြစ်ပစ်ခြင်း ငှာ၊ ဓုတတာယ-ကိလေသာတို့ကိုလှုပ်ခါချတတ်သူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ ပါသာဒိကတာယ-ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သူ၏အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ အပစယာယ-ကိလေသာတို့ကိုဖျက်ဆီးခြင်းငှာ၊ ဝီရိယာရမ္ဘာယ-ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ-ကုန်၏။

ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ [သာဓုသည် အာယာစနတ္ထနိပါတ်၊] ဘိက္ခု-ရဟန်းအာလုံးတို့သည်၊ ယာဝဇီဝံ-အသက်၏ အပိုင်းအခြားအတိုင်း၊ ဝါ-အသက်ရှင်သမျှ၊ အာရညိကာ-တော၌နေသူတို့သည်၊ ဝါ-အာရညကင်ဓုတင်ဆောင်သူတို့သည်၊ အဿု-ဖြစ်ကုန်ရာပါ၏၊ ဝါ-ဖြစ်ပါစေကုန်၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂါမန္တိ-ရွာအနီးသို့၊ ဝါ-ရွာနီးကျောင်းသို့၊ ဩသရေယျ-သက်ရောက်အံ့၊ န-ထိုရဟန်းကို၊ ဝစ္ဆ-အပြစ်သည်၊ ဖုသေယျ-ထိရောက်ပါစေ၊ [ဧယျုဝိဘတ် အဗ္ဗိဋ္ဌအနက်ဟော၊] ယာဝဇီဝံ၊ ပိဏ္ဍပါတိကာ-ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင်သူတို့သည်၊ အဿု၊ ယော နိမန္တနံ-ပင့်ဖိတ်ကြောင်းဘတ်ကို၊ (ပင့်ဖိတ်အပ်သောဓွမ်းကို)၊ သာဒိယေယျ-သာယာအံ့၊ ပေ၊ [ပံသုကုလိကာ-ပံသုကုဓုတင်ဆောင်သူတို့၊ ဂဟပတိစိဝရံ-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူဒါန်းအပ်သော သင်္ကန်း၊ ရုက္ခမူလိကာ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌ နေသူတို့၊ ဆန္တု-အုတ်ကျောက်သစ်ရွက်၊ မြက် အင်္ဂတေ၊ ငါးထွေသောအမိုးသို့၊ ဝါ-အမိုးရှိသော ကျောင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆေယျ-ကပ်ရောက်အံ့၊] ယာဝဇီဝံ၊ မစ္ဆမံသံ-ငါးနှင့်အသားကို၊ န ဓါဒေယျံ-

မစားကုန်ရာပါ။ ဝါ-မစားပါစေကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့တောင်းကြကုန်စို့၊ ဣမာနိ-ဤဝတ္ထုတို့ကို၊ ဝါ-ဤကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ သမဏော ဂေါတမော-သည်၊ နာနုဇာနိဿတိ-ခွင့်ပြုလိမ့်မည် မဟုတ်။

တေ မယံ=ထို ငါတို့သည်၊ ပဉ္စဟိ ဣမေဟိ ဝတ္ထုဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဇနိ-လူ အပေါင်းကို၊ သညာပေဿာမ-သိစေကြကုန်စို့၊ [သံ+ည-အဝဇောဇနော+ဏာပေ+ဿာမ၊] ဝါ-နှစ်သက်စေကြကုန်စို့၊ [ည-တောသဇနော] ဣတိ-ဤသို့ပြောပြ၊ အာဂုဿော ပဉ္စဟိ ဣမေဟိ ဝတ္ထုဟိ-တို့ဖြင့်၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ-၏၊ သံဃာဘောဒေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ စက္ကဘောဒေါ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-စွမ်းနိုင်၏၊ ဟိ-မှန်၊ မနုဿာ-တို့သည်၊ လူဗပ္ပသန္တာ-ခေါင်းပါးသွ၌ ကြည်ညိုကြကုန်၏၊ (ဇိုးဇိုးခြံခြံ ခေါင်းခေါင်း ပါးပါး ကျင့်သွ၌ ကြည်ညိုကုန်၏) ပေ။

သပရိသော-ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ ဒေဝဒတ္တ၊ အလံ-မသင့်၊ ယော-သည်၊ ဣစ္ဆတိ-(အာရညကင်စုတင်ဆောင်ခြင်းငှာ) အလိုရှိ၏၊ (ယော-သည်)၊ အာရညိကော-သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ယော ဣစ္ဆတိ-(ရွာနီးကျောင်း) နေလို၏၊ (ယော-သည်) ဂါမန္တေ-ရွာအနီးကျောင်း၌၊ ဝိဟရတု-နေပါစေ၊ ပေ၊ အဋ္ဌမာသေ-ရှစ်လတို့ပတ်လုံး၊ မယာ-သည်၊ ရုက္ခမူလ သေနာသနံ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်ဟူသောကျောင်း ကို၊ ဝါ-ရုက္ခမူကျောင်းကို၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ တိကောဋီပရိသုဉ္စ-သုံးပါးသော အကြောင်းတို့မှ စင်ကြယ်သော၊ အဒိဋ္ဌံ-ကိုယ်တိုင်လည်း မမြင်အပ်သော၊ အသုတံ-သော၊ အပရိသင်္ကိတံ-သော၊ မစ္ဆမံသံ-ကို၊ အနုညာတံ-အပ်ပြီ၊ ပေ၊ နအနုဇာနာတိ-မပြု၊ ဣတိ-ဤသို့တွေး၍၊ ဟတ္ထော-ရှင်လန်းသည်၊ ဥဒဂ္ဂေါ-တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ သပရိသော- ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ၊ ပဒက္ခိဏံ-အရိအသေကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ပက္ကာမိ-ပြန်သွားပြီ။

၁။ သံဃာဘောဒေါ။ ။ “သံဃာဘောဒေါ စက္ကဘောဒေါ” နှစ်ပုဒ်သည် သက္ကာ၏ ပဓာနကတ္တာဖြစ်၍ ပထမန္တရိသည်၊ ကာတုံ၏ ပဓာနကံဖြစ်၍၊ “ဝါ-ကို” ဟု ပေးရသည်။

၂။ ယော ဣစ္ဆတိ။ ။ “ဣစ္ဆတ္ထေသုသမာနကတ္ထုကောသု တေတုံဝါ” အရ ဣစ္ဆတိသည် “တေ တုံ ပစ္စယန္တ (သမ္ပဒါနံ) ကိဋ္ဌံ” ကိုခွဲ၏။ ထို့ကြောင့် နောက်ဝါကျ ရှိပုဒ်များကိုပြင်၍ “ယော-သည်၊ အာရညိကော-သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆတိ” ဟု အကျယ်ပေးပါ။ နေရာတိုင်း တွေ့သမျှ ဤနည်းချည်းတည်း။

အညွှန်း။ ။ သညာပေဿာမ-၁၂၃။ တိကောဋီပရိသုဉ္စ-၁၂၆။
ဥဒဂ္ဂေါ-၁၃၁။ ပဒက္ခိဏံ-၁၃၁။

၄၁၀။ အထခေါ၊ ပေ၊ သညာပေသိ-သိစေပြီ၊ (ကိ)၊ ယာစိမှာ-ကုန်
 ပြီ၊ ပေ၊ တေ မယံ-တို့သည်၊ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝါ-တို့ကို၊
 သမာဒါယံ-ဆောက်တည်၍၊ ဝတ္ထာမ-ကျင့်ကြမည်၊ ဣတိ-သိစေပြီ၊ [“ဣမာနိ
 ပဉ္စဝတ္ထုနိ” ဟု ဆိုထိုက်လျက် “ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုဟိ” ဟု ဆိုခြင်း၏
 အကြောင်းကို ဘာသာဋီကာ ၁၃၂-၌ ရှု၊] တတ္ထ-ထိုသို့ သိစေရာ၌၊ [သညာ
 ပေသိကြိယာကို စွဲသည်၊] ဝါ ထိုလူအပေါင်းတွင်၊ ယေ တေ မနုဿာ-တို့
 သည်၊ အဿဒွါ-သဒွါစစ် မရှိကုန်၊ အပ္ပသန္နာ-သသနာတော်၌ မကြည်
 ညိုကုန်၊ ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိနော-အသိညာဏ် မရှိကုန်၊ တေ ဧဝံ အာဟံသု-ပြောကြကုန်ပြီ၊
 (ကိ) သကျပုတ္တိယာ-ကုန်သော၊ ဣမေ သမဏာ-တို့သည် ဓုတာ-ကိလေ
 သာတို့ကို လှုပ်ခါဗျတတ်ကုန်၏၊ ဝါ-ကိလေသာတို့ကို လှုပ်ခါဗျတတ်သော
 အကျင့်ရှိကုန်၏၊ သလ္လေဓဝုတ္တိနော-ကိလေသာတို့ကို ခေါင်းပါးအောင် ခြစ်
 ပစ်တတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရှိကုန်၏၊ သမဏော ပန ဂေါတမော-
 သည်ကား၊ ဗာဟုလ္လိကော-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်အဖြစ်ဟူသော
 အကျင့်ရှိ၏၊ ဝါ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 အကျင့်၌ ယှဉ်၏၊ (ပစ္စည်းလေးပါးများရန်ဖြစ်သော အကျင့်၌ ယှဉ်နေ၏၊)
 ဗာဟုလ္လာယ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ၊
 (ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများဖို့ရာ)၊ စေတေတိ-စေ့ဆော်ပြုလုပ်အားထုတ်၏၊
 ဣတိ-သို့ပြောကြ၏၊ ယေ ပန တေ မနုဿာ-တို့သည်ကား၊ သဒွါ-
 သဒွါရှိကုန်၏၊ ပသန္နာ-ကုန်၏၊ ပဏ္ဍိတာ-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ၊ ပင်ကို
 ဉာဏ်ရှိကုန်၏၊ ဗျတ္တာ-ထက်မြက်ကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓိမန္တော-အသိညာဏ်ရှိကုန်၏ ။
 ပေ၊ သံဃဘောဒါယံ-သံဃာကွဲခြင်းငှာ၊ စက္ကဘောဒါယံ-အာဏာစက်၏
 ပျက်ခြင်းငှာ၊ ပရက္ကမိဿတိနာမ-အားထုတ်ရသနည်း၊ ပေ။

၄၁၂။ သမဏေါ-ညီညွတ်သော၊ သံဃောနာမ-မည်သည်၊ သမာနသံဝါ
 သကော-တူသော သံဝါသရှိသော၊ (တူသောဧကကမ္မ၊ ဧကုဒ္ဒေသ၊ သမသိက္ခ
 တာ-ဟူသော သံဝါသရှိသော၊) သမာနသိမာယံ-တူသောသိမ်၌၊ (တစ်သိမ်
 တည်း၌) ဌိတော-တည်သော သံဃာတည်း၊ ပေ၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊
 ဣမေ-ဤ ရဟန်းတို့သည်၊ နာနာ-အသီးသီးတို့သည်၊ အဿု-ဖြစ်ကုန်ရာပါ
 အံနည်း၊ [ဝိနာ-တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ကင်းကွာကုန်သည်၊ ဝဂ္ဂါ-အစုအစုတို့
 သည်၊ အဿု၊] ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ ပက္ခံ-အသင်းအပင်းကို၊ (ဘက်သားကို)၊
 ပရိယေသတိ-ရှာအံ၊ ဂဏံ-ဂိုဏ်းကို၊ (အုပ်စုကို)၊ ဗန္ဓတိ-ဖွဲ့အံ။

ဘောဒနသံဝတ္ထနကံဝါ အဓိကရုဏန္တိ-ကား၊ အဋ္ဌာရသဘောဒကံရဝတ္ထုနိ-

အညွနး။ [ဓုတာ စသည်-၁၃၂။ ဗာဟုလ္လိကော-၁၃၃။

၁၈ ပါးသော သံဃာကွဲပြားအောင် ပြုတတ်သောအကြောင်း ဝတ္ထုတို့ကို၊ ပေ၊
 ဒီပေယျ-ပြအံ၊ နပဋိနိဿဇ္ဇေယျ-မစွန့်အံ၊ ပေ၊ ယေ-တို့သည်၊ ပဿန္တိ-
 ကုန်၏။ ယေ သုဏန္တိ၊ တေဟိ-ထိုမြင်ကုန်၊ ကြားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊
 ဝတ္ထုဗ္ဗော-(ကံ)၊ အာယသ္မာ၊ ပေ၊ ဖာသု ဝိဟရတီတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊
 [အာယသ္မာ-သည်၊ သမဂ္ဂဿ-ညီညွတ်သော၊ သံဃဿ-၏၊ ဘောဒါယ-
 ကွဲပြားခြင်းငှာ၊ မာပရက္ကမိ-အားမထုတ်ပါနှင့်၊ ဘောဒနသံဝတ္ထနကံ-ကွဲပြားခြင်း
 အကျိုးငှာ ဖြစ်သော၊ အဓိကရဏံဝါ-အကြောင်းကိုမူလည်း၊ သမာဒါယ-ယူ
 ၍၊ ပဂ္ဂယု-ရီမြောက်၍၊ မာအတ္ထာသိ-မတည်ပါနှင့်၊ အာယသ္မာ-သည်၊ သံယေ
 န-နှင့်တကွ၊ သမေတု-ညီညွတ်ခြင်းသို့ ရောက်ပါလော၊ ဝါ-ညီညွတ်ပါလော၊
 ဟိ-ညီညွတ်ရကျိုးကား၊ သမေတု-ညီညွတ်သော၊ သံယော-သည်၊ သမ္မော
 ဒမာနော-လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်သည်၊ အဝိဝဒမာနော-ဆန့်ကျင်ဘက် မပြော
 ဆိုရသည်၊ ဧကုဒ္ဒေသော-တစ်ခုတည်းသောပါတိမောက်ပြုခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊
 ဖာသု-ဓမ္မိးသာဓ္မာ၊ ဝိဟရတီ-နေရပါ၏]၊ ပေ၊ သဗ္ဗေ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ- အံ။
 သုတွာ-ကြားပါလျက်၊ နဝဒန္တိ-မပြောကုန်အံ၊ ပေ၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊
 (သံဃာဘောဒကရဟန်းကို)၊ သံဃမဇ္ဈိပိ-သံဃာအလယ်သို့လည်း၊ အာကမိတွာ-
 ဆွဲခေါ်၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ ပေ၊ သော ဘိက္ခု-ကို၊ သမနုဘာသိတဗ္ဗော-ဥတ်ကမ္မ
 ဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်ပြောဆိုထိုက်၏။ ပေ။

၄၁၃။ သံဃဿ-၏၊ ဘောဒါယ-ငှာ၊ ပရက္ကမတိ-အားထုတ်နေပါ၏၊
 သော-သည်၊ တံဝတ္ထု-ထိုဝတ္ထုကို၊ (ထိုဘောဒကရဝတ္ထုကို) ဝါ-သံဃာကွဲပြား
 ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ နပဋိနိဿဇ္ဇတိ-မစွန့်လွှတ်ပါ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-ကို၊
 တဿဝတ္ထုဿ-ကို၊ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ-စွန့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (စွန့်ဖို့ရာ)၊
 သမနုဘာသေယျ-အဖန်ဖန် ပြောဆိုရာပါ၏။] “ဤနေရာ၌ ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့်”
 ဟု မထည့်နှင့်]၊ ပေ၊ သမနုဘာသတိ-အဖန်ဖန် ပြောဆိုပါ၏။ ပေ၊ သမနု
 ဘဇ္ဇော-အပ်ပါပြီ၊ ပေ။

၄၁၄။ ဥတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ် (ဟောတိ)၊ ဒွိဟိ ကမ္မဝါစာဟိ- တို့
 ကြောင့်၊ ထုလ္လုစ္စယာ(ဟောန္တိ)၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ-ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌၊
 သံဃာဒိသေသဿ-သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ သံဃာဒိသေသံ-သို့၊ အဇ္ဈာ
 ပစ္စန္ဒဿ-လွမ်းမိုး၍ရောက်သော ရဟန်း၏၊ ဥတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-
 သင့်ရောက်အပ် သော ဒုက္ကဋ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ-ကုန်သော၊ ကမ္မဝါ
 စာဟိ-တို့ကြောင့်၊ ထုလ္လုစ္စယာ-သင့်ရောက်အပ်သော ထုလ္လုစဉ်းတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ပဋိဿမ္မန္တိ-ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ [အလိုကိုကင်းပျောက်သွားကုန်၏]၊ ပေ။

အညွှန်း။ သမေတု-၁၃၇။
 ပါရာဇိကဏ်-၃၁။

၄၁၅။ ဓမ္မကမ္မေ-ဓမ္မကံ၌၊ [သမနုဘာသနကံက ဓမ္မကံဖြစ်လျှင် “တရားသဖြင့် ပြုအပ်သော သမနုဘာသနကံ၌” ဟု ဆိုလိုသည်။] ဓမ္မကမ္မသည်-ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ နပဋိနိဿစ္စတိ-အံ၊ ပေ၊ ဝေမတိကော-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ပေ၊ အဓမ္မကမ္မသည်-အဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ပေ။

၄၁၆။ အသမနုဘာသန္တဿ-ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် အပန်ဖန်မပြောဆိုအပ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ [ကံပဟာ မာနပစ္စည်းမှ အန္တပြန်နေသည်။] ပဋိနိဿစ္စဿ-၏ လည်းကောင်း၊ ပေ။

သံဃာဘောဒသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

၁၁။ ဘောဒါနဝတ္ထကသိက္ခာပုဒ်

၄၁၇။ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ အဓမ္မဝါဒီ-အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိသူမဟုတ်၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ အဝိနယဝါဒီ-ငြိမ်းအေးရေးကို ပြောလေ့ရှိသူမဟုတ်၊ ပေ၊ အာယသ္မန္တော-အရှင်တို့၊ (တုမှေ-အရှင်တို့သည်)၊ ဧဝံ-သို့၊ မာအဝစုတ္တ-မပြောကြပါနှင့်၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ ဓမ္မဝါဒီ-အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ ဝိနယဝါဒီ၊ ငြိမ်းအေးရေးကို ပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ဒေဝဒတ္တော-သည်၊ အမှန်ကံစ-တို့၏လည်း၊ ဆန္ဒဉ္စ-အလိုကိုလည်းကောင်း၊ ရုစိဉ္စ-အကြိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ဝေါဟရတိ-ပြောဆိုပါ၏၊ [ရှင်ဒေဝဒတ်ပြောသည်မှာ သူ့ဆန္ဒချည်းမဟုတ်ပါ၊ တပည့်တော်တို့၏ ဆန္ဒအတိုင်း ကိုယ်စားပြု၍ ပြောနေခြင်းဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုလိုသည်။] နော-တပည့်တော်တို့၏ (ဆန္ဒစသည်ကို)၊ ဇာနာတိ-သိပါ၏၊ နော-တပည့်တော်တို့နှင့်အတူ၊ ဘာသတိ-ပြောဆိုတိုင်ပင်ပါ၏၊ အမှန်ကံပိ-တပည့်တော်တို့အားလည်း၊ ဧတံ-သူပြုသမျှ ထိုအမှုသည်၊ ဝေမတိ-နှစ်သက်ပါ၏၊ ပေ။

၁။ ဓမ္မကမ္မသည်။ ။ရှေ့က “ဓမ္မကမ္မေ” ဟု အာဇာရ ပါပြီးဖြစ်၍ “ဓမ္မကမ္မသည်-ဓမ္မကံ၌ အမှတ်ရှိသည်” ဟု တပျူရိသ်အနက်မပေးရ၊ “ဓမ္မကံဟု အမှတ်ရှိသည်” ဤသို့ ကမ္မဇာရည်းပေးရသည်၊ ရှေ့၌အာဇာရပုဒ် အပိုပေါသော ပတ္တသညီပိတ္တပါတံ ဘုဒ္ဓိဿာမိစသည်၌ကား “သပိတ်၌အမှတ်ရှိသည်” ဟု တပျူရိသ် ပေးရသည်။

၂။ ဇာနာတိ နော ဘာသတိ။ ။နောသည် ကာကောလောကနည်းတည်း၊ ကျီးသည် အစာနှင့်ရန်သူ ၂ ပက်လုံးကိုကြည့်သကဲ့သို့ ၂-ပုဒ်စပ်ရသောပုဒ်ကို “ကာကောလောကန” ဟု ဆို၏၊ ဥဘယာပေက္ခ-ဟုလည်း ဆို၏၊ ဤ၌ နောသည် ဇာနာတိ-၌ စပ်စိုက် ဆဋ္ဌိဝိဘာဏုပုဒ်၊ ထို၏သမ္ပန္နိကို “ဆန္ဒာဒီနိ”ဟု ထည့်ပါ၊ ဘာသတိ၌ စပ်စိုက်

ဒေဝဒတ္တဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ သံဃာဒေါယ-ဝှာ၊ ပရက္ကမန္တဿ-အား ထုတ်စဉ်၊ [တစ်နည်း--သံဃာဒေါယ-ဝှာ၊ ပရက္ကမန္တဿ -သော၊ ဒေဝဒတ္တဿ-၏]၊ အနုဝတ္တကာ-အတုလိုက်၍ ကျင့်သူတို့သည်၊ ဝါ-နောက်လိုက်တို့သည်၊ ဝဂ္ဂဝါဒကာ-ဝက်ဖြစ်ကြောင်းစကားကို ပြောဆိုသူတို့သည်၊ ဝါ-အစုဖြစ်ကြောင်း စကားကို ပြောဆိုသူတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိနာမ-ဖြစ်ကြရသနည်း၊ ပေ။

၄၁၉။ အနုဝတ္တကာတိ-ကား၊ သော-ထိုသံဃာဒေါယက ရဟန်းသည်၊ ယံ ဒိဋ္ဌိကော-အကြင် အယူရှိသည်၊ ယံ ဓန္တိကော-အကြင် နှစ်သက်အပ်သော အယူရှိသည်၊ ယံ ရုစိကော-အကြင်ကြိုက်အပ်သော အယူရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တေပိ-ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ပေ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝဏ္ဏာယ-ဂုဏ် အကျိုးဝှာ၊ ပက္ခာယ-အသင်းအပင်း အကျိုးဝှာ၊ (ဘက်သား အကျိုးဝှာ) ဌိတာ-တည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။

ကောဝါ ဟောတိ၊ ဒွေဝါ တယောဝါ (ဟောန္တိ)၊ တေ-တို့သည်၊ ဧဝံ ဒေယျံ-ပြောကုန်ရာ၏၊ (ကိ)၊ အာယသ္မန္တာ-တို့၊ (တုဗ္ဗေ) ဧတံ ဘိက္ခု-ကို၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ မာအဝစုတ္တ-မပြောကြပါနှင့်၊ ဒေသောဘိက္ခု-သည်၊ ဓမ္မဝါဒီစ-အမှန်ကိုလည်း ပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ဒေသော ဘိက္ခု ဝိနယဝါဒီ စ-ငြိမ်းအေးရေးကိုလည်း ပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ပေ၊ မေတိတိ၊ ပေ၊ န စ ဓမ္မဝါဒီ-အမှန်ကို ပြောလေ့ရှိသူလည်း မဟုတ်၊ ဒေသော ဘိက္ခု န စ ဝိနယဝါဒီ-ငြိမ်းအေးရေးကို ပြောလေ့ရှိသူလည်းမဟုတ်၊ အာယသ္မန္တာနံပိ-အရှင်တို့အားလည်း၊ သံဃာ ဒေါဒေါ-သည်၊ မာရုစိတ္တ-မနှစ်သက်ကြပါနှင့်၊ [အဇ္ဇတ္တနိ အာကိုတ္တပ္ပိ၊ ကတ္တာဟော၊] အာယသ္မန္တာနံ-တို့၏၊ (စိတ္တံ-စိတ်သည်၊) သံဃေက-နှင့် တက္ခ၊ သမေတု၊ ပေ။

၄၂၀။ ၄၂၁။ ၄၂၂။ ။[လွယ်ပြီ။]

၄၂၃။ အသမနုဘာသန္တာနံ-ဥတ်ကမ္ပဝါစာဖြင့် အဖန်ဖန်မပြောဆိုအပ်သော ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ပေ။

ဒေါဒေါနုဝတ္တကာသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ကောဒသမံ။

၁၂-ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပုဒံ

၄၂၄။ အာယသ္မာဆန္ဒော-သည်၊ အနာစာရ်-မကျင့်ထိုက်သောအကျင့်ကို၊ (မလျောက်ပတ်သောအကျင့်ကို)၊ အာစရတိ-ပြုကျင့်၏၊ ပေ၊ အာဝုသော ဆန္ဒ၊

သဟတ္ထအနက်ဟော တတိယာဝိဘာတျန္တပုဒံတည်း၊ ကင်္ခါဋီကာသစ်၌ ဘာသတိ၌စပ်ဆိုက် “ဆန္ဒိမှ တတိယာဝိဘာတ် ပြောင်းလဲထားသည်” ဟု ဖွင့်သည်။

အညွှန်း။ ။အနုဝတ္တကာ ဝဂ္ဂဝါဒကာ-၁၄၃။

ဝေရုပ်-ဤသို့ သဘောရှိသောအမှုကို၊ မာ အကာသိ-မပြုပါနှင့်၊ ဝေ-ဤအမှုသည်၊ န ကပ္ပတိ-ရဟန်းတို့အား မအပ်ပါ၊ ဣတိ-ပြီး၊ သော ဝေဝေတိ-ပြန်ပြော၏၊ (ကိ)၊ အာဝုသော-တုမေ၊ ကိ န-အဘယ့်ကြောင့်၊ မ-ကို၊ ဝတ္တမ္ပ-ပြောဆိုထိုက်သည်ကို၊ ဝါ-ပြောဆိုထိုက်သည်ဟု၊ မညထနာမ-ထင်မှတ်ကြရသနည်း၊ [နာမသဒ္ဓါဂရဟာ (ဝတ္တန)အနက်ဟော၊] အဟံခေါနာမ-တပည့်တော်ကသာ၊ တုမေ-တို့ကို၊ ဝေယျ-ပြောရာ၏၊ (ပြောရမည်)၊ [နာမသဒ္ဓါသမ္ဘာဝနာ (ဥက္ကံသ) အနက်ဟော၊] အမှာကံ-တို့၏၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဘုရားတည်း၊ အမှာကံ၊ ဓမ္မော-တံရားတည်း၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အယျပုတ္တေန-အရှင်သားသည်၊ ဓမ္မော-သစ္စာ ၄ ပါးတရားကို၊ အဘိသမိတော-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီ၊ [အဘိ+သံ+ဣဓာတ်၊ ဂတိအနက်ဟော၊ ကံဟော တ၊ ဂတိအနက်ဟောမှန်သမျှ ဗုဒ္ဓိအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်သည်။]

သေယျထာနာမ-မည်သည်၊ မဟာဝါတော - ကြီးစွာသော လေသည်၊ (လေမှန်တိုင်းသည်) ဝါယန္တော-တိုက်လာလသော်၊ တိဏကဋ္ဌပဏ္ဍပတံ-ထိုထိုအရပ်၌ကျနေသော မြက်၊ ထင်း၊ သစ်ရွက်ကို၊ (တစ်နည်း) တိဏကဋ္ဌပဏ္ဍသဋ်-မြက်၊ အနှစ်မရှိသော သစ်သား၊ ဟောင်းနွမ်းသောသစ်ရွက်ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဥဿာရေယျ(သေယျထာဝိ)-တစ်နေရာ၌ ရွှေလျားစေရာသကဲ့သို့၊ ဝါ-တစ်နေရာ၌ စုစေရာ သကဲ့သို့၊ သေယျထာဝိဝါပန-ဥပမာတစ်နည်းကား၊ ပဗ္ဗတေယျာ-တောင်မှစ၍ဖြစ်သော၊ ဝါ-တောင်မှစီးဆင်းလာသော၊ နဒီ-မြစ်သည်၊ သစ်သေဝါလပံဏကံ-အမြစ်ရှည်၍ အရွက်ပါသော မှော်၊ စိမ်းညိုသောမှော်၊ ရေညိုကို၊ ဝါ-မှော်ကြီး၊ မှော်သေး ရေညိုကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဥဿာရေယျ သေယျထာဝါ-ကဲ့သို့၊ ဝေမေဝ-ပင်၊ နာနာ နာမာ-အမျိုးမျိုးသော နာမည်ရှိကုန်သော၊ နာနာဂေါတ္တာ-ကုန်သော၊ နာနာဇော-အမျိုးမျိုးသောဇာတ်ရှိကုန်သော၊ နာနာကုလာ-အထူးထူးသော အမျိုးမှ၊ (နိက္ခမိတွာ) ပဗ္ဗမိတာ-ရဟန်းပြုခဲ့ကုန်သော၊ တုမေ-တို့ကို၊ ဧကတော-တည်း၊ ဥဿာရိတာ-တစ်နေရာ၌ ရွှေစေ့အပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ-စုပေါင်းအပ်ကုန်ပြီ။ ပေ၊ ကထံဟိ-ကြောင့်၊ အာယသ္မာ ဆန္ဒော-သည်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့က၊ သဟဓမ္မိကံ-သီတင်းသုံးဖော်တို့ ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ အဝစနိယံ-မပြောဆိုထိုက်သည်ကို၊ ကရိဿတိနာမ-ပြုရသနည်း၊ (ပြုရပါလိမ့်)၊ ပေ။

ဝ။ ဥဿာရိတာ။ ။ဤပုဒ်၏ကတ္တာကို “ဧကနာဝိ-လေနှင့်တူသူ၊ တောင်ကျ မြစ်ရေနှင့်တူသူတစ်စုံတစ်ယောက်သည်လည်း” ဟု ထည့်ပါ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်ဟု အမည်မဖော်ဘဲဆိုသော်လည်း အရှင်ဆန္ဒက သူ၏အရှင် (အယျပုတ္တ) ကို ရည်ရွယ်သည်။

၄၂၆။ ဒုဗ္ဗစော-ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသည်။ ဝါ-
 ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သောစကားရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဒေါဝစသ
 ကရဏေဟိ-ခဲယဉ်းသော စကားရှိသည်အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဝါ-
 ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊
 ဓမ္မေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်။ အက္ခမော-အဆုံးအမကို
 သည်းမခံတတ်သည်။ အနုသာသနိ-သွန်သင်ပြသခြင်းကို၊ အပ္ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ-
 အမြတ်တနိုးအားဖြင့် ယူလေ့မရှိသည်။ ဝါ-ရိုရို သေသေ ယူလေ့မရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ပေ၊ ပါတိ မောက္ခပရိယာပဇ္ဇေသု-ပါတိမောက်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊
 သိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊ ပေ။

သဟဓမ္မိကံနာမ-မည်သည်။ ဘဂဝတော-သည်။ ယံသိက္ခာပဒံ-ကို၊ ပညတ္တံ-
 အပ်ပြီ၊ ဧတံ-ဤ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်သည်။ သဟဓမ္မိကံနာမ-
 မည်၏။ တေန-ထိုသီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်။ ပေ။
 ကရောတိ။ (ကိ)၊ အာယသ္မန္တော-တို့၊ (တုဗ္ဗေ)မံ-ကို၊ ကလျာဏံဝါ-ကောင်း
 သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ပါပကံဝါ-မကောင်းသော စကားကိုလည်း
 ကောင်း၊ ကိဉ္စိ-ဘာကိုမျှ၊ မာအဝဇ္ဇတ္ထ-မပြောဆိုကြပါနှင့်၊ အဟမ္မိ-တပည့်
 တော်ကလည်း၊ အာယသ္မန္တော-တို့ကို၊ ကလျာဏံဝါ ပါပကံဝါ ကိဉ္စိ၊ နဝက္ခာမိ-
 ပြောလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ၊ အာယသ္မန္တော-တို့၊ (တုဗ္ဗေ)၊ မမ-တပည့်တော်ကို၊
 ဝစနာယ-ပြောဆိုခြင်းမှ၊ ဝါ-ပြောဆိုကြောင်းစကားမှ၊ ဝိရမထ-ရှောင်ကြဉ်
 ကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့ပြု၏။

ယော သော ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ဒုဗ္ဗစောတိကော-ခဲယဉ်းသောစကားရှိသူ
 ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ဝါ-ခဲယဉ်းစွာပြောအပ်သော စကားရှိသူ၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ (အပြောစက်၊ အဆိုစက်၊ သဘောရှိသော)၊
 ယော သော ဘိက္ခု၊ ပေ၊ အာယသ္မာပိ-သည်လည်း၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ သဟ
 ဓမ္မေန-သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ-အကြောင်း
 နှင့်တကွဖြစ်သော စကားဖြင့်၊ ဝဒေတု-ပြောဆိုပါ၊ ဘိက္ခုပိ၊ ပေ၊ ဝက္ခန္တိ-
 ပြောဆိုကြပါလိမ့်မည်၊ ဟိ-အချင်းချင်း ပြောရကျိုးကား၊ ယဒိဒံ-အကြင်
 အချင်းချင်း ပြောဆိုခြင်း၊ အချင်းချင်း အာပတ်မှ ထစေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။

အညွှန်း။ ။ဒုဗ္ဗစော စသည်-၀၄၇။
 အကဓမ္မော စသည်-၁၄၉။ သဟဓမ္မိကံ-၁၅၀။

အညွှန်း။ ။မမ ဝစနာယ၊ သဟဓမ္မေန-၁၅၁။

၁။ ယဒိဒံ။ ။ယဒိဒံ(ယံ+ဣဒံ) အညမညဝစနံ-အကြင်အချင်းချင်း ပြောဆို
 ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ယဒိဒံ (ယံ+ဣဒံ) အညမညဝဋ္ဌာပနံ-အကြင်အချင်းချင်း
 အာပတ်မှ ထစေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ)၊ ဤသို့ အကျယ်ပေးပါ။

(တေန)အညမညဝစနေန-ထိုအချင်းချင်းပြောဆိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊

(တေန) အညမညဝဋ္ဌာပနေန-ထိုအချင်းချင်းအာပတ်မှ ထစေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဿ ဘဂဝတော-၏၊ ပရိသာ-သည်၊ ဧဝံ သံဝမာ-ဤသို့ကြီးပွားရပါ၏၊ (ယခုလို ကြီးပွားနေပါ၏)၊ ပေ။

ဒုဗ္ဗစသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒွါဒသမံ။

၁၃။ ကုလဒုသကသိက္ခာပုဒ်

၄၃၁။ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ဝါ-၏အနီးဖြစ်သော၊ ဧတဝနေ-ဧတဝန်မည်သော၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ-၏၊ အာရာမေ-အာရာမိ၌၊ (ကျောင်းတိုက်၌)၊ ဝိဟရတိ၊ တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝတ္ထိမြို့အနီးဧတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီးဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအခါ၌)၊ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာနမ - အဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့မည်သော၊ ပါပဘိက္ခု-ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့သည်၊ ကိဋ္ဌာဂိရိသ္မိ-ကိဋ္ဌာဂိရိနေပုဒ်၌၊ (ကိဋ္ဌာဂိရိနိဂုံး၌)၊ အာဝါသိကာ-နေရာကျောင်းရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ကျောင်းနေ၊ ကျောင်းထိုင်၊ ကျောင်းပိုင်တို့သည်၊ အလန္တိနော-အရှက်မရှိကုန်သည်၊ ဝါ-အလန္တိတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ တေ-ထိုအဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့သည်၊ ဧဝရူပံ အနာစာရံ အာစရန္တိ၊ မာလာဝစ္စ-ပန်းပင်ငယ်ကို၊ ဧရာပေန္တိဝိ-ကိုယ်တိုင်လည်း စိုက်ကြကုန်၏၊ ဧရာပါပေန္တိဝိ-သူတစ်ပါးကိုလည်း စိုက်စေကြကုန်၏၊ (အစိုက်ခိုင်းကြကုန်၏)၊ သိဉ္ဇန္တိဝိ-ကိုယ်တိုင်လည်း ရေလောင်းကြကုန်၏၊ သိဉ္ဇာပေန္တိဝိ-သူတစ်ပါးကိုလည်း လောင်းစေကြကုန်၏၊ သြစိနန္တိဝိ-ကိုယ်တိုင်လည်း ဆွတ်ခူးကြကုန်၏၊ သြစိနာပေန္တိဝိ-သူတစ်ပါးကိုလည်း ဆွတ်ခူးစေကြကုန်၏၊ ဂန္ဓန္တိဝိ-ကိုယ်တိုင်လည်း သီလုံးကြကုန်၏၊ ဂန္ဓာပေန္တိဝိ-သူတစ်ပါး ကိုလည်း သီကုံးစေကြကုန်၏။

ဧကတော ဝဏ္ဍိကမာလံ-တစ်ဖက်၌ အညာရှိသော ပန်းစည်းကို၊ [ပန်းပွင့်၏အညာတို့ကို တပေါင်းတည်း စုစည်းထားသော ပန်းစည်းကို၊] ကဧရာန္တိဝိ-ကိုယ်တိုင်လည်းပြုကြကုန်၏၊ ကာရာပေန္တိဝိ-သူတစ်ပါးကိုလည်း ပြုလုပ်စေကြကုန်၏၊ ဥဘတော ဝဏ္ဍိကမာလံ-နှစ်ဖက်၌ အညာရှိသော ပန်းစည်းကို၊ [ပန်းပွင့်၏အညာတို့ကို နှစ်ဖက်ပေါ်အောင် ရွဲ၍စည်းအပ်သော ပန်းစည်းကို၊] မဉ္ဇရိကံ-ပန်းခိုင်ကို၊ ဝိရူတိကံ-ပန်းလက်ကောက်ကို၊ [လက်ကောက်ကဲ့သို့

၁။ ဧရာပေန္တိဝိ ဧရာပါပေန္တိဝိ။ ။ “ဧရာပေ”၌ ရဟ+ကာရိတ်ထာပစ္စည်း၊ ဟ်ဈေ၊ ရ၌ ဥကိုသြဒုဒ္ဓိပြု ပေါက်စေကြကုန်၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ “ဧရာပါပေ”၌ ကာရိတ်ထာပေနှစ်ချက်ဆင့်၊ ဟ်ဈေ၊ ဧှေ၊ ဣာပေဋ္ဌအာကိုဈေ၊ နောက်ထာဝေ-နှင့်စပ်၊ “ပေါက်ပစေဟု ခေခိုင်းကြကုန်၏” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။

ဝိုင်းအောင်ဖြစ်စေ၊ အကုံးအတိုင်းဖြစ်စေ ချည်ဖြင့် သီထားအပ် သော ပန်းကုံး၊ ယခုခေတ် စပယ်ပန်းကုံးစသည်များ၊] ဝဋ်သကံ-ဦးဆောက်ပန်းကို၊ (ဦးထိပ်၌ပန်ဆင်အပ်သော ပန်းကို)၊ အာဝေဏံ-နားသွယ်ပန်းကို၊ [နား၌ ပန်ဆင်အပ်သောပန်းကို]၊ ဥရုစ္ဆဒံ-ရင်လွမ်းပန်းကို၊ [ပုလဲသွယ်နှင့်တူစွာ ရင်၌ ထားအပ်သောပန်း၊] ပေ။

တေ-တို့သည်၊ ကုလိတ္ထိနံ-အမျိုးသမီး အိမ်ရှင်မကြီးတို့အတွက်လည်း ကောင်း၊ ကုလဓိတာနံ-ယောက်ျားရပြီး အမျိုးသမီးတို့အတွက်လည်းကောင်း၊ ကုလကုမာရိနံ-အမျိုးသမီး အပျိုစင်တို့အတွက်လည်းကောင်း၊ ကုလသုဏှာနံ-အမျိုး၏ ချမ်းမတို့အတွက် လည်းကောင်း၊ ကုလဒါသိနံ-အမျိုး၏ ကျွန်မတို့ အတွက်လည်းကောင်း၊ ဧကတော ဝဏှိကမာလံ-ကို၊ ဟရန္တိပိ-ကိုယ်တိုင်လည်း ဆောင်ယူကြကုန်၏၊ ဟရာပေန္တိပိ-သူတစ်ပါးကိုလည်း ဆောင်ယူစေကြကုန်၏၊ [“ကုလိတ္ထိနံ-အမျိုးသမီးမိန်းမကြီးတို့အထံသို့ လည်းကောင်း” ဤသို့စသည် လည်း ပေးနိုင်သည်]၊ ပေ၊ တေ-တို့သည်၊ ကုလိတ္ထိဟိ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကုလဒါသိဟိ-တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိံ၊ ဧကဘာဇနေပိ-တစ်ခွက် တည်း၌လည်း၊ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ [ဘာဇနေ-စားခွက်] ဧကထာလကေပိ-တစ်ခွက်တည်း၌ လည်း၊ ပိဝန္တိ-သောက်ကြကုန်၏၊ [ထာလက-ရေသောက်ခွက်၊] ဧကာသနေပိ-တစ်နေရာတည်း၌လည်း၊ နိသီဒန္တိ၊ ဧကမဇ္ဈေပိ-တစ်ခုတည်းသော ညောင်စောင်း ၌လည်း၊ (တစ်ခုတင်တည်း၌လည်း)၊ တုဝဋ္ဌေန္တိ-အိပ်ကြကုန်၏၊ ဧကတ္ထရဏာ-တစ်ခုတည်းသော အခင်းရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)ပိ-၍လည်း၊ တုဝဋ္ဌေန္တိ၊ ဧကပါဝုရဏာ-တစ်ခုတည်းသော ရှိထည်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)ပိ-၍လည်း၊ ပေ၊ ဧကတ္ထရဏပါဝုရဏာ-တစ်ခုတည်းသော အခင်း၊ အမြို့ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ပိ တုဝဋ္ဌေန္တိ။

ဝိကာလေပိ-နေလွဲအခါ၌လည်း၊ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ မစ္စမ္မိ-သေရည်အရက်ကိုလည်း၊ ပိဝန္တိ၊ မာလာဂန္ထပိလေပနမ္မိ-ပန်း၊ နံသာ၊ နံသာရည် အပျစ်ကိုလည်း၊ ဓာရေန္တိ-ဆောင်ကြကုန်၏၊ [ပိလေပန-နံသာပျစ်၊ ရှေးက နံသာပြောင်း” ဟု ခေါ်ကြ၏၊ “ပျော့ပျောင်းနည့်သော နံသာ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်]၊ နစ္စန္တိပိ-ကလည်း ကကြကုန်၏၊ ဂါယန္တိပိ-သီချင်းလည်းဆိုကြကုန်၏၊ ဝါဒေန္တိပိ-တီးလည်း တီးမှုတ်ကြကုန်၏၊ လာသေန္တိပိ-ကနည်းလည်း ပေးကြကုန်၏၊ (ကနည်းလည်း ပြုကြကုန်၏)၊ နစ္စန္တိယာပိ-ကချေသည်မ ကနေစဉ်လည်း၊ နစ္စန္တိ-ကကြကုန်၏၊ [နစ္စန္တိယာပိ၏ကတ္တာကို “နာဋကိတ္တိယာ” ဟု ထည့်ပါ]၊ ပေ၊ ဂါယန္တိယာပိ-ကချေသည်မ သီချင်းဆိုနေစဉ်လည်း၊ ပေ၊ ဝါဒေန္တိယာပိ-ကချေသည်မ တီးမှုတ်နေစဉ်လည်း၊ ပေ၊ လာသေန္တိယာပိ-ကချေသည်မ ကနည်း ပေးနေစဉ်လည်း၊ ပေ။

အဋ္ဌပဒေဝီ-ရှစ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်၌လည်း၊ [ကစားဖို့ရာ ရှစ်ကွက်ရေး ထားအပ်သော ပျဉ်ချပ်၊] ကိဋ္ဌန္တိ - အံစာကိုကစားကြကုန်၏။ [ရှစ်ကွက်ကြား ကစားနည်းဟု ပြောကြ၏။] ဒသပဒေဝီ-ဆယ်ကွက်ရှိသော ပျဉ်ချပ်၌လည်း၊ အာကာသေဝီ-ကောင်းကင်၌လည်း၊ (အကွက်မရှိသော လွင်ပြင်၌လည်း)။ပေ။

ပရိဟာရပထေဝီ-ရှောင်လွှဲထိုက်သော လမ်းကြောင်းကိုလည်း၊ ကိဋ္ဌန္တိ - ရှောင်လွှဲ၍ကစားကြကုန်၏။ [ပရွက်ဆိတ်ကြောင်း လိုက်တမ်းကစားခြင်းဟု ဆိုကြ၏။ သန္တိကာယပိ-ဇယ်တောက်တမ်း (ဇယ်ကောက်တမ်း) ကစားခြင်း ဖြင့်လည်း။ ပေ။ ခလိကာယပိ-ကြွအံကစားခြင်းဖြင့်လည်း။ ပေ။ ဃဒိကာယပိ- တုတ်ရိုက်တမ်း ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။ [ကျည်းသားရိုက်တမ်း ကစားခြင်းဖြင့် လည်း။] သလာကဟတ္ထေနပိ-ဝါးခြမ်းစိတ်အပေါင်းဖြင့်လည်း။ ဝါ - အုန်း ထန်းတို့၏ အမျှင်အပေါင်းဖြင့်လည်း။ ကိဋ္ဌန္တိ။ [နံရံစသည်၌အရုပ်ထင်အောင် ရိုက်၍ကစားကြသည်။]

အက္ခေနပိ-ဂေါလီလုံးဖြင့်လည်း၊ ပင်္ဂစီရေနပိ-သစ်ရွက်ကျည်တောက်၊ ငယ်ဖြင့်လည်း။ ကိဋ္ဌန္တိ။ [သစ်ရွက်ထန်းရွက်ကို နဲ့ ပလွေ ဝီစီ ဝီပီလုပ်၍ ကစား ကြသည်။] ဝက်ကေနပိ-ထွန်ငယ်ဖြင့်လည်း။ မောက္ခစိကာယပိ-ကျွမ်းထိုး ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။ [ထက်အောက် ပြောင်းပြန် ကျွမ်းလွန်၍ ကစားခြင်း ဖြင့်လည်း။] စိင်္ဂုလကေနပိ-ထန်းရွက်စကြာ စသည်ဖြင့်လည်း။ ပတ္တာဠကေန ပိ-သစ်ရွက်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကွမ်းစားရွက်ငယ်ဖြင့်လည်း။ (သစ်ရွက်ရွက် ငယ်ဖြင့်လည်း)။ ရထကေနပိ-ရထားငယ်ဖြင့်လည်း။ ဓနကေနပိ-လေးငယ် ဖြင့်လည်း။ အက္ခရိကာယပိ-အက္ခရာကိုသိကြောင်း ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။ ကိဋ္ဌန္တိ [ကောင်းကင် သို့မဟုတ် ကျောက်ကုန်း၌ စာလုံးရေးလျက် မည်သည့် အက္ခရာ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြောခိုင်းသည်။] မနေသိကာယပိ - စိတ်အကြံကို သိကြောင်း ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။ [ပုဏ္ဏားတိုင်ကစားခြင်းဖြင့်လည်း။] ယထာ ဝဇ္ဇေနပိ-အကြင် အကြင် ကန်းခြင်းစသော အပြစ်ဖြင့်လည်း။ ဝါ-အကြင် အကြင် ကုန်းဟုန်, ကန်းဟန် စသော အပြစ်ဖြင့်လည်း။

ဟတ္ထိသ္မိပိ -ဆင်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ သိက္ခန္တိ-သင်ထိုက် သော အတတ်ကိုသင်ကြကုန်၏။ [အဿ - မြင်း၊ ရထ-ရထား၊ ဓန-လေး၊ ထရ-စားရိုးရွက်၊] ဟတ္ထိဿပိ-၏လည်း။ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ဓာဝန္တိပိ-ရှေ့သို့ လည်းပြေးကြကုန်၏။ [မူလအရပ်မှ ရှေ့သို့ပြေး သွားခြင်းကို “ဓာဝန္တိ” ဟုဆိုသည်။] အာဓာဝန္တိပိ-ရှေးရှုလည်းပြေးကြကုန်၏။ [မူလအရပ်သို့ ပြန်လာသောအားဖြင့် ပြေးခြင်းတည်း။] ဥဿဠန္တိပိ-လေ လည်းရွက်ကြကုန်၏။ အပ္ပောဠန္တိပိ-လက်ခမောင်းလည်း ခတ်ကြကုန်၏။ နိဗ္ဗုဇ္ဈန္တိပိ-လက်တေ့ လည်း သတ်ကြကုန်၏။ မုဋ္ဌိဟိပိ-လက်သီးတို့ဖြင့်လည်း။ ယုဇ္ဈန္တိ-ထိုးကြကုန်၏။

ရုဂ်မဇ္ဈေဝံ-ပွဲသဘင်၏အလယ်၌လည်း၊ သံဃာဋီ-သင်္ကန်းကြီးကို၊ ပတ္တရိတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ နစ္စကိ-ကခြေသည်မကို၊ ဧဝံဝဒန္တိ(ကိ)၊ ဘဂိနိ-နမ၊ ဣဓ-ဤနေရာ၌(ဤသင်္ကန်းပေါ်၌)၊ နစ္စဿု-ကပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောကြ ကုန်၏၊ နလာဋီကမ္ပိ-နဖူး၌လက်ချောင်းထားခြင်းကိုလည်း၊ (နဖူး၌ လက်ချောင်းဖြင့်တို့ခြင်းကိုလည်း၊) ဒေန္တိ၊ ဝိဝိဓမ္မိ-အထူးထူးအပြားပြားလည်း ဖြစ်သော၊ အနာစာရ်-မကျင့်ထိုက်သော ပါးစပ်စည်တီးခြင်းစသော အကျင့် ကို၊ အာစရန္တိ။

၄၇၂။ ပေ၊ ကာသီသု-ကာသီတိုင်း၌၊ [ကာသီဟု ဗဟုဝုဇ်နာမည် ထင်ရှားသောတိုင်း၌။] ဝဿံဝုဋ္ဌော (ဟုတွာ) ဘဂဝန္တ-ကို၊ ဒဿနာယ-ဝှာ၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-စဉ်၊ ပေ၊ ကိဋ္ဌာဂိရိ-သို့၊ ပါသာဒိကေန-ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါ-ကြည်ညိုခြင်းကိုဆောင်နိုင်သော၊ အဘိက္ကန္တေန-သွားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိက္ကန္တေန-ပြန်လှည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာလောကိတေန-ရှေးရှုကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိလောကိတေန-အထောင့်ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆေးသို့ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ [အထက်အောက် နောက်သို့ လှည့်ကြည့်ခြင်းသည် ရဟန်းများနှင့် မလျော်၊] သမိဉ္ဇိတေန-လက်ခြေတို့ကို ကွေးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပသာရိတေန- လက်ခြေတို့ကို ဆန့်တန်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဩက္ခိတ္တစက္ခု-ဝှတောင်ခန့်မျှ ကြည့်သော အားဖြင့် အောက်၌ချအပ်သော မျက်လွှာရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ ဣရိယာပထသမ္ပန္နော-ဣရိယာပုတ်နှင့် ပြည့်စုံသည် (ဖြစ်၍)၊ ဝိဇ္ဇာယ-ဝှာ၊ ပါဝိသိ-။

မနုဿာ၊ ပေ၊ အာဟံသု (ကိ)၊ အယံ-ဤရဟန်းသည်၊ ကော-ဘယ့်နှယ်ရဟန်းနည်း၊ အဗလဗလောဝိယ (အဗဠမဇ္ဈောဝိယ)-အလွန်ထိုင်းမှိုင်းသူကဲ့သို့ပါတကား၊ မန္တမန္နော ဝိယ-အလွန် သိမ်မွေ့နူးညံ့သူကဲ့သို့ပါတကား၊ ဘာကုဋိကဘာကုဋိကောဝိယ-အလွန် မျက်မှောင်ကုပ်သူကဲ့သို့ပါတကား၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ ဥပဂတဿ-အိမ်သို့ကပ်ရောက်လာသော၊ ဣမဿ-ဤရဟန်းအား၊ ဝိဇ္ဇာကံ-ကို၊ ဒဿတိ-လောင်းလှူလိမ့်မည်နည်း၊ အမှာကံ-တို့၏၊ အယျာ-အရှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ အဿဗိပုနဗ္ဗသုကာပန-တို့သည်ကား၊ သက္ကာ-သိမ်မွေ့ကုန်၏၊ သဓိလာ-ပြေပြစ်ကုန်၏၊ သုခသမ္ဘာသာ-ချမ်းသာစွာပြောဆိုအပ်သော စကားရှိကုန်၏၊ (ချိုသာစွာ ပြောဆိုအပ်သောစကားရှိကုန်၏)၊ ဖိဟိတပုဗ္ဗင်္ဂမာ-ပြီးခြင်းဟူသော ရှေ့သွားရှိကုန်၏၊ [ရှေးဦးစွာပြီးမှ စကားပြောကြသည်၊] ဧဟိ သွာဂတဝါဒိနော-လာပါ၊ ကောင်းသောလာခြင်းပါဟု ပြောလေ့ရှိကုန်၏၊ အမ္ဘာကုဋိကာ-မျက်မှောက်မကုပ်ကုန်၊ ဥတ္တာနမုခါ-ပေါ်လွင်သော မျက်နှာရှိကုန်၏၊ ပုဗ္ဗဘာသိနော-ရှေးဦးစွာပြောဆိုကြကုန်၏၊ [လူတွေ့လျှင် ရှေးဦးစွာ နှုတ်ဆက်ကြသည်၊] တေသံခေါနာမ-ထိုရဟန်းတို့အားသာ၊ ဝိဇ္ဇော-ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-လောင်းလှူထိုက်၏၊ (လောင်းလှူချင်စရာ ကောင်း၏)၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောကြကုန်ပြီ၊ ပေ။

အထခေါ-၌၊ ပေ၊ တံ ဘိက္ခု-ကို၊ ကီဇာဂိရိသို့-၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ဝှာ၊ စရန္တ-လည့်လည့်နေသည်ကို၊ အဒ္ဓသာ၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ပိဏ္ဍောအပိ-ဆွမ်းကလေးကိုလည်း၊ (ဆွမ်းကလေးများ)၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်ပါသလား၊ ပေ၊ ယရ-သို့၊ နေတွာ-ပင့်ဆောင်၍၊ ဘောဇေတွာ-စားစေ၍၊ (ဆွမ်းကပ်၍)၊ ပေ၊ ကဟံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿသိ-သွားမလို့ပါနည်း၊ ပေ၊ မမ-၏၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ (မမဝစနေန-တပည့်တော်အလျှောက်ဖြင့်)၊ ဘဂဝတော ပါဒေ၊ သိရသာ-ဦးခေါင်းဖြင့်၊ ဝန္တ-ရှိခိုးပါလေ၊ ဧဝူ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒေဟိ-လျှောက်လိုက်ပါဦး၊ (ကိ)၊ ဘန္တေ ကီဇာဂိရိသို့-၌၊ အာဝါသော-ကျောင်းတိုက်သည်၊ ဒုဗ္ဘော-ပျက်စီးပါပြီ၊ ပေ၊ ယေပိ တေ မနဿာ-တို့သည်လည်း၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါရှိကုန်သည်၊ ပသန္နာ-သာသနာတော်၌ ကြည်ညိုကုန်သည်၊ ဝါ-ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုကုန်သည်၊ အဟောသံ၊ တေပိ-ထိုလူတို့သည်လည်း၊ တေရဟိ-၌၊ အသဒ္ဓါ-သဒ္ဓါစစ် မရှိကြတော့ပါ၊ အပ္ပသန္နာ-သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုကြတော့ပါ၊ သံဃဿ-၏၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ယာနိပိ တာနိ ဒါနပထာနိ- အကြင်ဒါန လမ်းကြောင်းတို့သည်လည်း၊ ဝါ-အဆက်မပြတ်လှအပ်သော ဒါနဝတ်တို့သည်လည်း၊ (သန္တိ)၊ တာနိပိ-တို့ကိုလည်း၊ တေရဟိ-၌၊ (ဒါယကေဟိ-လှူနေကျ ဒါယကာတို့က)၊ ဥပစ္ဆိန္နာနိ-ဖြတ်အပ်ပါကုန်ပြီ၊ ပေသလာ-ချစ်အပ်သော သီလရှိကုန်သော၊ ဝါ-သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ရိဉ္စန္တိ-ကင်းဆိတ်ကြပါကုန်၏၊ (အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကြပါကုန်၏။) တစ်နည်း-ပေသလာ ဘိက္ခု၊ (တံ-ကီဇာဂိရိကျောင်းတိုက်ကို)၊ ရိဉ္စန္တိ-စွန့်လွှတ်ကြပါကုန်၏၊ ပါပ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နိဝသန္တိ-အမြဲနေကြပါကုန်၏၊ ဘန္တေ၊ သာဓု-တောင်းပန်ပါ၏၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် (စေလွှတ်တော်မူလသော်)၊ ကီဇာဂိရိသို့-၌၊ အယံ အာဝါသော-သည်၊ သဏ္ဍဟေယျ-ကောင်းစွာတည်ရာပါ၏၊ [သီလရှိသောရဟန်းများ၏ တည်ရာဖြစ်ပါ၏၊] တထာ-ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကီဇာဂိရိ-သို့၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပဟိဏေယျ-စေလွှတ်တော်မူရာ၏၊ ဝါ-စေလွှတ်တော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်လိုက်ပါဦး၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ပြီ၊

အာဝုသော-ဒါယကာ၊ ဧဝံ-အေး (ကောင်းပြီ)၊ ဣတိခေါ-လျှင်၊ ပေ၊ နိသီဒိ၊ ဗုဒ္ဓါနိ-အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူပြီးကုန်သော၊ ဘဂဝန္တုဒနိ-တို့၏၊ အာဂန္တုကေဟိ-အာဂန္တုကဖြစ်ကုန်သော၊ (ဧည့်သည်ဖြစ်ကုန်သော) ဘိက္ခုဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ၊ (ယံ) ပဋိသမ္မောဒိတုံ -အကြင် ခမနိယ စသည်

ဝ။ ပဋိသမ္မောဒိတုံ ။ ။တုံပစ္စည်း ပထမအနက်၌သက်၊ စတံဟု ရှိ၍ "ယံ"ဟု အနိယမထည့်၊ "အတ္ထိ" ဟု ပါဌသေသထည့်၊ ရှေးက "ယံ ပဋိသမ္မောဒိတုံ-အကြင် ဝမ်းမြောက်သော ပြောဆိုနှုတ်ဆက်တော်မူခြင်းသည်" ဟု ပေးလေ့ရှိ၏၊ "ဗုဒ္ဓါနိ ဘဂဝန္တုဒနိ" သည် အာစိဏ္ဍနှင့် ပဋိသမ္မောဒိတုံ နှစ်ဖက်ကိုခွဲသော ကာကောလောကန၊ ဥဘယာပေက္ခနည်းတည်း။

သဘော၊ မေးမြန်းပြောလျက်၊ ရောနှောတော်မူခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)၊ ဧတံ-
 ဤစမနိယ စသည်သဘော၊ မေးမြန်းပြောလျက်၊ ရောနှောတော်မူခြင်းသည်။
 ဗုဒ္ဓါနံ-ကုန်သော၊ ဘဂဝန္တောနံ-တို့၏။ အာစိဏ္ဍိဓေါ-လေ့ကျင့်အပ်သော အကျင့်
 တည်း။ ဝါ-ထုံးစံတည်း။ ပေ၊ ဘိက္ခု-ဘိက္ခု၊ တွံ-သည်။ ကုတောစ -
 အဘယ်အရပ်မှလည်း။ အာဂစ္ဆသိ-လာခဲ့သနည်း။ ဣတိ-ပြီ။ [ပစ္စုပ္ပန်၏
 အနီးဖြစ်သော အတိတ်ကာလ၌ ဆိုအပ်သော သမိပဝတ္တမာန်တည်း။] ပေ၊
 အဟံ၊ တတော-ထိုအရပ်မှ၊ ဝါ - ထိုကိစ္စကိုရိုစေပုဒ်မှ၊ အာဂစ္ဆမိ-လာခဲ့ပါ
 ၏။ ဣတိ-ပြီ။

၄၃၃။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလာနေ-တို့ကို၊ အာမန္တေ သိ-မိန့်တော်မူပြီ။ (ကိ)၊
 သာရိပုတ္တာ-သာရိပုတ္တရာတို့၊ [အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ပဓာနထား၍ ပြောအပ်သော
 စကား၊ သို့မဟုတ် “သာရိပုတ္တရာ-သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလာန်တို့” ဟု
 ဝိရူပေကသေသ်ပေး။] တုမှေ-တို့သည်။ ကိဇ္ဇာဂိရိ-သို့၊ ဂစ္ဆထ- သွားကြကုန်၊
 ဂန္ဓာ-၍၊ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာနံ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ (အပေါ်၌)၊ [ကရောထ-
 ဌ်စပ်] ကိဇ္ဇာဂိရိသွား-မှ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ-နှင့်ထုတ်ကြောင်းကံကို၊ ကရောထ-
 ကုန်၊ စတေ-ဤရဟန်းတို့သည်၊ တုမှာကံ-တို့၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ-ဥပဇ္ဈာယ်ယူ၊
 အတူနေတပည့်တို့တည်း။ ဣတိ-ပြီ။ ဘန္တေ၊ ကထံ-လျှင်၊ ဝါ-ဖြင့်၊ မယံ၊
 ပေ၊ ကရောမ-ပြုကြရပါမည်နည်း။ တေ ဘိက္ခု၊ စဏ္ဍာ-ကိုယ်ကြမ်းတမ်း
 ပါကုန်၏။ ဖရသာ-နှုတ်ကြမ်းတမ်းပါကုန်၏။ ပေ၊ စောဒေတဗ္ဗာ-
 စောဒနာထိုက်ကုန်၏။ (ဝတ္ထုအာပတ်ဖြင့် အပြစ်တင်ထိုက်ကုန်၏။) စောဒေတွာ-
 ပြီး၍၊ သာရေတဗ္ဗာ-အပြစ်ကိုအမှတ်ရစေထိုက်ကုန်၏။ သာရေတွာ-၍၊ အာပတ္တိ-
 သို့၊ ရောပေတဗ္ဗာ-တင်ထိုက်ကုန်၏။ ပေ။

၄၃၄။ ဣမေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကုလဒူသကာ-အမျိုးလေးပါး၏ သဒ္ဓါ
 ကို ဖျက်ဆီးပါကုန်၏။ ပါပသမာစာရာ-ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိပါကုန်၏။
 ဣမေသံ-တို့၏။ ပါပကာ-ကုန်သော၊ သမာစာရာ-အကျင့်တို့ကို၊ ဒိဿန္တိ
 စေဝ-မြင်လည်းမြင်အပ်ပါကုန်၏။ သုယုန္တိ စ-ကြားလည်းကြားအပ်ပါကုန်၏။
 ဣမေဟိ-တို့သည်၊ ဒုဋ္ဌာနိ-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးကုန်သော၊ ကုလာနိစ-တို့ကိုလည်း
 ပေ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ (အပေါ်၌)၊ [ကရေယျ-၌စပ်] အဿဇိပုနဗ္ဗသု ကောဟိ-
 ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်။ ကိဇ္ဇာဂိရိသို့-၌၊ နဝတ္ထပွဲ-မနေရာ၊ (မနေရ)၊
 ဣတိ-သို့၊ ကိဇ္ဇာဂိရိသွား-မှ၊ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မံ-ကို၊ ကရေယျ၊ ပေ၊
 ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မဿ-ကို၊ ကရဏံ-ပြုခြင်းသည်။ ဓမတိ၊ ပေ။

၄၃၅။ တေ-ထိုအဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့သည်၊ (န ဝတ္တန္တိ-စသည်၌စပ်)၊
 သံဃေန-သည်။ [ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မကတာ-ဝယ် “ကတ” ဟူသော ဂမကပုဒ်
 တစ်စိတ်၌စပ်] ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မကတာ-ပြုအပ်ပြီးသောပဗ္ဗာဇနိယကံ ရှိကုန်သည်။

ဝါ-ပဗ္ဗာဇနီယ ကံအပြုခံရကုန်သည်။ (သမာနာ)၊ သမ္မာ-ဇွံ၊ န ဝတ္တန္တိ-
မကျင့်ကြကုန်၊ စူဠဝဂ္ဂ၊ ကမ္မက္ခန္ဓကလာ ခဏ-ပါးသော ကျင့်ဝတ်များ ၌
မကျင့်ကြ၊] လောမံ-မာနတည်းဟူသော အမွေးကို၊ န ပါတောန္တိ-မကျစေကြကုန်၊
(မရကြကုန်)၊ နေတ္တာရံ-ကံမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းလမ်း ကို၊ (တစ်နည်း)
နေတ္တာရံ-ကံမှ ထွက်မြောက်လိုသူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော အကျင့်ကို၊ န ဝတ္တန္တိ။

ဘိက္ခု-တို့ကို၊ န ဓမ္မာပေန္တိ-သည်းမခံစေကြကုန်၊ (မတောင်းပန်ကြကုန်)၊
အက္ခောသန္တိ-ဆဲကြကုန်၏။ ပရိဘာသန္တိ-သားကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်ကြကုန်၏။
[“သေသွားချင်သလား၊ တုတ်နှင့်အရိုက်ခံချင်သလား” စသည်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်
ကြသည်။] ဆန္ဒဂါမိတာ-ဆန္ဒဂတိလိုက်သူတို့၏ အဖြစ်သို့ လည်းကောင်း၊
ဒေါသဂါမိတာ-သို့လည်းကောင်း၊ မောဟဂါမိတာ-လည်းကောင်း၊ ဘယ
ဂါမိတာ-သို့လည်းကောင်း၊ ပါပေန္တိ-ရောက်စေကြကုန်၏။ [ဤ၌ ကာရိတ်
ကံ ဓာတ်ကံ ကာရိတ်ကတ္တာ၊ ဓာတ်ကတ္တာရှာပါ။] ပဏ္ဍမန္တိပိ^၁-အရပ်တစ်ပါးသို့
လည်း ဖဲသွားကြကုန်၏။ ဝိဗ္ဗမန္တိပိ-တချို့လည်း လူထွက်ကြကုန်၏။ ပေ။

၄၃၆။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၄၃၇။ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ နိဂမံဝါတိ (ဇေတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဂါမောပိ-
သည်လည်းကောင်း၊ နိဂမောပိ-သည်လည်းကောင်း၊ နဂရံပိ-သည်လည်းကောင်း၊
ဂါမောစေဝ-ဂါမလည်းမည်၏။ နိဂမောစ-၏။ [ဂါမဖြင့် နဂရကို သွင်းယူ
ပါ-ဟု ဆိုလိုသည်]၊ မေ၊ တတ္ထ-ထိုရွာနိဂုံး၌၊ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန
ဂိလာနပစ္စယဘောသစ္စပရိက္ခာရာ-သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း ကျောင်း၊ ဂိလာန၏ ရောဂါ
အတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏အရံအကာ အဆောက်အဦးဖြစ်သော
ဆေးတို့သည်၊ ပဋိမဒ္ဓါ-ဆက်စပ်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။ ကုလံနာမ-မည်သည်၊
ကုလာနိ-တို့သည်၊ စတ္တာရိ-တို့တည်း၊ ဓတ္တိယကုလံ-မင်းမျိုး လည်းကောင်း၊
ဗြာဟ္မဏ-ပုဏ္ဏား။ ဝေဿကုလံ ဝေဿမျိုး၊ (သူဌေး သူကြွယ် ကုန်သည်
လယ်သမား ယာသမား)၊ သုဒ္ဓကုလံ-သုဒ္ဓမျိုးလည်းကောင်းတည်း၊ [သုဒ္ဓ-
လူဆင်းရဲ၊ မုဆိုး၊ တံငါ။]

ကုလဒူသကောတိ-ကား၊ ကုလာနိ-တို့ကို၊ ဝါ-အမျိုးလေးပါးတို့၏
သဒ္ဓါကို၊ ပုဗ္ဗေနဝါ-ပန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [ဖလ-သစ်သီး၊ စုဏ္ဏ-ဆပ်ပြာမှုန့်၊

၁။ ပဏ္ဍမန္တိပိ ဝိဗ္ဗမန္တိပိ ။ ။ အားလုံးအခြားအရပ်သို့ ရှောင်သွားကြသည် မဟုတ်၊
အားလုံးလူထွက်ကြသည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “ပဏ္ဍမန္တိပိ-အရပ်တစ်ပါးသို့လည်း
ဖဲသွားကြကုန်၏၊ ဝိဗ္ဗမန္တိပိ-လူလည်းထွက်ကြကုန်၏” ဟု မပေးရ။

မတ္တိကာ-မြေညက်၊ ဒဏ္ဍကဋ္ဌ-ဒန်ပူ၊ ခေဠ-ဝါး၊ ဝေဇ္ဇိကာ-ဆေးကုမူ၊
 ဇယံပေသနိကောနဝါ-ခြေသလုံးဖြင့် စေခိုင်းအပ်သောအမှု၌ ယှဉ်ခြင်းဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ [ခြေသလုံးဖြင့် အခိုင်းအစေခံခြင်း၊] ဝါ-ခြေသလုံးဖြင့် စားခြင်း၌
 ယှဉ်သော အမှုဖြင့်လည်းကောင်း၊ [ခြေသလုံးဖြင့် လူတို့ကို စားခြင်း၊]
 ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီး၏၊ ပေ၊ ယေ-တို့သည်၊ သံမုခါ မျက်မှောက်ဖြစ်ကုန်၏၊
 တေ-ပဿန္တိ၊ ယေ-တို့သည်၊ တိရောက္ခာ-တစ်ဖက်၌ မျက်နှာရှိကုန်၏၊ ဝါ-
 မျက်ကွယ်ဖြစ်ကုန်၏၊ တေ-သုဏန္တိ၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ သဒ္ဓါရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ-
 ၍၊ တံ-ထိုရဟန်းကို၊ အာဂမ္မ-စွဲ၍၊ အသဒ္ဓါ-ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။

အာယသ္မာ-သည်၊ ကုလဒူသကော-အမျိုးလေးပါးတို့၏ သဒ္ဓါကို ဖျက်
 ဆီးတတ်သူတည်း၊ ပါပသမာစာရာ-ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိသူတည်း၊ အာ
 ယသ္မာတော-၏၊ ပါပကာ-ကုန်သော၊ သမာစာရာ-တို့ကို၊ ပေ၊ အာယသ္မာ-
 သည်၊ ဣမမှာ အာဝါသာ-မှ၊ ပက္ကမတု-ထွက်သွားပါ၊ တေ-အရှင်၏၊ ဣဓ-
 ဤကျောင်းတိုက်၌၊ ဝါသေန-ဆက်လက်နေခြင်းဖြင့်၊ အလံ-အကျိုးမရှိတော့
 ပါ၊ ပေ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဆန္ဒဂါမိနောစ-ဆန္ဒာဂတိသို့လည်း လိုက်ကုန်၏၊
 ပေ၊ တာဒိသိကာယ-သော၊ အာပတ္တိယာ-ကြောင့်၊ ဧကစ္စံ-အချို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေန္တိ-
 နှင်ထုတ်ကြကုန်၏၊ ဧကစ္စံ၊ န ပဗ္ဗာဇေန္တိ-ကုန်၊ ပေ၊ အာယသ္မာ-သည်၊ ဧဝံ-
 သို့၊ မာ အဝစ-မပြောပါနှင့်၊ ဘိက္ခု၊ န . စ ဆန္ဒဂါမိနော-ဆန္ဒာဂတိသို့လည်း
 မလိုက်ကုန်၊ ပေ။

၄၃၈။ ဣတ္ထန္နာမော-သော၊ အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ (ပါပေတိ-၌စပ်)
 သံဇေန-သည်၊ [ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မကတောဝယ် ကတ ဟူသော ဂမက ပုဒ်
 တစ်စိတ်၌စပ်၊] ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မကတော-ပြုအပ်ပြီးသော ပဗ္ဗာဇနိကံ ရှိသည်၊
 ဝါ-ပဗ္ဗာဇနိယကံ အပြစ်ရသည်၊ (ဟုတွာ) ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဆန္ဒဂါမိတာ-
 ဆန္ဒာ ဂတိ လိုက်သူတို့၏ အဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဘယဂါမိတာ-သို့
 လည်းကောင်း၊ ပါပေတိ-ရောက်စေအပ်ပါ၏၊ သော-သည်၊ တံ ဝတ္ထု-
 ထိုဝတ္ထုကို၊ ဝါ-ထိုအယူကို၊ န ပဋိနိဿန္တတိ-ပါ၊ ပေ။

၄၃၉။ သံဃာဒိသေသောတိ-ကား၊ သံဇောဝ-သည်သာ၊ တဿာ
 အာပတ္တိယာ-ထိုအာပတ်ကြောင့်၊ [ဟိတံအနက်၌ ဆဋ္ဌိ] ဝါ-ထိုအာပတ်အတွက်၊
 [တဒတ္ထသမ္ပဒါန်] ပရိဝါသံ-ပရိဝါသံကို၊ ဒေတိ-ပေးရ၏၊ [ဒေတိ-၏
 သမ္ပဒါန်ကား ထိုအာပတ်သို့ရောက်သောရဟန်းတည်း၊] မူလာယ-အရင်းသို့၊
 ဝါ-မူလကံသို့၊ ပဋိကဿတိ-ငင်ရ၏၊ မာနတ္ထံ-ကို၊ ဒေတိ-ပေးရ၏၊ အဗ္ဗေတိ-
 -

၁။ အဗ္ဗေတိ ။ ။ အတ္တာန ကံဖြင့် သံဃာဘောင်သို့ ရောက်စေရ၏၊ ဝါ-လက်ခံ
 ရ၏၊ တစ်နည်း - အဗ္ဗေတိ-အတ္တာနကံဖြင့် သံဃာဘောင်သို့ ခေါ်ယူရ၏၊ ဤသို့ သဒ္ဓတ္ထ
 ပေးပါ။

အဗ္ဗာန် သွင်းရ၏။ သမ္မဟူလာ-များစွာသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ပရိဝါသံ) န (ဒေန္တိ)-မပေးနိုင်ကုန်၊ ပေ၊ န (အဗ္ဗေန္တိ)-ကုန်၊ ဧကပုဂ္ဂလော-သည်၊ (ပရိဝါသံ) န (ဒေတိ)၊ ပေ၊ န (အဗ္ဗေတိ)၊ တေန-ကြောင့်၊ သံဃာဒီသေသောတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ (ဧတံ-ဤ သံဃာဒီသေသ ဟူသောအမည်သည်၊) တဿေဝ အာပတ္တိနိကာယဿ-ထိုအာပတ်အပေါင်း၏ ပင်၊ နာမကမ္မံ-ပြုအပ်၊ မှည့်ခေါ်အပ်သော နာမည်တည်း၊ အဓိဝစနံ-အထက်၌ တည်သော အမည်တည်း၊ တေနပိ-ကြောင့်လည်း၊ သံဃာဒီသေသောတိ ဝုစ္စတိ။

၄၄၀။ ၄၄၁။ [၄၁၅။ ၄၁၆-၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ။]

တေရသမံ-တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ကုလဒူသကသိက္ခာပဒံ-သည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

၄၄၂။ [နှစ်သက်ရာ ပါတိမောက် နိဿယကို ကြည့်၍ပေးပါ။]

တေရသကံ- သိက္ခာပုဒ် တစ်ဆယ့်သုံးပါးအပေါင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

တဿ-ထိုသံဃာဒီသေသ၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ဥဒ္ဓါန်းကား၊ (အကျဉ်းချုပ် ခေါင်းစဉ်ကား)၊ ဝိဿဋ္ဌိ-သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ (သိက္ခာပုဒ်)၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။] တဿေဝ-ထို သံဃာဒီသေသက ရဟန်း၏ပင်၊ အနုဝတ္တကာ-နောက်လိုက်တို့၊ [ဏာဒါနုဝတ္တကသိက္ခာပုဒ်-ဟူလို၊] ပေ၊ သံဃာဒီသေသ-တို့သည်၊ တေရသ-တစ်ဆယ့်သုံးပါးတို့တည်း၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

သံဃာဒီသေသကဏ္ဍံ-သံဃာဒီသေသအခန်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

၁။ တေရသကံ ။ သံဃာဒီသေသ သိက္ခာပုဒ်တစ်ဆယ့်သုံးပါးကို "တေရသက" ဟု ခေါ်၏။ ထိုကိုဖွင့်ပြသော သာရတ္ထဒီကာကို ရှေးခေတ်က "တေရသကဏ် ဒီကာ" ဟု ခေါ်ကြ၏။ ယခုကား ထိုအမည် သီးခြားမရှိတော့။

၃-အနိယတကဏ္ဍ

၁။ ပထမအနိယတသိက္ခာပုဒ်

အာယသ္မာန္တော-အရှင်တို့၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ အနိတယာ-အနိယတမည် ကုန်သော၊ ဣမေ ခေါပန ဓမ္မာ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဥဒ္ဓေသံ-သရုပ်အားဖြင့် ရွတ်ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏။

၄၄၃။ ပေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ-အရှင်ဥဒါယီသည်၊ သာဝတ္ထိယံ-၌၊ ကုလုပကော-အမျိုးသို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဝါ-အမျိုး အိမ်သို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဗဟုကာနိ-များစွာ ကုန်သော၊ ကုလာနိ-တို့သို့၊ ဥပသင်္ကမတိ-ချဉ်းကပ်၏။ ပေ၊ ဥပဋ္ဌာကကု လဿ-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော အမျိုး၏၊ ကုမာရိကာ-သတို့သမီးသည်၊ အညတရဿ ကုလဿ-၏၊ ကုမာရကဿ-အား၊ ဒိန္နာ-ပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဣတ္ထန္နာမာ-ဤအမည်ရှိ သူမသည်၊ ကဟံ-ဘယ်မှာနည်း၊ ပေ၊ အမုကဿ-ထိုမည်သော၊ ကုလဿ-၏၊ ကုမာရကဿ-အား၊ ဒိန္နာ အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ- ဤသို့ပြောကုန်ပြီ၊ တဗ္ဗိကုလံ-သည်လည်း၊ အာယသ္မတော ဥဒါယီဿ- ၏၊ ဥပဋ္ဌာကံ-အလုပ်အကျွေးသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ အယျ-အရှင်၊ သော- ဤသူမ သည်၊ ဩဝရကော-အခန်း၌၊ နိသိန္နာ-ထိုင်နေပါပြီ၊ ပေ၊ အာယသ္မာ ဥဒါယီ-သည်၊ ပေ၊ တဿာ ကုမာရိကာယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဧကောဧကာယ- တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ရဟော-မျက်စိ၏ကွယ်ရာ၌၊ ပဋိစ္စန္တေ-နံရံစသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ အလံကမ္ပနိယေ-မေထုန်အမှု၌ ခန့်သည်၏အဖြစ်အကျိုးငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ တစ်နည်း-အလံကမ္ပနိယေ-စွမ်းနိုင်သော မေထုန်မှု၌ ခန့်သော သဘောရှိသော၊ အာသနေ-နေရာ၌၊ ကာလယုတ္တံ-အချိန်အခါနှင့် သင့်လျော်သော ဂေဟသီတစကားကို၊ (အိမ်သူ အိမ်သားများ ပြောဆိုရိုးဖြစ်သော စကားကို၊) သမုလ္လပန္တော-ပြောဆိုလျက်၊ ကာလယုတ္တံ-အချိန်အခါနှင့် သင့်လျော်သော၊ ဓမ္မံ-(ဒါန သီလ စသော) တရားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောလျက်၊ နိသန္တံ- ထိုင်နေခြင်းကို၊ ကပ္ပေသိ-ပြုပြီ။

၀။ ဧကော ဧကာယ။ ။လွယ်ကူအောင် စေးထားပါသည်။ “ဧကော-တစ် ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတ္သာ) ဧကာယ-သော၊ တဿာကုမာရိကာယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ” ဟု အကျယ်ဆိုပါ။ [အလံကမ္ပနိယေ-၂၀၄ ၌] ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ-၁၁၀။ ၁၁၁- ၌လည်း။

တောန ခေါပန သမယေန-၌၊ မိဂါရမာတော-မိဂါရသဋ္ဌေး၏ အမိဖြစ်သော၊ ဝါ-မိဂါရသဋ္ဌေး၏ အမိအရာ၌တည်သော၊ ဝိသာခါ-သည်၊ ဗဟုပုတ္တာ-များသော သားသမီးရှိသည်၊ ဗဟုနုတ္တာ-များသော မြေးရှိသည်၊ အရောဂပုတ္တာ-ရောဂါမရှိ (ကျန်းမာ) သော သားသမီးရှိသည်၊ အရောဂနုတ္တာ-ရောဂါမရှိ ကျန်းမာသော မြေးရှိသည်၊ အဘိမင်္ဂလသမ္ပတာ-အလွန်မင်္ဂလာရှိ၏ဟု သမုတ်အပ်သည်၊ (အသိအမှတ် ပြုအပ်သည်)၊ ဟောတိ၊ မနုဿာ၊ ယညေသု-အလှူပွဲတို့၌လည်းကောင်း၊ [အလှူကြီး၊ အလှူငယ်ပွဲများ၊] ဆဏောသု-မင်္ဂလာပွဲတို့၌လည်းကောင်း၊ [အာဝါဟ ဝိဝါဟခေါ် မင်္ဂလာဆောင်ပွဲများ၊] ဥဿဝေသု-ပွဲသဘင်တို့၌ လည်းကောင်း၊ [အာသဠိ နက္ခတ်ပွဲသဘင်၊ ပဝါရဏာ နက္ခတ်ပွဲ သဘင်စသော ပွဲသဘင်ကြီးများ] မိဂါရမာတံ ဝိသာခံ-ကို၊ ပဋ္ဌမံ- (လူအားလုံး၏) ရှေးဦးစွာ၊ ဘောဇ္ဇေ-ကျေး ကြကုန်၏၊ [စားစေကြကုန်၏ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏]၊ ဝေ၊ နိမန္တိတာ-ပင့်ဖိတ် အပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝေ၊ အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိ-ကို၊ တံဿာကုမာရိကာယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဧကံကောယ-တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ဝေ၊ အာသနေ-၌၊ နိသိန္နံ- ထိုင် နေသည်ကို၊ အဒ္ဓဿာ၊ [အာယသ္မန္တံ ဥဒါယိ-ကို၊ ဧကံ-တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်၍၊ ကောယ-သော၊ တဿာကုမာရိကာယ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ ဝေ၊ အာသနေ နိသိန္နံ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏၊] ဝေ။

ဘန္တေ၊ အယျော-သည်၊ ဝေ၊ ယံကပ္ပေတိ-အကြင်ပြု၏၊ ဣဒံ-ဤပြုခြင်း သည်၊ နစ္ဆန္တံ-မလျောက်ပတ်ပါ၊ နပ္ပတိရူပံ-မသင့်တော်ပါ၊ ဘန္တေ အယျော၊ တောနဓမ္မေန-ထိုဓမ္မထုနဓမ္မဖြင့်၊ ကိဉ္ဇာပိအနတ္တိကော-အကယ်၍ကား အလိုမရှိ ပါပေ၊ အဝိစံ-သို့သော်လည်း၊ (ထိုသို့ပင် အလိုမရှိပါသော်လည်း၊) မနုဿာ-တို့ကို၊ ဒုဿဒ္ဓါပယာ-ခဲယဉ်းစွာ ယုံကြည်စေအပ်ပါကုန်၏၊ (ယုံကြည်စေရန် ခဲယဉ်းပါကုန်၏၊) မနုဿာ၊ အပ္ပသန္တာ-သာသနာတော်၌ မကြည်ညိုပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ ဧဝမိ-သို့လည်း၊ အာယသ္မာ ဥဒါယိ-သည်၊ မိဂါရ မာတာယ-သော၊ ဝိသာခါယ-က၊ ဝုစ္စမာနော-ပြောအပ်ပါလျက်၊ နာဒိယိ-စကားကို မနာယူ၊ ဝေ။

၄၄၅။ မာတုဂါမောနာမ-သည်၊ မနုဿိတ္ထိ-လူမိန်းမတည်း၊ ယက္ခိ-ဘီလူးမသည်၊ န-မဟုတ်၊ [ဤသိက္ခာပုဒ်၌ အလိုရှိသော အမသတ္တဝါ မဟုတ် ဟု ဆိုလိုသည်၊] ဝေတိ-ပြိတ္တာမ၊ ဝေ၊ အန္တ မသော-အားဖြင့်၊ တဒဟုဇာတာပိ-ထိုနေ၌ မွေးဖွားသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဒါရိကာ-ကလေးမသည်၊ (မာတုဂါမော နာမ-မည်၏၊) မဟတ္တရီ-မိန်းမကြီးသည်၊ ပဂေဝ-မာတုဂါမဟု ပြောဖွယ် အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ [မာတုဂါမဖြစ်ကြောင်း အထူးပြောဖွယ်မလိုတော့ဟူလို၊ ပဂေဝ-ဘာပြောဖွယ်ရှိအံ့နည်းဟု အလွယ်ပေးပါ၊]

ရဟောနာမ-သည်၊ စက္ခုဿ-၏၊ ရဟော-ကွယ်ရာ လည်းကောင်း၊
 သောတဿ-၏၊ ရဟော-လည်းကောင်းတည်း၊ စက္ခုဿ ရဟောနာမ-
 မျက်စိ၏ ကွယ်ရာမည်သည်၊ အက္ခိဝါ-မျက်စိကိုသော်လည်း၊ နိဇဏနိယမာနေ-
 မှိတ် အပ်သော်၊ ဘမုကံဝါ-မျက်စုံးကိုသော်လည်း၊ ဝါ-မျက်မှောင်ကိုသော်လည်း၊
 ဥက္ခိပိယမာနေ-မြှောက်အပ်သော်၊ (မျက်စပစ်အပ်သော်)၊ သီသံဝါ-ဦးခေါင်းကို
 သော်လည်း၊ ဥက္ခိပိယမာနေ-မြှောက်အပ်သော်၊ (ခေါင်းမော်အပ်သော်)၊ ပဿိ
 တုံ-မြင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-စွမ်းနိုင်သည်၊ န ဟောတိ၊ သောတဿ ရဟောနာမ-
 နား၏ ကွယ်ရာမည်သည်၊ ပကတိကထာ-ပကတိစကားသည်၊ (ပင်ကိုအတိုင်း
 ပြောအပ်သောစကားသည်)၊ ဝါ-ကို၊ သောတုံ-ကြားခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-သည်၊
 န ဟောတိ။

ပဋိစ္စန္ဒ-ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ အာသနနာမ-မည်သည်၊ ကုဋ္ဌေနဝါ-နံရံဖြင့်
 သော်လည်းကောင်း၊ [ကဝါဋ-တံခါးရွက်၊ ကိလဉ္ဇ-ဖျာ၊ သာဏိပါကာရ-
 တင်းတိမ်အကာအရံ၊ (ကန့်လန့်ကာ) ရုက္ခ-သစ်ပင်၊ ထမ္ဘ-တိုင်] ကောတ္ထ
 ဝိယာ-ရိုင်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယေနကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော
 ဝတ္ထုဖြင့်၊ ပဋိစ္စန္ဒ-အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ [တစ်နည်း-ယံ-အကြင်နေရာကို၊
 ကုဋ္ဌေနဝါ-ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ယေန ကေနစိ ပဋိစ္စန္ဒ ဟောတိ၊ တံ
 အာသန-သည်၊ ပဋိစ္စန္ဒနာမ-မည်၏၊ ဤသို့လည်းပေးနိုင်၏၊] အလံကမ္မနိ
 ယေတိ-ကား၊ မေထုနံ ဓမ္မ-ကို၊ ပဋိသေဝိတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-သည်၊ ဟောတိ၊
 နိသန္ဓံ ကပ္ပယျာတိ-ကား၊ မာတုဂါမေ-သည်၊ နိသိန္ဓေ-ထိုင်နေလသော်၊
 ဘိက္ခု-သည်၊ ဥပနိသိန္ဓောဝါ-အနီး၌ ထိုင်နေသည်သော် လည်းကောင်း၊
 ဥပနိပန္ဓောဝါ-အနီး၌ အိပ်နေသည်သော် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ ပေ၊
 ဥဘောဝါ-နှစ်ယောက်စလုံးတို့သည်သော်လည်း၊ နိသိန္ဓာ-မရှေးမနှောင်းထိုင်
 နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဥဘောဝါ-တို့သည်လည်း၊ နိပန္ဓာ၊ ဟောန္တိ။

သဒ္ဓေယျဝစသာနာမ-မည်သည်၊ အာဂတဖလာ-ရောက်လာပြီးသော
 သောတာပတ္တိဖိုလ်ရှိသော၊ အဘိသမေတာဝိနိ-သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍
 သိပြီးသော၊ ဝိညာတသာသနာ-သိအပ်ပြီးသော (သိက္ခာ ၃ ပါးဟူသော)
 သာသနာရှိသူမတည်း၊ ဥပါသိကာနာမ-မည်သည်၊ ဗုဒ္ဓံ-ကို၊ သရဏံ-ကိုး
 ကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတာ-ဆည်းကပ်သူမတည်း၊ ပေ။

၁။ ဝကတိကထာ။ ။ တံမင်အားစိုက်၍ မပြောဘဲရိုးရိုးပြောနေကျအတိုင်း ပြော
 အပ်သောစကား၊ ထိုစကားကား ရဟန်းများအတွက် ၁၂-တောင်အတွင်းရှိပုဂ္ဂိုလ် ကြား
 နိုင်ရုံ နားလည်နိုင်လောက်ရုံသာ အသံကျယ်သည်၊ ထို့ကြောင့် “ရဟော” အရ နား၏
 ကွယ်ရာအရပ်ဟုဆိုလျှင် “၁၂-တောင်ကျော်” ဟု မှတ်ပါ။
 ၂။ ဥပနိသိန္ဓောဝါ။ ။ အဖွင့်အတိုင်းအနက်ပေးလိုလျှင် “အနီးသို့ကပ်၍ထိုင်နေ
 သည်” ဟု ပေးပါ။ (၂၀၅) ၅။

တိဗ္ဗံ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-အာပတ်တို့တွင်၊ အညတရေန-တစ်ပါးပါးဖြင့်၊
 ပါရာဇိကေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိဿေသေနဝါ ပါဏိတ္တိယေန
 ဝါ၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုစွပ်စွဲအံ့၊ ဘိက္ခု-ကို၊ နိသန္ဓံ-ထိုင်နေခြင်းကို၊ ပဋိဇာနဗာ
 နော-ဝန်ခံမှသာ၊ ["ဝေ" အနက်ကိုယူ၍ ပေးသည်၊] တိဗ္ဗံ။ပေ။ ကာရေတဗ္ဗော-
 ပြုစေထိုက်၏။ ဝါ-ဆုံးဖြတ်ထိုက်၏။ ယေနဝါ- အကြင် အခြင်းအရာနှင့်
 တကွမူလည်း၊ သဒ္ဓေယျဝစသာ-ယုံကြည်ထိုက်သော စကားရှိသော၊ သာ
 ဥပါသိကာ-ထိုအရိယာဥပါသိကာမသည်၊ ဝဒေယျ၊ တေန-ထိုအခြင်းအရာဖြင့်၊
 သောဘိက္ခု-ကို၊ ကာရေတဗ္ဗော။

၄၄၆။ သာ-ထိုဥပါသိကာမသည်၊ ဝေ-သို့၊ ဝေဝဒေယျ၊ (ကိ)မယာ-
 သည်၊ အယျော-ကို၊ နိသိန္နော-လျက်၊ 'မာတုဂါမဿ-၏။' (နိမိတ်၌)၊
 [တစ်နည်း- မာတုဂါမဿ-မာတုဂါမ၌၊] မေထုနံ ဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိဿဝန္တော-
 မှီဝဲနေသည်ကို၊ ဒိဇ္ဈော-မြင်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-သို့ပြောအံ့၊ သောစ-ထို
 ရဟန်းကလည်း၊ တံ-ထို အရာကို၊ (ထိုသူမ ပြောအပ်သော စကားကို)၊
 ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံအံ့၊ အာပတ္တိယာ-ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော။ ပေ။ အဟံ
 နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်မှာ၊ သန္ဓံ-မှန်ပါ၏၊ စခေါ-ထိုသို့ပင် ထိုင်နေပါသော်
 လည်း၊ မေထုနံ ဓမ္မံ-ကို၊ နော ပဋိဿဝိ- မမှီဝဲပါ၊ ဣတိ-အံ့၊ နိသဇ္ဇာယ-
 ထိုင်နေခြင်းဖြင့်။ ပေ။ အဟံ၊ နိသိန္နော-သည်၊ န-မဟုတ်ပါ၊ အပိစ ခေါ-
 စင်စစ်ကား၊ နိပဇ္ဇော-လျောင်းနေပါ၏၊ (အိပ်နေပါ၏)၊ ဣတိ-အံ့၊ နိပဇ္ဇာယ-
 လျောင်းခြင်းဖြင့်၊ (အိပ်ခြင်းဖြင့်)၊ ပေ၊ အဟံ၊ နိသိန္နော၊ န-မဟုတ်ပါ၊
 အပိစခေါ-ကား၊ ဌိတော-ရပ်နေပါ၏၊ ပေ၊ ဣတိ-အံ့၊ န ကာရေတဗ္ဗော-
 အာပတ်ဖြင့် မပြုစေထိုက်၊ ဝါ-မဆုံးဖြတ်ထိုက်။

၄၄၇။ မယာ-သည်၊ အယျော-ကို၊ နိပဇ္ဇော-လျောင်းလျက်၊ မာတုဂါမဿ
 မေထုနံဓမ္မံ ပဋိဿဝန္တော-ကို၊ ဒိဇ္ဈော-အပ်ပါပြီ၊ [လွယ်ပြီ]။

မယာ-သည်၊ အယျော-ကို၊ နိသိန္နော-လျက်၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ၊
 ကာယသံသဂ္ဂံ-သို့၊ (ကိုယ်ဖြင့်နှီးနှောခြင်းသို့) သမာပဇ္ဇန္တော-ရောက်နေသည်ကို၊
 ဒိဇ္ဈော၊ [လွယ်ပြီ]။

၄၄၈။ မယာ-သည်၊ အယျော-ကို၊ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကော
 ဧကာယ-ချင်း၊ ရဟော-၌၊ ပဋိစ္စ ဓန္တ-သော၊ အလံကမ္ပနိယေ-သော၊ အာသနေ-
 ၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေသည်ကို၊ ဒိဇ္ဈော။ [လွယ်ပြီ]။

၀။ မာတုဂါမဿ။ ။ "တဿာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိဿဝတိ"၌ တဿာကို
 "ဘုမ္မဝဓန" ဟု ဖွင့်ပုံကိုကြည့်၍ "မာတုဂါမဿ-မာတုဂါမ၌"ဟု ဘုမ္မ(အာဇာရ)
 အနက်ပေးပါ။ တစ်နည်း- "မနုဿိတ္တိယာ တယော မုဗ္ဗေ" စသည်၌ သဗ္ဗန်နှင့်
 အာဇာရနှစ်မျိုး သုံးပုံကို ကြည့်၍ "မာတုဂါမဿ-၏ (နိမိတ်၌)"ဟု ပေးပါ။

၄၅၀။ နိပဇ္ဇော-လျောင်းနေသည်ကို၊ [လွယ်ပြီ]၊ အနိယတောတိ-ကား၊ ပါရာဇိကံဝါ-ပါရာဇိကဟု လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိဿေသောဝါ၊ ပါဓိတ္တိယံဝါ-ဟု လည်းကောင်း၊ န နိယတော အမြဲမသတ်မှတ်အပ်။

၄၅၁။ ဂမနံ-သွားခြင်းကို၊ (မာတုဂါမယံ သွားခြင်းကို)၊ ပဋိဇာနာတိ-အံ၊ နိသန္ဓံ-ထိုင်နေခြင်းကို၊ ပဋိဇာနာတိ-အံ၊ အာပတ္တိံ ပဋိဇာနာတိ၊ ပေ။
ပဌမော အနိယတော နိဋ္ဌိတော။

၂-ဒုတိယအနိယတသိက္ခာပုဒ်

၄၅၂။ အာယသ္မာ ဥဒါယီ-သည်၊ (ကပ္ပေသိ-၌စပ်) ဘဂဝတာ-သည်၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ-၌စပ်) မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဧကောဧကာယ-တစ်ယောက်ချင်းချင်း၊ ရဟော-ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌၊ ပဋိစ္စန္ဓေ-သော၊ အလံကမ္မနိယေ - မေထုန်အမှု၌ ခန့်သည်၏ အဖြစ်အကျိုးငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ အာသနေ - ၌၊ ယံ (နိသန္ဓံ)-အကြင်ထိုင်ခြင်းကို၊ (ကပ္ပေယျ-ပြုရာ၏)၊ တံ-ထိုင်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေတုံ-ငှာ၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

တစ်နည်း-အာယသ္မာ ဥဒါယီ-သည်၊ (ကပ္ပေသိ-၌စပ်) ဘဂဝတာ-သည်၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ-၌စပ်) ဧကာယ-သော၊ မာတုဂါမေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-တူ၊ ရဟော-၌၊ ပေ၊ အာသနေ-၌၊ ဧကော-တစ်ယောက်တည်းသော ရဟန်း၏၊ ဝါ-တစ်ယောက်တည်းဖြစ်၍၊ နိသန္ဓံ-ကို၊ ကပ္ပေတုံ-ငှာ၊ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ တဿာယေဝ ကုမာရိကာယ-ထိုအမျိုးသမီးနှင့်ပင်၊ သဒ္ဓိံ၊ ပေ၊ ဧကောဧကာယ-ချင်း၊ ရဟော-နား၏ကွယ်ရာ၌၊ ပေ၊ ဘဏန္ဓော-လျက်၊ နိသန္ဓံ ကပ္ပေသိ၊ ပေ။

၄၅၄။ အလဉ္စ ခေါ၊ ပေ၊ ဩဘာသိတုန္တိ-ကား၊ မာတုဂါမံ-ကို၊ ဒုဠုလ္လာဟိ-ရုန့်ရင်းကုန်သော၊ ဝါဇာဟိ-ဝစ္စမင်္ဂ ပဿာဝမင်္ဂ မေထုန်နှင့်စပ်သော စကားတို့ဖြင့်၊ ဩဘာသိတုံ-ယုတ်ယုတ် မာမာ ပြောခြင်းငှာ၊ ပေ။

ဝိညူ-ပြောစကားကို နားလည်သော၊ သုဘာသိတဒုဗ္ဗာသိတံ-ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကား၊ မကောင်းပြောအပ်သော စကားကို၊ (စကားကောင်း၊

၁။ ဧကော ဧကာယ၊ ပေ၊ ကပ္ပေတုံ။ ။ပထမနည်း၌ ၂ ဝါကျခွဲ၏။ ယံ နိသန္ဓံ ကပ္ပေယျ-ဟု အနိယမ (ပါဌဿေသ) ထည့်ပါ။ တံ (နိသန္ဓံ) ကပ္ပေတုံ-ဟု နိယမဝါကျ (၁)ခုခွဲပါ။ ဒုတိယနည်း၌ကား ၂ ဝါကျမခွဲဘဲ ကပ္ပေတုံ၌ စပ်ဖို့ရာဧကော၌ ပထမာဝိဘာတ်ကို ဆဋ္ဌိ (သမ္ပန်) အနက်၌ သက်စေ၍ "ဧကော-တစ်ယောက်တည်းသော ရဟန်း၏" ဟု ဆိုပါ။ [၂၀၀-၊ ၂၁၁-၅]။

စကားဆိုးကို) ဒုဋ္ဌုလ္လာဒုဋ္ဌုလ္လံ-ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော စကား၊ မရုန့်ရင်း မကြမ်းတမ်းသော စကားကို၊ အာဇာနိတုံ-သိခြင်းငှာ၊ ပဋိဗလာ- စွမ်းနိုင် သူမတည်း။ ပေ။

၄၅၅။ မယာ-သည်၊ (သုတံ-၌စပ်) အယျဿ-သည်၊ (ဩဘာသန္တဿ-၌စပ်) နိသိန္ဒဿ-ထိုင်လျက်၊ မာတုဂါမံ-ကို၊ ဒုဋ္ဌုလ္လာဟိ ဝါစာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဩဘာသန္တဿ-ယုတ်ယုတ်မာမာ ပြောဆိုနေစဉ်၊ သုတံ-ကြားအပ်ပါပြီ၊ တစ်နည်း-မယာ-သည်၊ (သုတံ၌စပ်) နိသိန္ဒဿ-လျက်၊ ပေ၊ ဩဘာသန္တဿ-သော၊ အယျဿ-၏ (စကားကို)၊ သုတံ၊ ပေ။

၄၅၆။ [လွယ်ပြီ]။ ၄၅၇။ [၄၅၁-အတိုင်းပေးပါ]။

ဒုတိယော အနိယတော နိဋ္ဌိတော

၄၅၈။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

တဿ-ထိုအနိယတ၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ဥဒ္ဓါန်းကား၊ (အကျဉ်းချုပ်ခေါင်းစဉ် ကား) အလံ ကမ္မနိယေ စေဝ-အလံ ကမ္မနိယ သဒ္ဓါဖြင့် မှတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ တထေဝ-ထို့အတူပင်၊ န ဟေဝခေါ-န ဟေဝခေါ သဒ္ဓါဖြင့် မှတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ အနိယတော-အနိယတတို့ ကို၊ တာဒိနာ-လာဘာလာဘ၊ စသည်ရှစ်တန်၊ လောကဓမ်ကြောင့်၊ ဖောက် ပြန်မတုန်၊ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓဿဋ္ဌေန-ဘုရားမြတ်စွာ သည်၊ သုပညတ္တာ-ကောင်းစွာ ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

အနိယတကဏ္ဍံ-အနိယတအခန်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီ။

၄-နိဿဂ္ဂိယ ကဏ္ဍ

၁-စိဝရဝဂ္ဂ

၁-ပထမကထိနသိက္ခာပုဒ်

[တိသ-သုံးဆယ်သော၊ နိဿဂ္ဂိယာပါစိတ္တိယာ-နိဿဂ္ဂိပါစိတ် မည်ကုန်
သောဟု ဆိုပါ။]

၄၅၉။ ဂေါတမကော-ဂေါတမကမည်သော၊ စေတိယေ-စေတီ၌၊
(နတ်ကွန်း)၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့အတွက်၊ တိစိဝရံ-သုံးထည်
သော သင်္ကန်းသည်၊ (တိစိဝရိတ်သည်)၊ ဝါ-ကို၊ အနညာတံ-ခွင့်ပြုထားအပ်
သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ-ခြောက်ယောက်အစ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါ-
ဆဗ္ဗဂ္ဂိမည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု၊ ပေ၊ အညေနေဝ^၁-အခြားသာလျှင် ဖြစ်သော၊
တိစိဝရေန-ဖြင့်၊ ဂါမံ ပဝိသန္တိ-ဝင်ကြကုန်၏၊ အညေန [နောက် ၂ ဝါကျ၌
ဝေလိုက်ပါစေ]၊ ပေ၊ အတ္တန္တိ-နေကုန်၏၊ ပေ၊ နဟာနံ-ရေချိုးရာအရပ်သို့၊
(ရေဆိပ်သို့) သြတရန္တိ-သက်ဆင်းကြကုန်၏၊ ပေ၊ အတိရေက စိဝရံ-
အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို၊ (အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ ဝိကပ္ပနာပြုအပ်သော
သင်္ကန်းမှ အပိုအလွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို)၊ ဓာရေသန္တိနာမ-ဆောင်ကြရ
သနည်း၊ (ဝတ်ရုံသုံးစွဲကြရသနည်း)၊ ပေ။

၄၆၀။ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ရသည်၊ ဒါတုကာမော-လှူလိုသည်၊
ဟောတိ၊ ပေ၊ အတိရေကစိဝရံ-ကို၊ န ဓာရေတဗ္ဗံ-မဆောင်ထိုက်၊ ပေ၊
ကထံ-လျှင်၊ မယာ-သည်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံနခေါ-ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း၊ ဝါ-ကျင့်
ရပါမည်နည်း၊ ပေ၊ ကိဝစိရံ-ဘယ်လောက်ကြာမှ၊ [ဘယ်လောက်ကြာသော
ရက်၌ဟု အကျယ်ဆို]၊ အာဂစ္ဆိဿတိ-ပြန်လာမည်နည်း၊ နဝမံ-ကိုးရက်သော်
လည်းဖြစ်သော၊ ဒသမံဝါ-ဆယ်ရက်သော်လည်း ဖြစ်သော၊ ဒိဝသံ-နေ့၌၊
(အာဂစ္ဆိဿတိ-ပါလိမ့်မည်)၊ ပေ၊ ဒသာဟပရမံ-ဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်း
အခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး၊ အတိရေကစိဝရံ-ကို၊ ဓာရေတံ-ငှာ၊ အနုဇာနာမိ။

၄၅၉

၁။ အညေနော။ ။ ဤပုဒ်က အပါဒါန်ကိုးသောကြောင့် “အညေနော-ကျောင်း
ဝတ်သင်္ကန်း၊ ရေချိုးဝတ်သင်္ကန်းတို့မှ အခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တိစိဝရေန-ဖြင့်၊ ဂါမံ
ပဝိသန္တိ” ဟု အကျယ်ပေးပါ။ နောက်၌ နည်းဖို့ပါ။

၄၆၃။ ဘိက္ခုနော-၏။ (စီဝရံ၌စပ်) ဝါ-သည်။ စီဝရံ-သည်။ ဝါ-ကို။ ကတံဝါ-ပြုအပ်ပြီးသံသည်သော်လည်း။ (ချုပ်အပ်ပြီးသော်လည်း။) ဟောတိ။ နဋ္ဌဝါ-ပျောက်သံသည်သော်လည်း။ ဟောတိ။ [သူခိုးစသည်ကြောင့် ပျောက်သည်။] ဝိနဋ္ဌဝါ-ပျက်စီးသည် သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ [ဖြေကိုက်မှုစသည်ကြောင့် ပျက်စီးသည်။] ဒမံ-မီးလောင်အပ်သည်သော်လည်း။ (ဟောတိ)။ စီဝရာသာဝါ-သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော အလိုအာသာသည်သော်လည်း။ ဝါ-သင်္ကန်း၌ဖြစ်သော မျှော်လင့်ချက်သည်သော်လည်း။ ဥပစ္စိန္တာ-ပြတ်စဲသည်။ (ဟောတိ)။ ပေ။ အဋ္ဌန္တံ-ကုန်သော။ မာတိကာနံ-တို့တွင်။ အညတရာယ-တစ်ပါးပါးသော။ မာတိကာယ-ဖြင့်။ ဥပ္ပတံ-နုတ်အပ်သည်။ ဟောတိ။ သံဃေနဝါ-သည်သော်လည်း။ အန္တရာ-တပေါင်းလ မပြည့်မီအကြား၌။ (တပေါင်းလပြည့်မရောက်မီ အကြား၌။) ဥပ္ပတံ-ကမ္မဝါစာဖြင့် နုတ်အပ်သည်။ ဟောတိ။

ဒသာဟပရမ္ပန္နိ-ကား။ (ယာ)ဒသာဟပရမတာ-အကြင်ဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ-ထိုဆယ်ရက်အလွန်အပိုင်း အခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး။ ဓာရေတဗ္ဗံ-ဆောင်ထားအပ် ဆောင်ထားနိုင် ၏။ အတိရေကစီဝရံနာမ-မည်သည်။ အနမိဋ္ဌိတံ-အမိဋ္ဌာန်လည်း မတင်အပ် သော။ အဝိကပ္ပိတံ-ဝိကပ္ပနာသော်လည်း မပြုအပ်သော သင်္ကန်းတည်း။ စီဝရံ နာမ-မည်သည်။ ဆန္တံ-ခြောက်မျိုးကုန်သော။ စီဝရာနံ-တို့တွင်။ အညတရံ- တစ်မျိုးမျိုးသော။ ဝိကပ္ပနပဂံ-ဝိကပ္ပနာသို့ ကပ်ရောက်သော။ ဝါ-ဝိကပ္ပနာ ပြုလောက်သော။ ပစ္စိမံ-နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော။ စီဝရံ-တည်း။

တံ။ ပေ။ ဟောတိတိ-ကား။ ဧကာဒေသေ-ဆယ့်တစ်ရက်မြောက်ဖြစ်သော။ အရုဏဂ္ဂမနေ-အရုဏ်တက်ရာအခါ၌။ နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်သည်။ ဟောတိ။ သံဃဿဝါ-သော်လည်းကောင်း။ ပေ။ နိဿန္တိတဗ္ဗံ-ထိုက်၏။ ပေ။ ဘန္တေ။ မေ-၏။ ဣဒံစီဝရံ-သည်။ ဒသာဟာတိက္ကန္တံ-ဆယ်ရက်ကို ကျော်လွန် သည်။ (ဟုတွာ) နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်ပါ၏။ အဟံ-သည်။ ဣမံ ကို။ သံဃဿ-အား။ နိဿန္တာမိ-ပါ၏။ ပေ။ အာပတ္တိ-ကို။ ဒေသေတဗ္ဗာ- ဒေသနာပြောထိုက်၏။ (ဖုံးမထားဘဲ အမှန်အတိုင်း ဖွင့်ဖော်ပြောထိုက်၏။) ဗျတ္တေန-ထက်မြက်သော။ ပဋိဗလေန-ပီသစွာရွတ်စွမ်းနိုင်သော။ ဘိက္ခုနာ- သည်။ အာပတ္တိ-ကို။ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-ခံယူထိုက်၏။ [အထူး ခံယူသည်မဟုတ် ဒေသနာပြောသောအခါ “သာဓု ဘန္တေ သာဓု သာဓု” စသည်ဖြင့် ပြန်၍ ပြောခြင်းတည်း။] နိဿန္တစီဝရံ-စွန့်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းကို။ ဒါတဗ္ဗံ- ပြန်ပေးထိုက်၏။ (ပြန်ပေးရမည်)။

၄၆၄။ ဣတ္ထန္တာမဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏။ ဣဒံစိဝရံ-သည်။ ဝါ-
ကို၊ နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်သည်။ (ဟုတွာ) သံဃဿ-အား၊ နိဿဋ္ဌ-
စွန့်အပ်ပါပြီ၊ သံဃဿ-၏။ (ကမ္မံ-သည်)။ (နိဿဋ္ဌစိဝရဒါနကံသည်။)
ပတ္တကလ္လံ၊ ယဒိ (သိယာ)၊ သံဇော-သည်။ ပေ၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒဒေယျ-
ပြန်ပေးရာပါ၏။ ပေ။

၄၆၅။ အာယသ္မန္တာနံ-တို့အား၊ ပေ၊ ၄၆၆။ ယဒါယသ္မန္တာနံ-
(ယဒိ+အာယသ္မန္တာနံ)။ ၄၆၇။ လွယ်ပြီ။

၄၆၈။ (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်) ဒသာဟာတိက္ကဋ္ဌေ -ဆယ်ရက်ကို
လွန်ပြီးသော သင်္ကန်း၌၊ အတိက္ကန္တ သညီ-ဆယ်ရက်ကို လွန်ပြီးသော သင်္ကန်းဟု
အမှတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ) [ဓာရေတိ-၏။] တဿ-ထိုရဟန်း၏။ (တံစိဝရံ-
စသည်) နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ်စွန့်ထိုက်၏။ ပါစိတ္တိယံ-ပါစိတ်အာပတ်သည်လည်း၊
(ဟောတိ)။

တစ်နည်း။ ။ တဿ-၏။ နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်ခြင်းဝိနည်းကံရှိသော၊
ပါစိတ္တိယံ-သည်။ (ဟောတိ)။ [နောက်၌ ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

တစ်နည်း။ ။ ဒသာဟာတိက္ကဋ္ဌေ -ဆယ်ရက်ကို ကျော်လွန်လသော်၊
အတိက္ကန္တ သညီ-ကျော်လွန်ပြီဟု အမှတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ ဓာရေတိ-၊ ပေ၊
ဒသာဟာတိက္ကဋ္ဌေ -ဆယ်ရက်ကို ကျော်ပြီးသော သင်္ကန်း၌၊ အနတိက္ကန္တ သညီ-
မကျော်လွန်သော သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဓာရေတိ။

တစ်နည်း။ ။ ဒသာဟာတိက္ကဋ္ဌေ -ဆယ်ရက်ကို ကျော်လွန်ပြီးလသော်၊
အနတိက္ကန္တ သညီ-မကျော်လွန်သေးဟု အမှတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ ဓာရေတိ၊
ပေ၊ အနဓိဋ္ဌိတေ-အဓိဋ္ဌာန်မတင်အပ်သော သင်္ကန်း၌၊ ပေ၊ အဝိကပ္ပိတေ-၌၊
ပေ၊ အဝိဿဓိတေ-မစွန့်လှူအပ်သော သင်္ကန်း၌၊ ပေ၊ အနဋ္ဌေ-မပျောက်သော
သင်္ကန်း၌၊ ပေ၊ အဝိနဋ္ဌေ-မပျက်စီးသော သင်္ကန်း၌၊ ပေ၊ အဒဗ္ဗေ-မိမိလောင်
အပ်သော သင်္ကန်း၌၊ ပေ၊ အဝိလုတ္တေ-မလုယူအပ်သော သင်္ကန်း၌၊ ပေ၊

နိဿဂ္ဂိယံ-သော၊ စိဝရံ-ကို၊ အနိဿဋ္ဌိတွာ-မစွန့်ဘဲ၊ ပရိဘုဂ္ဂတိ-သုံး
စွဲအံ့၊ ပေ။

၄၆၉။ (ယော) အန္တောဒသာဟံ-ဆယ်ရက်အတွင်း၌၊ အဓိဋ္ဌတိ-
အဓိဋ္ဌာန်၏။ (တဿ-၏လည်းကောင်း)၊ (ယော) ဝိကပ္ပေတိ-ဝိကပ္ပနာပြု၏။

အညွှန်း။ ။ ဒသာဟာတိက္ကဋ္ဌေ-၂၂၃။ နိဿဂ္ဂိယံ-၂၀၉။

၂။ ယော ပန ဘိက္ခု၊ ပေ၊ ဓာရေယျ-ကိုကြည့်၍ ဓာရေတိဟု ထည့်သည်။ ဤသို့
သော ဝါကျမျိုး၌ နောက်နောက် ပုဒ်များဝယ် ဆိုင်ရာသိက္ခာပုဒ်၏ ပဓာနကြိယာကို
ကြည့်၍ ပါဠိသေသထည့်ပုံကို သိပါ။

(တဿ-၏လည်းကောင်း) (ယော) ဝိဿဇ္ဇေတိ-စွန့်လွှဲ၏။ (တဿ)၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်း၏။ (စိဝရံ-သည်)၊ နဿတိ-ပျောက်၏။ (တဿ)၊ (ယဿစိဝရံ)၊ ဝိနဿတိ-ပျက်စီး၏။ (တဿ)၊ (ယဿစိဝရံ-ကို)၊ ဒယုတိ-မီးလောင်အပ်၏။ (တဿ)၊ (ယဿစိဝရံ)၊ အစ္စန္တိတွာ-လုယက်၍၊ ဂဏုန္တိ-ယူကုန်၏။ (တဿ)၊ (ယဿစိဝရံ)၊ ဝိဿာသံ-အကျမ်းဝင်၍၊ ဝါ-အကျမ်းဝင်သောအားဖြင့်၊ ဂဏုန္တိ၊ (တဿ-၏လည်းကောင်း) ဥမ္မတ္တကဿ-၏လည်းကောင်း၊ အာဒိကမ္ပိကဿ-၏လည်းကောင်း၊ အနာပတ္တိ-အနာပတ်သည်၊ (အာပတ်မဟုတ်၊ အာပတ်မသင့်သည်။) (ဟောတိ)။ [နောက်သိက္ခာပုဒ်များ၌ ဤနည်းမှီ၍ပေးပါ။]

☞ ၄၇၀။ နိဿဋ္ဌစိဝရံ-ကို၊ နဒေန္တိ-ပြန်မပေးကြကုန်၊ ပေ၊ နိဿဋ္ဌစိဝရံ-ကို၊ န နဒါတဗ္ဗံ၊ ပြန်မပေးထိုက်သည်မဟုတ်၊ ပေးထိုက်သည်သာ၊ (တစ်နည်း) နိဿဋ္ဌစိဝရံ-ကို၊ န ဒါတဗ္ဗံ-ပြန်မပေးထိုက်သည်ကား၊ န-မဟုတ်၊ (ဒါတဗ္ဗံ ဧဝ-ထိုက်သည်သာ)၊ ပေ။

ကထိနသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဋ္ဌမံ။

၂။ ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်

၄၇၁။ ဘိက္ခုနံ-တို့၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊ စိဝရံ-ကို၊ နိက္ခိပိတွာ-ထားခဲ့၍၊ သန္တရတ္တရေန-သင်းပိုင်နှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ရုံဖြင့်၊ [ဣတ္ထမ္ပူတလက္ခဏာ၊] ဇနပဒစာရိကံ-ဇနပုဒ်ဒေသစာရိကို၊ (နယ်ပယ်၌ လှည့်လည်ခြင်းကို)၊ ပတ္တမန္တိ-ဖဲသွားကြကုန်၏၊ တာနိစိဝရာနိ-တို့သည်၊ စိဝရံ-ကြာမြင့်စွာ၊ နိက္ခိတ္တာနိ-ထားအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ကဏ္ဍကိတာနိ-ရှိဖြင့် ရောပြွမ်းအပ်ကုန်သည်၊ (အဖြူကွက်၊ အမည်းကွက်ဖြစ်လျက် မှီတက်နေကုန်သည်)၊ ဟောန္တိ၊ တာနိ-တို့ကို၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ သြတာပေန္တိ-နေ၌ပူစေကြကုန်၏၊ (နေလှန်းကြကုန်၏)၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒော-သည်၊ သေနာသနစာရိကံ-ကျောင်း၌လှည့်လည်ခြင်းကို၊ (ကျောင်းစဉ်လှည့်လည်ခြင်းကို)၊ အာဟိဏ္ဏန္တော-လှည့်လည်စဉ်၊ တေ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ တာနိ စိဝရာနိ-တို့ကို၊ သြတာပေန္တိ-နေလှန်းနေသည်တို့ကို၊ အဒ္ဓသာ၊ ပေ၊ ကဏ္ဍကိတာနိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤ သက်န်းတို့သည်၊ ကဿ-အဘယ်သူ၏၊ စိဝရာနိ-တို့နည်း၊ ပေ။

☞ ၄၇၂။ ဉာတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ သန္တိကော-၌၊ ဒူတံ-တမန်ကို၊ ပါဟောသံ-စေလွှတ်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်ကြသနည်း၊) ဘဒန္တော-အရှင်သည်၊ အာဂစ္ဆတု-ကြွလာတော်မူပါ၊ မယံ၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမ-ပြုစုလုပ်ကျွေးကြပါမည်၊ ဣတိ-ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ တိစိဝရေန-ဖြင့်၊ န ဝိပွဝသိတဗ္ဗံ-ကင်း၍ မနေထိုက်၊ ပေ။

ဂိလာနဿ-မကျန်းမာသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ တိစီဝရေန-နှင့်၊ အဝိပ္ပဝါသသမ္ပုတိ^၁ - ကင်း၍နေသည် မမည်ခြင်းကြောင့် သမ္ပုတိကို၊ ဝါ- ကင်း၍နေသည် မမည်ခြင်းအကျိုးငှာ သမ္ပုတိကို၊ ဒါတုံ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ယာဇာမိ-တောင်းပါ၏၊ ပေ။

၄၇၄။ [လွယ်ပြီ]။

၄၇၆။ ရှေ့၌ပေးခဲ့ပြီ၊ သံဃာဋီယာ-နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာ သင်္ကေနဝါ^၂-အပေါ်သတ်မှတ် ပရုံးရပ်၌ ငြိကပ်စေအပ်သော ဧကသီနှင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဝါ-အပေါ်မြို့ဧကသီနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရ ဝါသကောနဝါ- အလယ်သတ်မှတ် ခါးအရပ်၌ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ (ဝိပ္ပဝေယျ-ကင်း၍နေအံ့)၊ ပေ၊ အရုဏုဂ္ဂမနာ-အရက်တက်သည်နှင့်၊ သဟ- တစ်ပြိုင်နက်၊ ပေ၊ ဣဒံ စီဝရ်-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ရတ္တိဝိပ္ပဝုတ္တံ-ညဉ့်၌ကင်း၍ နေအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဘိက္ခုသမ္ပုတိယာ-ဂိလာနရဟန်းအား ပေးအပ်သော သမ္ပုတိကို၊ အညတြ-ကြဉ်ထား၍၊ နိဿဂ္ဂိယံ-ပါပေ၏၊ ပေ။

၄၇၇။ ဧကူပစာရော-တစ်ခုတည်းသော ဥပစာရှိသော၊ နာနူပစာရော- အမျိုးမျိုးသော ဥပစာရှိသော၊ ဂါမော-ရွာလည်းကောင်း၊ [နိဝေသနံ-အိမ်၊ ဥဒေါသိတော-ဘဏ္ဍာတိုက်၊ ဂိဒေါင်၊ အဇ္ဈော-ပစ်စဉ်၊ မာဇ္ဈော-အထွတ် တစ်ခုရှိသော လေးထောင့်ပြာသာဒ်၊ (ပြအိုးတန်ဆောင်း)၊ ပါသာဒေါ-ပြာသာဒ် ရှည်၊ ဟမ္ပိယံ-ပြာသာဒ်ဦးပြည်း၊ (အထွတ်မပါသော ပြာသာဒ်)၊ နာဝါ-လှေ၊ သဇ္ဈော-ခြေကုန်သည်၊ လှည်းသည်အပေါင်း၊ ခေတ္တံ-လယ်၊ ဓညကရဏံ- စပါးနယ်အရပ် (ကောက်နယ်တလင်း)၊ အာရာမော-သစ်သီးခြံ၊ ပန်းခြံ၊ ဝိဟာရော၊ ရုက္ခမူလံ-သစ်ပင်အနီးအောက်၊ အဇ္ဈောကာသော-လွင်တီးခေါင် (လွင်ပြင်)]။

၄၇၈။ ဧကူပစာရော-သော၊ ဂါမောနာမ-မည်သည်၊ ဧကကုလဿ- တစ်ယောက်တည်းသော အမျိုး၏၊ ဂါမော-သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ပရိက္ခိတ္တောစ- ကာရံအပ်သည်လည်း၊ (ဟောတိ-အံ့)၊ အန္တောဂါမေ-၌၊ စီဝရံ၊ နိက္ခိပိတွာ- ထား၍၊ အန္တောဂါမေ-၌၊ ဝတ္ထပွဲ-နေရာ၏၊ အပရိက္ခိတ္တော-မကာရံအပ်သည်၊ ဟောတိ-အံ့၊ ယသ္မိယရေ-အကြင်အိမ်၌၊ စီဝရံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ နိက္ခိတ္တံ- ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိ ယရေ-၌၊ ဝတ္ထပွဲ၊ ဟတ္ထပါသာဝါ-နှစ်တောင့် ထွာ ဟတ္ထပါသ်မှလည်း၊ နဝိဗေဟိတပွဲ-မစွန့်ရာ၊ [နောက်၌ ဤသို့အပြည့်အစုံ ပေးပါ]။

အညွှန်း။ ၁။ အဝိပ္ပဝါသသမ္ပုတိ-၂၄၄။
၂။ ဥတ္တရာသင်္ကေ-၂၄၃။

၄၇၉။ နာနာကုလဿ - အထူးထူးသော အမျိုး၏၊ ဂါမော - သည်၊
ဟောတိ-အံ၊ ပရိက္ခိတ္တောစ-သည်လည်း၊ (ဟောတိ-အံ)၊ ပေ၊ သဘာယေဝါ-
ဈေးရုံ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဒွါရမူလေဝါ-ရွာတံခါး (မြို့တံခါး)၊ အနိး၌
သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုစုံ၊ ပေ။

☞ ၄၈၀။ နာနာဂဗ္ဘာ-အမျိုးမျိုးသော အခန်းကြီးတို့သည်၊ နာနာသြဝရကာ-
အမျိုးမျိုးသော အခန်းငယ်တို့သည်၊ (သန္တိ-ကုန်အံ)၊ ပေ၊ [၄၈၁ မှ ၄၈၈အထိ
လွယ်ပြီ]။

၄၈၉။ ပုရတောဝါ-မှ သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စတောဝါ-မှသော်လည်း
ကောင်း၊ သတ္တဗ္ဘန္တရာ-ခုနစ်အဗ္ဘန္တရတို့ကို၊ န ဝိပဟိတဗျော-ထိုက်ကုန်၊
[တစ်အဗ္ဘန္တရလျှင် နှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင်ရှိသည်၊] ပဿတော-ဘေးမှ၊ အဗ္ဘန္တရ-
တစ်အဗ္ဘန္တရကို၊ န ဝိပဟိတဗွံ-ထိုက်၊ ပေ။

၄၉၀။ ဒွါရမူလေ-လယ်တံခါးအနီး၌၊ [၄၉၁ မှ ၄၉၃ အထိ လွယ်ပြီ]။

☞ ၄၉၄။ ယံ-အကြင်ရက္ခမူလသည်၊ မဇ္ဈနိကေ-မွန်းတည့်ဖြစ်သော၊
ကာလေ-အချိန်၌၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဘာယာ-အရိပ်သည်၊ ဖရတိ-
ဖြန့်၏၊ (တတ္ထ-ထိုရက္ခမူလ၌၊ ဝါ-ထိုသစ်ပင်အောက်၌)၊ အန္တောဘာယာယ-
အရိပ်အတွင်း၌၊ ပေ၊ ဧကုပစာရော-သော၊ အဇ္ဈောကာသော နာမ-မည်သည်၊
အဂါမကေ-ရွာမရှိသော၊ အရညေ-တော၌၊ သမန္တာ-၌၊ သတ္တဗ္ဘန္တရာ-
တို့သည်၊ ဧကုပစာရော-တည်း၊ ဝါ-တစ်ခုတည်းသော ဥပစာရှိသော အရပ်
တည်း၊ တတောပရံ-ထိုမှနောက်၌၊ နာနုပစာရော-တည်း၊ (အမျိုးမျိုးသော
ဥပစာရှိသော အရပ်တည်း)။

၄၉၅။ ဘိက္ခုသမ္ပုတိယာ-ကို၊ အညတြ-၍၊ ဝိပုဝုတ္ထေ-ညဉ့်ကင်း၍နေ
အပ်သော သင်္ကန်း၌၊ ဝိပုဝုတ္ထသညီ-ညဉ့်ကင်း၍နေအပ်သော သင်္ကန်းဟု အမှတ်
ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝိပုသတိ-အံ)၊ ပေ၊ အပ္ပဗ္ဗဒ္ဒေ-ပစ္စုဒ္ဓိရှိမပြုအပ်သော သင်္ကန်း၌၊
ပစ္စုဒ္ဓသညီ-ပစ္စုဒ္ဓိရှိပြုအပ်သော သင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပေ။

ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒံ နိဗ္ဗိတံ ဒုတိယံ

၃-တတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်

☞ ၄၉၇။ အညတရဿ-သော၊ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဝါ-မှာ၊ အကာလစီဝရံ-
အကာလသင်္ကန်းသည်၊ (သင်္ကန်းကာလ မဟုတ်သောအခါ၌ လှူအပ်သော
သင်္ကန်းသည်)၊ ဥပ္ပန္တံ-ဖြစ်သည်၊ (ရသည်)၊ ဟောတိ၊ တဿ ၏၊ ဝါ-သည်၊

(ကယိရမာနံ-၌စပ်)၊ တိစိဝရံ-သည်၊ (ဟောတိ-၌စပ်)၊ ကယိရမာနံ-ချုပ်မှု ပြုအပ်သော်၊ နပ္ပဟောတိ-မလောကံ။ ပေ။ ဥဿာပေတွာ-ထောင်၍၊ [ဥ- သိ+ဏာပေ+တွာ၊ “ထောင်မတ်စေ၍” ဟု သဒ္ဒတ္ထပေး]၊ ပုနပ္ပုနံ-ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ ဝိမဇ္ဇတိ-ပွတ်တိုက်၏၊ [ရှည်လာမည်ထင်၍ တွန့်နေသော နေရာများ ကို ဆွဲငင်ပွတ်တိုက်သည်]၊ ပေ၊ တေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ စိဝရပစ္စာသာ-သင်္ကန်း၌ အလိုအာသာသည်၊ (သင်္ကန်းရဖို့ရာ မျှော်လင့်ချက်သည်)၊ အတ္တိ-ရှိသလော၊ ပေ၊ အကာလစိဝရံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟောတွာ-ခံယူ၍၊ စိဝရပစ္စာသာ-သည်၊ (သတိ- ရှိလသော်)၊ နိက္ခိပိတံ-သိမ်းထားခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ [ပါဠိယံ စိဝရပစ္စာသာ နိက္ခိပိတန္တိ စိဝရပစ္စာသာယ သတိယာ နိက္ခိပိတန္တိ အတ္ထော။ ဝိမတိ၊ ဘ။ ၃၂၁]။

၄၉၈။ အတိရေကမာသံ-တစ်လထက်ပိုလွန်သော ကာလပတ်လုံး၊ နိက္ခိပန္တိ၊ တာနိ စိဝရာနိ-တို့သည်၊ စိဝရဝံသေ-သင်္ကန်းတန်းဝါး၌၊ (သင်္ကန်းထားရန် ဝါးတန်း၌) ဘတ္တိကာမဒ္ဓါနိ-အထုပ်ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်သည်၊ (အထုပ်ဖွဲ့အပ်ကုန် သည်) (ဟုတွာ) တိဋ္ဌန္တိ၊ ပေ၊ (ယာနိ-အကြင်သင်္ကန်းတို့သည်) စိဝရဝံသေ- ၌၊ ပေ၊ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဣမာနိ-ဤသင်္ကန်းတို့သည်၊ ကဿ-အဘယ်သူ၏၊ စိဝရာနိ-တို့နည်း၊ ပေ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ စိဝရပစ္စာသာ-သည်၊ (သတိ- လသော်၊ ဝါ-ရှိသဖြင့်) နိက္ခိတ္တာနိ-အပ်ကုန်သော၊ အကာလစိဝရာနိ- တို့ပါတည်း၊ ကိဝစိရံ-အဘယ်လောက်ကြာအောင်၊ ပေ။

၅၀၀။ အကာလစိဝရံနာမ-မည်သည်၊ ကထိနေ-ကို၊ အနတ္ထတေ- မစင်း အပ်သော၊ ဧကာဒသမာသေ-တစ်ဆယ့်တစ်လ၌၊ [သီတင်းကျွတ်လဆုတ် တစ်ရက်မှ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်အထိ တစ်လကိုချိန်၍ ကျန်တစ်ဆယ့်တစ်လ ၌] ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ကထိနေ-ကို၊ အတ္ထတေ-အပ်သော်၊ သတ္တမာသေ-ခုနစ်လ၌၊ (သီတင်းကျွတ်လဆုတ် တစ်ရက်မှ တပေါင်းလပြည့် အထိ ငါးလကိုချိန်၍ ကျန်ခုနစ်လ၌) ဥပ္ပန္နံ-တည်း၊ ကာလေပိ-သင်္ကန်းကာလ၌ လည်း၊ အာဒိဿ-ညွှန်ပြ၍၊ ဝါ-ရည်စူး၍၊ ဒိန္နံ-လှူအပ်သော သင်္ကန်းတည်း၊ ဧတံ-ဤသင်္ကန်းအားလုံးသည်၊ အကာလစိဝရံနာမ-မည်၏။

ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ-ကား၊ သံဃတောဝါ-မှလည်းကောင်း၊ [ဂဏ-ဂိုဏ်း၊ ဉာတိ-ဆွေမျိုး၊ မိတ္တ-မိတ်ဆွေ] ပံသုကူလံဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထနော-၏၊ ဧနေနဝါ-ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-အံ၊ ပေ၊ ဣစ္ဆမာနေန-အလိုရှိသော ရဟန်းသည်၊ ပဋိဂ္ဂဟောတမ္ပံ-ယူထိုက်၏၊ ပေ၊ ဒသာဟာ-ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ (ဆယ်ရက်အတွင်း)၊ ကာရေတမ္ပံ-ချုပ်ဆိုးမှု ပြုစေထိုက်၏၊ ပေ၊ (ယာ) ဒသာဟာပရမတာ-အကြင်တစ်လအလွန် အပိုင်း အခြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္တိ) (တံ-ထိုတစ်လအလွန် အပိုင်းအခြားရှိ သော ကာလပတ်လုံး)၊ နိက္ခိပိတမ္ပံ-ထားနိုင်၏။

ဦးနဿပါရိပုရိယာတိ-ကား၊ ဦးနဿ-ယုတ်လျော့သော သင်္ကန်း၏၊
 (လိုနေသော သင်္ကန်း၏)၊ ပါရိပုရတ္ထာယ-ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊
 (နိက္ခိပိတမ္ပ-၌စပါ)၊ ဝေ သတိယာ ပစ္စာသာယာတိ-ကား၊ သံဃတောဝါ-
 မှသော်လည်းကောင်း၊ ဝေ မိတ္တတောဝါ-လည်းကောင်း၊ ပစ္စာသာ ဟောတိ၊
 ပံသုကုလံ-ကို၊ (လစ္စာမိ-ရလိမိမည်၊ ဣတိ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊
 အတ္တနော-၏၊ ဓနေန-ဖြင့် [အပ်စပ်သော ချည်စသည်ဖြင့်]၊ (လစ္စာမိ၊ ဣတိ)
 ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ (ပစ္စာသာ ဟောတိ)၊ ဝေ၊

မူလစီဝရေ-သည်၊ တဒဟုပ္ပန္န-ထိုနေ့၌ဖြစ်လသော်၊ ပစ္စာသာစီဝရ-
 သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ၊ ဒသာဟာ-တို့ပတ်လုံး၊ ကာရေတမ္ပံ၊ ဝေ၊ ဒွိဟုပ္ပန္န-
 နှစ်ရက်နေ့၌ ဖြစ်လသော်၊ ဝေ၊ မူလစီဝရေ-သည်၊ ဧကာဒေ-တစ်ဆယ့်
 တစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ဥပ္ပန္န-လသော်၊ ဝေ၊ တဒဟော-ထိုနေ့၌ပင်၊ ဝေ၊
 မာသာတိက္ကန္တ-တစ်လကိုကျော်လွန်သည်ဖြစ်၍၊ နိဿဂ္ဂိယံ-ပါ၏၊ ဝိသဘာဏံ-
 သဘောမတူသော၊ မူလစီဝရေ-သည်၊ ဥပ္ပန္န-လသော်၊ ဝေ၊ ရတ္တိယောစ-
 တို့သည်လည်း၊ သေသာ-ကျန်ကုန်သေးသည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ၊ အကာမာ-
 အလိုမရှိသဖြင့်၊ ဝါ-မချုပ်လိုဘဲ၊ န ကာရေတဗ္ဗာ-မပြုစေထိုက်၊ (မချုပ်ထိုက်)၊

၅၀၁။ (၄၆၈) နည်းမီပေးပါ။

၅၀၂။ (၄၆၉) ၌ပေးခဲ့ပြီ။

တတိယကထိနသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ။

၄။ ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပုဒ်

၅၁၃။ အာယသ္မတော ဥဒါယိဿ-၏၊ ပုရာဏဒုတိယိကာ-ရှေး၌ဖြစ်
 သော နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်မသည်၊ ဝါ-ဇနီးဟောင်းသည်၊ ဘိက္ခုနိသု-
 တို့၌၊ ပဗ္ဗဒိတာ-ရဟန်းပြုသည်၊ ဟောတိ၊ အဘိက္ခယံ-မပြတ်၊ ဝေ၊ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂံ-
 ဆွမ်းကို ခံတွင်း၌ စွန့်လွှတ်မှုကို၊ ဝါ-ဆွမ်းစားမှုကို၊ ကရောတိ၊ ဝေ၊
 ပုရတော-ရှေ့၌၊ အင်္ဂဇာတံ-ကို၊ ဝိဝရိတွာ-ဖွင့်ဖော်၍၊ ဝေ၊ သာရတ္ထော-

အညွှန်း။ ၁။ ပံသုကုလံ-၂၆၁။

အမှာ။ ၂။ “ဧကာဟံ ကာရေတမ္ပံ” ကိုကြည့်၍ “ဒသာဟာ ကာရေတမ္ပံ” ၌
 ဒသာဟာ-ကို ဆယ်ရက်တို့ပတ်လုံးဟု (ဆယ်ရက်လုံးလုံးဟု) အစ္စန္ဒသံယောဂ ပေးပါသည်။
 “ဆယ်ရက်လုံး ပြုနိုင်သင်” ဟု ဆိုလျှင် “ဆယ်ရက်မလွန်စင်” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

လွန်စွာတပ်မက်သည်။ ဟုတွာ၊ တဿာ ဘိက္ခုနိယာ-၏။ အင်္ဂဇာတ်-ကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယိ-စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ပြီ၊ [“ဥပနိဇ္ဈာယိ-ကပ်၍ ကြည့်ရှုပြီ” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။ မျက်လုံးကို ထိုအာရုံမှ မခွာဘဲ ထိုအာရုံသို့ ကပ်၍ကြည့်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။] တဿ-၏။ အသုစိ-သည်။ မုစ္ဆိ-လွတ်ပြီ၊ ပေ၊ ဥဒကံ-ကို၊ အာဟာရ-ဆောင်ယူခဲ့၊ အန္တရဝါသကံ-ကို၊ ဓောဝိဿာမိ-ဖွပ်လျှော်မည်၊ ပေ၊ ဧကဒေသံ-တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို၊ (တဖို့တစ်စုံကို) မုခေန-ဖြင့်၊ အဂ္ဂဟောသိ-စုပ်ယူပြီ၊ ဧကဒေသံ-ကို၊ အင်္ဂဇာတေ-၌၊ ပက္ခိပိ-ထည့်ပြီ၊ သာ-သည်။ တေန-ထိုအမှုကြောင့်၊ ဂမ္ဘု-ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဂဏိ-ယူပြီ၊ ပေ၊ အယံ ဘိက္ခုနိ-သည်။ အဗြဟ္မစာရိနိ-မမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိ၏။ ဂမ္ဘုနိ-ကိုယ်ဝန်ရှိ၏။ ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်။ (ကတ္တား)၊ ဝါ-ကို၊ (ကာရိတ်ကံ) ပုရာဏစိဝရံ-ကို၊ ဓောဝါပေဿတိ-ဖွပ်လျှော်စေရသနည်း။ ဝါ-အဖွပ်လျှော် နိုင်းရသနည်း။ ပေ။

ညာတိကာ-ဆွေမျိုးလော၊ အညာတိကာ-ဆွေမျိုးမဟုတ်သူလော၊ ပေ၊ အညာတကော-သူသည်။ အညာတိကာယ-မ၏။ ပတိရူပံဝါ-လျှောက်ပတ် သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပ္ပတိရူပံဝါ-မလျှောက်ပတ်သည်ကို လည်းကောင်း၊ [“ပတိ-သင့်လျော်သော၊ ရူပ-သဘော” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။] ပါသာဒိကံဝါ- ကြည့်ညှိခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်ကို လည်းကောင်း၊ အပါသာဒိကံဝါ-ကို လည်းကောင်း၊ န ဇာနာတိ၊ မောဃပုရိသ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌၊ ဝါ- ဖြစ်ပါလျက်၊ ပေ၊ ဓောဝါပေဿတိ နာမ-ရသနည်း။ ပေ။

၅၀၅။ အညာတိကာနာမ-မည်သည်။ မာတိတောဝါ-အမိဘက်မှသော် လည်းကောင်း၊ ပိတိတောဝါ-မှသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တမာ-ခုနစ်ဆက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ယာဝ ပိတာမဟယုဂါ-အဘိုးအဘွားတို့၏ အသက် အပိုင်းအခြားတိုင်အောင်၊ ဝါ-အဘိုးအဘွား အစုံတိုင်အောင်၊ အသံဗဒ္ဓါ- မဆက်စပ်သူမတည်း။

ဘိက္ခုနိနာမ-မည်သည်။ ဥဘတောသံဃေ-နှစ်ဖက်သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနိ သံဃာ၌၊ ဥပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရောက်သူမတည်း။ ပုရာဏစိဝရံနာမ-မည်သည်။ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ နိဝတ္ထံပိ-ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သကိ ပါရုတ်ပိ-ယမ်းအပ်သော ဧကသီ သော်လည်းကောင်းတည်း။

ခောဝ-ဗွပ်လျှော်လိုက်၊ ဣတိ-သို့၊ အာဏာပေတိ-စေခိုင်းအံ့၊ ပေ၊
 ခောတံ-ဗွပ်လျှော်အပ်ပြီးသော သင်္ကန်းသည်၊ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ၊ [ရဇ -
 ဆိုး၊ ရတ္တံ-ဆိုးအပ်ပြီးသော သင်္ကန်း၊] အာဏောဋေဟိ-ထုရိုက်လော၊ ပေ၊
 ပါဏိပွဟာရံဝါ-လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ရိုက်နှိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မုဂ္ဂပဟာရံ
 ဝါ-လက်ရိုက်တုတ်ဖြင့် ထုရိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိန္နေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊
 ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ခောဝါပိတံ-ဗွပ်လျှော်စေအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)
 နိဿဂ္ဂိယံ-ပါ၏၊ ပေ။

၅၀၆။ အညာတိကာယ-ဆွေမျိုးမတော်သော ဘိက္ခုနီ၌၊ အညာတိ
 ကသညီ-ဆွေမျိုးမတော်သူဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ပုရာဏစီဝရံ-သင်္ကန်း
 ဟောင်းကို၊ ခောဝါပေတိ-စေအံ့၊ ပေ၊ နိဿဂ္ဂိယေန-နှင့်တကွ၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ-
 သို့၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ နိသီဒနပစ္စတ္တရဏံ-နိသီဒိန်၊ အိပ်ရာခင်းကို၊ ပေ၊
 ဧကဏော ဥပသမ္ပန္နာယ-တစ်ဖက်သော ဘိက္ခုနီသံဃာ၌ မြင့်မြတ်သော
 ရဟန်းမအဖြစ်သို့ ရှေးဆော်သော ဘိက္ခုနီကို၊ ခောဝါပေတိ-စေအံ့၊ ပေ။

၅၀၇။ ဉာတိကာယ-သည်၊ ခောဝန္တိယာ-ဗွပ်လျှော်စဉ်၊ အညာတိကာ-
 ဆွေမျိုးမတော်သူမသည်၊ ဒုတိယာ-နှစ်ယောက်မြောက် အဖော်သည်၊ ဟောတိ၊
 အဝုတ္တာ-မခိုင်းစေအပ်ဘဲ၊ ခောဝံတိ-၏၊ အပရိဘုတ္တံ-မသုံးစွဲအပ်သော
 သင်္ကန်းကိုသစ်ကို၊ ပေ၊ သိက္ခမာနာယ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ခောဝါပေတိ၊ ပေ။

ပုရာဏစီဝရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ

၅-စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပုဒ်

၅၀၈။ ပစ္စာဘတ္တံ-ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်၌၊ ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တာ-
 ဆွမ်းခံရာအရပ်မှ ဖဲခဲသည်၊ ဝါ-ဆွမ်းစားရာအရပ်မှ ဖဲခဲသည်၊ (ဟုတွာ)
 ယေန-၌၊ အန္တဝနံ-သူကန်းတောသည်၊ (အတ္တိ)၊ တေန-သို့၊ ဒိဝါဝိဟာရာယ-
 နေ၌၊ နေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (နေသန် စင်ခြင်း အကျိုးငှာ)၊ ဥပသင်္ကမိ၊ အန္တဝနံ-
 သို့၊ အဇ္ဈောဂါဟောတွာ-သက်ဝင်၍၊ အညတရသ္မိ-သော၊ ရုက္ခမူလေ-၌၊
 ဒိဝါဝိဟာရံ-နေ၌ နေခြင်းကို၊ နိသီဒိ-ထိုင်နေပြီ၊ ပေ၊ ကတကမ္မာ-ပြုအပ်ပြီးသော
 စိုးမှုရှိကုန်သော၊ စောရာ-သူစိုးတို့သည်၊ ဂါဝိ-နွားမကို၊ ဝဓိတွာ-သတ်၍၊
 မံသံ-အသားကို၊ ဂဟောတွာ-ယူ ၍၊ ပေ၊ စောရဂါမဏိကော-စိုးသူကြီးသည်၊
 (သူစိုးစိုလ်ကြီးသည်)၊ ပေ၊ မေ-၏၊ ပုတ္တဘာတုကာ-သား၊ ညီတို့သည်၊
 သဗေ ပဿိဿန္တိ-အကယ်၍ မြင်ကုန်အံ့၊ (စေသတိ) ဣမံ ဘိက္ခုနီ-ကို၊

ဝိဟေဋ္ဌိဿန္တိ-ညည်းဆဲကြလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ [“ဣတိ တစ်လုံးအကျေကြံ၊] အညေန မထွေ-ဖြင့်၊ အဂမာသိ-သွားပြီ၊ ပေ။

မံသေ-ကို၊ ပက္ခေ-ချက်အပ်ပြီးသော်၊ (တစ်နည်း) မံသေ-သည်၊ ပက္ခေ-ကျက်ပြီးသော်၊ ဝရမံသာနိ-ကောင်းသော အသားတို့ကို၊ ဂဟေတွာ ပက္ခေပုဋ်-သစ်ရွက်ထုပ်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ-သော၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ အဝိဒူရေ-အနီး၌၊ ရုက္ခေ-၌၊ အာလက္ခေတွာ-ချိတ်ဆွဲ၍၊ ယော သမဏောဝါ-သည်လည်းကောင်း၊ (ယော) ဗြာဟ္မဏောဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဿတိ-တွေ့မြင်၏၊ (တဿ-ထိုသမဏ၊ ဗြဟ္မဏအား)၊ ဒိန္နိယေဝ-လှအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟရတု-ဆောင်ယူပါစေ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတွာ-ပြော၍၊ ပက္ခာမိ၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ဘိက္ခုနိ-သည်၊ သမာဓိမှာ-သမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတွာ-ထပြီး၍၊ တဿစောရဂါမဏိဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဣမံဝါစံ-ဤစကားကို၊ ဘာသမာနဿ-ပြောဆိုစဉ်၊ အသောသိ-ကြားပြီ၊ [ဣမံဝါစံ-သည် ဘာသမာနဿ-နှင့် အသောသိ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ကံတည်း၊ စောရဂါမဏိဿ-သည်၊ ဣမံဝါစံ-၏ သမ္ပန်တည်း၊] ပေ၊ ဥပဿယံ-ဘိက္ခုနိကျောင်းသို့။ ပေ။ သမ္မာဒေတွာ-ပြီးစီးစေ၍၊ ဝါ-မွမ်းမံပြင်ဆင်၍၊ ဥတ္တရာသင်္ဂေန-အပေါ်ရုံ ကေသီဖြင့်၊ ဘဏ္ဍိကံ-ဘဏ္ဍာထုပ်ကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ဝေဟာသံ-ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဗုဂ္ဂန္တာ-ရှေးရှုတက်သွား၍၊ ဝါ-ပျံတက်၍၊ ဝေဠုဝနေ-၌၊ ပဗ္ဗုဋ္ဌာသိ-ရှေးရှုတည်ပြီ။

ပေ၊ ပဝိဇ္ဇော-ဝင်တော်မူနေသည်၊ ဟောတိ၊ အာယသွာ ဥဒါယိ-သည်၊ ဝိဟာရပါလော-ကျောင်းစောင့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဩဟိယျကော-ကျန်ရစ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဘဂိနိ-နမ၊ တယာ-သည်၊ ဘဂဝါ-ကို၊ မံသေန-ဖြင့်၊ သန္တပိတော-နှစ်သက်ရောင်ရဲစေအပ်ပြီ၊ တံ၊ မေ-အား၊ အန္တရဝါသကံ-ကို၊ သစေဒဒေယျာသိ-အံ၊ စဝံ-ဤသို့လှူလသော်၊ အဟံပိ-သည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ အန္တရဝါသကေန-ဖြင့်၊ သန္တပိတော-အပ်သည်၊ ဘဝေယျရာ၏၊ ပေ၊ မယံ မာတုဂါမာနာမ-တပည့်တော်တို့ မာတုဂါမများမည်သည်၊ (တပည့်တော်တို့ မိန်းမသားများမည်သည်) ကိစ္ဆလာဘာ-ခံယဉ်းသောလာဘ် ရှိပါကုန်၏၊ (လာဘ်ရဖို့ရာ ခံယဉ်းပါကုန်၏) မေ-၏၊ ဣဒ္ဓ-ဤသင်္ကန်းသည်လည်း၊ အန္တိမံ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ပဉ္စမံ-ငါးထည်မြောက်ဖြစ်သော၊ စိဝရံ-ပါတည်း၊ အဟံ၊ န ဒဿာမိ-မလှူနိုင်ပါ၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘဂိနိ၊ သေယျထာပိ-ဥပမာကား၊ ပုရိသော-ယောက်ျားတစ်ယောက်သည်၊ ဟတ္ထိ-ဆင်ကို၊ ဒတွာ-ပေးလှူပြီး၍၊ ကစ္ဆေ-ခါးဖွဲ့ကြီး၌၊ (ခါးစည်းကြီး၌)၊ သဇ္ဇေယျ သေယျထာပိ-ငြိကပ်နေသကဲ့သို့၊ ပေ၊ မယိ-၌၊ အန္တရဝါသကေ-၌၊ သဗ္ဗံသိ-ငြိကပ်နေ၏၊ ပေ။

အာယသ္မတာဥဒါယိနာ-သည်။ နိပိဋိယမာနာ-စကားဖြင့် နိပ်စက်အပ်
 သော်၊ (မလှဘဲ မနေနိုင်အောင် ဆင်ဥပမာပြု၍ အတင်းအကျပ် ပြောအပ်
 သော်)၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ စီဝရ်-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟောဿတိနာမ-ခံယူရသနည်း၊
 ပေ၊ သန္တဝါ-ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အသန္တဝါ-မရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊
 န ဇာနာတိ၊ ပေ။

၅၁၀။ ပါရိဝတ္တကစီဝရ်-လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်းကို၊ ပေ၊ ပဉ္စမံ-
 တို့၏၊ ပါရိဝတ္တကံ-လဲလှယ်အပ်သော သင်္ကန်းကို၊ ပဋိဂ္ဂဟောတုံ-ခံယူခြင်းငှာ၊
 ပေ။

၅၁၂။ ပဋိဂ္ဂဏှတိ-အံ၊ ပယောဂေ-ပယောဂတိုင်း၌၊ ဝါ-ပယောဂကြောင့်၊
 ပေ၊ ပဋိလာဘောန-ရခြင်းကြောင့်။

၅၁၄။ ပါရိဝတ္တကံ-ကို၊ ပရိတ္တေနဝါ-အစိုးနည်းသော သင်္ကန်းဖြင့်မူ
 လည်း၊ ဝိပုလံ-အစိုးများသော သင်္ကန်းကို၊ (ပဋိဂ္ဂဏှန္တဿ-၏လည်းကောင်း၊)
 ပေ၊ တာဝကာလိကံ-ထိုကာလမျှသုံးစွဲထိုက်သောသင်္ကန်းကို၊ ဂဏှာတိ၊ ပေ၊
 သိက္ခမာနာယ-၏၊ (ဟတ္ထံတော စီဝရ် ပဋိဂ္ဂဏှဿ-၏လည်းကောင်း)။

စီဝရ်ပဋိဂ္ဂဟဏသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆-အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်

၅၁၅။ သက္ခပုတ္တော-သာကီဝံင်မင်းသားဖြစ်သော၊ အာယသ္မတာဥပနန္ဒော-
 သည်၊ ဓမ္မိ-တရားရှိသော၊ ကထံ-ကို၊ ကံတုံ-ငှာ၊ ပဏှော-ကျွမ်းကျင်သည်၊
 ဟောတိ-၊ [တစ်နည်း-ပဏှော-ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကျွမ်းကျင်
 မှုရှိသည်၊ ဟောတိ၊] ပေ၊ ဘန္တေ၊ ယေန-အကြင် ပစ္စည်းဖြင့်၊ အတ္တော-
 အလိုရှိ၏၊ (တံ-ထိုပစ္စည်းကို၊) ဝဒေယျာထ-ပြောဝါကုန်။

၀။ တာဝကာလိကံ။ ။ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ တတိယတွဲ(၉၁) ကိုကြည့်၍
 ထိုသုံးစွဲရာ ကာလ၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းကိုဟု ပေးသည်၊ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ၂၆၃-
 လာ ယာဝကာလိက စသောအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ထိုကာလမျှ သုံးစွဲထိုက်သော သင်္ကန်း
 ကိုဟု ပေးသည်။

၂။ ပဏှော ပဏှော။ ။ပဏှော-ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ၂၇၆။ ပါစိတ်ဘာသာ
 ဋီကာ-၁၅၀။ [ပဋ္ဌ၊ ၈၀+ပဏှော၊ ဝိမတိ၊ ၁-၃၂၅။]

ပဏှော။ "ပဓာနအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သည်"ဟု အနက်ပေးပါ။

ယဒိဒံ စိဝရ ပိဏ္ဍပါတ၊ ပေ၊ ပရိက္ခာရံ-အကြင် သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊
 ကျောင်း၊ ဂိလာနရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏အရံအကာ
 အံဆောက်အဦဖြစ်သော ဆေးသည်။ (အတ္တိ)၊ မယံ-တို့သည်၊ (တံ-ထိုပစ္စည်း
 လေးပါး ကို)၊ အယျဿ-အား၊ ဒါတုံ-ငှာ၊ ပဋိဗလာ-ဆွမ်းနိုင်ပါကုန်၏။
 ပေ၊ ဣတော-ဤနှစ်ထည်သော အဝတ်ထဲမှ၊ ဧကံသာဋကံ-တစ်ထည်သော
 အဝတ်ကို၊ ဒေဟိ-လှူပါ၊ ဣတိ-ပြီ။

ဘန္ဓေ၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးကောင်းသားဖြစ်ကုန်သော၊ အမှောက်-တို့၏၊
 ဧကသာဋကံ-တစ်ထည်တည်းသော အဝတ်ရှိသော သွားခြင်းကို၊ ဝါ-အဝတ်
 ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဂန္တု-ငှာ၊ ကိသ္မိဝိယ-အသရေပျက် ရှက်ဖွယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏။
 (စိတ်ညစ်စရာ ဖြစ်ပါ၏)၊ ဘန္ဓေ-ယာဝ-လောက်၊ ယရံ-သို့၊ ဂစ္ဆာမိ၊
 (တာဝ-လောက်) အာဂမေဟိ-စောင့်ဆိုင်းပါဦး၊ ယရံ-သို့၊ ဂတော-ရောက်
 ပြီးသည်၊ (သမာနော)၊ ဣတောဝါ-ဤနှစ်ထည်ထဲမှလည်း၊ ဧကံ သာဋကံ-
 ကို၊ ပဟိဏိဿာမိ-ပို့လိုက်ပါမည်၊ ဣတောဝါ-ဤအဝတ်ထက်လည်း၊ သုန္ဒရ
 တရံ-သာ၍ကောင်းသော အဝတ်ကို၊ (ပဟိဏိဿာမိ)၊ ပေ၊ ယံ တံ-အကြင်
 သင်သည်၊ ပဝါရေတွာ-ဖိတ်မံပြီး၍၊ န ဒေသိ-မလှူ၊ အဒါတုကာမေန-
 မလှူလို သည်ဖြစ်၍၊ ပဝါရိတေန-ဖိတ်မံသော၊ (တေန) တယာ-ထိုသင်နှင့်၊
 ကိံပန-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ (ဘာလုပ်လိမ့်မည်နည်း)၊ ပေ။

အယျော-အရှင်၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ တံ ဧကသာဋကော-တစ်ထည်တည်း
 သော အဝတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ အာဂစ္ဆသိ-နည်း၊ ပေ၊ သကျပုတ္တိယာ-ကုန်
 သော၊ ဣမေ သမဏာ-တို့သည်၊ မဟိစ္ဆာ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ များသော
 အလိုရှိကုန်၏၊ (အလိုကြီးကုန်၏)၊ အသန္တုဋ္ဌာ-ရရသမျှပစ္စယဖြင့် မနှစ်သက်
 မရောင့်ရဲကုန်၊ ဣမေသံ-တို့အား၊ ဝါ-တို့၏အတွက်၊ ဓမ္မနိမန္တနာပိ-တရားသဖြင့်
 ဖိတ်မံခြင်းသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ ကာတုံ-ငှာ၊ နသုကရာ- လွယ်ကူစွာ
 မပြုအပ်၊ ဝါ-မလွယ်ကူ၊ ပေ၊ ကရိယမာနာယ-အပ်သော်၊ ပေ၊ စိဝရံ-ကို၊
 ဝိညာပေဿတိ နာမ-တောင်းရသနည်း။ ပေ။

၅၁၇။ သာဏေတာ-မြို့မှ၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပဇ္ဇာ-ရှည်
 သော ဓရီးကို သွားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ [သာဏေတာ-မှ၊ သာဝတ္ထိ-သို့၊
 (ဂမိဿာမ-သွားကြမည်)၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပဇ္ဇာ ဟောန္တိ၊

၁။ ဓမ္မနိမန္တနာ။ ။ဝတ္တရားအတိုင်းဖိတ်သည်၊ အမှန်တကယ်လှူလို၍ ဖိတ်ခြင်းမျိုး
 မဟုတ်၊ [ဓမ္မနိမန္တနာတိ သဗ္ဗဏေသု ဝတ္တဗ္ဗာစာရ ဓမ္မမန္တဝသေန နိမန္တနာ ဒါတုကာမ
 တာယ ကာတနိမန္တနာ န ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဝိမတိ။ ၁။ ၃၂၅] ယခုခေတ်၌လည်း
 ရဟန်းသာဓကများကိုတွေ့လျှင် ဝတ္တရားအတိုင်း “ဘာများလိုပါသလဲ” စသည်ဖြင့်
 ဖိတ်တတ်ကြသည်။

ဤသို့လည်း ပါဠိသေသထည့်၍ ပေးပါ။] အန္တရာမဏေ-ခရီးအကြား၌၊ စောရာ-
 တို့သည်၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ တေဘိက္ခု-တို့ကို၊ အစ္ဆိန္ဒိသု- လုယူကြကုန်ပြီ၊
 အညာတက-ဆွေမျိုးမတော်သော၊ ဂဟပတိ ဝါ-အိမ်ရှင် ယောက်ျားကို
 သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟပတာနိ ဝါ-အိမ်ရှင်မကိုသော်လည်း ကောင်း၊ စီဝရံ
 ဝိညာပေတုံ-ဝှာ၊ ပဋိက္ခိတ္တံ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြံ၍၊ ကုက္ကစ္ဆာယန္တု-
 ကုက္ကစ္ဆကိုပြုကုန်လျက်၊ (အပ်လေသလား၊ မအပ်လေသလားဟု တွေးတောစဉ်းစား
 ကုန်လျက်၊) န ဝိညာပေသုံ-မတောင်းကြကုန်၊ ယထာနဂ္ဂါဝ-အဝတ် မဆီး၊
 အကြင်အကြင် အချည်းနီးတို့သည်သာ၊ (အဝတ်မပါ ပင်ကိုယ် အတိုင်းသာ)၊
 ပေ။

ယေ ဣမေ-အကြင် အာဇီဝကတို့သည်၊ ဘိက္ခုသု-တို့၌၊ ဝါ-တို့ကို၊
 အဘိဝါဒေန္တိ^၁၊ ဣမေ အာဇီဝကာ-တို့သည်၊ သုန္ဒရာ-တော်ပါပေကုန်၏၊
 ပေ။ အနုယုဉ္ဇာဟိ-စစ်ဆေးမေးမြန်းပါ၊ ပေ၊ အနုယုဉ္ဇိယမာနာ-အပ်ကုန်
 လသော်၊ ပေ၊ နေသံ-တို့အား၊ စီဝရာနိ ဒေထ၊ နဂ္ဂါ-တို့သည်၊ ပေ၊ တိဏေ
 နဝါ-မြက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗောနဝါ-သစ်ရွက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊
 ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ အာဂန္တုဗ္ဗံနန နာမ-လာတိုက်သည် မဟုတ်ပါလား၊
 ပေ။

အစ္ဆိန္ဒိစီဝရသဝါ-လုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းအားလည်း
 ကောင်း၊ နုဋ္ဌစီဝရသဝါ-ပျောက်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းအားလည်း
 ကောင်း၊ အညာတကံ၊ ပေ၊ ဝိညာပေတုံ-ဝှာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ယံအာဝါသံ-
 အကြင်ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပထမံ၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်၏၊ တတ္ထ-ထိုကျောင်း
 တိုက်၌၊ ယံ ဝိဟာရစီဝရဝါ-အကြင်ကျောင်းပိုင်သင်္ကန်းသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ ယံ ဥတ္တရတ္ထရဏံဝါ-အကြင်အပေါ်လွှမ်း အခင်းသည်သော်လည်း
 ကောင်း၊ [ခုတင် ထိုင်ခုံ စသည်တို့အပေါ်၌ ခင်းအပ်သောအခင်း။] (ယံ)
 ဘူမတ္ထရဏံဝါ-အကြင်မြေအခင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ [မြေ(သို့မဟုတ်)
 အုတ်ခုံကြမ်း ပျဉ်စသည်၌ ခင်းအပ်သောအခင်း။] (ယာ) ဘိသိစ္စဝိဝါ-အကြင်
 ဘုံလျှို့အခွန်သည် သော်လည်းကောင်း၊ [ဘိသိစ္စဝိ-ဘုံလျှို့အရေ အဆာသွတ်
 ရန် ချုပ်ထားသော အဝတ်အိတ်၊] ဟောတိ၊ တံ-ထိုဝိဟာရ စီဝရ စသည်ကို၊
 ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ လဘိတွာ-ရလျှင်၊ သြဒဟိဿာမိ-ပြန်ထားမည်၊ ဣတိ-
 ဤသို့ကြံ၍၊ ပါရုပိတုံ-ယမ်းခြင်း၊ ဝတ်ခြင်းဝှာ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ ပေ၊ နဏေန-
 သည်၊ (ဟုတွာ) နတေဝ ဂန္တဗ္ဗာ-မလာရာ၊ (မလာရ)၊ ပေ။ ☸

၁။ ဘိက္ခုသု အဘိဝါဒေန္တိ ။ အဋ္ဌကထာများ၌ အထူးမဖွင့်၊ အဘိဝါဒန ကြိယာ
 ၏ တည်ရာဖြစ်၍ အာစာရအဖြစ်ဖြင့် သုံးထားသည်၊ သဒ္ဒါကျမ်းများ၌ကား ကံအနက်ဟု
 ဆိုကြသည်။

၅၁၉။ ယောကောစိ-အကြင်အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ အဂါရ်-အိမ်၌၊ အဇ္ဈာဝသတိ-နေ၏၊ (သော-သည်၊) ဂဟပတိနာမ-မည်၏၊ (ယဿ) ဘိက္ခုဿ-၏၊ စိဝရ်-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ရာဇုဟိဝါ-တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဓုတ္တေဟိဝါ-သေသောက်ကြူးသူတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ အစ္စန္တိ-လုယူအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ယေဟိ ကေဟိစိဝါ-အကြင်အမှတ်မထား၊ တစ်ပါးပါးသော သူတို့သည်လည်း၊ အစ္စန္တိ ဟောတိ၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်။) အစ္စန္တိ စိဝရော နာမ-မည်၏။

(ယဿ) ဘိက္ခုဿ-၏၊ စိဝရ်-သည်၊ အဂ္ဂိနာဝါ-သည်သော်လည်း၊ ဒမု-လောင်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥဒကေန ဝါ-သည်သော်လည်း၊ ဝုဠ-မျှာအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဥန္တုရေဟိ ဝါ-ကြွက်တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပမိကာဟိဝါ-ခြံတို့သည်သော်လည်း၊ ဓါယိတံ-ခံစားအပ်၊ ကိုက် အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပရိဘောဂဇိတ္တံဝါ-သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဟောင်းနွမ်းသည်သော် လည်း၊ ဟောတိ၊ (သော-သည်၊) နဋ္ဌစိဝရော နာမ-မည်၏၊ ပေ။

သမယာ-တောင်းသင့်ရာ အခါကို၊ အညတြ-ကြဉ်ထား၍၊ ဝိညာပိတံ-တောင်းအပ်သည်၊ မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) နိဿဂ္ဂိယံ-၏၊ ပေ။

၅၂၁။ သမယေ-၌၊ (ဝိညာပေန္တဿ-တောင်းသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊) ပဝါရိတာနံ-ပိတ်ထားသူတို့၏လည်းကောင်း၊ (သန္တကံ-ဝိညာပေန္တဿ)၊ အညဿ-၏၊ အတ္ထာယ-ဝှာ၊ (ဝိညာပေန္တဿ)၊ အတ္ထနော-၏၊ ဓနေန-ဖြင့်၊ (ဝိညာပေန္တဿ-လဲလှယ်သော ရဟန်း၏လည်းကောင်း) ။ပေ။
 အညာတကဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇-တတုတ္တရိသိက္ခာပုဒ်

၅၂၂။ သဘာယံ-အစည်းအဝေး၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေစဉ်၊ ပေ၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ (အတိုင်းအတာကို) နဇာနိတွာ-မသိဘဲ၊ ဗဟံ-စွာ၊ စိဝရ်-ကို၊ ဝိညာပေဿန္တိနာမ-တောင်းကြရသနည်း၊ (တောင်းကြပါလိမ့်)၊ ပေ၊ ဒုဿဝါဏိန္ဒ ဝါ-အဝတ် ကုန်သွယ်မှုကိုသော်လည်း၊ ကရိဿန္တိ နာမ-ပြုကြလိမ့်မည်လော၊ (ပြုကြမလို့လား)၊ ပဂ္ဂါဟိကသာလံဝါ^၁ -ဖြန့်ခင်းထားသော

၁။ ပဂ္ဂါဟိကသာလံဝါ ။ ပဂ္ဂါဟိကသာလန္တိ ဒုဿာပထံ၊ တဉ္စိ ဝါဏိဇကောဟိ ဒုဿာနိ ပဂ္ဂဗောတွာံ (မြှောက်ယူ၍-ဖြန့်၍) ဒဿနဋ္ဌာနာယ “ပဂ္ဂါဟိကသာလာ” တိ ဝုစ္စတိ-ဝိမတိ၊ ၁၊ ၃၂၆။

အပ်သော အဝတ်ရှိသူ ကုန်သည်တို့၏ ဈေးဆိုင်ကိုမူလည်း၊ ပသားရေသန္တိ နာမ-ဖြန့်ခင်းကြွလိမ့်မည်လော၊ (ဖြန့်ခင်းကြွမလို့လား)၊ [ပရုဂ္ဂါဟိကသာလ- အဝတ်ရောင်းသူတို့၏ ဆိုင်ကိုလည်းဟု မူကွဲရှိသည်]။

၅၂၄။ ယာဝတကံ-အကြင်မျှလောက်သော သင်္ကန်းကို၊ ဣစ္ဆသိ၊ တာဝ တကံ-ကို၊ ဂဏှာဟိ-ခံယူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်အံ့၊ [အဘိဟဋ္ဌ- ဆောင်ယူခြင်းငှာ၊ ပဝါရေယျ-ဖိတ်အံ့ဟုပေး၊ တစ်နည်း-အဘိဟဋ္ဌ-ရှေးရှု ဆောင်ယူ၍၊ ပဝါရေယျ၊ ပေ။

တိတိ-သုံးထည်တို့သည်၊ နဋ္ဌာနိ-ပျောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်အံ့၊ ဒွေ-နှစ်ထည်တို့ကို၊ သာဒိတဗ္ဗာနိ-သာယာနိုင်ကုန်၏၊ ပေ၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ် စုကို၊ ပေ၊ တတုတ္တရိ-ထိုသင်းပိုင်၊ ကိုယ်ရုံထက်အပိုအလွန်၊ ဝိညာပေတိ-အံ့၊ ပယောဂေ-ပယောဂတိုင်း၌၊ ဝါ-ကြောင့်၊ ပေ၊ ပဋိလာဘေန-ကြောင့်၊ ပေ၊

၅၂၆။ သေသကံ-ကြွင်းသောသင်္ကန်းကို၊ အာဟရိသာမိ-ပြန်ဆောင် မည်၊ (အလှူရှင်ထံ ပြန်ပို့မည်)၊ ဣတိ-ဤ၍၊ ဟရန္တော-ဆောင်ယူလျက် ဂစ္ဆတိ။ပေ။ အစ္စန္ဒကာရဏာ-လုယူအပ်သော အကြောင်းကြောင့် (အလှူယူ ခံရခြင်းကြောင့်) နဒေန္တိ၊ [အစ္စန္ဒကာရဏာ-လုယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဟု သဒ္ဓတ္ထပေးပါ၊ ဉာတကာနံ၊ ပဝါရိတာနံ(တတုတ္တရိစီဝရံ သာဒိယန္တဿ၊ ပေ။

တတုတ္တရိသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈-ဥပက္ခဒသိက္ခာပုဒ်

၅၂၇။ ပဇာပတိ-ဇနီးကို၊ တေဒဝေါစ (ကိံ)၊ အယံ ဥပနန္တံ-ကို စီဝရေန-ဖြင့်၊ အတ္တာဒေသာမိ-ဖုံးလွှမ်းမည်၊ (လှူမည်)၊ ဣတိ-ဤ၊ အည တရော-သော၊ ပိဏ္ဏဇာရိကော-ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ တဿ ပုရိသဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ဣမံ ဝါစံ-ကို၊ ဘာသမာနဿ-ပြောနေစဉ်၊ အသောသိ-ကြားပြီ။ ပေ။ အမုကသ္မိ-ထိုမည်သော၊ ပေ၊ အာဝုသော (တွံ- သည်၊ ယံ-အကြင်ဒါယကာကို၊ ဘဏသိ-ပြော၏)၊ မံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ သော ဥပဋ္ဌာကော-ထိုအလုပ်အကျွေးဒါယကာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ပေ။

၁။ အဘိဟဋ္ဌ။ ၂၂၄။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ-၁၃၈။

၂။ အတ္တာဝုသော။ ဤဝါကျ၌ အဋ္ဌကထာအတိုင်း အနိယမဝါကျထည့်၍ ပေးထားသည်။ လိုရင်းအချုပ်မှာ "အတ္တာဝုသော မံ သော ဥပဋ္ဌာကော-ရှိတယ် ငါ့ရှင်၊ သူဟာ ငါ့ရဲ့အလုပ်အကျွေးဖြစ်တယ်" ဟု ဆိုလိုသည်။

[အပိမေယျ-အပိ+မေ+အယျ၊] အယျ-အရှင်ဘုရား၊ အယျံ ဥပနန္တံ စီဝရေန အတ္ထာဒေသာမိ-အံ၊ ဣတိ-သို့၊ မေ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဧဝံ-ဤအကြံအစည်သည်၊ ဟောတိအပိ-ဖြစ်တော့ဖြစ်ပါ၏၊ [“အကြံဖြစ်ပါ၏၊ သေတော့ မသေချာပါ”-ဟု ဆိုလိုသည်၊] ပေ၊ ယံ-အကြင်သင်္ကန်းကို၊ အဟံ-သည်၊ န ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ-သုံးစွဲလိမ့်မည်မဟုတ်၊ (ယာဟံ-ယံ+အဟံ)၊ အဟံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ တေန-ထိုသင်္ကန်းဖြင့်၊ အတ္ထန္တောပိ-ဖုံးလွှမ်းအပ်ပါသော်လည်း၊ ဝါ-လူအပ်ပါသော်လည်း၊ ကိံကရိဿာမိ-ဘာလုပ်ရမည်နည်း (ဘာလုပ်မှာလဲ)၊ ပေ။

ကထံဟိ-ကြောင့်၊ အယျော ဥပနန္တော-သည်၊ မယာ-က၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ (ရှေးဦးစွာ)၊ အပ္ပဝါရိတော-မဖိတ်အပ်ပါဘဲ၊ ဓံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ စီဝရေ-၌၊ ဝိကပ္ပံ-ထူးအောင်စီမံခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇိဿတိနာမ-ရောက်ရသနည်း၊ ပေ။

၅၂၉။ ဘိက္ခု-ကို၊ အာရမ္မဏံ-အကြောင်းကို၊ ကရိတွာ-ပြု၍၊ ပေ၊ စီဝရစေတာပန္နံ နာမ-မည်သည်၊ ဟိရညံဝါ-ငွေသော်လည်းကောင်း၊ [သုဝဏ္ဏ-ရွှေ၊ မုတ္တာ-ပုလဲ၊ မဏိ-ပတ္တမြား၊ ပဝါဠော-သန္တာ၊ ဖလိကော-ဖန်(ပယင်း)၊ ပဋကော-အဝတ်၊ သုတ္တံ-ချည်၊] ကပ္ပာသောဝါ-ဝါသည်သော်လည်းကောင်း တည်း၊ ပေ၊ ယံ ဘိက္ခု-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်စူး၍၊ စီဝရစေတာပန္နံ-သင်္ကန်းဖိုးသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဥပကွဋ်-စုဆောင်းထားအပ်သည်၊ ဝါ-ပြင်ဆင်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အဝုတ္တော-ကြိုတင်၍ မလျှောက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိံ-အဘယ်သို့ မလျှောက်သနည်း)၊ ဘန္တေ၊ တေ-အား၊ ကိဒိသေန-အဘယ်သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝါ-ဘယ်လိုအမျိုးအစားဖြစ်သော၊ စီဝရေန-ဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုရှိပါသနည်း၊ တေ-အရှင်ဘုရားဖို့၊ ကိဒိသံ၊ စီဝရ်-ကို၊ စေတာပေမိ-လဲလှယ်ရပါမည်နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြိုတင်၍ မလျှောက်အပ်၊ ပေ။

အာယတံဝါ-အလျား ရှည်သည်မှလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဝိတ္တတံ ဝါ-အနံ ပြန်သည်လည်း၊ (ဟောတု)၊ အပ္ပိတံဝါ-ပိတ်ပိတ်သည်လည်း၊ တစ်ခဲနက် သည်လည်း၊ (ဟောတု)၊ သဏ္ဍံဝါ-ချောမွေ့နည့်သည်လည်း၊ (ဟောတု)၊ ပေ၊ ဒဇ္ဇေဟိ-လူလော့၊ ပေ၊ သာဓတ္တိကော-ကောင်းသော သင်္ကန်းကို အလိုရှိသည်၊ ဝါ-အကောင်းကို အလိုရှိသည်၊ မဟာဣတ္ထိကော-များသောအဖိုး ရှိသော သင်္ကန်းကို အလိုရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ [စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျံ ၌စပ်] တဿ-၏၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ ပေ။

၅၃၁။ ဉာတကာနံ-တို့၏၊ (စီဝရေ ဝိကပ္ပံ အာပစ္စန္ဓဿ) (ယော) မဟာဠိ-များသောအဖိုးရှိသော သင်္ကန်းကို၊ စေတာပေတုကာမဿ-လဲလှယ် လိုသူ ဒါယကာအား၊ အပ္ပတ္တိ-နည်းသော အဖိုးရှိသော သင်္ကန်းကို၊ စေတာပေတိ-၏၊ တဿ-၏လည်းကောင်း၊ ပေ။

ဥပက္ခဋသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉-ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပုဒ်

၅၃၂။ တေသံ ပုရိသာနံ-တို့၏၊ ဣမံကထာသလ္လာပံ-ဤအပြန်အလှန် စကားပြောသံကို၊ ဝါ-ဤ အချင်းချင်း စကားပြောသံကို၊ အသောဘသိ၊ ပေ၊ အာဝုသော (တေ-အကြင်ဒါယကာတို့ကို၊ တံ ဘဏသိ) မံ-၏၊ ဝါ-မှာ၊ တေ ဥပဋ္ဌာကာ-တို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ ပေ၊ [အပိနယျု-အပိ+နော+အယျ၊] အယျ-အရှင်ဘုရား၊ အယျံ ဥပနန္တံ-ကို၊ စီဝရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အတ္ထာဒေသာမ၊ ဣတိ နော-တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ ဧဝံ-ဤအကြံသည်၊ ဟောတိအပိ-ဖြစ်တော့ ဖြစ်ပါ၏၊ ပေ၊ ယာနိ-အကြင်သင်္ကန်းတို့ကို၊ အဟံ နပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ၊ အဟံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ တေဟိ-တို့ဖြင့်၊ အတ္ထန္ဒောပိ-လည်း၊ ကိကရိဿာမိ-နည်း၊ ပေ။

ဒုတိယဥပက္ခဋသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ

၁၀-ရာဇသိက္ခာပုဒ်

၅၃၃။ သကျပုတ္တဿ-သော၊ အာယသ္မတော ဥပနန္တဿ-၏၊ ဥပဋ္ဌာ ကော-အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ မဟာမတ္တော-အမတ်ကြီးသည်၊ သကျပုတ္တဿ အာယသ္မတော ဥပနန္တဿ-အား၊ [ရူပသိဒ္ဓိအလို သမ္ပဒါနံ] တစ်နည်း- အာယသ္မတော ဥပနန္တဿ-၏ (အထံသို့)၊ ဒုဟေန-တမန်ဖြင့်၊ စီဝရစေတာပန္နံ- သင်္ကန်းဖိုးကို၊ ပါဟေသိ-ပို့စေပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ပို့စေသနည်း၊) ဣမိနာ စီဝရ စေတာပန္နေန-ဖြင့်၊ စီဝရံ-ကို၊ စေတာပေတွာ-လဲလှယ်၍၊ အယျံ ဥပနန္တံ-ကို၊ စီဝရေန-ဖြင့်၊ အတ္ထာဒေဟိ-ဖုံးလွမ်းပါ၊ (လူပါ)၊ ဣတိ- ဤသို့မှာ၍ ပို့စေပြီ။ ပေ။ အာယသ္မန္တံ-ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ-ရည်းစူး၍၊ ဣဒံစီဝရ စေတာပန္နံ-ကို၊ အာဘတံ-ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ အာယသ္မာ-သည်၊ စီဝရ စေတာပန္နံ-ကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု-လက်ခံတော်မူပါ၊ ဣတိ-လျှောက်ပြီ။

ဧဝံ-သို့၊ ဝုတ္တေ-လျှောက်အပ်သော်၊ ပေ၊ အာဝုသော-ဒါယကာ၊ မယံ- တို့သည်၊ စီဝရ စေတာပန္နံ-ကို၊ န ခေါ် ပဋိဂ္ဂဏှာမ-လက်မခံပါကုန်၊ မယံ၊ ကာလေန-သင့်လျော်ရာအခါ၌၊ ကပ္ပိယံ-အပ်စပ်သော၊ စီဝရဉ္စ-ကိုသာ၊

ပဋိဂ္ဂဏှာမ-ကုန်၏။ ပေ၊ အာယသ္မတော-၏။ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊
 ဝေယျာဝစ္စကရော-ဝေယျာဝစ္စကို ပြုလုပ်တတ်သူသည်။ (ကိစ္စကြီးငယ်ကို ပြု
 လုပ်တတ်သူသည်။) အတ္တိပန-ရှိပါသလော၊ ပေ၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ရာ
 သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ အာရာမံ-သို့၊ အဂမာသိ-
 သွားပြီ၊ ပေ၊ ဒေသာ ဥပါသကော-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့၏။ ဝေယျာဝစ္စကရော-
 သူတည်း၊ ပေ၊ သညာပေတွာ-နားလည်စေပြီး၍၊ ပေ၊ အာယသ္မာ-သည်၊ ယံ
 ဝေယျာဝစ္စကရံ-ကို၊ နိဒ္ဒိသိ-ညွှန်ပြုပြီ၊ သော-ထိုဝေယျာဝစ္စကရကို၊ မယာ-
 သည်၊ သညတ္ထော-နားလည်စေအပ်ပါပြီ၊ အာယသ္မာ-သည်၊ ကာလေန-၌၊
 ဥပသင်္ကမတု-ပါ၊ စိဝရေန-ဖြင့်၊ တံ-အရှင်ကို၊ အတ္ထာဒေသတိ-ဖုံးလွှမ်း
 ပါလိမ့်မည်၊ ပေ။

ဒူတံ-ကို၊ ပါဟောသိ-စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်
 သနည်း၊) အယျော-သည်၊ တံစိဝရံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတု-သုံးစွဲတော်မူပါ၊ အယျေန-
 သည်၊ တံစိဝရံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇတံ-သုံးစွဲအပ်သည်ကို၊ မယံ ဣတ္ထာမ၊ ပေ၊ ကိဉ္စိ-
 တစ်စုံတစ်ရာကို၊ နအဝစာသိ-မပြောလိုက်၊ ပေ။

နေဂမဿ-နိဂုံး၌နေသူ လူအပေါင်း၏၊ သမယော-အစည်းအဝေးသည်၊
 ဟောတိ၊ နေဂမေနစ-သည်လည်း၊ ကတိကာ-ကတိကဝတ်သည်၊ ကတာ-
 ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြုအပ်သနည်း၊) ယော-သည်၊
 ပစ္စာ-နောက်မှ၊ အာဂစ္ဆတိ-၏၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ ပညာသံ-၅၀သော၊ ဗဒ္ဒေါ-
 (ဗဒ္ဒော)-နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း၊ ဒဏ်ငွေတည်း၊ [ပညာသံ-၅၀ သော၊ ဗဒ္ဒေါ-
 သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။]

[အစ္စဏော=အစ္စ+နော၊] ဘဒ္ဒေ၊ အစ္စ-ယနေတစ်ရက်၊ နော-တို့အတွက်၊
 ဝါ-တို့ဖို့၊ အာဂမေဟိ-စောင့်ဆိုင်းပါဦး၊ [အစ္စဏော-ယနေတစ်ရက်မျှဟုလည်း
 ပေးနိုင်၏]၊ ပေ၊ သြဝဋ္ဌိကာယ-အောက်ပိုးကျိုက်သော ပုဆိုး၌၊ ပရာမသိ-
 သုံးသပ်ပြီ၊ (ဆွဲထားပြီ)၊ ပေ၊ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနော-စကားဖြင့် နှိပ်စက်အပ်လ
 သော်၊ ပေ၊ အာဂတော-နည်း၊ ပညာသံ-၅၀ ကို၊ ဖိနော-ရှုံးသည်၊ အသိ-
 ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ပြီ၊ ပေ၊ ဣမေသံ-တို့၏အတွက်၊ ဝေယျာဝစ္စပိ-ကိုလည်း၊
 ကာတံ-ငှာ၊ န သုကရံ-အပ်၊ ပေ၊ အာဂမေဟိ-ပါဦး၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုစ္စမာနော-
 ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ နာဂမေဿတိနာမ-မစောင့်ဆိုင်းရသနည်း၊ ပေ။

၅၃၉။ ယောကောစိ-သည်၊ ရန္တံ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ကာရေတိ-ပြုစေ၏၊
 (လူအများကတင်မြှောက်၏၊) [ကာရေတိ-၌ ကာရိတ်အနက်ရှိ၊] တစ်နည်း-
 ရန္တံ-မင်း၏ အမှုကိစ္စကို၊ ကာရေတိ-ပြု၏၊ [ကာရိတ်အနက်မဲ့၊] (သော-

၁။ အစ္စဏော။ ဖိနောသိ ။ ၂၃၂။
 ၂။ ရန္တံ-ကာရေတိ။ မောက် နိဿယသစ်၊ (၃) တွဲ- ၁၇၃၊ ၁၇၄။

သည်။) ရာဇာနာမ-မည်၏။ ရာဇဘာဠေါနာမ-မည်သည်။ ယော ကောဇိ-
 သော၊ ရညော-၏။ ဘတ္တဝေတနာဟာရော-ထမင်း၊ လစာရိက္ခာဟူသော
 အာဟာရရှိသူတည်း။ ပေ၊ ဇာတိယာ-ဇာတိအားဖြင့်၊ ဗြာဟ္မဏော-တည်း။
 ဂဟပတိကောနာမ-မည်သည်။ ရာဇ-ကိုလည်းကောင်း၊ ရာဇဘောဂ္ဂ-မင်းအထံမှ
 ရအပ်သော စည်းစိမ်ရှိသော အမတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏံ-ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဌပေတွာ-၍၊ အဝသေသော-ကြွင်းသော လူအပေါင်းသည်။
 ဂဟပတိကောနာမ-မည်၏။

☞ စီဝရတ္ထိကေန-သင်္ကန်းကို အလိုရှိသော၊ တစ်နည်း-သင်္ကန်းဖြင့် အလိုရှိ
 သော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်။ ဝေယျာဝစ္စကရော-ကို၊ အာရာမိကောဝါ-ကို လည်း
 ကောင်း၊ ဥပါသကောဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒိသိဗ္ဗော-ညွှန်ပြုထိုက်၏။ ပေ၊
 တဿ-ထိုသူအား၊ ဒေဟိ-ပေးလိုက်၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ သော-
 သည်။ နိက္ခိပိဿတိ-သိမ်းထားလိမ့်မည်။ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ သော၊
 ပရိဝတ္တေဿတိ-လဲလှယ်လိမ့်မည်။ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ သော၊
 ဧတာပေဿတိ-ဝယ်ပေးလိမ့်မည်။ ဣတိဝါ-လည်းကောင်း၊ န ဝတ္ထဗ္ဗော-
 မပြောထိုက်။

ဧာဒေတဗ္ဗော-တောင်းထိုက်၏။ သာရေတဗ္ဗော-အမှတ်ရစေထိုက်၏။
 ပေ၊ မေ-အား၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒေဟိ-ပါ၊ မေ-ငါ့အတွက်၊ စီဝရံ-ကို၊ အာဟာရ-
 ဆောင်ယူခဲ့ပါ၊ မေ-အတွက်၊ စီဝရံ-ကို၊ ပရိဝတ္တေဟိ-လဲလှယ်ပေးပါ၊ မေ-
 အတွက်၊ စီဝရံ-ကို၊ ဧတာပေဟိ-ဝယ်ပေးပါ၊ ပေ၊ ကိကာရဏာ-ကြောင့်၊
 အာဂတော-ကြွလာသည်။ အသိ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိယမာနော-မေးအပ်
 သော်၊ ဝါ-အမေးခံရသော ရဟန်းသည်၊ (တစ်နည်း၊) ပုစ္ဆိယမာနော-မေးမှု
 ကို ပြုသော ဝေယျာဝစ္စကရကို၊ ပေ၊ ဌာန-ရပ်ခြင်းကို၊ (လာခြင်း၏
 အကြောင်းဖြစ်သော ရပ်ခြင်းကို)၊ ဘဉ္ဇတိ-ချိုးဖျက်၏။ (ဖျက်ဆီးရာရောက်
 ၏)။ ပေ။ ဘဇ္ဇေ-မေ-၏၊ ဣဒံစီဝရံ-သည်။ အတိရေကတိက္ခတ္တု-၃ ကြိမ်
 ထက် အပိုအလွန်၊ ဧာဒနာယ-တောင်းခြင်းဖြင့်၊ အတိရေကဆက္ခတ္တု-
 ခြောက်ကြိမ်ထက် အပိုအလွန်၊ ဌာနေန-ရပ်ခြင်းဖြင့်၊ အဘိနိပ္ပာဒိတံ-ပြီးစေ
 အပ်သည်။ (ဟုတွာ) နိဿဂ္ဂိယံ-ပေ။

၁။ အမှာ။ ပရိဝတ္တနနှင့် ဧတာပနသည် အနက်တူသော်လည်း ပရိယာယ်ကွဲအောင်
 ဤသို့ပေးရသည်။

၂။ ပုစ္ဆိယမာနော၊ ပေ၊ ဝတ္ထဗ္ဗော။ ။ဝထမနည်း၌ ပုစ္ဆိယမာနောသည် ရဟန်း
 (စီဝရတ္ထိကေန ဘိက္ခုနာ)နှင့် အရတူ၍ ဝတ္ထဗ္ဗော၏ ကတ္တာတည်း။ ထို့ကြောင့် "ပုစ္ဆ+ယ
 ကံဟော မာန" ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော "ပုစ္ဆိယာမာန" နောင် ကရုဏတ္ထ (တတိယာ
 ဝိဘတ်၏ အဝုတ္တကတ္ထာ အနက်၌၊ ပထမာဝိဘတ် သက်ပါ၊ ဒုတိယနည်း၌ကား-

[ယတဿ-ယတော+အဿ၊] ယတော-အကြင်အလှူရှင်ထံမှ၊ အဿ-
 ထိုရဟန်းဖို့၊ စီဝရစေတာပန္န-ကို၊ အာဘတ်-အပ်ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအလှူရှင်ထံသို့၊
 ပေ၊ အာယသ္မန္တော-တို့၊ ဗုဒ္ဓေ-တို့သည်၊ ယံ စီဝရစေတာပန္န-ကို၊ ပဟိ
 ဏိတ္ထ-ပို့လိုက်ကုန်ပြီ၊ တံ-ထိုသင်္ကန်းဖိုးသည်၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ကိဉ္စိ-
 သော၊ အတ္ထံ-အကျိုးကို၊ ဝါ-ကိစ္စကို၊ န အနုဘောတိ-မပြီးစေ၊ (မဖြစ်စေ)၊
 အာယသ္မန္တော-တို့သည်၊ သကံ-မိမိဥစ္စာကို၊ ယုဉ္ဇန္တု-ပြန်ရဖို့ရာ အားထုတ်ကြ
 ကုန်လော၊ ဝေါ-တို့၏၊ သကံ-သည်၊ မာဝိနဿ-သူတစ်ပါးလက်၌ မပျောက်
 ပျက်ပါစေနှင့်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်၏၊ အယံ တတ္ထ
 သာမိစိတိ- ကား၊ အယံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်သည်၊ တတ္ထ-
 ထိုသင်္ကန်းဖိုးက ကိစ္စကို မပြီးစေရာ၌၊ အနုဓမ္မတာ-လောကုတ္တရာ
 တရားအားလျော်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ဝါ-လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သော
 ကျင့်ဝတ်တည်း။

အမှာ။ ။ ကြွင်းဝါကျတို့၌ အနက်ထူး မရှိ။

ရာဇသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ
 ကထိနဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဓါန၌ ။ ။ တဿ-ထိုကထိနဝဂ်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ-ဥဒ္ဓါန်းကား၊ ဥပ္ပတံ-
 ဥပ္ပတသိက္ခာပုဒ်၊ ကထိနံ-ဒုတိယ ကထိနသိက္ခာပုဒ်၊
 တိဏိ-တတိယကထိနသိက္ခာပုဒ်၊ ဓောဝနဉ္စ-ပုရာဏစီဝရဓောဝါပန၊ ပဋိဂ္ဂဟော-
 စီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ၊ တိဏေဝ-ကုန်သော၊ အညာတကာနိ-[အညာတကဝိညတ္တိ၊
 အညာတကတတုတ္တရိ၊ အညာတကဥပက္ခဋ] သိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဒုတကေန-
 ဒုတက (ရာဇ) သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ၊ ဥဘိန္ဒု-ဥဘိန္ဒုအညာတကသိက္ခာပုဒ်၊
 ဣတိ-အပြီးတည်း။ ။

ဝေယျာဝဇ္ဇကရာနှင့် အရတု၍ ဝတ္ထုဗျော၏ ကံတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပုစ္ဆ-ကရဓာတ်၏
 အနက်၌ ဤ ယ ပစ္စည်း + ကတ္တားဟောမာနပစ္စည်း” ဖြင့် ပြီးသော “ပုစ္ဆိယမာန” နောင်
 လိင်အနက် (လိင်္ဂတ္ထ) ၌ ပထမာ သက်ပါ၊ ကံအနက်ကို “ဝတ္ထုဗျော” ကား ဟောပြီး
 ဖြစ်သည်။

၂-ကောသိယဝဂ်

၁-ကောသိယသိက္ခာပုဒ်

၅၄၂။ ကောသိယကာရကော-ပိုးချည်ပြုလုပ်သူတို့ကို (ပိုးချည်ရက်သူတို့ကို) တစ်နည်း-ကောသိယကာရကော-ပိုးချည်ဖြင့် အဝတ်အထည်ပြုလုပ်သူတို့ကို၊ ပေ၊ ဝဒန္တိ၊ (ကိ) အာဝုသော-တို့၊ ဗဟူ-ကုန်သော၊ ကောသကာရကော-ပိုးအိမ်ကိုပြုတတ်သော ပိုးတို့ကို၊ ပစထ-ပြုတ်ကြကုန်၊ အမှာကမ္မိ-တို့အားလည်း၊ ဒဿထ-လှူကြရလိမ့်မည်၊ မယမ္မိ-တို့သည်လည်း၊ ကောသိယမိဿကံ-ပိုးချည်ဖြင့် ရောနှောအပ်သော၊ သန္တတံ-ကို၊ ကာတုံ၊ ပေ၊ ဝက္ခန္တိနာမ-ပြောကြရသနည်း၊ (ပြောကြပါလိမ့်)၊ ယေ မယံ-တို့သည်၊ အာဇီဝဿ-အသက်မွေးမှု၏၊ ဟေတု-ကြောင့်၊ ပုတ္တဒါရဿ-သား သမီး ဇနီး၏၊ ကာရဏာ-ကြောင့်၊ ဗဟူ-ကုန်သော၊ ခုဒ္ဒကော-ငယ်ကုန်သော၊ ပါဏေ-သတ္တဝါတို့ကို၊ သယံတံ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဝါ-သတ်ဖြတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ (ညှဉ်းဆဲရခြင်း သတ်ဖြတ်ရခြင်းသို့) အာပါဒေမ-ရောက်စေကြရကုန်၏၊ (တေသံ) အမှာကမ္မိ-တို့အားလည်း၊ အလာဘာ-စီးပွားချမ်းသာကို မရခြင်းတို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ (တေသံ) အမှာကမ္မိ-တို့သည်လည်း၊ (မနုဿတ္တံ-လူ့အဖြစ်ကို)၊ ဒုလ္လဒ္ဓံ-မကောင်းသဖြင့် ရအပ်ပြီ၊ (အရမတော်)၊ ပေ။

၅၄၄။ သန္တတံနာမ-မည်သည်၊ သန္တရိတွာ-ဖြန့်ခင်း၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ (ကစညံရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့် သွန်းဖြန်း၍ ပြုအပ်သည်)၊ အဝါယိမံ-ရက်ခြင်းဖြင့် မဖြစ်စေအပ်သည်၊ ဝါ-မရက်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ ဧကေနပိ-တစ်မျှင်လည်းဖြစ်သော၊ ကောသိယံသုနာ-ပိုးချည်မျှင်ဖြင့်၊ မိဿိတွာ-ရော၍၊ ပေ။

၅၄၅။ [စာပိုဒ်နံပါတ် ၃၆၃-၌ ပေးခဲ့ပြီ]၊ ပေ၊ အညေန-အခြားသူသည်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော အခင်းကို၊ ပဋိလဘိတွာ-၍၊ ပရိဘုဉ္ဇတိ-အံ့၊ ပေ။

၅၄၆။ (ယော) ဝိတာနံဝါ-ဝိတာနံ(မျက်နှာကြက်) ကိုသော်လည်းကောင်း၊ [ဘူမတ္တရဏာ-မြေအခင်း၊ သာဏိပါကာရ-တင်းတိမ် အကာအရံ]၊ ပေ၊ ကရောတိ၊ (တဿ-၏လည်းကောင်း၊ ပေ။)

ကောသိယသိက္ခာပုဒ် နိဋ္ဌိတံ ပထမံ။

၂။ သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပုဒ်

၅၄၇။ သုဒ္ဓကာဠကံ-သက်သက်မည်းနက်သော အဆင်းရှိကုန်သော၊ ဧဠကလောမာနံ-သိုးမွေးတို့၏၊ သန္တတံ ကာရာပေန္တိ၊ ပေ၊ ကာမဘောဂိနော-ကာမဂုဏ်ကို ခံစားလေ့ရှိကုန်သော၊ ဂိဟီဿယျာထာပိ-လူဝတ်ကြောင်တို့ ကဲ့သို့ပါတကား၊ ပေ။

၅၄၈။ ကာဠကနိ-မည်းနက်သော အဆင်းတို့သည်၊ ဒွေ-တို့တည်း၊ ဇာတိယာ-ဇာတ်အားဖြင့် (ပင်ကိုအားဖြင့်)၊ ကာဠကံဝါ-လည်းကောင်း၊ ရဇနကာဠကံဝါ-ဆိုးရည်အားဖြင့် မည်းနက်သော အဆင်းလည်းကောင်းတည်း၊ ပေ။

သုဒ္ဓကာဠကသိက္ခာပဒ် နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ

၃-ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်

၅၅၂။ တေ-တို့သည်၊ ထောကံယေဝ-အနည်းငယ်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သြဒါတံ-ဖြူသောသိုးမွေးကို၊ အန္တေ-အစွန်၌၊ အာဒိယိတွာ-ယူ၍၊ ပေ။

၅၅၄။ ကရထံ-ပြုခြင်းကို (အစင်းပြုခြင်းကို)၊ ဥပါဒါယ-စွဲ၍၊ နဝံ နာမ-နဝံမည်၏ဟူ၍ (အသစ်ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ၊ ပေ၊ ဘေရယိတွာ-ချိန်၍၊ ဒွေတုလာ-နှစ်ချိန်တို့ကို၊ အာဒါတဗ္ဗာ-ထိုက်ကုန်၏၊ ပေ၊ သြဒါတာနံ-ဖြူသောသိုးမွေးတို့၏၊ (ဝုဏူပစာ)၊ ဝါ-ဖြူသောအဆင်းရှိသော သိုးမွေးတို့၏၊ တုလံ-တစ်ချိန်ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဂေါစရိယာနံ-ညိုရွှေရောရောင်၊ ကြောင်သောသိုးမွေးတို့၏၊ ဝါ-ညိုရွှေရောရောင် ကြောင်သော အဆင်းရှိသော သိုးမွေးတို့၏၊ တုလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ (အာဒါတဗ္ဗာ-၌စပ်)၊ ပေ။

သုဒ္ဓကာဠကနံ-သော၊ ဧဠကလောမာနံ-တို့၏၊ ဒွေတုလေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သြဒါတာနံ-တို့၏၊ တုလံ-လည်းကောင်း၊ ဂေါစရိယာနံ-တို့၏၊ တုလံ-ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဒိယိတွာ-မယူဘဲ၊ ပေ။

၅၅၆။ ဗဟုတရံ-သာ၍များစွာ၊ (နှစ်ဖို့ထက်များစွာ) ။ ပေ။

ဒွေဘာဂသိက္ခာပဒ် နိဋ္ဌိတံ တတိယံ

၄-ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပုဒ်

၅၅၇။ အနဝဿံ-နှစ်စဉ်နှစ်စဉ်၊ ပေ၊ တေ-တို့သည်၊ ယာစနဗဟုလာ-များသော (တိုက်ရိုက်) တောင်းခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဝိညတ္တိဗဟုလာ-များသော

သိစေခြင်း ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရန္တိ၊ ဝေ၊ (ယေသံ) နော-
 အကြင်ငါတို့၏၊ ဒါရကာ-သည်၊ ဥဟဒန္တိဝိ-ကျင်ကြီးလည်းစွန့်ကြဲကုန်၏၊
 [အစင်းပေါ်၌စွန့်ကြဲသည်]၊ ဥမ္မိဟန္တိဝိ-ကျင်ငယ်လည်း စွန့်ကြဲကုန်၏၊ ဥန္တု
 ရေဟိဝိ-တို့သည်လည်း၊ ဓန္တန္တိ-ခဲစားအပ် (ကိုက်အပ်) ကုန်၏၊ (တေသံ)
 အမှာကံ ပန-တို့၏ကား၊ ဝါ-တို့သည်ကား၊ သကိ-တစ်ကြိမ်၊ ကတာနိ-
 ပြုအပ်ကုန်သော၊ သန္တတာနိ-တို့သည်၊ ပဉ္စပိ (ဝဿာနိ) ငါးနှစ်တို့ပတ်လုံး
 လည်းကောင်း၊ ဆပိ ဝဿာနိ-လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊
 (ကြာကုန်၏)၊ ဝေ။

ဆဗ္ဗဿာနိ-ခြောက်နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဓာရေတဗ္ဗ-၏၊ ဝေ၊ ဂိလာနဿ၊
 ဘိက္ခုနော-အား၊ သန္တတသမ္ပုတိ-ကို၊ ဝေ။

၅၆၂။ (ယာ) ဆဗ္ဗဿပရမတာ-အကြင်ခြောက်နှစ်အလွန် အပိုင်းအခြား
 ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုခြောက်နှစ်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော
 ကာလပတ်လုံး၊ ဓာရေတဗ္ဗ၊ ဝေ၊ ဘိက္ခုသမ္ပုတိ-ဂိလာနရဟန်းအား ပေးအပ်
 သော သမ္ပုတိ-ကို၊ ဌပေတွာ၊ ဝေ။

ဆဗ္ဗဿသိက္ခာပဒ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ

၅-နိဿိဒနသန္တတသိက္ခာပုဒ်

၅၆၅။ ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ တေမာသံ-သုံးလပတ်လုံး၊ ပဋိသလ္လိယိတံ-
 နေ့စဉ်နေ့စဉ် ဖလသမာပတ်၌ ငြိကပ်တော်မူခြင်းငှာ၊ ဝါ-တစ်ပါးတည်း
 ကိန်းအောင်းတော်မူခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ၊ ဧကေန-သော၊ ပိဏ္ဍပါတနိဟာရကေန-
 ဆွမ်းကို ပို့ဆောင်မည့်ရဟန်းကို၊ အညတြ-၍၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်
 သည်၊ ဥပသကံမိတဗ္ဗော-ချဉ်းကပ်ထိုက်သည်၊ န အမိ-ဖြစ်တော်မမူလို၊ ဝေ၊
 [နဿုဓဉ္စ အဿုဓေသည် နိပါတ်]၊ ဝေ၊ နဥပသကံမတိ-ကပ်၊ ဝေ၊ ဣစ္ဆတိ-
 အလိုရှိတော်မူ၏၊ ဝေ၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော-ဒေသနာ ပြောစေထိုက်၏၊ ဝေ။

ဝင်္ဂန္တပုတ္တော-ဝင်္ဂန္တပုတ္တား၏ သားဖြစ်သော၊ အာယသ္မာ ဥပသေနော-
 သည်၊ သပရိသော-ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဝေ၊ အာစိဏ္ဍခေါ၊
 ဝေ၊ ပဋိသဗ္ဗောဒိတံ၊ [ဓာပိဒိနပတ် ၄၃၂၌ အနက်ရေးခဲ့ပြီ၊] ကမ္ပိ၊ ဝေ၊
 အာဂတာတိ၊ [ဓာပိဒိ ၃၄၅ ၌ ရေးခဲ့ပြီ၊ ဝေ။

ဘိက္ခု၊ တေ-သည်၊ ပံသုကူလာနိ-ပံသုကူသင်္ကန်းတို့ကို၊ မနာပါနိ-
 မြတ်နိုးအပ်ကုန်သလော၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘန္တေ-မေ-သည်၊ ပံသုကူလာနိ-တို့ကို၊
 န မနာပါနိ-အပ်ပါကုန်၊ ဣတိ-ပြီ၊ ဘိက္ခု၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ တံ - သည်၊

ပံသုကူလိကော-ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်သနည်း။ ပေ၊ ဥပဇ္ဈာယော-သည်၊
 ပံသုကူလိကော-ပါ၏။ ဧဝံ-လျှင်၊ အဟာမိ-သည်လည်း။ ပံသုကူလိကော-
 ပါ၏။ ပေ၊ တေ-၏။ အယံ ပရိသာ-သည်၊ ပါသာဒိကာ-ကြည်ညိုခြင်းကို
 ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ-ကြည်ညိုဖွယ်ကိုဆောင်နိုင်၏။ ဥပသေန၊ ကထံ-အဘယ်
 နည်းဖြင့်၊ တွံ-သည်၊ ပရိသံ-ကို၊ ဝိနေသိ-ဆုံးမသနည်း။ ပေ၊ ဥပသမ္ပဒံ-
 မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ယာစတိ-တောင်း၏။ တံ-ထိုသူကို၊ အဟံ-
 သည်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒါမိ-ပြောပါ၏။ (ကိ)၊ အာရုသော-အဟံ၊ အာရညိကော-
 တော၌ နေလေ့ရှိ၏။ (အာရညကင် ဓုတင်ဆောင်၏။) ပိဏ္ဍပါတိကော-
 အပေါင်းအာမိသ၏၊ သပိတ်၌ကျခြင်းကို၊ ရှာခြင်းအလေ့ရှိ၏။ (ဆွမ်းခံလေ့
 ရှိ၏။ ဝါ-ပိဏ္ဍပါတ်ဓုတင်ဆောင်၏။) ပံသုကူလိကော-၏။ တွံပိ-လည်း။
 အာရညိကော-သည်၊ ပေ၊ သစောဝိဿတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့
 ဖြစ်လသော်၊ အဟံ-သည်၊ တံ-ကို၊ ဥပသမ္ပာဒေဿာမိ-မြင့်မြတ်သောရဟန်း
 အဖြစ်သို့ ရောက်စေမည်။ (ရဟန်းပြုပေးမည်)။ ဣတိ-ဤသို့ပြောပါ၏။ မေ-
 တပည့်တော်၏စကားကို၊ သစေ ပဋိသုဏာတိ-အကယ်၍ ရှေးရှုနားထောင်
 ပါအံ့၊ ပေ၊ ဧဝံခေါ-လျှင်၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်။ ပေ။

ဥပသေန၊ သာဓု သာဓု-ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ဥပသေန၊
 သာဓုခေါ-ကောင်းစွာသာလျှင်၊ တွံ-သည်၊ ပရိသံ ဝိနေသိ၊ ပေ၊ သာဝတ္ထိယာ-
 ၌၊ သံဃဿ-၏။ ကတိကံ-ကို၊ ပေ၊ သာဝတ္ထိယာ-၌၊ သံဃော-သည်၊
 သကာယ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ကတိကာယ-ဖြင့်၊ ပညာယိဿတိ-ထင်ရှားပါ
 လိမ့်မည်၊ မယံ-တို့သည်၊ အပညတ္တံ-ပညတ်တော် မမူအပ်သေးသော သိက္ခာပုဒ်
 ကို၊ န ပညာပေဿာမ-မပညတ်လိုပါကုန်၊ ပညတ္တံဝါ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီး
 သော သိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ န သမုစ္ဆိန္ဒိဿာမ-မပယ်ဖျက်လိုပါကုန်၊ ယထာ
 ပညတ္တေသု-အကြင်အကြင် ပညတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု-တို့၌၊
 သမာဒါယ-ကောင်းစွာယူ၍၊ ဝါ-ဆောက်တည်၍၊ ဝတ္ထိဿာမ-ကျင့်ကြံပါ
 မည်၊ ပေ၊ ယေ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာရညိကာ-ကုန်၏။ ပေ၊ တေ-
 တို့သည်၊ ယထာ သုခံ-ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ မံ-ကို၊ ဒဿနာယ-
 ဖူးမြင်ခြင်းငှာ၊ ဥပသင်္ကမန္တု-ချည်းကပ်ကြပါစေကုန်၊ ဣတိ၊ အနဇာနာမိ။

၅၁၆။ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ-တံခါးမှစ်၏ အပြင်ဘက်၌၊ ဌိတာ ဟောန္တိ၊
 (ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ တည်နေကြသနည်း)။ ပေ၊ အနညာတာဝုသော (အန
 ညာတံ-အာရုသော) ဘဂဝတာ-သည်၊ ပေ၊ ဥပသင်္ကမန္တု-ကုန်၊ ဣတိ-သို့၊
 အနညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပေ၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဒဿနံ-ဖူးမြင်ခြင်းကို၊
 ပိဟောန္တာ-လိုလားထောင့်တကုန်လျက်၊ သန္တတာနိ-တို့ကို၊ ဥဇ္ဈိတွာ-စွန့်ပစ်၍၊

အာရညိကင်္ဂံ - အာရညကင်္ဂံတင်ကို လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂံ - လည်းကောင်း၊ သမာဒိယိသု-ဆောက်တည်ကြကုန်ပြီ၊ တဟံတဟံ-ထိုထိုအရပ်၌၊ ဥစ္စိတာနိ-စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သော၊ သန္တတာနိ-တို့ကို၊ အဒ္ဓသ၊ ပေ၊ တဟံတဟံ-၌၊ ဥစ္စိတာနိ-ကုန်သော၊ ဣမာနိ-ဤအစင်းတို့သည်၊ ကဿ-၏၊ သန္တတာနိ-တို့နည်း။ ပေ။

၅၆၇။ ထိရဘာဝါယ-ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ် အကျိုးငှာ၊ ဝဠုဝါ-အဝိုင်းကိုသော် လည်းကောင်း၊ စတုရသံဝါ-လေးထောင့်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ ဧကဒေသေဝါ-တစ်စိတ်တစ်ဒေသ၌သော်လည်း၊ သန္တရိတမ္ပ-ဖြန့်ခင်းရာ၏၊ ဝိဇေတုတွာဝါ-ဖြေ၍သော်လည်း၊ သန္တရိတမ္ပ၊ ပေ၊ ပုရာဏသန္တတဿ-အစင်းဟောင်း၏၊ သာမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်နံပါးတစ်ခုမှ၊ သုဂတဝိဒတ္ထိ-ဘုရားရှင်၏ တစ်ထွာလောက်အရပ်ကို၊ အနာဒိယိတွာ-မူ၍၊ ပေ။

နိသီဒနသန္တတသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆-ဧဠကလောမသိက္ခာပုဒ်

သိက္ခာနော-၏၊ (ဧဠကလောမာနိ-၌စပ်) ဝါ-သည်၊ (ဂစ္ဆန္တသသ္ဌိစပ်)၊ ကောသလေသု-ကောသလမည်သော၊ (ကောသလဟု မဟုတ်နာမည်ဖြင့် ထင်ရှားသော) နေပဒေ-၌၊ (တိုင်း၌) သာဝတ္ထိ-သို့၊ ဂစ္ဆန္တသ-စဉ်၊ ဧဠကလောမာနိ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိသု-ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဥပ္ပဏ္ဍေသု-ပြောင်လှောင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ-)၊ ဘန္တေ၊ တေ-သည်၊ ကိတ္တကေန-အဘယ်မျှသော အဖိုးဖြင့်၊ ကိတာနိ-ဝယ်အပ်ပါကုန်သနည်း၊ ကိတ္တကော-သော၊ ဥဒယော-အတိုးပွားသည်၊ (အမြတ်သည်)၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ ပေ၊ တေဟိ မနုဿေဟိ-တို့က၊ ဥပ္ပဏ္ဍိယမာနော-ပြောင်လှောင်အပ်သည်၊ (ဖြစ်၍) မကို-မျက်နှာ မသာမယာသူသည်၊ အဟောသိ၊ ပေ၊ ဌိတောဝ-ရပ်လျက်သာ၊ အာသုဋ္ဌိ-ပစ်ချပြီ၊ ပေ။

ဟိ-အကြင်ကြောင့်၊ အဟံ-ကို၊ ဣမေသံ ဧဠကလောမာနိ-တို့၏၊ ကာရ ဇာ-ကြောင့်၊ မနုဿေဟိ-တို့က၊ ဥပ္ပဏ္ဍိတော-ပြောင်လှောင်အပ်ပြီ၊

ဝ။ အာရညိကင်္ဂံ။ တော၌ နေခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကို၊ ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂံ-အပေါင်းအာမိသ၏ သဝိတ်၌ကျခြင်းကို ရွာခြင်း အလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကို၊ ဝါ-ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်ခြင်း အကျင့်ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကို၊ ပံသုကုလိကံ-မြေပုံမှာလွှား၊ မြေမှုန့်အားနယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်သို့ရောက်သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါ သမာဒါနစေတနာကိုဟု အကျယ်ပေးပါ။

တထာ-ထို့ကြောင့်တည်း၊ တစ်နည်း-ယသွာ-ကြောင့်၊ အဟံ-ကို။ ပေ။ ဥပ္ပဏ္ဍိတော-အပ်ပြီ၊ တထာဟိ (တတော ဝေ) ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ဋ္ဌိတောဝအာသုန္တိ) ဣတိ-ပြီ၊ ပေ။

၅၇၃။ ပန္န-ဓရီးကို၊ ပေ၊ (ယာ) တိယောဇန ပရမတာ-အကြင်သုံး ယုဇနာအလွန် အပိုင်းအခြားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ (တံ-ထိုသုံးယုဇနာ အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော အရပ်တိုင်အောင်) သဟတ္တာ-မိမိလက်ဖြင့်၊ ဟရိတဗ္ဗာနိ-ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ ပေ၊ ပဌမံ ပါဒံ-ပထမခြေလှမ်းကို၊ တိယောဇန-ကို၊ အတိက္ကာမေတိ-ကျော်လွန်စေအံ့၊ ပေ။

အန္တော တိယောဇနေ-၌၊ ဋ္ဌိတော-လျက်၊ ဗဟိ တိယောဇန-သို့၊ ပါပေတိ-ကျစေအံ့၊ (ပစ်လိုက်အံ့၊ ပေ၊ အညဿ-၏၊ ဝါ-သည်၊ ယာဇနဝါ-၌သော်လည်းကောင်း၊ အဇာနန္တဿ-မသိစဉ်၊ ပက္ခိပိတ္တာ-ထည့်၍၊ ပေ။

ဇဠကလောမသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ

၇-ဇဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပုဒံ

၅၇၆။ သက္ကေသု-သက္ကတိုင်း၌၊ ကပိလဝတ္ထုသ္မိ-ကပိလဝတ္ထုမြို့၌၊ ဝါ-အနီးဖြစ်သော၊ နိဂြောဓာရာမေ-နိဂြောဓာရုံကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့သည်၊ (ဓာတ်ကတ္တား)၊ ဝါ-တို့ကို၊ (ကာရိတ်ကံ)၊ ဇဠက လောမာနိ-တို့ကို၊ ဓောဝါပေန္တိပိ-ဖွပ်လျှော်စေလည်း ဖွပ်လျှော်စေကြကုန်၏၊ ရဇာပေန္တိပိ-ဆိုးလည်းဆိုးစေကြကုန်၏၊ ဝိဇေဇာပေန္တိပိ-ဖြေရှင်းလည်း ဖြေ ရှင်းစေကြကုန်၏၊ ပေ၊ ဓောဝန္တိယော-ဖွပ်လျှော်ကုန်ရသော၊ ပေ၊ ဥဒ္ဓေသံ- ရွတ်ပြအပ်သော ပါဠိကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပါဠိသင်ယူမှုကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆံ-အဖန်ဖန် မေးအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိသီလံ- အဓိသီလံကိုလည်းကောင်း၊ အဓိစိတ္တံ-အဓိစိတ္တကိုလည်းကောင်း၊ အဓိပညံ- အဓိပညာကိုလည်းကောင်း၊ ရိပ္ပန္တိ-ကင်းဆိတ်စေကြကုန်၏၊ (စွန့်လွှတ်ထား ကြကုန်၏)၊ ပေ၊ မဟာပဇာပတိ-မဟာပဇာပတိမည်သော၊ ဂေါတမိ- ဂေါတမိကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပေ၊ အခေါစ ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မိန့်တော်မူသနည်း)၊ ဂေါတမိ-ဂေါတမိ၊ ကစ္ဆိ-အသို့နည်း၊ ဘိက္ခုနီယော-တို့သည်၊ အပ္ပမတ္တာ- မမှေ့မလျော့ကြကုန်သည်၊ အာတာပိနိယော-ကိုလေသောတို့ကို လွန်စွာလောင့် မြိုက်စေတတ်သော သမ္ပပ္ပဇာန်လုံ့လံဝီရိယ ရှိကြကုန်သည်၊ ပဟိတတ္တာ- ကိုယ်နှင့် အသက်၊ မဝဲကွက်ဘဲနိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတွာ) ဝိဟရန္တိ-နေကြကုန်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့မိန့်တော်မူပြီ။

ဘန္တေ၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ အပ္ပမာဒေါ-မမေ့မလျော့မှုသည်၊ ကုတော-
 ဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း၊ ပေ၊ ဆဗ္ဗိဂ္ဂိယေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ပဋိပုစ္ဆိ-
 မေးတော်မူပြီ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနီဟိ-တို့ကို၊ (ကာရိတ်ကံ) ဧဠကလောမာနိ-
 တို့ကို၊ (ဓာတ်ကံ) ဓောဝါပေထပိ-ဖွပ်လျှော်မှုလည်း ဖွပ်စေကြကုန်၏၊ ပေ၊
 ဝိဇဇာပေထပိ-ဖြေရှင်းမှုလည်း ဖြေရှင်းစေကြကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြားရ
 သည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်သလား၊ ဣတိ-မေးတော်မူပြီ၊ [ဣတိ-တစ်ပုဒ်အကျေကြံ]၊
 ပေ၊ ပဋိရူပံဝါ- သင့်လျော် လျောက်ပတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပ္ပတိရူပံဝါ-
 မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါသာဒိကံဝါ-ကြည်ညိုခြင်းကို
 ဖြစ်စေ တတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပါသာဒိကံဝါ-ကြည်ညိုခြင်းကို
 မဖြစ်စေတတ် သည်ကိုလည်းကောင်း၊ န ဓာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ တတ္ထ-ထိုသို့
 မသိပါဘဲလျက်၊ ပေ။ ဝိဇဇာပေထပိနာမ-ဖြေရှင်းမှုလည်း ဖြေရှင်းစေကြ
 ရသနည်း၊ (ဖြေရှင်းခိုင်းကြရသနည်း)၊ ပေ။

☰

၅၀၁။ ယေန-အကြင် ရဟန်းသည်၊ အဝုတ္တာ^၁ -မပြောအပ်ပါဘဲ၊
 (မစေခိုင်းအပ်ပါဘဲ) ဓောဝတိ-ဖွပ်လျှော်၏၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏ လည်း
 ကောင်း၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ အပရိဘုတ္တံ-မသုံးစွဲအပ်သေးသော၊
 ကတဘတ္တံ^၂ -ပြုအပ်ပြီးသော ဘတ္တာဖြစ်သော သိုးမွေးကို၊ ဓောဝါပေတိ-
 ဖွပ်လျှော်စေ၏၊ တဿ-ထိုရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ပေ။

ဧဠကလောမဓောဝါပနသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ သတ္ထမံ။

၈-ရူပိယသိက္ခာပုဒ်

၅၀၂။ ပေ၊ သကျပုတ္တော-သော၊ အာယသ္မာ ဥပနန္တော-သည်၊
 အညတရဿ-သော၊ ကုလဿ-၏၊ ကုလူပကော-အမျိုးအိမ်သို့ကပ်ရောက်
 တတ်သည်၊ နန္ဒဘတ္တိကော-နိစ္စဘတ်ရှိသည်၊ (အမြဲဆွမ်းရှိသည်)၊ ဟောတိ၊
 တသ္မိကုလေ-၌၊ ယံခါဒနိယံဝါ-အကြင်ခဲဖွယ်သည် လည်းကောင်း၊ ယံ
 ဘောဇနိယံ ဝါ-အကြင်ဘောဇနံသည်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ တတော-
 ထို ခဲဖွယ်ဘောဇနံမှ၊ သကျပုတ္တဿ-သော၊ အာယသ္မတော ဥပနန္တဿ-၏

၁။ အဘူ။ ယော-အကြင် ဘိက္ခုနီမသည်၊ အဝုတ္တာ-မပြောကြားအပ်ပါဘဲ၊
 (မစေခိုင်းအပ်ပါဘဲ)၊ ဓောဝတိ-ဖွပ်လျှော်အံ့၊ တဿ-ထိုဘိက္ခုနီမ၏၊ ဓောဝနေ-ဖွပ်
 လျှော်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ (အနာပတ္တိ)ဟု တစ်နည်းပေးပါ။

၂။ ကတဘတ္တံ = ပြုအပ်ပြီးသော ကမ္မလာဏာဓောအစင်း အစရှိသော ဘတ္တာကို-
 ဟု အနက်အကျယ်ဆိုပါ။ ဘာသာဋီကာ-၃၂၆။

(အတွက်)၊ ပဋိဝိသော-အဖို့သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဌပိယျတိ-ချန်ထားအပ်၏၊ တေန ခေါပန သမယေန-၌၊ သံသယံ-ညနေအခါ၌၊ တသ္မိံကုလေ-၌၊ မံသံ-အသားသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ ဝါ-ရံသည်၊ ဟောတိ၊ တတော-ထိုအသားမှ၊ (ထို အသားဟင်းမှ)၊ ဟေ၊ ဌပိတော-ချန်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ တဿကုလဿ-၏၊ ဒါရကော-သည်၊ ရတ္တိယာ-ညဉ့်၏၊ ပစ္စုသသမယံ-မိုးသောက်ယံအခါ၌၊ (နံနက်လင်းခါနီးအချိန်၌)၊ ပစ္စုပ္ပာယ-စောစောထ၍၊ ရောဒတိ-ငို၏၊ (ကိ- အဘယ်သို့ပြော၍ ငိုသနည်း)၊ မံသံ-အသားတို့၊ မေ-ကျန်တော့အား၊ ဒေထ- ပေးကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍ ငို၏။

အထခေါ၊ သော ပုရိသော-သည်၊ ပဇာပတိ-ဇနီးကို၊ ဧတံ-ဤစကားကို၊ အဝေါစ-ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ပြောသနည်း)၊ အယျဿ-အရှင်၏၊ ပဋိဝိသံ-အဖို့ကို၊ ဒါရကဿ-အား၊ ဒေဟိ-ပေးလိုက်ပါ၊ အညံ-(အသားမှတစ်ပါး) အခြားပစ္စည်းကို၊ စေတာပေတွာ-လဲလှယ်စေ၍၊ ဝါ-ဝယ်၍၊ အယျဿ-အား၊ ဒဿာမ-လှူကြပါကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ ဟေ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဟိယျော-မနေ့က၊ သာယံ-ညနေချမ်းအခါ၌၊ မံသံ-သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ အဟောသိ-ရှိခဲ့ပါပြီ၊ ဟေ၊ ဌပိတော-ချန်းထားအပ်ပါပြီ၊ ဟေ၊ အယျဿ-၏၊ ပဋိဝိသော-ကို၊ ဒါရကဿ-အား၊ ဒိန္နော-ပေးအပ်ပါပြီ၊ (ပေးလိုက်ရပါပြီ)၊ ဘန္တေ၊ ကဟာပဏေန-အသပြာဖြင့်၊ (ငွေကျပ်ဖြင့်)၊ ကိ-ဘာကို၊ အာဟရိယျတု-ဆောင်အပ်စေလိုပါသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ အာရုသော-ငါ့ရှင် ဒါယကာ၊ မေ-ငါ့အား၊ ကဟာပဏော-ကို၊ ပရိစ္ဆတ္တာ-စွန့်လွှတ်အပ်ပြီလား၊ ဘန္တေ-၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ပရိစ္ဆတ္တာ-စွန့်လွှတ်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်ပြီ။

အာရုသော-ငါ့ရှင်ဒါယကာ၊ မေ-အား၊ တညေဝ ကဟာပဏံ-ထိုအသပြာကိုပင်၊ (ထိုငွေကျပ်ကိုပင်)၊ ဒေဟိ-လှူလိုက်ပါ၊ ဟေ၊ မယံ-တို့သည်၊ ရူပိယံ-ငွေကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှာမ ယထေဝ-ခံယူကြကုန်သကဲ့သို့ပင်၊ ဧဝ မေဝ-ဤအတူပင်၊ သကျပုတ္တိယာ၊ ဣမေသမဏာ-တို့သည်၊ ရူပိယံ-ငွေကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ-ခံယူကြကုန်၏၊ ဟေ။

၅၈၃။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၅၈၄။ သတ္တုဝတ္ထော-မြတ်စွာဘုရား၏ အဆင်းတော်နှင့်တူသော အဆင်းရှိသော ဝတ္ထုကို၊ ဇာတရူပံနာမ-ဇာတရူပမည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ရဇတံ နာမ-မည်သည်၊ ကဟာပဏော-အသပြာလည်းကောင်း၊ လောဟမာသကော-ကြေးပဲပိုက်ဆံလည်းကောင်း၊ (ကြေးနီအစရှိသည်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ပဲပိုက်ဆံလည်းကောင်း)၊ ဒါရုမာသကော-သစ်သား ပဲပိုက်ဆံ လည်းကောင်း၊ (အနှစ်ရှိသော သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ပိုက်ဆံလည်းကောင်း)၊ ဧတုဇာ

သကော-ရိပ်ပဲပိုက်ဆံလည်းကောင်း၊ [ရိပ်ရည်၊ သစ်စေးဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ပဲပိုက်ဆံလည်းကောင်း] တည်း၊ ယေ-အကြင် ကဟာပဏ၊ မာသကတို့သည်၊ ဝေါဟာရ-ရောင်းဝယ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ တေ-ထို ကဟာပဏ၊ မာသကတို့သည်၊ ရဇတံနာမ-ရဇတတို့မည်၏၊ ပေ။

သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဂဏှာတိ-ခံယူအံ့၊ ပေ၊ အညံ-သူတစ်ပါးကို၊ ဂါဟာပေတိ-ခံယူစေအံ့၊ ပေ၊ ဥပနိက္ခိတ္တံဝါ သာဒိယျောတိ-ကား၊ ဣဒံ-ဤငွေသည်၊ အယျဿ-အရှင်ဘုရားဖို့၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဥပနိက္ခိတ္တံ-အနီး၌ချထားအပ်ခဲ့သော ရွှေငွေကို၊ သာဒိယတိ-သာယာအံ့၊ ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ-ခံယူမိပါပြီ၊ ပေ။

တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ (ရွှေငွေကိုစွန့်ရာထိုအရပ်သို့)၊ (ယော) အာရာမိ ကောဝါ (ယော) ဥပါသကောဝါ အာဂစ္ဆတိ-၏၊ သော-ထိုသူကို၊ (ထိုအာရာမိ စောင့်၊ သို့မဟုတ် ဥပါသကာကို)၊ ဝတ္တဗ္ဗော-ပြောပြထိုက်၏၊ (ကိ)၊ အာဝုသော-ဒါယကာ၊ ဣမံ-ဤဟာကို၊ (ဤရွှေငွေကို) ဇာနာဟိ-သိပါ၊ ဣတိ-ပြောထိုက်၏၊ သော-သည်၊ သစောဏတိ - အကယ်၍ပြောအံ့၊ (လျှောက်အံ့)၊ (ကိ)၊ ဣမိနာ-ဤရွှေငွေဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အရာဝတ္ထုကို၊ (ဘာကို)၊ အာဟရိယျတု-ဆောင်အပ်စေလိုပါသနည်း၊ (ဆောင်ယူပေးစေလိုပါ သနည်း)၊ ဣတိ-အံ့၊ ဣမံ ဝါ ဣမံ ဝါ-ဤပစ္စည်း၊ ဤပစ္စည်းကိုလည်း၊ အာဟရ-ဆောင်ယူခဲ့ပါ၊ ဣတိ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ ကပ္ပိယံ-အပ်စပ်သောပစ္စည်း ကို၊ [ထို ကို သရုပ်ဖော်လို၍ “သပ္ပိဝါ” စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်။] သပ္ပိဝါ-ထောပတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ (တေလံ-ဆီ၊ မရ-ပျားရည်)၊ ဖာဏိတံဝါ-တင်လဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ-ပြောပြထိုက်၏၊ (“ထောပတ်သည် ရဟန်းများအားအပ်သည်” စသည်ဖြင့် ပြောပြရမည်။)

သော-ထိုသူသည်၊ တေန-ထိုရွှေငွေဖြင့်၊ ပရိဝတ္တောတွာ-လဲလှယ်၍၊ ဝါ-ဝယ်၍၊ ကပ္ပိယံ-အပ်စပ်သောပစ္စည်းကို၊ သစေအာဟရတိ-အံ့၊ ရူပိယပဋိဂ္ဂါ ဟကံ-ရွှေငွေကိုခံယူသော ရဟန်းကို၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗေဟေဝ-ရဟန်းအားလုံးတို့သည်ပင်၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-သုံးဆောင်ထိုက်၏၊ (သုံးဆောင် ကောင်း၏)၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤနည်းဖြင့်၊ ဧတံ-ရွှေငွေကို စွန့်လွှတ်၍ အပ် စပ်အောင် ပြုမှုကို၊ စေ လောထ၊ ဣစ္စေတံ-ဤသို့ရခြင်းသည်၊ ကုသလံ- ကောင်း၏၊ ပေ၊ ဆဇ္ဇေဟိ-စွန့်ပစ်ပါ၊ (လွှင့်ပစ်ပါ၊ ပေ၊ ယော-အကြင်ရဟန်း သည်၊ ဆန္ဒာဂတိ-ဆန္ဒာဂတိသို့၊ နဂစ္ဆေယျ-မလိုက်ရာ၊ ပေ၊ ဆဉ္စိတာဆဉ္စိတာဉ္စ- စွန့်ပစ်အပ်ပြီး မစွန့်အပ်သေးသည်ကိုလည်း၊ ဇာနေယျ-သိရာ၏၊ ပဉ္စဟိအင်္ဂေ ဟိသမန္နာဂတော-သော၊ (သော ဘိက္ခု-ကို၊ ရူပိယဆဉ္စကော-ရွှေငွေကို စွန့်ပစ်သူဟူ၍၊ သမ္ပန္နိဗ္ဗော-၏၊ [ဤနည်း၌ “ယော”၏ နိယမကို “သော” ဟု ထည့်၍ အနိယမဝါကျကို ရှေးဦးစွာပေးသည်။]

တစ်နည်း - ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ ရူပိယဆူကော-
 ရွေ့ငွေကို စွန့်ပစ်သူဟူ၍၊ သမ္ပန္နိတံဗျော၊ ယော-ယင်းရဟန်းသည်၊ ဆန္ဒာဂတိ
 န ဂစ္ဆေယျ၊ ပေ၊ ဇာနေယျ၊ [ဤနည်း၌ “ယော” သည် နိယမာပေက္ခ “ယ”
 တည်း “တ” နှင့် သဘောတူ၏၊ နေရာတိုင်းမှာ ဤနည်းချည်း]၊ ပေ။

၅၈၅။ ယဿ အာယသ္မတော-အား၊ (ခမတိ၏ သမ္ပဒါနံ)၊ ဣတ္ထန္တမဿ-
 သော၊ ဘိက္ခုနော-ကို၊ (သမ္ပုတိ၏ ဆဋ္ဌိကံ)၊ ရူပိယဆူကာဿ-ရွေ့ငွေကို
 စွန့်ပစ်သူဟူ၍၊ သမ္ပုတိ-သမုတ်ခြင်းသည်၊ ခမတိ-နှစ်သက်၏။ ပေ။ နိမိတ္တံ-
 အမှတ်အသားကို၊ အကတွာ-မပြုဘဲ၊ ပါတောတဗ္ဗ-ကျစေထိုက်၏၊ ဝါ-ပစ်ချ
 ထိုက်၏၊ [မျက်စိမှိတ်၍ မိမိပစ်ချမည့် နေရာအမှတ်အသားကို မပြုဘဲ မြစ်ထဲ၊
 ချောင်းထဲ၊ တောရှုပ်ထဲ ပစ်ချရမည်]၊ ပေ။

၅၈၆။ ရူပိယေ-ရွေ့ငွေ၌၊ ရူပိယသည်-ရွေ့ငွေဟု အမှတ်ရှိသည်(ဖြစ်၍)၊
 ရူပိယံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ-ခံယူအံ့၊ ပေ၊ ဝေမတိကော-ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိ
 သည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ယုံမှားခြင်းဖြစ်၍၊ ပေ၊ အရူပိယသည်-ရွေ့ငွေမဟုတ်ဟု
 အမှတ်ရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ ပေ၊ အရူပိယေ-ရွေ့ငွေမဟုတ်သောပစ္စည်းဝတ္ထု၌။ ပေ။

(ယော-အကြင်ရဟန်းသည်)၊ အဇ္ဈာရာမေဝါ-အာရာမံတွင်း၌သော်
 လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈာဝသထေဝါ-မိမိနေရာဌာနအတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊
 ဥဂ္ဂဟောတွာ ဝါ-ကိုယ်တိုင်ကောက်ယူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟာပေတွာ
 ဝါ-သူများကိုကောက်ယူစေ၍သော်လည်းကောင်း၊ နိက္ခိပတိ-သိမ်းထား၏၊
 (ကိ-အဘယ်သို့ရည်ရွယ်၍ သိမ်းထားသနည်း) ယဿ-အကြင်သူ၏ (ဥစ္စာ
 သည်)၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သော-ထိုဥစ္စာရှင်သည်၊ ဟရိဿတိ-
 (လာ၍) ဆောင်ယူလိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ရည်ရွယ်၍သိမ်းထား၏၊ တဿ-
 ထိုရဟန်း၏ သော်လည်းကောင်း။ ပေ။

ရူပိယသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉-ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်

၅၈၇။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ နာနပ္ပကာရကံ-အထူးထူးသော
 အပြားရှိသော၊ ဝါ-အထူးထူး အပြားပြား များစွာသော၊ [တန်ဆာပြုလုပ်အပ်
 ပြီးသော ရွှေ၊ ငွေ တန်ဆာမပြုလုပ်အပ်သေးသော ရွှေငွေအစရှိသောအားဖြင့်
 အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော-ဟု ဆိုလိုသည်]၊ ရူပိယသံဝေါဟာရံ-ရွှေ
 ငွေကို လဲလှယ်ခြင်းသို့၊ သမာပစ္စန္တိ-ရောက်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ ကထံဟိ-
 အဘယ်ကြောင့်၊ ပေ၊ ရူပိယသံဝေါဟာရံ-သို့၊ သမာပစ္စိဿန္တိ နာပ-ရောက်ကြ

ရသနည်း၊ (ရောက်ကြရပါလိမ့်)၊ ကာမဘောဂိနော-ကာမဂုဏ်ကို ခံစားခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဝါ-ကာမဂုဏ်ကို ခံစားလေ့ရှိကုန်သော၊ ဂိဟိသေယျထာပိ- လူတို့ကဲ့သို့ပါတကား။

၅၈၈။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၅၈၉။ နာနပ္ပကာရကံနာမ-မည်သည်၊ ကတံပိ-အတည်ဝတ္ထုပြုလုပ်အပ်ပြီး သော ရွှေငွေလည်းကောင်း၊ အကတံပိ-အထည်ဝတ္ထု မပြုလုပ်အပ်သေးသော ရွှေငွေလည်းကောင်း၊ ကတာကတံပိ-အထည်ဝတ္ထု ပြုလုပ်အပ်ပြီး၊ မပြုလုပ် အပ်သေးသော ၂-မျိုးလုံးသော ရွှေ၊ ငွေ လည်းကောင်းတည်း၊ ကတံနာမ- မည်သည်၊ သီသုပဂံ-ဦးခေါင်းသို့ ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်း၊ (ဦးခေါင်းတန်ဆာလည်းကောင်း)၊ ဂီဝုပဂံ-လည်ပင်းသို့ ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်း၊ (လည်ဆွဲတန်ဆာလည်းကောင်း)၊ ဟတ္ထုပဂံ-လက်သို့ ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်း၊ (လက်ဝတ်တန်ဆာလည်းကောင်း)၊ ပါဒူပဂံ-ခြေသို့ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်း၊ (ခြေဝတ်တန်ဆာ လည်းကောင်း)၊ ကဋ္ဌုပဂံ-ခါးသို့ကပ်ရောက်သော တန်ဆာလည်းကောင်းတည်း၊ (ခါးကြိုးတန်ဆာ လည်းကောင်းတည်း)၊ ဃနကတံ-အတုံးအခဲပြုအပ်သော ရွှေငွေကို၊ (ရွှေတုံး၊ ငွေတုံး၊ ရွှေချောင်း၊ ငွေချောင်းကို)၊ အကတံနာမ- အကတမည်၏ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ကတာကတံ နာမ-မည်သည်၊ တဒုဘယံ- ထိုနှစ်ပါးစုံတည်း၊ ပေ၊ စေတာပေတိ-လဲလှယ်စေအံ့၊ ဝါ-ရောင်းဝယ်အံ့။

အမှာ။ ။ ကြွင်းဝါကျများ ရှေ့သိက္ခာပုဒ်နှင့်တူပြီ။

ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀-ကယံဝိက္ခယသိက္ခာပုဒ်

၅၉၃။ ပေ၊ စီဝရကမ္မံ-သင်္ကန်း ချုပ်ဆိုမှုအလုပ်ကို၊ ကာတံ-ငှား ပဏ္ဍော-သည်၊ ဟောတိ၊ သော-သည်၊ ပဋပိလောတိကာနံ-အဝတ်ဟောင်း တို့၏၊ သံဃာဋီ-သင်္ကန်းကြီးကို၊ ကရိတွာ-ပြုပြီး၍၊ သုရတ္ထံ-ကောင်းစွာဆို အပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ သုပရိကမ္မကတံ-ကောင်းစွာ ပရိကမ်ပြုအပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ပါရုပိ-ရုံပြီ၊ အထခေါ၊ အညတရော- သော၊ ပရိဗ္ဗာဒကော-ပရဗိုဇ်သည်၊ မဟဂ္ဂံ-များသော အဖိုးရှိသော၊ (တန်ဖိုး ကြီးသော)၊ ပဋံ-အဝတ်ကို၊ ပါရုပိတွာ-ရုံ၍၊ ပေ၊ တေ-သင်၏၊ အယံ သံဃာဋီ-ဤသင်္ကန်းကြီးသည်၊ သုန္ဓရာ-ကောင်းပါပေ၏၊ မေ-အား၊ ပဋေန- အဝတ်ဖြင့်၊ ဒေဟိ-ပေးပါ၊ (လဲပါ)၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ။

အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဇာနာဟိ-သိလော၊ (ကောင်းမကောင်း ခုံစမ်းပါ၊ ကြည့်ပါ)၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြ၊ အာဝုသော၊ အာမ-မှန်ပါ၊ ဇာနာမိ-သိပါ၏၊ (ကြိုက်ပါ၏)၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဟန္တ-ရော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အဒါသိ-ပေးလိုက်ပြီ၊ ပရိဗ္ဗဇကောရာမံ-ပရိဗ္ဗဇတို့၏ အာရာမံသို့၊ အဂမာသိ-သွားပြီ၊ ပရိဗ္ဗဇကော-တို့သည်၊ ပေ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ပြောကြကုန်သနည်း)၊ အာဝုသော၊ တေ-၏၊ အယံ သံဃာဋီ-သည်၊ သုန္ဓရာ-ကောင်းပါပေ၏၊ တယာ-သင်သည်၊ ကုတော-အဘယ်မှ၊ လဒ္ဓါ-ရအပ်ပါသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောကြကုန်ပြီ၊ အာဝုသော၊ မေ-၏၊ (တေနပဋေန-၌စပ်) ဝါ-သည်၊ (ပရိဝတ္တိတာ-၌စပ်) တေနပဋေန-ထိုအဝတ်ဖြင့်၊ ပရိဝတ္တိတာ-လဲလှယ်အပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြ၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ [ကတိဟိပိတျာယံ^၁ =ကတိ+ဟိ+ တေ+ အယံ၊ ဟိ-အက္ခရာပဒပူရဏနိပါတ်၊] စော-သင်၏၊ အယံသံဃာဋီ-သည်၊ ကတိပိ-အဘယ်မျှလောက်သော ရက်တို့ပတ်လုံးလည်း၊ (ဘယ်လောက် ကြာအောင်လည်း)၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း၊ (ကြာရှည်ခံလိမ့်မည်နည်း)၊ တေ-၏၊ သောယေဝ ပဏှော-ထို(အလျင်မြို့ထည်)အဝတ်သည်သာ၊ (အလျင်မြို့ထည်အဝတ်ကသာ)၊ ဝရော-ကောင်းပါသေး၏၊ ဣတိ-ဤသို့ဝိုင်း ပြောကြကုန်ပြီ။

အထခေါ သော ပရိဗ္ဗာဇကော-သည်၊ ပရိဗ္ဗာဇကော-တို့သည်၊ သစ္စံခေါ-အမှန်ကိုသာ၊ အာဟံသု-ပြောကြကုန်ပြီ၊ မေ-၏၊ အယံသံဃာဋီ-သည်၊ ကတိပိ-(ဟိ-ပဒပူရဏ)၊ အဘယ်မျှလောက်သော ရက်တို့ပတ်လုံးလည်း၊ (ဘယ်လောက်ကြာအောင်လည်း)၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း၊ (ကြာရှည်ခံလိမ့်မည်နည်း)၊ ပေ၊ အာဝုသော၊ ဟန္တ-ရော၊ တေ-၏၊ သံဃာဋီ-သင်၏ကြီးတည်း၊ မေ-၏၊ ပဋ်-မြို့ထည်အဝတ်ကို၊ ဒေဟိ-ပြန်ပေးပါ၊ ပေ၊ တံ-သင့်ကို၊ ဓယာ-သည်၊ အာဝုသော၊ ဇာနာဟိ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တောန္တန္တ-ပြောအပ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ (ပြောလိုက်သည်မဟုတ်ပါလော)၊ ပေ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ကဲ့ရဲ့ရှုံ့ချအပြစ်တင်သနည်း)၊ ဂိဟိပိနံ^၂-လူမည်သည်လည်း၊ (လူဆိုသူသော်မှ)၊ [နံ-သဒ္ဓါ နာမတ္ထနိပါတ်၊] ဝိပုဋိသာရိဿ-စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသော၊ ဂိဟိဿ-လူအား၊ ဒေတိ-ပြန်ပေးသေး၏၊ ကိပန-အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတော-ရှင်ရဟန်းတစ်ပါးသည်၊ ပဗ္ဗဇိတဿ-ရှင်ရဟန်းတစ်ပါးအား၊ န ဒဿတိ-ပြန်မပေးရသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကဲ့ရဲ့၏၊ ပေ။

၁-အမှာ။ ကတိဟိပိ တျာယံ-ဟု ပါဠိရှိရာ၌ ကတိဟံ (ကတိအဟာနိ) ဝိ-အဘယ်မျှလောက်သော ရက်တို့ပတ်လုံးလည်း၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း (ကြာရှည်ခံလိမ့်မည်နည်း) ဟု ပေးပါ၊ [ဝိ-ဂရုဟာအနက်ဟော] ဘာသာဋီကာ-၃၅၄။

အညွှန်း။ ဘာသာဋီကာ-၃၅၄-၅။

ကထံဟိ၊ ပေ၊ ကယဝိက္ကယံ-ဝယ်ခြင်း၊ ရောင်းခြင်းသို့၊ [သူများ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ၏ မိမိလက်ရောက်ခြင်းကို ကယ၊ မိမိကပ္ပိယဘဏ္ဍာ၏ သူ တစ်ပါးလက်ရောက်ခြင်းကို ဝိက္ကယ-ဆိုလိုသည်။] သမာပဇ္ဇိဿတိနာမ- ရောက်ရသနည်း၊ ဣတိ-ကုန်ပြီ၊ ပေ။

၅၉၄။ ပါတိမောက်အတိုင်းပေးပါ။

၅၉၅။ နာနပ္ပကာရကံနာမ-မည်သည်၊ စီဝရပိဏ္ဍပါတ သေနာသန ဂိလာနပ္ပစ္စယ ဘောသဇ္ဇပရိက္ခာရာ-သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဂိလာန၏ ရောဂါအတွက် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အသက်၏ အရံအကာ အဆောက် အဦးဖြစ်သော ဆေးတို့တည်း။ အန္တမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ စုဗ္ဗပိဏ္ဍာပိ-ရေချိုးဆပ် ပြာမှုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဒန္တကဋ္ဌံပိ-တံပူသည် လည်းကောင်း၊ ဒသိကသုတ္တံပိ- အမြိတ်အဆာသည် လည်းကောင်း၊ (နာနာပွကာရကံ နာမ-မည်၏။)

ကယဝိက္ကယံ သမာပဇ္ဇေယျာတိ-ကား၊ ဣမိနာ-ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ ဣမံ- ဤဝတ္ထုကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော၊ ဣမိနာ-ဤဝတ္ထုဖြင့်၊ ဣမံ-ကို၊ အာဟရ- ဆောင်ယူခဲ့လော၊ ပေ၊ [ပရိဝတ္ထေဟိ-လဲလှယ်ပါလော၊ စေတာပေဟိ-(ဝယ်) ပါလော၊] ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ အဇ္ဈာစရတိ (အဓိ+အာစရတိ) လွမ်းမိုး၍ ကျင့်၏၊ [သီလသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးကြောင်းစကားကို ပြောဆို၏ဟု ဆိုလို ၏]၊ ပေ၊ ယတော-အကြင်အခါ၌၊ ကယိတဉ္စ-ဝယ်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝိက္ကယိတဉ္စ-ရောင်းအပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ အတ္တနော-၏၊ -ဘဏ္ဍံ- ဘဏ္ဍာသည်၊ ပရဟတ္ထဂတံ-သူတစ်ပါးလက်၌ရောက်သည်၊ ပရဘဏ္ဍံ- သူတစ်ပါး၏ဘဏ္ဍာသည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဟတ္ထဂတံ-လက်၌ရောက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ရှေ့ဝါကျကို ထပ်ဖွင့်သော စကားတည်း။] (တံ-ထိုပစ္စည်းဝတ္ထု သည်) နိဿပိယံ ဟောတိ။ ပေ။

၅၉၇။ (ဃော-အကြင်ရဟန်းသည်) အဋ္ဌံ-အဖိုးကို၊ ပုစ္ဆတိ-မေး၏၊ (တဿ-၏လည်းကောင်း၊) (ဃော-သည်) ကပ္ပိယကာရကဿ-အပ်စပ် အောင် ပြုလုပ်တတ်သူအား၊ အာစိက္ခတိ-ပြောပြ၏၊ (တဿ)၊ (ဃော- သည်) အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဣဒံ-ဤပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အမှာကဉ္စ-ငါတို့၏လည်း၊ ဝါ-မှာလည်း၊ ဣမိနာစ ဣမိနာစ-ဤပစ္စည်း ဝတ္ထု၊ ဤပစ္စည်းဝတ္ထုဖြင့်လည်း၊ အတ္ထော-အလိုရှိ၏ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဏတိ- ပြော၏၊ (တဿ-၏လည်းကောင်း)၊ ပေ။

ကယဝိက္ကယသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ
ကောသိယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော

တသုဒ္ဓါနန္ဒ၊ ဣတဿ-ထိုကောသိယဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါန-အက္ခဏ်ချစ်ခေါင်း
 ဧဉ်ကား၊ ကောသိယာ-ကောသိယသိက္ခာပုဒ်၊ သုဒ္ဓ ဒွေဘာဂါ-သုဒ္ဓကာဠက
 သိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေဘာဂသိက္ခာပုဒ်၊ ဒွေစလောမာနိ-ဧဠကလောမသိက္ခာပုဒ်၊ ဧဠ
 ကလောမ ဧဝါပနသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဥဂ္ဂဏှ-ဧဝါပသိက္ခာပုဒ်၊ ဥဘောနာနပ္ပ
 ကာရကာ ၂ မျိုးသော နာနပ္ပကာရကာသဒ္ဓါ ပါသေဝ ဧဝါပသိက္ခာပုဒ်၊
 သိက္ခာပုဒ်၊ ကယဝိက္ခယသိက္ခာပုဒ်တို့။

၃-ပတ္တဝင်

၁-ပတ္တသိက္ခာပုဒ်

၅၉၈။ ပေ၊ ဗဟု-ကုန်သော၊ ပတ္တော-သပိတ်တို့ကို၊ သန္နိဗယံ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းမှုကို၊ ကရောန္တိ၊ ပေ၊ ကရိဿန္တိ နာမ-ပြုကြရသနည်း၊ ပတ္တဝါဏိဇ္ဇဝါ-သပိတ်ကုန်သွယ်မှုကိုလည်း၊ ကရိဿန္တိ-ပြုကြလိမ့်မည်လော၊ အာမတ္တိကာ ပဏံဝါ-အိုးခွက်ဘဏ္ဍာရှိသူ ကုန်သည်တို့၏ ဈေးဆိုင်ကိုလည်း၊ ဝါ-အိုးခွက်ရောင်းသူတို့၏ ဈေးဆိုင်ကိုလည်း၊ ပသ္မာရေဿန္တိ-ဖြန့်ခင်းကြ လိမ့်မည်လော၊ ဣတိ-ဖြီ၊ ပေ၊ အတိရေကပတ္တံ-အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၊ ဝိကပ္ပနာပြု အပ်သောသပိတ်မှ အပိုဖြစ်သောသပိတ်ကို၊ ဓာရေဿန္တိ နာမ-ဆောင်ထား ကြရသနည်း၊ ပေ။

၅၉၉။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၀၀။ စိဝရဝဂ် စာပိုဒ်နပါတ် ၄၆၁-ကို နည်းမီပေးပါ။

၆၀၁။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၀၂။ ဒသာဟပရမန္တိ - ကား (ယာ) ဒသာဟပရမတာ - အကြင်ဆယ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြား ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္တိ)၊ (တံ-တိုဆယ် ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး)၊ ဓာရေတဗ္ဗံ - ဆောင်ထား အပ်၊ ဆောင်ထားနိုင်၏၊ အတိရေကပတ္တောနာမ - မည်သည်၊ အနဓိဋ္ဌိတော- အဓိဋ္ဌာန် မတင်အပ်သော၊ အဝိကပ္ပိတော - ဝိကပ္ပနာ မပြုအပ်သော သပိတ် တည်း၊ ပတ္တောနာမ-မည်သည်၊ ပတ္တာ - တို့သည်၊ ဒွေ - နှစ်မျိုးတို့တည်း၊ အယောပတ္တော - သံသပိတ် လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပတ္တော - မြေသပိတ် လည်းကောင်းတည်း၊ [ပတ္တောနာမ-မည်သည်၊ အယောပတ္တော-လည်းကောင်း၊ မတ္တိကာပတ္တော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပတ္တာ - တို့သည်၊ ဒွေ - တို့တည်း၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏]၊ ပတ္တသပတ္တာ - ပမာဏတို့သည်၊ ဝါ - အတိုင်း အတာတို့သည်၊ တယော-တို့တည်း၊ ဥတ္တဇ္ဈော - ဥတ္တဋ္ဌဖြစ်သော၊ (အကြီးဖြစ် သော)၊ ပတ္တော-လည်းကောင်း၊ [မစ္စိမ-အလယ်အလတ်၊ ဩမက-အငယ်၊] ပတ္တော - လည်းကောင်းတည်း။

၁။ အညွန့်။ ။ ၀-ပါရာဒိကဏ် ဘာသာဋီကာ-၃၆၀။
ပါစိတ်ဘာသာဋီကာ ()လည်းရှု။

ဥက္ကဋ္ဌော-သော၊ ပတ္တောနာမ -မည်သည်၊ အမာဠကောဒနံ - တစ်ပြည် ထက်ဝက်၊ တစ်ခွက်ချက် ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ စတုဘာဂံ - ထိုထမင်း၏ လေးဖို့တစ်ဖို့ဖြစ်သော၊ ဓါဒနံ- မကျေမချစ်၊ လက်ကော်၍ဖြစ်သော ပဲဟင်းကို လည်းကောင်း၊ တဒုပိယံ-ထိုထမင်းသို့ ကပ်ရောက်သော၊ ဝါ - ထိုထမင်း အား သင့်လျော်သော၊ ဗျဉ္ဇနံ-အမဲ၊သား၊ ငါး၊ တစ်ပါးပါးသော ဟင်းလျာကို လည်းကောင်း၊ [ငါး၊အမဲ၊ဟင်းခွက်၊ ဟင်းသီး၊အညွန့် စသော ဟင်းလျာ၊] ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏။ ဝါ-ဆုံ၏။

[အမှာ။ ။ “အမာဠကောဒနံ - အမု + အာဠက + သြဒနံ-တစ်ပြည် + ထက်ဝက်-တစ်ခွက်ချက်+ထမင်း၊ မဂတိုင်းသုံးပြည်ဖြစ်၍ ထိုပြည်၏ ထက် ဝက်သည် မြန်မာနိုင်ငံသုံး တစ်ပြည်နှင့် ညီမျှ၏။ ထို့ကြောင့် “တစ်ခွက်ချက်”ဟု ဆိုသော်လည်း မြန်မာသုံးအနေဖြင့်မူ “တစ်ပြည်”ပင်]။

မဇ္ဈိမော-သော၊ ပတ္တောနာမ-မည်သည်၊ နာဠိကောဒနံ-တစ်ကွမ်းစားချက် ထမင်းကို လည်းကောင်း၊ [မဂတိုင်းသုံးကွမ်းစား]၊ ဝါ-တစ်ခွက်ချက် ထမင်း ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေ၊ သြမကော-သော၊ ပတ္တောနာမ-သည်လည်း၊ ပတ္တောဒနံ- တစ်စလယ်ချက်ထမင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေ၊ တတော-ထို(ဆိုအပ်ပြီးသော) ဥက္ကဋ္ဌသပိတ်ထက်၊ ဥက္ကဋ္ဌော-ကြီးသောသပိတ်သည်၊ အပတ္တော-အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာပြုထိုက်သော သပိတ်မဟုတ်၊ [“ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌ” သပိတ်ဟု ခေါ်သည်၊] တတော-ထို(ဆိုအပ်ပြီးသော)သြမကသပိတ်အောက်၊ သြမကော- ငယ်သော သပိတ်သည်၊ အပတ္တော-မဟုတ်၊ [“သြမကောမက” သပိတ်ဟု ခေါ်သည်။]

အမှာ။ ။ ကြွင်းဝါကျများ၌ အနက်ကို ရှေး၌ ပေးခဲ့ပြီ။
 ပတ္တသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂-ဦးနုပဋ္ဌပန္နနသိက္ခာပုဒ်

၆၀၉။ သက္ကေသု-သက္ကတိုင်း၌၊ (သက္ကာဟုဗဟုဝုဇ်နာမည်ဖြင့် ထင်ရှား သောတိုင်း၌)၊ ကပိလဝတ္ထုသ္မိ-ကပိလဝတ္ထုမြို့၌၊ ဝါ -၏ အနီးဖြစ်သော၊ နိဂြောဓာရာမေ-နိဂြောဓာရုံကျောင်းတိုက်၌၊ ဝိဟရတာ၊ ဝေ၊ ကုမ္ဘကာရေန- အိုးကိုပြုလုပ်သူသည်၊ ဝါ-အိုးထိန်းသည်သည်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပဝါရိတာ-ဖိတ်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ကိ - အဘယ်သို့၊ ဖိတ်အပ်ကုန် သနည်း၊) ယေသံ အယျာနံ -အကြင် အရှင်တို့အား၊ ပတ္တေန - သပိတ်ဖြင့်၊

၁။ ယေသံ အယျာနံ။ ။ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။] ပဝါရိတာ ဟောန္တိ “ယေသံ အယျာနံ ပတ္တေန အတ္ထော အဟံ ပတ္တေန”ဟု ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ “ပဝါရိတာ ဟောန္တိ”ဝယ်

အတ္ထော-အလိုရှိ၏။ (တေ-ထိုအရှင်တို့ကို) အဟံ-သည်။ ပတ္ထေန-ဖြင့်၊
 (ပဝါရေမိ)-ဖိတ်ပါ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဖိတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ပေ၊ မတ္တံ-အတိုင်းအတာ
 ကို၊ န ဇာနိတွာ-မသိမူ၍၊ ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ ပတ္ထေ-တို့ကို၊ ဝိညာပေန္တိ-
 မိမိအလိုရှိကြောင်းကို သိစေကြကုန်၏။ ဝါ-တောင်းကြကုန်၏။ ယေသံ-
 အကြင်ရဟန်းတို့၏။ ပတ္တာ-တို့သည်။ ခုဒ္ဒကာ-ငယ်ကုန်၏။ တေ-တို့သည်။
 မဟန္တေ-ကြီးကုန်သော၊ ပတ္ထေ-သပိတ်တို့ကို၊ ဝိညာပေန္တိ၊ ယေသံ-တို့၏။
 ပတ္တာ-တို့သည်။ မဟန္တာ-ကြီးကုန်၏။ တေ-တို့သည်။ ခုဒ္ဒကေ-ကုန်သော၊
 ပတ္ထေ-တို့ကို၊ ဝိညာပေန္တိ၊ ပေ၊ ဘိက္ခုနံ-ရဟန်းတို့၏ (အတွက်)၊ ဝါ-
 ရဟန်းတို့ဖို့၊ ဗဟူ-ကုန်သော၊ ပတ္ထေ-တို့ကို၊ ကရောန္တော-ပြုလုပ်ရသည်
 ဖြစ်၍၊ အညံ-အခြားသော၊ ဝိက္ကာယိကံ-ရောင်းထိုက်သော၊ ဝါ-ရောင်းစရာ
 ပြစ်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ကို၊ ကာတံ-ငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ အတ္တနာပိ-
 ကိုယ်တိုင်လည်း၊ န ယာပေတိ-မမျှတ၊ အဿ-ထိုသူ၏၊ ပုတ္တဒါရာပိ-သား
 သမီး၊ ဇနီးတို့သည်လည်း၊ ကိလမန္တိ-ပင်ပန်းကြကုန်၏။ ပေ။

၆၁၀။ ဘိက္ခုနော-၏။ ပတ္ထော-သည်။ ဘိန္ဒော-ကွဲသည်။ ဟောတိ။
 ပေ၊ ကုက္ကုစ္စာယန္တော-ကုက္ကုစ္စကိုပြုလျက်၊ ပေ၊ ဟတ္ထေသု-လက်တို့ဖြင့်၊ ဝိက္ကာယ-
 ဆွမ်းအလိုငှာ(ဆွမ်းခံ)၊ စရတိ၊ [သဒ္ဓါကျမ်းများ အလို၊] တစ်နည်း၊ ဟတ္ထေသု-
 တို့၌၊ ဝိက္ကာယ-ရထိုက်သောဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရတိ၊ [သာရတ္ထဋီကာ အလို]၊
 ပေ၊ ကထံဟိ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ပေ၊ စရိဿန္တိနာမ-လှည့်လည်ကြရသနည်း၊
 တိတ္ထိယာ သေယျထာပိ-တိတ္ထိတို့ကဲ့သို့ပါတကား၊ (တိတ္ထိတွေလိုပါလား)၊
 ပေ၊ နဋ္ဌပတ္တဿဝါ-ပျောက်သောသပိတ်ရှိသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊
 ဘိန္ဒပတ္တဿဝါ-ကွဲသောသပိတ်ရှိသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ပတ္တံ
 ဝိညာပေတံ အနုဇာနာမိ။

၆၁၁။ ဘဂဝတာ-သည်။ နဋ္ဌပတ္တဿဝါ၊ ပေ၊ ဝိညာပေတံ-ငှာ၊ အနုညာတံ-
 ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ အပ္ပမတ္တကေနပိ-အနည်းငယ်မျှလည်း
 ဖြစ်သော၊ ဘိန္ဒေနပိ-ကွဲသောသပိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပ္ပမတ္တကေနပိ-သော၊
 ခတ္ထေနစ-ကြီးပြတ်သောသပိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိလိခိတမတ္ထေနပိ-ရေးဖြစ်
 အပ်ကာမျှဖြစ်သော သပိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟူ ပတ္ထေ ဝိညာပေန္တိ၊ ပေ။

“ပဝါရိတာ”ကို ကြည့်၍ “အဟံ ပတ္ထေန (ပဝါရေမိ)”ဟု အနက် ပေးပါသည်။
 ဝိမတိ၌ကား “ယေသံ အယျာနံ ပတ္ထေန အတ္ထော၊ အဟံ (တေ ဘိက္ခု) ပတ္ထေန-ဖြင့်၊
 သန္တပွဿာမိ-နှစ်သက် ကျေနပ်စေပါမည်၊ ဝါ-ရောင့်ရဲစေပါမည်” ဟု အနက်ပေးဖို့
 ဖွင့်ထားသည်။

၆၁၂။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၁၃။ ဦးနုပဋ္ဌပဋ္ဌနော-ယုတ်လျော့သော ငါးဖွဲ့ရှိသော၊ ဝါ-ငါးဖွဲ့ မပြည့်
သေးသော၊ ပတ္တောနာမ-မည်သည်၊ အဗန္ဓနောဝါ-အဖွဲ့အတုပ် လုံးဝ မရှိသော
သပိတ်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဗန္ဓနောဝါ-တစ်ဖွဲ့ရှိသော သပိတ်သည်
သော်လည်းကောင်း၊ ပေ၊ စတုဗန္ဓနောဝါ-လေးဖွဲ့ရှိသော သပိတ်သည် သော်လည်း
ကောင်းတည်း။ ယဿ-အကြင်သပိတ်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဒွဂ်လာ-လက်နှစ်သစ်
ပမာဏရှိသော၊ ရာဇိ-အရေးအကြောင်းသည်၊ ဝါ-ကွဲအက်ကြောင်းသည်၊ န
ဟောတိ၊ (သော-သည်)၊ အဗန္ဓနောကာသော-အဖွဲ့တုပ်ရာ မရှိသော၊ ပတ္တော
နာမ-မည်၏၊ [အဗန္ဓနောကာသော-သော၊ ပတ္တောနာမ-မည်သည်၊ ယဿ-
၏၊ ပေ၊ န ဟောတိ၊ သော-ထိုသပိတ်တည်း၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏၊] ပေ။

ဝိညတ္တိ-မိမိအလိုရှိကြောင်း သိစေမှုကို၊ ဝါ-စ၍တောင်းမှုကို၊ ဥပါဒါယ-
အစပြု၍၊ ဝါ-စွဲ၍၊ နဝေါ-အသစ်ဖြစ်သော၊ ပတ္တောနာမ-မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။

သဗ္ဗေယောဝ-တို့သည်ပင်၊ အဓိဋ္ဌိတပတ္တံ၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ သန္နိပတိ
တဗ္ဗ-စည်းဝေးရာ၏၊ လာမကော-ညံ့သော၊ ပတ္တော-ကို၊ န အဓိဋ္ဌာ တဗ္ဗော-
မဓိဋ္ဌာန်ထိုက်၊ (အဓိဋ္ဌာန် မတင်ထိုက်၊ ကိ-အဘယ်သို့ကြံ၍ မဓိဋ္ဌာန်ထိုက်
သနည်း၊) မဟာဂ္ဂ-များသောအဖိုးရှိသော၊ ဝါ-တန်ဖိုးများသော၊ ပတ္တံ-ကို၊
ဂဟေသာမိ-ယူမည်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍ မဓိဋ္ဌာန်ထိုက်၊ ပေ၊ စေတာပိတော-
လဲလှယ်စေအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) နိဿဂ္ဂိယော-စွန့်အပ် စွန့်ထိုက်ပါ၏၊ ပေ၊
ပတ္တဂ္ဂါဟာပကော-သပိတ်ကို ခံယူစေတတ်သော ရဟန်းဟူ၍၊ ပေ။

၆၁၅။ သမ္ပတေန-သမုတ်အပ်ပြီးသော၊ ဝါ-သမ္ပုတိရပြီးသော၊ တေန
ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ပတ္တော - ကို၊ ဂါဟေတဗ္ဗော-ခံယူစေထိုက်၏၊ ထေရော-
ထေရ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော-လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိ)၊ ဘန္ဓေ၊ ထေရော-သည်၊ ပတ္တံ-
ကို၊ ဂဏှာတု-ခံယူတော်မူပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်ထိုက်၏၊ ထေရော-
သည်၊ သဓေဂဏှာတိ-အကယ်၍ခံယူအံ့၊ ထေရဿ-၏၊ ပတ္တော-မူလသပိတ်ကို၊
ဒုတိယဿ-ဒုတိယထေရ်အား၊ ဂါဟေတဗ္ဗော-ယူစေထိုက်၏၊ တဿ-ထိုပတ္တ
နိသဇ္ဇကရဟန်း၏ (အပေါ်၌)၊ အနုဒ္ဓယတာယ-သနားတတ်သော ကရုဏာ
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-သနားခြင်းကြောင့်၊ န န ဂဟေတဗ္ဗော-မခံယူ
ထိုက်သည်မဟုတ် ခံယူထိုက်သည်သာ၊ ပေ၊ အပတ္တကဿ-သပိတ် မရှိသော
ရဟန်းအား၊ ဝါ-ကို၊ န ဂါဟေတဗ္ဗော-မခံယူစေထိုက်၊ ဧတေနော ဥပါယေန-
ဤနည်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ယာဝ သံဃနဝကာ-သံဃာတွင် အငယ်ဆုံး
ရဟန်းတိုင်အောင်၊ ဂါဟေတဗ္ဗော-ထိုက်၏၊ ပေ။

တောန ဘိက္ခုနာ-ထို (ပတ္တနိသစ္စက) ရဟန်းသည်၊ သော ပတ္တော-ထို သပိတ်ကို၊ (ထို ရဟန်းပရိသတ်၏ အဆုံးစွန်၌ဖြစ်သော သပိတ်ကို)၊ အဒေသေ-မထားထိုက်သော အရပ်၌၊ (ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ ထီး၊ ဆင်စွယ်ကောက် အစရှိသော သပိတ်ထားရာ မဟုတ်သော အရပ်၌)၊ န နိက္ခိပိတဗ္ဗော-မထားထိုက်၊ အဘောဂေန-မသုံးစွဲထိုက်သောနည်းဖြင့်၊ (ယာဂုကျိခြင်း၊ ဆိုးရည်ဆိုးခြင်း အစရှိသော မသုံးစွဲထိုက်သောနည်းဖြင့်)၊ န ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗော-မသုံးစွဲထိုက်၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ အယံ ပတ္တော-သည်၊ နသယျဝါ-ပျောက်မှုလည်း ပျောက်ရာပါအံ့နည်း၊ ဝိနသယျဝါ-ပျက်စီး မှုလည်း ပျက်စီးရာပါအံ့နည်း၊ ဘိဇ္ဇေယျဝါ-ကွဲမှုလည်း ကွဲရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံ၍၊ န ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗော-မစွန့်လွှတ်ထိုက်၊ [အခြားသူအား မပေးရဟု ဆိုလိုသည်၊] အဒေသေဝါ-မထားထိုက်သော အရပ်၌သော်လည်း၊ သစေ နိက္ခိပတိ-အကယ်၍ ထားအံ့၊ အဘောဂေဝါ-မသုံးစွဲထိုက်သော နည်းဖြင့်သော်လည်း၊ သစေ ဘုဒ္ဓတိ-အကယ်၍ သုံးစွဲအံ့၊ ဝိသဇ္ဇေတိဝါ-စွန့်ပစ်မှုလည်း စွန့်ပစ်အံ့၊ ဟေ။

၆၁၆။ အဗန္ဓုနေန-အဖွဲ့အတုပ်မရှိသော၊ ပတ္တေန-ဖြင့်၊ ဟေ၊ ဧကဗန္ဓုနေန-အဖွဲ့အတုပ် တစ်ခုရှိသော၊ ဟေ၊ အဗန္ဓုနောကာသံ-ဖွဲ့တုပ်ရာမရှိသော၊ ဟေ။

၆၁၇။ ဟေ၊ ဉာတကာန-ဆွေမျိုးတို့၏၊ (သပိတ်ကို)၊ (စေတာပေန္တဿ-လဲလှယ်စေသော ရဟန်းအား သော်လည်းကောင်း)၊ ဟေ၊ စသည်ဖြင့် လွယ်ပြီ၊ ဟေ။

ဦးနပဉ္စမန္တနသိက္ခာပဒ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃-ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်

၆၁၈။ ဟေ၊ အာယသ္မာ ပိလိန္ဒဝတ္ထော-အရှင်ပိလိန္ဒဝတ္ထသည်၊ ရာဂေဟေ-၌၊ လေဏံ-လိုဏ်ကို၊ ကတ္တုကာမော-ပြုလုပ်လိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ပတ္တာရံ-တောင်ဝှမ်းကို၊ သောဓာပေတိ-ရှင်းလင်းစေ၏၊ (ရှင်းလင်းခိုင်း၏)၊ ဟေ၊ မာဂဓော-မဂတိုင်း၏အရှင်ဖြစ်သော၊ သေနိယော-များသော စစ်တပ်ရှိသော၊ ဗိမ္ဗိသာရော-ဗိမ္ဗိသာရမည်သော၊ ရာဇာ-သည်၊ ဟေ။

၆၁၉။ ဟေ၊ ဒူတံ-တမန်ကို၊ ပါဟောသိ-စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) ဘန္တေ-မြတ်စွာဘုရား၊ မာဂဓော-သော၊ သေနိယော-သော၊

ဗိမ္ဗိသာရော-သော၊ ရာဇာ-သည်၊ အာရာဇိကံ-အာရာဇ်စောင့်ကို၊ ဒါတုကာမော-
 လှူလိုပါ၏၊ ဘန္တေ၊ မယာ-သည်၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗနုခေါ-
 ကျင့်ထိုက်ပါသနည်း၊ (ကျင့်ရပါမည်နည်း)၊ ပေ၊ အာယသု တော ပိလိန္ဒဝစ္ဆဿ-
 အား၊ အာရာဇိကံ-ကို၊ ပဋိသုဏိတွာ-ဝန်ခံပြီး၍၊ ဝိဿရိတွာ-မေ့၍၊ စိရေန-
 ကြာမြင့်မှ၊ သတိ-ကို၊ ပဋိလဘိတွာ-ရ၍၊ အညတရံ-တစ်ယောက်သော၊
 သဗ္ဗတ္တကံ-အလုံးစုံသောကိစ္စ၌ အလိုရှိထိုက်သော၊ (ကိစ္စအားလုံး၌ ပါဝင်ရသော)၊
 မဟာမတ္တံ-အမတ်ကြီးကို၊ အာမန္တေသိ-ခေါ်၍ ပြောပြ၊ (ကိ-အဘယ်သို့
 ခေါ်၍ပြောသနည်း)၊ ဘဏေ-အမောင် အမတ်ကြီး၊ မယာ-သည်၊ အယျဿ-
 အရှင်အား၊ ယော အာရာဇိကော-ကို၊ ပဋိသုတော-ဝန်ခံအပ်ပြီ၊ သော
 အာရာဇိကော-ထိုအာရာဇ်စောင့်ကို၊ ဒိန္နော-လှူအပ်ပြီလော၊ ဣတိ-ဤသို့
 ပြောပြ၊ ဒေဝ-မင်းမြတ်၊ အယျဿ-အား၊ အာရာဇိကော-ကို၊ န ဒိန္နော၊
 မလ္လအပ်သေးပါ၊ (မလ္လရသေးပါ)၊ ပေ၊ ဘဏေ၊ ဣတော-ဤနေ့မှ၊ တံ -
 ထိုဝန်ခံထားရာနေ့သည်၊ ကိဝစိရံ-အဘယ်မျှလောက် ကြာသည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ ပေ၊ ရတ္တိယော-တို့ကို၊ ဂဏေတွာ-
 ရေတွက်၍၊ ပေ၊ ဒေဝ-အရှင်မင်းမြတ်၊ ပဉ္စရတ္တိသတာနိ-ငါးရာသောည၌တို့
 ပါတည်း၊ ပေ၊ ပဉ္စအာရာဇိကသတာနိ-အာရာဇ်စောင့် ငါးရာတို့ကို)၊ ဒေဟိ-
 လှူလိုက်ပါ၊ ပေ၊ အဒါသိ-ပေးလှူပြီ၊ ပါဠိယေက္ခော-အသီးအခြား ဖြစ်သော၊
 ဝါ-အသီးအခြား တစ်ရွာသော၊ ဂါမော-သည်၊ နိဝိသိ-တည်နေပြီ၊ အာရာဇိက
 ဂါမကောတိဝိ-အာရာဇ်စောင့်ရွာငယ်ဟူ၍လည်း၊ နံ-ထိုရွာကို၊ အာဟံသု-
 ခေါ်ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ပိလိန္ဒဂါမကောတိဝိ-ပိလိန္ဒရွာငယ် ဟူ၍လည်း၊ ပေ။

၆၂၀။ ပေ၊ တသ္မိ ဂါမကော-ထိုရွာငယ်၌၊ ဥဿဝေါ-ပွဲသဘင်သည်၊
 ဟောတိ-ရှိ၏၊ ဒါရကာ-တို့သည်၊ အလင်္ကာတာ-တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်၊
 မာလာကိတာ-ပြုအပ်သောပန်းကုံးရှိကုန်သည်၊ (ပန်းကုံး ပန်ထား၊ စွပ်ထား
 ကုန်သည်) (ဟုတွာ) ကိဋ္ဌန္တိ-ကစားကြကုန်၏၊ ပေ၊ သပဒါနံ-အစဉ်အတိုင်း၊
 ပေ၊ တဿာ အာရာဇိကိနိယာ-ထိုအာရာဇ်စောင့်မ၏၊ ဝီတာ-သမီးသည်၊
 အည-အခြားကုန်သော၊ ဒါရကော-တို့ကို၊ အလင်္ကာတာ-တန်ဆာဆင်အပ်သည်
 တို့ကို၊ မာလာကိတာ-ပြုအပ်သော ပန်းကုံးရှိသည်တို့ကို၊ (ပန်းကုံးပန်ထားသည်
 တို့ကို)၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ ရောဒတိ-ငို၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့ပြော၍ ငိုသနည်း)
 မေ-ကျွန်မအား၊ မာလံ-ပန်းကုံးကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်၊ မေ-အား၊ အလင်္ကာရံ-
 တန်ဆာကို၊ ဒေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍ ငို၏၊ ပေ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊
 အယံ ဒါရိကာ-ဤကလေးမသည်၊ ရောဒတိ-ငိုသနည်း၊ ပေ၊ ဒုဂ္ဂတာနံ-
 ဆင်းရဲကုန်သော၊ အမှာကံ-တပည့်တော်တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊ မာလာ-သည်၊
 ကုတော-အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း၊ အလင်္ကာရော-သည်၊ ကုတော၊ ပေ။

အညတရ်-တစ်ခုသော၊ တိဏဏ္ဍပကံ-မြက်ကရွတ်ရွေ့ကို၊ ဂဟောတွာ-ဟူ၍၊ ပေ၊ ဟန္တ-ရော၊ ဣမံ တိဏဏ္ဍပကံ-မြက်ကရွတ်ရွေ့ကို၊ တဿာ ဒါရိကာယ-၏၊ သီသေ-ဦးခေါင်း၌၊ ပဋိမုဉ္ဇ-စွပ်လိုက်၊ ပဋိမုဉ္ဇိ-စွပ်လိုက်ပြီ၊ သာ-ထိုမြက်ကရွတ်ရွေ့သည်၊ အဘိရူပါ-လွန်ကဲသောအဆင်းရှိသော၊ ဒဿနိယာ-ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်သော၊ ပါသာဒိကာ-စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော၊ သုဝဏ္ဏမာလာ-ရွှေပန်းကုံးသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ တာဒိသာ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သုဝဏ္ဏမာလာ-သည်၊ ရညောပိ-၏လည်း၊ အန္တေပုရေ-နန်း တော်တွင်း၌၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပေ၊ ရညော-မင်းအား၊ အာရာစေသုံ-သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ-နည်း၊) ဒေဝ၊ အမုကဿ-မည်သော၊ အာရာမိကဿ-၏၊ ယရေ-အိမ်၌၊ သုဝဏ္ဏမာလာ-သည်၊ အဘိရူပါ-ပါ၏၊ ဒဿနိယာ-၏၊ ပါသာဒိကာ-၏၊ ပေ၊ ဒုဂ္ဂတဿ-ဆင်းရဲသော၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ ဝါ-ထိုသူမှာ၊ ကုတော-အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း၊ နိသံသယံ-သံသယမဲ့၊ ဝါ-စင်စစ်ဧကန်၊ စောရိကာယ-မိုးမှုဖြင့်၊ အာဘတာ-ဆောင်ယူအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ တံအာရာမိကကုလံ-ထိုအာရာမိစောင့် အမျိုးကို၊ ဗန္ဓာပေသိ-ချုပ်နှောင်စေပြီ၊ (ဖမ်းခိုင်းပြီ)။ ပေ၊ ပဋိဝိဿကေ-အိမ်နီးချင်းတို့ကို၊ ပုစ္ဆိ(ကိ)ကဟံ-အဘယ်အရပ်သို့၊ ဣမံ အာရာမိကကုလံ-သည်၊ ဂတံ-သွားသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဧတိဿာ သုဝဏ္ဏမာလာယ-ဤရွှေပန်း၏၊ ကာရဏာ-အကြောင်းကြောင့်၊ ရညော-မင်းသည်၊ ဗန္ဓာပိတံ-ချုပ်နှောင်အပ်ပါပြီ၊ (အဖမ်းခိုင်းပါပြီ) ဣတိ-ကုန်ပြီ။

၆၂၁။ ပေ၊ မဟာရာဇ၊ ကိဿ-ကြောင့်၊ အာရာမိကကုလံ-ကို၊ ဗန္ဓာပိတံ-ချုပ်နှောင်စေအပ်သနည်း၊ (ဖမ်းခိုင်းသနည်း)၊ ဣတိ-မေးပြီ၊ ဘန္တေ၊ တဿ အာရာမိကဿ-၏၊ ယရေ-၌၊ ပေ၊ အမှာကမ္ပိ-တပည့်တော်တို့၏လည်း၊ အန္တေပုရေ-နန်းတော်တွင်း၌၊ တာဒိသာ-သော၊ သုဝဏ္ဏမာလာ-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါ၊ ပေ၊ ရညော-၏၊ ပါသာဒံ-ပြာသာဒ်ကို၊ သုဝဏ္ဏန္တိ-ရွှေဟူ၍၊ (ရွှေဖြစ်စေသတ်ည်းဟု)၊ အဓိမုစ္စိ-စွဲမြဲစွာနုလုံးသွင်းပြီ၊ ဝါ-အဓိဋ္ဌာန်ပြီ၊ သော-သည်၊ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယော-အလုံးစုံ ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သည်၊ ဝါ-ရွှေအတိပြီးသည်၊ အဟောသိ-ပြီ၊ မဟာရာဇ-ဇာ၊ တေ-သင်သည်၊ တာဝဗဟံ-ထိုမျှလောက်များသော၊ ဣဒံ သုဝဏ္ဏံ-ကို၊ ကုတော-အဘယ်မှ ရအပ်သနည်း၊ ပေ၊ အညာတံ-သိအပ်ပါပြီ၊ ဧသော-ဤတန်ခိုးအာနုဘော်သည်၊ အယျဿေဝ-အရှင်၏သာ၊ ဣဒ္ဓါဘာဝေါ-တန်ခိုးအာနုဘော်ပါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ တံ အာရာမိကကုလံ-ကို၊ မုဉ္ဇာပေသိ-လွတ်မြောက်စေပြီ၊ (အလွတ်ခိုင်းပြီ)။

မနုဿာ-တို့သည်၊ အပျေန ပိလိန္ဒဝဇ္ဇေန-သည်၊ သရာဇိကာယ-မင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပရိသာယ-၌၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ-လူတို့၏ ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀-ပါးထက်လွန်မြတ်သော၊ ဝါ-မြတ်သော ဈာယီအရိယာလူတို့၏

ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ-တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ဒသိတန္တိ-ပြအပ်ပြီဟူ၍၊ အတ္တမနာ-မိမိစိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ပီတိသုခတို့သည် ရှေးစုယူအပ်သော စိတ် ရှိကုန်သည်၊ အဘိပ္ပသန္တာ-အလွန်ကြည်ညိုကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ အာယသ္မတော ပီလိန္ဒဝစ္ဆဿ-၏(အတွက်)၊ ပဉ္စ-ငါးမျိုး ကုန်သော၊ ဘောသဇ္ဇာနိ-ဆေးတို့ကို၊ အဘိဟရိသု-ရှေးရှုဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ သေယျထိဒံ-ထိုဆေးငါးမျိုး ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သပ္ပိ-ထောပတ်လည်းကောင်း၊ (နဝနိတံ-ဆီဦး၊ တေလံ-ဆီ၊ မဓု-ပျားရည်) ဖာဏိတံ-တင်လဲလည်းကောင်းတည်း။

ပကတိယာပိစ-ပင်ကိုအားဖြင့်လည်း၊ အာယသ္မာ ပီလိန္ဒဝစ္ဆော-သည်၊ ပဉ္စန္ဒ ဘောသဇ္ဇာနိ-တို့ကို၊ လာဘီ-ရခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ၊ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ-ရအပ်တိုင်း ရအပ်တိုင်းသောဆေးကို၊ ပရိသာယ-အား၊ ဝိသဇ္ဇေတိ-စွန့်လှူ၏၊ အဿ-ထိုပီလိန္ဒဝစ္ဆ၏၊ ပရိသာစ-သည်လည်း၊ ဗာဟုလ္လိကာ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့ ၌ များသည်၏အဖြစ်အကျိုးတကျင့်သည်၊ ဟောတိ၊ လဒ္ဓံလဒ္ဓံ-ကို၊ ကောလဗ္ဗေပိ-အိုး(စရည်း)ကြီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယဇ္ဇေပိ-အိုးငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ပဋိသာမေတိ-သိမ်းဆည်းထား၏၊ ပရိသာဝနာနိဝိ-ရေစစ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထဝိကာယောပိ-အိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပူရေ တွာ-၍၊ ဝါတပါနေသု-လေသောက်ပြတိုင်းတို့၌၊ လဂ္ဂေတိ-ချိတ်ဆွဲထား၏၊ တာနိ-ထိုဆေးတို့သည်၊ သြလိနဝိလိနာနိ-အောက်၌လည်း လျှောကျ၊ ဘေး နှစ်ဘက်၌လည်း လျှောကျကုန်သည်၊ ဝါ-အောက်မှလည်း ယိုထွက်၊ ဘေး နှစ်ဘက်မှလည်း ယိုထွက်ကျကုန်သည်၊ (ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်နေ ကုန်၏၊ ဥန္တုရေဟိပိ-ကြွက်တို့ဖြင့်လည်း၊ ဝိဟာရာ-ကျောင်းတို့သည်၊ သြကိဏ္ဍဝိကိဏ္ဍာ-အောက်၌လည်း ရောပြွမ်းကုန်၊ နံရံ ၂ ဘက်အထက်ဟူသော အထူးထူးသော အရပ်၌လည်း ရောပြွမ်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ၊ သကျပုတ္တိယာ- ကုန်သော၊ ဣဗေ သမဏာ-တို့သည်၊ အန္တောကောဋ္ဌာဂါရိကာ-ကျောင်းတွင်း၌ စိမ့်အပ်သော ကျိရှိကုန်၏၊ ဝါ-ကျောင်းတွင်း၌ စိမ့်အပ်သော ဝိုထောင်ရှိကုန်၏၊ မာဂဓော-သော၊ ပေ၊ ရာဇာသေယျထာပိ-ကဲ့သို့ပါတကား။

၆၂၂။ မှါတိမောက် နိဿယအံတိုင်းပေးပါ။

၆၂၃။ ယာနိ ခေါ် ပန၊ ပေ၊ ဘောသဇ္ဇာနိတိ (ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဌ၌၊ သပ္ပိ နာမ-မည်သည်၊ ဂေါသပ္ပိ ဝါ-နွားထောပတ်လည်းကောင်း၊ (နွားမမှ ဖြစ်သော ထောပတ်လည်းကောင်း)၊ အနိကာသပ္ပိ ဝါ-ဆိတ်ထောပတ် လည်းကောင်း၊ (ဆိတ်မမှဖြစ်သော ထောပတ်လည်းကောင်း)၊ မဟိံသသပ္ပိဝါ- ကျွဲထောပတ်လည်းကောင်း၊ (ကျွဲမမှဖြစ်သော ထောပတ်လည်းကောင်းတည်း)၊ ယေသံ-အကြင် သတ္တဝါတို့၏၊ မံသံ-အသားသည်၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ တေသံ- (အပ်သော အသားရှိသော) ထို သတ္တဝါတို့၏၊ သပ္ပိ-တည်း၊ နဝနိတံနာမ-

မည်သည်၊ တောသံယေဝ-ထို အပ်သော အသားရှိသော သတ္တဝါတို့၏ပင်၊
 နဝနိတ်-ဆီဦးတည်း၊ တောလံ နာမ-မည်သည်၊ တိလတောလံ-နှမ်းဆီ၊
 သာသံပတောလံ-မုန်ညင်းဆီ၊ မဇုကတောလံ-မယ်ဇယ်ဆီ၊ ဧရုတ္တကတောလံ-
 ကြက်ဆူဆီ၊ ဝသာတောလံ-သားဆီလည်းကောင်းတည်း၊ မဇုနာမ-မည်သည်၊
 မက္ခိကာမဇု-ပျားငယ်ပျားရည်တည်း၊ [ပျားငယ်တို့ ပြုအပ်သော ပျားရည်တည်း၊]
 ဖာဏိတံနာမ-မည်သည်၊ ဥစ္ဆုမ္မာ-ကြိမ္မာ၊ နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်သော ပစ္စည်းတည်း၊
 [ကြံသကာ၊ သကြား၊ သကာရည် စသည်များ။]

တာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပေ ၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာနိတိ-ကား၊ (ယာ) သတ္တာဟ
 ပရမတာ-အကြင် ဂု-ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊
 (တံ-ထို စုနစ်ရက်အလွန် အပိုင်းအခြားရှိသော ကာလပတ်လုံး)၊ တာနိ-ထို
 ဆေးတို့ကို၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗာနိ-၏၊ တံ အတိက္ကာမယတော၊ ပေ၊ ဟောတိတိ-
 ကား၊ အဋ္ဌမေ-စရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ အရုဏုဂ္ဂမနေ-အရုဏ်တက်ရာအခါ၌၊
 နိဿဂ္ဂိယံ (ဟောတိ)၊ ပေ၊

၆၂၄။ နိဿဋ္ဌ-စွန့်အပ်သောဆေးကို၊ ပဋိလဘိတွာ-ပြန်ရ၍၊ ကာယိကေန-
 ကိုယ်၌ဖြစ်သော၊ ပရိဘောဂေန-သုံးစွဲခြင်းဖြင့်၊ နပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-မသုံးစွဲထိုက်၊
 န အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ-မစားမျှထိုက်၊ [“ခံတွင်းသို့ ရှေးရှု မဆောင်ထိုက်”ဟု
 သဒ္ဓတ္ထဖြစ်သည်။] ပဒီပေဝါ-ဆီမီး၌သော်လည်းကောင်း၊ ကာဠဝတ္ထေဝါ-
 မည်းနက်သော အဆင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပနေတဗ္ဗံ-ကပ်ဆောင်ထိုက်၏၊
 အညေန-စွန့်သော ရဟန်းမှ အခြားသော၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်ကား၊
 ကာယိကေန-သော၊ ပရိဘောဂေန-ဖြင့်၊ ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ-၏၊ န အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ-
 မစားမျှထိုက်။

၆၂၅။ ပေ၊ (ယော-သည်)၊ အနုပသမ္ပန္နဿ-ဥပသမ္ပန္န မဟုတ်သော
 လူသာမဏေအား၊ စတ္တေန-စွန့်လွှတ်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ဝန္တေန-ထွေးအန်
 ကြောင်းဖြစ်သော၊ မုတ္တေန-လွှတ်ကြောင်းဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်၊ အနပေက္ခော-
 ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်(ဖြစ်၍)၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ ပဋိလဘိတွာ-ပြန်ရ၍၊ ပရိဘုဒ္ဓိတိ-
 ၏၊ (တဿ)၊ ပေ။

ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄-ဝသိကာသာဋိကာသိက္ခာပုဒ်

၆၂၆။ တေန ခေါ် ပန သမယေန-၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ -
 တို့အား၊ ဝသိကာသာဋိကာ-မိုးရေခံသင်္ကန်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ အနုညာတာ -

ရွှေပြိုင်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပေ၊ ပဋိကဇ္ဈေ-ကြိုတင်၍သာ၊ ဝသိကသာဠိက
 စိဝရံ-ကို၊ ပရိယေသန္တိ-ရှာမှီးကြကုန်၏၊ ပဋိကဇ္ဈေ၊ ကတွာ-(ဈုပ်မှု၊ ဆိုးမှု၊
 ကပ္ပမိန္ဒူ ထိုးမှုကို)ပြု၍၊ နိဝါသေန္တိ-ဝတ်ရုံကြကုန်၏၊ ဝသိကသာဠိကာယ-
 သည်၊ ဇိဏ္ဍာယ-ဆွေးမြည့်လသော်၊ နဂ္ဂါ-အဝတ်မစည်း၊ အရည်းနှီးတို့သည်၊
 (ဟုတွာ)၊ ကာယံ-ကိုယ်ကို၊ ဩဝဿာပေန္တိ-မိုးစိုစေကြကုန်၏၊ (မိုးရေချိုး
 ကြကုန်၏)။

၆၂၇။ ဂိမှာနံ-ဇွေလတို့၏၊ မာသော-တစ်လသည်၊ သေသော-ကြွင်းကျန်
 တော့၏၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာနေ့မှစ၍၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဝသိကသာဠိက
 စိဝရံ-ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ-ရှာဖွေထိုက်၏၊ ဂိမှာနံ-တို့၏၊ အဒ္ဓမာသော-
 တစ်လထက်ဝက် ၁၅ ရက်သည်၊ သေသော-ကြွင်းကျန်တော့၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာနေ့မှစ၍၊ ကတွာ-ဈုပ်မှု၊ ဆိုးမှု၊ ကပ္ပမိန္ဒူထိုးမှုကိုပြု၍၊
 နိဝါသေတဗ္ဗံ-ဝတ်ထိုက်၏၊ ဂိမှာနံ-တို့၏၊ မာသော-သည်၊ သေသော-၏၊
 ဣတိ ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာနေ့၏၊ ဩရေန-ဤဘက်၌၊ ဝသိကသာဠိကံ-ကို၊
 စေပရိယေသေယျ-အကယ်၍ရှာဖွေအံ့၊ ဂိမှာနံ အဒ္ဓမာသော၊ သေသော-၏၊
 ဣတိ-ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာနေ့၏၊ ဩရေန-ဤဘက်၌၊ ကတွာ-၍၊ စေ
 နိဝါသေယျ-အကယ်၍ ဝတ်ရုံသုံးစွဲအံ့၊ (တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ တံ စိဝရံ-
 သည်၊ နိဿဂ္ဂိယံ ဟောတိ)။

၆၂၈။ မာသော၊ ပေ၊ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ယေ မနုဿာ-တို့သည်၊
 ပုဗ္ဗေပိ-ရှေးအခါ၌လည်း၊ ဝသိကသာဠိကစိဝရံ-ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူကြကုန်၏၊
 တေ-ထိုလူတို့ကို၊ (လှူနေကျ လူတို့ကို)၊ ဥပသကံမိတွာ-၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
 ဝစနိယာ-ပြောဆိုထိုက်ကုန်သည်၊ အဿု-ဖြစ်ကုန်၏၊ (ကိ-အဘယ်သို့
 ပြောဆိုထိုက်ကုန်သနည်း၊) ဝသိကသာဠိကာယ-မိုးရေခံသင်္ကန်း၏၊ (မိုးရေခံ
 သင်္ကန်းကို ပေးလှူခြင်း၏၊) ကာလော-အခါတည်း၊ ဝသိကသာဠိကာယ-
 ၏၊ သမယော-အချိန်တည်း၊ အညော-သင်တို့မှ တစ်ပါးသော၊ မနုဿာပိ-
 တို့သည်လည်း၊ ဝသိကသာဠိကစိဝရံ-ကို၊ ဒေန္တိ-ပေးလှူနေကြကုန်၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့ပြောထိုက်၏၊ ဒေထ မေ၊ ပေ၊ စေတာပေထ မေ ဝသိကသာဠိက
 စိဝရန္တိ-ဟူ၍၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မပြောထိုက်ကုန်၊ [မေ-အား၊ ဝသိကသာဠိက
 စိဝရံ-ကို၊ ဒေထ-လှူကြပါ၊ မေ-ငါ၏(အတွက်)၊ ဝသိကသာဠိကစိဝရံ-ကို၊
 အာဟရထ-ဆောင်ခဲ့ကြပါ၊ မေ-၏(အတွက်)၊ ဝသိကသာဠိကစိဝရံ-ကို၊
 စေတာပေထ-လဲလှယ်စေကြပါ(ဝယ်ကြပါ)]။

အဒ္ဓမာသော၊ ပေ၊ နိဝါသေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဂိမှာနေ-ဇွေလသည်၊ အဒ္ဓမာသေ-
 သည်၊ သေသေ-ကြွင်းကျန်လသော်၊ ဝါ-ကြွင်းကျန်ရာအခါ၌၊ ကတွာ-၍၊
 နိဝါသေတဗ္ဗံ-၏၊ ပေ၊ အတိရေကမာသေ-တစ်လထက် အပိုအလွန်သည်၊

ပေ၊ အတိရေကအဒ္ဓမာသေ-တစ်လထက်ဝက်ထက် အပိုအလွန်သည်၊ ပေ၊ ဘန္တေ၊ ဣဒံ ဝသိကသာဠိက စီဝရံ-သည်၊ ဝါ-ကို။

ဂိမ္မာနေ-သည်၊ အတိရေကမာသေ-တစ်လထက်အပိုအလွန်သည်၊ သေသေ-ကြွင်းကျန်စဉ်၊ ပရိယိဋ္ဌ-ရှာမှီးအပ်သည်၊ ဂိမ္မာနေ-သည်၊ အတိရေကအဒ္ဓမာသေ-တစ်လထက်ဝက် အပိုအလွန်သည်၊ သေသေ-ကြွင်းကျန်စဉ်၊ ကတွာ-၍၊ ပရိဒဟိတံ-ဝတ်ရုံ သုံးစွဲအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ် စွန့်ထိုက် ပါ၏၊ ဝေ။

၆၂၉။ လွယ်ပြီ။

၆၃၀။ ပေ၊ ဝသိကသာဠိကာယ-ကို၊ ပရိယိဋ္ဌာယ-ရှာမှီးအပ်ပြီးသော်၊ ဝသံ-ဝါကို၊ ဥက္ကမိယျတိ-အထက်သို့ ငင်အပ်၏၊ ဝါ-ထပ်အောင် ပြုအပ်၏၊ ပေ၊ [နိဝတ္ထာယ-ဝတ်အပ်ပြီးသော်၊ ပေ၊ ခောဝိတွာ-ဖွပ် လျှော်၍]၊ ပေ။

ဝသိကသာဠိကသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅-စီဝရအတ္ထိန္ဒနသိက္ခာပုဒ်

၆၃၁။ ပေ၊ ဘာတုနော-အစ်ကို၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ-အတူနေတပည့် ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-ကို၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဧဟိ-လာပါ၊ ဇနပဒစာရိကံ- ဇနပုဒ်ဒေသစာရိကို၊ ဝါ - ဇနပုဒ်နယ်ဝယ် လှည့်လည်မှုကို၊ ပက္ကမိဿာမ- ဖဲသွားကြကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့ ပြောပြီ၊ ဘန္တေ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ နဂမိဿာမိ-မလိုက်နိုင်ပါ၊ ဒုဗ္ဗလစီဝရော-အားနည်းသော သင်္ကန်းရှိသည်၊ အမိ-ဖြစ်ပါ၏၊ ပေ။ တေ-သင့်အား၊ စီဝရံ-ကို၊ ဒဿာမိ-ပေးပါမည်၊ ဣတိ- ဤသို့ ပြော၍၊ ဝံဿ-ထိုရဟန်းအား၊ စီဝရံ-ကို၊ အဒါသိ-ပေးလိုက်ပြီ၊ သောဘိက္ခု-၊ အသောသိ-ကြားပြီ၊ (ကိ)၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဇနပဒစာရိကံ၊ ပက္ကမိဿတိကိရ-ဖဲကြွတော်မူလိမ့်မည်တဲ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြားပြီ၊ အထခေါ-၌၊ တဿဘိက္ခုနော-၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဧတံ-ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ)၊ [ဒါနာဟံ-ဒါနိ+အဟံ]၊ ဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အဟံ-ငါသည်၊ သက္ခပုတ္တေက- သော၊ အာယသ္မတာ ဥပနန္ဓေက-အရှင်ဥပနန္ဒနှင့်၊ သဒ္ဓိ- အတူ၊ ဇနပဒစာရိကံ- ကို၊ န ပက္ကမိဿာမိ-မဖဲသွားတော့၊ ပေ၊ ပက္ကမိဿာမိ- တော့မည်၊ ဣတိ- ဤသို့ အကြံဖြစ်ပြီ၊ ပေ။

ဘန္တေ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တယာ-အရှင်ဘုရားနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဇနပဒစာရိကံ-ကို၊ န ပက္ကမိဿာမိ-မဖဲသွားတော့ပါ၊ ဘဂဝတာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ။

ဇနပဒဇာရိကံ-ကို၊ ပတ္တမိဿာမိ-ဖဲသွားတော့မည်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပြန်လျှောက်ပြီ၊ အာဂုဿော-ငါ့ရှင်၊ မယာ-ငါနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ၊ ဇနပဒ ဇာရိကံ-ကို၊ ပတ္တမိဿသီတိ-ဖဲသွားလိမ့်မည်ဟူသော၊ ယံပိ-အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ တျာဟံ (တော+အဟံ) တော-သင့်အား၊ အဟံ-သည်၊ စိဝရံ-ကို၊ အဒါသိ-ပေးခဲ့ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ကုပိတော-စိတ်ဆိုးသည်၊ အနတ္တမနော-မိမိစိတ်မရှိသည်၊ ဝါ-ပီတိသုခတို့သည် ရှေးရှုယူအပ်သောစိတ် မရှိသည်၊ (ဟုတွာ) အစ္စန္တိ-လုယူပြီ၊ ပေ၊ ဥပနန္တ၊ တံ-သည်၊ ဘိက္ခုဿ- အား၊ သာမ-ကိုယ်တိုင်၊ စိဝရံ-ကို၊ ဒတွာ-ပေးပြီး၍၊ ကုပိတော-သည်၊ အနတ္တမနော-သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟုတွာ)၊ အစ္စန္တိ-ပြီ၊ ဣတိကိရ-ဤသို့ကြားရသည်မှာ၊ သစ္စံ-မှန်သလော၊ (ဣတိ-ဤသို့ မေးတော်မူပြီ)၊ ပေ။

၆၃၂။ ပါတိမောက်နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

၆၃၃။ လွယ်ပြီ၊ သကိ - တစ်ကြိမ်၊ အာဏတ္တော - စေခိုင်းအပ်သည်၊ ဟုတွာ၊ မဟုကမ္မိ-များစွာလည်း၊ အစ္စန္တိတိ-လုယူအံ့၊ ပေ။

၆၃၅။ သောဝါ-ထိုရဟန်း (ကိုယ်တိုင်)ကမူလည်း၊ ဒေတိ-ပြန်ပေးအံ့၊ တဿဝါ-ထို ရဟန်းနှင့်မူလည်း၊ ဝိဿသန္တော-အကျမ်းဝင်သည် ဖြစ်၍၊ ဂဏှာတိ-ယူအံ့။

စိဝရအစ္စန္တိနုသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆-သုတ္တဝါညဉ့်သိက္ခာပုဒ်

၆၃၆။ စိဝရကာရသမယေ-သင်္ကန်းချုပ်မှုကို ပြုရာအခါ၌၊ ဗဟံ-သော၊ သုတ္တံ-ချည်ကို၊ ဝိညာပေသု-ကုန်ပြီ၊ စိဝရေ-ကို၊ ကတေပိ-ပြုအပ်ပြီး ပါသော်လည်း၊ ဗဟံ၊ သုတ္တံ-သည်၊ အဝသိဋ္ဌံ-ကြွင်းကျန်နေသည်၊ ဟောတိ၊ ပေ၊ တန္တဝါယေဟိ-ရက်ကန်းသည်တို့သည်၊ (ဇာတ်ကတ္တား)၊ ဝါ-တို့ကို၊ (ကာရိတံကံ)၊ စိဝရံ-ကို၊ ဝါယာပေမ-ရက်စေကြကုန်စို့၊ ပေ၊ စိဝရေ-ကို၊ ဝိတေပိ-

၁။ ယစုံ၊ ပေ၊ ပတ္တမိဿသီတိ။ ။ဤ၌ ဝိတေပိယံ အဇ္ဈာဟရိတဗ္ဗ (ဆောင်ယူထိုက်သော) ပုဒ် (ပါဌသေသ)ထည့်၍ ယောဇနာရမည်ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို "တော-အား၊ အဟံ၊ ယံပိ စိဝရံ-ကိုလည်း၊ အဒါသိ-ပေးခဲ့ပြီ၊ (တံ-ထိုသင်္ကန်းကို)၊ မယာ သဒ္ဓိ-ဇနပဒဇာရိကံ-ကို၊ ပတ္တမိဿသီ-လိမ့်မည်၊ ဣတိ-ဤသို့ ရည်ရွယ်၍၊ ဝါ-အမှတ်ဖြင့်၊ အဒါသိ-ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ ကုပိတော၊ ပေ၊ အစ္စန္တိ-ပြီ၊ ဤသို့ ပေးပါ၊ နိဿယ၌ လွယ်ကူအောင် ပေးထားပါသည်။

ရက်အပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ ပေ၊ သာမံ-ကိုယ်တိုင်၊ သုတ္တံ-ကို၊ ဝိညာပေတွာ-
တောင်း၍၊ တန္တဝါယေဟိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ စီဝရံ-ကို၊ ဝါယာပေဿန္တိ
နာမ-ရက်စေကြရသနည်း၊ (ရက်စေကြရပါလိမ့်)။

၆၃၇။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၃၈။ သုတ္တံ နာမ-မည်သည်၊ သုတ္တာနိ-တို့သည်၊ ဆ-ခြောက်မျိုးတို့
တည်း၊ ခေါမံ-ခေါမတိုင်းဖြစ်ချည်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ခုံချည်လည်းကောင်း၊
[ကပ္ပါသိကံ-ဝါချည်၊ (ဝါမှဖြစ်သောချည်)၊ ကောဿယျ-ပိုးချည်၊ ကမ္မလံ-
ကမ္မလာ၊ (သိုးမွေးချည်) သာဏံ-ပိုက်ဆံလျော်ချည်၊] ဘင်္ဂံ-ခေါမ စသော
ချည်ငါးမျိုးပေါင်း၍ ရက်အပ်သောချည် လည်းကောင်းတည်း။

တန္တဝါယေဟိတိ-ကား၊ ပေသကာရေဟိ-ရက်ကန်းသည်တို့သည်၊ ပေ၊
ဝါယာပိတံ-ရက်စေအပ်သည်၊ (ဟုတွာ) နိသဂ္ဂိယံ။

၆၃၉။ ဝါယာပိတေ-ရက်စေအပ်ပြီးသောသင်္ကန်း၌၊ ဝါယာပိတသညီ-
ရက်စေအပ်ပြီးသောသင်္ကန်းဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ (ဝါယာပေတိ)။

၆၄၀။ (ယော) စီဝရံ၊ သိဗ္ဗေတံ - ချုပ်ခြင်းငှာ၊ (သုတ္တံ ဝိညာပေတိ၊
တဿ-၏လည်းကောင်း၊) အာယောဂေ-အာယောဂပတ်၌လည်းကောင်း၊
[ကာယဗန္ဓနေ-ခါးပန်းကြိုး၊ အံသဗဒ္ဓကေ-ပရုံးလွယ်၊ ပတ္တတ္ထဝိကာယ-သပိတ်
အိတ်၊ ပရိသာဝနေ-ရေစစ်၊] ဉာတကာနံ-တို့၏၊ (သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ-
၏ လည်းကောင်း၊) ပဝါရိတာနံ-တို့၏၊ (သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ)၊ ပေ။

သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇-မဟာပေသကာရသိက္ခာပုဒ်

၆၄၁။ ပေ၊ ပဝါသံ-သားသမီး ဇနီးနှင့် ကင်း၍နေရာ အရပ်တစ်ပါးသို့၊
ဂစ္ဆန္တော-သွားစဉ်၊ (သွားခါနီး)၊ ပဇာပတိ-ဇနီးကို၊ တေဒပေါစ၊ (ကို)၊
သုတ္တံ-ကို၊ ဓာရယိတွာ-ချိန်၍၊ အမုကဿ-ထို မည်သော၊ တန္တဝါယဿ-
အား၊ ဒေဟိ-ပေးလိုက်ပါ၊ စီဝရံ၊ ဝါယာပေတွာ-ရက်စေ၍၊ (ရက်ခိုင်းပြီး၍၊)
နိက္ခိပ - သိမ်းထားပါ၊ အာဂတော - ပြန်လာသည်၊ (သမာနော - သော်)၊

၁။ အာယောဂေ စသည်။ ။ ၌-၌ နိမိတ် အနက်ဝယ် သတ္တမီဟု ဖွင့်၏၊ ထို
အလို “အာယောဂေ-အာယောဂပတ်ကြောင့်၊ ဝါ-အတွက်၊ သုတ္တံ ဝိညာပေန္တဿ” ဟု
ပေးပါ၊ “ကာယဗန္ဓနေ” စသည်၌လည်း နည်းတူပင်။

အယျံ ဥပနန္တံ-ကို၊ စိဝရေန-ဖြင့်၊ အတ္ထာဒေသာမိ-ဖုံးလွှမ်းမည်၊ (လှူမည်)၊
ဣတိ-ပြီ၊ ဟေ၊ [အစွာ- အသောသိခေါ် စသည်တို့၏ အနက်ကို စာပိုဒ်နိပါတ်
(၅၂၇)၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

အာဝုသော-ဒါယကာ၊ ဣဒံ စိဝရံ-ကို၊ မံ-ကို၊ ဥဒ္ဓါဿ-ရည်စူး၍၊
ဝိယျတိ-ရက်အပ်၏၊ အာယတဉ္စ-အလျားရှည်သည်ကိုလည်း၊ (အလျားရှည်
အောင်လည်း)၊ ကရောဟိ-ပြုပါ၊ ဝိတ္ထတဉ္စ-အနံပြန်သည်ကိုလည်း၊ (အနံ
ပြန်အောင်လည်း)၊ (ကရောဟိ)၊ အပ္ပိတဉ္စ-ပိတ်ပိတ်သဲသဲ တစ်ခဲနက်ကိုလည်း၊
(ကရောဟိ)၊ သုဝိတဉ္စ-ကောင်းစွာအညီ ရက်အပ်သည်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊
သုပ္ပဝါယိတဉ္စ-ကောင်းစွာအညီ ဖြန့်အပ်သည်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊ သုဝိ
လေဓိတဉ္စ-ကောင်းစွာမှန်မှန် နယ်ဖြင့်ကန်အပ်သည်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊
သုဝိတစ္ဆိတဉ္စ-ကောင်းစွာဘီးဖြင့် ဖြီးအပ်သည်ကိုလည်း၊ (ကရောဟိ)၊ ဣတိ-
ဤသို့ပြောပြီ။ [ကရောဟိကို ပုဒ်တိုင်း လိုက်ပေးပါ။]

ဘန္တေ၊ ဟေ၊ အဒံသု - ပေးကြပါကုန်ပြီ၊ (ကိံ - အဘယ်သို့ပြော၍ ပေး
ကြသနည်း)၊ ဣမိနာ သုတ္တေန-ဖြင့်၊ စိဝရံ-ကို၊ ဝိနာဟိ-ရက်ပါ၊ ဣတိ-
ဤသို့ပြော၍ပေးပါကုန်ပြီ၊ ဘန္တေ၊ အာယတံဝါ-အလျားရှည်သည်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ဝိတ္ထတံ ဝါ၊ အပ္ပိတံ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကာတံ န သက္ကာ-မစွမ်း
နိုင်ပါ၊ (မတတ်နိုင်ပါ)၊ ဘန္တေ၊ သုဝိတဉ္စ-ကိုလည်း ကောင်း၊ ဟေ၊ ကာတံ၊
သက္ကာစ-စွမ်းနိုင်ပါ၏၊ (တတ်နိုင်ပါ၏)၊ ဟေ၊ ဣဃံ-တိုက်တွန်းပါ၏၊ ဟေ၊
'တေန သုတ္တေန-ထို ရှည်ဖြင့်၊ (ထို လိုသောချည်ဖြင့်)၊ ပဋိဗဒ္ဓံ-အနှောင်
အဖွဲ့သည်၊ ဝါ-ကြောင့်ကြသည်၊ န ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ရလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ၊
ဣတိ-ပြီ၊ ဟေ။

ယထာဘတံ-အကြင် အကြင်ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော၊ သုတ္တံ-ကို၊ တန္တေ -
ရက်ကန်းစင်၌၊ ဥပနေတွာ - ကပ်ဆောင်၍၊ (ရက်ကန်းစင်၌ဖြန့်၍) ။ဟေ။
တွံ-ကို၊ မယာ၊ ဝုတ္တော နန-ပြောထားအပ်သည် မဟုတ်လော၊ ဟေ၊ အပိစ-
သို့ပါသော်လည်း၊ ဟေ၊ ယတ္ထကံယေဝ-အကြင်မျှလောက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊
သုတ္တံ ပထမံ အဒါသိ၊ တတ္ထကံ၊ ပစ္စာ-နောက်အခါ၌၊ (နောက်ထပ်)၊
အဒါသိ-ပေးလိုက်ပြီ၊ ဟေ၊ တံ စိဝရံ-ကို၊ ဝိတံ-ရက်အပ်ပြီလား။ ဟေ၊ အယျ၊
အာမ-ပါ၊ တံ စိဝရံ-ကို၊ ဝိတံ-ပါပြီ၊ ဟေ၊ ကထံဟိ-ကြောင့်၊ အယျော
ဥပနန္တော-သည်၊ မယာ-ငါက၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ အပ္ပဝါရိတော-မပင့်ဖိတ်အပ်ပါဘဲ၊
တန္တဝါယေ-ထိုသို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-၍၊ စိဝရေ-၌၊ ဝိကပ္ပံ-ထူးအောင် စိမ့်ခြင်း
သို့၊ အာပန္နိဿတိ နာမ-ရောက်ရသနည်း၊ (ရောက်ရပါလိမ့်)၊ ဟေ။

အညာတံကော-ဆွေမျိုးမတော်သူသည်၊ အညာတကဿ-၏၊ ပတိရူပဝါ-
သင့်လျော်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပ္ပတိရူပဝါ-မသင့်လျော်သည်ကိုလည်း
ကောင်း၊ သန္တဝါ-ရှိသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အသန္တဝါ-မရှိသည်ကိုလည်း
ကောင်း၊ န စာနာတိ-မသိနိုင်၊ ပေ၊ တတ္ထ-ထိုသို့ဖြစ်လာပါလျက်၊ (တစ်နည်း)၊
တွံ ပုဗ္ဗေ အပ္ပဝါရိတော-ပါဘဲ၊ အညာတကဿ-သော၊ တတ္ထ ဂဟပတိဿ-
ထို (ကဲ့သို့သော) အိမ်ရှင်၏၊ (စီဝရေ-ဌ်စပ်)၊ ပေ။

၆၄၂။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၄၃။ ပေ၊ မယံဝိ၊ အာယသုန္တာနံ-အရှင်တို့အား၊ ကိဉ္စိမတ္တံ-ပစ္စည်း
တစ်စုံတစ်ရာမျှကို၊ အပ္ပေဝနာမ အနုပဒဇ္ဇေယျာမ-နောက်ထပ်ပေးနိုင်ကုန်တန်
ရာပါ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြော၍၊ (အာပဇ္ဇေယျ-အံ)၊ ပေ၊ ဓမ္မံ-ကိုလည်း၊
ဘဏတိ-ဟောအံ၊ တဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ ပေ။

၆၄၅။ ပေ၊ (ယော-သည်) မဟာဂ္ဂံ-များသော အဖိုးရှိသော သင်္ကန်းကို၊
ဝါယာပေတုကာမဿ-ရက်စေလိုသူ (အညာတကဂဟပတိ) အား၊ အပ္ပတ္တံ-
နည်းသော အဖိုးရှိသော သင်္ကန်းကို၊ ဝါယာပေတိ၊ (တဿ)။

မဟာပေသကာရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈-အဇ္ဈကစိဝရသိက္ခာပုဒ်

၆၄၆။ မဟာမတ္တော-အမတ်ကြီးသည်၊ ပေ၊ ဒုတံ-တမန်ကို၊ ပါယောသိ-
စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း၊) ဘဒန္တာ-
အရှင်မြတ်တို့သည်၊ အာဂစ္ဆန္တု-ကြွလာတော်မူကြပါကုန်၊ ဝဿာဝါသိကံ-
ဝါဆိုသင်္ကန်းကို၊ [မိုးအခါ၌ နေခြင်းရှိသော ရဟန်းအား လှူအပ်သောသင်္ကန်း၊
ဝါ- မိုးလပတ်လုံး နေခြင်းရှိသော ရဟန်းအား လှူအပ်သော သင်္ကန်းဟု
သဒ္ဓတ္ထ၊] ဒဿာမိ - လှူပါမည်၊ ဣတိ - ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်၏၊ ဘိက္ခု။
ဝဿံ-ကို၊ ဝုဋ္ဌာနံ-နေပြီးသော ရဟန်းတို့အား၊ (ဝါကျွတ်ပြီးသော ရဟန်း
တို့အား)၊ ဘဂဝတာ- သည်၊ ဝဿာဝါသိကံ-ကို၊ အနုညာတံ-အပ်ပြီ၊
ဣတိ-ဤသို့ထင်၍၊ ပေ၊ နာဂမံသု-မသွားကြကုန်၊ ပေ၊ မယာ - သည်၊
ဒုတော-ကို၊ ပဟိတော-စေလွှတ်အပ်ပါလျက်၊ နာ ဂစ္ဆိဿန္တိနာမ-မကြွလာ
ကြရသနည်း၊ ဟိ-ကြွလာသင့်၏၊ အဟံ၊ သေနာယ-စစ်တပ်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆာမိ-

၁။ အနုညာတန္တိ။ ။ ဤ၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီးခြား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော သိက္ခာ
ပုဒ်မရှိ၊ ရဟန်းများက အထင်ဖြင့် ပြောခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ “ဝဿာဝါသိကံ” ကို
ဗုဒ္ဓလက်ထက်က ဝါကျွတ်မှ လှူလေ့ရှိကြဟန်တူ၏။ ယခုခေတ်ကား ဝါမဆိုခင် လှူတတ်
ကြသည်။

လိုက်သွားရမည်။ ဇီဝိတံ-အသက်ကို၊ (အသက်ရှင်ခြင်းကို)၊ ဒုဇ္ဈာနံ-ခဲယဉ်းစွာ သိအပ်၏။ ဝါ-သိနိုင်ခဲ၏။ မရထံ-သေခြင်းကို၊ ဒုဇ္ဈာနံ-၏။ ဝေ၊ အဇ္ဈကစီဝရ- အလျင်အမြန်ဖြစ်စေအပ်(လှူအပ်)သော သင်္ကန်းကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-ခံယူ၍၊ နိက္ခိပိတုံ-သိမ်းထားခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ။

၆၄၇။ [စာပိုဒ်နံပါတ် ၄၉၈-ကို နည်းမှီပေးပါ။]

စီဝရကာလသမယံ-သင်္ကန်းကာလသမယကို၊ အတိက္ကာမေန္တိ-ကျော်လွန် စေကုန်၏။ ဝေ၊ ယထာနိက္ခိတ္တံ-အကြင် အကြင်ထားအပ်ပုံကို၊ အာရောစေသုံ။

၆၄၈။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၄၉။ ဒသဟာနာဂတန္တိ-ကား၊ ဒသာဟာနာဂတာယ - ဆယ်ရက်ဖြင့် မရောက်လာသေးသော၊ ပဝါရဏာယ-ပဝါရဏာနေ့၌၊ ကတ္တိကာ- ကြတ္တိကာ နက္ခတ်နှင့်စန်းယှဉ်သော၊ ပဝါရဏာ-ပထမပဝါရဏာနေ့ကို၊ ကတ္တိကာ တေမာ သိကပုဏ္ဏမန္တိ-ဟူ၍၊ (ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော မိုးသုံးလအဆုံး သီတင်း ကျွတ် လပြည့်နေ့ဟူ၍)၊ ဝုစ္စတိ။

အဇ္ဈကစီဝရ နာမ-မည်သည်။ သေနာယဝါ-ဖြင့် သော်လည်း၊ ဂန္ထုကာမော- သွားလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဝေ၊ ဂန္ထိနိဝါ-ကိုယ်ဝန်ရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ အသဒ္ဓဿဝါ - သဒ္ဓါမရှိသူ၏လည်း၊ ဝါ-မှာလည်း၊ သဒ္ဓါ-သည်၊ ဥပ္ပနာ- ဖြစ်လာသည်။ ဟောတိ၊ အပ္ပသန္နဿဝါ-သာသနာတော်၌မကြည်ညိုသူ၏လည်း၊ ဝါ-မှာလည်း၊ ပသာဒေါ-ကြည်ညိုခြင်းသည်။ ဝေ၊ 'ဒဿာမိ၊ ဣတိ- ဤသို့စေလွှတ်အံ့၊ ဧတံ-ဤသို့ (လှူအပ်သော) သင်္ကန်းသည်၊ အဇ္ဈက စီဝရနာမ-မည်၏။ ဝေ၊ သညာဏံ-အမှတ်အသား ကို၊ ကတွာ၊ နိက္ခိပိတံ- သိမ်းထားထိုက်၏။ ဝေ။

ဝဿာနဿ-မိုးဥတု၏၊ ပစ္ဆိမံ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ ဒိဝသံ-ကို၊ ဝေ၊ ကထိနုဒ္ဓါရဒိဝသံ-ကထိန်နုတ်ရာနေ့ကို၊ ဝေ၊ အတိက္ကာမိတံ-ကျော်လွန်စေ အပ်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဝေ။

၆၅၀။ အဇ္ဈကစီဝရေ-အဇ္ဈကသင်္ကန်း၌၊ ဝေ၊ အနဇ္ဈကစီဝရသည်- အဇ္ဈကသင်္ကန်းမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ဝေ၊ အနဇ္ဈကစီဝရေ- အဇ္ဈကသင်္ကန်းမဟုတ်သော သင်္ကန်း၌၊ (အဇ္ဈကသင်္ကန်းနှင့်တူသော သင်္ကန်း ၌)၊ ဝေ။

အဇ္ဈကစီဝရသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉-သာသကံသိက္ခာပုဒ်

၆၅၂။ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝုဋ္ဌဝဿာ^၁-မိုးလပတ်လုံးနေပြီး ကုန်သည်၊ တစ်နည်း၊ ဝုဋ္ဌဝဿာ-နေအပ်ပြီးသောဝါရှိကုန်သည်၊ (ဟုတွာ)အာရညကေသု-တောရဖြစ်ကုန်သော၊ သေနာသနေသု-ကျောင်းတို့၌၊ ဝိဟရန္တိ၊ ကတ္တိကစောရာ-တန်ဆောင်မုန်းလသူမိုးတို့သည်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ လဒ္ဓလာဘာ - ရအပ်သော လာဘ်ရှိကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပရိပါတေန္တိ^၂-ထိတ်လန့်စေကြကုန်၏၊ ဝါ-နှိပ်စက်ကြကုန်၏၊ ပေ၊ သေနာသနေသု-တို့၌၊ ဝိဟရန္တေန-နေသော ရဟန်းသည်၊ တိတ္ထံ-သုံးထည်ကုန်သော၊ စိဝရာနံ-တို့တွင်၊ အညတရံ-တစ် ထည်ထည်သော၊ စိဝရံ-ကို၊ အန္တရုယရေ-ရွာတွင်း၌၊ နိက္ခိပိတံ-ထားခြင်းငှာ၊ ပေ။

☞ အတိရေကသာရတ္တံ-မြောက်ညဉ့်ထက် ပိုလွန်သောရက်ပတ်လုံး၊ ဝိပွဝသန္တိ- ကင်း၍နေကြကုန်၏၊ တာနိ၊ စိဝရာနိ-တို့သည်၊ နဿန္တိပိ-ပျောက်လည်း ပျောက်ကုန်၏၊ ဝိနဿန္တိပိ-ပျက်စီးလည်း ပျက်စီးကုန်၏၊ ဒယန္တိပိ-မီးလည်း လောင်အပ်ကုန်၏၊ ဥန္တုရေဟိပိ-ကြွက်တို့သည်လည်း၊ ဓန္တိ-ကိုက်အပ်ကုန်၏၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဒုစ္စောဠာ-အားနည်းသော သင်္ကန်းရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ဖောက်ပြန်သော သင်္ကန်းရှိကုန်သည်၊ လူစိဝရာ-ခေါင်းပါးသော သင်္ကန်း ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ပေ။

၆၅၃။ ပါတိမောက် နိဿယအတိုင်းပေးပါ။

၆၅၄။ ဥပဝသန္တိ-ကား၊ ဝုဋ္ဌဝဿာနံ-မိုးလပတ်လုံး နေပြီးသော ရဟန်းတို့တွင်၊ [ဝုဋ္ဌဝဿာနန္တိ စ နိဒ္ဒါရဏေ သာမိဝစနံ-ဝိမတိ]၊ (ဘိက္ခု သေနာသနေသု ဝိဟရန္တော-၌စပ်)၊ [“ဥပဝသံ” ပုဒ်ကိုမူ “ဥပဝသံ- ဝါသို့လည်းကပ် မကြိုးပြတ်အောင် နေလတ်ပြီး၍”ဟု ပေးပါ]။

ကတ္တိကစာတုမာသိနိ-ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော မိုးလေးလ အဆုံး တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ကို၊ ကတ္တိကပုဏ္ဏမန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ယာနိ ခေါ ပန၊ ပေ၊ သေနာသနာနိတိ (ဓတ္တ)-ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ အာရညံ-တောရဖြစ် သော၊ သေနာသနံ နာမ-မည်သည်၊ ပဉ္စနေသတိကံ-လေးအပြန် ငါးရာရှိသော၊

၁။ ဝုဋ္ဌဝဿာ။ ။ ၆၅၂။ ၁။ ၂၁၅-၌ “စတုမာသံ ဝုတ္တဝဿဿာပိ ဘဂဝတော”ဟု “ဝဿ” အပြင် “စတုမာသံ”ဟု အစ္စန္တသံယောဂ တစ်ပိုဒ်အပို သုံးစွဲပုံကို ကြည့်၍ “ဝုဋ္ဌဝဿ”ကို ဗဟုဗျူဟိသမာသံ တစ်နည်းပေးပါသည်။

၂။ ပရိပါတေန္တိ။ ။ “ပရိပါတေန္တိ” ၏ “သဒ္ဓတ္တမာ” လဲကျစေကြ၊ ထွက်ပြေး စေကြ”ဟု ဖြစ်၏၊ ရဟန်းများကြောက်၍ ဟိုဟိုဒီဒီ ထွက်ပြေးရလောက်အောင် သူမိုး တွေက မိုးယူနှိပ်စက်ကြသည်-ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် “နှိပ်စက်ကြကုန်၏”ဟု အချုပ်မှတ်ပါ။

ပစ္စိမံ-နောက်ဆုံးဖြစ်သော ကျောင်းတည်း၊ [အနည်းဆုံး လေးအပြန် ငါးရာ ဝေးမှ အာရညကသေနာသန မည့်သည်ဟု ဆိုလိုသည်]။

သာသကံ နာမ-မည်သည်၊ အာရာမေ-၌၊ အာရာမူပစာရေ-အာရာမံ၏ ဥပစာ၌၊ စောရာနံ-သူရိုးဓားပြတို့၏၊ နိပိဋ္ဌောကာသော-သက်ဝင်ရာအရပ်ကို၊ ဒိဿတိ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ ဘုတ္တောကာသော-စားအပ်ရာအရပ်ကို၊ [ဋီတော ကာသော-ရပ်ရာအရပ်၊ နိသိဋ္ဌောကာသော-ထိုင်ရာအရပ်၊ နိပဋ္ဌောကာသော- လဲလျောင်းရာ (အိပ်ရာ) အရပ်၊] [တစ်နည်း၊ (ယသ္မိံ သေနာသနေ)-၌၊ အာရာမေ-၌၊ အာရာမူပစာရေ-၌၊ ပေ၊ ဒိဿတိ၊ ဧတံ-ဤကျောင်းသည်၊ သာသကံ နာမ-မည်၏၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏]၊ ပေ။

☞ စောရေဟိ-တို့သည်၊ မနုဿာ-တို့ကို၊ ဟတာ-သတ်ထားအပ်သည်တို့ကို၊ ဒိဿန္တိ-မြင်တွေ့အပ်ကုန်၏၊ [ဝိလုတ္တာ-လုယက်အပ်ကုန်သည်တို့ကို၊ အာကော ဋီတာ-ရိုက်နှက်အပ်ကုန်သည်တို့ကို]၊ ပေ။

သမန္တာ-ကျောင်း၏ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ၊ ဂေါစရဂါမေ-ဆွမ်းခံရွာ၌၊ ပေ၊ ပစ္စယော-အကြောင်းသည်၊ သိယာ-ရှိရာ၏၊ ကရဏိယံ-ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ သိယာ၊ ပေ၊ (ယာ) ဆာရတ္တပရမတာ-အကြင် ခြောက်ညွှတ်အလွန် အပိုင်းအခြား ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ၊ တံ-ထိုခြောက်ညွှတ်အလွန် အပိုင်းအခြား ရှိသော ကာလပတ်လုံး)၊ ဝိပ္ပဝသိတဗ္ဗ-ကင်း၍ နေရာ၏၊ ပေ၊ ဝိပ္ပဝုဋ္ဌ- ကင်း၍ နေအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ ပေ။

၆၅၅။ အတိရေကဆာရတ္တေ-ခြောက်ညွှတ်ထက် ပိုလွန်သော ညွှတ်၌၊ အတိရေကသညီ-ပိုလွန်၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဘိက္ခုသမ္ပတိယာ-ဂီလာန ရဟန်းအား ပေးအပ်သော သမ္ပတိကို၊ အညတြ-ကြဉ်ထား၍၊ ဝိပ္ပဝသတိ- ကင်း၍နေအံ့၊ ပေ။

☞ ၆၅၆။ ပေ၊ ဂါမသိမံ-ဂါမသိမ်သို့၊ ဩက္ကမိတွာ-သက်ရောက်၍၊ ပေ။
သာသကံသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀-ပရိဏတသိက္ခာပုဒ်

၆၅၇။ ပုဂဿ-ကောင်းမှုပြုသော အသင်း၏၊ ဝါ-သည်၊ သံဃဿ-၏ (အတွက်)၊ သံစိဝရဘတ္တံ-သင်္ကန်းနှင့်တကွဖြစ်သော ဆွမ်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပဋိယတ္တံ-စီစဉ်ထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ-အဘယ်သို့ ရည်ရွယ်၍ စီစဉ် ထားအပ်သနည်း)၊ ဘောဇေတွာ-ဆွမ်းကပ်၍၊ ["စားစေ၍"ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏]၊ စိဝရေန-ဖြင့်၊ အတ္ထာဒေဿာမ-ကုန်စို့၊ ဣတိ-ဤသို့ ရည်ရွယ်၍ စီစဉ် ထားအပ်၏၊ ပေ၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ သံဃဿ-၏ (အတွက်)၊

အနုဝသံ-နှစ်စဉ်နှစ်စဉ်၊ သစီဝရဘိက္ခာ-သင်္ကန်းနှင့်တကွဖြစ်သောဆွမ်းကို၊
 ပညတ္တာ-ဝတ်တည်ထားအပ်ပါပြီ၊ (ပညတ်ထားအပ်ပါပြီ)၊ ပေ၊ သံဃဿ-
 အား၊ ဒါယကာ-လှူမည့် သူတို့သည်၊ ဗဟူ-များကုန်၏၊ သံဃဿ-အား၊
 ဘတ္တာ-ဆည်းကပ်မည့်သူတို့သည်၊ ပေ၊ တုမေ-တို့ကို၊ နိဿယ-မှီ၍၊
 တုမေ-တို့ကို၊ သမ္ပဿန္တာ-မြော်ကုန်လျက်၊ ပေ၊ န ဒဿထ-အကယ်၍
 မလှူကုန်အံ့၊ အထ-ထိုသို့၊ ဖြစ်လျှင်၊ ကော-အဘယ်သူသည်၊ အမှာကံ-
 တို့အား၊ ဒဿတိ-လှူလိမ့်မည်နည်း၊ (လှူမှာလဲ)၊ ပေ။

နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနော-စကားဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ယထာပဋိယတ္တံ-
 အကြင်အကြင် စီစဉ်အပ်ပြီးသော၊ စီဝရ-ကို၊ ပေ၊ ဘတ္တေန-ဖြင့်၊ ပရိဝိသိ-
 ပြုစုလုပ်ကျွေးပြီ၊ ပေ၊ ဩဏောဇေထ-လှူကြကုန်လော့၊ ပေ၊ အတ္တနော-
 မိမိ(အထံသို့)၊ ပရိဏာမေသံ-ညွတ်စေကြကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ဇာနိ-သိကုန်လျက်၊
 [ဗဟုဝစန] သံဃိကံ-သံဃဥစ္စာဖြစ်သော၊ ပရိဏတံ-သံဃာသို့ညွတ်ပြီးသော၊
 [တစ်နည်း-"ညွတ်စေအပ်ပြီးသော" ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏] လာဘံ-လာဘ်ကို၊
 ပေ။

၆၅၈။ ပါတိမောက် နိဿယ အတိုင်းပေးပါ။

၆၅၉။ သံဃဿ-အား၊ ဒိန္နံ-အပ်သည်၊ ပရိစ္ဆတ္တံ-စွန့်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊
 ပေ၊ ဒဿာမ-လှူကြမည်၊ ကရိဿာမ-ပြုလုပ်ကြမည်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝါစာ-
 စကားသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဘိန္နာ-မြွက်ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ။

၆၆၀။ ပရိဏတော- သံဃာအား ညွတ်စေပြီးသော လာဘ်၌၊ ပရိဏတ
 သညီ-သံဃာအားညွတ်ပြီးဟု အမှတ်ရှိသည် (ဖြစ်၍)၊ ပေ။

၆၆၁။ ကတ္တ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဒေမ-လှူကြရပါမည်နည်း၊ ဣတိ-သို့၊
 ပုစ္ဆိယမာနော-မေးအပ်သော်၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ (နေရာ၌)၊ တုမှာကံ-
 တို့၏၊ ဒေယျဓမ္မော-လှူထိုက်သော သဘောရှိသောပစ္စည်းသည်၊ ပရိဘောဂံဝါ-
 သုံးစွဲခြင်းကို သော်လည်း၊ လဘောယျ-ရရာ၏၊ ပဋိသင်္ခါရံ-ပြုပြင်ခြင်းကိုသော်
 လည်း၊ လဘောယျ၊ စိရဋ္ဌိတိကောဝါ-ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်းရှိသည်သော်လည်း၊
 အဿ-ဖြစ်ရာ၏ [တတ္ထ ဒေထ-၌စပ်] ပန-သို့မဟုတ်၊ ယတ္ထဝါ-၌လည်း၊
 တုမှာကံ၊ စိတ္တံ-သည်၊ ပသိဒတိ-ကြည်လင်၏၊ (ကြည်ညို၏)၊ တတ္ထ-၌၊
 ဒေထ-လှူကြပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ဘဏတိ-ပြော၏၊ (တဿ-ထိုရဟန်း၏
 လည်းကောင်း)၊ ပေ။

ပရိဏတသိက္ခာပဒံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။
 ပတ္တဝေဂေါ တတိယော။

တသုဒ္ဓါနဉ်။ ။ တသ-ထိုပတ္တဝင်၏၊ ဥဒ္ဓါန-ကာ၊ ဓွေ-ကုန်သော၊
 ပတ္တာနိစ-ပတ္တသိက္ခာပုဒ်တို့၊ ဘောသဇ္ဇ-ဘောသဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၊ ဝသိကာ-
 ဝသိကာသင်္ဃိကသိက္ခာပုဒ်၊ ပဉ္စမံ-ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဒါနံ-သာမဓိဝရဒါန
 သိက္ခာပုဒ်၊ (“ပေးပြီးမှ ပြန်လှသော စိဝရအစ္စန္ဒနသိက္ခာပုဒ်”ကို ဆိုသည်)၊
 သာမံ-သာမံ သုတ္တဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၊ ဝါယာပနံ-ရက်ကန်းတို့ကို ရက်စေသော
 (မဟာပေသကာရ) သိက္ခာပုဒ်၊ အဇ္ဈကော-အဇ္ဈကစိဝရသိက္ခာပုဒ်၊ သာသင်္ဂံ-
 သာသင်္ဂံသိက္ခာပုဒ်၊ သံဃိကေနစ-သံဃိကသင်္ဂံကို ညွတ်စေသော (ပရိဏတ)
 သိက္ခာပုဒ်၊ ဣတိ-တသုဒ္ဓါန အပြီးတည်း။

၆၆၂။ ပါတိဓောက် နိဿယံ အတိုင်းပေးပါ။

နိသဂ္ဂိယကဏ္ဍံ-နိသဂ္ဂိအခန်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ-ပြီးပြီ။

ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော် နိဿယသစ် ပြီးပြီ။

၁၃၄၈-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂ ရက်၊

(၂၃-၇-၈၆) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့